

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност
на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби
на Българската
народна армия

ДЪРЖАВНА

ПОЛИТИЧЕСКА ПОЛИЦИЯ

Документален сборник

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ –
политическа полиция

**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!**
КРДОПБГДСРСБНА
Дата.....20.....8
Правно основание: & 17 от ПЗР на Здрдопбгдсрсбна
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

The Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Armed Forces
(CDDAABCSSISBNAF)

State Security – Political Police

Collection of Records

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

Държавна сигурност-

ПОЛИТИЧЕСКА
ПОЛИЦИЯ

Документален сборник

София, 2011

Редакторски екип

Отговорен редактор
д-р Орхан ИСМАИЛОВ

Съставителски екип
д-р Орхан ИСМАИЛОВ
Христо ХРИСТОВ
Момчил МЕТОДИЕВ

Научен консултант
проф. д.т.н. Веселин ЦЕЛКОВ

Технически сътрудник
Хюля ИБРАХИМОВА
Гюрсел САЛИМ

Editor in charge:
Dr. Orhan ISMAILOV

Compilers' body:
Dr. Orhan ISMAILOV
Hristo HRISTOV
Momchil METODIEV

Scientific consultant

Veselin TSELKOV, Professor, D.Sc.

Technical assistants
Huulya IBRAHIMOVA
Gyursel SALIM

© Комисията за разкриване на документи и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, 2011 г.

ISBN 978-954-92467-7-3

ISBN 978-954-92467-8-0

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Въведение – д-р Орхан ИСМАИЛОВ.....	6
<i>заместник-председател на КРДОПБГДСРСБНА</i>	
2. Предговор – Момчил МЕТОДИЕВ, Христо ХРИСТОВ.....	10
3. Списък на документите с анотация.....	23
4. Факсимилета на документите.....	44
5. По-често срещани съкращения.....	513
6. Приложение.....	519

CONTENTS

1. Introduction – Dr. Orhan ISMAILOV	8
<i>Vice Chairperson of the CDDAABCSSISBNAF</i>	
2. Preface – Momchil METODIEV, Hristo HRISTOV	17
3. List of documents with annotations.....	34
4. Facsimiles of documents.....	44
5. Frequently used abbreviations.....	516
6. Application.....	519

ВЪВЕДЕНИЕ

Сборникът „Държавна сигурност – политическа полиция“ е петото документално издание на Комисията за разкриване на документи и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. То е значима част от дейността на комисията в изпълнение на законовото изискване за осигуряване на достъп до архивните дела, които осветляват същността и действията на бившите тайни служби в България в периода 1944–1989 г.

След приемането на Закона за достъп и разкриване на документите и обявяване на принадлежност на българските граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия пред изследователите се откриха широки възможности за проучвателска дейност, това ни мотивира да публикуваме тези основни документи.

Документите, съхранявани в архивните фондове на Държавна сигурност, съдържат данни, които разширяват съществуващата обществена представа за идеологически мотивираната репресия над българските граждани по време на комунистическия режим. Изборът на темата на настоящия сборник беше продиктуван от факта, че в общество се знае сравнително малко за формите и обхвата на политическите репресии, характерни за дейността на Държавна сигурност. В повечето случаи преследването по политически причини се свързва с дейността на Шесто управление на Държавна сигурност за борба с идеологическата диверсия. Донякъде това е логично, тъй като то функционира от края на 60-те години, т.е. през втората половина от комунистическия режим в България. Шесто управление на ДС е обект на силен обществен гняв веднага след 10 ноември 1989 г. и именно то е асоциирано в публичното говорене с политическата полиция. Шесто управление е и първата структура на Държавна сигурност, чиято репресивна дейност беше осъдена веднага след падането на комунизма от представители на различни обществени сфери, включително и членове на БКП. Управлението е и първото, което формално е разформирано, като предложението за закриването е направено още в първите дни след 10 ноември 1989 г. от новия генерален секретар на ЦК на БКП Петър Младенов.

Шесто управление обаче съвсем не изчерпва основните структури в Държавна сигурност, на които в различни периоди е възлагана една единствена задача – преследване на инакомислещи единствено и само по политически причини. В историята на ДС след 9 септември 1944 г. винаги е съществувала (с изключение на краткия период между 1963–1967 г.) ясно определена структура, на която БКП е възлагала такива репресивни функции. Целта на настоящия сборник е да представи точно тези структури. А те са: отделение „А“ на отдел „Държавна сигурност (1944–1947)“; I отдел на дирекция „Държавна сигурност“ (1947–1952); III секретно политическо управление на ДС за борба с контрареволуцията (1952–1961), III отдел на ДС – Икономически (1961–1963), в който обаче остава линията за борба с контрареволуционните елементи и Шесто управление на ДС за борба с идеологическата диверсия (1967–1989).

Проучваният период обхваща 9 септември 1944 г. – 10 ноември 1989 г. Трябва обаче да се отбележи, че архивният фонд на Шесто управление съдържа документи за периода от 1945 г. до 1985 г. Този архивен фонд не съдържа архивни единици, създадени след 1985 г., тъй като такива не са били предавани. Голяма част от тях, включително и служебният архив за дейността му в периода 1986–1989 г. са били

унищожени по места в различните подразделения на идеологическото управление, съгласно строго секретната от особена важност заповед на министъра на вътрешните работи ген. Атанас Семерджиев за прочистване на досиетата на ДС от края на януари 1990 г. Това е причината в сборника да са включени документи, които се отнасят за периода 1945–1985 г.

За съставянето на сборника изследователският екип проучи два основни архивни фонда от бившия архив на МВР – фонд 13 и фонд 22. В първия се съдържат документи на структурите, натоварени с осъществяването на конкретни политически репресии в периода 1944–1963 г. Във втория се намират архивните документи на Шесто управление на ДС (1967–1985). Общо двата фонда съдържат над 2200 архивни единици, като по-голямата част от тях са проучени. При първоначалния подбор на по-важните документи бяха отделени над 150 архивни единици, чийто обем на електронен носител заема повече от 130 гигабайта. При повторния подбор за настоящия документален сборник бяха включени общо 61 документа, разположени на близо 472 страници в изданието. Проучените материали в пълен обем ще бъдат публикувани в разширен електронен формат на сборника (dvd). Документите са обособени в отделни раздели, съгласно съответните структури на ДС, и са подредени в хронологичен ред.

Селектираните документи бяха проверени, за да се избегне дублиране на някои от тях вече публикувани от комисията в сборник №4 „Държавна сигурност и промените в България“ (1944 г. – декември 1947 г.). В него място са намерили важни архивни материали от дейността на отделение „А“ на отдел „Държавна сигурност“ и на I отдел на дирекция „Държавна сигурност“ от периода 1944–1947 г.

Друго важно изискване на екипа беше да се подберат документи с по-добро качество, чийто прочит да не затруднява ползвателите им.

При подбора на материалите екипът се е водил от принципа в сборника да попаднат повече и по-разнообразни архивни документи, които да илюстрират възможно най-широко обхвата на дейността на репресивните структури, обект на изследването, както и те да обхващат почти всички години от периода 1945–1985 г. Така в сборника са подбрани справки, отчети, доклади, информации, лични ръкописни указания на министъра на вътрешните работи, ръкописни бележки на негови заместници, сведения, приложения, сводки, карта и агентурно донесение. Тези документи са продукт на различни звена в изброените структури на ДС, натоварени със следене, преследване и контрол на различни политически противници. Многообразието на документите дава представа за всеобхватността на сферите, които са били в ползрението на политическата полиция на ДС през годините на тоталитарното управление на БКП.

д-р Орхан ИСМАИЛОВ

INTRODUCTION

The collection “The State Security – Political Police“ is the fifth documentary publication of the Commission for disclosing the documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State security and intelligence services of the Bulgarian People’s Army. It is a significant part of the activities of the Commission aimed at the implementation of the legal requirement to provide access to archival files that throw light on the nature and actions of the former secret services in Bulgaria in the period 1944-1989.

Researchers have found huge opportunities for research activities after the adoption of the Access and Disclosure of Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Armed Services Act. This has motivated us to publish these basic documents.

The documents stored in the archives of the State Security contain data that expand the existing public perception of ideologically motivated repression of Bulgarian citizens during the communist regime. The choice of the theme of the present collection is dictated by the fact that our society knows relatively little about the forms and scope of political repressions characteristic of the activities of the State Security. In most cases persecutions for political reasons are associated with the activities of Division VI of the State Security for combating ideological subversion. To some extent this is logical because the Division started its activities in the late 60s, i.e. in the second half of the communist regime in Bulgaria. Division VI of the State Security was the object of intense public anger immediately after 10 November 1989 and it was associated with the political police in the public discourse. Division VI of the State Security was the first structure of the State Security, whose repressive activities were condemned immediately after the fall of communism by representatives of different social spheres, including members of the BCP. This was the first division to be formally disbanded; the proposal for disbanding it was made in the very first days after 10 November 1989 by Petar Mladenov, the new Secretary General of the Central Committee of the BCP.

However, Division VI did not exhaust the main structures in the State Security, which in different periods were assigned one single task - the persecution of dissidents, and only for political reasons. In the history of the State Security after 9 September 1944 there was always (except for the short period between 1963 and 1967) a clearly defined structure, to which repressive functions were assigned by the BCP. The purpose of this collection is to present these very structures. They were: Section “A“ of the Department of State Security (1944–1947); Department I of the State Security Directorate (1947–1952); Secret Political Department III of the State Security to combat counter-revolution (1952–1961), Department III of the State Security – Economic (1961-1963), where the line of activities against counter-revolutionary elements remained, and Division VI of the State Security to combat ideological subversion (1967–1989).

The period under survey is from 9 September 1944 to 10 November 1989. However, it should be noted that the archival fund of Division VI contains documents for the period from 1945 to 1985. This archival fund does not contain archival units created after 1985 as such archival units have not been submitted to the archives. Most of the archival units, including the official operational archives of Division VI in the period 1986-1989, were destroyed in the different sub-units of the ideological division according to a top secret

order of crucial significance issued by General Atanas Semerdgiev, Minister of the Interior, at the end of January 1990 for the purpose of cleaning the files of the State Security. This is why the collection contains documents relating to the period 1945–1985.

To compile the collection, the research team has examined two main archival funds, Fund 13 and Fund 22, of the former archive of the Ministry of the Interior. The first fund contains the documents relating to the structures, which were assigned the task of implementing specific political repressions in the period 1944–1963. The second one contains archival documents of Division VI of the State Security (1967–1985). The two funds altogether contain over 2,200 archival units, most of which have been examined. In the initial selection of the most important documents over 150 archival units were included. Their volume on electronic media occupies more than 130 gigabytes. In the secondary selection of documents for this collection 61 documents were included covering about 472 pages in the publication. The examined materials will be published in full in an expanded electronic format of the collection (DVD). The documents are divided into separate sections according to the relevant structures of the State Security, and arranged in chronological order.

The selected documents have been checked to avoid duplication of some of them, which were published by the Commission in collection No 4 “The State Security and the Changes in Bulgaria“ (1944 – December 1947). The collection includes important archival materials related to the operation of Section “A“ of the Department of State Security and Department I of the Directorate for State Security in the period 1944–1947.

Another important requirement of the team of researchers was to select documents of better quality, so that their users could read them without any difficulty.

In the selection of materials the team was led by the principle to include a bigger number of diverse archival documents in the collection, that can illustrate the widest possible scope of the repressive structures, which are the object of this study, and to cover almost all years in the period 1945–1985. Thus the collection contains a selection of written references, reports, information, personal handwritten instructions of the Minister of the Interior, handwritten notes of his deputies, applications, status reports, a map and an agent report. These documents are products of different units in the structures of the State Security listed above, charged with monitoring, persecution and control of various political opponents. The variety of documents gives an idea of the comprehensive coverage of the areas that were in the sphere of interest of the political police of the State Security during the years of totalitarian rule of the BCP.

Dr. Orhan ISMAILOV

ПРЕДГОВОР

Христо ХРИСТОВ
Момчил МЕТОДИЕВ

Наличието на политическа полиция често е сочено за една от най-важните характеристики на тоталитарната държава. Темата за мястото на политическата полиция в тоталитарната система присъства неизменно в научната литература, посветена на тоталитарните режими. Причината е очевидна – политическата полиция е институцията, отговорна за контрола на населението в тоталитарната държава, както и за редица прикрити като съдебни или напълно извънсъдебни репресии. И все пак какво е мястото на политическата полиция в тоталитарната система като цяло и в случая на българската комунистическа държава? Дали политическата полиция е нещо, което е характерно и се среща само в тоталитарните режими? Какви са функциите, изпълнявани от политическата полиция в различните периоди от българския комунизъм? Това са въпросите, на които настоящият сборник се опитва да даде поне частичен отговор, като публикува някои от документите, намиращи се в архивите на политическата полиция на тоталитарния режим в тесния смисъл на това понятие – т. е. на Шесто управление и на неговите по-малко известни, но не по-малко важни, предшественици в структурата на Държавна сигурност.

Политическата полиция нито е създадена от тоталитарните режими, нито е характерна единствено за тях. Тя присъства задължително в тоталитарните системи, но често може да бъде открита и в други диктаторски режими, които не е задължително да са тоталитарни. Най-известният такъв случай е руската „Охранка“, съществувала в периода преди болшевишката революция в Русия, чиято цел е била да се бори именно с левите и антимоноархическите настроения. До голяма степен същото е валидно и за българската Дирекция Държавна сигурност, съществувала преди 1944 г., чиято задача също е била да противодейства на левите и радикални обществени групи. Казано с други думи, самото съществуване на политическа полиция не може да бъде посочено като елемент, който отличава тоталитарните режими от другите диктатури. Разликата не е в самото съществуване, а в мястото, задачите и обхвата на работа, които трябва да изпълнява политическата полиция в тоталитарната система.

Според определението на един от известните теоретици на тоталитаризма Клод Льофор, в сърцевината на тоталитарната система стои разбирането за „единния народ“, управляван от „единна власт“, концентрирана в единен орган на управление и в крайна сметка – в един индивид, който въплъщава народното единство и народната воля. Тази представа обаче не може да бъде поддържана без в същото време да съществува и образът на чуждия на народа елемент, на неговия враг. „Така квалифицирането на врага е определящо за идентичността на народа“. От тази гледна точка може да бъде приета разпространената метафора за народа като тяло, което се прочиства от своите врагове и паразити чрез социална профилактика. „Профилактика“ е важен термин, който заема централно място не само в метафоричното представяне на тоталитарните режими, но и в чисто практическото ежедневие на политическата полиция в комунистическа България.

Единният народ в тоталитарната система може да съществува, само когато е организиран в една цялостна система, която обхваща задължително всички членове на обществото. На различни равнища това се осъществява от големите казионни организации, както и от мрежата от по-малки „микроорганизации“, функциониращи на местно равнище – колективите. Така, в крайна сметка, както „идентичността на

народа зависи от неспирната борба срещу чуждите елементи или паразитите, достойнството на организацията предполага идеята за постоянно заплашващ хаос и тази за нарушители, за саботьори на социализма.“

Ефективността на тази система зависи от няколко посредници, най-важната от които е управляващата партия, допълвана от безброй масови организации и колективи, възпроизвеждащи този модел за масово участие. Една от задачите на тези колективи е да отстраняват от себе си „паразитите“ в обществото. И както заключава Льофор „поради тези причини всяко социално отношение, всяко общуване, всяка инициатива, които показват някаква независимост, се превръщат в знак за опасност за режима“¹.

Това е причината, поради която политическата полиция, макар и да не съществува само в тоталитарните системи, получава толкова важен статут в комунистическата държава. Нейната функция е да идентифицира и да се бори точно срещу тези опити за независимост и инициативност, окачествявани веднага като опасност за режима, защото те излизат извън рамките на общоприетото поведение и от представата за „единния народ“. В този контекст по-добре могат да бъдат обяснени и голяма част от документите, публикувани в настоящия сборник. Навярно от съвременна гледна точка голяма част от справките, създавани от структурите на Държавна сигурност изглеждат като „престараване“ от страна на нейните офицери. В какво се състои заплахата за режима от разпространението на некролог по повод смъртта на известен български поет, каква е диверсията, която стои зад разпространението на „йогизма“, защо дискотеките могат да бъдат подозрителни? Всички тези действия може и да не представляват непосредствена заплаха за устоите на режима, но те са показателни за желанието на определени социални групи да излязат извън общата рамка, да проявят инициативност и независимост.

Терминът „политическа полиция“ може да бъде отнесен към цялата структура на Държавна сигурност – тъй като дейността на цялата тази институция е силно идеологизирана, всички оперативни структури в нея имат извънредни правомощия, и всички те в една или друга степен имат задачи да се борят срещу политическото инакомислие в тяхната собствена сфера на дейност.

В настоящия сборник обаче сме възприели по-тясното разбиране за политическа полиция, като сме се насочили към тези структури на Държавна сигурност, които пряко, непосредствено и единствено се занимават с политическите противници на режима. В най-голяма степен в това определение се вписва Шесто управление на Държавна сигурност, чиято цел е да се бори с „идеологическата диверсия“. Дори и само формулировката, с която Шесто управление е създадено, е показателно за начина на мислене в този период – тази формулировка предполага, че политическите противници на режима се появяват в резултат на някаква външна на „единния народ“ дейност, на „диверсия“, извършвана най-често от външни на страната елементи, като по този начин се оправдава и необходимостта от тяхното ограничаване.

Шесто управление е най-дискутираната структура на ДС още от началото на пре-

¹ Льофор, Клод. В: Тоталитаризмите на XX век в сравнителна перспектива. Съст. Ивайло Знеполски. С. 2010 г., с. 13-14.

хода в България. То е обект както на политически и журналистически обобщения, така и на цяла поредица от мемоарна литература, голяма част от която има характеристиката на апология на тази структура. Интересът към Шесто управление е причината това да бъде структурата на Държавна сигурност, от която има публикувани вероятно най-много документи от началото на прехода в страната.

Създадено през 1967 г., Шесто управление всъщност има своите предшественици през почти целия период на комунистическата власт. Политическата полиция съществува като структура в Държавна сигурност още преди 9 септември 1944 г. Нейни обекти са политическите партии, сред които и забранената със закон БКП. Наблюдението и разработването на политическите организации от царската ДС се извършва от отделение „А“ в отдел „Държавна сигурност“.

Интересно е, че в първите 2 години след 9 септември 1944 г. работата върху политическите партии отново е съсредоточена в съществуващото дотогава отделение „А“ в отдел „Държавна сигурност“. Промяната в структурно отношение се отнася до подчинеността на ДС – вместо на полицията тя преминава под контрола на създадената още на 10 септември 1944 г. дирекция „Народна милиция“. Една от първоначалните задачи на отделение „А“ е да води борба срещу т. нар. контрареволуция. Тази борба в началото се изразява в издирването, преследването, арестуването и предаването на „Народния съд“ на лица, попадащи под ударите на Наредбата-закон за съдене от Народен съд виновниците за въвличането на България в Световната война срещу съюзените народни и злодеянията, свързани с нея. През 1945 г. в отделение „А“ се обособяват нови групи за борба срещу троцкисти и анархисти, БЗНС, православно духовенство и организации, определени от правителството на Отечествения фронт (ОФ) като фашистки.

Нови структурни промени са извършени през 1947 г., когато завареното на 9 септември отделение „А“ е трансформирано в I отдел при дирекция „Държавна сигурност“ (ДДС). Неговата основна задача е преследване и разработване на политическите противници на БКП.

I отдел на ДДС получава следната вътрешна структура:

- отделение „А“ се състои от 7 групи със задача да водят борба с „контрареволуционните елементи“ в средите на партиите, влизаци в ОФ (с изключение на БКП), а също така и сред опозиционните партии БЗНС (Никола Петков) и РСДП (о);
- отделение „Б“ с 5 групи, които водят борба срещу разтурените фашистки организации, бивши полицейски служители и царски офицери, троцкисти и анархисти;
- отделение „В“ с 8 групи, които разработват средите на младежта, интелигенцията, духовенството, държавния апарат и др.;
- отделение „Г“ за борба с „вражеските елементи“ в транспорта и неговото обезпечаване.

В началото на 50-те години в сферата на преследване и разработване по чисто политически причини от I отдел на ДДС попада и т. нар. селячество, както и малцинствата, а така също и католическото духовенство. Обект на I отдел са и авторите и разпространителите на анонимни материали срещу управлението на БКП.

През 1952 г. I отдел на ДДС еволюира в структурно отношение. На негова основа с решение на Секретариата на ЦК на БКП е създадено Трето секретно политическо управление. В него са включени съществуващия дотогава XII отдел за борба с бан-

дитизма и XIII отдел, обслужващ затворите и лагерите (трудова-възпитателни обществения, ТВО).

През следващите няколко години III секретно политическо управление на ДС се променя многократно в структурно отношение, но през цялото време в него съществуват подразделения, които пряко се занимават с преследване на различни слоеве от обществото по политически причини. През 1954 г. в III управление се вливат IV управление за работа по икономиката и VI управление – транспорт и съобщения. III секретно политическо управление на ДС за борба с контрареволуцията съществува до 1963 г., когато е закрито, а неговите структури са прехвърлени към други управления на Държавна сигурност, основно към Второ главно управление на ДС.

Трябва да се отбележи дългия период (10 години), в който III управление продължава да изпълнява задачи на БКП за преследване, разработване и репресиране на широки слоеве от обществото по политически причини след смъртта на Сталин през 1953 г., когато в СССР, а след това и в страните от Източния блок комунистическите режими изживяват кратък период на осъждане на култа към личността и прекратяване на най-бруталните репресии, на които обществата са подложени.

Във вътрешнополитически план този период съвпада с началото на управлението на Тодор Живков. Той е избран за първи секретар на БКП през 1954 г., а на Априлския пленум през 1956 г. той е утвърден за ръководител на БКП. С идването му на власт обаче III секретно политическо управление на ДС продължава да функционира и основната му задача да преследва лица и организации по политически признак не е прекратена.

III управление за „борба с контрареволуцията“ е реорганизирано едва през 1963 г., седем години след като Живков се утвърждава като партиен ръководител и година, след като през 1962 г. поставя под контрол и изпълнителната власт в НРБ, оглавявайки правителството.

Следва кратък период, през който в системата на Държавна сигурност липсва самостоятелна структура, пряко занимаваща се с преследването и следенето на идеологическа основа и признак. Този период приключва през 1967 г., когато със секретно „Б“ решение на Секретариата на ЦК на БКП, оглавяван от Тодор Живков, е дадено съгласие за създаване на Шесто управление на Държавна сигурност „за борба с идеологическата диверсия, контрареволуционните, националистически и други противодържавни прояви в страната“.

Новата структура е създадена както вследствие на вътрешни проблеми в страната, така и в резултат на копирането на съветския модел. Две години по-рано, през 1965 г. в НРБ е извършен опит за военен преврат срещу Тодор Живков от групата на Иван Тодоров – Горуня. Разследването и разкриването ѝ се водят от специално сформирано звено при съществуващия по това време Комитет за Държавна сигурност. Това звено става основата на създаденото по-късно Шесто управление на ДС.

Друга предпоставка за създаването на Шесто управление се съдържа в прието през 1966 г. от Политбюро на ЦК на БКП, оглавявано от Живков, решение „За по-нататъшното засилване на борбата срещу идеологическата диверсия на империализма“. С него е одобрена подробна програма, по която държавните органи са задължени „да водят системна, научно обоснована борба за преодоляване влиянието

на буржоазната и дребнобуржоазната идеология, за пресичане на идеологическата диверсия на империализма, за изкореняване остатъците от религиозните възгледи и буржоазния морал, за преустройството на битата и общественото поведение на трудещите се в съответствие с принципите на комунизма“.

Живков и Политбюро изхождат от положението, че „съвременната международна обстановка и интересите на партията и страната изискват да се повишава непрестанно революционната бдителност на комунистите и на всички трудещи се, да се води настъпателна борба срещу буржоазната идеология, да се разобличава идеологическата диверсия срещу НРБ и другите социалистически страни“.

За отправна точка висшето партийно ръководство приема, че „главна бариера срещу проникването на буржоазната идеология и против идеологическата диверсия на империализма е формирането на марксистко-ленински мироглед у трудещите се“. Задача на всички държавни и обществени организации и институти, както и на членовете на БКП е да насаждат в обществото омраза и нетърпимост към Запада, като „възпитават трудещите се и особено младежта в дух на класова ненавист към империализма, към буржоазната идеология и морал“.

Изпълнението на идеологическата стратегия води до необходимостта от създаване на специално идеологическо управление в структурата на съществуващия по това време Комитет за Държавна сигурност (КДС) към Министерския съвет, чийто министър-председател е Тодор Живков.

Шесто управление е формирано със заповед № I-3728 от 17 ноември 1967 г. на председателя на КДС ген. Ангел Солаков. Ден по-късно, със секретно решение „Б“ № 9 Секретариатът на ЦК на БКП го утвърждава.

Фактор за създаването на Шесто управление е и копирането на съветския модел. През 1967 г. за нов председател на КГБ е назначен Юрий Андропов, обсебен от идеята за борбата с идеологическата диверсия и за разрешаване на набиращия сила проблем с дисидентите. През 1956 г. Андропов е посланик на Съветския съюз в Будапеща и вижда с очите си колко бързо могат да се разпаднат устоите на комунистическата държава, което става причина и за активното му участие в потушаването на унгарската революция. Пропагандният провал на съдебния процес срещу писателите Андрей Синявски и Юлий Даниел от края на 1965 и началото на 1966 г., определят като първия процес срещу дисиденти в Съветския съюз, увеличават необходимостта от създаване на специализирана структура, която да противодейства на дисидентите. Така веднага след като поема поста председател на КГБ, Андропов предлага, а на 17 юли 1967 г. Политбюро на ЦК на КПСС приема решение за създаването на Пето управление на КГБ, чиято основна задача е именно борбата с идеологическата диверсия и неутрализирането на дисидентите. Пето управление на КГБ и неговият български аналог – Шесто управление на Държавна сигурност имат еднаква основна задача, а и тяхната вътрешна структура до голяма степен също се припокрива – те се занимават с интелигенцията, младежта и студентите (български и чуждестранни), „контрареволуционни остатъци и вражеските центрове, свързани с тях“, духовенството от всички изповедания, етническите малцинства, както и с „антидържавните“ и терористични прояви и с анонимната дейност срещу режима. В следващите години Шесто управление се налага като едно от най-важните управления на Държавна сигурност, чиято основна цел е да захранва партийното ръководство с информацията за

положението в тези ключови за оцеляването на режима среди, както и да осигурява техния контрол.

Шесто управление съществува до ноември 1989 г., когато на специална среща с колегиума на МВР новият генерален секретар на БКП Петър Младенов призовава да се вземе решение за разпускане на Шесто управление. Това решение е обусловено от факта, че идеологическото управление е придобило в обществото мрачната слава на политическа полиция по време на управлението на Живков, което преследва не само интелигенцията, но и инакомислещите в самата БКП. Формалното разпускане на Шесто управление стана през януари 1990 г.

Както се вижда от архивите на ДС, Шесто управление не е единственото, което е играло ролята на политическа полиция. Шесто управление е имало своите предшественици в лицето на III секретно политическо управление на ДС за борба с контрареволуцията и отделение „А“ на отдел „Държавна сигурност“ за разправа с опозицията непосредствено след 9 септември 1944 г.

Настоящият сборник нито си поставя за цел, нито има възможност да проследи всички информации на Шесто управление и неговите предшественици по конкретни въпроси. Сборникът си поставя значително по-скромната задача да покаже обхвата на дейност на политическата полиция на комунистическия режим. Размахът и активността на тези служби са най-впечатляващото в документите от архива на политическата полиция, тъй като те съдържат данни не само за явните и потенциални противници на режима, но и за всички сфери на живота, в които в една или друга степен има опасност от поява на независимо и различно мислене. Сред публикуваните документи преобладават справките, информацията, плановете и отчетите на различните отдели, тъй като те представляват обобщение на постъпващите информации, след тяхното изготвяне те са били препредавани на по-високите нива в комунистическата партия и държавата и въз основа на тях впоследствие са се изработвали и политическите решения. В настоящия сборник сме избягвали публикуването на конкретни агентурни донесения, които взети поотделно остават изолирани свидетелства с невинаги доказана достоверност, а и остава неясно доколко впоследствие те са послужили за изработване на политически решения.

Може ли въз основа на тези документи да бъде дадена оценка за ефективността на политическата полиция през комунизма? Днес е разпространено мнението за ниското образование и тесния кръгзор на офицерите от ДС, като по този начин се поставя под съмнение техния капацитет правилно да оценяват и коректно да информират по-високите йерархически нива за положението в страната. Разпространено е и мнението, че вследствие на наложилата се бюрократична култура политическата полиция до такава степен е искала да се хареса на ръководството, че е подавала само „фризирана“ информация, която е отговаряла на предварителните очаквания на висшестоящите. И двете тези съдържат в себе си част от истината, която обаче скрива от погледа цялосната картина. Действително, съдейки от правописа и ползвана терминология на офицерите от Държавна сигурност, могат да се изкажат редица резерви към тяхната обща култура и познания по специфичните въпроси, с които те се занимават. Действително, идеологическият момент в работата на политическата полиция е толкова силно застъпен, че тя непрекъснато възпроизвежда модели за света, които са предварително зададени. Всичко това обаче не е причина да бъде подценявана

ефективността на политическата полиция през комунизма. Един от признаците за тоталитарната същност на режима е стремежът към тотален контрол, което означава че политическата полиция си поставя за цел да има поглед върху всичко, което се случва в страната. Идеологизираната фразеология не може да бъде причина, която да накара службите да „скрият“ част от информацията, а и те имат съзнание, че важноста им в очите на управляващите зависи от количеството „тревожна“ информация, която те са подали. От друга страна секретните сътрудници, работещи в съответната сфера, са достатъчно компетентни в своята област, за да създадат достоверна картина за състоянието в съответните обществени кръгове. Затова и ефективността на политическата полиция през комунизма не може да бъде подценявана – в ерата преди интернет и глобалните комуникации, мрежата от секретни сътрудници осигурява на службите поглед върху почти всичко, което се случва в държавата, включително и върху мисловните нагласи и настроения, които не излизат на повърхността. Капацитетът на политическата полиция не е пряка функция на капацитета на служителите в нея. Проявите на инициативност и независимост най-често водят до „профилактирането“, т. е. до предупреждението на техния автор, което са налага като основното репресивно средство на политическата полиция през късния период на комунизма. „Профилактиката“ крие в себе си няколко големи предимства – по същество това представлява форма на извънсъдебна репресия, без обаче да крие в себе си заплахите за режима, които винаги съпътстват един открит съдебен процес. На второ място – „профилактиката“ не дава възможност за появата на „герои“, „дисиденти“, публично известни борци против режима, видимо пострадали заради своята кауза. И не на последно място – дава възможност на служителите на ДС и до днес да продължат да настояват, че не са вършили нищо толкова страшно, а само са информирали ръководството на своята служба за случващото се в страната.

Може да се обобщи, че наред със своите репресивни функции, политическата полиция на комунистическия режим се превръща в консервативна сила, един от факторите, които възпрепятстват възможността за еволюция на самия режим. Пресичайки всеки опит за независимо мислене и инициативност, включително и в средите на комунистическата партия, политическата полиция се превръща в един от основните фактори за статичния характер на комунистическата държава. В този смисъл политическата полиция може да бъде посочена и като една от причините както за дълголетието на режима, така и за „застоя“ през късния комунистически период.

P R E F A C E

Hristo HRISTOV
Momchil METODIEV

Political police is often referred to as one of the most distinctive characteristics of the totalitarian state. The function of political police in a totalitarian system has long been the focus of scientific literature on the subject for an obvious reason. Political police is the institution empowered to exert state authorised control over citizens by means of court repressions and out-of-court reprisals. Still, what is the place of political police in a totalitarian system, in the Bulgarian communist state in particular? Is it a distinctive attribute of totalitarianism alone? What are the functions of political police in different periods of the Bulgarian communist regime? In an attempt to provide at least partial answer to these questions this collection presents some of the relevant documents from the archives of the political police of the regime in the proper sense of the term, i.e. the Sixth Directorate and its lesser known, but equally important predecessors within the structure of the State Security Services.

Political police is not a product of totalitarianism, neither is it an exclusive characteristic of the regime. Although a required element of the system, it is not foreign to types of dictatorships other than totalitarianism. The most prominent example is the Russian political police (Ohranka) of the period before the Bolshevik Revolution, whose main purpose of creation was to battle left and anti-monarchist opposition. This was largely the case with the pre-1944 Bulgarian State Security Directorate tasked with countering left and radical movements. In other words, political police is not a standalone exclusive element of totalitarian regimes to distinguish them from other forms of dictatorship. Its existence alone does not necessarily imply totalitarianism. To make a distinction account has to be taken of the place, tasks and remit of work of the political police in a totalitarian system.

According to the definition of the prominent political theorist Claude Lefort, the ideological matrix of totalitarianism comprises the concepts of "People-as-one" and "Power-as-one", with power concentrated in a single authority and, ultimately, in the hands of a single individual who embodies the unity and will of people. To maintain this concept a division has to be affirmed between those who belong to the category of "people" and those who belong to the category of "the other", i.e. the enemy. The hunted enemy is the other of the people-as-one and "the definition of the enemy constitutes the identity of the people". Thus, a central metaphor in totalitarian society is the metaphor of society as an endangered body which removes enemies and allegedly parasitic individuals through social "prophylaxis". Prophylaxis is a focal concept of both metaphoric and purely practical significance for the political police in communist Bulgaria.

Totalitarianism relies on the idea of society as a vast uniform organisation, an organic body consisting of all members of society, without exception. The organisation comprises a network of large state organisations and smaller local-level micro-organisations (collectives). "This fantasy of society as harmonious, however, presupposes the potentiality for chaos, violation and sabotage of socialism; the identity of the people and the integrity of the body depend on a constant struggle against 'the enemy'".

The effectiveness of the system depends on several mediating factors. The most important factor is the ruling party with its myriad appendices in the form of mass organisations and collectives established on the mass-based model. It is one of the tasks

of these organisations to keep their collective body free of social “parasites“. As Lefort summarises “for all these reasons any kind of social relations, contacts, initiatives, any hint of independent thought is a sign of danger to the regime“¹.

This explains the importance of the political police, although not an exclusive characteristic of totalitarianism, in the communist state. It functions to identify and counter the attempts at independence and initiative labeled “dangerous“ to the regime, as they go beyond the established limits of social behaviour and the concept of “one people“. The majority of the documents contained within this collection can be well explained within this context. From today’s point of view State Security officers may seem overzealous in their written efforts. Is placing an obituary notice on the death of a well-known Bulgarian poet a legitimate threat to the regime? Does the spread of Yogism pose any danger of diversion? What is suspicious about a discothique? None of the above presents an immediate threat to the system. They indicate however the tendency of certain social groups to break the general mould and to show initiative and independent action.

The concept of *political police* can be taken to apply to the entire structure and ideology-based agenda of the State Security. Its operative units were delegated exclusive powers to more or less combat political dissent in their field of work.

This collection applies the more strict sense of the term *political police* and deals with State Security structures assigned with the direct, immediate and sole task to subdue political opposition. The fight against “ideological subversion“ was the utmost priority of the Sixth Directorate of the State Security. The work description of the Directorate itself is indicative of the mindset typical for the period. To justify social prophylaxis and cleansing the assumption was made that political opposition to the regime was the result of external activities of elements other than the “united people“, of “diversion“ commonly initiated by external forces.

The Sixth Directorate has been the most debated of all structures of the State Security since the beginning of transition in Bulgaria. It has been the topic of political and journalist reports, the subject of series of memoirs, the majority of which are attempts at justification. The high profile of the Sixth Directorate accounts for the large number of related publications since the beginning of the transition.

Although established in 1967, the Sixth Directorate was not the first of its kind. Its predecessors were active almost throughout the period of Communist rule. The State Security political police dated back to the time before 9 September 1944. It was involved in operational activities against political parties including the then prohibited by law Bulgarian Communist Party (BCP). Monitoring and operational reporting on political organisations was assigned to Division A at the State Security Department of the Tsarist Secret Services.

Most interestingly, within the first two years after 9 September 1944 Division A continued to be the centre of operational activities in the political realm. In terms of structure Division A was no longer subordinate to the police but fell under the command of the People’s Militia Directorate created on 10 September 1944. The campaign against counter-revolutionaries was Division A’s primary mission. It was a mission to search, persecute, arrest and bring before the People’s Court the persons falling under the scope of the Statutory Ordinance

¹ Lefort, Claude. In: *The Totalitarianisms of the 20th Century in Comparative Perspective*. Edited by Ivaylo Znepolski, Sofia, 2010, pp. 13-14.

on Trial by a People's Court of the Culprits for the Embroilment of Bulgaria in the World War against the United Nations and for the Atrocities Related to the War. In 1945 new units were established within Division A to handle cases against Trotskyist and anarchists, the Bulgarian Agrarian People's Union (BAPU), Orthodox clergy and organisations labelled as fascist by the Government of the Fatherland Front (FF).

Following the new structural changes in 1947 the survived Division A turned into Department I of the State Security Directorate (SSD). The Department's main task was persecution and operational reporting on BCP's political opposition.

As a result of these reforms the internal structure of Department I of the SSD was as follows:

- Division A consisting of seven groups intended to fight “counter-revolutionary elements“ within political parties members of the FF (BCP excluded), and within the oppositionist BAPU (Nikola Petkov) and the Worker's Social Democratic Party (United);
- Division B comprising five groups intended to fight dismantled fascist organisations, former police and tsarist officers, Trotskyist and anarchist;
- Division C consisting of eight groups dealing with the milieus of young people, intellectuals, clergy, the state apparatus, etc.
- Division D responsible for providing transport services and combating “enemy elements“ in the sector.

In the beginning of the 1950s Department I of the SSD found new objects of persecution and operational reporting for purely political reasons, the so called *selyachestvo* (peasantry), minorities, the catholic clergy and authors and distributors of anonymous leaflets against the rule of the BCP.

In 1952 Department I of the SSD would evolve in terms of structure. It emerged in the form of the Third Secret Political Directorate, a new unit created by decision of the Secretariat of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party (CC of the BCP). The unit comprised the existing Department XII for combating banditry and Department XIII dealing with prisons and concentration camps also known as educational labour communities.

During the next few years the Third Secret Political Directorate of the SSD would undergo multiple structural changes but it would always include sub-divisions directly involved in persecution of different layers of the society for political reasons. In 1954 the Fourth Directorate (Economic) and the Sixth Directorate (Transport and Communications) merged into the Third Directorate. The Third Secret Political Directorate of the SSD for combating counter-revolution remained operational until 1963 when its structures were transferred to other State Security directorates, the Second Main Directorate in particular.

The fact should be noted that the Third Directorate continued to implement BCP's policy of persecution, operational reporting and repression of large portions of society for political reasons for a long ten-year period after Stalin's death in 1953. The death of the dictator was followed by a brief period of condemnation of the cult of the individual in the USSR and the countries of the Eastern Bloc, and a short break from the brutal repressions to which societies under communist rule were subjected.

On a domestic level the period coincided with the coming into power of Todor Zhivkov. Zhivkov was elected First Secretary of the BCP in 1954 and established as a Party leader at the April Plenum of the Communist Party in 1956. His coming into power did not change the main purpose of the Third Secret Political Directorate of the State Security – political persecution of individuals and organisations.

It was only in 1963, seven years after Zhivkov's election as a Party leader and one year after his coming into ultimate power as Head of the Government of the People's Republic of Bulgaria (PRB), that the Third Directorate for "combating counter-revolution" was restructured.

A brief period of time followed during which the State Security system lacked an established separate structure directly involved in surveillance and persecution on ideological grounds. That period came to an end in 1967 when a Secret B Decision of the Secretariat of the CC of the BCP, headed by Todor Zhivkov, ushered in the new Sixth Directorate of the State Security for "combating ideological subversion, counter-revolution, nationalist and other anti-state acts in the country".

The new structure was created both as a response to domestic issues and as a copy of the Soviet model. Two years earlier, in 1965, an attempt at a military coup led by Ivan Togorov–Gorunya had been subdued. The group especially formed at the Committee for State Security to lead the investigation in the case would later serve as the basis for establishment of the Sixth Directorate of the State Security.

A decision of the Politburo of the CC of the BCP, headed by Zhivkov, "for strengthening the fight against the ideological subversion of imperialism" provided further grounds for the creation of the Sixth Directorate. A detailed programme was adopted for state authorities "to conduct a systematic, science-based fight against the mephitic influence of bourgeois and petty bourgeois ideology, suppress the ideological subversion of imperialism, eradicate the remnants of religious beliefs and bourgeois morality and reform the life and public behaviour of the working people in accordance with the principles of Communism".

Zhivkov and the Politburo held the assumption that "it is required by the international conditions of today and the interests of the Party and the country to constantly raise the revolutionary vigilance of the communists and of all working people, to tenaciously fight against bourgeois ideology and expose ideological subversion against the PRB and other socialist countries".

It was the assumption of the Supreme Party Leadership that "formation of Marxist-Leninist ideological conviction in the ranks of the working people constitutes the main barrier against the infiltration of bourgeois ideology and the ideological subversion of imperialism". Cultivation of hatred and intolerance towards the West was to be pursued by all state and public organisations and institutions and by members of the BCP who were "to educate the working people, the youth in particular, in the spirit of class hatred towards imperialism, bourgeois ideology and morality".

Fulfillment of this ideological strategy required the establishment of a special ideological directorate within the structure of the existing Committee for State Security (CSS) under the Council of Ministers headed by Prime Minister Todor Zhivkov.

The Sixth Directorate was formed under Order No I-3728 of the Chairperson of the CSS, General Angel Solakov, of 17 November 1967, and approved a day later with Secret B Decision No 9 of the Secretariat of the CC of the BCP.

The birth of the Sixth Directorate was above all an extension of the Soviet model. In 1967 KGB was appointed a new Chairperson, Yuriy Andropov, a man possessed by the idea of combating ideological subversion and finding a solution for the emerging problem with dissidents. In 1956, a Soviet ambassador in Budapest, Andropov gained a first-hand experience of how easy the foundations of a communist state can be shaken, and took active participation in the crushing of the Hungarian Revolution. The propaganda failure of the trial against the writers Andrey Sinyavski and Yuliy Daniel in the end of 1965 and the beginning of 1966, referred to as the first trial of dissidents in the Soviet Union, increased the urgency for the creation of a specialised structure intended to counter dissident movements. Thus, immediately upon assuming KGB Chairmanship, Andropov proposed the formation of the Fifth Directorate of the KGB with a main task to combat ideological subversion and eliminate dissidents. The proposal was approved by Decision of the Politburo of the CC of the BCP of 17 July 1967. Both the Fifth Directorate of the KGB and its Bulgarian equivalent, the Sixth Directorate of the State Security, shared a similar mission and internal structure. They operated among intellectuals, the youth, Bulgarian and foreign students, “counter-revolutionary remnants and the enemy centres related thereto“, the clergy of all religious faiths, ethnic minorities, and conducted a fight against “anti-state“, terrorist and anonymous acts against the regime. In the years to come the Sixth Directorate would establish itself as one of the pillars of the State Security, an information supply source of critical importance to the Party leadership, an instrument to uphold the regime, secure its survival and exercise control over the “dangerous“ sections of society.

The Sixth Directorate remained operational until November 1989. The decision to dissolve the directorate was taken upon a proposal of the new Secretary General of the BCP, Petar Mladenov, at a special meeting of the Collegium of the Ministry of the Interior. The decision was conditioned by the notorious reputation of the ideological directorate as Zhivkov’s instrument of political persecution of intellectuals and suppression of dissent among members of the Communist Party itself. The decision was put into force in January 1990.

It is obvious from State Security records that the Sixth Directorate was not the single structure to be assigned the role of a political police. It followed in the steps of its predecessors, the Third Secret Political Directorate of the State Security for combating counter-revolution and Division A of the SSD for dealing with opposition immediately after 9 September 1944.

This collection is not intended to be a complete and comprehensive record of the documents of the Sixth Directorate and its predecessors on particular issues. It rather attempts to achieve a more reasonable goal: to illustrate the remit of work of the political police in the communist state. Documents of the political police are a striking demonstration of the astonishing range and zeal of work of the system. The overwhelming amount of information not only concerns known and likely opponents of the regime, but also covers all areas of life with a potential to nurture even the tiniest spark of independent and different thoughts. Inquiries, information documents, plans and reports of various departments predominate

for a reason. These types of records summarise incoming data to be communicated to the higher levels of the Leadership of the Communist Party and the State, and thus form the basis for political decisions. This collection avoids isolated agent reports of unverified information, as their influence on decision taking remains unclear.

Can these documents serve as a solid indicator of the effectiveness of the political police of the communist regime? It is a widespread opinion today that State Security officers had low educational background and limited view of the world and were therefore not able to make proper judgements and forward accurate information on domestic issues up in the hierarchy. The bureaucratic culture of the past is widely considered to have influenced members of the political police to an extent to dress up information to fit the expectations of leadership figures. Both statements are somewhat true but not entirely. Judging from the spelling and the terminology used it is indeed possible to draw certain negative conclusions as to the general culture and specific knowledge of State Security officers in their field of operation. Additionally, the ideological backdrop of the time justified continuous implementation of pre-defined models of society. However, none of these is a reason to underestimate the effectiveness of the political police of the communist regime. A totalitarian regime pursues a policy of complete control. Therefore, the political police would be encouraged to keep detailed track of the public mood and events of the time. Ideological phraseology did not provide reasons for State Services to “conceal“ information. On the one hand, members of the political police were of the opinion that the more alarming their reports, the greater their importance in the eyes of their controlling agency. On the other hand, secret collaborators from different social circles were competent enough to provide a reliable picture of their area of operation. Therefore, it would not be reasonable to undermine the effective work of the political police of the communist regime. In a time before the Internet and global communications it was the network of secret collaborators that monitored almost the entire spectrum of domestic life including hidden mental attitudes and general mood. The capacity of political police as a whole is not a direct function of the ability of its members. Any display of initiative and independence would call for “prophylaxis“, i.e. warning to the initiator. Prophylaxis would become a preferred means of political repression during the late communist period. This approach offers several big advantages. Prophylaxis is, in the first place, a form of out of court repression without the hidden threats of an open court trial. Secondly, potential acts of fighters against the regime are dealt with outside of the public eye, thus preventing public martyrdom of *heroes* or *dissidents* who die for their cause. Last but not least, even to this day it provides State Security officers with a defense excuse to describe their activities as harmless supply of information to their superiors.

To summarise, parallel to its repressive functions the political police of the communist regime was converted into a tool of conservative power intended to prevent evolution within a system that abhorred any semblance of independent thought and initiative, including within the Communist Party itself. It therefore constitutes one of the establishing factors of a static society in the form of a Communist state. Political police is, in this context, both a device to perpetuate the longevity of the regime and a source of stagnation in the late communist period.

СПИСЪК НА ДОКУМЕНТИТЕ С АНОТАЦИЯ

I.

Отделение „А“ в отдел „Държавна сигурност“

1. **Кратък отчет на отделение „А“ за времето от 9 септември 1945 до 9 септември 1946 г., 1946 г.**

(Архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (АКРДОПБГДСРСБНА) – МВР (М), фонд (ф.) 13, опис (оп.) 1, архивна единица (а.е.) 32, л. 1-8)

Документът съдържа данни за най-ранния период от дейността на отделение „А“ след 9 септември 1944 г. От него може да бъде почерпена информация за състава и структурата на отделението, а също така и са дейността му в посочения период не само в столицата, но и в страната.

2. **Доклад от разузнавач №1180 за извършена работа по военна линия в Пловдивска област, 23 януари 1946 г. и последващ доклад на същия разузнавач за същата област, 3 април 1946 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 49, л. 55-58)

Документът дава представа за дейността на отделение „А“ на отдел „Държавна сигурност“ по линия на военните. Съдържат се данни за подхода към разработването на служещите в армията офицери и изграждането на агентурна мрежа сред тях.

3. **Доклад на началника на отделение „А“ на конференцията на областните инспектори от ДС и такива при ДНМ, 1946 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 57, л. 1-5)

Изнесенят пред част от състава на ДС доклад илюстрира основните насоки на работа пред отдел „Държавна сигурност“ в преследването и събирането на актуална информация за всички политически партии без значение дали те са в ОФ или извън него. Прави впечатление, че е поставено изискване са събиране на данни не само за политическия живот на партиите, но и за финансирането им. Има информация за дейността в армията и провинцията.

4. **Отчет за едногодишната работа на групите по районното разузнаване и по разузнаването в основните, средните и висши училища, 20 август 1946 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 104, л. 1-3)

Документът дава представа за работата по линия на училищата и университетите и съдържа точни сведения за броя на информаторите на ДС в тях.

5. **Месечен доклад за времето 1-30 септември 1946 г. по военна линия за гарнизона в Русе от началника на служба „Държавна сигурност“ в областна ДНМ до отделение „А“ на ДНМ, София, 1946 г., 30 октомври 1946 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 100, л. 24-27)

Съдържа данни за дейността и наблюдението на гарнизона в Русе. Дава представа по какъв начин са структурирани подобни месечни отчети за различните военни поделения в страната в първи години след 9 септември 1946 г.

II.

I отдел на дирекция „Държавна сигурност“

6. Сведение на отчетените и неотчетени членове на политическите партии и младежките им секции в страната към 1 юни 1947 г. – а.е. 63, л. 1-2, 6-7 (има го в сборник 4, №167).

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 63, л. 1-2)

Документът дава представа за целенасочената работа на I отдел в дирекция „Държавна сигурност“ по воденето на статистически данни за броя на партиите и младежките организации в страната.

7. Доклад за организационното и политическо състояние на НС и МНС „Звено“ за агентурата и ръководството на кадъра, който работи по обекта до началника на отделение „А“, I отдел от 29 септември 1947 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 140, л. 58-60)

Докладът показва по какъв начин са работили отделните групи в I отдел на ДДС, разпределени по различни партии и организации. В случая е даден пример със „Звено“. Коментирани са характеристики на служителите в групата и работата с агентурата.

8. Годишен доклад на началника на отделение „В“ за обектите, които се обслужват, до началника на I отдел в дирекция Държавна сигурност, 1947 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 144, л. 1-9)

Съществуващото през 1947 г. отделение „В“ в I отдел на ДДС има за задача да работи по линия на младежта, интелигенцията, печата, духовенството, стопанските слоеве и селячеството. Документът съдържа информация за дейността на ДС в тези обществени слоеве.

9. Приложение към годишния доклад от септември 1947 г. на отделение „В“ за разположение на агентурния апарат и състоянието на отделението, 1947 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 155, л. 75-78)

Съдържа информация за броя на обектите (56) на отделение „В“ и разположението на агентурата в тях към май 1947 г. и към септември 1947 г..

10. Числен отчетен доклад за изпълнението на тримесечния план октомври – декември 1947 г. на отделенията и службите при I отдел на ДДС, 1947 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 155, л. 1-7)

Дава представа за щатния състав на отделенията и службите при I отдел на ДДС, вербовката на агенти, отчетността на досиетата, вербовки на явки за периода октомври – декември 1947 г.

11. Седмична информационна сводка по обслужваните обекти от V група при отделение „В“, 9 юни 1947 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 194, л. 1-3)

Съдържа сведения за дейността по разработването на занаятчиите, индустриалците и банките към юни 1947 г.

12. Строго поверителен отчет от началника на група 18, отделение „Б“ за извършената работа от групата през 1948 г., 25 декември 1948 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 332, л. 32-42)

Документът илюстрира работата на групата към отделение „В“ на I отдел на ДДС, отговаряща за разработването на Министерството на търговията, Министерството на финансите, Българската Народна банка, както и за още 15 държавни институции и търговски организации.

13. Строго секретен годишен отчетен доклад за дейността на 26 група – „Селячество“ за 1948 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 332, л. 73-79)

Представена е информация за работата по линия на селячеството – движението на кадрите в групата, агентурно-оперативната дейност, обектите и предприетите мерки. Документът съдържа и различни отчетни данни.

14. Строго секретен отчетен доклад на отделение „А“, отдел I за 1949 г., 1 януари 1950 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 453, л. 1-17)

Докладът хвърля светлина върху цялостната дейност на I отдел на ДДС през 1949 г. и за различните направления, които е разработвал през годината.

15. Строго поверителен отчетен доклад за работата отдел I ДДС за 1950 г., 11 януари 1951 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 616, л. 2-20)

Съдържа много и разнообразни статистически данни и информация за разработваните обекти и агентурен апарат през 1950 г.

16. Карта на по-важни нелегални и Н. Петковистки организации в България, 1951 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 661, без номерация)

На картата са нанесени данни за организациите на земеделците николапетковисти.

17. Строго поверителен доклад за състоянието на агентурно-оперативната работа в отдел I, 12 март 1951 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 795, л. 1-15)

Докладът съдържа подробни данни за работата по разтурените партии, селяните, интелигенцията, духовенството, младежта и държавните институции, а също така и състоянието на агентурния апарат за 1951 г.

18. Лично указание (ръкописно) на министъра на вътрешните работи за дейността на I отдел ДДС, 6 юни 1951 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 792, л. 1-2)

Интересен ръкописен документ на министъра на вътрешните работи ген. Георги Цанков с критични указания към зам.-министър ген. Георги Кумбилиев за пропуски в работата по изготвянето на документация за ръководството на министерството от I отдел на ДДС.

19. Строго поверителна справка за отделение „Национални малцинства“ по заповед за активизиране агунтурно-оперативната работа по линия на отдел III, 20 август 1952 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 970, л. 5-7)

Съдържа информация за турското и македонско малцинство и основните задачи за работата на отделението по тях.

III.

III секретно политическо управление на ДС за борба с контрареволуцията

20. Строго поверителен списък на задграничните комитети и подкомитети, за които по линия на отдел I, III управление ДС могат да бъдат дадени кратки справки и втори допълнителен списък, 3 януари 1954 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 948, л. 1 и л. 1-7)

Документът показва засиления интерес на управлението към дейността на българската политическа емиграция и нейните организации в чужбина.

21. Строго поверителна справка относно: „Подготовката на православните църкви в София за християнския празник Великден и агентурните мероприятия за наблюдение на обектите, 14 април 1955 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 567, л. 48-49)

Документът разкрива данни за празнуването на Великден през 1955 г. и предприетите агентурни мероприятия.

22. Строго поверителна справка за посещенията на църквите на 14 април 1955 г., 15 април 1955 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 567, л. 46)

Справката съдържа интересни данни за посещаемостта на църквите от гражданите.

23. Строго поверителна справка относно „Посещение в православните църкви в София по случай християнския празник Великден“, 23 април 1955 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 567, л. 50-51)

Още един документ за следенето по линия на духовенството и данни за посещенията в църквите на Великден 1955 г.

24. Строго секретен отчетен доклад на III управление ДС за 1956 г. с придружителна бележка от зам.-министър на вътрешните работи Георги Кумбелиев до зам.-министъра на вътрешните работи Мирчо Спасов.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1327, л. 1-36)

Най-обемният документ в сборника, който дава подробна представа за цялостната дейност на III управление на ДС през 1956 г.

25. **Строго секретна информация по линия на духовенството на Окръжно управление ДС (препис), отдел III, 8 май 1957 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 567, л. 54)
Сведенията се отнасят за района около Рилския манастир и Благоевград и различни прояви сред духовенството.
26. **Строго секретно агентурно донесение от агент „Иванчо“ по линия на духовенството към отдел III на III управление ДС, януари 1958 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 567, л. 68)
Документът дава представа какво представлява едно агентурно донесение. В случая то се отнася за свещеник от една от столичните църкви.
27. **Строго секретен доклад за проявите на контрареволуционерите и кулашки елементи в селското стопанство и състоянието на агентурно-оперативната работа на органите на ДС, 17 март 1958 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1698, л. 1-15)
Съдържа данни за работата на III управление на ДС в селското стопанство, сред които и информация за „вражеския контингент“, агентурния апарат и оперативния отчет по тази линия.
28. **Строго секретен план на агентурно-оперативни мероприятия по линия на отдел I за подобрене работата, съгласно указанията и констатациите на колегията на МВР, относно работата на III управление ДС, 28 март 1958 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1654, л. 1-6)
Документът се отнася до критичните констатации в работата на I отдел в III управление на ДС, с данни за различни разработки.
29. **Строго секретен доклад относно: „Антинародната дейност на врага сред интелигенцията, състоянието на агентурно-оперативната работа и мерките за нейното усилване“, 1958 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1676, л. 2-17)
Ценен документ, в който по сектори са систематизирани броя на творческата и научно-техническата интелигенция. Дава представа за проявите на различни нейни представители и мерките, предприети срещу тях.
30. **Строго секретна справка относно: „Мнението на ръководството на III управление ДС за работата по някои линии в управлението“, 19 октомври 1959 г.**
(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1772, л. 1-7)
Информацията в документа се отнася за различни обекти по линия на селското стопанство, здравеопазването, търговията, финансите и кредитните институции.
31. **Строго секретна от особена важност докладна записка от началника на III управление ДС ген. Георги Кръстев до зам.-министъра на вътрешните работи ген. Мирчо Спасов относно: „Изпълнението на набелязаните в управлението**

мероприятия за усилване на разузнавателната и контраразузнавателната работа“, 20 октомври 1960 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1672, л. 16-22)

Документът носи по-висока степен на секретност поради факта, че в него се съдържат данни за опитите на III управление на ДС да провежда разузнавателна дейност извън територията на страната чрез своята агентура.

- 32. Строго секретно от особена важност сведение относно: „Броя на агентите и доверителните връзки на III управление ДС посетили капиталистически страни през 1960 г.“ (отнасящо се към предходния документ), 20 октомври 1960 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1672, л. 23)

Съдържа статистика за посещения на агенти и доверителни връзки на III управление на ДС в държави от Западна Европа, Близкия Изток и Африка.

- 33. Строго секретни статистически данни от III управление за изпратените за девет-месечието на 1960 г. агенти и доверителни връзки в капиталистически страни.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1672, л. 24)

Информира за броя на изпратените в капиталистически страни агенти и доверителни връзки.

- 34. Строго секретно сведение на III управление ДС за състоянието на оперативния отчет януари 1961 г. – 1961 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1946, л. 1-9)

- 35. Строго секретна докладна записка относно: „Състоянието на работа сред затворниците-контрареволуционери“, 26 май 1961 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1965, л. 4-6)

Съдържа важни данни и статистика за броя на осъдените бивши опозиционери и други лица за дейност против управлението на БКП и указания как да се подходи към освободените от страна на ДС. Предложението за поставянето им под агентурно наблюдение е направено от началниците на III управление на ДС и на началника на отдел „Затвори“.

- 36. Строго секретна справка относно: „Получени сигнали за опити да бъдат създадени нелегални групи в страната“, 16 ноември 1961 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА) – М, ф. 13, оп. 1, а.е. 1957, л. 4-5)

Изложени са данни за различни лица, за които, според III отдел на III управление на ДС, има сведения за участие в нелегални организации или групи.

IV.

VI управление на ДС за борба с идеологическата диверсия

- 37. Строго секретна справка на отдел 07 относно подривната дейност, провеждана от противника чрез чуждестранните специалисти, аспиранти и преподаватели през периода 1974-1975 г., 6 януари 1976 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 31, л. 1-9)

Анализ на подривната дейност, провеждана от чужди специалисти и аспиранти в средата на 70-те години. Справката е показателна за мнението на ДС за мотивите, скрити зад научните интереси на чужденците към България.

38. Строго секретна справка на отдел 07 относно състоянието на контраразузнавателната работа по вражеската емиграция през 1975 г., 17 февруари 1976 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 40, л. 4-9)

Информация за дейността по вражеската емиграция през 1975 г., с акцент върху най-големите емигрантски антикомунистически организации и мероприятията, проведени от Държавна сигурност за проникването в тях.

39. Строго секретна справка относно оперативната обстановка във Врачански окръг по линия на направленията на VI управление ДС през 1975 и началото на 1976 г., 17 март 1976 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 54, л. 1-5)

Документът се отнася за оперативната обстановка по линия на VI управление във Врачански окръг през 1975 г. и началото на 1976 г. Акцент в справката е поставен върху работата сред интелигенцията, младежта и „контрареволуционните елементи“. Този тип информации са изготвяни всяка година от всяко окръжно отделение по линия на Шесто управление и след това са обобщавани на централно равнище. Справката е показателна за начина, по който ръководството на ДС, МВР и на БКП са информирани за обстановката в цялата страна.

40. Секретна справка относно противообществени прояви с политически, криминален и друг характер сред младежта в НРБ, 14 декември 1976 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 43, л. 116-120)

Справка за противообществените прояви сред младежта, в която са представени статистически данни за извършените от младежи в периода 1974-1976 г. престъпления както с политически (основно бягства през границата), така и с криминален характер.

41. Строго секретна справка за оперативната обстановка в страната по линия на анонимна дейност в периода 1974-1977 г., 22 ноември 1977 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 74, 1а-5)

Справка за противодействието на анонимната дейност с политически характер в периода 1974-1977 г., която съдържа статистически данни за анонимните писма през годината и разкрити автори на анонимни документи. Документът е показателен за вниманието, отделяно от ДС на тази дейност.

42. Строго секретен отчет за агентурно-оперативната работа на отдел 03 през 1980 г. по линия на религията, 3 януари 1981 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 118, л. 1-33)

Отчет за дейността на VI управление по линия на духовенството през 1980 г., в която е конкретизирана бройката от агенти, с които разполага в различните из-

поведения. Цитирани са и имената на оперативните работници в управлението, с кратка оценка за тяхната активност.

43. Строго секретна справка за антисъветски прояви на отделни български граждани през периода 1979-1981 г. 14 септември 1982 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 106, л. 1-9)

Статистическа справка за антисъветски прояви сред българските граждани за периода 1979-1981 г., в която се отчита намаление на тези прояви в сравнение с предходната година. Под антисъветски прояви се разбират включително критични изказвания по отношение на съветското ръководство или по отношение на успехите на социализма в Съветския съюз.

44. Строго секретно предложение относно изграждане на централизирана система на ДС за оказване на положително въздействие върху съзнанието на националистически настроените български турци чрез използване силите и средствата на органите на МВР и преди всичко агентурата за влияние, 7 януари 1981 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 141, л. 50-62.)

Предложение на VI управление за изграждане на централизирана система за оказване на положително въздействие върху националистически настроените български турци. Наред с анализа на настроенията сред българските турци, основен акцент в документа е поставен върху необходимостта от изграждане на система за оказване на влияние, която обаче да не излага на опасност и да не компрометира агентите за влияние. Създаден през 1981 г., документът е показателен за настроеността сред Държавна сигурност към българските турци няколко години преди т. нар. възродителен процес.

45. Строго секретни мероприятия, които VI управление предлага да се включат в общия план за осуетяване опитите на определени среди в чужбина да фалшифицират и обсебват историческото минало на България, 16 ноември 1981 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 141, л. 35-41)

В документа са набелязани мерки срещу опити на определени среди в чужбина да фалшифицират българското историческо наследство. Предлага се проникването в конкретни чужди научни институти, събирането на архиви, свързани с българската история, засилване на пропагандата на българската гледна точка към историята в чужбина. Документът е показателен за опитите на ДС да налага своята гледна точка върху научните изследвания не само в България, но и в чужбина.

46. Строго секретна справка на отдел 02 за някои проблеми, свързани със създаването и дейността на дискотеките в страната, 11 май 1982 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 164, л. 1-7)

Информация от 1982 г. за проблеми, породени от разпространението на дискотеките в страната. Основните проблеми са свързани с липсата на достатъчно контрол върху излъчваната музика, липсата на система за подбор и квалификация на дисководеците; посочени са случаи на младежи, изпаднали под идеологическото въздействие на запада, заради слушаната от тях музика. Докладът представлява обобщение на информацията, поръчани и получени от Окръжните управления на

МВР и е показателен за гледната точка на VI управление към западната музика.

47. Строго секретна справка на отдел 02 за разпространението на йогизма в страната, 29 май 1982 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 163, л. 1-17)

Справка от май 1982 г. за разпространението на „йогизма“ в страната, в която са цитирани статистически данни за броя на практикуващите йога и съществуващите в страната клубове. Справката полемизира с опитите за интегрирането на йогата в социалистическото общество, като се стига до заключението, че йогизма е форма за „проникване“ на запада в социалистическите страни, който има вредно отражение върху социализма.

48. Строго секретна информация на отдел 02 за обезпечаване сигурността на български граждани, временно пребиваващи зад граница, 8 септември 1982 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 166, л. 1-7)

Информация от септември 1982 г. за мерките на Шесто управление за обезпечаване на сигурността на българските граждани, пътуващи в чужбина. Акцентът в тези мерки е поставен върху необходимостта от „предпазването“ на тези граждани от западното влияние, докато се намират в чужбина. Изброени са мерки за подобряване на „контраразузнавателното обезпечаване“ на временно пребиваващите в чужбина български граждани, включително и чрез засилване на контрола върху разрешенията за пътуване в чужбина.

49. Строго секретна докладна записка на VI управление за създаване на нов отдел 09 към управлението, 21 декември 1982 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 152, л. 5-11)

Докладна записка за реструктурирането на Шесто управление от 21 декември 1982 г., с която се предлага създаването на нов отдел 09, въз основа на структури, които до момента са се намирали в отдел 01. Новата структура следва да се занимава със средствата за масова информация, големите вестници, хуманитарните институти при БАН, спорта, туризма и масовите обществени организации. Реструктурирането е аргументирано с „постоянно нарастващата идеологическа и друга подривна дейност на противника срещу интелегенцията и младежта“.

50. Строго секретна справка относно някои нелоялни, враждебни и антиобществени прояви в средите на младата художествено-творческа интелегенция и учащите се във висшите учебни заведения по изкуствата, 9 февруари 1983 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 192. л. 50-56)

Информация от февруари 1983 г. за някои враждебни прояви сред младежката интелегенция. Наред с невъзвращенствата, основното внимание е обърнато на поддържането на „подозрителни връзки с граждани от капиталистическите страни“. Посочени са случаи на „предизвикателно и подстрекателско“ поведение на групите „Щурците“ и „Сигнал“ по време на техни концерти.

51. Строго секретна информация относно изяснен сигнал за разпространени некролози с негативно политическо съдържание, 2 март 1983 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 192. л. 62-65)

Информация за действията, предприети от VI управление за разкриването на автора на некролог, отпечатан по повод годишнината от смъртта на поетите Атанас Далчев и Никола Фурнаджиев, отпечатан в края на януари 1983 г. Според ДС некрологът има негативно политическо съдържание, поради което се предвижда провеждането на „профилактична беседа“ с Радой Ралин, разкрит като негов автор.

- 52. Строго секретна докладна записка относно „Проведена среща с първия зам.-председател на ЦС на БСФС“, 24 септември 1983 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 224, л. 1-5)

Информация за планираното участие на офицери от отдел 09 на VI управление в охраната на българската делегация за Олимпийските игри в Лос Анджелис през 1984 г., включително и чрез изпращане на определен брой офицери в олимпийското градче.

- 53. Строго секретни коментари по повод отказа на повечето социалистически страни да участват в Олимпиадата в Лос Анджелис, 29 май 1984 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 224, л. 6-9)

Представя коментарите в спортните среди на решението спортистите от социалистическите страни да бойкотират Летните олимпийски игри в Лос Анджелис през 1984 г. Решението за бойкот е подкрепено от всички държави от Източния блок, с изключение на Румъния, и е в отговор на бойкота на Олимпиадата в Москва през 1980 г. от западните държави.

- 54. Строго секретна информация относно „Обстановката в българската секция на Радио „Свободна Европа“, 16 март 1984 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 13-16)

Разглежда обстановката в българската секция на Радио „Свободна Европа“ в Мюнхен през 1984 г. Документът е показателен за вниманието, което ДС обръща на задграничните радиостанции, предаващи на български език.

- 55. Строго секретна информация за някои по-характерни негативни явления и враждебни прояви в средите на художествено-творческата интелигенция и средствата за масова информация, 16 юни 1984 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 225, л. 87-117)

Представя „някои по-характерни негативни явления“ сред интелигенцията. Изготвен през юни 1984 г., документът акцентира върху т. нар. „микроструктури“, създадени около по-известни писатели. Документът показва възможностите на VI управление да спира от печат книги, да сваля театрални постановки и да контролира преводната литература. Информацията съдържа данни за и за настроенията в творческите съюзи.

- 56. Строго секретна справка относно избора на нов генерален секретар на Световния съвет на църквите (ССЦ), 31 август 1984 г.**

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 237, л. 36-40)

Представя участието на агенти на VI управление в манипулирането на избора на

нов генерален секретар на Световния съвет на църквите през 1984 г. Документът е показателен за възможностите на службите за сигурност от Източния блок да оказват влияние върху процеса на взимане на решения в тази организация.

57. Строго секретна информация относно Петия конгрес на българските писатели, 2 януари 1985 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 262, л. 19-22)

Съдържа информация за настроенията сред писателите след проведения на 17 и 18 декември 1984 г. Пети конгрес на Съюза на българските писатели, включително и за изразените критични мнения по повод промените в Управителен съвет на Съюза на писателите.

58. Строго секретно предложение относно „Инструктаж във връзка с провеждане на мероприятията по за подмяна на турско-арабските имена“, 17 януари 1985 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 254, л. 1-13)

Описва организацията на работата, създадена през януари 1985 г. в VI управление във връзка с кампанията за насилствена смяна на имената на българските турци.

59. Строго секретно предложение относно награждаване на служители от VI управление, 30 август 1985 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 245, л. 134-136)

Предложение от 30 август 1985 г. за награждаване на офицери от VI управление, взели участие в успешната „реализация“ на няколко оперативни дела с политически и икономически характер.

60. Строго секретна информация относно коментари и други прояви във връзка с Постановление № 53 на Министерски съвет, 17 септември 1985 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 262, л. 50-53)

Документът съдържа информация за коментарите сред интелигенцията по повод Постановление № 53 на Министерски съвет, с което се вдига цената на електрическата енергия и други стоки. Цитирани са критични коментари на журналисти, студенти и др.

61. Строго секретна информация относно материали и съобщения по линия на Шесто управление ДС, използвани през III-то тримесечие на 1985 г. за информиране на висши партийни и държавни ръководители, ръководството на министерството и управлението, 7 октомври 1985 г.

(АКРДОПБГДСРСБНА – М, ф. 22, оп. 1, а. е. 263, л. 24-27)

Съдържа информация за материалите, изготвени от VI управление през третото тримесечие на 1985 г., които са били изпратени на членове на партийното и държавно ръководство. Документът е показателен за материалите, изпращани от VI управление на по-високите нива в партийната и държавна йерархия.

LIST OF THE DOCUMENTS WITH ANNOTATION

I.

Section "A" in the Department of State Security

1. A brief report of Section "A" for the period from 9 September 1945 to 9 September 1946

(Archive of the Commission for disclosure of documents and announcing affiliation of Bulgarian citizens to the State Security and Intelligence Services of the Bulgarian People's Army (CDDAABCSSISBPA) - MI (M), fund (f.) 13, inventory (inv.) 1, archival unit (a.u.) 32, sheets 1-8)

The document contains data about the earliest period of activity of Section "A" after 9 September 1944. Information can be drawn from it about the composition and structure of the Section, and also about its activities in this period of time not only in the capital but in the country as well.

2. Report from intelligence officer № 1180 on the intelligence work done in the military area in the Plovdiv region of 23 January 1946 and a subsequent report from the same intelligence officer on the same area, 3 April 1946.

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 49, sheets 55-58)

The document gives an overview of the activities of Section "A" of the Department of State Security in the military area. It contains data about the approach to the development of officers serving in the army and building a network of agents among them.

3. Report of the Head of Section "A" to the conference of district inspectors from the State Security and those from the Directorate of People's Militia, 1946

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, au 57, sheets 1-5)

The report delivered to a part of the staff of the State Security is an illustration of the main guidelines of work of the Department of State Security in the pursuit and collection of relevant information about all political parties regardless of whether they are in the Fatherland Front or outside it. It is worth noting that a request is made to collect data not only about the political life of the parties but also about their funding. There is information about the activities in the army and in the countryside.

4. Report on one year's work of the groups in the regional intelligence and the intelligence in primary, secondary and higher schools, 20 August 1946

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 104, sheets 1-3)

The document gives an overview of the activities in schools and universities and contains accurate information on the number of informants of the State Security in them.

5. Monthly report for the period 1-30 September 1946 in the military area on the garrison in Rouse from the Head of the State Security Service in the district Directorate of the People's Militia to Section "A", Sofia, 1946, 30 October 1946

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 100, sheets 24-27)

It contains data on the activities and monitoring of the garrison in Rouse. It gives an idea of the structure of such monthly reports of the various military units in the country in the first years after 9 September 1946.

II.

Department I of the State Security Directorate

6. **Written information about reported and unreported members of political parties and their youth sections in the country as to 1 June 1947 - a.u. 63, sheets 1-2, 6-7 (to be found in collection 4, № 167).**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 63, sheets 1-2)

The document gives an idea of the purposeful work of Department I of the State Security Directorate in the keeping of statistics on the number of parties and youth organizations in the country.

7. **Report on the organizational and political status of the People's Union and the Youth People's Union "Zveno" regarding the agents and the leadership of the staff which works on the site to the head of Section "A", Department I, 29 September 1947**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 140, sheets 58-60)

The report shows how the different groups in Department I of the State Security Directorate worked, allocated to different parties and organizations. In this case an example of "Zveno" is quoted. Characteristics of employees in the group are discussed and work with the agents.

8. **Annual Report from the Head of Section "B", on the objects that are served, to the Head of Section I of the State Security Directorate, 1947**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 144, sheets 1-9)

Section "B" in Department I of the State Security Directorate had the task of working in the area of youth, intellectuals, the press, the clergy, the business community and the peasantry. The document contains information about the activities of the State Security in these social layers.

9. **Annex to the annual report of September 1947 of Section "C" on the disposition of the agents' network and status of the Section, 1947**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 155, sheets 75-78)

It contains information on the number of objects (56) of Section "C" and the disposition of the agents' network in them as to May 1947 and September 1947.

10. **Numerical report on the implementation of the October – December 1947 quarterly plan of the sections and services in Department I of the State Security Directorate, 1947.**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 155, sheets 1-7)

It gives an idea of the staff number of the sections and services in Department I of the State Security Directorate, recruitment of agents, file reporting, provision of secret meeting facilities for the period October - December 1947.

11. **Weekly Intelligence Report on the serviced objects, from Group V in Section "C", 9 June 1947**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 194, sheets 1-3)

It contains information about activities for the development of craftsmen, industrialists and banks as to June 1947.

12. Strictly confidential report by the Head of Group 18, Section “B” on the work of the group in 1948, 25 December 1948.

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 332, sheets 32-42)

The document illustrates the work of the group in Section “B” of the State Security Directorate, responsible for the development of the Ministry of Commerce, Ministry of Finance, the Bulgarian National Bank and 15 other public institutions and commercial organizations.

13. Top Secret annual report on the activities of group 26 – “Peasantry” for 1948

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 332, sheets 73-79)

Information is presented on the activities in the area of the peasantry - the movement of staff within the group, intelligence operations, facilities and the measures undertaken. The document also contains various reporting data.

14. Top secret annual report of Section “A”, Department I for 1949, 1 January 1950

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 453, sheets 1-17)

The report throws light on the overall activity of Department I of the State Security Directorate in 1949 and various directions, which were developed during the year.

15. Strictly confidential report on the activities of Department I of the State Security Directorate in 1950, 11 January 1951

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 616, sheets 2-20)

It contains a wide variety of statistical data and information regarding the objects developed and the agents’ network in 1950.

16. Map of major illegal and Nikola Petkov organizations in Bulgaria, 1951

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 661, no numbering)

Data concerning the organisations of Nikola Petkov’s agrarians are plotted on the map.

17. Strictly confidential report on the status of agents-operative work in Department I, 12 March 1951

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 795, sheets 1-15)

The report contains details about the work done in relation to disbanded parties, the peasants, the intellectuals, the clergy, youth and government institutions, but also about the status of the agents’ network in 1951.

18. Personal instruction (handwritten) of the Minister of the Interior concerning the activities of Department I of the State Security Directorate, 6 June 1951

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 792, sheets 1-2)

It is an interesting handwritten document of General Georgi Tsankov, Minister of the Interior, containing critical instructions to General Georgi Kumbiliev, Deputy Minister, for the failure of Department I of the State Security Directorate in the preparation of the documentation for the management of the Ministry.

19. Strictly confidential written reference about the Section of National Minorities based on an order to activate agents’ operative work in Department III, 20 August 1952

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 970, sheets 5-7)

It contains information on the Turkish and Macedonian minorities and the related main tasks in the work of the Section.

III.

III Secret Political Department of the State Security to combat counter-revolution

- 20. Strictly confidential list of overseas committees and subcommittees, about which short written references under Department I, State Security Division III can be given, and a second supplementary list, 3 January 1954**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 948, sheets 1-7)

The document shows the increased interest of the Division in the activities of the Bulgarian political emigration and its organizations abroad.

- 21. Strictly confidential written reference about the preparation of the Orthodox churches in Sofia for the Christian Easter holiday events and the covert intelligence work for the surveillance of the sites, 14 April 1955**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 567, sheets 48-49)

The document reveals details of the celebration of Easter in 1955 and the measures undertaken by the agents.

- 22. Strictly confidential written reference about visits to the churches on 14 April 1955 and 15 April 1955**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 567, sheet 46)

The reference contains interesting data on church attendance by citizens.

- 23. Strictly confidential written reference about “Visits to the Orthodox churches in Sofia to celebrate the Christian holiday Easter“, 23 April 1955**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 567, sheets 50-51)

It is another document concerning watching of the clergy and data on visits to churches on Easter 1955.

- 24. Top secret report of Division III of the State Security for 1956 with an accompanying note from Georgi Kumbeliev, Deputy Minister of the Interior, to Mircho Spasov, Deputy Minister of the Interior.**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1327, sheets 1-36)

It is the largest document in the collection, which gives a detailed picture of the overall activity of Division III of the State Security in 1956.

- 25. Top secret information on the clergy from the District Division of the State Security (duplicate), Department III, 8 May 1957**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 567, sheet 54)

The information is relating to the area around the Rila Monastery and Blagoevgrad, and various events among the clergy.

- 26. Top secret agent report from agent “Ivancho“ in the area of the clergy to Department III of Division III of the State Security, January 1958**

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 567, sheet 68)

The document gives an idea of what an agent report looks like. In this case it refers to a priest in one of the churches in the capital city.

27. Top secret report on the activities of counter-revolutionaries and kulak elements in agriculture and the status of agents-operative work of the State Security, 17 March 1958

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1698, sheets 1-15)

It contains data about the activities of Division III of the State Security in agriculture, including information on the “hostile contingent”, agents’ network and the operative report on this area.

28. Top secret plan of agents-operative events under Department I aimed at improvement of work according to the instructions and findings of the college of the MI concerning the work of Division III of the State Security, 28 March 1958

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1654, sheets 1-6)

The document refers to the critical findings concerning the work of Department I in Division III of the State Security and contains data about various developments.

29. Top secret report on the “Anti-popular activities of the enemy among the intelligentsia, the status of agents-operative work and the measures for its strengthening”, 1958

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1676, sheets 2-17)

It is a valuable document, which contains classification by sector of the number of artistic and scientific and technical intelligentsia. It gives an overview of the activities of its various representatives and the measures taken against them.

30. Top secret written reference on: “The opinion of the leadership of Division III of the State Security on the work in some areas in the division”, 19 October 1959

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1772, sheets 1-7)

The information in the document refers to various objects in agriculture, health, trade, finance and credit institutions.

31. Top Secret memorandum of crucial significance from General Georgi Krastev, Head of Division III of the State Security, to General Mircho Spassov, Deputy Minister of the Interior on: “The implementation of planned activities in the division to enhance the intelligence and counterintelligence work”, 20 October 1960

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1672, sheets 16-22)

The document bears a higher degree of secrecy because it contains data about the attempts of Division III of the State Security to conduct intelligence activities outside the country through its agents.

32. Top secret information of crucial significance on: “The number of agents and trust relations of Division III of the State Security who visited capitalist countries in 1960” (referring to the previous document), 0 October 1960

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1672, sheets 1-2)

It contains statistics on visits of agents and trust relations of Division III of the State Security in countries of Western Europe, The Middle East and Africa.

33. Top Secret statistics from Division III concerning agents and trust relations sent to capitalist countries in the first nine months of 1960.

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1672, sheet 24)

It is informative of the number of agents and trust relations sent to capitalist countries.

34. Top Secret information from Division III of the State Security on the status of January 1961 operative report – 1961

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1946, sheets 1-9)

35. Top Secret memorandum on “The status of work among prisoners-counter-revolutionaries“, 26 May 1961

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1965, sheets 4-6)

It contains important data and statistics on the number of convicted former oppositionists and others for their work against the BCP and instructions on how to approach persons released from the State Security. The proposal for placing them under agent surveillance was made by the heads of Division III of the State Security and the Head of the Department of Prisons.

36. Top Secret written reference on: “Received signals about attempts to create illegal groups in the country“, 16 November 1961

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 13, inv. 1, a.u. 1957, sheets 4-5)

It contains data concerning various persons about whom, according to Division III of the State Security, there is evidence for participation in illegal organizations or groups.

IV.

Division VI of the State Security for combating ideological subversion

37. Top Secret written reference from Department 07 on the subversive activities carried out by the enemy through foreign postgraduate students, Ph.D. students and lecturers during the period 1974-1975, 6 January 1976

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 31, sheets 1-9)

It contains the analysis of subversive activities carried out by foreign postgraduate students and Ph.D. students in the mid 1970s. The reference is indicative of the views of the State Security about reasons hidden behind the scientific interests of foreigners in Bulgaria.

38. Top secret written reference from Department 07 on the status of counterintelligence work among the hostile immigration in 1975, 17 February 1976

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 40, sheets 4-9)

It contains information about the activities of the hostile emigration in 1975, focusing on the biggest emigrant anti-communist organizations and the activities carried out by the State Security to infiltrate them.

39. Top secret written reference on the operative situation in the district of Vratsa in the directions of work of Division VI of the State Security in 1975 and early 1976, 17 March 1976

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 54, sheets 1-5)

The document refers to the operative situation under the control of Division VI in the district of Vratsa in 1975 and early 1976. The emphasis in this reference is put on the work among the intelligentsia, youth and “counter-revolutionary elements“. This type of

information was produced every year by each district section of Division VI of the State Security and then summarized at the central level. The written reference is indicative of how the leaderships of the State Security, MI and the BCP were made aware of the situation in the whole country.

40. Secret written reference on anti-social activities of political, criminal and other nature among the youth in the PRB, 14 December 1976

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 43, sheets 116-120)

It is a written reference on anti-social activities among the youth, which provides statistical data about offences of political (mostly escapes across the border) and criminal nature, conducted by young people in the period 1974-1976.

41. Top Secret written reference on the operative situation in the country in the area of anonymous activities in the period 1974-1977, 22 November 1977

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 74, sheets 1a-5)

It is a written reference on countering the anonymous political activities in the period 1974-1977, which contains statistical data about the anonymous letters throughout the years and exposed authors of anonymous documents. The document is indicative of the attention paid to this activity by the State Security.

42. Top Secret report on agents-operative work from Department 03 in 1980 in the area of religion, 3 January 1981

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 118, sheets 1-33)

Activity Report of Division VI in the area of the clergy in 1980, which specified the number of its agents in the different denominations. It contains the names of operatives in the division and a brief assessment of their level of activity.

43. Top Secret written reference on the anti-Soviet activities of Bulgarian citizens in the period 1979-1981, 14 September 1982

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 106, sheets 1-9)

It contains statistical information about anti-Soviet activities among Bulgarian citizens in the period 1979-1981, which shows a decline in these activities in comparison to the previous year. Anti-Soviet activities include inter alia critical statements against the Soviet leadership or the achievements of socialism in the Soviet Union.

44. Top Secret proposal on building a centralized system of the State Security to provide a positive impact on the minds of nationalist Bulgarian Turks, using forces and resources of the Ministry of the Interior and primarily the agents for exerting influence, 7 January 1981

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 141, sheets 50-62)

It is a proposal of Division VI to build a centralized system for exerting a positive impact on nationalist Bulgarian Turks. Along with the analysis of attitudes among Bulgarian Turks, the main focus of the document is placed on the need to build a system of exerting influence, which, however, does not jeopardize or compromise the agents for exerting influence. The document was created in 1981 and is indicative of the attitudes in the State Security towards the Bulgarian Turks a few years before the so-called revival process.

45. Top Secret events that Division VI proposes to include in the overall plan to frustrate the attempts of certain circles abroad to falsify and usurp the historical past of Bulgaria, 16 November 1981

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 141, sheets 35-41)

The document outlines some measures against the attempts of certain circles abroad to falsify Bulgarian historical heritage. Penetration in specific foreign scientific institutes, collection of archives relating to Bulgarian history, strengthening the propaganda abroad of the Bulgarian vision of the history are proposed. The document is indicative of the attempts of the State Security to impose its views on researches not only in Bulgaria but abroad as well.

46. Top Secret written reference of Department 02 on certain problems related to the establishment and operation of discotheques in the country, 11 May 1982

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 164, sheets 1-7)

It contains information from 1982 on problems posed by the increasing number of discotheques in the country. The main problems are associated with the lack of sufficient control over broadcast music, the lack of system for selection and qualification of the DJ; cases of young people who have fallen under the ideological influence of the West, because they listened to music, are referred to. The report is a summary of the information requested and received by the regional divisions of the Ministry of the Interior and is indicative of the views of Division VI concerning western music.

47. Top Secret written reference of Department 02 on the dissemination of yoga in the country, 29 May 1982

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 163, sheets 1-17)

It is a written reference dated May 1982 on the dissemination of yoga in the country, which contains statistics on the number of yoga practitioners and existing clubs in the country. The reference is an attempt to debate the integration of yoga in a socialist society, concluding that yoga is a form of “penetration“ of the West in the socialist countries, which has a harmful effect on socialism.

48. Top Secret information from Department 02 on guaranteeing the safety of Bulgarian citizens temporarily residing abroad, 8 September 1982

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 166, sheets 1-7)

The information is from September 1982 and concerns the measures of Division VI to guarantee security for the Bulgarian citizens travelling abroad. The focus of these measures is placed on the need to “protect“ those citizens from Western influence, while they are abroad. It contains a list of measures to improve “counterintelligence provision“ for the Bulgarian citizens temporarily staying abroad, including by strengthening the control over issuance of permits to travel abroad.

49. Top Secret memorandum from Division VI on the establishment of the new department 09 with the division, 21 December 1982

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 152, sheets 5-11)

It is a memorandum on the restructuring of Division VI of 21 December 1982, which proposes the establishment of the new department 09, based on structures, which until now have been in Department 01. The new structure should deal with the mass media, major newspapers, humanitarian institutes at the Bulgarian Academy of Sciences, sports, tourism and

mass public organizations. The restructuring is justified by the “ever-growing ideological and other subversive activities of the enemy against the intelligentsia and the youth”.

50. Top Secret written reference on some disloyal, hostile and anti-social activities amongst young artistic intelligentsia and students in the higher institutions of education in the field of arts, 9 February 1983

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 192, sheets 50-56)

The information is from February 1983 and concerns some hostile activities among young intellectuals. Along with unwillingness to return from abroad, attention is mainly paid to maintaining “suspicious relationships with nationals of the capitalist countries”. Cases of “provocative and instigative” behaviour of the pop groups “Shturtsite” (The Crickets) and “Signal” during their concerts are referred to.

51. Top Secret information on the clarification of a signal concerning distribution of obituaries with negative political content, 2 March 1983

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 192, sheets 62-65)

It is information on actions taken by Division VI to expose the author of the obituary printed on the anniversary of the death of the poets Atanas Dalchev and Nikola Furnadgiev at the end of January 1983. According to the State Security the obituary has a negative political content, which necessitates the conduct of a “prophylactic talk” with Radoi Ralin exposed as its author.

52. Top Secret memorandum on “Meeting with the First Deputy Chairman of the Central Council of The Bulgarian Union for Physical Culture and Sport”, 24 September 1983

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 224, sheets 1-5)

It contains information about the planned participation of officers from Department 09 of Division VI in the security of the Bulgarian delegation to The Olympic Games in 1984 in Los Angeles, including by sending a certain number of officers to the Olympic village.

53. Top Secret comments concerning the refusal of most socialist countries to participate in the Olympics in Los Angeles, 29 May 1984

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 224, sheets 6-9)

The document contains comments made in the sports world concerning the decision of the athletes from the socialist countries to boycott the Summer Olympics in Los Angeles in 1984. The boycott decision was supported by all countries of the Eastern Bloc, with the exception of Romania, in response to the boycott of the Moscow Olympics in 1980 by Western countries.

54. Top Secret information about “The situation in the Bulgarian section of Radio “Free Europe”, 16 March 1984

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 237, sheets 13-16)

It is a review of the situation in the Bulgarian section of Radio “Free Europe” in Munich in 1984. The document is indicative of the attention paid by the State Security to overseas radio stations transmitting in the Bulgarian language.

55. Top secret information about some typical negative phenomena and hostile acts among the artistic intelligentsia and the mass media, 16 June 1984

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 225, sheets 87-117)

It presents "some typical negative phenomena" among the intelligentsia. The document was prepared in June 1984; it focuses on the so-called "microstructures" created around the most famous writers. The document shows the possibilities of Division VI to stop the printing of books, to remove drama performances and control the translation of literary works. It also contains data on the mood in the creative unions.

56. Top secret written reference on the election of the new Secretary General of the World Council of Churches (WCC), 31 August 1984

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 237, sheets 36-40)

It shows the involvement of agents of Division VI in the manipulation of the election of the new Secretary General of the World Council of Churches in 1984. The document demonstrates the capabilities of the Security Services in the Eastern bloc to influence the decision-making process in this organization.

57. Top Secret information on the Fifth Congress of the Bulgarian Writers, 2 January 1985

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 262, sheets 19-22)

It is information about the mood of the writers after the Fifth Congress of the Union of Bulgarian Writers held on 17 and 18 December 1984, including expressed critical opinions regarding changes in the Managing Board of the Writers' Union.

58. Top Secret proposal on "Instruction in connection with the conduct of operations involving the replacement of the Turkish-Arabic names", 17 January 1985

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 254, sheets 1-13)

It describes the organization of work established in January 1985 in Division VI in connection with the campaign to forcibly change the names of Bulgarian Turks.

59. Top Secret proposal on awarding employees of Division VI, 30 August 1985

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 245, sheets 134-136)

It is a proposal of 30 August 1985 to reward officers from Division VI who participated in the successful "implementation" of several operative cases of political and economic nature.

60. Top Secret information about comments and other activities relating to Decree № 53 of the Council of Ministers, 17 September 1985

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 262, sheets 50-53)

The document contains information on comments among the intelligentsia regarding Ordinance № 53 of the Council of Ministers, which raises the price of electricity and other goods. Critical comments of journalists, students and others are quoted.

61. Top Secret information on materials and communications related to Division VI of the State Security used in the third quarter of 1985 to inform senior party and state leaders, the leadership of the ministry and the division, 7 October 1985

(CDDAABCSSISBPA) – M, f. 22, inv. 1, a.u. 263, sheets 24-27)

It contains data on the materials prepared by Division VI in the third quarter of 1985, which were sent to members of the party and state leadership. The document is indicative of the materials sent by Division VI to the higher levels of party and state hierarchy.

85 /

КРАТЪК ОТЧЕТ НА ОТДЕЛЕНИЕ "А" ЗА ВРЕМЕТО
ОТ 9 Септември 45 г. до 9 Септември 1946 год.

През тази отчетна година в Държавна сигурност бе извършена ре-организация, както по службите, така и по тяхните обекти и особено по основните методи на работа. По такъв начин в организацията и дейността на отделението през този отчетен период се очертаха два етапа, твърде различни по своите задачи и по своите резултати. А именно от 9-IX-1945 год. до края на 45 година или по право до 1-II-1946 год. и от тая дата до 9 Септември 1946 година.

ЗА I-вия ПЕРИОД.

Към 9 Септември 1945 год. отделението имаше официален щат както следва: 1 началник, 3 инспектори, 28 групови началници, 312 разузнавачи, 1 секретар, 1 деловодител и 4 машинописки. Но тоя щат не беше попълнен до се касае до разузнавачите средно 40 места оставаха вакантни и към края на годината разузнавачите в отделението бяха 272 души. За тия 5-6 месеци имахме назначени 45 разузнавачи и уволнени приблизително толкова.

Отделението беше организирано както следва:

а/ По разработка политическите партии, фашистки организации и всевъзможните антидържавни проявления се занимаваха: 1 инспектор, 10 души групови началници и 86 разузнавачи. Главният метод на тяхната работа бе външното наблюдение, проследяването и частично с Секретни сътрудници.

б/ По проучването на лица интересувани службата, по охраните на регентите, министрите и пр., на митинги събрания и пр. 1 инспектор, 10 групови началници и 100 разузнавачи.

в/ За следствената работа, както и по случаите на разработка на обектите, така и всички други арести 1 инспектор, 8 групови началници и 62 разузнавачи.

Освен това към отделението се числеха разузнавачи които фактически не работеха в него, такива бяха 24 души: в дома на слепите, касиер на Д.С. в архивата на Центр. управление, куриер на Д.С., регистриращи на Д.С., в стола, в кооперативният магазин и пр. По такъв начин от целият щат от 312 души в отделението работеха 248 души.

Както казахме по горе с метода на агентурно-осведомителната работа по това време ние си служихме не като с главен метод и поради това по това време в всички служби в отделението главно по линията на земеделците опозиционери имахме вербувани общо 18 секр. сътрудници, а нашата служба по райони която тогава оформявахме с 1 група с 14 разузнавачи числяща се към оперативния сектор имаше към края на годината вербовани 323 информатори преданни членове на Р.П./к/ и РМС пръснати по районите на София.

По-важни достижения през този период можем да отбележим:

1. Опитта да диференцираме службите, да разграничим работата по проследяването от тая по следствието, на охраната от тая по проучванията на лица. И особено на създаването на службата ни по райони, чрез която отделението има възможност тесно да се свърже с най-активните антифашисти, дейци по предприятия, учреждения, квартали и пр. и чрез тях с масата на населението в София.

2. По това време на просветната работа /професионална и друга/ се даде вече организиран характер.

3. Парализиране надигането на реакцията след отлагане на изборите на 26 Август 45 год. чрез провеждане на редица арести на лица агенти на тази реакция и проявяващи престъпни прояви или закононарушения. Унищожение на създадената изкуствено всред реакционните и опозиционни среди илюзия, че властта е слаба и негодна да се справи с настъплението на реакцията.

5. Своевременно разкриване на по-важните замисли и решения на враговете на О.Ф. особено в по-важните политически моменти като периода след отлагане на изборите и тази около насрочването и произвеждането на тези на 18 ноември 1945 година.

6. Разкриване на 2-3 малки легионерски конспирации.

7. Разкриването в главни линии организацията на троцкистите в София и северо-западна България.

8. Чрез охраната на регенти, министри и други важни обществени личности, на събрания и митинги през целият период и по-специално по време на отлагане на изборите и подготовката и произвеждането на тези на 18 ноември в София не бе допуснато никакъв инцидент от естество да смути общественият порядък и спокойствие.

Слабостите през този период бяха:

1/ Основната слабост на отделението бе, че то беше назоварено да извършва редица служби неприсъщи за него и дейността му /охрана арести, следствия, проучвания и проследявания, Ж.П. служба и пр./ Това разсейваше вниманието и беше една от основните причини за останалите недостатъци в отделението, както по неговата организация, така и по неговата работа.

2/ Независимо от малките наченки по създаване на атегнурно-осведомителната мрежа, това за нас не беше основен метод, вследствие на което данните до които се добиралے отделението по живота дейността и намеренията на враговете и останалите обекти носеха до голяма степен повърхностен характер в доста чести случаи.

3/ Текучеството беше още голямо. Верно е, че главната причина за това бе недостатъчното възнаграждение но има и друга причина. Поради погрешния метод на работа ние не можахме да заинтересоваме нашите служители, за тях службата не беше достатъчно интересна за да могат да преодолеят липсата на достатъчно парично възнаграждение.

4/ Въпреки създаването разграничение в службата на различни сектори, нашата работа по даване конкретно ръководство и още повече на конкретен контрол в изпълнението бяха на незавидна висота.

5/ Поради всичко това и в тесна връзка с текучеството през цялата 1945 год. нашите кадри в тяхната професионална работа с изключение на извършване на арести и провеждане на следствия бяха на ниско ниво.

Поради това и главно вследствие на получените указания още през месеците ноември и декември 1945 год. в отделението почна работа по подготвяне реорганизацията, която поради това бе в ход още на 1 Януари за София и 1 февруари за провинцията.

ЗА II-рия ПЕРИОД.

След направената реорганизация в Държавна сигурност и създаването в самостоятелни служби "следствена", "охрана", "отделение "Д" "Ж.П." и пр. по щат в отделение "А" останаха: 1 началник, 1 заместник, 6 инспектори, 12 групови началници, 122 разузнавачи, 1 секретар, 1 деловодител и 4 машинописки. Тъй като никой не ни даде кадри то от самото отделение издигнахме 4 групови началници в инспектори и 2 разузнавачи в групови началници.

Целият тоя щат остана не попълнен що се касае за разузнавачите с 31 души. През времето от началото на годината до 9 септември 46 година са уволнени 1 групов началник и 9 души разузнавачи главно по подаване на оставка вследствие несправяне с работата си; 6 разузнавачи се преместиха в служба "следствия и арести"; новоназначени 22 разузнавачи и 1 групов началник; така, че към 9 - IX-46 год в отделението работят: 1 началник, 7 инспектори, 12 групови началници, 98 разузнавачи, като има 24 вакантни места за разузнавачи.

Един от инспекторите работи като заместник началник на отделението; двама инспектори работят като инструктори-ревизьори за провинцията; останалите инспектори завеждат службите: а/ по легалните политически партии /о.ф. и опозиционни/ с 5 души гр. началници

и 50 разузнавачи.

б/ По фашистките и сродните тем организации /нелегални/ легионери, ратници, брашници, отец палсиевци, цанковисти, троцкисти, анархисти и православно духовенство, с 2 групови началници и 24 разузнавачи.

в/ По армията в софийският гарнизон и инспектор за провинцията с 2 групови началници и 20 разузнавачи.

г/ Службата по райони в София с 3 групови началници и 26 разузнавачи.

Поради създадените нужди, от отделението сме изпратили на постоянна работа 1 разузнавач в Чам-кория, 1 в Банкя и 3-ма в Рилският манастир.

Някои от тия служби нямаха и сега нямат пълен състав от разузнавачи. Трябва да забележа, че от 5 месеца 3-ма инспектори и 2-ма групови началници са командировка във от делението и това създава големи трудности на тия които освен своята работа трябва да вършат и тяхната.

ПО - ВАЖНИ ДОСТИЖЕНИЯ.

1. Безспорно тук трябва да се отбележи извършката в набелязания срок пълна реорганизация в отделението. На всекиму задачата бе ясно поставена. Получи се ентузиазъм в изпълнение на службата особено след получаване първите резултати от създаването на агентурно-осведомителната мрежа всред обектите на отделението. Това което бе направено през този период може да се види от следващите цифрови данни:

В началото на 46 година отделението е имало 18 сътрудници.
През времето от 1-I-46 до 9-IX-46 са вербовани 281 сътрудници
- " - " - " - " - са отпаднали 35 -"
Към 9 Септември 1946 година работят 264 сътрудници.
Тия 264 сътрудници се разпределят по разните служби така:
По легалните политически партии 130
По фашистките и сродните тем организации 68
По армията /соф. гарнизон/ 45,
По райони в София 21.

Освен тия сътрудници ръководени от груповите началници и разузнавачите лично началникът на отделението има ; заместник началникът ; инспектор Милев ; Инспектор Пентзев .

В началото на 46 година отделението е имало 323 информатори
През времето от 1-I до 9-IX-46 год са вербовани 1003 -"
- " - " - " - " - са отпаднали 13 -"

Към 9 Септември 46 год. работят за отделението 1313 -"

Тия 1313 информатори /во това число не влизат тия от университета и училищата в София, които не са по-малко от 400 души но поради отсъствие на отговорниците нямаме сведенията/ по разните ~~служби~~ служби се разпределят така:

По нелегалните политически партии . . . . . 22.
По фашистките и сродните тем организации . . . . . 45.
По армията /соф. гарнизон/ . . . . . 335.
По райони в София. . . . . 911.

Тук трябва да добавя, че службата по армията има вербовани в 45 части /всички/ на Софийският гарнизон свои резиденти които ръководят горните /335/ информатори.

2. Поради добрия подбор при назначаването, при разпределянето на службите и значително засилената работа върху служителите, квалификацията на отделението значително е повишена, нивото на отделните служители е повдигнато и сега основата за едно всестранно задълбочаване в службата е вече на лице.

3. Поради това, че отделните служби успяха в основном да овладяват обектите си отделението е в състояние да знае и то своевременно за решенията и намеренията на своите обекти и да дава общо-взето еднa верна и своевременно информация. Това показаха фактите по вре

Из архивите на ИС

ОТДЕЛЕНИЕ "А" В ПРОВИНЦИЯТА.

5

В съществуването на отделение "А" през периода 9 Септ.45 год до 9 Септ.46 год трябва да разграничим също две основни-общи за цялата страна фази:

1. Времето до 1-II-46 год.
2. Периода след тази дата.

До като през първата фазаорганизационния строеж на отделение-то не се основаваше на едно напълно прокарано разделяне на обектите по сектори, времето след 1-II-46 г. се характеризира именно с стремежа работата да се усъвършенствува чрез специализация-обхващане от групите за основна разработка точно набелязани сектори.

Едно потвърждение на мисълта ни ще дадът следните цифрени данни:

9-IX-45 год - 1-II-46 год.

Бургаска област:	Зангажирани в обща работа по отделение "А"	40-50 души
Гор.джумайска :	- " " "	20 души
Пловдивска :	- " " "	44 "
Плевенска :	- " " "	53 "
Русенска :	- " " "	40 "
Ст.загорска :	- " " "	30 "

За останалите области липсват такива сведения.

-След 1-II-46 год.

Област	Всичко	лег.пол.партии	не лег.пол.пар	военни	обща работа по "А"
Бургаска	28	7	7	3	8
Гор.джум.	11	2	4	2	3
Пловдивска	32	6	5	5	16
Плевенска	32	липсват точни сведения за разпределянето.			
Русенска	20	-	-	-	-
Ст.загор.	36	-	-	-	-
Софийска	33	10	9	7	7

За останалите области липсват сведения.

Обаче в околните гореизтъкнатата деференция не се прокара поради което останаха хора които да работят общо по "А". Това се дължи че в редица околнй има само по един или двама разузнавачи за всички служби на Д.С.

Новосъздаденото отделение пое част от работата на "А", макар и общо взето създаването на това отделение да се отрази благотворно на службата проявени на места слабости при функционирането му има за отчитане. Тези слабости изтъкнати от някои области /Бургаска Русенска, Софийска, Горно-джумайска/ се свеждат до все още недостатъчна координация между "Д" и "А" и слабата работа на отделение "Д".

Най-ценното нововъведение след 1-II-46 год в работата на отделение "А" обаче е поставянето преди всичко на базата на широка осведомителна мрежа от секр.сътрудници и информатори. Като основна задача се набеляза създаването на такава мрежа. До колко задачата се осъществи ще отговорят отчасти следните цифри:

Област	До 1-II	Секр. сътр.	След това	До 1-II-46	Информатори	След това.
Бургаска	?		94	?		38

	С. С.			Информ.	
	до 1-ІІ	След това	изоставени	до 1-ІІ	След това
Варненска	10	203	? ? ?	427	543.
Г.Джумая	?	25	2	?	80
Пловдивска	?	118	6	?	121
Плевенска	?	55	?	?	177
Софийска	?	89	23	?	700
Ст.загорска	?	98	?	?	?

За Врачанска област липсват сведения.

Грешки в тази насока се проявиха. По съществуните отчетени от нашите служби в областите и констатирани от нас слабости пропуснати до сега при организиране и функциониране на останалите мрежи и по специално при работата с секретни сътрудници са:

1. Неумело ръководене от страна на разузнавачите, недостатъчна обиграност в отношенията им към сек. сътр. които на места /Ст.загорски и др. области/ превишават културно ръководещите ги разузнавачи.

2. Липса на достатъчен контрол върху редовността и верността на на донесенията на С.С. Недостатъчни проверки.

3. Изграждане мрежите на С.С. главно от низови членове на орг. низациите-обекти.

При така набелязаният апарат и основен метод за работа през отчетената година, ~~както и в миналите години~~ отделение "А" проведе своята дейност.

Макар и да липсват изчерпателни и подробни данни за развитието на оперативната работа, наличните сведения показват, че извършеното през отчетната година, както по количество така и по резултатност и отражение в политическия живот е от първостепенна важност. Като по-съществени постижения на службите в провинцията в тази насока ще отбележим:

I. Бургаска област:

Разкрити фашистки групи - 3.

Образуване процеси срещу членове на ВЗНС/Н.П./и ЗМС./С/ - 3.

Нанасяне удар на влезлите в демократическата организация легионери чрез това разпръскване младежката демократическа секция.

Засилване противоречията между Гичевисти и Н.Петковисти.

II. Варненска област:

Здраво навлизане в средите на легионерите и предаване на съд тяхната група.

Разкриване мястоукиването на 3-ма нелегални /2 са били убити/

Разкриване С.С. на Никола Петковци на важен пост в милицията.

Създаване ляво крило във средите на демократите.

III. Горно-Джумайска област:

Разкриване конспирация на легионери и ратници.

Разкриване малка конспиративна група съставена от македонству-

Предизвикване изключването от редовете на опозиционните партии тяхни верни членове /чрез С.С./.

IV. Пловдивска област:

Разкриване две фашистки конспирации/едната от 45, а другата от 18 души/

Разкриване на 4 фашистки групи с 28 души.

Попречване да се обединят студентските организации на ВЗНС/НЦ/ с РСДП/о/ и демократите.

Попречване да се обединят ратници и легионери.

V. Плевенска област:

Разкриване легионерска конспирация.

Разкриване на В.М.Н.С.Р.О.

Осуетяване акцията на анархистите за сработване с ВЗНС /НЦ/.

Провална инициативата на ВЗНС/НП/ -Ловеч за снабдяване с оръжия чрез военните.

VI. Загара-Загорска област:

Разкриване 4 фашистки конспирационни групи.
Откриване и ликвидирване двама нелегални.
Осуетяване подмолна разложителна работа на ССМ/о/ и ЗМС-С. всред О.Ф.организации и пр.

VII. Софийска област:

Завършване случая с бандата Г.М.Димитров, съвместно с бригада от отделението.

Разкриване Т.А.Н.О.

Залавяне 4 групи готвеци се да ^{излезат} ~~заминат~~ в нелегалност и пр.

Наред с цитираните конкретно по области постижения трябва да дадем и общо: ~~двукратно~~ достигането до много и ценни за правилното провеждане на политическите ходове, сведения чрез проникване в политическите партии и организации което за някои области, като Варненска и Бургаска това е на завидна висота.

В връзка с станалите през годината най-крупни политически събития в страната участието на отделението "А" се изрази:

1. След отлагане изборите на 26 Август 45 г. възползвайки се от доминиращото всред ~~реакционните среди~~ реакционните среди настроение да показват истинското си отношение към О.Ф. отделението регистрира в досиетата най-злостните опозиционери. На места/Пловдивска и др. области/са прибегнали и до административни мерки за обуздаване най-самозабравилите се от тях.

2. По изборите - 18-XI-45 г. отделението събра навременни сведения за отношението на опозицията към изборите, на много места посочи на О.Ф. агитатори къде трябва да насочат разяснителната си работа и постави на тяхно разположение ценен разобличителен материал срещу реакционерите. В деня на самия избор участва в охраната на избирателните секции.

3. През време на правителствената криза през Март 46 год. се вземаха необходимите ~~жестки~~ мерки за предотвратяване евентуални суматохи, засилване бдителността и поставяне под наблюдение по дейните опозиционери и реакционери.

4. В настъплението срещу реакцията, в разкриване легионерските организации, тайната военна организация - Сливен, Ямбол, Стара-загора, представяне обвинителен материал необходим при проведената чистка всред войсказа, която работа бе извършена в ~~кратък~~ предвиденият срок с изключение на Софийската област.

5. При вземане мерки за осъществяване бдителността, отделението също не остана назад. Провериха се пожарните съоръжения на много предприятия в провинцията, охраната им на места се прочисти от неблагоприятни елементи и усили. Обаче станалите въпреки това не малко пожари характера на които е неустановен, говорят, че като че ли в тази насока не на всякъде ~~е~~ проведен достатъчно системно и контрол в работата.

НЯКОИ ОБЩИ ИЗВОДИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ.

1. Преди 1-I-48 год. отделението се занимаваше само с София. След това се възложи от тука да се ръководи и службите "А" в областите. В това отношение се положиха много усилия бяха обиколени по 2 пъти всички области от специалните инспектори които престояваха в всяка област по 10 -15 дни като обиколиха и всички околийски градове. Въведе се планова работа в цялата страна като се правиха планове за всеки месец по отделно. На месечните доклади своевременно се отговаряше най-подробно с конкретни указания. Редовно им се помагаша и в най-конкретните случаи. Освен обколките ~~ка~~ извършени от инспекторите началника на отделението лично е обиколил и е инструк-

7/8

тирал службите в Пловдив, Стара-загора, Булгас, Варна, Русе, Клевен и Борна-Джумая. Обаче в това отношение - ръководството над службите "А" в провинцията - не е доведено до край. Няма още издадено нареждане в това отношение което да урежда въпроса по един ясен конкретен начин. Нашите служби в провинцията по много въпроси не са ориентирани към кого да се обърнат, често пишат направо до Д.С. по някога до отделение "Г" и по такъв начин се забавя ръководството а и по някога се получават разноезичие. С едно разгръщане на Д.С. в Дирекция и отделение "А" в отдел на тази аномалия ще бъде турен край и ще могат да се дият точно отговорностите по ръководството на службата в цялата страна.

2. При сегашното положение в областите поради недостатъчния кадар, в околийските градове няма и не може да има разграничения в службите дори общо по Д.С., а още по-малко по отделните сектори на отделение "А". А трябва да се знае, че страната това не е само София и областните градове, и че Д.С. и по-специално отделение "А" в околията имат огромна работа. Тая слабост също така може да се премахне с разгръщането на Д.С. в самостоятелна Дирекция. Сега в околията много често има не добра работа поради това, че завеждащ Д.С. там са подчинени на околийските началници на милицията.

3. По създаването на отделение "Д". Практиката показва, че такова отделение при сегашното положение на Д.С. е не оправдано. Има едно не целесъобразно подреждане на задачи които отделение "Д" изпълнява поради простата причина, че тия задачи се дават от различни служби и отделение "Д" не знае и не може да знае коя задача е по важна та нея да даде по напред. Освен това и известни подробности по даване на задачата не могат да се дадат поради това, че не една служба дава задачи. Поради това, казано в частност отделение "А" през тая година не спечели а изгуби от създаването на това отделение. От нашият път се дадоха 2/3 от целият път на отделение "Д", а за отделение "А" това ново отделение не отделя и четвърт от своето внимание. Това положение като се вземе под внимание и това, че фактически работата по проучване на лица се върши от нашата служба по райони, се още повече отекчава. Друг е въпроса ако Д.С. е разгръната в Дирекция тогава при отделните отдели би имало служби за проучване и проследяване които ще получават от едно място задачи и които задачи могат да бъдат подредени по важност, а и да се дават в по големи подробности. По такъв начин службата по проучване и проследяване ще оправдае своето самостоятелно съществуване което принципно е напълно правилно.

Началник отделение "А":

/Г.Ст.Ганев/

Забележка: Допълнително ще представим списък на служителите които следва да бъдат отличени за добра работа през годината за цялото отделение в София и провинцията.

М. В. Р.
Дирекция на Нар. Изпитания
Отд. Д.С. отделение "А"
7-ма гр. раз. №1130
София
23.1.1948 год.

До Господин Началника на отделение "А"
при отд. Държ. Сигурност на Д.Н.И.

Д О К Л А Д

от разузнавача №1130 за извършена работа по военна
линия в Пловдивска Област от 15.1.1948г. до 27.1.1948г.

По военна линия за град Пловдив са определени да
работят 5 /пет/ души разузнавачи /наедно с груповия
им началник.

Там заварих вече да работят върху задачите които
им бяха възложени от по-рано, а именно съставяне на
списъци на офицерския кадър от различните военни час-
ти в града.

Едновременно с това се дадоха и други задачи с които
се иска да се знае точното местонахождение на ралич-
ните части в града. По-голямата част от тия задачи
са вече изпълнени и в следущия доклад ще приложаж тях-
ното решение.

Също така на разузнавачите е възложено да проверят
в кои части могат да намерят удобни лица които да донас-
ят за всички фашистки и реакционни прояви в казармата
които могат да навредят на интересите на О.С. България.
Впоследствие на всеки разузнавач се възложи по четири
части/ по негов избор /в които той предполага че ще
може да вербова лица които да му донасят за всичко кое-
то става в тия части и което интересува службата.

От започването на работата по военна линия до днес
са открити 36/тридесет и шест/досиета на офицери и вой-
ници активни фашисти прикрити в различните опозиционни
партии. Наред с досиетата на военните открихме и няколко
такива на цивилни които са в връзка с военните.

Същите лица бяха регистрирани в Областното управление
на гр. Пловдив Д.С., като активни гететовни.

Поради това че преписките на подведените по Закона
за Нар.Съд по военна линия са в Областния Съд на гр. Пловдив
официално с писмо от Д.С. жж поискахме да ни ги дадат за
временно ползване. Надяваме се че до 3-4 дни жж исканите
преписки ще ги имаме.

На 25 т.м. бяха извикани вж жжжжж завеждащите Д.С.
на околийските градове: Карлово, Пещера, и Асеновград на
които им се дадоха конкретни наставления на започване на
работата и в съответните области.

Необходимо е да спомена че при провеждане на практика
инструкциите дадени от София в известен случай се достига
до положение че да влизаме в връзка с хората на Р.О. в
войската. Такъв факт вече има един в работата ни в Пловдив
и го използваваме за да можем да създадем възможности за
сработване което може и ще бъде от полза работата ни. То
се знае това сработване ще бъде до толкова до колкото
ще можем да извлечем сведенията които ще са необходими
за службата.

Разуз. № 1130

1. Да се издират лица на които предстои да посетят
на служба в казармата удобни да бъдат в.л., да се
попосрнат фамилни които са били задържани и
да се припудят отиващи в казармата да служат в.л.

1. Да се даде заглава и да се приведат във връзка
всички запасащи офицери в областта.

р.н.к.

М. В. Р.
ЦИЯ НАР. МИЛИЦИЯ
Д. С. ОТДЕЛ. "А"
ГРУПА, РАЗ. № 1180
З. З. 1946 год.
С О Ф И Я

156
ДО ГОСПОДИНА
НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛЕНИЕ "А" ПРИ Д. С.

Т У К

Д О К Л А Д

по ВОЕННА ЛИНИЯ за Пловдивска Област за времето
12. II. 1946 г. до 30. III. 1946 г.

С пристигането си в Пловдив предадох задачите които трябва да се изпълнят до края на месец Март т. г., а именно:

1. В всяка военна част да се намери един отговорник /резидант/, който да поеме работата за цялата част.

2. Там където има такива да се искат автобиографиите им.

3. Всички военни части които не бяха открити до тогава да се открият, като им се посочи местонахождението им /улица и №/ и да се направи списък на командния им състав.

4. Да се узнае от къде получава всяка част заповедите, бойни припаси, хранителни припаси и др.

5. Да се узнаят точните имена на командирите, пом. командири и нач. щабове на всички части.

6. Да се завербоват секр. сътрудници между осъдените от Нар. Съд но с малки присъди.

7. Да се направят извлечения от преписките от Нар. Съд за досиетата на реакционерите, като същевременно същите преписки се проучат основно.

Всички тия задачи предадох и в околиците които посетих: Асеновград, Пещера, Карлово, Пазарджик и Първомай. А 5-тата задача биде разпратена и в останалите околии от Пловдивска Област /Девия, Смолян и Златоград/ по шифровани писма.

По отношение на горните задачи в Пловдив се извърши следното:

Намериха се отговорници в следните части: 1/2-ри Арм. Свързочен полк. 2/Тетишна дружина - Пловдив. 3/15-ти бомбадировачен орляк-летище Крумово. 4/2-ри Щурмови Рояк - лет. Пловдив. 5/Летишна дружина - Гр. Игнатиево и 6/Военно-полевия съд.

За останалите части продължава да се работи в тази насока.

От някои отговорници вече са взети и автобиографиите им.

В града бяха открити още и следните части: 2-ри Граничен Сектор, Военно комендантство и Ж. П. Военно комендантство.

Сведенията за дислокацията са събрани за всички части с изключение на Военното комендантство и Ж. П. Военно комендантство

Една част от преписките от Нар. Съд е взета и вече се работи над тях.

До този момент има завербовани двама секр. сътрудници. Единият от тях е бивш офицер осъден и уволнен след 9.9.1944 г. за фашистка дейност. Понастоящем той представлява едно от най доверените лица на опозицията както в кайзармаша, така и сред гражданите - опозиционери. Другия секр. сътрудник е подсвицер от 15-ти бомбадировачен орляк - с. Крумово.

Необходимо е да отбележа че в всички части където няма отговорници и секр. сътрудници се работи чрез информатори които до насят на разузнавачите.

От сведенията които имаме до този момент за Пловдивския гарнизон, можем да заключим, че за сега там няма организирани вражески прояви като саботажи, кражби на оръжие, общо неподчинение на заповедите и т. н. Наистина съществуват доста провокационни действия на опозиционери /бивши легионери - фашисти/ но нямаме данни че те /действията/ се вършат по директивите на някой организиран за цел-

та център. Така напр. В 8-ри Арм. Свързочен полк се води дознание срещу поручик Ради Вас. Рахнев и подпоручик Енчо Р. Иванов, които през м. Януарий 1946г. са стигли в дома на Народния представител Иван Тонев /БЗНС/ в Асеновград и пред съпругата му са говорили ред глупости. Същите са отправили и заплашвания както по адрес на нейния съпруг така и по адрес на отечественофронтовските управници.

Не рядко опозиционно настроени офицери, открито говорят против пом. командирите, или пък против офицерите с прогресивни разбирания. Най-често се мъчат да хвърлят обвинения върху тях за понижаването на дисциплината им в казармата, какъвто е случаят в Летищна дружина - Пловдив. В тази дружина кап. Драгомир Стефанов /реакционер/ в една конференция на командирите на частта, се нахвърлил върху поручик Табаков /отчественофронтовец/ че той /и тия като него/ е виновник за понижаването на дисциплината в частта, като провел агитация в полза на О.Ф. през време на изборната борба.

В 2-ри Арм. Инженерен полк служи подпор. Арабаджиев. Офицер, който е в центъра на реакционно настроените военни в целия Пловдивски гарнизон. Същия има противонародни прояви в казармата и във от нея за което полковия командир поискал с рапорт до командира на 2-ра Армия поменатия подпоручик да бъде уволнен. По неустановени пътища Подпор. Атанас Т. Арабаджиев се научава за рапорта и търси начини за да го отклони. Един негов съученик му отишел на помощ. Той - съученика се обадил по телефона на командира на полка като се препоръчал /представил/ за ген. Лилков - началник Военно-съдебния отдел при Мин. на Войната, и започнал да го нагрубява и заплашва че ще се справи с него за гдето дава рапорт срещу един честен и предан офицер. Истината била разкрита и подпоручик Арабаджиев бил подведен и предаден за снемане на дознание на подполк. Попов - комендант на Пловдив /реакционер/. Въпреки това от дознанието не могло да се узнае /! /кой е съобщил на Атанас Т. Арабаджиев за строго поверителния рапорт. В съда подпоручика бил оправдан от майор Михайлов /реакционер/. В знак на протест от неправилното процедиране при провеждане на дознанието и при дялото срещу подпоручика, председателя на Военния съд Чолаков си подал оставката, за която нямаме още сведения дали е приета.

О К О Л И И Т Е

По военна линия в околиците не на всякъде се работи енергично и планово. Причините за това ще изложа в края на доклада си. Така напр. в Пазарджик имахме вече отговорник /резидент/ в една част /там има само две части/, а също така набелязано е и лицето което ще бъде отговорник в другата част. Всички задачи които бяха поставени са вече изпълнени или са в процес на изпълнение. Същото се отнася и за градовете: Асеновград, Пещера, и донякъде Карлово.

Така в Асеновград където има само една част, вече има отговорник. В Пещера такъв е вече набелязан и остава да се уточнят с груповия н-к който работи по тази линия.

В Карлово където има по вече части, се работи по бавно но ва замяна на това, предполагам че ще имахме по добри резултати, понеже имат по добри условия за това.

От Първомай още нямаме известия дали имат отговорник на частта. Обаче вече притежаваме списъка на командния състав. иж

Ст Смолян и Девин притежаваме непълни сведения, за командния състав, без да е съобщено дали имат вече отговорник на частите в тези околии.

От Златоград нямаме абсолютно никакви сведения по наша линия.

Общо взето работата през този период от време е тласната напред, обаче недостатъчно. Причините за всичко това са следните:

1. Не се отдава нуждната сериозност на работата по военна линия, което се изразява в не търсене на отговорност както от тия които възлагат задачите, така и от тия които трябва да ги изпълняват. Така напр. в Пловдив някои от разузнавачите отиват на кино през работно време /в 2 ч. сл. об. и в 4ч. сл. об. /а има материали за преписване на материалите или някои други обекти. Работата по този начин се протегва

машината, или някоя друга работа. По такъв начин се претрупват материалите и работата заира. Тази безотговорност води също така и към безинициативност в провеждане на работата. Същото се забелязва и по оклопите. Працат им се шифровани лидма и нареждане за срочно изпълнение на някои задачи. Отговорите на тези писма или задачи или се працат късно, или неправилно се изпълняват задачите, или пък въобще не се получават отговори.

2. В края на м. февруарий в Пловдивската Областна Инспекция били повикани всички завеждащи служба Д.С. по окопите на служебна работа. По думите на груповия н-к от Пловдив узнах че през време на пребиваването на завежд. службата Д.С. от окопите им били дадени инструкции за работата която трябва да извършат по военна линия, а също така как да я извършат. Но, когато посетих жж градовете/скопийските/констатирах че нищо не им било предадено. И поради тези причини не са направили нещо по вече в своята дейност.

3. По дадената от София инструкция предадох за отпечатване един доклад-образец/на отговорник от част/ по точките на който трябва да правят и своите доклади отговорниците от частите в Пловдивска Област. Поради липса на циклостилна хартия, този доклад-образец не можа да се предаде отпечата и предаде на отговорниците на частите. Въпреки това никой от групата не са задължава да пише поне малко на машината, като се осланят само на машинописките и на това което ще напиша аз - самия.

София
3. IV. 1946г.

Разузнавач 1180

ДОКЛАД НА НАЧАЛНИКА НА ОТДЕЛЕНИЕ "А" НА КОНФЕРЕНЦИЯТА НА ОБЛАСТНИТЕ
ИНСПЕКТОРИ ОТ Д.С. И ТАКИВА ПРИ Д.Н.М.

Другари, в нашето отделение работата беше така поставена, че много задачи в същност ние не трябваше да изпълняваме. Службата в отделение "А" се занимаваше с народния съд с следствия с събрания с охрана на митинги на Министри и на други крупни личности с наблюдаемие проследяване проучване и т.н. Тези работи занимаваха по голямата част от работата на самото отделение и за същността на работата не можехме да отдадем нужното внимание. Когато преценяваме днес нашата работа константираме, че е необходимо тя да се измени, да се спериализира. Трябва да се разграничи да се отдели работата с която ние се занимавахме до сега. Нашето отделение се занимава с вътрешната контра революция в всичките нейни форми и прояви. В нашто отделение ние имаме три главни отдела:

1/ Това са разните легални политически партии, които съществуват или ще съществуват. Това се отнася и за тия партии, които в едно латентно състояние съществуват, например "Народняците". Малко ни интересува дали една партия е от О.Ф. или от опозицията. Никаква разлика ако тези обекти ще бъдат наши. Тук влизат младежките, масовите, женските, академичните и т.н, организации. С една дума ние ще се занимаваме с целата легална работа на всички легални организации в нашата страна.

Какво ни интересува? Ние сме длъжни на нашия Началник и Министър да даваме отчет, за това койтоса ръководителите на дадена партия в централен мащаб, техния живот техните връзки, слабости, стопанска и др. деятельности, с една дума из цело да знаем личността на главните ръководители на дадена партия, за да можем да знаем по даден въпрос какво становище дадено ръководно лице може да вземе. За нас е много важно кои са ръководствата на тези партии в централен областен и околийски мащаб, какви са тези хора, какви промени стават в дадено ръководство, кои кого замества, какви са новите хора, в каква насока се движи това разместване/реакционно или прогресивно/ и т.н. Тези лица трябва да ги знаем много добре за да знаем какви становища биха взели по даден въпрос. Ние трябва да знаем как би реагирала дадена партия по този или онзи въпрос, как ще реагира например когато се подготвя един закон. Ние ще трябва да знаем предварително как ще реагират. Ние трябва да знаем може ли дадено лице което благодарение на приатни настроения би могла да вземе едно или друго решение. Ние трябва значи да знаем най подробно всяко лице какво представлява. Ще трябва да знаем как реагира на отделно политическо събитие какви указания ще даде на ~~визитажните~~ своите хора, къде му е болното

место за да можем да го завербоваме като секретен сътрудник.

Освен легалните партии и организации ние трябва да знаем и всички редакции на вестници списания и пр. В областите се издават вестници позиви и др. Ние трябва да знаем редакционния състав на тези редакции, да знаем хората, които чрез пресата влияят на масите, какви са техните разбирания, от къде произлизат. Всичко това е необходимо ако искаме да знаем всичко, ако искаме да вербоваме някои хора от техната среда. Трябва да знаем с каква тенденция е написана някоя статия, какво иска да каже тя, с каква цел е написана. Ако имаме човек които би ни донасял всичко бихме знаели и вътрешните причини на дадена статия на даден вестник. Трябва да знаем защо един вестник взема резко становище по даден въпрос, какви са причините, от къде идват те. Това ще е възможно само ако имаме секретни сътрудници

Освен това нас ни интересува и всички народни представители общински избарници и т.н. Ние трябва да знаем какви са нападните представители на какво са способни какви отношения ще вземат по даден законопроект, как ще реагират. Ние няма да знаем всичко това ако нямаме сред тях секретни сътрудници. Значи нам е необходима пълна разработка на депутатите, на общинските избарници и т.н. Ние ще трябва да знаем и всички местни ръководства. Знаеки добре от горе до доле всички ръководители ние ще намерим сред тях нужните нам секретни сътрудници

Това е по личния състав което исках да кажа.

По начина на вербовката няма да говоря.

Друг въпрос които ни интересува това е Финансовия живот на тези партии, от къде черпят те своите финанси : членски вноски, помощи които получават от разни среди, от разни капиталистически предприятия. Кой им дава тези средства и с каква цел и това е един от най важните въпроси за нас. Важни са, защото финансирането на една партия показва истинския и лик. Така можем да знаем всъщност на кого служи дадена партия, а не каква иска да се представи

Друг въпрос които ни интересува това е да остановим нелегалната работа на тези партии. Като казвам легални партии да не мислите, че те се занимават само с легална дейност? те имат и нелегална такава. Легалните партии /едни по вече други по малко/ се занимават и с нелегална дейност. Едни имат добър нелегален апарат по целата страна, а други само в някои области. Наша задача е да остановим, да знаем какви движения и изменения стават в този апарат, кои са ръководителите, кои от легалните хора участвуват в тази нелегална работа, с какви псевдоними работят, имат ли нелегални печатници и складове за материал, за оръжия, какви нелегални връзки имат, имат ли бойни групи

Трябва да знаем тези политически партии с коя чужда разузнавателна служба има т връзка. Обикновено нашите политически партии в миналото са се свързва ли с чужди страни. И днес някоя от нашите партии могат да правят същото, следователно трябва да знаем кое чуждо разузнаване в каква степен е свързано с някоя наша партия, какви дериктиви получава, каква финансова помощ ѝ се отпуща и т. н.

Значи необходимо е всичко това да знаем добре, за да имаме действителния лик на всяка партия.

Фашистки организации - Нашите ръководители и ние знаем, че фашистите работят повече или по малко. Легионери, бранници, ратници, в по голям или по малък мащаб имат свой нелегални прояви. Тази нелегална дейност те се мъчат да подставят на нова основа под други форми по-благоприятни за тях, да се опитват да се легализират. Ние ще трябва да обърнем голяма внимание на фашистките организации и техните прояви. Какво ни интересува? - Ние трябва да разкрием активите на тези организации, личният им състав, ръководителите им. От следствията и документите, с които ние разполагаме, ние сме длъжни да уста новим кои са били техните ръководители преди 9-ти, а също така и след 9-ти септември, да узнаем къде са тези лица, в кои организации са, защо са в тези организации, къде живеят ние не трябва да ги изпускаме из под окото. Трябва да знаем в коя партия са. Главната задача е да се промъкнем в другите партии. Знаейки техните ръководители ще можем да узнаем къде съществува една нелегална организация. Трябва да знаем къде да ги търсим. Трябва да зна ем в коя партия колко фашисти има и защо са там. Трябва да знаем защо са там как работят дали са ръководители или обикновени членове. Трябва да има ме предвид, че те влизат под най-различни форми. Понякога те са всички заедно а понякога са разпръснати. Те се намират в една идейна безпътница, единствено което ги обединява това е борбата им против О.Ф. Връзките които има т с отделните политически партии и с чуждите разузнавания са много важни за нас. Ние трябва да знаем коя политическа партия е свързана с определена фашистка партия и за какво е свързана с нея. Имаме легионери свързани с Демократическата партия, други с Земеделския съюз и т.н.

Колкото по-силно се притиска реакцията тя минава към терористически акции. За да се борим успешно с дадена организация нашите хора трябва да са напълно запознати с нея. Тези наши лица трябва да знаят идеологията на дадена партия, връзките, структурата, да различават разликата в какво се състои между легионери, ратници и бранници и други подобни. Трябва да знаят целият политически живот на партията и ръководителите ѝ, както по-рано така и сега. Една от задачите е даучим нашите хора да познават добре обектите, както в миналото така и сега. Това се касае и за техните братовчеди: анархисти и троцкисти. Последните са хора изключени от Р.П./к/, недоволни от Р.П./к/, независимо дали са напуснали партията или работят още в нея. Трябва да знаем много добре тяхната идеология и какво представляват от себе си. Те трябва да

Те трябва да бъдат под наше постоянно наблюдение независимо от това, че някои от тях могат да се намират на отговорни места в Р.П. или в друга некаква ОФ партия. По отношение на троцкистите нашата бдителност трябва да бъде особено силна.

Анархисти. Имаме две течения: анархосиндикалисти и анархо-комунисти. Едните са по-опитомени, а другите са по-дивни. На първите се разрешава да издават свои вестник, но те трябва да бъдат постоянно под нашето око. Анархистите не членуват изцяло в другите партии както правят това троцкистите, но не е изключено да прибегнат към това. Какво трябва да направим ние? Всички ние имаме картотеки. Необходимо е да се проучат кои са анархистите и къде се намират те.

По отношение начина на работа. "А", минава изключително по линията на секретни сътрудници и информатори, никакво проучване и проследяване. С това ще се занимава друго отделение. Като принцип всеки другар от нас, който има определен обект на работа ще трябва да си създаде известна мрежа от секретни сътрудници, обаче, последните никога не трябва да се вербуват без знанието на инспектора. Това значи, че когато спрем вниманието си на едно лице, то това ще трябва да донесем на инспектора и да му дадем най-подробни данни за това лице. Само тогава инспектора ще даде разрешение дали ще трябва да се вербува като секретен сътрудник това лице. Ако инспектора разреши лицето ще трябва да подпише декларация, която ще се пази при инспектора и всички данни които дава ще отиват към досието му. Еможе да съществува секретен сътрудник ако не е дал декларация. Секретния сътрудник е нещо като любовница. С тех трябва да работим постоянно. Ако го оставим и той ще ни изостави. Когато нашите секретни сътрудници дават сведения то нашият човек, който получава тези сведения ще трябва да ги прочете и да даде известни указания и известни задачи. Задачата която се дава трябва да бъде поставена на гърба на декларацията, за да се види как нашият човек ръководи конкретно и как отговаря секретния сътрудник. Въз основа на донесения се прави доклад. Груповия Н-н ще види въз основа на кого е правил задачата, кой я е дал. Когато получава инспектора трябва да знае кои е давал задачата, как е изпълнена, от кого е изпълнена.

Друг отдел на нашата работа е армията. Това е една нова задача. Ние трябва да знаем ръководните лица на кого ~~служат~~ как служат с кого са свързани с коя партия с какви чужденци имат връзка, въз основа на какво, как обучават армията и т.н. Вие знаете, че армията в миналото е била използвана от фашистите. Такъвото нещо не е изключено и днес, следователно трябва да бъдем постоянно на шрек. Другари, по въпроса за армията ние ще трябва да пазим пълно мълчание. Методите на работа ще бъдат въз основа на секретни сътрудници.

Кадър. Работата беше така, че досега работехме с краката си, но сега ще трябва да привикнем да работим с главата. Когато се подбира кадър той трябва да бъде такъв, че да може да се справя с тези задачи. Нам е необходимо качеството на хората. Средствата които хвърлихме досега на количеството ще бъдат за в бъдеще на качеството. Най-важното за нас ще бъде да бъдем политически добре подготвени, да бъдем находчиви.

Връзка между нас и провинцията. Координиране на нашите работи. Ние намерихме връзка с провинцията. За напред ще имаме прека връзка. Ние определихме два инспектора, които ще ходят по областите. Една седмица ще бъдат тук, а три седмици в областта. Това ще бъде в помощ на нашите инспектори по области. Задачата на тези инспектори е да прегледат всички материали които има в областта. Колкото се отнася до критерия как работи един другар, дали работата му е добра ще се съди от това не колко време стои в учреждениято, а колко и каква работа дава. Къде ходи, какво прави, не ме интересува, но ще ме интересува резултата. Трябва да се вземе мъжки, по-мъжки с работа. Повече да се ходи между хората и да се търсят секретни сътрудници. В София имаме един друг обект. Става въпрос за по-големите области и центрове. Може да се организира работата по райони и така да се получи добра работа на базата на секретни сътрудници. В района, другаря завеждащ този район ще трябва да знае какви предприятия има в него, какви учреждения има, училища, какво става в тях. Трябва да знае какви банки има, с какъв капитал, кои го дава, къде отива в сметките за какво и пр. Трябва да знаем колко опозиционни хора има, къде живеят, как реагират масите по отношение на ОФ власт и т.н. Тази група трябва да знае жилищата на всички фашисти, къде живеят всички открити реакционни кръгове, да следи движението на хората, какви нови хора са пристигнали, от къде

-5-

5

с и за какво са дошли. Този другар трябва да умее да използва масите, партиините организации, различните организации, близки и между тях да си вербава свой секретни сътрудници, двой информатори.

Православното духовенство. Контра-революцията има един солиден гръбнак, това са поповете. Ние ще трябва много добре да ги знаем, а за това ще трябва да имаме между тях наши секретни сътрудници, които да ни донасят за онази реакционна дейност, която те провеждат. Секретните сътрудници ще трябва да ни донасят за всички дерективи които поповете получават. Ние ще трябва също така да изучаваме и всички религиозни секти, дановисти и пр.

Под наше око също така трябва да бъде лигата за правата на човека и други подобни организации.

М. В. Р.
Дирекция на Народната
Служба

До Господина Началника
на "А" отделението

Отчет за
едногодишната работа на групите по районното разузнаване в
столицата и по разузнаването в основните, средни и висши училища.

Господин Началниче,

На 9 Септември 1947 год. районното разузнаване се обслужваше от една група, начело с групов началник и 14 разузнавачи, като разузнавачите имаха създадени групи от информатори в всички райони, изключая X район/на брой 319. Кадрите от информатори се вербуваха измежду най-добрите антифашисти в районите, като в някои райони имаше разузнавачи, които подбираха информаторите си изключително сред младежите, а в същите райони имаше разузнавачи, които организираха кадрите си само от възрастни антифашисти. Там където имаше разузнавач за работа изключително с младежите, биваше обхващана в нашето разузнаване и работата антифашистка младеж, която им е оказвала ценно съдействие и обратно - враговете без такива разузнавачи младежта оставаше немобилизирана за нашето разузнаване.

Общо в столицата към тази дата имаше 319 информатори, които събирахме на конференции по предприятия, квартали и учреждения, с които се правеха периодични срещи и на конференциите и срещите се поставяха разпоредни задачи: разширяване на мрежата от информатори в предприятията, учрежденията, кварталите и тяхното издигане до по-високо съзнание за отговорната работа, която им се възлага; създаване на секретни сътрудници в вражеските среди и в нелегалните и легални политически организации; събиране на данни за дейността на всички фашистки и реакционни елементи в столицата по задачи, поставяни от Д.С. и задачи, възникващи в процеса на работата; изготвяне списъци на всички злостни фашисти и реакционери в столицата; проследяване живота на масовите организации и О.Ф. комитетите за разкриване дейността на вражеските елементи; събиране на данни за настроението на населението в връзка с економическите и политическите въпроси на деня; проследяване на дейността на собствениците, висшите ръководители, чиновниците и работниците в държавните и частни предприятия и учреждения за разкриване на саботажническите дела на саботажниците в економическия и културен живот на столицата.

Групата се създаде с основна задача да дава верна информация за политическото настроение на населението в връзка с економическите и политическите въпроси, но тази задача изпълняваше между разпоредните други задачи, които неизбежно условията на работа ни налагаха.

До м. Март групата работеше безпланово, в много отношения кампанийски, безотчетно, поради което въпреки извършената количествено огромна работа не можем да представим точни данни за извършената работа.

От този период групата се разраства, както с патните си работници, така и с мрежата от информатори и секретни сътрудници, реорганизира се, като се създадоха три групи с групов началник за всяка група и инспектор, а също така създадоха се здрави връзки с училищата и университетите и там се разгърна усилена работа за организиране на здраво разузнаване, отпочна се планова работа, информаторите се организираха в постоянни групи с редовен организационен живот, всяка работа се отчеташе и по този начин нарастна количествено и качествено и информаторския кадър и извършената работа.

На днешна дата ние имаме/без училищата и университетите/ 102 информаторски групи с 311 информатори;

Проведени са с информаторите 564 конференции с 3219 присъстващи, направени са за обслужване на работата 10810 срещи, от информаторите са получени 4460 донесения, голяма част от които са използвани за рапорти на разузнавачите;

Завербовани са 61 секретни сътрудници в политическите организации, мнозина с централен характер, като голямата част от сътрудниците са предадени на други групи и отделения;

Разузнавачите са представили 117 рапорта за политическото настроение на населението;

Разучили 191 учреждения и предприятия и представили 209 рапорта;

Разучили 124 масови организации и представили 109 рапорта;

Представили 95 рапорта за дейността на политически организации;

Разучили по самоинициатива 300 реакционни елементи и представили 300 характеристики;

Изпълнили поставени от Д.С. 837 задачи;

Представили списък за приблизително 300 злостни врагове на Отечествения фронт;

За различни случаи се ...

Общо за отчетния период от 1. Март до днешна дата са представени 2061 рапорта.

Освен посочената извършена работа, групите се явяват като основни помощници в работата както на другите групи в отделението, така и за другите отделения в Държавна Сигурност, като за тази цел всеки ден нашите разузнавачи имат дожурство за обслужване на другите групи с нашия информаторски кадър, така че когато се отчети тяхната работа и особено работата на информаторите, трябва да се има в предвид, че тя не се изчерпва с отчетната за групите работа, а се слива и в работата на другите групи и отделения, особено с работата на отделение "Д", проучванията на което се извършват експлицитно от нашия информаторски кадър.

За работата в училищата

В средните училища имаме създаден информационен апарат сред учениците в 23 училища, като в всяко училище има гимназиален отговорник, който има отговорности за всички класове, а отговорниците по класове имат отговорности за всяка паралелка и в паралелките се разпростира широката мрежа от информатори.

За отчетния период нашите информатори работеха добре, явяваха се редовно на конференции и срещи и всеки месец донеса доклад за фашистките прояви в училищата;

Към края на учебната година представиха списък на ученици-фашисти, които не трябва да се допуснат в висшите учебни заведения. Списъкът е за 584 фашисти, от които за 366 са събрани и необходимите обвинителни материали.

За сега, поради ваканцията, връзките с информаторите са прекъснати, но е започнало подготовлението за подновяване връзките.

Освен учениците, в училищата се създадоха връзки и с учителите на 18 средни училища. С учителите са проведени 3 конференции за изясняване на работата, обаче през целия отчетен период работеха зле, оправдавайки се с претрупаност, но действителната причина за лошата работа е била неправилното отношение към нашето разузнаване, поддържането му, поради което пред чистката, която стои като днешна неотложна задача за училищата не разполагаме с никакви данни за фашистките проявления на учителите-фашисти. От няколко дни е в засилен ход работата по събиране данни за чистката, която работа трябва да се завърши до 25 Август.

В първоначалните училища имаме 25 информатори-учители. Информаторите се ръководеха от един отговорник, но тъй като таква ръководство се оказва неэффективно, за напред връзката с първоначалните учители не се поддържа по райони от съответните разузнавачи.

В училищата и И.И.П. имаме общо 71 информатори и 10 секретни сътрудници; състояли се с информаторите и с.с. 516 срещи и конференции; Представени 167 доносения; Списък за 32 учители-фашисти; Проучени ученици фашисти-584.

За работата в университетите

Работата по организираното на разузнаването в университетите се възможи през 1. Април на двама антифашисти-студенти, които създадоха отговорници в всеки факултет и в всички дисциплини и курсове, а в курсовете се създаде гъстата мрежа от информатори, които отпочнаха събирането на сведения за легалната и нелегална дейност на враговете на Отчуждения фронт. Създадоха се секретни сътрудници почти в всички факултети, които своевременно донасяха за дейността на вражеските организации и елементи.

За ваканцията работата се приспособи и по околнини, като за 73 околнини се заангажираха верни наши информатори, за да съберат данни по околнини за всички студенти-фашисти и за кандидат студентите-фашисти. За 20 околнини не се намериха подходящи хора.

Е работата по събиране на сведения се мобилизираха общо 158 информатори-студенти.

Извършената работа не може да се отчете, поради отсъствието на отговорниците от София.

Основната трудност в работата на нашите групи се явяваше текучеството както в щатния кадър, така и в информаторските кадри, обстоятелство, което ни представяше постоянно неподготвени хора, които все нагово и наново трябваше да се подготвят и опознават с работата.

С тази трудност в последно време групите се справят, отстранявайки непостоянните и несигурни хора, или заетите в друга политическа работа антифашисти, но за окончателното и ликвидиране е необходима и постоянната помощ но здравите антифашистки политически организации, където е нужна постоянна разяснителна работа за важността на задачите, които се поставят на сътрудническия ни кадър;

Друга трудност се явява претрупаността от разнородни задачи, които

-п 3-

3

ни се поставят внезапно и срочно и пречат за изпълнението на основните задачи;

На последно място като сериозна пречка се явява неподготвеността на някои от разузнавачите, неподдаващи се на развитие и усъвършенствуване в службата, тормозящи службата, които трябва или да бъдат освободени, или преместени на подходяща работа.

На днешна дата групите са съставени от 18 разузнавачи, 1 машинист, 3 групови началници и 1 инспектор.

Многочисления информаторски кадър, който все повече се разраства и ще се разраства се ръководи извънредно трудно, контролира се недостатъчно ефективно, поради което се налага допълване на щатния кадър.

В групите се проявява следните разузнавачи и групови началници:
1. Стефан Иванов Василев, 2. Васил Димитров, 3. Ганчо Танев Петров, 4. Николай Георгиев Попов, 5. Стефан Янков Караджов, 6. Катя Стоянова Липсова, 7. Велета Костадинова Трайкова, 8. Трайчо Лицев Черанев и 9. Стаicho Стоянов Цомусчиев.

20 Август 1946 г.
София

Инспектор:

Досие - Буковска област

Метхийцев В. Р.
ОБЛАСТНА НАРОДНА МИЛИЦИЯ
Държавна Сигурност
№ 4622
4X

20301

ДИРЕКЦИЯ НА НАРОДНАТА МИЛИЦИЯ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
ОТДЕЛЕНИЕ "А"
СОФИЯ

24

13 Октомври 1946. Изпращаме Ви доклад за м. Септември 1946 год. по
военна линия.

НАЧАЛНИК СЛ. ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ:
[Signature]
/Антон Мечкуев/

25

МЕСЕЧЕН ДОКЛАД ЗА ВРЕМЕТО ОТ 1-30 СЕПТЕМВРИ 1946 ГД. ПО ВОЕНА
ЛЪИНИЯ ЗА ГАРНИЗОНА В ГР. РУСЕ.

ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ДУНАВСКИ ФЛОТ.

В ЛИЧНИЯ СЪСТАВ ПРОМЕНИ ПРЕЗ МЕСЕЦА СА СЛЕДНИТЕ: НАЗНАЧЕН ОТ 5-ТИ СЕПТЕМВРИ ВЛИЗА В ДЛЪЖНОСТ МИЧМАН 1-ВИ РАНГ ТАХРИЛОВ, КОИТО Е ИЗПРАТЕН ЗА МАШИ-НЕН ТЕХНИК ОТ БАЗА ВАРНА. ОВОЛНИНИ ОТ НАЧАЛОТО НА М. АВГУСТ ДО КРАЯ НА М. СЕПТЕМВРИ ЗА ФАШИЙСКИ ПРОЯВИ И В ИНТЕРЕС НА СЛУЖБАТА СА КОНДУКТОР АСЕН ПАВЛОВ ГЕОРГИЕВ, БОИЧО ИЛИЕВ ПЯКОВ, СТОЯН ПЕТРАКИЕВ ЧЕРНЕВ.

УВОЛНЕНИ В ИНТЕРЕС НА СЛУЖБАТА КОНДУКТОР ИВАН АНТОНОВ СЕМЕРДЖИЕВ.

ПРЕСТАВЕНИ ЗА УВОЛНЕНИЕ ЗА ГРУБИ ФАШИЙСКИ ПРОЯВИ СА МИЧМАН 1-ВИ РАНГ АТАНАС АЛЕКСАНДРОВ МАНОЛОВ И КОНДУКТОР ДИМИТАР НИКОЛОЕ СИМЕОНОВ.

ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ МЕСЕЦ БЯХА ОТКОМАНДИРОВАНИ СЛЕДНИТЕ ОФИЦЕРИ: КОМАНДИРА НА ЧАСТА КАПИТАН 2-РИ РАНГ ПАСПАЛЕЕВ КОИТО Е НАЗНАЧЕН ЗА КОМАНДИР НА ЧЕРНОМОРСКИЯ ФЛОТ-ВАРНА, СЪЩИЯ ОЩЕ НЕ ЗДАЛ НА НЕГОВИЯ ЗАМЕСТНИК ТЪИ КАТО ПОСЛЕДНИЯ Е ЗААНГАЖИРАН С КУРСОВЕ ОО ПОМОШНИК КОМАНДИРИТЕ В ВАРНА И ЩЕ ДОИДЕ ДА ПРИМЕ КЪМ КРАЯ НА МЕСЕЦА СЕПТЕМВРИ. ЗА ЗАМЕСНИК КОМАНДИР Е НАЗНАЧЕН КАПИТАН ЛИТЕНАНД ПОПИЛИЕ И ДА ЗАМЕСТВА КАПИТАН ПАПАЗОВ ДОКАТО ДОИДЕ.

МИЧМАН 1-ВИ РАНГ ~~ГЕОРГИ ДИМИТРОВ~~ ГЕОРГИ ДИМИТРОВ ПОПОВ Е НАЗНАЧЕН ЗА КОМАНДИР НА ГРАНИЧЕН УЧАСТАК В ГР. ВАСИЛИЙКО КРАИ ЧЕРНО МОРЕ.

МИЧМАН 2-РИ РАНГ ИВАН ВАСИЛЕВ БОИДЕВ Е НАЗНАЧЕН ЗА КОМАНДИР НА ТОРПЕДНА ЛОТКА ~~В~~ БАЗА ВАРНА.

МИЧМАН 2-РИ Р. ПЕНЧО АТАНАСОВ АСЕНОВ Е НАЗНАЧЕН ЗА МЕХАНИК НА КОРАБ В БАЗА ВАРНА.

БОИНА ПОДГОТОВКА

ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ МЕСЕЦ ПОДГОТОВКАТА ПРОТЕЧЕ ПО СПЕЦИАЛНО ИЗГОТВЕНАТА ПРОГРАМА, КОЯТО СЕ ИСПРАЩА ОТ ЩАБА НА МОРСКИТЕ ВОЙСКИ-СОФИЯ. НАЧАЛШВАЩИТЕ ЛИЦА ПОЛОЖИХА УСИЛИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕТО НА ПОДГОТОВКАТА. ГЛАВНАТА ПОДГОТОВКА СЕ ПРОВЕДЕ СЛЕДНИТЕ ДИСЦИПЛИНИ: МИНО' ДЕЛО, УЧЕНИЕ С ПУШКИТЕ, ПЛАВАНЕ, ГРЕБАНЕ, СИГНАЛИЗАЦИОННА, ФЛАЖНА, СВЕТИЛНА И ДРУГИ ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕЗ МЕСЕЦА ЗАНАЯТИЯ. МОРАЛНАТА ПОДГОТОВКА ПРЕЗ ИЗТЕКЛИЯ МЕСЕЦ СЕ ПРОВЕЖДА ОТ РОТНИТЕ КОМАНДИРИ ПО РОТНО, КАТО ВСЯКА СУТРИН ПОМ-КОМАНДИРИТЕ ПО ПОЛИТИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ ОДЕЛЯТ ВРЕМЕ ЗА ИЗНАСЯНЕ НА УТРИНЕН БЮЛЕТЕН ПО ПОЛОЖЕНИЕ ЗА МОРАЛНАТА ПОДГОТОВКА.

ПОЛИТИКО МОРАЛНО СЪСТОЯНИЕ

ПРЕЗ ИЗТЕКЛОТО ВРЕМЕ ПОЛИТИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА ЧАСТА БЕШЕ ДОБРО. ОТ НАЧАЛОТО ТЕ БЯХА ЗАНИМАВАНИ ПО РЕФЕРЕНДУМА ЗА ДОПИТВАНЕ С БЪЛГАРСКИЯ НАРОД ЗА ОБЯВЯВАНЕТО НА БЪЛГАРИЯ ЗА НАРОДНА РЕПУБЛИКА.

ЗА ПРАВИЛНАТА ОРИЕНТИРОВКА И ОСВЕТЛЕНИЕ ОТНОСНО ДОПИТВАНЕТО, БЯХА ИЗЛЪЧЕНИ АКТИВНИ ГРУПИ ОТ СРЕДАТА НА ОФИЦЕРИТЕ, ПОДОФИЦЕРИТЕ И МОРЯЦИТЕ, КОИТО ИМАХА ЗА ЦЕЛ ДА НЕОСТАНЕ НИТО ЕДИН ЧИН ОТ ФЛОТАТА НЕПРОАГИТИРАН.

ГОЛЯМ ДЕЛ ПО АГИТИРАНЕТО ВЪЗЕ ОФИЦЕРА ПО ПОЛИТИЧЕСКАТА ПРОСВЕТА, КОИТО ВСЯКА СУТРИН ИЗЛИЗА ПРЕД ЧИНОВЕТЕ ОТ ЧАСТА С СПЕЦИАЛНО ПОДГОТВЕНИ БЕСЕДИ. КОИТО ОСОБЕНО МНОГО ДАВАХА РАЗЯСНЕНИЕ НА МОРЯЦИТЕ И КОЕТО БЕШЕ НЕАСНО СЕ ИЗЯСНЯВАШЕ.

ДИСЦИПЛИНАТА Е ДОБРА ЗА ВСЯКО ДОПУСКАНА ГРЕШКА СЕ НАЛАГАТ СЪОТВЕТНИТЕ НАКАЗАНИЯ, ПРЕЗ МЕСЕЦА НАЛОЖЕНИ НАКАЗАНИЯ В ЧАСТА НЯМА.

ГЛАСУВАНЕТО В ДУНАВСКИЯ ФЛОТ ЗА НАРОДНАТА РЕПУБЛИКА Е СРАВНИТЕЛНО ДРУГИТЕ ЧАСТИ В ГАРНИЗОНА НАИ ДОБРЕ.

СЪСТОЯНИЕТО НА 5-ТА ДИВИЗИОНА ИНТЕНДАНСКА ДРУЖИНА.

ПРОМЕНИ В ЛИЧНИЯ СЪСТАВ НЯМА.

ПОДГОТОВКАТА КОЯТО СЕ ВОДИ В ИНТЕНДАНСКОТО ДРУЖИНА СРАВНИТЕЛНО Е ДОБРА ИМАХА ЗАНАЯТИЯ, КОИТО СЕ ВЪЗПРИЕМАТ ДОСРЕ ОТ ВОИНИЦИТЕ.

МОРАЛНАТА ПОДГОТОВКА СЕ ПРОВЕЖДА ПО ПРОГРАМА ПОД НАДЗОРА НА ПОМОШНИК КОМАНДИРА ЗА ПОЛИТИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ, ИМА ~~УСПЕХ~~ УСПЕХ НО СРАВНИТЕЛНО С ОСТАНАЛИТЕ ВОЙСКОВИ ЧАСТИ Е ПО НА НИСКО СЪПЛАЛО, КАТО СЕ ИМА НАПРЕДВИТ, ЧЕ В ТАЗИ ЧАС ИМА МОМЧЕТА С СЛАБ ПОЛИТИЧЕСКО И ИНДИВИДУАЛНО ПЪДСВЕТА.

ПРЕЗ ВРЕМЕТО НА ИЗБОРИТЕ ТЕ СЕ ПОКАЗАХА КАТО ДОСТОИНИ ЗАЩИТНИЦИ НА НОВАТА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

РЕЗУЛТАТА Е СЛЕДНИЯ: ОБЩО ГЛАСУВАНЕ С СВЪРЗОЧНАТА ДРУЖИНА КОЯТО СЕ ПОМЕЩАВА В СЪЩИТЕ КАЗАРМИ ИМАМЕ СЪСТАВ ОТ 459.

ГЛАСУВАЛИ	459
ЗА РЕПУБЛИКАТА	436
МОНАРХИЯТА	5

НЕДЕИСТВИТЕЛНИ 17.

/2/

26

СЪСТОЯНИЕТО НА 5-ТИ ПЕХ.ДУНАВСКИ ПОЛК.

В полка се чувства едно засилване сравнително от другите месеци. Учението се води от школниците и взводните командири. Боината подготовка се проверява в състезание по взводно, на което състезание се определя кой взвод и рота ще излезат първенец. За сега това се отчело с резултат.

Подготовката която се даде за расстояние от шест месеца на младите воиници е добра. Особено се отличиха в предизборната агитация, от него полк излезе една агитка, която проявигтира, както в града така и из областа всред селяните, оказа се като много полезна прервигти на което и самите избори дадоха добър резултат, те можаха да спечелят доверието всед селяните и показаха наистина зближениеето между народ и армия.

На 20.9.1946 гд. От полка заминаха воиници определени за границата. Въз основа на една заповед от щаба на дивизията, трябваше да се испратят добри и честни отечественофрортовци, като една част от школниците съкратени, които бяха прервигдени за заминат останаха, а на тяхни места отидоха добри отечествен нофронтовци.

Подготовката за изборите за Великото Народно Събрание се га се води повечето по лична агитация, което се смята че ще даде добър резултат.

Дисциплината в часта е добра, но се чувства едно отпуснатост в онези които очакват скорошното им уволнение, но това недава повод за радложението на отаващите в казармата.

Политикоморалното състояние

През истеклото време полигическото състояние беше добро, занимаваха се по референдома, а сега почват подготовката за престоаящите избори и тяхното значение, както посочих и по на горе, че агитките играят наи голяма роля за разяснение и ориентировка на воиниците, водят се и утрините изьявления/бюлетин

През времето на гласува за народната република можаха да се отчертаят следните резултати:

Общо гласоподаватели	-666
За ... Републиката	-619
За Монархията	-47
Празни	7.

Можахме да се добереме до сведения за някои от офицерите които са гласвали за монархията. Поручик Тодор поп Иванов-същия е с лошо минало и скрито действия. поручик Кирил Иванов Бръмбев. За тях имаме материал които се намира в съответните досиета.

Състоянието на 1-ви Дивизионен Алт. Полк.

Ученията се провеждат реровно, предадения материал е почти добре усвоен. Сега се водят боини обучения, които имат добър резултат. Останалите офицери които ръководят учението са на нуждната висота, ползват се с доверие сред воиниците.

Дисциплината беше малко отслабнала през време на уволняването на офицерите, но сега наново почва да се затяга.

Уволнението на офицерите се посреща с рарост от страна на воиниците, самите воиници отчетоха правилно тяхното уволнение като фашисти и несполезни за днешната народна воиска.

Изборите протекоха много добре, воиниците с желание гласуваха. Преди това им бяха изнесени доста беседи в връзка с изборите, така че те можаха правилно да се ориентират, дори и някои отявлени реакционери гласуваха за републиката. Офицерите и те гласуваха за републиката с исклучение на следните;

поручик Енчо поп Йорданов Недевски

поручик Никола Михайлов Михайлов

Тези двама са забелязани, че са гласували за монархията.

Обаче някои от офицерите взимаха активно участие в агитациония период изнасяха забави вечеринки, агитки, които се очертаха като много полезни.

/3/

Резултата о изборите е следния
 Гласували 541
 За републиката-526
 За монархията 10
 Недействителни 5

27

В полка е дошел един нов лекар Капитан Маринов, същия е живял в Австрия там е бел военен лекар-в чин подполковник, морално паднала личност;

Чистката която се направи в воиката оказа добро влияние на воиншките маси. Обаче забелязва се едно опущение от страна на О.Ф-комитет, на болшинството от уволнените им е дадено разрешение/служебни белешки/ да се запишват за следване, но това особе много възмуцава хората които знаят тяхните дела и сега самите кандидати се изказват прер някого, че какво ми направиха след като ме уволниха.

Също така много от уволнените примерно Майор Илия Краичев Гулеков уволнен от 5-ти пех. полк сега издеиствал служебната белешка от О.Ф комитет и заел един от отговорните постове && в Захарната Ф-ка.

Има редица случаи за които би трябвало да се обърне по сериозно вниман при тяхното назначаване на работа.

За сега не се очертават && организирани реакциони групи , всичко реакционо се прикрива, остава наблюдението им за престоящите избори.
 Общия резултат за изборите; Гласували 2310-за Републиката 2233-монарх. 53-недействителни-24. гласували 100%

/разузнавача /Бюра-/А/16772
 служба държавна сигурност
 гр. Русе.

МЕСЕЧЕН ДОКЛАД ЗА ВРЕМЕТО ОТ 1-30 ОКТОМВРИ 1946 гд. ПО
 ВОЕНА ЛИНИЯ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА ГАРНИЗОНА Фр.РУСЕ. 28

Състоянието на Дунавски Флот;

В личния състав промени няма а си остават от миналия месец. От завършил курс в гр. Варна помощник командир на часта е испратен по щат лейтенант Карагюлев, които ще е в помощ на О.З.П.В. кап. лейтенант Попишиев.

Преставените за уволнение мич. I-ви ранг Атанас Александров Манолов и кондуктор Димитар Николов Симеонов са освободени от длъжност.

Чиновете от корабния дивизион, миния дивизион, специалната рота, не прове доха боини учения, може да се каже, че занаятията са им еднообразни, както от миналия месец.

б/По морална подготовка на чиновете се предава по правилник от вътрешна служба, дисциплинарния правилник и др.

Моралната подготовка се провежда от ротните командири, които полагат усилия да направят всичко възможно, щото моряците да бъдат добре опознати с материята.

Политико-моралното състояние.

а/През отчетния месец политическото състояни е на чиновете от часта беше на нуждната висота. Ежедневната информация заемаше все по широки размери. За целта се печатат информационен бюлетин от които чиновете могат да преглеждат външния и вътрешния сабития от миналия ден.

През месеца моряците посетиха състоялите се митинги от отечественофронттовските партии. Особено митинга бе посетен на които говориха др. Антон Югов Генерал Българянов и др. от които митинг останаха много доворни и изказвали желание да посещават и други събрания.

В връзка с Изборите, разяснението беше на лична агитация, като се отчете като най ползотворна работа, на всякиго беше разяснено, както за мирната конференция в Париш, за пречините и кои защитава нашите интереси, така също и за изборите, каде трябва да се гласува, за да се изведе българския народ на добър край. Това наистина беше възприето много добре почти от всички моряци. Може да се каже, че дисциплината е на нуждната висота.

За въоражението промени няма; сведения да се вземат още от първите ми доклади.

Състоянието на 5-ти пех. дунавски полк.

Промени в личния състав са следните; Преди 15 дни доиде нов командир на полка /партизан/ същия приема от стария временен командир. Новия се очертава като много общителен с своите потчинени, неправи разлика на чинът, с който разговаря. Доидоха нови && подпоручици от Н.В.У. 2-ма партизани и 2-ма пом-командри които искарали курса и сега са за строеви офицери.

Очаква се затягането в полка при тези нови народни офицери.

През миналия месец 3-ти полк наедно с 1-ви артилерийски полк правиха бии учения на които присъства && и Генерал Българянов, ученията се проведоха много добре.

Подготовката за Великото Народно Събрание се води повечето на лична агитация, резултата е задоволителен.

Като най голямо отличие, което направи впечатление и на гражданството е че 5-ти пех. полк за втори път изнася публичен стен весник, но особено този за В.Н.С. беше много издържан. под заглавие, "КНИГАТА НА ЖИВОТА". В когото картините и натписите говореха за състоянието и духът на войската, сега и в миналото. Наредданията на "Царските командири" и сегашни народни командири.

Пред месеца, бяха отлъчени добри отечественофронттовски офицери, които ходеха наедно с отечественофронттовските агитатори по селата и правеха събрания, това доказа на селячеството, че днес войската е народна и привързана към отечествения фронт.

Особено впечатление и радост от гражданството, се посрешна агитката на 5-ти полк на 26-ти октомври вечерта, може да се каже, че тяхните номера, тяхните те декламации, бяха посрешнати && с бурни овадий и "ура". Преставиха опозиционите водачи, Лулчев, Петков, Мушанов, в вид на && && продажни елементи на Българския народ.

Дисциплината през месеца беше добра, но се желае още повече, оръжието не се гледа задоволително, правят се опущения и то от нехаиство.

Чувства се нужда от конюшни и от добър парк, за бронейзтребителните оръди. Но ощо взето службата отива дъм подобрене, благодарение на добрите нови командири, които току що навлизат в своята си работа.

Фр. Руска
 1-ва съединителна д-р
 Русената о баче

Нарушения на дисциплината, са ^{2/}следните урания школьника Димитар Цветков ²⁰Божинов, при уволнението си неизпълнил нарежданията/заповедта/на командира да здаде навреме униформата си, като използва случая под булото на униформен отива взима от водачите на В.Н.Д.С./о/ "открит лист" за право на агитиране и отива в по селата да агитира за опозицията, за това негово деяние той е задържан от военното разузнаване и се води следствието.

Състоянието на 1-ви Артилерийски полк.

Промени в личния състав няма. През изтеклия месец се води усилена агитация в сред войниците, начина беше повечето на лична агитация, но за отбелязване е че в тази полк, може да се каже войниците са достатъчно съзнателни по отношение на необходимостта от тяхната помощ на днешната власт. В него полк се намират още неблагонадеждни офицери които се опитват по какъвто и да е начин да докарат старото, правят оделни изказвания, но в чадта несмят, а се срещат навън с врагове на отечествения фронт единия от тях е поручик Никола Михайлов Михайлов а за когото и в предишната чистка испратих сведения, но не го засегна. За същител ще испратим допълнително сведения. Тези останали офицери в войсковите части постоянно се срещат с опозиционно настроени цивилни елементи вън между гражданството.

Шеви Артилерийски полк през изтеклия месец, имаха съвместни бойни учения заедно с 5-ти пех. полк и др. присъствува на ученията им генерал Българянов ученията се проведоха добре и с положителен резултат.

Подготовката за изборите беше добра, имаха устроена агитка и агитираха в ред гражданството, изнесоха много хубав стен весник, които беше поставен на публично място, и пропагитира деиността на живота им в казармата.

Състоянието на 5-та Дивизиона Интенданска Дружина.

Промени в личния състав няма.

Подготовката която се води в интенданската дружина е добра, докато в тази войскова час нямаше напредък, сега се почувства едно раздвижване и се очерта като добра работа.

Политическото морално състояние, беше на нужната висота изнася се редовно политическите информации и се изяснява днешното международно положение на нашата страна, на въпроса за мирната конференция, също се изяснява на войниците те, кои се застъпва за нашата кауза и кой пречи за поддържането на мират.

Състоянието на 20 ти граничен участък, за сега се затягна добре, болшинството от войниците и офицерите са здрави отечественофронтовци, не джпускат никакви желателни грешки. За отбелязване е, че през денят на изборите за В.Н.С. в с. Пиргово Русенско, кадето има граничен пост. Вечерта, озлобената опозициона ма са се нахвърля върху избирателното бюро в селото, но членовете на бюрото, повикват войниците за вземат мерки, тълпата напират и единия от опозиционерите хваща карабината на войника и иска да го повали, по това време войника изгръмва и убива нападателя.

Състоянието на Шаба на Дивизията, Военното Окържие, Воената Болница, е добро, като се има напредвит, че за оделните случаи, ще собчим в доклади, на самите офицери.

Като допълнение на ~~състоянието~~ външния живот на офицерите е следният;

От известно време сме в връзка с разпространението на мнимата реч на Брънз, додохме до сведения, че се разпространява от поручик Васил Николов Ханджиев, но след като разбраха, че това е подсъдно групата около която се намира тая реч, натърсиха друг начин на прикритие, като се направиха, че е чула но не притежавана от тях, за всичко това ще се донесе допълнително.

В връзка с изборите за В.Н.С на 27 октомври резултата ~~от~~ страна на войсковите части е задоволителен и то дори неочаквано, Войниците гласуваха на вън в сред гражданството, но повечето бяха войници в бюрата които се гласува смесено, може да се каже, че бяха на 100-10 цивилни граждани. като резултата от тези бюра беше 70-80% за Р.П./К/.

През денят на изборите имаше войници натоварени в моторни коли иезат и манифестират из улицише.

30.X.1946 гд. Русе.

РАЗУЗНАВАЧА -16772 Бюр
Служба Държавна Сигурност.

Русе.

О В Е Д Е Н И Е

за

личностите и неотчетени членове на политическите партии и младежките им секции в страната към 1.VI.1947 година.

ОБЛАСТ	Б.Р.П./к/			Б.З.Н.С.-Общ.			Б.Р.С.Д.П.-Нейков		
	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо
София:	личност сведения			8502		8502	1800	8900	5100
Софийска	41049	6314	47863	12670	9086	21706	1289	925	2214
Брачанска	42380	23466	65846	личност сведен. 20388			личност свед. 4846		
Плевненска	51965	14162	66127	20960	8983	29943	3554	1475	5029
Русенска	26225	8308	34533	12342	3927	16270	2220	1133	3413
Варненска	42747	20761	63508	18767	7836	26603	3324	1546	4870
Бургаска	34685	1609	36494	9525	1561	11086	1631	242	1873
Ст. Загорска	51272	3344	54616	15136	5209	20346	4550	1007	5557
Пловдивска	67943	2593	70536	13769	5441	19210	2674	482	3156
Г. Джумайска	9914	4835	14249	2713	4007	6720	115	142	257
В С И Ч К О	368440	85392	490832	112385	45991	178764	20617	10852	36315

	З В Е Н О			РАДИКАЛИ			Б.З.Н.С.-Н.ПЕТРОВ		
	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо
София	1400	1456	2856	200	450	650	1950	359	2309
Софийска	1396	240	1636	290	117	407	5093	2422	7515
Брачанска	личност св. 3257			личност свед. 283			личност свед. 7484		
Плевненска	1862	1780	3642	215	-	215	6697	5629	12326
Русенска	2434	1066	3500	219	80	299	2362	1253	3615
Варненска	2127	2247	4374	70	122	192	5214	3654	8868
Бургаска	754	514	1268	59	-	59	2656	1305	3961
Ст. Загорска	2855	324	3689	395	246	1141	4497	347	4844
Пловдивска	2326	253	2779	533	144	677	4798	786	5584
Г. Джумайска	549	629	1178	няма членове			431	316	747
В С И Ч К О	15903	9019	23179	2481	1159	3923	33698	15971	57133

	Б.Р.С.Д.П./о/			ДЕМОКРАТИ			МЛАДЕЖКИ РАДИКАЛИ		
	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо
София	220	440	660	личност свед. 1300			38	230	268
Софийска	118	3	121	няма членове			няма членове		
Брачанска	личност сведения 317			личност сведения 102			няма членове		
Плевненска	166	23	189	400	-	400	няма членове		
Русенска	19	14	33	260	-	260	няма членове		
Варненска	133	130	263	580	73	653	няма членове		
Бургаска	630	10	640	65	-	65	няма членове		
Ст. Загорска	личност сведения 214			115	14	129	няма членове		
Пловдивска	719	15	734	155	90	245	няма членове		
Г. Джумайска	няма членове			няма членове			няма членове		
В С И Ч К О	2005	635	3171	1575	177	3154	38	230	268

-2-

ОБЛАСТ	С. С. М. - И. Г.			С. С. М. - И. Г.			С. С. М. - И. Г.		
	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо
София	личев. сведен.	33000	600	200	800	200	526	726	
Софияска	32848	9775	42623	3690	1555	5245	нима		
Врачанска	29100	35188	64288	личев. сведен.	10549	личев. свед.	406		
Пловдивска	30962	30116	61078	7021	5493	12514	207	89	296
Габровска	18967	2306	21273	5873	1601	7474	249	368	617
Варненска	24799	25552	50351	6678	3761	10439	607	310	917
Бургаска	29185	4971	34106	4096	747	4843	127	25	152
Ст. Загорска	52482	6471	58903	5324	6236	11560	364	124	488
Пловдивска	54404	3722	58126	4848	528	5376	425	137	562
Г. Думайска	7563	7313	14876	992	2032	3024	58	37	95
В С И Ч К О	280210	125409	405619	39122	22153	71275	2237	1616	4259
				Б. А. С. С.	635	72459			
	С. С. М. - И. Г.			С. С. М. - И. Г.		С. С. М. - И. Г.			
	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо	отчет.	неотч.	общо
София	523	167	690	260	257	517	100	100	200
Софияска		нима		1824	778	1802	нима		
Врачанска	595	-	595	личев. сведен.	687	личев. свед.	12		
Пловдивска	1328	1148	2476	2830	3311	6141	16	14	32
Габровска	650	127	777	397	49	736		нима	
Варненска	787	511	1298	1891	3353	5244	20	130	150
Бургаска	292	124	416	2754	511	3265	145	13	158
Ст. Загорска	1270	211	1481	3565	436	4001	личев. свед.	104	
Пловдивска	421	153	574	3630	1133	4763	29	11	40
Г. Думайска	75	60	135	246	339	585		нима	
В С И Ч К О	5941	2501	8442	16887	10167	27054	312	268	696
ЧЛЕНОВЕ НА СОО "Ж. Жорес и Еврейската селища			2120						
			10562.				"Ж. Жорес"		300
									996
				И. Д. Д. Д. Д.					
				отчет.	неотч.	общо			
Варненска				18	-	18			
Ст. Загорска				10	57	67			
В С И Ч К О				28	57	85			

ЗАБЕЛЕЖКА: В останалите области нямат организации. За гр. София брой на членовете им е включен в сведенията за възрастните демократи.

39
58

До Господин Началника
на отд."А" отдел I-ви

Т У К.

Д О К Л А Д

За организационното и политическо състояние на
НС и МНС "Звено" за агентурата и ръководството
на кадъра който работи по обекта.

I. ВЪПРОС ЗА КАДРИТЕ.

1. По щат групата следва да бъде от 7 оперативни работника плюс Груповият Началник. Понастоящем в групата има едно вакантно място за Разузнавач. За подпълване на щата в тримесечният план на групата е поставена задача до 15.XII.т.г. да бъде намерено подходящо лице от груповият началник и представено пред Началника на отделението за назначение.

2. Работата на групата е разпределена както следва: Централен и Изпълнителен комитет на партията гр.Н-к Н. Ялъмов. Областно ръководство на НС"Звено" Александър Ил. Алексиев. Градско ръководство Васил Панев. Редакцията на в."Изгрев" и Парламентарната група на "Звено" Жельо Русев. Заведущи районите: III-ти и V-ти райони също Александър Алексиев. II-ри и I-ви Марин Почев. IV-ти и XI-ти временно се завеждат от Васил Панев. МНС"Звено" който понастоящем развива слаба дейност се ръководи от Тодор Тодоров.

При назначаването на нов разузнавач МНС"Звено" ще бъде подсилен с същият.

3. Конкретната работа на гр. Началник.е следната: Същият ръководи трима агенти, които работят около ИК и ЦК на партията и участва в провеждането на тримесечните планове в групата, като непосредствено участва в вербовката на някои по сложни агенти. Разузнавача Васил Вутов завежда контролните досиета на областите и отговаря за литерните досиета на ръководствата на обекта.

ЖЖ ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОПЕРАТИВНИТЕ РАБОТНИЦИ

а/ Васил Иванов Вутов. Същият има средно образование, не женен, член на партията от Ремсовият набор през 1946 год. Произхожда от бедно селско семейство. Лични качества; Честен, работлив и прогресира в службата.

б/ Александър Илиев Алексиев. Същият има трето класно образование женен. Член на партията от 1945 год. Произхожда от бедно занаятчийски семейство. Лични качества; честен, изпълнителен, в службата работи добре и жжж прогресира.

в/ Жельо Русев Хаджиев. Същият има шестокласно образование, женен, член на партията от преди 9.IX.1944 год. Произхожда от средно селско семейство. Лични качества; честен, работлив, на работа е от 1945 год. и в служебната си работа има добър успех и прогресира.

г/ Васил Василев Панев. Същият има шестокласно образование, женен. Член на партията след 9.IX.1944 год. Произхожда от средно чиновническо семейство. Лични качества; честен, трудолюбив и изпълнителен. Служебната си работа изпълнява добре и има успехи. Същият работи в службата от 9.IX.1944 год. и до сега няма никакви наказания.

д/ Марин Лалав Почев. Образование трети клас, женен, член на партията след 9.IX.1944 год. Произхожда от чиновническо семейство. Лични качества; честен, изпълнителен, и трудолюбив. Работи в ДС от 1645 год. в служебната си работа върви добре.

е/ Тодор Димитров Тодоров. Образование трети клас, не женен. Преди 9.IX.1944 год е бил партизанин. Член е на партията от 9.IX.1944г. Произхожда от бедно селско семейство. Лични качества; честен, изпълнителен и е готов на саможертва. В служебната работа употребява голямо старание и върви добре.

Всички разузнавачи в групата са Софийски жители.

II. НАЧИН НА РЪКОВОДСТВОТО

Груповият Началник ръководи групата, като взема участие в изработването на планове на групата, като внимателно ги коригира и поправя.

а/ Прочита редовно донесенията и дава необходимите допълнителни инструкции по тях на разузнавачите.

б/ Контролира дневните планове на разузнавачите, като се разписва редовно на тях, на дневните планове и отчетите за извършената работа.

в/ Прави срещи с агентите на разузнавачите с цел инструктиране и проверяване даваните им възнаграждения.

г/ Приема всеки понеделник разузнавачите и преглежда подпълнените от тях седмични графики.

д/ Дисциплината в групата е на нуждната висота. В групата няма търкания или недоразумения между груповият Началник и групата или между самите оперативни работници.

III. СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА

а/ НС"Звено" - софийска организация има 1100 члена а МНС"Звено" 500 члена. Общо в страната НС"Звено" има около 27,000 члена. Финансовото положение на партията е средно. Средства черпят от в."Изгрев" и кампанията които има партията за експлоатация, а също така от време на време получават известни дарения от някои по-богати членове на Звено.

б/ Връзките на НС"Звено" с другите ОФ партии формално са добри но фактически партията симпатизира повече на опозиционните ръководители

в/ Отношенията на НС"Звено" към павителството и неговите мероприятия формално се възприемат добре, но при провеждането им и при изказванията по тях звенарите не пропускат да прокарват своята програма на защитници на частният капитал.

г/ В обекта групата за сега не е установила съществуването на някаква нелегална организация, а има само три групировки; лява, дясна и център от които дясната е най-силна, но въпреки това за сега центъра ръководи партията на чело с Кимон Георгиев и Георги Кулишев.

д/ НС"Звено" издава вестник "Изгрев", периодичното списание "Бразда" и в последно време десет дневен Информационен бюлетин на ЦК на партията, който бюлетин се списва в Отечественофронтовски дух, но не е популяризиран и много не се чете от членовете на партията.

е/ Групата има разработки на брой шест. На най-важните членове от ЦК числящи се към дясното крило на НС и МНС"Звено"

ж/ В тримесечният план групата ще открие до 15.X. т.г. две нови разработки.

з/ Обекта има отчетно-наблюдателни досиета общо 110 от които 40 на МНС"Звено"

и/ Литерни досиета групата има на всички ръководства и райони на партията и младежкия съюз на брой 18.

к/ Контролни досиета на членове от ЦК на дясното крило живущи в провинцията на брой 6.

л/ Групата си поставя в тримесечният план да засили работата по разработките на Георги Стамболов, Мара Кенкел, Христо Лилков, Петко Стайнов, Христо Тодоров и Д-р Спас Мулешков.

За целта в тримесечният план се поставя вербоване на агенти за разработките.

3460

IV. АГЕНТУРА

а/ Обекта е обезпечен с агенти общи за МНС и НС "Звено" 33 агента и 2 информатора.

б/ Напоследък в движението на агентите се налага пет или шест от тях да бъдат изключени от агентурният апарат, по причина на това, че някои отпаднаха от ръководствата и необходимостта от тях не е належаща и представляват тежест на агентурният апарат. Качеството и количеството на агентите вж последно време чувствително се е подобрило.

в/ През миналото тримесечие има освободени три агента по причина на това, че същите в процеса на работата не се показва подходящи за такива.

г/ Обекта е обезпечен с агентура както следва: МНС "Звено" всички ръководства са обезпечени с агенти. НС "Звено" ЦК и ИК и Областният комитет се обслужват с агенти близки до същите, но не непосредствено от самите ръководства. Градското ръководство е обезпечено с два агента непосредствено от съкратения състав на ръководството и районите на градската организация с по няколко агента от съкратения състав на самите ръководства.

д/ За обезпечаване на ЦК и Областният комитет на партията с агенти непосредствено от самите ръководства в тримесечният план на групата е поставено вербоване на агенти на брой двама от които един от ЦК и един от Областната ръководство и то само от дясното крило.

V. РАБОТА С АГЕНТУРАТА

а/ При срещите на оперативните работници с агентите същите се инструктират от гр. Началник съобразно възникналите нови положения на работа в обекта в който работи агента.

б/ Вербованите агенти от последните шест месеца нямат характеристики а и някои от останалите също нямат. За целта в тримесечният план групата се поставя за задача до 15.X. т.г. да направи характеристики на 24 агента. В агентурата за сега не е установено да има агенти двуличници, но двамата агенти "Войнов" и "Пеев" има известно съмнение и в тримесечният план е поставена тяхната проверка.

в/ Личните досиета на всички агенти са оформени а така също работните и литерните.

г/ Инструкциите на агентите се дават писмено на агента, като оперативният работник ги написва а агента ги прочита и подписва, като на някои се прави изключение при неудобства се прави изключение.

д/ Получаваните донесения при срещите вж в повечето случаи се пишат на самата среща, но има случаи на даване предварително написани донесения с което групата напоследък се стреми да премахне.

е/ Отношението на агентите специално към ДС е положително и в някои случаи проявяват признаци на страх.

ж/ По отношение работата на оперативните работници с агентите за възпитание на агентурата освен по служебните въпроси същите изясняват и някои политически въпроси на агентите, което дава добри резултати за работата на агентите.

з/ Отношенията между агенти и оперативни работници са добри и оперативните работници провеждат действително своята работа като ръководители на агентите.

и/ Обекта общо е обезпечен с 11 явки - квартири, които са оформени с необходимите документи, но се чувствува нужда от вербоването на още две явки което е поставено в тримесечният план.

София, 29.IX.1947 год.

Гр. Н-ник: Н. Яльмов

Историческите архиви на ДС

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1972¹

До Господин Началника на I отдел
Дирекция Държавна Сигурност

Т У К.

Г О Д И Ш Е Н   Д О К Л А Д

от Любомир Василев Анев, н-к отд. "В", относно състоянието на обектите които се обслужват от отделението ми и състоянието на службите.

Поради обстоятелството че отделението се сформира и организира от края на месец април т. г. доклада в по големата си част се явява такъв за времето от 1 май до към 9-IX-1947г.

Обектите които обслужва отделението ми се групират в 8 ресора: МЛАДЕЖТА, ИНТЕЛЕГЕНЦИЯТА, ПЕЧАТА, ДУХОВЕНСТВОТО, СТОПАННИЦИТЕ СЛОЕВЪ/ занаятчии, търговци, индустриалци и банкери/, СЕЛЯЧЕСТВОТО, и НЕОРГАНИЗИРАНОТО НАСЕЛЕНИЕ, РАБ. КЛАСА разпределени съответно в 8 служебни групи, обединени в две служби. Една ~~като~~ част от обектите/ ученическата и студентска младеж от групата на младежта, гимназиални учители и Министерство на просветата, лекари и равници с Минист. на народното здраве и Министерството на правосъдието от групата на интелегенцията, някои от обектите по печата, по духовенството, и секциите по групата на неорганизираното население/ отделението ми получи в наследство от бившите отделение "А", отделение "В". В по големата си част обаче обектите бяха съвършено нови за отделението и работата ~~тре~~бваше да се организира изцяло на ново. Изцяло нови обекти бяха: Академици, професори, писатели, артисти, музиканти, адвокати, инженери, архитекти, зъболекари от групата по интелегенцията, спортната младеж от групата по младежта, Българ. Телег. Агенция и Минист. на информацията от групата по печата, и изцяло обектите на ПЪТА и обектите на СЪДНА група и на ШЕСТА група.

по силата на тия обстоятелства доклада за моето отделение се явява фактически пет месечен доклад, за времето от сформирание на отделението до настоящи дни.

Доклада разполагам в две части: първата обхваща политическото състояние на обектите за отчетния период, до колкото сме успели да го овладеем и втората част - приложение относно разстановка на обектите и обезпечаването им с агентура и организационното състояние на службата и кадра.

ПЪРВА ЧАСТ: ПОЛИТИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПРОЯВИ НА ОБСЛУЖВАНИТЕ ОБЕКТИ

Г. В СРЕД МЛАДЕЖТА.

А. УНЕВЕРСИТЕТСКАТА МЛАДЕЖ .

От общия брой на студентите в София по непълни данни се знае, че в РП/К/ и РМС членуват около 30%. в останалите О.Ф. партий-16%, а активни опозиционери около 5%. В ОСНС са организирани е около 60 % от всички студенти.

При прокарването на Програмата на С.Б. в унверситета съ- действуваха чл. на РП/К/, РМС и ОСНС, а Опозиционните елементи при всички случаи се противопоставиха и саботираха.

Така например законопроектът за висшето образование предизвика големи възнения всрещу О.Ф. и РМС. Независимо от политическата принадлежност, Большинството от студентите реагира остро срещу законопроектта понеже ОСНС не беше взел мерки да го разясни правилно. Това обстоятелство беше умело използвано от опозиционните групировки: анархисти, лулчевисти, петковисти, които успяха да организират и уредят редица публични акции, като например трионни против законопроектта. Май-голямо участие са взели студенти от Медицинския Ф-тет, политехниката, ДВУФА и др., като са направили съборания пред ВМД, Агрономическия Ф-т, ДВУФА и др.

Преди и на 1 май организирана проява имаше от страна на студенти-анархисти от Политехниката, където бяха разпространени позиви с антиотечественофронтовско съдържание. Авторите не са открити.

Освен горните организирани прояви други от по-голям мащаб не са забелязани. Почти В всички университети отделни опозиционни елементи злословят при всички случаи срещу Отечествонофронтовската власт. Злословеха главно срещу видни отечественофронтовци, срещу законопроектта за висшето образование, чужди обичаите на банкютите и в последно време против бригадите.

Към края на летната сесия се забелязва по голям прилив в редовете на ОСНС. Въпреки изказванията на опозиционерите, голяма част от студентството се обединява в трудов ентузиазъм, които зарази доста от колебаещите се. Въпреки изказванията на опозиционерите против двегодишния стопански план, Большинството от студентите започнаха на цело изпълнението на вкл. чл. 10 в националните и областни младежки строителни бригади.

Б. СРЕДНОШКОЛСКАТА МЛАДЕЖ.

От всичко 20,000 средношколци в София в МНОС членуват около 80 %, а в много гимназии има класо-обхващанати 100 %. От всички ученици в РМС членуват около 42 %, като в много училища са повече. Съзнателни има съвсем малко и те развиват и те развиват малко по опозиционна свободна съветско-отечественофронтовска дейност.

Открити опозиционери не са открити в училищата на МНОС от всички училища има около 6%, като Натиснените училища са повече. Така например Д.Фр. П. са 43 % П.Фр. П. 42 %, VI-та П.Г. -13% I П.Г. -13 % ДОУ-10 % II д. пр. г. -10%, Кер. у-ще-35 %, Дарв. У-ще-10 % и т. н.

Към 2% от членовете на МНОС от всички училища са поискрени опозиционери и от там вършат своята разрушителна работа срещу МНОС и О.Ф. В някои училища този процент е много по голям. Например: Ромънския колеж към 23%, Италианско училище 14 %, I-ва Дев. П. Г. -15 %, 1-ва Дев. П. -9.5 % V м. г. -8.8 %. ДОУ-4.6 % и т. н.

През настоящата учебна година са били открити опозиционни организации на ВМС/Събб/, в ДОУ с около 25 члена и в I м. т.Г. с около 40 члена. Последните са развили по активна опозиционна дейност на 29.V.47 година е бил заловен КОРДАН КРАДЕВ, че разпространява позиви писани на ръка в дух против МНОС и бригадите. Съдия бил арестуван и пуснат.

Когово

Друга организирана опозиционна проява имаше на първи май. Учениците от Френския колеж скъсаха плакатите и украсата в викалния у-у "Долу МНОС" и др. Т. проявата беше масова

Историческите на ДС

-3-

3

Почти в всички училища отделни опозиционери се проявяваха. С антинародна агитация и слухове, хули и клевети против О.Ф., против бригадирското движение, а някъде са късаха стен-вестници и портрети на 1-р председател Г. Димитров /3-ра Дев. Гимназия, III-та Дев. Професионална Гимназия/

За отбелязване, че гимназиите почти се ~~составиха~~ от бившите браници, ратници и легионери ~~имаха~~

Голяма част от учениците ~~имаха~~ лошо отношение към научните занятия и посещават най-редовно уреджаните от ВМОС кръжоци за усвояването на материята. Психиката за "отървяване", обаче още съществува. ~~Съществено~~ това учебната година свърши с повишаване на успеха и затягане на дисциплината.

За младежките строителни бригади се записаха много ученици, та дори и някои опозиционери. Поради надигване на определената либра доста ученици не бяха приети.

В. МЛАДЕЖКА ОТ СП. КЛУБОВЕ И МАСОВИ ОРГАНИЗАЦИИ.

Ръководствата в всички сп. клубове и масови организации са в ръцете на чл. на РИ/к/ и ВМОС, но има и доста важни сектори, които се оглавяват от опозиционери, които прикрито съзват развитието на физ. културата. / дир. физ. сп. МОС-тур. секция, "Чандар"-баскетбол /

Почти в всички сп. клубове се очертава ~~лична~~ лица с опозиционни разбирания, но досега дейността им се е състояла в прикрито съобщаване решенията на ЦОФФ и изказванията срещу властта на О.Ф.

Вече са в НОСВ и ВМОС са отбелязани "Компании", които водят "лек" ~~и~~ участниците на които са с реакционни прояви както в миналото така и след 9-ти IX, Нар. Мор. съюз и Нар. Въз. Спорт /

Характерното за спортните клубове, е че в отборните тимове на футбол, волейбол, баскетбол, хазена и др. играят и голяма болница ~~на спорт~~ ~~културата~~ ~~прова~~ ~~кариери~~ ~~сти~~

Г. МЛАДЕЖКИТЕ СТРОИТЕЛНИ БРИГАДИ.

Работата в 5-ти батальона на младежката строителна бригада започна от 1. април. В първите два месеца се извършиха подготвителни работи и не са отбелязани по особени политически прояви. През 1. юни започна работата първата редовна смяна. Понемогло в началото на организацията почти в всички батальонски имаше нередовности по прехраната и и продоволствието, които бяха причината за протести от бригадирите.

Поради страха да не бъдат взети ~~от~~ "шеста бригада" ~~много~~ част от безземниците навлезнаха в бригадите и не захснях да се проявят. Това особено много се почувствува в батальоните в които имаше младежи от София. Така например на Церник-Волуяк на няколко пъти бяха намирани зареден взив по обектите на работата и намирани писма на бригадирци до свои познати в които описваха живота в бригадата, като в лагер.

На "Хайн-боаз" беше скъсана телефонната линия между два отряда, а края един лагер слизало въоръжено лице и скало сведения за командирите на бригадата. На язовира "Г. Димитров" две неизвестни лица пресрещнали куриера на батальона и го питали за командирите.

От 1. юли започнаха да работят ученици и студенти. За отбелязване е, че учениците са дисциплинарни и дават по добра работа ~~много~~ студентите повече приказват, а малко работят.

След удавянето на 12 души бригадирци от стан Делян от направената проверка в другите обекти се установи, че има и други места незащитени от към наводнение. Много от лагерите са разположени в сред планините близо до големи гори и увязани от към наводнение. Причина за горното е че още в началото при разполагане на лагерите не са обърнали сериозно внимание на този въпрос.

Освен това малката бдителност, която ~~проявяват~~ командирите на батальоните улеснява опозиционерите да държат саботаж при работата.

1. ВЪРХЪТ ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА.

А. АКАДЕМИЦИ. На брой 92. В сред тях вражеската конфектурация е слаба.

-5

Само създаването на мосова агентура може да ни ориентира по-добре в този обект.

III. ПЕЧАТ.

A. МИНИСТЕРСТВО НА И ФОРМАЦИЯТА И ИСКУССТВОТА.

Персонала се състои от 258 човека принадлежащи към следните политически групировки: 42 са комунисти, 16 РМО, 50 звенари, ~~84 реакционни~~, 79 независими и 32 неуставени. Голяма част от персонала на брой 219 човека са привърженици на О.Ф. власт. Известна част от персонала се укава реакционна. Тази част ~~съставлява~~ ~~се~~ ~~са~~ 34 човека, беше разположена по службите "кина и театри" и "Печат и хартия".

B. РАДИО СОФИЯ.

Персонала се състои от 361 човек. От тях 109 са комунисти, 29 РМО, 126 безпартийни, 64 реакционно настроени, 26 неуставени, 4 звенари и 3 СД. Огромното болшинство от персонала на брой 292 са привърженици на О.Ф. власт. Отзовавали са се на всички акции и мероприятия провеждани от правителството. Една значителна част, на брой 71 човек са реакционно настроени и привърженици на опозицията. Поради специфичността на работата са разхвърляни по разнините отдели, като има изв ~~явление~~ ~~в~~ ~~радио-говорителите~~ и радио хора. Проявите на тези хора се състоят в критикуване и недоволство по отношение стопанските мероприятия и някои затруднения в страната. Хранете надежди ~~към~~ ~~Англоамериканците~~.

Александра Стойкова е получила едно писмо от своя пшменник с фашистко съдържание; в което я уговаря да се кази, да не говори много и дава изпитотвъл, да провери какво е необходимо да се направи за замкнаването в Америка.

Анна Николова - г ворителка и Николай-Попов - тон майстр се държат предизвикателно към О.Ф.

Общо взето голями противоотечественофронтовски прояви няма. Това се дължи на факта, че персонала се състои повечето от квалифицирани и интелигентни хора имащи слабост да се нагаждат.

Установихме, че често се получават писма отправяни до директора с фашистко съдържание, жули и заплахвания.

ИНФОРМАЦИОННИ РАДИО-БЮЛЕТЕН

От досегашната работа в обекта установихме, че в обекта работят 35 човека. Те спадат към следните политически групировки: 28 са безпартийни, 5 комунисти, 3 звенари и 4 реакционно настроени. Почти всички с изключение на четирмата реакционно настроени, са привърженици на О.Ф. власт. Посредат с одобрение стопанската политика на правителството, отзовават се на всички акции провеждани от властта. За останалите четирма за които става дума са Минко Пенев Милев, Васил Георгиев Вълчанов, Милко Колев и другият по време на изборите явно изразяваха своите симпатии и отношения към опозицията. Констатирано изнесане на поверителни бюлетени и една проява на избощване очите на министър председателя Г. Димитров и Петру Гроза снимани на вестника. По мнение на източници, че тази проява не може да бъде по друг освен на въпросите. Обекта е малък, нямаме един информатор.

B. БЪЛГАРСКА ТЕЛЕГРАФНА АГЕНЦИЯ И ОТДЕЛВЪВЪНШНА ИНФОРМАЦИЯ:

Установи се, че в обекта работят 58 човека. От тях 20 са реакционно настроени, 22 безпартийни, 9 комунисти, 1 звенар и 1 земеделец Дюбов.

Поради специалния характер на работа там са съсредоточени научни работници с висока квалификация, като владеещи чужди езици, легационни съветници, дипломати от карьерата и пр. Поради тези причини, че в обекта се изискват хора с специална научна подготовка, в него не са направени никакви преобразования и прочиствания след 3-ти септември. Това е причината да се държат хора предимно от буржуазната среда, с буржуазни разбирания и схващания, повечето е реакционни убеждения. Може да се смята, че от началния до последния ~~период~~ ~~с~~ ~~малки~~ ~~изключения~~ са чиновници, които са състнали с миналото, и за тях е непонятно и мъчно доловимо новото преобразование.

-6-

Установихме, че като зостини реакционери се проявиха редакторите Бочев, Емануилов, Разсуканов, Станева, Величкова, Пупекова, Георгиева и Баламезов вглаве и началника на БТЕ Владимир Данев. Това е една компания колкото с отворително поведение и носи както политическо така и морално битово разложение. Елисавета Пупекова систематически говори против О.Ф., разпространява най-словредни служове, че ще има война, че селските маси щели да се бият с въоразена борба, че ще дойдат Американски парашутисти ипр.

Г. Книгоиздателски и Книжари.

Обекта се състои от 115 книгоиздателства. Большото бимшинство от тях са с.с. от Отечественофронтовци и безпартийни. Но главни са: "Нариздат", "Народна култура", "Гологанов" и др.

Същес бува една значителна част книгоиздателства, на брой 24 от който се очертава кака реакционери. Реакционността им се изразява в несъгласие с политиката на О.Ф. с ограничаването на частна инициатива. Недоволствуват против държавното книгоиздателство и партийното такова. Критикуват и недоволстват против системата на разпространяване на хартията. Искат да бъде свободна без всекакво вмешателство от страна на държавата. Общите книгоиздателства винаги се стремят да издават книги с реакционно и опасно съдържание, да пропангадират западноевропейската литература и да се противопоставят на на прогресивната и отечественофронтовската. Гнезда са и на словредни приказки и служове от характер зда злепоставят и увредят властта. Като пример можем да посочим книгоиздателство "Златни Звонца на Славчо Атанасов, ул. Алабин 40, които е отявлен фашист. Той е прибрал на работа при себеси все отявени като него фашисти и опозиционери. Такъв е Крум Георгиев Попов-биви гимназиален учител, уволнен като фашист близък приятел на Атанасов. Друг е Тодор Стефанов Кожухаров-биви офицер, също опозиционер, Никола Дойчев, биви редактор на в-к "Парало Булгар". Сега преводач в книгоиздателството; Иван Дуйчев биви проф сор, уволнен като фашист, Спас Капелков-биви прокурор уволнен като фашист; Естѐ Везенков-биви началник на радио София. Заради тях Атанасов е уволнил някои комунисти. В книгоиздателството се събират и най-различни реакционери и опозиционери. Една такава е Мери Давидова-чиновничка в Банка Български кредит, която редно посещава книгоиздателството: постоянно говори че О.Фронт ще падне от власт и щели Америка и Англия да поставят свой хора. Друго такова книгоиздателство е и "Хемус" на ул. Солун 4То е едно от най-големите в София. Управителния съвет на книгоиздателството са все стари реакционери и предциви привърженици на фашизма. Ако некои от персонала започне да се проявява отечественофронтовеци той най-деликатни бива отстранен. Намерили са место в книгоиздателството като служители и някои реакционери; такава една е Елена Коцикова. Тя минава за Социал-демократка/Лудлувистка/. При задържането на Цв. Иванов тя с пана на уста е хулела властта. Друго книгоиздателство е "Провадалиев"-пл. Славейков 1. Собственик на книгоиздателството е Дубен Провадалиев, биви привърженик на фашизма, а сега реакционер. Винаги говори против О.Ф. и неговите мероприятия. Заявил е че "доброто минало пак ще се върне". Закавал се е, че при евентуална промена той е готов да очисти няколко видни комунисти. При него работят няколко реакционни реакционери, като Христо Костандинов. Атанас Йончев-биви ратник; Янко Томов, Г. Георгиев и Коста Михайлов, които винаги се отнасят подигравателно и враждебно към О.Ф.

Друго книгоиздателство е "Институт за международно самообразование"-О.О.-во. В него участвуват над 30 лица. Большинството от тях са анархисти, или противници на О.Фронт. Под формата на търговско предприятие анархистите са си поставили като задача да издават предимно анархистическа и ексерапатека литература. И издават такава Д. Книжарници.

Този обект се състои от 314 малки и голыми търговски предприятия. Нуждно е да се отбележи, че большинството са с.с. и безпартийни, които освен търговийката нищо друго не ги интересува.

24 собственици на книжарници са се отчертали, като реакционери. Тий хора не са съгласни с политиката на О.Ф. Не са доволни от

До като какой по-малки печатници както са Чаръкчиев, Стопан сво развитие, народен печат, били свързани Делюмичев които всячески пакостеха на своите организирани и на власта, а подпомагаха реакцията.

Ж. ПЕРИОДИЧЕН И ВЪЗНАТЪМЕН ПЕЧАТ.

За този обект можем да кажем, че се състои от 300 периодични издания. Някои от тях са обществени, на организирани, дру- жествени.

Бившия се различен периодичен издателство "ВИА", "БЛАГОТВОРИ- ТЕЛ", "Димитрова култура", "Земля и Култура", "Мотор", "Наука за всички", "Отечествена индустрия и търговия", "Обединени домакински списания", "Обществен преглед", "Полезни съвети", "Славянска мисъл", "Аноним Анс- кр", "Нов живот" и др. почти всички тези и др. списания под друга форма прокарваха тенденциозно/опозиционни/разбирания, а други открито се показваха, реакционни. Не забвяха да дойдат на вър- на служба на реакцията и повечето от църковните списания: Като пра- вославен имсонер, "Търновски епархийски вестник", "Нашата чужбина" и др. Всички тези списания и вестници започнаха за нашия народ и спомогнаха още повече за разгаряне на опозиционни те страсти. Вярна на традиция другата по-голяма част от ре- дактори, не се заробиха всеобщо за правилната просвета на на- рода. Наброяват се от 150 до 200 списания и вестници, които през целото време служиха верно на народа.

През м. януари 1947 г. без изплатен изработен от службата списък на всички списания, които не опровергават своето изказване. в И- ното на информацията с мнение да бъдат спрени. Но и до сега не е спрени нито едно от тези списания.

В замък на това през м. май 1947 година излезе министер- ско постановление, с което се предприемат частните издатели, че за в бъдеще правото на издаване на периодични списания и вестни- ци се предоставя само на обществени групи и организации. На частните издатели се дадено право да завършат годишните си. Някои издатели, като Славчо Атанасов, издател на библиотека "Златни зърна". Той желае да се запази старото положение с което му се раз- вързва ридете за една безогледна търговия, и то с отпадъчни и сен- зационни книги. Преди известно време установихме, че Атанасов търгу- ва с детска тиргивия литература, която изобразяваше "царското семей- ство." Това ясно говори за кой слой от нашата общественост е наро- дена библиотеката "Златни зърна".

"Съюза на периодичния печат". В тоя съюз членуват 350 бивши и настоящи издатели. Съюзът е приbral всички издатели, като ме е дър- жал на тяхното минало и малко се е интересувал от тяхните проявля- ния. От тези 350 члена през цял измина само 100 члена. Останали- те членове са само формални членове на съюза. Камарата на Народната култура е поискала списък на издателите с издания и им издаде при- паси само на тези издатели, които имат издания. От името на Съюза на Периодичния печат" се иска щото постановлението на И-вето на инфор- мацията да бъде изменено в следния смисъл: да се разреши и за бъдеще частни издания само там където обществените организации не са започнали издаването на подобни списания. Излъчена е една деле- гация, която ще посети И-ра на Информацията, а може и при отказ да с ягне и до И-ра председателя Г. Димитров.

Това решение било допуснато да се вземе вследствие на това, че съюза се оглавява сега от ново ръководство. Бившия секретар на съюза Брайко Георгиев е заменен с Трифон Трифонов/Звено/, а админи- стративния секретар Петър Ленков/К/ се замени от Кирил Новович/без партиен. Тази смяна се е отразила доста болезнено за съюза, който из- живява период на напъване. На къде ще се ориентира и дали правилно ще се зароботи, ще се види през месец септември, когато започне редния живот.

3. АГЕНЦИЯ "СТРЕЛА"

Агенция "Стрела" е д-во предприятие на "Съюза на журналисти- те". Той има монополното право да разпространява всички вестници и списания излизали в цялата страна.

Гражданното болшинство от персонала са О. Фронтовни или симпатизи-⁹ рат на Отечествения фронт. Една малка част са Опозиционно настроени около 12 човека. Но тяхната опозиционност се свежда до недоволство от разпределение на разни наряди и др. Инозина лица от персонала са се отдали на нианство. При такова състояние измежду тези хора понякога се пускат противоотечественофронтовски служове и приказки.

И. ВОЕННО ИНВАЛИДНА ЗАДРУГА.

Задругата е кооперативно предприятие на съюза на инвалиди-те пострадали от войните. Преди 9-ти септември управата на съюза се е стремела да дава работа на инвалиди и др. лица привърже-ници на старото управление. Те са били настанявани на най-хубавите будки, по центъра и др. места. След 9-ти септември 1944 година, го-ляма част от останали на работ, като си останали с същите разбирания. Това се вижда през време на различните изборни компании и проамба-та на опозиционната преса. Инозина от тях саботираха продажбата на и пласмента на О.Ф. вестници, а предпочиташа да препоръчва опози-ционните. В това отношение имаме примери много. Бяха и др. лица та-квива лица списък за лишаване от право да притежават будки и бяха лишени 9 човека. Повечето от тези хора минаваха за земеделци/Обов/, но на практика си бяха чисто опозиционери. Някой от тях са имали доста черно минало, и др. и др. на полицията, участвали в разни противокомunistически акции.

Напоследък с настъпването на властта срещу реакцията се забеляза в всички реакционни елементи едно желание да се примерят и да тръгнат с О. Фронт. Това се виждаше от една подадена молба под-писана от 9 човека до Директора на Народната Милиция, да бъдат ребе-литирани, че цели да се оправят и да станат добри граждани. Някои да-же сами изказаха желание да сътрудничат с каквото могат на властта. В горните обекти разполагаме с 6 информатора и 2 агенти. С надежда сме в скоро време да завършваме още агентура.

54

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ОТ СЕПТЕМВРИ 1947Г. НА ОТД. "В"
ОТНАСЯНО СЕ ЗА РАЗПОКЪЖЕНИЕ НА АГЕНТУРНИЯ АПАРАТ И ОРГАНИЗАЦИ-
ОННОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОТДЕЛЕНИЕТО.

1. РАСТАНОВКА НА ОБЕКТИТЕ И РАСПОЛОЖЕНИЕ НА АГЕНТУРНИЯ АПАРАТ.

<u>ОБЕКТИ:</u>	<u>агентура към 1 май.</u>	<u>към 9 септември.</u>
<u>1. ВИСПИ/УЧИЛИЩА</u>	316	486
<u>2. СРЕДНИ УЧИЛИЩА.</u>	418	422
<u>3. ИЗВЪН ШКОЛСКА МЛАДЕЖ</u> : : : : : : : : :	---	16
<u>4. АКАДЕМИЦИ И ПРОФЕСОРИ</u>	---	5
<u>5. УЧИТЕЛИ СРЕДНИ УЧИЛИЩА.</u>	19	20
<u>6. УЧИТЕЛИ ОСН. УЧИЛИЩА.</u>	48	48
<u>7. МИНИСТ. "НАРОДНО ПРОСВЕЩЕНИЕ.</u>	5	4
<u>8. С.Р.П.</u>	---	1
<u>9. АРТИСТИ</u>	---	8
<u>10. МУЗИКАНТИ</u>	~~22~~	1
<u>11. ПИСАТЕЛИ</u>	~~22~~	2
<u>12. ХУДОЖНИЦИ.</u>	---	1
<u>13. КАМ. НАРОДНАТА КУЛТУРА</u>	---	2
<u>14. ФОНД. БЪЛГ. ДЕЛО</u>	~~22~~	1
<u>15. ВИСПИ САДМИ И ПРОКУРОРИ.</u> / садебна палата/	4	7
<u>16. АДВОКАТИ.</u>	---	3
<u>17. МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО.</u>	1	1
<u>18. ИНЖИНИЕРИ И АРХИТЕКТИ/ВИА, ИАК/</u>	---	5
<u>19. ЛЕКАРИ.</u>	16	24
<u>20. ЗЪБОЛЕКАРИ.</u>	---	1
<u>21. МИНИСТ. НАРОДНО ЗДРАВЬ.</u> : : : : : : : : :	6	6
<u>22. МИНИСТЕРСТВО НА ИНФОРМАЦИЯТА</u>	2	6
<u>23. РАДИО СОФИЯ.</u>	1	1
<u>24. ЖУРНАЛИСТИ.</u>	3	3

439.

1015

-2-

	839	1015	76
<u>25. Б.Т.А.</u>	-	1	
<u>26. И.Р.Б.</u>	-	1	
<u>27. ПЕЧАТ.</u>	-	6	
<u>28. ПЕЧАТАРИ И ПЕЧАТНИЦИ.</u>	5	23	
<u>29. КНИЖАРИ И КНИГОИЗДАТЕЛИ.</u>	2	11	
<u>30. "СТРЕЛА" И БУДЛИ.</u> :~::~:~::~:~::~:~::~:~::~:	-	9	
<u>31. СВЪТИА СИНОД</u>	1	3	
<u>32. Софийска митрополия</u>	-	-	
<u>33. СОУДСКИ ЧЕРКВИ</u>	7	8	
<u>34. ХРИСТ. БРАТСТВА</u>	-	-	
<u>35. СЪКТА УСТАВАШЕВ</u>	-	-	
<u>36. СЪКТА ДАКОВИСТИ</u> :~::~:~::~:~::~:~::~:~::~:	-	1	
<u>37. ЗАНЯТЧИИ/ О.З.И.П.С./</u>	78	74	
<u>38. ТЪРГОВЦИ.</u>	8	25	
<u>39. ИНДУСТРИЯЛЦИ.</u>	-	1	
<u>40. БАНКЕРИ.</u> :~::~:~::~:~::~:~::~:~::~:	1	4	
<u>41. ПРОФСОЮЗИ И КРУПНИ ПРЕДПРИЯТИЯ.</u>	34	46	
<u>42. ПРОФ. СПОРТНИ КЛУБОВЕ</u>	2	4	
<u>43. МИНИСТ. СОЦИАЛН. ПОЛИТИКА</u> :~::~:~::~:~::~:~::~:~::~:	1	5	
<u>44. О.З.П.С.</u>	-	3	
<u>45. ЦЕНТР. КООПЕРАТ. СЪЮЗ</u>	-	3	
<u>46. с.с. СЛАТИНА, ДРАГАШЕВЦИ, БОЯНА, ГОРНА БАЯ.</u>	15	16	
<u>47. МИНИСТ. ЗЕМЕДЕЛСТВО.</u>	8	11	
<u>48. АГРОНОМИ, ВЕТЕРИНАРИ И ЛЕСОВЪДИ</u> :~::~:~::~:~::~:~::~:~::~:	-	4	
<u>49. ПЪРВИ РАЙОН.</u>	42	47	
<u>500 ВТОРИ РАЙОН.</u>	30	33	
<u>51. ТРЕТИ РАЙОН.</u>	32	36	
	1103	1390	

-3-

<u>52. ЧЕТВЪРТИ РАЙОН.</u>	49	49	72
<u>53. ШЕТИ РАЙОН.</u>	61	61	
<u>54. ШЕСТИ РАЙОН.</u>	16	20	
всичко	129	150	

От изложената горе растановка на обектите и агентурата ясно личи че отделението прие известни обекти с сравнително не малко количество на агент-информационния апарат/като училищата, районите./ Отделението прие и известно количество информатори за занаятчиството, работническата класа и пр., които обаче беха прехвърлени от бившите райони по районите при бившето "А" отделение, което беше една от първите работни задачи пред отделението. Първоначално на агентурно-информационния апарат беше една първоначална задача, която отделението успя да разреши още в първите дни от основаването си в ос. озном, но по която задача тук таме се указва че има още неуредици/ например при сектора занаятчий има прехвърлени някои информатори, които би требвало да бъдат към районата мрежа.

Втора задача която стоеше пред отделението беше да се изучат осазно структурата, линията или числен състав на обектите които обслужва отделението. Тая задача в поголемата част отделението разреши в първия месец от съществуването си.

Трета задача която стоеше пред отделението беше да се създаде агентурна информационна мрежа по тия обекти където нямаше такава и да се разшири и укрепил съществуващата където я имаше. От растановката се вижд че с изключение на някои обекти при духовенството, на всекаде другаде е сложено началото на създаване на агентурно-информационния апарат и че приръста от такъв за отчетния период е 291 човека.

Четвъртата задача която стоеше пред отделението, а в връзка с нея и петата задача свеждащи се към издирване злостни и ективни вражески елементи и взимането им на оперативен отчет и разработка от една страна, и ежедневната, своевременна информация от друга страна са едва началото на осъществяването си. В отчетния период в отделението не можа редовно да отрязва живота на обектите и своеременно да информира за вражеските прояви и настроения. При целото отделение има взети на отчетно наблюдателно досие едва 5-6 вражески елементи.

ОРГАНИЗАЦИОННОТО СЪСТОЯНИЕ НА ОТДЕЛЕНИЕТО И НА КАДАРА В СЛЪДНОТО:

Отделението има щат: 07 човека/54 разузн., 8 гр. н-ци, 2 н-ци служби 2 машинописки и един н-к отделение/ Отделението започна работа с: 36 разузн. а сега работи с 44 разузнавача. Вакантни длъжности при отделението остават:

1. Разузнавачи 10 човека.
2. Н-к Служба - 1 човек.

Най много вакантни места има при групата по интелегенцията/ 3/ и при групата по духовенството/3/.

Общо взето дисциплината в работата и поведението на отделните служители в отделението е задоволителна. През отчетния период имаме ТРИ случая на мъмрене пред целото отделение/ Васил Газрилов за напиране, Кунчо Бълчев за изгубване на секретен документ и Ъвтим Богданов за неявяване в неделен ден на работа./ Един случай имаме на глобяване/Алберт Бераха-за самаразрешаване на атпуски и неявяване на работа/

Като добри организатори и ръководители на групите си, показали особен упоритост в работата са показаха груповите началници: Георги Тодоров/Гьоре Трайков Терзиев. добре работи Стефан Василев -но е малко мудар и отлатвател Никола Шопов изостана в работата си по ради липса на похват.

От разузнавачите особено добри, инициативни и настойчиви се указаха:

- 4 -

78

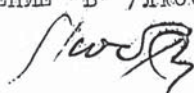
Иванка Молева от VIII гр., Таско Цонев от I гр., Вълчо Дойчев Стойков от II гр., Коста апостолов от IV гр. Димитър Любенов от VI гр., Петър Христов от VII гр.

Не съвсем годни в работата се указаха : славка Цекова от II гр., и Ганчо ..... от VIII гр.

Шмекер и хайла им се указа Никола Каменов.

З- IX-1947г.
СОФИЯ.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В" /Любен Анев/

ЧИСЛЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за изпълнението на тримесечния план - 1.X. - 31.XII.1947 год.
на отделенията и службите при I отдел на Д.Д.С.

1. ПО ОРГАНИЗАЦИОННОТО ЗАТЯГАНЕ НА СЛУЖБАТА

Отделенията и службите	щат ОР	заварени на 1.X.ОР	предвид. да се попъл. щата	новоназ. О.Р.	уволнени О.Р.	на лице ОР на 1.I.1948 год.
"А"отделен.	45	37	8	6	-	43
"Б" "	40	30	10	10	-	40
"В" "	54	46	8	6	-	52
Сл.Производ.	12	12	-	-	-	12
" Трансп.	7	7	-	2	3	6
Соф.област	43	42	1	3	3	42
Пловдив. "	50	48	2	3	2	49
Ст.Загор."	54	50	4	4	-	54
Бургаска "	59	45	14	10	3	52
Варненска"	39	30	9	-	4	26
Русенска "	38	34	4	12	8	38
Плевенска"	61	54	7	7	3	58
Врачанска"	41	41	-	-	-	41
Г.Джумайска	27	16	11	10	-	26
Всичко:	570	492	78	73	26	538

2. ВЕРБОВКА НА АГЕНТУРА

отделен.и служби	предвид.ла се вербов.агенти рез.и информ.	вербовани инф. аген.резиданти	в %
"А"отдел.	45	50	111 %
"Б" "	30	37	123%
"В" "	317	275	81%
Производство	171	153	83%
Транспорт	109	35	29%
Соф.област	407	239	59%
Пловдивска	640	571	88%
Ст.Загорска	803	749	91%
Пренос:	2522	2424	

- 2 -

2)

Пренос :	2522	2424	
Бургаска обл.	418	288	71 %
Варненска "	464	560	121 %
Русенска "	612	636	101%
Плевенска	1031	915	95 %
Врачанска	439	407	85 %
Г.Джумайска	179	192	140%
Всичко :	5719	5007	86 %

3. ОБСРМЯВАНЕ ДОСИЕТА НА АГЕНТУРАТА

	запланирано	изпълнено	процент
"А" отдел.	63	121	192 %
"Б" "	90	92	103 %
"В" "	456	442	97 %
Производ.	407	407	100%
Транспорт	224	138	61 %
Соф.обл.	93	71	76 %
Пловдивска	27	27	100%
Ст.Загор.	133	132	99%
Бургаска	164	108	66%
Варненска	351	357	102%
Русенска	107	129	120 %
Плевенска	492	329	67 %
Врачанска	100	100	100 %
Г.Джумайска	103	121	119 %
всичко:	3010	2574	86%

4. ИЗГОТВЯНЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА АГЕНТУРАТА

	предвидени	направени	процент
"А" отд.	122	153	136 %
"Б" "	171	171	100 %
"В"	403	404	100%
Произв.	57	72	126%
Транспорт	90	50	56 %
Софийска област	19	35	184 %
Пренос:	852	885	

- 3 -

3

Пренос :	852	885	
Пловдивска обл.	93	146	157%
Ст.Загорска	17	16	99%
Бургаска	80	68	85%
Варненска	61	110	180%
Русенска	42	93	221%
Плевенска	649	57	9%
Врачанска	80	80	100%
Г.Джумайска	15	10	65%
Всичко:	<u>1889</u>	<u>1465</u>	<u>78%</u>

5. ОТЧЕТНО НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА

"А" отд.	79	96	121%
"Б" "	35	45	128%
"В" "	37	42	114%
Произв.	57	72	126%
Транспорт	90	50	55.5%
Соф.обл.	24	23	96%
Пловдивска	27	няма данни	
Ст.Загорска	607	534	88%
Бургаска	333	355	103%
Варненска	620	526	84 %
Русенска област	63	83	132%
Плевенска обл.	296	285	93%
Врачанска	516	418	81%
Г.Джумайска	17	15	88%
Всичко:	<u>2801</u>	<u>2514</u>	<u>90%</u>

6. ВЕРБОВКА НА ЯВКИ

	запланирано	изпълнено	проценти
"А"отдел	22	12	55%
"Б" "	15	9	60%
"В" "	34	26	76%
Произв.	3	7	233%
Транспорт	няма	няма	-
Пренос:	<u>74</u>	<u>54</u>	

Пренос :	74	54	-
Соф.обл./	2	-	-
Пловдивска	34	33	98%
Ст.Загорска	18	29	161%
Бургаска	52	30	58%
Варненска	47	50	106 %
Русенска	25	28	112%
Плевенска	36	16	42%
Врачанска	6	5	83%
Г.Джумайска	8	6	75%
Всичко:	300	251	84%

7. ОПЕРАТИВНО АГЕНТУРНА РАБОТА
СРЕЩИ И ДОНЕСЕНИЯ.

Отделения служби	наброч. срещи	състояли се срещи	несъстояли се срещи	срещи с донес.	срещи без донесения.
"А" отд.	2800	2492	308	1653	763
"Б" "	2115	1889	226	1421	488
"В" "	4269	3985	284	2527	1085
Производ.	1872	1691	181	1147	535
Транспорт	586	394	192	286	108
Софийска обл.	-	1314	-	827	487
Пловдивска	-	1863	-	1234	629
Ст.Загорска	2535	2439	196	2074	632
Бургаска обл	-	1469	-	1052	417
Варненска	2667	2607	60	1911	696
Русенска	1721	1586	135	1292	294
Плевенска	927	819	108	819	няма
Врачанска	-	1058	-	670	388
Г.Джумайска	258	342	-	332	10
Всичко:	19850	23924	1690	17065	6532

8. РЕАЛИЗАЦИИ НА РАЗРАБОТКИ

	запланувано	изпълнено по плана	изпълнено извън плана	%
"А" отд.	-	-	прерасн. в контр. разраб. 17	-
"Б"	32	-	-	-
"В"	-	-	-	-
Пренос.	32	-	-	-

- 5 -

Пренос:	32	-	-	-
Произв.	10	10	-	100%
Трансп.	-	-	-	-
Соф.обл.	7	2	-	28%
Пловдивска	4	9	5	350%
Ст.Загорска	6	7	1	130%
Бургаска	-	22	-	-
Варненска	3	3	-	100%
Русенска	5	10	5	300%
Плевенска	60	59	-	99%
Врачанска	2	2	-	100%
Г.Джумайска	-	-	5	-
				108%

9. ПЛАНОВЕ ЗА АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ

"А" отд.	12	9	-	75%
"Б" "	24	-	-	-
"В" "	10	-	-	-
Произв.	14	14	-	100%
Трансп.	23	8	-	26%
Соф.обл.	10	7	-	70%
Пловдивска	13	24	11	270%
Ст.Загорска	50	28	-	55%
Бургаска	83	-	-	-
Варненска	4	3	-	75%
Русенска	12	11	-	91%
Плевенска	79	51	-	64%
Врачанска	4	3	-	75%
Г.Джумайска	5	2	-	40%

ЧИСЛЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

за изпълнението на тримесечния план 1.X.31.XII.1947 г.
на I отдел при ДДС.

ПРЕДВИДЕНО ПО ПЛАНА

ИЗПЪЛНЕНО ПО ПЛАНА

1. По организационното затягане на службата.

Поспелване щата с разузнавачи

Новоназначени разузнавачи

"А" отдел. - 8
"Б" " -10
"В" " -17
Произв. - -
Трансп. - -

"А" отд. - 6
"Б" " -10
"В" " -15
Произв. - -
Трансп. - 2

умен 3.

2. Вербовка на агентура

	агенти	резид. информ.
"А" отд.	45	-
"Б" "	30	7
"В" "	7	-
Произв.	31	6
Трансп.	6	2

	агенти	резиден. информатори
"А" отд.	59	-
"Б" "	37	-
"В" "	4	19
Произв.	28	6
Трансп.	4	2

Всичко:

223 37 342

3. Оформяване досиетата на агентурата

"А" отдел.	63
"Б" "	90
"В" "	456
Произв.	407
"Трансп."	224
<hr/>	
	1440

"А" отдел.	121
"Б" "	92
"В" "	442
Произв.	407
Транспорт	138
<hr/>	
	1200

4. Изготвяне характеристики на ~~отделната~~ *отделната*.

"А" отдел.	112
"Б" "	171
"В" "	403
Производ.	60
Транспорт	8
<hr/>	
	754

"А" отдел.	153
"Б" "	171
"В" "	404
Произв.	82
Трансп.	10
<hr/>	
	820

5. Откриване отчетно-наблюдателни досиета.

"А" отдел.	79
"Б" "	35
"В" "	37
"Произв.	57
Трансп.	90
<hr/>	
	298

"А" отдел.	96
"Б" "	45
"В" "	42
Произв.	72
Трансп.	50
<hr/>	
	305

6. Откриване на дела-справочници-литерни досиета

"А" отд.	-	"А" отд.	-
"Б" "	-	"Б" "	-
"В" "	88	"В" "	72
Произв.	47	Произв.	47
Трансп.	95	Трансп.	-
	<hr/>		<hr/>

7. Вербовка на явочни квартири

"А" отдел.	22	"А" отдел.	12
"Б" "	15	"Б" "	9
"В" "	34	"В" "	26
Произв.	3	Произв.	3
Трансп.	-	Трансп.	-
	<hr/>		<hr/>
	74		54

8. Планове за разработки

"А" отд.	12	"А" отд.	9
"Б" "	32	"Б" "	21
"В" "	-	"В" "	-
Произв.	8	Произв.	8
Трансп.	23	Трансп.	8
	<hr/>		<hr/>
	75		46

9. Оперативно агентурната работа.

	насроч. срещи	състояли се срещи	несъстояли се срещи	с донес.	без донес.
"А" отд.	2800	2492	308	1653	763
"Б" "	2115	1889	226	1421	488
"В" "	4269	3985	284	2527	1085
Произв.	1872	1691	181	1147	535
Трансп.	1586	394	192	286	108
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	11642	10451	1091	7034	2979

10. Реализация на разработки.

Бързоидентифицирани
 Извършени по плана
 Извършени извън плана
 Взаимно всички

Д.
 Б.
 В.
 Агр.
 Стр.

1
Д-р Началника на "В" отделение,
I-ви отдел - Д.С.
Т У К.

СПРАВКА ПО ИНФОРМАЦИЯТА: относя се за
занаятчийския, търговски, индустриален и банкерски сектор.

СЕДМИЧНА ИНФОРМАЦИОННА СВОДКА
по обслужваните обекти от V-та група
при отделение "В".

Господин Началник,
През изтеклата седмица/от края на месец Май до 7 Юний включително/в обслужваните от групата обекти са забелязани следните прояви:

A. По линията на занаятчиите:

1. Към края на м.м. средн занаятчиите са се състояли събрания за избиране на делегати за занаятчийския конгрес. Сред металниците, поради липса на материали, непрекъснато се говорило, че О.Ф. власт не вземала мерки за доставка на такива. Същото се наблюдава и в бранчо на тенекеджииите, обущарите и др. Общото настроение в занаятчийското съсловие се характеризира с загриженост от липсата на материали и, вследствие на това, загриженост от възможността да се остане без работа.

2. На 1.VI.1947 год. в салона на Художествения театър в 10 часа сутринта се откри конгреса на Общия занаятчийски и професионален съюз.

Конгреса бе открит от председателя на съюза, който изтъкна значението на конгреса и посочи какви задачи се поставят на съсловието в връзка с осъществяването на двугодишния стопански план. Конгреса бе поздравен от официални лица и ромънски гости, гласувани бяха телеграми до официални лица, след което заседанията за първия ден бяха закрити.

На 2 и 3 се състояха годишно отчетните събрания на кленовите занаятчийски съюзи по отделно.

На 4 сутринта конгреса продължи работата си в Художествения театър. Прочетен бе отчета за дейността на съюза през изтеклата година, заедно с някои препоръки за бъдещата дейност, както и доклада на контролната комисиия, след което започнаха изказванията: Никола Трифонов от Габрово отбеляза, че спомагателните материали били долнокачествени и препоръча в тази насока да се въведе контрол. Същия поиска да се уточни въпроса за снабдяването между занаятчийския, индустриалния и кооперативен сектор и да се улесни доставката на машини и инструменти. Препоръча всенародна пенсия за всички. Представителя на II-ри клонов съюз каза, че снабдяването става чрез Дирекция на разпределението, където няма не било в ред. Хараламби Ковачев одобри доклада и подкрепи изказванията на първите. Александър Мавродиев от Варна настоя Ц.К. да се застъпи занаятчиите да бъдат снабдени с работно облекло и с материали, както и да се уреди застъп за уреждането на въпроса за цените. Мара Дончева от Пловдив изказа съжаления, че на конгреса не били застъпени като делегатки и жените, които били таксувани както и преди. Същата поиска в Ц.К. да бъдат застъпени и жените, а при разпределяне на материалите да не се прави разлика между мъжете и жените.

Фурнаджиев от Пловдив препоръча пленума на Ц.К. да се събира по-често!

На 5 продължиха изказванията:

Марин Дянков от Добруджа постави въпроса Ц.К. по-често да изпраща културно просветен материал.

Изказванията на всички бяха в духа на О.Ф. политика, удобриха се всички О.Ф. мероприятия и се изяви готовност за най-активно включване в осъществяването на двугодишния стопански план. Христо Ганев от Ямбол заяви, че съюзния вестник се е списвал едностранчиво и не защитава непосредствените интереси на съсловното. Той поиска да се освободи трудовото занаятчийство от еднократния данък, а цените да се определят на местна почва с участието на местния занаятчийски комитет.

На зададените въпроси отговори Харалампий Церов, който подчерта, че за да не се осъществяват някои работи причина за това е, че все още някъде не могат да се отърсят от бюрокрацията.

С пълно болшинство се освободи от отговорност старият Ц.К. Приехав се намененията на ~~установените~~ устава така, както бяха предложени от докладчика.

Избран бе нов Ц.К. - предложено от бюрото О.Ф. ръководство - с огромно болшинство/общо гласували 893, гласували за 776, недействителни 38, лъсаниги 17, амеркнати 62/.

Накрая бе гласувана резолюция в духа на О.Ф.

Б. По линията на търговците:

1. На 8.VI.1947 год. се открива конгреса на Съюза на бакалите в гр. Велико Търново. Миналогодишният управителен съвет не беше утвърден от М.В.Р., понеже беше съставен от злостни реакционери. Като временен ръководител на съюзните дела остана една тричленка, в която влиза и бившият неутвърден председател на Съюза. Преди конгреса бакалите - членове на Р.П., са водили преговори за избиране на една обща листа, в която да влизат 3 комунисти и 3 от неутвърденото бивше ръководство, обаче противната страна не приела: последните искали само 2 комунисти и то посочени от тях/по-слаби/, за да бъде осигурено реакционното мнозинство. До последния момент на търговането за конгрес не се е стигнало до споразумение, а в конгреса не е осигурено О.Ф. мнозинство-партийния актив е слаб в качествено и количествено отношение.

2. Търтино-търговеца Петър Алексиев от гр. Радомир преди 20-25 дни, при влизането си в търтиневата фабрика на ул. Ал. Стамболийски ъгъла Одрин, заявил: "Няма ли да се свърши с тия комунисти, не могат да разбера до кога ще управляват, но няма да е за дълго". На въпроса "защо"?, същият отговорил: "Нека не говорим за политиката, защото не знаем с кого говорим". До колко са събрани сведения за въпросния, се установява, че е голям реакционер, обаче в редния си град се държи прикрито.

Търговката на търтин Соня Джебеджиян от "Княжево", политически неутрална, идвайки от Данъчното управление заяви: "При един малък капитал от 180.000 лв. съм внесла до сега данък 45.000 лв. и въпреки това не протестирам; тия мерки са необходими, обаче недоволна съм от това, че някои волями търговци по време на обмяната са съумели да вложат парите си в стоки и сега плащат малък данък". В подкрепа на това същата посочи: Васил Янков, голям търговец от "Княжево", който работи с милиони, е укрил/вложил/ в търтинев и други стоки почти всичките си налични суми и сега плаща много малък данък, понеже върху имуществото се плаща по-малко; Такъв търговец е и Христосков също от "Княжево".

Изобщо в търговските среди съществува мнение, какво че данъците трябва да се събират по-правилно, така че да не се изплъзват голямите капиталисти.

3. По линията на производството и търговията на технически материали се констатира, че често на пазара липсват такива. Използват се такива липса, някои фирми набързо произвеждат недоброкачествени стоки, които продават на много високи цени: така например фирмата "Любен Христов" на ул. Г. Димитров произвежда помпи за автомобилни гуми, които продава по 1760 лв. на търговците, които пък ги продават по 2060 лв. На търговеца Георги Ненов Попов от 50 продадени помпи са върнати 34 като негодни. Доставените европейски помпи в същото време, заедно с платените мита, герб, транспорт, акция и търговска печалба на пазара се продават по 550 лв. броя. Според изказвания на компетентни лица лошото качество на произведените стоки се дължи на: желанието на производителя да използва липсата в пазара, липсата на компетентност у производителя, липсата на ръководящи специалисти в предприятията, липсата на годни за целта материали, липсата на специалисти - работници и най-вече липса на технически контрол от страна на държавата.

В. По линията на индустриалците:

През последната седмица се е състояло заседанието на висшия индустриален съвет/върховен ръководен орган на съюза на индустриалците/. Заседанието е минало без много дебати, а една от най-главните теми била закона за незаконнозобогателите и конфискационните дела. По голямата част от индустриалците не могат да се помирят с обстоятелството, че по-голяма част от тяхната среда са подведени като незаконнозобогатели. На заседанията били изнесени доклади от председателя на съюза инж. Йв. Гевренев и секретаря Атанас Неболиев, които присъстващите изслушали с внимание. Имало е изказвания, но се е забелязало при тях известно стеснение. След свършване на заседанията някои индустриалци са останали с убеждението, че фабриките им в близко бъдеще станат държавни; други пък се надявали на мълвата, че американците щяли да поемат германската част от капиталите и по този начин щяли да изтласкат съветското влияние от България. Очаква се насрочването на конгрес на Общия съюз на българските индустриалци.

Г. По линията на банките:

1. При преместването службите на Търговска кооперативна банка на ул. Гр. Игнатиев 14 в помещението на Национална кооперативна банка, бяха поставени картони за упътване. В разговор с служители от банката, чиновникът при Национална кооперативна банка Никола Василев е казал, че цвета на картоните е цвета на Ал. Цанков. На възраженията на един от присъстващите, че Василев напразно очаква връщането на Цанков, Василев троснато отговорил: "Той скоро ще се върне, бъдете сигурни в това". На 2.VI.47 год. същият чиновник при разговор с клиент на банката относно притесненията на частния търговски сектор, пак в присъствието на чиновници казал: "Руснаците няма много да се задържат у нас. Наскоро тук ще дойдат американците и всичко ще тръгне по старому."

2. На 6.VI.47 год. към обяд чиновничката при Банка Български Кредит Цонка Маринова Георгиева в разговор с наш информатор, казала, че задържането на Никола Петков не било от голямо значение, понеже комунистите са били към своя край; те/комунистите/може би ще арестуват и всички нар. представители от опозицията, но каквото и да правят, краят им идва в най-скоро време.

София, 9 май 1947 год.

Началник V-та група: *В. Василев*

32

СТРОГО ПОВЕРЛИЕЛНО!

ДО ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛЕНИЕ "Б"
ПРИ ОТДЕЛ I-ви ДДС.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т у к

О Т Ч Е Т

От МАРИН ДЪЛЧЕВ УЛИВЕРОВ - началник група 18-та, отделение "Б",
За извършената работа от групата през 1948 г.

ДРУГАРЮ НАЧАЛНИК,

Поверената ми група беше сформирана в края на м. януари т. г.
в състав от 5 оперативни работници, като ѝ се възложи да обслужва
следните обекти:

1. Министерство на търговията.
2. Министерство на финансите.
3. Българска Народна банка
4. Дирекция на пенсиите.
5. Дирекция Държавни търговс.
6. Градско данъчно управление.
7. Столична митница.
8. Държавен спиртен монопол.
9. Държавен тютювен монопол.
10. Булгарплодекспорт.
11. Булгаррозекспорт.
12. Булгариндустиалекспорт.
13. Булгариндустиалимпорт.
14. Металимпорт.
15. Химиимпорт.
16. Личцентрала.
17. Кожецентрала.
18. Булгаррудекспорт.

С така приети обекти и с непълнен щат от 4 разузнавачи, пред групата се поставяше задача да отпочне изграждането на агентурно-информационен апарат в новоприетите обекти, като с изключение М-во на търговията и отчасти обектите под ведомството на Финансово М-во, в останалите обекти не съществуваше никаква агентура. Задачата която се изправяше пред групата, не беше лека, а като се има предвид, че операционци от групата в болшинството си бяха новоназначени от 2 - 3 месеца, и нямаша никакъв опит в насоката, вербовка на агентура, обслужване на обекти и пр., то работата отначало тръгна трудно, а обектите взети на обслужване бяха много в сравнение с непълнения щат на групата. На първо място и като първа задача ми се постави опознаване на обектите, оформяване на необходимите литерни и общи досиета, като за това беше необходимо установяване връзки с обслужваните обекти посредством отдел "Кадри", където имаше такива, а където нямаше, да се търсят партийни секретари и пр. През първото тримесечие /фактически февруари и март/, в плана на групата бяха запланувани горните мероприятия и отчасти вербовка на агентура изразяваща се в резиденти и информатори. Тук трябва да се отбележи, че приетата агентура от старото отделение "Б", се състоеше изключително от информатори, без абсолютно никакъв агент. Приеха се също така около 25 предварителни разработки, състоящи се от по 1 - 2 донесения, без план и мероприятия, открити преди няколко месеца и след това непостъпили никакви материали за разработването

лице. Съкратих с 85 - 90% тези предварителни разработки, след надлежната проверка за установяване има ли изгледи за бъдеща работа около това лице, и има ли предпоставки за вербовка на агентура около него. През това тримесечие в обслужваните обекти се вербова известно количество агентура, изразяваща се в 8 агенти, 6 резиденти и 25 информатори, а така също и 4 явки. С така вербованата агентура в обслужваните обекти ние до известна степен стъпихме на краката си и можехме да навлезем в обектите, макар и повърхностно отначало. В настоящият доклад ще се помъча да дам една кратка, но обективна преценка за работата на групата през годината в обслужваните обекти, как е работил агентурно-информационния апарат, забелязани слабости прояви: на вредителства и саботажи, взети мерки, изпълнение на плана и пр.

1. МИНИСТЕРСТВО НА ТЪРГОВИНАТА.

А. СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Този обект се обслужваше до скоро лично от гр. началник, поради липса на Оперативен работник. За М-вото могат да се посочат и кажат много работи, забелязани през изтеклата година. Но аз ще се спра на по-важните пунктове и факти, които будят недоумение и основателно предизвикват общественно недоволство от дейността на м-вото, а и от там атаките срещу нашата партия от реакционните елементи, защото всички знаят, че м-вото се сглавява от комунисти. Основния недостатък и слабост която се забелязва в М-вото, това е, че не се чувствава ръководната роля на нашата партия. На лице е пълна изолация между парт. маса, парт. ръководство и партийните ръководители, в смисъл, основните въпроси /текущи и бъдещи/, по вътрешна и външна търговия не се поставят на обсъждане, нито пред парт. ръководство или актив, като критиката и самокритиката по дейността на отделните ръководители не съществува, а обратно, очевидни груби грешки и опущения, на отделни ръководители се премълчават и замазват. Скорошен е случаят и непростима е грешката на директора Радковски по продажбата на олово срещу свободни девизи, на приятелски нам страни, с които имаме клирингови сногодби, грубите грешки по албанската сногодба, особено по пункта за петролни деривати, асфалт и пр. При отчитане износа за първото шестмесечие за тази година, се фалшифицираха цифрови данни, по изпълнение на износа, от страна на директора Радковски, като с това се заблуждава Министер. правителство и пр., в смисъл отчитат се стоки като изнесени, а всъщност още неизнесени, о оглед да се отчете, че плана е изпълнен. В областта на Вътрешната ни търговия през годината се допуснаха редица грешки и опущения от страна на пом. министера Говедарски, в смисъл, дадените от негои нареждания да се тържат високи цени на вътрешния пазар, по отношение цомати, картофи и пр., за да нямамо много копувачи и с това да се намаляат спалките, както и случая с цените на ябълките за вътрешния пазар, за преработка на пули и т.н. Врежкокия елемент в М-вото не е прочистен окончателно. Основно ние да твърдим така ни дава факта, че през м. април т.г. от отдела за търговска политика при Министерството изчезнаха редица важни документи и договори, вследствие на което се отпочна активна агентурна разработка. От страна на ръководителите се чувствава едно застъпничество и ходатайство за назначаване на лица със съмнително минало и поведение, като първенство по тази точка държи директора Радковски, за когото имаме факти, че ходатайствува за явно опозиционно и фашистки настроени лица. Ръководния персонал при М-вото изключая Министера, имат неприязнено отношение към отдел "Кадр". Изпълнението на плана по отношение на износа не е изпълнен особено по пункта за първопреработвателната индустрия, който е под 50%. Вноса сравнително е на по-високо ниво.

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

Агентурно-информационния апарат в м-вото е сравнително квалифициран, обаче, недостатъчен, т.е., не са обхванати всички отдели.

Това се дължи на обстоятелството, че до скоро, както казах и по-горе обекта се обслужваше от гр.началник, който нямаше възможност при една по широка агентурна мрежа да я ръководи правилно и да прави редовни среди. В момента се разполага с трима агенти и 5 информатори. До като края на 1947 год. имаше един агент и 5 информатора, обаче, 4 от тях напуснаха или бяха преместени другаде на служба още през м.януари. Както споменах и по-горе наличната агентура в М-вото качествено е добра, като през годината са проведени общо 410 дрещи, от които 360 с донесения, 10 без донесения и 10 несъстояли се. Всички СС са насочени към конкретни обекти и с конкретна задача. О.Н.Д. в края на 1947 г. имаше открити две, като едното от тях премина в преписка, понеже лицето беше уволнено, а по другото се работи и сега. Предварителна разработка не е имало в края на 1947 год., нито пък са възникнали през отчетния период. През м.април т.г., възникна една активна-агентурна разработка, като резултат от кражбите на документите, която се води и до сега. Изключена агентура през годината няма.

2. МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ.

През отчетния период не са забелязани вражески прояви изразяващи се в саботаж и вредителство, като се направи следното изключение: През м.ноември т.г. по време подготовката за V конгрес на южни изход, при М-вото от страна на парт.организация е било направено кърче, с ликовете на др.др.Димитров и Коларов./ бърстове/. Същите са били опухени и зацапани от неизвестно лице, като за това по нареждане на министера не му е било дадено гласност, а са оставили на парт.ръководство да издирят виновника. За това произшествие бяхме своевременно уведомени от информатор, като съвместно според него падше върху децата на шофьора на министера, който по сведения е бил опозиционно настроен. Впоследствие се установи, че действително децата са си играли и са опушили бърстовете на кърчето. Има предположения, че на децата е направено внушение от родителите им. По вратите на клозетите във втория етаж, на министерството бяха изрязани с нож хитлеристки пречукени кръстове. Дадено е задача по агентурен път да се следи за движението на няколко лица върху които пада съмнението. При предаването към Народните съвети съответно число финансови инспектори, експерт-счетоводители и контролори по отчетността, се създаде известно неприязнено отношение към това мероприятие на правителството, поради обстоятелството, че голяма част от същите са дългогодишни служители при М-вото и повечето от тях са се установили на местожителство в София, и сега трябва да напуснат семействата си. Известно число от същите при определяне на новите им местоназначения в провинцията отказва да вземат новите си служби. По по-късно разбира, сериозността на помощенето и излизането нареддените на министерството. Концентрация на вражески елемент и организирана дейност на неслетните не е установено, обаче, трябва да се има предвид, че между чиновниците има голям процент стари служители, които по времето на Петър Коев са имали опозиционно държание, обаче, сега се спотайват и членуват в ВЗНС /оф/. За някои по-изтъкнати е правено предложение от отдел Кадри, за уволнението им, обаче, се е специално известно съирствението от страна на министера. Има единични прояви на бюрократизъм. Държавния стопански план се изпълнява сравнително добре.

В. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

Агентурата в Министерството не е на нуждната висота. Къса се до информаторския апарат, който е изхабен, липсва му квалификация и подбор. Това се дължи до известна степен, че апарата беше прист от групата от друго отделение, което е обслужвало преди това министерството и самите информатори не са били подбирани грижливо. В края на 1948 год. групата при 7 информатора и 1 резидент, без никакъв агент, като през годината са завербовани 4 информатора и 1 агент. В настоящия момент разполагаме с 1 агент, 5 информатора, и 1 резидент. Изключена агентура през годината няма, обаче, О.Р. който обслужваме

министерството бе изоставил някои информатори по причина, че същите биваха пращани често в дългосрочна командировка из провинцията. През отчетния период са били открити две ОНД по които се работи и сега. В края на 1947 г. не са били приети ОНД или разработки. През годината в този обект няма възникнали предварителни и активни агентурни разработки. Срещите с агентурата от Л-вото през годината са водени редовно, като донесенията не са били от важно значение, което да ни покаже, че апарата не е бил удачно подбрано. От направените срещи 55% са били с донесение, 25 не са се състоили, а останалите без донесение.

3. БЪЛГАРСКА НАРОДНА БАНКА.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

В началото на този година стана национализацията на банките и сливането на частните и чужди банки към БНБ, се започна и прочистването на последната от вражески елементи, което не се проведе до край, поради застъпничеството на този или онзи висш управител от банката, като например настоящия и управител Ценя Стефанов Цончев, член на РИ/к/. Необходимо е да се отбележи факта, че Цончев като управител на б-ката и член на партията трябва да държи постоянна връзка с парт. комитет с помощта на когото ще можеше да прочисти най-бързо банката от вражески елементи. Цончев не се сработва с парт. комитет и когато става въпрос за уволнението на някои доказан враг, същият се застъпва за неговото оставяне на работа. Например, случая с Богдан Мархолов, за когото вестник "Земеделско знаме" изнесе, че е изключен от ЗЗНС, като възникнал се враг. Организирана дейност на враговете в Народна банка не е констатирана, обаче, има данни, от които се вижда, че вражеският елемент саботира някои мероприятия в банката и работи във вреда на държавата. Така например, през м. май т. г., британската легация е имала превод за сумата 3.444.303 лв. на легацията се изплаща горната сума по привилигиrowания курс на лирата. /1819 лв./, а не по обикновения курс 1148 лв. тъй като от 6 .V. курса на лирата е бил спаднал от 1819 лв. на 1148 лв. Това положение по изменението и спадането на лирата се е знаело от чиновниците Марсел Георгиев Апостолсв нач. на касовото отделение, който по агентурни данни се вижда, че е враг на оф. и е знаел за спадането на лирата, обаче, е премълчал, не е съобщил веднага на всички служби, които работят с камбиални операции. За промената на курса е знаел и счетоводителя Тома Мичайлов но не е отбелязал в цифреника тази промена, та тези, които работят с тази сметка да знаят промената. Същият е франски възпитаник, враг, счетоводителя Петко Колев Герганов е способен много виновен за това, че е допуснал изтеглянето на сумата, по привилигиrowания курс, без да се съобрази с нареждането, в представеното му от английската легация авизо, дадено им от камбиалното отделение в което се съобщава, че плащането на лирите в български лева ще стане по официалния курс, а не по привилигиrowания. Същият е бивш легионер и като студент е участвувал активно в еврейските гонения. Общо със тази операция банката е оцетена с 4 милиона и 967 хиляди лева, като вместо 5.740.000 лева, е изплатила на британската мисия 9.095.000 лева. По този повод се потпочна внимателно проучване на горните лица, като им се откриха ОНД, като възвръщаност от постъпването материали за в бъдеще ще бъдат вземени на разработка. През отчетния период други вражески прояви не са констатирани. Изпълнението на плана върви сравнително добре.

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

За работата с агентурата през отчетния период в банката може да се каже следното:

При приемането на обекта в края на 1947 г. групата прие

един резидент и 3 информатори, като в края на настоящата година разполагаме с 1 резидент, 7 информатори и 2 агенти. Информаторският апарат произхожда от парт. среди и не е особено активен. Липсва им желание за работа, обаче, по важно е, че не са ръководени добре, поради обстоятелството, че ОР беше нов, имаше много обекти, вследствие на което и някои отдели на банката не бяха подсигурени с агентура. В настоящия момент се работи усилено за насищането с агентура на всички отдели в банката, тъй като един ОР обслужва само този обект. През годината са изключени от апарата 1 резидент, поради преминаване на друга работа, и 5 от информаторите, по същите причини. Ръководството и възпитанието на агентурата е превеждано правилно, като информаторите бяха предадени към резиденти, обаче, и ОР се срещаше в месецът по 2-3 пъти, с всеки един по отделно. Средите са били правени редовно, като 37% от средите са с донесение, 20% ВДз донесение и 13% не се състояли в болшинството от несъстояните се срещи са били повина на сътрудниците, поради неявяване или други причини. През годината в банката е имало открити 6 ОИД, за лица с вражески прояви, като 2 от тях са преминали в преиски, поради тяхното уволнение, по останалите 4 се работи и сега. Предварителни и активни агентурни разработки не са възниквали през отчетния период.

4. БЪРЖИЦА НА ПЕНСИТЕ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Общото състояние на обекта е добро, като изпълнението на плана е вървяло през отчетния период нормално. Като особен случай в Дирекция на пенсите за което често пише и пресата трябва да се отбележи, че често се заключява с отпускането на различни пенсии, отговаряне на писма и ненавременно оформяване на преписките. Това става по причина, на недобросъвестни служители, които са опозиционно настроени или които нехайно изпълняват служебната си работа, за да настроят гражданите против правителството, като впоследствие от мярката решително прочистване на вражеските елементи от обекта беше уволнен началника на отделение земеделски пенсии - Джумалиев, като вредител на службата. Само през първото тримесечие на т.г. бяха уволнени над 12 д. служители, за нехайно носене на службата. Имало обаче, случай, когато и самите кандидати не изпращат редовни документи, непълни данни и пр., вследствие на което се спъва работата за бързото уреждане по отпускането на пенсите. Концентриране на вражески елементи не е забелязано, обаче, има отделни реакционери за които се вземат дракновски мерки за ликвидирането им от предприятието. Директора Петър Антонов добър комунист и от. фронтовец, и стар служител при същият обект, познава работите добре, а така също и хората като непрестанно взема мерки за подобрене работата на дирекцията.

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

До 31.XII.947 г. в този обект е имало само един резидент и двама информатори. В настоящият момент се работи с 1 резид. 3 инф. и 1 агент, като агента е много слаб и неподходящ. Средите с агентурата са ставали редовно по два пъти седмично, като процентно изразени дават следното: 90% състояли се, 10% несъстояли се, 60% с донесение. През годината се е работило по 3 ОИД, които са преминали в преиски поради уволнение на лицата. Изключена агентура 1 агент, 1 инф., по причина че агента се оказа неподходящо подбран, а информатора премина на срума служба. Предварителни и активни разработки през отчетния период не са възниквали. Тук е необходимо да се отбележи, че този обект бе временно изоставен поради липса на достатъчно оперативни работници.

5. ДИРЪЖИЦИ ДЪРЖАВНИ ДЪЛГОВЕ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Състоянието в Д-ция Държавни дългове не е много добро, тъй като самия директор д-р Тодор Ганчев Калинов е бивш привърженик на

фашистката власт, задържан след 9. IX. като помагач на германците. А так също и други началници от службата не са добри от фронтвци и толерират фашистките елементи много прикрито. Това се е забелязвало особено през 1947 год. като през тази година с нарастването на политическия авторитет на властта и партията, мнозина от същите са почнали да се приспособяват към о. ф. Открита и организирана вражеска дейтелност не е забелязвано.

В. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

В края на 1947 г. в Държавни дългове имаше един информатор през годината бяха завербовани още двама информатори и един резидент. Агентурата не е на нуждната висота, тъй като и този обект поради липса на оперативен работник беше изоставен временно. Разработки не са възникнали. ОНД имаше три, които преминаха в преписки, поради уволнение на лицата.

6. СОФИЙСКО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Общото състояние на СФУ не е много добро от тази страна, че много от чиновниците при същото използват служебното си положение да вземат от гражданите рувети и подкуни, понеже естеството на работата им е такава, да облагат гражданите с данъци. Друга част от служителите са бивши деворсници на Костър Коев, и Никола Четков. Ръководящите фактори не са на нуждната висота. При приемането обекта от групата, в същи нямаше никаква агентура. В настоящият момент се работи с един резидент 3 инф., и 1 агент. И този обект беше изоставен временно поради липса на оперативен работник. Изключена агентура няма. ОНД, предварителни разработки и активни такива през годината няма открити.

7. ДЪРЖАВЕН ТЪТНЕВ МОНОПОЛ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Тютневия монопол се основа в началото на м. г., когато фактически почна и своята организационна дейност. За ръководящ кадър в тютневия монопол бяха подбрани хора, които по сведения бяха стари специалисти в тютневия бранш, обаче, между тях имаше стари тютнотърговци, които изключително са търгували с бивши германски тютневи фирми у нас. Безспорно е, че тези нови чиновници на монопола нямаше да погледнат в добро око на младия и новообразуван монопол и ваячески ще се мъчат да се бетират мероприятията му. Особенна концентрация на такива лица се забеляза в търговско-техническата д-ция, на която са възложени най-важните задачи и около която се въртят всички служби. Тази дирекция обхваща цялия контрол по плановото засяване на тютневите площи, подбора на тютневите семена, селската манипулация, елпцирането и денкирането на тютна у самите производители, а така също ръководи и провежда цялата кампания по изкопуването и окачествяването на тютните плюс надзора и ръководството за правилното отглеждане и ферментация на тютните. Тя отделя и разпределя негодния за износ тютен и го разпределя между тютневите ф-ки за вътрешна консумация. За ръководител на тази дирекция беше назначен стар тютнотърговец, който повече от 9 месеца беше зад граница, което значи, че поверения му ресор е бил 3 - 4 месеца под негово ръководство и то в периода когато се оформяваше дейността на монопола. Същия обиколи цяла Европа, за да сондира пазарите и да предлага нашите тютни. Обаче, резултатите не бяха много розови. Една единствена сделка с Италия на компенсационни начала срещу внос на 500 тона люцерново семе. За дейността на дирекцията съм дал в отделен доклад от който се вижда, че държавата е била оцетена със стотици милиони лева през 1947 г., като резултат от саботьорската и вредителска дейност на отговорни фактори при монопола, вследствие на което бяха смъкнати

38 267

от постовете си няколко висши служители. За началник на кадрите при монопола беше назначен Кирил Черноколев, чиято дейност по отношение подбора на кадрите е под всякаква критика. Същия беше се обградил със свои стари приятели, хора със съмнително минало, бивши тютюно-търговци и пр. и невслушвайки се в парт. група, която не веднаж му е сигнализирала, че в дирекцията са намерили убежище стари сътрудници на германците и настоящи прикрити реакционери. Особенна вина за това има и Главния директор на монопола Ангел Тимнев, който напълно се солидаризираше с Черноколев и на предприеха сериозна чистка на враговете в дирекцията. Едва след като въпроса по отношение на кадрите в монопола беше поставен на отговорно място, биде назначен проверен другар, обаче, при всяко недово представяне за уволнение, лица с доказана вражеска деятелност, среща съпротивата на Тимнев и Черноколев, под предлог, че били "специалисти".

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

При приемането на обекта от групата в края на м. януари т. г. там нямаше никаква агентура. Предприе се сериозна работа за изграждането на агентурно-информационен апарат при този важен обект. В настоящия момент групата разполага с 1 резидент, 5 инф. и 3 агенти. Работата на агентурно-информационния апарат е сравнително задоволителна. Особено в тази насока се прояви резидента който се ползуваше с авторитет и влияние всред останалите служители в обекта и който беше активизирал информаторите до максимум. По независещи от нас причини, резидентът беше преместен на друга служба вън от сградата на монопола, което до известна степен затрудни работата ни. Впоследствие апарата беше затегнат и работата тръгна добре. Има доказана дейност от вражески характер от страна на финансовия директор Табаков, за който е предстоеща активна агентурна разработка. Изключена агентура през годината има изразяваща се в един агент, който се оказа неудачен. Срещите с агентурата са правени редовно и същата и възпитава в духа на о. ф. От направените срещи 70% са били с донесение, 20% без донесение, и 10% несъстояли св. ОИД не са били открити в този обект. В

В. ДЪРЖАВЕН СПИРТЕН МОНОПОЛ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Състои се от централно управление и 15 склада пръстнати на различни места из столицата. Този обект поради голямото производство дава възможността да не може да се осчетоводява цялото такова се използва от недобросъвестни служители, а най-вече магазинерите при отделните складове, които злоупотребяват и продават напитки на частници, а така също неосчетоводено производство в размер от 700 литра различни: ликьори при склад № 3, са раздадени безплатно на разни лица по нареждане от гл. дирекция, като с това е нанесена на монопола една загуба от 700 хиляди лева и то само за този склад. В спиртния монопол има доста вражески елементи, успяли да се вмъкнат на работа там още при самото учредяване на монопола, съгласно учредителния протокол според който всички винарски изби и централи влизат в монопола заедно със собствениците и цялия им персонал. Драпантен случай в това отношение със складовете № 5 и № 12 /Маринов и Димитров/, където бившите собственици са и управители на складовете. Вражеските елементи промъкнали се там умеят да се прикрият и нагаждат, като използват християнската душа на началник кадри при монопола Близнаков. Достатъчно е за спомнем, че в плановия отдел е назначен Любомир Загорчев, когото Петър Коев е уволнил от М-во на финансите; като отявлен фашист, непосредствено след 9. IX., а министър Стефанов се е застъпил за него да бъде назначен в монопола. За същия разполагаме със сведения /документирани/, че е непоправим враг на народната власт. Изпълнението на двегодишния стопански план протекло сравнително добре, като изразено в проценти се вижда:

ц Спирт - 213%; Оцет 261%; Пиво 99.38%.

В. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

В този обект групата не прие никаква агентура, като в настоящия момент работи с 4 агенти и 3 информатори. Тази агентура не е в състояние да извършва целостно възложената ѝ задача. Нужно е, и ще се вземат мерки този голям обект да бъде наситен с агентура, обаче, ОР който го обслужва е нов и неопитен. Някои от информаторите произхождат от средите на РП/к/ и не дават квалифицирана. Изключена агентура през годината няма. Средите са правени редовно или изразени в проценти 24% не са се състояли; 46% са се състояли с донесение; 30% без донесение. ОИД няма открити през годината, нито пък разработки. В началото на идващото тримесечие ще бъде запланирана една активна разработка в склад № 4 за която има вече събран материал. Ръководството на агентурата е провеждано, правилно, като всички сътрудници са правили среща с ОР, тъй като агентурата не е разположена в резидентура.

9. БУЛГАРПЛОДЕКСПОРТ.А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Това предприятие е сравнително с малочислен персонал. Началническият кадър включително и директорите в голямото си болшинство са членове на РП/к/. Но независимо от това, поради нужда от специалисти по бранша са допуснати някои неблагонадеждни елементи като съветника. Нешо Каранешев, Михаил П. Илиев и др., но по сведения същият разбира от специалността си и работят експедитивно. В този обект не се е навлезло в детайлност и за момента разполагаме само с един информатор. Разработки няма. Не са открити и ОИД.

10. БУЛГАРРОЗАЕКСПОРТ.

Горното държавно търговско предприятие се създаде скоро и има персонал 15 души. Нещо по особено за него не може да се каже. Болшинството от персонала му са членове на РП/к/, обаче Директора му инж. Скрински не е с прогресивни разбирания. Плана се изпълнява сравнително добре. Нема отбелязана концентрация на вражески елементи. В настоящия момент се разполага с един информатор който работи добре. Преди няколко дена беше предаден от отдел II един агент, с който още не сме се свързали по причини, че в момента се проучва, държание, връзки и пр. тъй като с него не е работено повече от 10 месеца. ОИД и разработки не са възникнали през отчетния период.

11. БУЛГАРИНДУСТРИАЛЕКСПОРТ.А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА

Този обект е свърталище на фашистки елементи, бивши гестаповци и служители при германците. Работата на предприятието по износа на разни строителни материали /бук, шпертплат, фурнири, килими и пр./ не е на нужната висота. Плана на предприятието особено по износа на дървен материал не е изпълнен. Но голяма степен това се дължи на ръководителите на обекта во главе с Гл. Директор К. Славов, за когото по агентурен път се получиха данни, че той е свързвал с английска фирма крупна сделка за износ на фурнири с/у свободни девизи, изнасяйки най ценните фурнири на ниска цена като за това му се утвърждава голяма комисионна зад граница, а освен това при национализацията е укрив голямо количество фурнири от бившите му складове имайки за задача да ги продава контрабандно. Но този повод беше отпочната предварителна агент. разработка ведно с 14 група която премина в активна и на 4 ноември т.г. беше реализирана и Славов задържан. В момента се води следствие за установяване вредителската дейност на Славов.

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

При приемането този обект от групата не е била приета никаква

агентура вербована беше агентура в състав 1 агент, и един информатор които беше достатъчен за обекта. В последствие информатора беше изпитан зад граница, а агента не даде добра работа. При възникване на разработката за Славов беше вербован един информатор чрез когото можахме да документираме някои факти. В последствие се наложи вербовката на още един ~~информатор~~ агент по разработката обаче в последствие същия ни провали пред разработвания обект в смисъл казал му че е викан в ДС и сме се интересували за Славов. Изключена агентура в обекта нема, освен информатора които отиде зад граница и беше предаден на III отдел. Отчетно наблюд. досиета нема открити. Срещите с агентурата са водени редовно, като 70% са се състояли с донесение, 20% без донесение и 10% не са се състояли.

12. БУЛГАРИНДУСТРИАЛИМПОРТ

Общото и политическо състояние на държ. предприятие "Индустриалимпорт" е добро. От 65 служители 45 са членове на РП/к/. Работата на предприятието отчасти куца поради честото и дълго отсъствие на Гл. директор Савов които и сега е зад граница. Заместника му Данчев не е в работата си а освен това назначава в пред. риятието свои познати и роднини които немат поне малък опит в тази насока. Концентрация на враж. елементи не е забелязана. Има сведения, че директора Унтемберг има опозиционни схващания, но конкретно нещо до сега не е забелязано от агента които работи непосредствено с него. Групата не е прясла ~~до сега~~ никаква агентура през 47 год. В момента разработката с 1 информатор и 1 агент, обаче им липсва охота за работа. Разработки или ОНД нема.

13. МЕТАЛИМПОРТ.

А. ОБЩО СЪСТОЯНИЕ НА ОБЕКТА.

Това предприятие е най голямото от всички централи. Преситено с врагове. През отчетния период е забелязана вредителска дейност изразяваща се в спъване вноса на машини и метали, или внос на недоброкачествени или не нуждни на стопанството стоки. Като резултат на това беше отпочната предварителна разработка изразяваща се в събиране на материали за Н-к отдел внос на черни и цветни метали А. Гензлер. Малко преди изготвянето на плана по разработката Гензлер беше арестуван от Стоп. милиция и пратен в затвора, като в последствие беше задържан и гл. Директор Рилски като негов съучастник. В момента се събират материали за вербовка на двама агенти за които имаме документация че задържат умишлено преписки по важни държавни доставки.

Б. СЪСТОЯНИЕ НА АГЕНТУРАТА.

Агентурата в "Металимпорт" е сравнително добра но недостатъчна. Състои се от 1 резидент, 2 информатори и 4 агенти. Същата е вербована през отчетния период, като при приемане на обекта немаше никаква агентура. Ръководството и е правилно провеждано и в явки. Срещите се правят редовно като агентите са точни, с изключение на агента "Сирадика" които е постоянно в командировка и немаме възможност да го контролираме и възпитаваме а освен това да му се възлагат и задачи, въпреки че е вербован на компроментиращ материал. От проведените до сега срещи 70% са се състояли с донесение, 20% без донесение и 10% не се състояли по вина на агента, или когато о.р. е бил служебно възпрепятствуван да се яви което е редкост. Изключена агентура нема. Не са открити отчетно наблюд. досиета пред отчетния период.

14. ХИМИМПОРТ.

Общото състояние на този обект е лошо. И тук има концентрация на вражески елемент, назначен и покровителствуван от Гл. Директор на предприятието Сава Жристов. От 60 души персонал само десетина души са членове на партията а останалите са стари търговци, увоинени офицери, бивши представители на чужди фирми и пр. На агентурен път се получиха материали от които се виждаше, че Гл. Директор върши вредителска работа в предприятието изразяваща се в вземане комисионни и рушвети, доставяне на недоброкачествена стока, саботиране мероприятията на правителството и пр. вследствие на

което същия бе взет на активна агент. разработка. Работата по разработката върши сравнително добре, като преди няколко дена вербовахме информатор по месторабота, набелязан е и агент за месторабота и за които се събират материали. Освен това правят се проучвания за вербовка на агент квартирник които е набелязан. Се се направи комбинация за въвеждане на агент които след няколко дена напуска работа и ще постъпи в Химимпорт като кореспондент стенограф и ще има най тесен контакт с разработвания обект. Агентурата в обекта е надостатъчна и се състои от 1 агент и двама информатори. Двамата информатори са насочени към разработката а агента не е въведен защото не е проверен. Информаторите работят добре. По разработката ще се вербова още агентура. Изключена такава нема през отчетния период. Предварителни разработки и отчетно наблюд. досиета не са открити. Срещите с агентурата са правени редовно и последната с възпитавана в духа на ОФ. От срещите са се състояли 90% от които 60% е донесение, 30% без донесение и 10% не са се състояли.

15. КОЖЕЦЕНТРАЛА.

В кожецентралата групата отпочна от скоро работадо причини че немаше достатъчно разузнавачи. Осче с отпочване на работа по агентурен път се получиха данни, че в Кожецентрала от някои висши чиновници се вършат нередни неща в вреда на държавата в смисъл изнасят се най хубавите кожи зад граница на ниски цени и по такъв начин се образуват авоари в чужбина а освен това се изнасят и по котрабанден начин скъпи кожи вмъкнати в балите заешки и др. кожи продадени официално на чуждите фирми. Въз основа на тези данни се отпочнаха проучване и възникна предварителна агент. разработка на Управителя Калдерон. Съгласно предвидения план вербован беше един от първите помощници на Калдерон които даде данни от които се виждаше че действително разработвания обект върши вредителства и изнася капитали зад граница за лични облаги в вреда на държавата. Разработката има в активна и беше реализирана на 15 ноември т.г. а агента чрез умела легендировка изваден от разработката. В момента се води следствие за установяване вредителската дейност на лицето след което ще бъде даден на прокурора. Предприятието е малко и наличната агентура се състои от двама информатори и един агент които работят добре. Отчетно наблюд. досиета нема. Плана на предприятието се изпълнява добре. Има известна концентрация на вражески елемент, обаче след арестуването на Калдерон са се уплашили и се спотаиват. Срещите с агентурата се водят добре и на време. Изключена агентура нема.

16. ЯИЦЕНТРАЛА

За този обект нема особено какво да се каже. В болшинството си служителите при това предприятие са членове на РИ/к/ през отчетния период не е констатирана вражеска дейтелност. По причини че Яицецентрала е малък обект имаме само един агент, които преди известно време доброволно се уволни поради напреднала възраст. Сега се правят проучвания за вербовка на нова агентура. Разработки нема.

17. БУЛГАРРУДЕКСПОРТ.

В този обект за сега не са отбелязани вражески прояви през отчетния период освен, напоследък по агентурен път се получиха данни от които се виждаше че има натрупване на враж. елемент. Кореспондента К. Поменов е бил забелязан от наш информатор при изготвянето на петгодишния план за предприятието да оставя и за себе си едно копие, което не е в връзка с неговата служба. Освен това същия се интересувал често от износа на руди качеството им при анализите, състава им и пр. От направените проучвания се установи, че Поменов е син на бившия царедворец Поменов, и към него е насочен информатора които изхожда от безпартийна среда. Се се вербова и агент около него и след това ще се отпочне предварит. разработка. В момента разполагаме с двама информатори. Оперативния работник които обслужва това предприятие е още нов е не е навлезъл в детайлност в обекта си. Информаторите работят добре, единия макар и нов това изглежда за добра работа. Годишния план е изпълнен към 90%.

18. Я В К И

При отпочване работа в началото на т.г. от групата не са били пристигнали никакви явки. През отчетния период бяха набелязани проучени и вербовани 8 явки, обаче при преминаване то на адвокатите към колективи някои от явките бяха иззети за държ. учреждения. В настоящия момент групата работи с 5 явки, които са недостатъчни. Вземат се мерки за увеличаване броя на явките.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През отчетния период работата на групата може да се отчете като сравнително добра. Действително през годината не можа да се навлезе в обектите както трябва, обаче това се дължи на непълнения щат на групата, и претрупаността на опер. р-ци които обслужваха много обекти без да имат възможност да навлезат в обектите си да ги опознаят, подберат квалифицирана агентура и пр. През годината от групата бяха уволнени двама оперативни работници, така че в продължение на няколко месеца групата работи с трима или четирма разузнавачи. Това доведе до положение да се предават техните обекти на останалите опер. р-ци от групата, които не гледаха на тези обекти с необходимата сериозност и наличната агентура се изхапти и разкана. През месец ноември групата се сравнително попълни, като и се придадоха 4 нови опер. р-ци които още навлизат в работата дий край на отчетния период щата на групата не е попълнен с двама о.р.

Трябва да се отбележи и факта, че опер. р-ци в болшинството са си нови и беше необходимо да се учат и постепенно навлизат в работата за да се избегнат провали и пр. Независимо от това през отчетния период можа да бъде реализирана една от разработките на групата, две активни са в ход и е предстоящо откриването на още една. Всички доп. стнати слабости през годината ще бъдат взети предвид и през настоящата година ще се положат всички усилия за отстранението им.

София, 25 декември 1948 година

НАЧАЛНИК 18 ГРУПА

/Муливеров/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

23-85

ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТА НА 26. ГРУПА - " СЕМЬЧЕСТВО "
ЗА ВРЕМЕТО ОТ 1.I.1948 год. ДО 31.XII.1948 год.

Строго секретно!

ДС ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК НА ОТД. "В"
ОТДЕЛ I ДИРЕКЦИЯ ДЪР. СИГУРНОСТ

Т у к

ГОДИШЕН ОТЧЕТЕН ДОКЛАД
за дейността на 26. група - "Селячество"
за времето от 1. I. 1948 год. до 31. XII. 1948 год.

I. АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНА ДЕЙНОСТ - СЪСТОЯНИЕ И ИЗВОДИ
ЗА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД.

1. Движение на кадъра разузнавачи и разпределение на работата помежду им.

В началото на 1948 година щата на групата беше шест оперативни работника и един групов началник. На 1. I. 1948 год. бяха заварени на служба шест оперативни работника и един групов началник; работата между които беше разпределена както следва:

1. ДИМИТЪР ХРИСТОВ ШОПОВ - Началник група.
2. МОРЕНО АВРАМОВ ЮДА - Зам. началник група.
3. КУНЧО ВЪЛЧЕВ ТОМЧЕВ - Обслужващ обектите МЗГ и мѣтѣх подразделенията му, съюза на агрономите и съюза на ветеринарните лекари.
4. ПЕТЪР ХРИСТОВ СТОЛНОВ - обслужващ обектите ЦКС, ОЗПС и съюза на вършачкопритежателите.
5. ДИМИТЪР КУЗМАНОВ МИЛАДИНОВ - обслужващ селата Слатина, Бояна, Г. Баня, Суходол, Драгалевци, Владая, Симеоново и Цървеница
6. ВАСИЛ ГЕОРГЕВ ОКСАНОВИЧ - обслужващ селата Банкя, Вердикал, Филиповци, Иваняне, М. Бучино, Градоман, Михайлово, Божурище, Волюяк, Обеля и Връбница.
7. ИВАН ГЕОРГИЕВ ДИМИТРОВ - обслужващ селата Горубляне, Панчарево, Враждебна, Вистълица, Малашевци, Биримирци, Обрадовци и Кубратово.

Проведените в началото на м. февруари реорганизации в отдела засегнаха чувствително групата. Така, О. Р. Кунчо Вълчев премина на служба в новосформираното отделение на др. Зеев, а обектите му се пъеха от О. Р. Морено Аврамов; Иван Димитров премина към групата на др. Георги Кирилов, като обектите му останаха свободни/необслужвани/; Димитър Миладинов премина към група "неорганизирано население", а обектите му се пъеха от Петър Христов.

Междувременно обекта ЦКС бе пъет за обслужване от отделението на др. Зеев.

От началото на м. февруари до края на отчетния период групата остана с три оперативни работника, работата между които бе разпределена както следва:

1. Морено Аврамов - обслужващ МЗГ и подразделенията му.
2. Петър Христов - обслужващ ОЗПС и селата от витшкия а в последствие и панчаревски райони.
3. Васил Оксанович - обслужващ селата в райна на с. Бя Банкя.

Към края на третото тримесечие към групата бе придаден новопостъпилният оперативен работник Енчо Моллов, който веднага в.

През отчетния период са получени няколко анонимни писма адресирани до м-р Титко Черноколев и ГК на БРЦ/к/засягащи началник отдел "Кадри" при м-вото. Предполага се че писмата са писани в м-вото. Във връзка с това са взети шрифтовете на всички машини от м-вото, но при направената справка се указа, че шрифтовете не съвпадат и автора на писмото не бе открит.

2. Съюз на вършачкопритежателите.

След гласуване закона за изкупване на едрия земеделски инвентар бе взето решение да се прекрати дейността на кооперативната централа "Вършачка" и вливането и в държавното предприятие за земеделско снабдяване "Земснаб". В навечерието на ликвидационното годишно събрание на кооперацията, което се състоя на 25.IV.48 год, бе донесено за силно раздвижване в опозиционната и реакционна група на вършачкопритежателите колаци-членове на централата. Бившият директор на същата инж. Иван Гешев бе разпратил окръжно писмо до приятелите си да дойдат на събранието с цел да го превземат и да осуетят взимането на решение за сливане централата със "Земснаб". Групата предприе незабавни мерки, които обезпечиха правилният ход на събранието, като същото протече в пълен ред. Реакционната група на бившите вършачкопритежатели бе разобличена, като проведените избори за управителен съвет бяха спечелени от О.Ф. листа. Това събрание даде възможност да се разбере, че макар и силно ударени със закона за изкупване на едрия земеделски инвентар, опозиционерите-вършачкопритежатели продължиха да съществуват като група и се явиха на събранието организирано, като се мъчеха да проведат своя линия. С гласуване решението за вливане на централата в "Земснаб", същата престана да съществува като отделен обект.

3. Селата.

като главна и основна задача през отчетния период при провеждане на агентурно оперативната работа в селата около голяма София, беше разширяването и укрепването на агентурно-информационният апарат, с оглед парирание влиянието и вражеската дейтелност на засегнатите кулашки и вражески елементи.

През отчетния период бяха регистрирани от групата редица вражески прояви на отделни селяни, които бяха съответно задокументирани. Някои от тези селяни бяха викани и заставени да подпишат предупредителен протокол, други бяха въдворени в ТВО, а трети въз основа на компрометиращият материал бяха вербовани като в последствие дадоха качествена работа.

Така например бяха предупредени за проявена вражеска дейност следните селяни:

1. Евлоги Йосифов Цветанов - опозиционер от с. Горна Бана, който през м. февруари т.г. заявил на публично място, че властта изнася житото за СССР, а народа гладува.

2. Георги Цекон Левентов - опозиционер от с. Герман. Същия е агитирал между селяните си против новообразуваното ТКЗС в селото.

3. Басил Илиев Стоичков - опозиционер от с. Герман, който също агитирал против ТКЗС.

4. Басил Илиев Дългерски - опозиционер от с. Герман. Агитирал против ТКЗС.

5. Манталей Будинов и Цветан Йорданов от с. Мало-Бучино опозиционери, които заявили че по скоро ще извършат убийство отколкото да влезат в ТКЗС. Указа се че същите притежават огнестрелно оръжие, което по наше нареждане бе иззето от органите на униформената милиция.

За въдворяване в ТВО бяха преставени следните лица:

1. Милан Петров Стоичков - опозиционер, бивш кръчмар в с. Суходол. Същият на публично място е псувал м-р председателят

XX

Бри/к/, като се е заканвал, че в скоро време ще запретне ръкави ще отмъсти на всички комунисти в селото: За тези му и други ражески изказвания бе съдворен за шест месеца в ТВО.

2. Асен Петров Дешов - опозиционер от с. Симеоново. Същият през ноември т.г. е нанесъл побой на сродника си Здравко Петров рчов, за това, че последният е влезъл в новообразуваното ТКЗС.

3. Димитър додев Шарденски - опозиционер от с. Герман. По врем- на образуването на ТКЗС в селото съдия е ходил по домовет е на по колебливите си саселяни, като ги агитирал да не влизат никакъв случай в стопанството.

4. Стоил Георгиев Кацарски - опозиционер от с. Манчарево същият се заканил на отговорника на новообразуваното ТКЗС в етх ълото село, че ще му забие ножа си в корема.

Бъз основа на постъпил компрометиращ материал бяха завер овани следните лица:

1. Васил Георгиев Понеков - опозиционер от с. Бояна.
2. Йордан Александров Манчев - опозиционер от с. Драгалевци
3. Стоян Кръстев Тасев - опозиционер от с. Слатина.
4. Райчо Трайков Стоичков - опозиционер от с. Горубляне.

През годината от различните обекти които обслужва групат а не са постъпили материали, които да дадът основание за отпоч- ането на активна агентурна разработка, или на предварителна къ азработки.

Началник 26 група: *Д. Шопов*
/Д. Шопов/

15.XII.1948 година
София

1948 година.

Годишен

ЦИФРОВ ОТЧЕТ

На 26. група, отд. "В" - I. отдел на ДДС

	агенти	шифр.	режиденти	шифр.	общо
1. Заварена агентура на 1. I. 1948 год.	—	—	5	52	57
2. Вербовка на нова агентура					
а/ Предвидени по план	7	—	10	42	59
б/ Изпълнени по план	5	—	10	40	55
в/ Изпълнени извън план	—	2	—	—	2
3. Изключена /отпаднала/ агентура	1	—	1	30	32
а/ По предателство	—	—	—	—	—
б/ По негодност	1	—	—	16	17
в/ Прехвърлена	—	—	1	12	13
г/ Временно по заминаване	—	—	—	1	1
д/ По други причини	—	—	—	1	1
4. Агентура в края на годината - 48 г.	4	2	15	61	82
5. Съставени характеристики					
а/ Предвидено	2	2	7	24	35
б/ Изпълнено	2	2	12	57	73
6. Оформено ли е досието на агента					
а/ Предвидено	2	2	9	43	56
б/ Изпълнено	2	2	13	57	74

ГОРНОТО ПО ОБРАЗЕЦ № 2

7. Заварени активни агентурни разработки от 1. I. 1948 г.	.....
8. Планове на активни разработки:	
а/ Предвидени по план	.....
б/ Съставени по план	.....
в/ Съставени изпълнени	.....
9. Новозаведени агентурни разработки:	.....
10. Реализация на агентурни разработки:	
а/ Предвидени по план	.....
б/ Изпълнени по план	.....
11. Активни разработки в края на тримесечията 1948 година	.....
12. Заварени О.Н. досиета на 1. I. 1948 година	4
13. Открити О.Н. Досиета:	
а/ Предвидени по план	3
б/ Изпълнено извън план	2
14. О.Н. досиета в края на 1948 година	2
15. Преписки /пред. раз/ заварени на 1. I. 1948 год.	5
16. Преписки предвидено да се открият	1
17. Преписки открити	1
18. Преписки прекратени	1
19. Преписки преминали в активни разработки	1
20. Преписки преминали в О.Н. досиета	1
21. Преписки в края на годината	1

22. Литерни досиета /Дела справочници/.....
 а/ Предвидени..... 17
 б/ Изпълнени..... 17

ГОРНОТО ПО ОБРАЗЕЦ № 3.

Е-т	С пре-ка връз-ка	Нас-роче-ни	Състоя-ли се	Прова-лени.	Без до-несе-ние.	С дон-несе-ние.	С доне-сениехи Б.З.	С доне-сение О.З.	С доне-сение О.В.З.
	39	1,200	992	208	154	838	415	582	50

24. Срещи на О.Р. с Агенти..... 45
 25. Срещи на О.Р. с резиденти..... 271
 26. Срещи на О.Р. със старши резиденти..... 35
 27. Срещи на О.Р. с информатори..... 621
 28. Явки заварени на 1.І.1948 год.....

БЕРБОВАНИ ЯВКИ:

а/ Предвидени по план..... 7
 б/ Изпълнено..... 5 /една пребадена
 29. Колко на брой агентура се среща в явките..... 5
 30. Колко от агентурата се среща извън явките..... 5 /с ачалите

ГОРНОТО ПО ОБРАЗЕЦ № 4

Арести в резултат на разработки.

1. О.Р.....
2. По коя разработка.....
3. По коя линия.....
4. Брой на задържаните.....
5. Брой на освободените.....
6. Брой на дадени под съд.....
7. Брой на изпратените в ТВО.....

АРЕСТИ БЕЗ РАЗРАБОТКА

1. По коя линия.....
2. Брой на задържаните.....
3. Брой на освободените.....
4. Брой на дадените под съд.....
5. Брой на изпратените в ТВО..... 5

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1
Строго секретно!

ДО ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК НА ОТДЕЛ I-ВИ
ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

Т у к.

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

на Отделение "А", Отдел I-ви, за времето от 1.I.1949 година
до 31.XII.1949 година.

През отчетния период от време работата на отделението се характеризира със следните по важни политически и оперативни задачи. Отделението работи при напрегната международна обстановка и все по бързото нарастващо фронта на мира начело с великия Съветски съюз, а от друга страна подпалвачите на нова световна война - англо-американските империалисти, които всячески се стремят да хвърлят човечеството в една нова трета световна война. В тази напрегната обстановка отделението води борба срещу обектите, които се явяваха проводници именно на блока на империалистите. През годината дейността на обектите се изразяваше главно в разпространяване слухове за близка война, издаване периодически анонимни позиви, писане на анонимни писма и бягства зад граница. Докато в началото на годината бягствата за Югославия баха зачестили и в това отношение отделението водеше или реализира някои агентурни, предварителни и активни разработки, по късно врага се ориентира да не напуска страната, а да води борба в страната. Докато привържениците на бившия Николапетков съюз правеха опити да създадат нелегални групи с главни задачи - подпомагане на бивши техни привърженици намиращи се понастоящем в ТВО и затвори, а от друга страна препоръчваша на своите съмишленици да пазят кадрите си, да не се впускат в активна вражеска дейност за да могат при "близката война която идвала" - да оказат помощ на избягалите техни привърженици зад граница, и на англо-американските империалисти. Наред с това те не пропускаха случаи да агитират сред своите привърженици да гласуват с бяли бюлатини при провеждането на изборите на 15.V.1949 г. за окръжни съветници и съдебни заседатели. Същите след разкриването на бандата на ТРАЙЧО КОСТОВ и тяхното задържане, издигнаха същия като свое знаме като имаше случаи на издаване на анонимни позиви и писма в които издигаха като свое знаме Гемето и предателя Трайчо Костов. Наред с тази своя дейност, те ставаха разпространители на най-зловредни слухове, а особено това се изрази след смъртта на др. Димитров и по-късно във връзка с изборите за народни представители и др.

В така очерталата се вътрешна и международна обстановка пред отделението стоеше задачата да води борба срещу тези вражески елементи неговата агентурно оперативна работа през годината се изразява в следното:

ВЗНС /Н.П./

I. АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Агентурна разработка "ЛИСИЦА" - възникнала през м. януари 1949г.

на бившия министър АСЕН ПАВЛОВ БАЕВ - н.петковист, въз основа показанията на орг.секретар на ВЗНС/НП/ - ХРИСТО СТРАТЕВ, в които показания ПАВЛОВ се уличава като ръководител на център оглавяващ нелегална организация на ВЗНС/НП/. Разработката се води от начало като еднолична, а впоследствие се ~~вж~~ превърна в групова агентурна разработка "ЗЕЛЕНИЧАР". През м.ноември разработката бе реализирана и обекта ПАВЛОВ бе задържан, и понастоящем се намира в СЦЗ.

2. Агентурна разработка "ПАЯК". Агентурна разработка "ПАЯК" е възникнала през м.февруари 1949 год. въз връзка с показанията дадени от орг.секретар на ВЗНС/НП/ - ХРИСТО СТРАТЕВ, в които се уличаваше БОРИС КОСТАДИНОВ БУМБАРОВ за член в нелегален център оглавяващ останките на развития ВЗНС/НП/. Обекта се разработваше от агентите "Белмекен", "Добруджански" и "Сербезов". От водените разговори с обекта, той умело се прикриваше и не можа да се установи по агентурен път БУМБАРОВ да участва в конспиративен център. През м.ноември по оперативни съображения същият беше задържан и разработката реализирана, а обекта изпратен в СЦЗ.

3. Агентурна разработка "Къртица" възникнала през м.февруари 1949г въз основа на дадените показания от орг.секретар на ВЗНС/НП/ - ХРИСТО СТРАТЕВ, в които се уличаваше като член на нелегалния център ВЗНС/НП/ - АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ДЕРЖАНСКИ. Към края на м.ноември разработката беше реализирана и обекта задържан и изпратен в СЦЗ.

4. Агентурна разработка "ЧАКАЛ". Възникнала ~~пд~~ в началото на месец януари въз основа на агентурни данни, в които се уличаваше във вражеска дейност обекта на разработката ВЕСЕЛИН ИВАНОВ БОБОШЕВСКИ за членуване в нелегална организация, събиране и предаване информационен ~~материал~~ за пресата на чуждата пропаганда. Предвид на това, че обекта на разработката се самоуби, същата се затегна. Напоследък е направено предложение и е задържан лицето ЛЕВОМИР ОРОЗОВ за когото разполагаме с агентурни данни, че е бил посветен от БОБОШЕВСКИ в нелегалната организация. На същият следствието продължава и в случай, че обекта направи признания и се окаже подходящ, ще бъде вербован за разработката, като ще бъде изпратен на лагер за няколко месеца с цел законспирирането му като сътрудник. Ако в следствието не се потвърдят агентурните данни при положение, че ОРОЗОВ е бивш легионер, разработката ще бъде прекратена, и ще бъде направено предложение за изпращане на ОРОЗОВ в ТВО.

II. ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Агентурна разработка "ВЕРТЕП". Разработката е възникнала въз основа на агентурни данни за група бивши членове н.петковисти участващи в нелегална организация за събиране помощ за подпомагане членовете някогапетковисти намиращи се в ТВОж и затвора. Разработката е обслужвана от един агент измежду близките от разработваната група. Разработката се води в направление за установяване истинността на агентурните данни и ако се потвърдят за същите ще се направи предложение да премине в агентурна, а противен случай ще бъде прекратена.

1. Предварителна разработка "РЪЖДА". Възникнала в края на м.септември въз основа на агентурни данни в които се говори, че обекта на разработката БОНЕ РЕДЖОВ се занимава с вражеска нелегална дейност и събирателни сведения от стопански и политически характер. Същият е търсил начин да се свърже за целта с офицер от М-во на Народната отбрана, като е водил разговор и се е интересувал какви доставки има нужда Снабдителния отдел при м-вото. Напоследък около същият е вербован агент по место-работа под псевдоним "ПЕТРОВ". От данните които са получени от агента, се вижда, че РЕДЖОВ е брат на избягалия зад граница бивш крупен търговец

- 3 -

173

износител ИВАН РЕДЖОВ с който понастоящем поддържа писмени връзки и получава разни колети. По същата разработка работи и нововербования агент "МАРИЦА", който е в любовни отношения с обекта и има възможност да научава повече данни за дейността на същият. Разработката продължава да се води понастоящем.

3. Предварителна разработка "ЗЕЛЕНАТА ВРЪЗКА". Възникнала в началото на 1949 год. въз основа на агентурни данни, че обекта на разработката ИВАН ИВАНОВ ПОПОВ е в писмена връзка с избягалия зад граница Г.М. ДИМИТРОВ. За целта на разработката е вербован агент из връзките на обекта на разработката. Предвид на това, че обекта на разработката бе изселен от София и от воденето на разработката до м.април 1949 год., не се установи конкретна вражеска дейност, разработката бе прекратена и изпратени препис от материалите за вземането на о.н.ПОПОВ в гр.Ловеч.

ОТЧЕТНО-НАБЛЮДАТЕЛНИ И КОНТРОЛНИ ДОСИЕТА.

1. СВЕТЛА РАЙКО ДАСКАЛОВА - взета на отчетно наблюдение и разработана от агентите "ЛИЛИ", "ЙОШКО". От наблюдението се установи, че същата поддържа известни връзки с бивши членове на Н.П.свюз, които ги изпълва за лични облаги без да е установено да развива друга особена организационна дейност освен разпространяването на вражески слухове. Обекта на наблюдението е жена на известния геметовец д-р ВАМПИРСКИ и предвид на това е често посещавана от бивши привърженици на Н.П.свюз и чрез нейното наблюдение установяваме някои замисли или подготовка за някаква дейност на николалетковистите. Отчетното наблюдение продължава и понастоящем.

2. Обекти на контролно наблюдение са лицата: ЙОРДАН КОВАЧЕВ, ГЕОРГИ ЙОРДАНОВ, ДИМИТЪР КЛЯВКОВ, ГЕОРГИ ЗАПРЯНОВ, АНГЕЛ ДЕЛИГАНЕВ, КОСТАДИН ШОПОВ ДЖОНГОВ, същият понастоящем са на о.н.в ДС-Пловдив. За контролните досиета на същите се получават много малко материали от сектора, въпреки многократните напомняния същите не са обезпечени с достатъчно агентура от сектора.

3. Обект на контролно наблюдение - СТОЯН АНГЕЛОВ КЪРОВ, ЦВЕТАН НИКОЛОВ МАКСИМОВ и АНГЕЛ ГЕОРГИЕВ ТИШЕВИНСКИ понастоящем се намират в сектор ДС-Враца от които напоследък КЪРЛОВ е изпратен в ТВО, а останалите двама са в сектора, но материали за контролното наблюдение постъпват много слабо. За целта е изпратен командировка о.р.в сектора за да прегледа лично о.н.досиетата и даде съответните извадания за активизиране работата.

4. Обекта на контролно наблюдение: НИКОЛА ИЛИЕВ БРОНЗИВ - ДС Плевен до изпращането в ТВО за същият постъпваха материали и бе добре обезпечен с агентура.

5. Обект на контролно досие МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ - ДС Ст.Загора във връзка със смъртта на др.Димитров, същият е изпратен в ТВО.

6. Обекта на контролно досие - БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ - сектор Горна Джумая, до изпращането му в ТВО бе обезпечен добре с агентура. Понастоящем същият се намира в ТВО и материали по досието не постъпват.

7. Обекти на контролно наблюдение - ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ, ХРИСТО ГЕОРГИЕВ ПОПОВ и АТАНАС ПАНАЙОТОВ ПОПОВ понастоящем живущи в сектор ДС-Варна. За същите материали за контролните им досиета не постъпват редовно и не са обезпечени достатъчно с агентура. Напоследък ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ е изпратен в ТВО, а АТАНАС ПОПОВ е изселен от сектора.

8. Обект на контролно наблюдение - Петър Николов Бърбински-сектор София - гр. Кюстендил е обезпечен с достатъчно агентура. Понастоящем същият е изпратен в ТВО-Пожарево.

НЕЛЕГАЛНИ ФАШИСТКИ ОРГАНИЗАЦИИ.СВНЛI. АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ

1. Агентурна разработка "ПРИОВЩЕНЕЦ" възникнала въз основа на агентурни данни уличаващи в нелегална вражеска дейност бившия легионерски водач ДЕНЧО СТЕФАНОВ ДЕНЧЕВ. Разработката е възникнала през м.ноември 1949 год. и се води в направление документиране дейността на ДЕНЧЕВ като агент на чуждо разузнаване. Същият понастоящем работи като журналист във в-к "Труд" - отдел Външна информация и репортаж за живота на работниците в фабриките. Разработката е обезпечена с двама агенти "Босилек" и "Симовски". Същата продължава да се води и понастоящем.

2. Групова агентурна разработка "КАНАЛ" - възникнала въз основа на агентурни данни на 15.X.1949 год. в които данни се говори, че обектите на разработката: ИВАН ДОЧЕВ, д-р АНГЕЛ ТОДОРОВ и бившия полицейски комендант на София - ДИМИТРОВ имат нелегален легионерски център зад граница - Австрия - Виена и правят опит да създават нелегална легионерска организация в страната. Разработката се води в направелите разкриване на връзките на същите в страната и установяване канал чрез който ще изпращат директиви и лица за организиране на нелегална легионерска организация в страната. По разработката работи нововербования агент "Дунавски". Същата разработка продължава и понастоящем.

Ратници.I. АКТИВНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Активна разработка "ЧУЖДЕНЦИ" възникнала по агентурни данни въз основа на това че обекта на разработка през началото на 1949 год. е развивал нелегална вражеска дейност и обособил около себе си кръжок за разпространяване на фашистка литература и изготвяне пакети и разпространяване на слухове и цинички випове по адрес на властта. Предвид на това, че от водената разработка не можа да се установи да развиват особено нелегална дейност във връзка със смъртта на др.Димитров, разработката бе реализирана и обекта на разработката ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ НИКОЛОВ изпратен в ТВО, където се намира и понастоящем.

II. ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителната разработка "НОЩНА ПТИЦА" възникнала през м.януари 1949 год. въз основа на казаина на лицето ПЕТЪР КОНСТАНТИНОВ ДОЙЧИНОВ и БОРИС Н.САВИНОВ. В донесението си казаина на същите съобщава, че обектите на разработка били посещавани нощно време от бивши членове на фашистки организации и правели нелегални събрания в квартирата им. От воденето на разработката се установи, че донесението на казаина е тенденциозно и е плод на изострилите се отношения между него и наемдателяте. Предвид на това разработката към началото на м.март с.г. бе закрыта.

2. Предварителна разработка "КОЖУХ" възникнала към края на месец декември 1948 година въз основа на донесение на гражданин в което се говори, че съществува нелегална организация в гр.Къстендил, в която организация са членували братята АСЕН И ЙОРДАН ДОЙЧИНОВИ от гр.Къстендил. От проведените мероприятия по разработката се установи, че ~~являва~~ доне-

сението за което се говори, че обектите се въоръжавали и имали складирано оръжие в някоя пещера в кюстендилските села не отговаря на истината, но предвид на това, че обектите ставаха разпространители на зловредни слухове без да провеждат друга конкретна организирана дейност разработката бе реализирана и ДОЙЧИНОВИ изпратени в ТВО. Възработки

3. Предварителна разработка "ГЕО МИЛЕВ". Възникнала в края на 1948 година въз основа донесение на гражданин в което се съобщава, че в къщата на МАРКО ИВАНОВ МАРКОВ - бивш ратник ИЖИ и легионер се събирали въоръжени лица и провеждали вражеска дейност. Въз основа на това че по агентурен път установихме, че донесението не отговаря на истината в началото на 1949 година разработката бе прекратена и обекта МАРКО ИВАНОВ взет на о.н.

4. Разработка "НОШНА КОЛА" - възникнала въз основа на агентурни данни и донесение на гражданин в края на м. декември 1948 година. Въз основа на които донесения се отпочна разработката на лицето БОРИС НИКОЛОВ АРНАУДОВ - шофьор, който се уличаваше, че с колата пренасял оръжие на нелегална организация. От агентурната работа, която се проведе по разработката се установи, че донесението е плод на лични отношения, между доносителите с-вото МИХАЙЛОВИ и АРНАУДОВ.

5. Предварителна разработка "ПОКРАЙНИНИ" - възникнала в края на м. декември 1948 год. въз основа на анонимно донесение в което се говори за съществуването на нелегална организация в която членували лицата ПЪРВАН МАРКОВ ДАСКАЛОВ, адвокат, инженер ГЕОРГИЕВ, СПАС НИКОЛОВ ГАНЕНСКИ, ПАВЕЛ СТ. АЦЕВ. От проведените мероприятия се установи, че наличието на такава организация няма. Бяха задържани лицата АСЕН ПАВЛОВ и ПАВЕЛ СТ. АЦЕВ и от проведения разпит се установи, че няма нелегална организация. Установи се, че лицето НАЙДЕН ВАСИЛЕВ има лични отношения с горните лица и направил анонимно донесение с цел да увреди на горните. Разработката през м. март 1949 год. бе прекратена.

Паисиевци.

1. ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителна разработка "ВИТОША" - възникнала през месец януари 1949 год. въз основа на донесения в които се говори, че готвели за бягство група младежи: ЕМИЛ БОРИСОВ ГЕОРГИЕВ, АНАСТАСИЯ ДИНЕВА ИВАН ХРАНОВ, НЕДКО АЛЕКСАНДРОВ, КОНСТАНТИН КОВАЧЕВ и др. От проведените мероприятия се установи, че действително някои от младежите от групата замисляли подготовка за бягство. След задържането им и проведения им разпит, лицата направиха пълни признания и за предотвратяването на бягството бяха изпратени в ТВО с изключение на КОВАЧЕВ.

2. Предварителна разработка "МОРЗ" - заведена на бившия легионер ГЕОРГИ ИВАНОВ ЯНКОВ - впоследствие паисиевец въз основа донесения на ИВАНКА ШАПКАРОВА - негова съседка, в което говори, че ЯНКОВ работел нощно време на морзов апарат. Предвид на това, че обекта е известен паисиевец бе отпочната разработка като за целта бяха вербовани двама информатори по местоживеење на обекта. След вербовката на информаторите и проведените мероприятия по същата разработка се установи, че донесението на ШАПКАРОВА е тенденциозно и се дължи на създадените се лоши отношения между ШАПКАРОВА и семейството на ЯНКОВ. Предвид на това в началото на м. април разработката бе прекратена.

3. Предварителна разработка "СЛУХАРИ" - възникнала през месец ноември 1949 год. въз основа на агентурни данни в които се говори, че група паисиевци провеждат вражеска дейност и подпомагали парично бивши техни пострадали съидейници. По разработката работят двама агенти:

12
6

"СИМОВСКИ" и "ГАНЧО" изхождащи из средите на самата група. Агентите изхождат из вредата на групата и добре разработват обектите. Разработката продължава понастоящем да се води.

4. Предварителна разработка "ТРУБАДУРИ" - възникнала през м.ноември 1949 год. въз основа на донесения на наш партиец в което донесени се говори, че група младежи се събирали в компания в кв."Семинарията" и предлагали нанашия другар да влезе в групата и да ги снабди с оръжия, което било необходимо за групата. От проведените агентурно-оперативни мероприятия се установи, че въпросната група се състои от младежи и девойки, които се занимавали изключително с кражби и живеели морално разложен живот. Предвид на това разработката беше закрыта на 20.XII.1949 год.

5. Предварителна разработка "ПЪХОВЕ" - възникнала през м.ноември 1949 г. въз основа на агентурни данни, които уличават тримата братя ИВАН, ГЕОРГИ и АТАНАС АНГЕЛОВИ АНКОВИ в провеждане нелегална конспиративна дейност срещу властта и подържали връзка с френската легация. Разработката е още в процес на развитие. Набелязани са вербовки на двама информатори по местоживеене на обектите. Понастоящем същата продължава да се води.

6

Цанковисти.

АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Групова агентурна разработка "ОКУПАЦИЯ" - възникнала въз основа на агентурни данни през м.юли 1949 год. от което се вижда, че група лица: ХРИСТО АРГИРОВ ГЕЛЕНЦОВ, ХАРАЛАМПИ АРГИРОВ ГЕЛЕНЦОВ, АВРАМ ВАСИЛЕВ, ВОГДАН БУЖЕВ, КИРИЛ ПИШКОВ, същата група развива вражеска нелегална дейност, бе се снабдила с циклостил и пишеща машина и в надвечерие то на изборите излезе с позив към българския народ подписан с Нелегален комитет "Христо Ботев". По същата разработка работеха двама агенти, от които единия агент-предател държан от Градската служба. За предотвратяване на тяхната дейност през м.ноември разработката бе реализирана и лицата задържани. Понастоящем им се води следствие и правят пълни признания. Като веществени доказателства служат иззетите циклостил и пишеща машина.

ОТЧЕТНО-НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА

Легионери.

1. О.н.досие на лицето АЛЕКСАНДЪР ПЪДАРЕВ открито 15.XI.1949 г. Същият се разработва от агента "Босилек", и агент "Боряна".

2. он.досие открито през м.ноември 1949 год. на АНДРЕЙ АСЕНОВ ВЛЪЧКОВ по подозрение на това, че същият поддържа връзки с ИВАН ДИЧЕВ бивш водач на легионерите избягал зад граница, и от друга страна, че обекта работи в М-во на електрификацията, който е много важен обект и има опасност да проведат известен саботаж. Обекта се разработва от агент "Босилек".

3. През м.ноември е открито о.н.досие на бившия легионерски водач КИРИЛ ВУЧКОВ КИРКОВ - близък на ДЕНЧО ДЕНЧЕВ. Към същият се насочва за разработване агента "Боряна".

4. В началото на 1949 год. са открити о.н.досиета на следните ле-

- 7 -

гионери: АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ, ВАСИЛ ИВАНОВ ЗЛАТАРЕВ, ДИМИТЪР ИВАНОВ ГЪРНЕВ, ИЛИЯ ЦВЯТКОВ КЮТЕНДЖИЕВ и БОРИС ТОДОРОВ ИВАНОВ. Същите обекти си разработваха от агентите "Боряна", "Босилек" но предвид на това, че не се установи да развиват каквато и да е вражеска дейност на същите през м.май 1949 год. о.н.досиетата бяха закрити.

Ратници.

1. Открити са он.досиета на НИКОЛА МАНОЛОВ, ИВАН КАРАЙОТОВ и ИВАН ИВАНОВ. Същите се разработват от агента "Преславски", който е в непрекъснатата компания с обектите на разработка и разработка добре същите. Освен това в последно време към тях се насочвани и агентите ИКом" и "Баталов".

2. Открито он.досие в началото на 1949 год. на ВАНГЕЛ КОМАРОВ, който се разработва от агента "Баталов" и работи добре.

Цанковисти.

1. В началото на 1949 год. са открити о.н.досиета на цанковистите ГЕОРГИ Георгиев, АЛЕКСАНДЪР СИРОМАХОВ, ДИМИТЪР ЗАПРЯНОВ, и ГЕОРГИ П. КИСЕЛОВ. Същите се разработват от агента "Гърков", но разработката е незадоволителна и следва да се вербоват много агенти около същите.

2. Открити са о.н.досиета към средата на м.май 1949 г. на цанковистите: СТЕФАН РАЩАНОВ, ВЛАДИМИР ЛАЗАРОВ ТОЛОВ и ИВАН КОНСТАНТИНОВ КОВАЧЕВ. Същите се разработват от агента "Росенски", който се движи из тяхните среди и ги разработва добре.

Паисиевци.

1. Открито о.н.досие през м.октомври на бившия активен паисиевец СЛАВЧО КОСТОВ АТАНАСОВ въз основа на това, че от агентурни данни с които разполагаме около него се говори, че същия напоследък се е активизирал и става разпространител на разни зловредни вицове по отношение на О.Ф. власт. Предвид на това, че същия може да развива некаква дейност се взема на отчет, като се насочват около него агентите "Паиси" и "Лекарски". За сега агентурата която работи около него добре го разработва и има указание, че в най скоро време отчетно-наблюдателното досие ще премине в разработка.

2. Открито о.н.досие през м.октомври на паисиевца ПЕТЪР КОСТАНИНОВ БОЕВ за който напоследък има агентурни данни, че почва да се акти визира и има съмнение, че може да предприеме активна вражеска дейност. Същия се разработва от агентите "Станьо" и "Симовски". Разработването на обекта е обезпечено добре с агентура.

Анархисти.

1. След задържането на активните анархисти и проведеното им следствие, една част от тях беха осъдени на тежко наказание, а други изпратени в ТВО. Общо в процеса беха репресирани 15 души, от които 8 зад граница осъдени на тежки наказания, а останалите в затвора. Предвид на това че анархистите беха обезглавени след м.май т.г. дейността на същите намаля до минимум.

АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Агентурна разработка "ШИГМЕЙ" открита на 16.XII.948 год. на

1978

анархисти и троцкисти, като главни ръководители в разработката бяха Христо Колев, Марин Добрев-анархисти и Наум Златарев, Васил Раковски, Кръстю Зуев и др. В тая разработка бяха заангажирани общо троцкисти и анархисти 220 души която в началото на 1949 год. бе реализирана и обектите на разработка понастоящем се намират в ТВО.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителна разработка "ЛАЛУТЕР" на обекта СИМЕОН ДИМИТРОВ ШОПСКИ-анархист, възникнала въз основа на агентурни данни през м. септември 1949 год. в които се говори, че обекта на разработка е подържал връзка с анархисти от др. Димитрово и служел за канал да превежда анархисти зад граница. От проведените агентурно оперативни мероприятия по разработката се установи, че обекта не е създавал или да поддържа връски с какъвто и да било канал и пред вид на това, разработката бе прекратена на 15. XII. 1949 год. а обекта взет на о. н. досие в родното му село, където понастоящем се намира.

ОТЧЕТНО-НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА.

1. В началото на 1949 год. по линия на анархисти имахе 21 о. н. досие т които при реорганизацията беха предадени на градско отделение 17 о. н. д. а в групата останаха 2 о. н. досиета.

1. Отчетно наблюдателно досие на БОРИС ЯНЕВ ~~XXXXX~~-анархист от преди 9.9.44 год. злостен, заемащ отговорно место при анархистите. Същото о. н. досие бе обезпечено добре с агентура.

2. Отчетно наблюдателно досие на НЕНО РУСЕВ-стар анархист, заемащ отговорна длъжност при анархистите и доскоро асистент при БАН. Съдия е обезпечен с агентура.

3. Открито о. н. досие на СТЕФАН БАКАЛОВ известен ръководящ анархист през м. април 1949 год. същото беше добре обезпечено с агентура. Предвид на това, че бе злостен разпространител на слухове срещу о. ф. власт в връзка с смъртта на др. Димитров бе изпратен в ТВО и досието му закрито.

4. Открито о. н. досие на ЛЮБЕН ДИКОВ през м. март 1949 год. известен ръководящ анархист за когото се установи, че поддържа връски с атамето по печата в испанската легация Ирухо и се готвеше да избяга зад граница, същия бе задържан през м. май и изпратен в ТВО, а досието му закрито.

ТРОЦКИСТИ - ТРАЙЧОКОВОСТИ.

АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Разработка "ХАМАЛЕОН" възникнала въз основа на агентурни донесения на 17. VI. 1949 год. в които се говори, че обекта на разработка ПЕТЪР ЦВЕТКОВ АБРАМОВ-литератур развива активна троцкиска дейност. Разработката се разработваше от агента "Павлов" и ново вербования инф. по местоживееие "Ветеран". В резултат на разработката обекта бе задържан на 15. X. 1949 год. и разработката реализирана. Понастоящем на Аврамов се води следствие.

2. Агентурна разработка "ПРОВОКАТОР" възникнала въз основа на агентурни данни за лицето АТАНАС НЕДЕЛЧЕВ АНДРЕЕВ-пенсионер на 10. IX. 1949 год. от даните с които разполагаме за обекта се вижда, че Неделчев е троцкист още от 1932 год. когато е участвувал в списването на в. "Освобождение" а след 9.9.44 год. влиза в партията-ВКП за прикритие, но не престава да говори против мероприятията на о. ф. и линията на партията. Обекта се разработва от агента "Павлов" и инф. по местоживееие "Донев". Разработката продължава и понастоящем.

3. Агентурна разработка "ПЕНЕЛНКА" възникнала въз основа на задържането на бившия началник на Отдел II-ри Д. Д. С. шпионина Николай Задгорски

Денис Задгорска. Разработката се води за установяване вражеската дейност на Денис и евентуална връзка с чужди шпионски централи на които е бил агент съпругът ѝ. По разработката работят агентите "Павлов" - внедрен и нововербованите агенти "Теменуга", "Антонета" и инф. "Кокиче". Разработката понастоящем продължава.

4. Агентурна разработка "МАРИОНЕТКА" възникнала на 21.Х.949 год. на ПАРАСКЕВА НИКОЛОВА ПАВЛОВА - по повод задържането на трайчкостовист и агент-провокаatora Никола Павлов. Разработката се води в направление установяване вражеската дейност на обекта и евентуално ~~в~~ външни връзки с чужди вражески елементи. Разработката понастоящем е обезпечена от един информатор "Поер", който не е достатъчен, и следва да се вербова нов агент около обекта. Разработката понастоящем продължава.

5. Групова агентурна разработка "УСОЙНИЦИ" - обект на разработка са Гордияна Николова Начева, Тодор и Иван Райна Начеви. Разработката е възникнала на 24.Х.949 год. в връзка с задържането - съпруга на Гордияна-Никола Начев, бивш чужд агент и трайчкостовист, вражески елемент. Разработката понастоящем се разработва от агентите "Кокиче" и "Хъспеи". Разработката понастоящем продължава.

6. Групова агентурна разработка "ЧАННИЦИ" възникнала на 24.ХІ.949 год. в връзка с задържането на известния троцкист - Стефан Манов. Обекти на разработката са Веселин Стефанов Манов, син на Манов, Мара д-р Харбова, снаха на Манов и Василка Панайотова - сестра на Стефан Манов. По разработката понастоящем работи инф. "Темида", а като ~~вътрешен~~ агент до 5.ХІІ.949 год. работеше о.р. Елия Ешкенази. В връзка с процеса - Трайчо Костов, Веселин Манов обект на разработката бе задържан предвид на това, че същия се заканва, че е способен да направи нещо в заседателната зала и за предотвратяването на това ~~утой~~ бе задържан и понастоящем се намира в ДДС, където му се води следствие. По разработката напоследък е вербован агент "Валя" и може се смята, че е о.б. е с п е ч е н а с р а в н и т е л н о д о б р е .

7. Групова агентурна разработка "КЪРТИЦИ" възникнала на 25.Х.949 год. на обектите МАРИЯ и ЛИЛЯНА ИВАН ГЕВРЕНОВИ - съпруга и дъщеря на осъдения шпионин и трайчкостовист Иван Гевренев в връзка с процеса на Тр. Костов. Разработката се води за установяване вражеската им дейност и подържането от тях връзки с чужденци и трайчкостовиски елементи. Обектите се разработват от агент "Лаура", нововербован агент, но добре работещ сред обектите. Разработката понастоящем продължава.

8. Агентурна разработка "ОСА" възникнала на 24.ХІІ.949 год. на обекта АНА ИВАНОВА МАСЛАРОВА. Разработката се води за установяване антинародната дейност на Масларова след задържането на нейния мъж Иван Масларов - заведени кадри при Ц.К. на БКП, а понастоящем обвинен като агент провокатор и трайчкостовист. По разработката работи нововербования информатор "Верин", който не е достатъчен за правилно обезпечаване на разработката и се предвижда вербовка на нова агентура.

9. Агентурна разработка "ВРЕДИТЕЛИ" - разработката е възникнала въз основа на агентурни данни в началото на н. ноември 949 год. в които агента ~~НН~~ "Павлов" говори, че НИКОЛОВ който работи в БТА и член на БКП е отявлен трайчкостовист. Същият според агента "Павлов" систематически става разпрестранител на най зловредни слухове по отношение на наши партийни ръководители и Съветския съюз. Агента "Павлов" разработва обекта добре и може се смята че обекта е обезпечен с агентура сравнително добре. Разработката понастоящем продължава.

КОНТРОЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Контролна групова агентурна разработка "КУЛАЦИ" възникнала през м. март 949 год. по агентурни данни в които се говори, че обекти на разработката ГЕОРГИ и ТИЦЬО ХАДЖИ ТИЦЕВИ - бивши чифликчи в Добруджа, живущи в гр. Балчик а понастоящем изселили се в гр. Варна са братовчеди на известния троцкист Кръстю Раковски и братя на съпругата на Иван Гевренев - съден с процеса на Тр. Костов. В същата разработка се разработват и Ангел Бокуров, Панайот Айнлъзов и Костадин Божков - живущи в балчикските села. Разработката понастоящем се води като централизирана в гр. Варна и Балчик. Същата не е обезпечена почти с никаква агентура, и по причина на това в контролната разработка

не постъпват никакви материали. В връзка с това бе командирован на 20.XII 1949 год. гр.началник работещ по тази линия, който на място установи, че разработката е в много лошо състояние и съвместно с инспектор I-ва секция гр. Сталин начертават план за бъдещата работа. Разработката и понастоящем продължава.

2. Еднолична агентурна разработка "РАЙК" възникнала през м. октомври 1949 год. въз основа на данни които уличават АЛЕКСАНДЪР РАЧКОВ АЛЕКСИЕВ - член на БКП роден и живущ в гр. Горна Ореховица в бивш с.с. на полицията и понастоящем привърженик на Тр. Костов. Съдия след 9.9.44 год. е бил началник Д.С. - В. Търново, след това става О.К. секретар на БКП, а понастоящем чиновник в райония Кооп в В. Търново. На 15.XII.1949 год. излязохме с предложение да бъде реализирана разработката, което се утвърди и понастоящем обекта е задържан в Д.Д.С.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителна разработка "ЛАКЕЙ" отпочната през м. януари 1949 г на обекта ВЛАДИСЛАВ ЛАЗАРОВ ВЛАДИСЛАВОВ въз основа на агентурни данни в които се говори, че същия провежда вражеска дейност и се очертава като троцкист и агент на чуждо разузнаване. Предвид на това, че обекта на разработката подържаше връзка с чужди легации, през м. септември 1949 год. предадена на II-ри отдел.

2. Предварителна разработка "ЧЕРВЕИ" възникнала на 11.X.1949 год. въз основа на донесение на милиционерския подпоручик Георги Панайотов в което се говори, че АНГЕЛОВ, като служащ в администрацията на в. "Раб. дело" се проявявал като трайчкостовист, а освен това, жена му е далматинка и харчели много средства. Предвид на това, че същите са подържали връзка с лица от югославиянската легация/според донесението/ на обекта се отпочна предварителна разработка. Разработката понастоящем е към прекратяване. Предвид на това, че от агентурните оперативни мероприятия не се установи да развива вражеска дейност Ангелов, а заедно с жена си живеят морално разложен живот и се предполага, че жена му проституира.

ОТЧЕТНО НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА.

1. В началото на годината е открито о.н. досие на Стефан Василев Манов - известен троцкист, което по късно премина в разработка и понастоящем е реализирано, като на обекта се води следствие.

2. През м. февруари 1949 год. е открито о.н. досие на СИДЕР ТОДОРОВ СИДЕРОВ, което при реорганизацията бе предадено на градското отделение.

3. През м. януари 1949 год. бе открито о.н. досие на вестния троцкист ГАВРИЛ НАЧКОВ ЦЕНКОВ, което впоследствие бе предадено на градското отделение.

БИВШИ ХОРА

Полицаи, съдени от Н. съд и лица готвещи се за бегство зад граница.

АКТИВНИ АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Агентурната разработка /"Групова/" "ГЛУПЦИ" възникнала на 21.V. 1949 год. въз основа на донесение на агент "Скорост" в което се вижда, че група лица се подготвят за нелегално преминаване на границата за Югославия а именно ИЛИЯ НЕНОВ, МИХАИЛ КРЪСТЕВ, ЗДРАВКО БЛАГОЕВ, Борис Станков, Илия и др. четирма. По разработката работеше агент "Скорост" който работеше добре и в резултат на това разработката бе реализирана в връзка с погребението на др. Димитров и след проведеното им следствие, лицата бе дадени на съд от които 8 души бе осъдени и един изпратен в ТВО.

2. Агентурна разработка "ПРОПАГАНДАТОРИ" възникнала на 10.Х.1949 год. въз основа на агентурни данни в които се говори, че лицата Любен Жекон и Коста Хр. Хентон и двамата от София са в връзка с лица от югославиянската легация, от които получават титовска пропагандна литература, която литература разпространяват сред гражданите. В връзка с това се отпощна разработка около които понастоящем работи инф. "Рибар" и не е в състояние да разработва обектите. През м. декември 1949 год. е задържан Коста Хентон от Криминалната Милиция по повод на кражба, за който беше проведено следствие от наша страна и се установи, че само Жекон поддържа връзка с лица от югославиянската легация и раздава пропагандна литература. Предвид на това, че Хентон не се указва подходящ за вербовка, като криминален тип, същия бе изпратен с наше съгласие в ТВО. Разработката понастоящем продължава.

3. Агентурна разработка "СВРАКА" възникнала на 13.Х.1949 год. въз основа на нареждането на др. Началника отдел I-ви на ~~Кеналата~~ на задържания Димитър Г. Коцелидов в връзка с трайчкостовата група. Разработката се води в направление за установяване каква вражеска дейност развива същата и какви връзки поддържа с близките на трайчкостовици или други вражески среди. Обекта на разработката е обезпечен по местоживееене с един информатор, който е недостатъчен и е предвидено по разработката вербовка на нова агентура. Разработката понастоящем продължава.

4. Агентурна разработка "КЪРТИЦА" възникнала на 20.Х.1949 год. по нареждане на др. Началник на Отдел I-ви на близките на задържания трайчкостовици ст АНГЕЛ БОТИМОВ ТИМЕВ. Обект на разработката са съпругата на задържания и братята му Илия и Димитър Бф. Тимеви. Разработката е обезпечена с трима информатори и се развива сравнително добре. Същата продължава.

5. Агентурната разработка "ВРАГОВЕ" възникна на 25.Х.1949 год. по повод задържането на предателя, шпионина ТРАЙЧО КОСТОВ ДЖУНЕВ и съпругата му Люба Трайчо Костова. Обекти на разработката са: синът Бойко Тр. Костов, сестрите Райна, Александра и Елена Костови и Владимир и Иван Топеничарови-шорей на Тр. Костов. Разработката се води в направление да се установи какви връзки поддържат обектите с други трайчкостовисти и каква вражеска дейност развиват. Обектите на разработка са обезпечени с 4 информатори по место работа и местоживееене. Същите ~~не~~ са достатъчни за обезпечаване хода на разработка та и е предвидено вербовка на нова агентура. Разработката понастоящем продължава.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителна разработка "Бански" възникнала в началото на м. април 1949 год. въз основа на писмо от ДС-Пловдив и Враца, от които се вижда, че обекта на разработката Райно Божилов Райнов е поддържал връзка с близките на избегали зад граница на които изпращал комети зад граница. Разработката бе обезпечена с агента "Пирин" който правилно разработваще обекта и в резултат на това, обекта бе задържан и изпратен в ТВО през м. август, а разработката прекратена.

2. Предварителната разработка "ДИВАК" възникнала през м. май 1949 год. въз основа на донесение от агент "Иван" от ДС-Пловдив в което се говори, че лицето Пенчо Тенев Праков ученик в търговската гимназия София поддържа връзка с лица избегали зад граница и сам организира за нелегално преминаване на границата за Турция. В процеса на разработката и проведените агентурно оперативни мероприятия се установи, че Праков е бил заловен в гр. Харманлии при опит за бегство и бива вербован за агент на службата. Предвид на това разработката бе прекратена през м. август 1949 год.

3. Предварителната разработка "НЕГОДЯЙ" възникнала през м. август 1949 год. въз основа на писмо от специалната служба при трудовите войски в което се говори, че лицето Харитон Ф. Димитров от гр. София-бивш милиционер, потготвял група за нелегално преминаване на границата за Югославия. В връзка с проведените агентурно оперативни мероприятия в процеса на работата се установи, че даните не отговарят на истината и през м. октомври 1949 год. разработката бе прекратена.

4. Предварителната разработка "МОШЕНИК" възникнала на 18.VIII.1949 год. въз основа на писмените донесения на гражданката Тотка Маринова в което се говореше, че търговеца на кожени изделия Христо К. Фабрикарот от гр. София се е готвел с група лица за нелегално преминаване границата. Към разработката бе насочен агент "Иван Грозни" и бе задържан секретно лице от групата за което съобщаваше Маринова че е участвувал при уговаряне на бегството. От проведените мероприятия и агентурните донесения се установи че между Маринова и Фабрикарот има лични отношения и плод на това са донесенията на Маринова. Предвид на това разработката бе прекратена към края на м. септември 1949 год.

5. Предварителната разработка "ПРОСТАЦИ" възникнала на 28.VIII.1949 год. въз основа на писмените донесения от лицето Кръстьо Димитров в което се говори, че група лица се готвят за бегство зад граница. В резултат на заведената разработка се установи, че лицата готвещи се за бегство са бивши разузнавач при Д.С. - Огнян Маринов и Върбан Кръстев. Предвид на това че първия се заканваше да убие др. Зеев защото без да е извършил престъпление немало да го приемат в Югославия. За предприемане на евентуално убийство разработката през октомври бе реализирана, като двамата обекти на разработката бе изпратени в ТВО.

6. Предварителна разработка "ВЕТЕРНАРИ" възникнала на 25.VIII.1949 год. по повод рапорт от о.р. 28 от МВР от което се виждаше, че лицето Д-р ХРИСТО ГЕОРГИЕВ РУСЕВ от гр. София работещ в Бактреологическия институт, вражески настроен организира бегство зад граница с група лица. В резултат на това се отпочна разработка и се вербува агент из средата на хората които щежа да преведат Русев зад граница. След известно водене на разработката се установи, че обекта се отказва да бега и че с него нема никаква група и предвид на това разработката бе прекратена на 12.XI.1949 год.

7. Предварителната разработка "АВАНТЮРИСТИ" възникнала на 28.VIII.1949 год. въз основа на агента "Пиринск" от ДС-Разград в което се говореше че лицата Огнян Маринов Маринов, Здравко Иванов Пандуров и Сашо от гр. София се готвят за нелегално преминаване на границата, като за целта се свързали с чиновници от фирмската легация. От проведените агентурно оперативни мероприятия и секретното задържане на Здравко Иванов Пандуров се установи, че не съществува никакви замисли за бегство и разработката бе прекратена през м. ноември 1949 год.

8. Предварителната разработка "ПОР" възникнала на 6.XI.1949 год. въз основа на донесение от с.с. "Младенков"-агент на ДС-Свиленград, в което се говореше, че лицето Петър Феодоров Ермилов се готви за нелегално преминаване на границата за Турция или Гърция. От проведените агентурнооперативни мероприятия и донесенията на агента "Младенков" проведохме разложителна работа сред обекта и той се отказа от бегството. Предвид на това разработката преваля в началото на м. декември 1949 год. бе прекратена.

9. Предварителната разработка "ОСА" възникнала на 21.V.1949 год. по донесение на резидента "Ваня" от ДС-Пловдив в което се говори, че Сия Георгиева Чукурлиева живува в гр. София, съпруга на убит офицер след 9.9.44 год. има вражески исказавания и се предполага че развива вражеска дейност. В резултат на проведените агентурнооперативни мероприятия се установи, че обекта на разработка не развива особена вражеска дейност, а е засегнат от мероприятията на днешната власт и реагира. Предвид на това разработката на 25.VIII.1949 год. същата бе прекратена.

10. През м. февруари 1949 год. по донесение на агента "Пирин" бе реализирана разработка без да бъде формално заведена, като бе задържани лицата Жорж Христов, Любомир Михайлов, бр. Тръфкчиеви и др. всичко 9 души от които 6 души бе предадени на съда, а другите изпратени в ТВО.

11. ~~В началото на~~

ОТЧЕТНО НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА.

През м. януари 1949 год. бе открита о.н. досиета на Константин М. Костантинев Стефан Ив. Гайдарски, Александър Михайлов, Петър Чакъров, и Добри Г. Лазаров. - бивши полицейски началници от полицията.

Предвид на това, че същите беха изселени, през есента на 949 год. о.н. досиета беха закрити и изпратени справки за о.н. досиета по места.

Открито е о.н. досие на обекта ЯНАКИ ПИКИСЬОВ през м. април 949 год. бившият началник на Криминалната полиция и Милиция, който се разработваше от агентите "Апис" и "Ник-Дим". Лицето бе изселено през м. август 949 год. и досието му закрито, като се изпрати справка за вземане на о.н. досие в новото местожителство.

БИВШИ ИНДУСТРИЯЛЦИ, ТЪРГОВЦИ, ВИШИ ЧИНОВНИЦИ И БИВШИ АДВОКАТ

АКТИВНИ РАЗРАБОТКИ .

1. Активната разработка "САТРАПИ" възникна на 20. XI. 949 год. въз основа на разкрития и задържан трайч окостовист Петко Кунин. Обекти на разработката са съпругата на Петко Кунин - ГЕНА и шурите на П. Кунин - ИВАН и ГЕОРГИ ПЕИЛОВИ. Разработката се води в направление установяване вражеска та дейност на обектите и какви връзки подържат с трайчокостовисти и чужди вражески елементи в страната и чужденци. По разработката работят трима информатори, които разработват обектите сравнително добре. Разработката продължава.

2. Активната разработка "НЕГОДЯИ" възникнала на 18. XI. 949 год. по повод задържането на Стефан Богданов - бивш началник в ДДС, като шпионин и агент провокатор и подръжник на Тр. Костов. Обекти на разработката са близките на Богданов - съпругата му Елена, брат му Борис и сестрите му Савка и Милка. Разработката се води за установяване каква вражеска дейност развиват обектите и какви връзки подържат с трайчокостовисти и други вражески елементи в страната. Разработката е обезпечена с двама информатори което е крайно недостатъчно и за целта е набелязано вербовка на нова агентура. Разработката продължава.

3. Агентурната разработка "МЕРЗАВЦИ" възникнала въз основа на задържането на Иван Георгиев Тутев - бивш Директор на Външната търговия. Обекти на разработката са; съпругата на Тутев, неговите братя и сестри общо в разработката влизат 6 души. Разработката е обезпечена с двама информатори което е недостатъчно и за това се предвижда вербовка на нова агентура. Разработката понастоящем продължава.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ .

1. Предварителната разработка "ЧОЛАК" възникнала в началото на 949 год. на обекта ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ ГЕМЕВ - бивш виш чиновник, вражески настроен. По разработката работеха агентите "Дипломат", които сравнително добре го разработваше. В връзка с изборите за Н. Съвети разработката бе реализирана и обекта изпратен в ТВО, а семейството му изселено от София.

2. По предварителната разработка "РАЙКОВ" възникнала на 7. VI. 949 год на бившия индустриалец Христо Иванов Райков въз основа на агентурни данни от агента "Апис", че Райков търси начин да избега във от страната. В връзка с това, обекта на разработката бе задържан по време на изборите за Н. съвет и изпратен в ТВО, а семейството му представено за изселване.

ОТЧЕТНО НАБЛЮДАТЕЛНИ ДОСИЕТА .

1. Открито о.н. досие през м. април 949 год. на бившия Министър Михаил Арнаудов и бивш директор. Обекта се разработваше от агент "Дипломат", който бе обезпечил наблюдението добре. Отчетното наблюдение продължава и понастоящем.

2. Откритото о.н. досие на Светослав Андреев Тошев през м. април 949 год. на виш чиновник и бивш директор на ВНБ. Същия се разработваше от агент

"Дипломат", впоследствие обекта бе изселен и изпратено справка за вземане на о.н.досие по новото му местожителство.

3. Откритото о.н.досие на бившия началник на ВТА-БОРИС ЗАГРАФОВ. Предвид на това, че същия развиваше вражеска дейност, ставаше проводникът на вражески слухове и искавания, същия се разработва от агент "Алилей", но разработването му /наблюдението/ не е достатъчно обезпечено. За целта е набелязано вербовка на нова агентура.

4. Откритото о.н.досие през м.май 1949 год. на бившия крупен търговец БОРИС ЙОРДАКИЕВ. Предвид на това че същия развива вражеска дейност и става разпространител на вражески слухове бе предложен за изселване. Понастоящем е изселен, като препис от материалите са изпратени на съответната служба по местожителство на обекта.

УВОЛНЕНИ ОФИЦЕРИ

АКТИВНИ АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Активна агентурна разработка "ЛАМЯ" открита на обекта ЛЮБА НИКОЛОВА МУТАФЧИЕВА-жена на бивш офицер избегал зад граница през 1946 год. Разработката се водеше за установяване какви връзки поддържа с съпруга си и имаше подозрение, че същата е създавала канал за провеждане на бегалци зад граница. Разработката бе обезпечена с агента "Панчо", който правилно разработваше обекта и в процеса на работата се установи, че обекта не е създавал канал, и предвид на това, че ставаше разпространител на слухове и имаше вражески искавания разработката бе реализирана на 22.VIII.1949 год. и обекта бе изпратен в ТВО.

2. Активна агентурна разработка "КАТИЛ" възникнала в края на м.декември 1948 год. въз основа на агентурни данни в които се говореше, че о.з капитан д-р НАЙДЕН ТОДОРОВ КУЦАРОВ е замислил създаването на национал социалистическа партий-нелегална партия. По разработката работеше агента "Чиган" и "Любен". От проведените агентурнооперативни мероприятия се установи, че обекта не мисли сериозно да създава нелегална партия, а става само разпространител на вражески искавания и слухове. Предвид на това, разработката бе реализирана в връзка с смъртта на др.Димитров и обекта изпратен в ТВО с срок от 6 месеца.

3. Активната агентурна разработка "БЪРЛИНА" възникнала през м.септември 1949 год. на обекта ТИНКА ПЕТРОВА ВРАНЧ ЕВА-съпруга на задържания бивш генерал в РО-Петър Вранчев. Разработката се води в направление установяване вражеските деяния на обекта и евентуални връзки с чужденци или други вражески елементи в страната. Разработката е обезпечена с един агент и един информатор които разработват обекта сравнително добре. Разработката продължава да се води.

4. Активна агентурна разработка "ТЪРГАШКА" възникнала през м.септември 1949 год. на ТЕРЕЗА проф.ИВАН СТЕФАНОВА в връзка с задържането на съпруга ѝ, шпионина и трайчкостовиста Иван Стефанов. Обекта на разработка е обезпечен с двама агента "Любен" и "Чиган". Хода на разработката върви добре и се води в направление раскриване какви връзки поддържа обекта с вражески елементи и каква дейност развива той. Разработката продължава да се води.

ОТЧЕТНО НАБЛЕДАТЕЛНИ ДОСИЕТА.

1. Открито о.н.досие на о.з.генерал БОЯН ГЕОРГИЕВ УРУМОВ през м.април 1949 год. досието беше обезпечено с агентите "Любен" и "Танк". Обекта се разработваше добре. Понастоящем обекта е изселен от м.август 1949 год. и наблюдението му продължава да се води под контролно досие.

2. Открито о.н.досие на о.з.генерал ГЕОРГИ ИВАНОВ ХРИСТОВ открито на 10 май 1949 год. в връзка с това, че обекта имаше вражески искавания. До-

сието на обекта е обезпечено с агентите "Любен" и "Танк". Досието продължава да се води и понастоящем.

3. Открито о.н. досие на обект генерал КРУМ НЕДЕВ КОЛЕВ. Същото е открито въз основа на агентурни данни, че обекта има вражески исказвания и че същия, като виш офицер следваше да бъде наблюдаван дали развива некаква организирана вражеска дейност. Обекта бе обезпечен достатъчно с агентура и разработката върви правилно. Досието продължава да се води и понастоящем.

4. Открито о.н. досие през м. април 1949 год. на обекта о.з. генерал АЛЕКСАНДЪР ДИМИТРОВ ДИМИТРОВ. Наблюдението на обекта е обезпечено с достатъчна агентура. Досието е открито предвид на това, че обекта е виш о.з. офицер и има опасност да групира около себеси нишите офицери и следваше да се наблюдава. Наблюдението продължава и понастоящем.

5. Открито о.н. досие на о.з. генерал ИВАН НЕДЕЛКОВ КОЕВ, открито на 1. април 1949 год. като виш офицер за когото имаше данни, че е вражески настроен и следваше да бъде наблюдаван за предотвратяване провеждана от него вражеска дейност. Обекта е обезпечен с достатъчна агентура и се наблюдава добре. Наблюдението над обекта продължава и понастоящем.

6. Открито о.н. досие на о.з. генерал ИВАН КРЪСТЕВ МАРИНОВ през началото на м. май 1949 год. въз основа на вражески исказвания на обекта Маринов. Агентурното наблюдение на обекта се извършва добре. Същия се наблюдава от двама агенти. Наблюдението и понастоящем наблюдава.

7. Открито о.н. досие на о.з. полковник ПЕТЪР ГЕОРГИЕВ ДОНЧЕВ на 15. април 1949 год. въз основа на агентурни данни от които се виждаше, че обекта има вражески отношения към мероприятията на О.Ф. и следваше да се наблюдава дали ще развива организирана вражеска дейност. Наблюдението продължава.

8. Открито о.н. досие на о.з. полковник ИЛИЯ ДРАГАНОВ КОВАЧЕВ през м. април 1949 год. въз основа на вражески исказвания и наблюдението му дали не развива организирана вражеска дейност. Обекта бе обезпечен с достатъчна агентура и наблюдението понастоящем продължава.

9. Открито о.н. досие на о.з. полковник ИЛИЯ АНГЕЛОВ ПЕТКОВ взет на наблюдение през м. май 1949 год. въз основа на агентурни данни, че обекта има вражески отношения към мероприятията на властта и следваше да се наблюдава като виш офицер дали не развива организирана вражеска дейност. Наблюдението му се водеше от двама агенти. Наблюдението продължава и понастоящем.

10. Открито о.н. досие на о.з. полковник СТЕФАН САВОВ НЕДЕВ взет на о.н. досие през м. декември 1948 год. въз основа на вражески исказвания и предвид на това, че същия като виш офицер следваше да се наблюдава дали не развива вражеска дейност. Наблюдението се водеше от двама агенти и бе обезпечен обекта добре, което продължава и понастоящем.

11. Открито о.н. досие на о.з. полковник ТОДОР ПЕТРОВ ПАРМАКОВ през м. април 1949 год. въз основа на агентурни данни за вражески исказвания на обект същия бе взет на наблюдение. Предвид на това, че през м. август 1949 год. обекта бе изселен, то о.н. досие бе закрито и изпратена справка на съответната служба по новото местожителство на обекта.

12. Открито о.н. досие на о.з. подполковник Д-р ГЕОРГИ ИВАНОВ ХРИСТОВ в началото на 1949 год. Същия е бивш секретар на Дамян Велчев в военната лига и като такъв имаше съмнение, че може да развива вражеска дейност бе взет на наблюдение. Обекта бе обезпечен с трима агенти които добре го наблюдаваха и въз основа на вражески му исказвания през ясента на 1949 год. обекта бе изселен от София, досието му закрито, изпратена справка по новото местожителство на обекта и взет на контрол от нас.

АНОН

АКТИВНИ АГЕНТУРНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Открита активна агентурна разработка "ЧЕРНАЕВ" в началото на 1949 год. въз основа на донесение на гражданин, че в IV основно училище "Асен

Златарев" нелегални вражески позиви насочени срещу организацията "Септемврийче", като обекти на разработката беха ТОДОР СТАНКУШЕВ-студент, СТЕФАН ГОШЕВ-ученик V кл. IV м. гимназия вражески настроен, СЛАВЧО ЛАВРЕНТИЕВ-ученик в VII кл. IV м. гимназия син на белогвардеец, ЕЛЕНА ГОШЕВА-ученичка в IV дев. гимназия, ОЛГА МЕЛНИШКА-ученичка от IV дев. гимназия и СНЕЖАНА ТЕОФИЛОВА-любовница на Стакушев. Разработката не беше обезпечена достатъчно с агентура, вербованите за целта информатори не беха из средата на групата и по този начин нemoжа да се установи дали заподозрените са автори на разпространените позиви. В края на м. март същата разработка бе закрыта.

ПРЕДВАРИТЕЛНИ РАЗРАБОТКИ.

1. Предварителната разработка "ПИСАЧИТЕ" възникнала на 25. II. 1949 г. въз основа на донесение на гражданин, че в района на VII - то р. управление са писани вражески лозунги. Заподозрени в антинародната дейност беха КРЪСТЕ СТЕФАНОВ-бивш ученик от италианската гимназия и бивш н. петковист, ДИМИТЪР КИРИЛОВ-бивш легионер, СПАСКА МАНОЛОВА-бивша браничка, ПАНАЙКА ПЕТРОВА-бивша членка на ЗМС-Сърбински и др. Разработката вървеше добре, бяха вербовани двама информатори около обектите на разработката, но предвид на това, че от агентурните данни които имахме и извършените мероприятия по разработката не се установи обектите на разработката да са автори на написаните лозунги и разработката в началото на м. април бе закрыта.

2. Предварителната разработка "БИВШИ" възникнала въз основа на и-спращането на заплашителни писма на проф. от университета от името на "сък. за свободолюбивата младеж". Заподозрени беха група младежи изключени от университета живущи около университета ул. Толбухин, Ев. Георгиев, Мизия и др. Разработката бе възникнала през време на чистката в университета края на 1948 год. и продължи до м. март 1949 год. и понеже не се установи заподозрените младежи да са автори на писмата, същата бе закрыта.

3. Предварителната разработка "23 С" възникнала в края на 1948 год. в връзка с ипсращане на анонимни писма с вражеско съдържание, същите анонимни писма беха ипсращани в ДДС. По заподозрение обекти на разработката беха работници от завода "23 Декемврий"-Благой Митрев, Йордан Алексиев, Методи Борисов. След снемане почерци на заподозрените и извършената експертиза се установи, че заподозрените лица не са автори на анонимните писма и разработката бе прекратена, през м. юни 1949 год.

4. Предварителна разработка "ПРЕСА" възникнала въз основа на ипсращане на вражески позиви по пощата на известни граждани от името на нелегална организация Ц. Н. К. С. Заподозрени бяха като автори на същите опозиционнастроени младежи ТОДОР ФИЛКОВ, ЦЕНКО СТАНИМИРОВ, ТОДОР ИЛМЕВ, ИВАН САЛЧЕВ и др. От снетите почерци и дадените на експертиза материали не се установи същите лица да са автори на анонимните материали. Разработката бе закрыта през м. август 1949 год.

5. Предварителна разработка "МАНИФЕСТАЦИЯ" е открита въз основа на разпространени нелегални позиви против мероприятията на О. ф. власт в центъра на София в връзка с 2-ри Деци 1949 год. по секциите 7, 8 и 9 при I-ви район. Обекти на разработка беха заподозрени следните лица: СЛАВКА ДИМИТРОВА-бивш членка на ЗМС-Сърбински, ТОДОРКА ТОДОРОВА-бивша браничка, АЛЕКСАНДЪР ЗАПРИНОВ-бивш хитлерист, БОЖИДАР КЪНЧЕВ-бивш браник, ТРИФОН СЛАВОВ-бивш фашист и др. В връзка с разработката беха направени проучвания с цел вербовка на агент из средите на същата група, но вербовка на такъв още не е извършена. Предвид на това, че кандидатът за вербовка е задържан секретно и от распита се установи че не е подходящ за вербовка и следва да се вербава нова агентура. Разработката продължава.

6. Предварителната разработка "РАКОВСКИ" възникнала през м. февруари 1949 год. въз основа на разпространени позивчета и хвърчащи листчета в III и I-ви райони. Разработката бе обезпечена с един агент из средите на същите лица и в процеса на работата се установи, че заподозрените обекти на разработка КИРИЛ ГЕОРГИЕВ, ПЕТЪР ДАДЖАКОВ, САВА ДАЦЕВ и ЦВЕТАН ИВАНОВ са вражески настроени и са членове на бивши фашистки организации, но не са

- 17 -

17 28

автори на разпространените позиви и листчета с антинародно съдържание. Предвид на това, че същата група се въоръжаваше на нелегално преминаване на границата през м. Ноември 1949 год. разработката бе реализирана, бе изети няколко пистолета и заловени прощални писма до родителите им. След проведеното следствие лицата бе изпратени в ТВО двама и четирма предадени на прокурора.

О.Н. ДОСИЕТА ГРУПАТА НЕВОДИ.

Изводи-

Работата на отделението през отчетния период е свършена не-задоволителна, като едни от главните причини за слабата работа е, че отделението почти през целата година липсваше началника на отделението.

А наред с това голяма част от оперативните работници бе заангажирани в следствия провеждани по текущи задачи на отделението, а някои от тях заангажирани в отдел IV-ти и служба О.М.В. Освен това почти през целия отчетен период отделението се ръководеше само от един инспектор, който неможа да се справи с голямата задача която стоеше пред отделението и да обхване целата работа на отделението. Наред с това някои от групите на отделението VI, V, и VII немаха групови началници което се отрази извънредно зле върху работата на тия групи, а особено група анонимки, която след заминаването на гр. началник на курса в групата останаха непотгтовени опер. работници и неможаха да развият никаква оперативна работа въпреки, указаната им помощ от инспектора.

Препоръки.

Отделението следва да подпълни оперативния щат с необходимите ръководители-началник и инспектори, които да могат да правят ежедневен контрол на работата по групите и да отделят специално време за подпомагане по слабите опер. работници и гр. началници при изготвяне планове на разработките и вербовка на агентура. Наред с това всички групи трябва да бъдат озглавявани от групов началник, който да отговаря за групата да контролира работата и дава конкретна помощ на всеки опер. работник. С тия препоръки смятам, че работата на отделението в бъдеще ще се подобри и ще бъде поставено на необходимата висота.

1. I. 1950 год.

С о ф и я

Началник Отд. "А":
/Стефан Митев

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д
за работата на отдел I-ви ДДС за 1950 година.

I. ОПЕРАТИВНА ОБСТАНОВКА.

Агентурната работа по линиите и обектите на I-ви отдел протече при нарастващо активизиране на класовия враг, сдушаване и единодействие на реалната акция от различните политически групировки изразено в разгръщане на масова конспиративна дейност, особено в сред кулачеството и подготовка за възстанически действия срещу Народната власт в случай на империалистическа интервенция.

ВРАГЪТ НАСОЧИ ОСОБЕНО УСИЛИЯТА СИ ДА ПОПРЕЧИ НА СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ПРЕУСТРОИСТВО НА СЕЛОТО.

Вражеската дейност се прояви главно в усилен злостна пропаганда, разпространяване слухове, клевети, отправяне закани против Народната власт, против БКП и СССР. Масово разпространение на вражески анонимни. Подържане връзки между членовете на нелегалните организации с вътрешните и задгранични вражески централи. Саботиране правителствените мероприятия - организиране протести, недоволства и вредителства. Събиране помощи за репресирани и въдворени. Изграждане нелегални организации за подготовка или преминаване, при удобен случай, към въоръжена съпротива, диверсии, бандитизъм и възстаничество.

Особено много се активизираха н.петковистите в страната, чиито нелегални организации се ръководят от центрове от национален, окръжен или околийски мащаб, а чрез куриери, пътници, писма и английската, швейцарската и френската легации у нас поддържат връзка със задграничния комитет на геметовците "Свободна и независима България", който в последно време издаде редица печатни материали, апели, резолюции и др. съдържащи указания за борба срещу Народната власт. Н.петковистите се явяваха главни инициатори и проводници на противонародната дейност в страната, като увеличаха и се сработваха с остатъците от фашистките организации и контрареволуционните буржоазни партии. Реализираните напоследък нелегални организации и банди в Пловдивска, Сливенска, Новозагорска и др. околии напълно потвърждават това.

Заедно с н.петковистите, някои членове на БЗНС, вредителствуваха и провеждаха антинародна дейност. Такъв е случаят с председателя на окръжната дружба в Пловдив - ГРИГОР ДЪНДАНОВ, засечен по р-ка "Лисинмановци", и др. Бившите лидери на БЗНС - около ДРАГНЕВ и АЛЕКСАНДЪР ОББОВ продължаваха борбите срещу ГЕОРГИ ТРАЙКОВ и Отечествения фронт, разлагаха дружбите и спъваха сътрудничеството им за изпълнение на стопанските мероприятия. В III на

ВЗНС през цялата година не стихнаха ежбите между министрите ТЕОРТИ ТРАЙКОВ И ПЕТЪР КАМЕНОВ - при надмощие на първия.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКОТО ПРЕУСТРОЯВАНЕ НА СЕЛОТО, ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СТОПАНСКИЯ ПЛАН И ЗЪРНОДОСТАВКИТЕ СРЕЩНАХА ОСТРА КУЛАШКОКАПИТАЛИСТИЧЕСКА СЪПРОТИВА, ПОДБУЖДАНА ОТ Н.ПЕТКОВИСТИТЕ И СЪГЛАСУВАНА С ТЯХНАТА ДЕЙНОСТ. За изостране на вражеските прояви съдействува и чуждата радиопропаганда. В селата Бърдарски Геран, Козлодуй, Ставерци и Невша станаха вълнения, предизвикани от вражеска дейност и кулашка съпротива срещу хлебодоставките. При тях взеха участие част от недоволните средни и даже бедни селяни и бяха разпространени вражески позиви, а в с.Козлодуй на 18 юли вечерта непознати лица са стреляли по един от трактористите, работещ в полето. В селата Бреница, Белослатинско, Априлци, Пазарджшко и много други при вършитбата бяха намерени жезла и други твърди предмети в снопите поставени с цел да се повредат вършаците.

Същевременно кулашкокапиталистическите елементи се явяваха активни ятаци и помагачи на бандитите в страната. Така например в с.Корница, Неврокопско Стоян Бонев, Илия Колев, Благой Белухов, Атанас Петров Бозев и др. са били активни помагачи на бандитите намиращи се в Пирин.

ЧУВСТВИТЕЛНО АКТИВИЗИРАНЕ СЕ ЗАБЕЛЯВА И ВСРЕД КОНТРАРЕВОЛЮЦИОННИТЕ И ФАШИСТКИ ОРГАНИЗАЦИИ.

НА РЕДИЦА МЕСТА В СТРАНАТА АНАРХИСТИТЕ РАЗВИВАХА НЕЛЕГАЛНА ДЕЙНОСТ КАТО ВЛИЗАХА В СЪЮЗ С Н.ПЕТКОВИСТИ, ЛЕГИОНЕРИ И ДРЕГИ. ТАКИВА СА СЛУЧАИТЕ В СЛИВЪНСКО, НОВОЗАГОРСКО, КАЗАНЛЪШКО И КОЛАРОВГРАДСКО. Към края на годината се получиха сигнали за задгранични връзки на анархистите чрез инж. ЯНЧОВ от София.

Ратниците, цанковистите и цаизмевците зад привидни пасивност или приобщаване, работят дълбоко законспирирано и се готвят за остра вражеска дейност. Има сигнали, че легионерите, посредством ТОДОР КАЦАНОВ, подържат връзка с легионерски център в чужбина оглавяван от ИВАН ДОЧЕВ.

Уволнените офицери се засичаха като учасници в нелегални организации за въоръжени действия против Народната власт. Бившите полицаи и жандармеристи отправяха закани за терор, подклаждаха съпротива срещу ТКЗС и др. правителствени мероприятия, но същевременно показват голяма предпазливост. Съвсем неправилно е допуснато настаняването на изселените полицаи и др. от София около ж.пд линии и главно по Искърския пролом.

Дейността на македонстващите михайловисти и др. реакционери от македонското малцинство, в сравнение с 1949 година, е по-ограничено. Между протогеровистите и михайловистите се забелязва сработване, а след задържане на някои протогеровистни водачи, като ПЕРО ШАНДАНОВ, ЛЕВ ГЛАВИНЧЕВ и др. има уплаха и разчитане повече на развоя на международните събития

- 3 -

и външния империалистичен натиск. Константирани са отделни случаи на съз даване нелегални организации в Гоце Делчев - р-ки "Авантюрист", "Сандан ски" и подготовка за терористическа и бандитска дейност. В Петричко бе намерено хвърлено оръжие и боеприпаси, които по наши данни са били пред- назначени за групата на ИВАН ЖЕКОВ - обект на разработка "Дезертър" за отпочване на бандитска дейност.

На някои места анархистите, легионерите, бившите ^{михайловистите} полицаи и прото- геровистите се ориентирват към прека подготовка на терористическа дей- ност. На 27 декември в Пловдив бе разгромена нелегална терористическа организация наброяваща повече от 30 души, които се въоръжавали и подгот- вяли убийства и отравяне на партийни деятели и разрушаването с взрив па- метника на Червената армия в града. Група от 5-6 младежи в Луковит -обек- ти на р-ка "Скакалци" се изказват, че ще разрушат с взрив електроцентра- лата на река Златна Панега и ще убият секретаря на ОК на БКП.

Прикрити в ЕОПО, представяйки се за пасивни, бившите хора - тър- говци, индустриалци и др., бившите демократи, лулчевисти, рамикали, зве- нари и др. се сдушиха, водеха вражеска пропаганда, използвайки дори ОФ конференции и сбирки; слушаха редовно чуждите радиостанции и разпростра- няваха вражеска пропаганда и слухове. За някои от тях има сигнали, че по- държат връзки с шпионски централи.

Троцкистката и трайчкостовска дейност е регистрирана в отделни случаи на вражески изказвания и вредителства на прикрили се в Партията и държавния апарат врагове и в анонимни материали. В санитарнокурортното у-ние при МНЗ архитект ДИМ.РАДЕВ, инж.ПАВЕЛ ПОПОВ и ХР.ХАРАЛАМПИЕВ при построяването на балнеосанаториума в Момин-проход, Ихтиманско и други здравни сгради в страната са извършили разхищения и вредителства за мили- они лева с ценни материали за народното стопанство. По вина на д-р ТОШ- КОВ н-к отделение антиботици в института за получаване на серуми и вакси- ни е била разпратена негодна противотуберкулозна ваксина, Директорът на Държавния институт Обществени осигуровки ЙОРДАН-АТАНАСОВ дълго време от- лагал реорганизацията на института по съветски метод.

Вражеската дейност всред православното духовенство се изрази в ус- силия за осуetyаване на правителствените мероприятия по демократизацията на църквата и финансово - стопанските въпроси. Митрополитите и по-специ- ално ПАИСИЙ решително се противопоставяха на правителствените решения за реформи, при проверката на властта за установяване материалното състояни- е на църквата и на уедряването на манастирските стопанства, като заплаш- ваха с оставка и скандали. Голяма част от нисшето духовенство укриваше с истинското финансово състояние на църквата. Ред висши духовници като ПАИ- СИЙ, НИКОДИМ, протопрезвитер ЦАНКОВ, проф. ЦОНЕВСКИ и др. са тясно свър- зани с англоамерикански шпиони/Тобиас, Кокбърн, и подържат постоянна връз- ка с шпионската централа в Женева - т.н. икуменически съвет на църквите.

- 4 -

Проява на шпионска дейност е скицирането на цяла София, по нареждане на ПАЙ СИЙ под формата на прерайониране Столицата по енории.

Католиците, протестантите и религиозните секти, чиято дейност през 1949 година бе отслабнала, през 1950 година успяха да проведат сбирки на всички пастори и по-активни членове. Организираха "опреснителни" пасторски курсове, издаваха религиозния бюлетин - послание на петдесетниците и в. "Вести" на конгрешаните. Активистите на евангелистите започнаха събирането помощи за семействата на осъдените пастори. В проповедите си католическите свещеници ФОРТЮНАТ, БАКАЛСКИ, КЛИМЕНТ ПАСКАЛЕВ, ДАМЯН ГЮЛОВ и др. открито приканваха католиците за борба срещу "безбожната материалистическа власт". Агитираха за война, за успех на империализма в нея, предричаха край на комунистическата власт и решително се противопоставиха на правителството да изпрати свещеник ПЕТЪР САРИЙСКИ за представител на католическата църква на Конгреса за мир устроен от чехската национална католическа църква. Духовенството подбуждаше вражеските елементи и населението към остри форми на вражеска дейност - случая с организираното вълнение против зърнодоставките от католическия поп ВАСИЛ ЧОНКОВ в с.Бърдарски геран, Белослатинско.

Под влияние на чуждата пропаганда богатите турци, засегнати от мероприятията на Народната власт и мюфтийте, атибиходжите, учителите от НЮБАВ и др. Санкарски агенти турското малцинство в България беше увлечено в масово изселване, с което се спъна изпълнението на плана по зърнодоставките, есенната сеитба и изхранването на добитъка в районите населени от турци. Има редица опити за нелегално преминаване на границата от турци и помаци. На 10 април бяха заловени от ДС-Кърджали трима турци от с.Железница, Кърджалийско които са искали да минат нелегално в Турция. Подобни опити бяха осуетени в Благоевградски и Хасковски окръзи през март, април и май, най-значителния от които е с няколко семейства - 32 души от с.Туховище, Гоцеделчевско, предимно помаци станал на 21 март. Създадено бе масово нестроение за изселване и всред голяма част от помациите и циганите в Пазарджикско и другаде.

Вражеската дейност всред интелигенцията се изрази главно в разпространяване на чужда пропаганда, злостни вицеове, тенденциозни слухове, възхвал и стремеж към западната упадъчна култура. Преподавателите във въшките училища като АРНАДИ СТОЯНОВ, ВАСИЛ ПЕЕВ и др. от Политехниката, ИВАН ПЕТКАНОВ, ТОМА ТОМОВ, МИНКО МИНКОВ и др. от Университета, МОСКО МОСКОВ и др. от Медицинската академия и др. пречеха на усвояване съветските методи от студентите и насаждаха реакционни възгледи при преподаването на своята специалност. Всред голяма част от българските художници вирее формализма, намерил почва и всред някои партийци - случая с групата около АЛЕКСАНДЪР ЖЕНДОВ.

Активността на враговете всред интелигенцията в сравнение с миналата година е повишена главно в шпионажа и вредителството. Директорът на "Българска кинематография", член на БКП, заподозрян в шпионаж с саботажническа

- 5 -

та си и вредителска дейност е навредил на народното стопанство за около 13 милиона лева и е замразил над 60 милиона лева. Професор ДЕЧКО УЗУНОВ, ИЛИЯ БЕШКОВ, ДАВИД ПЕРЕЦ, ИЛИЯ ПЕТРОВ и др. художници са подържали връзки с английски представители.

Всрел младежите активизирането на вражеските елементи бе изразено главно в разпространяване на анонимки, организиране на нелегални групи, опити за бягства и др. През октомври 1950 година бе разкрита нелегална младежка организация "Федерално движение за свободата", арестуваните 16 души предимно учащи се, синове на буржоазни семейства са разпространили повече от 12.000 позиви. В с.Джулханица, Плевенско през декември бе разкрита нелегална група от 6 младежи, които разпространили от май до декември на 5-6 пъти позиви с легионерски знаци. През ноември в Бургас за една нощ бяха разпространени повече от 1.500 позиви почти из всички части на града. Общо през годината в цялата страна са отбелязани около 434 по-важни случаи на разпространение анонимни позиви с вражеско съдържание, писма, лозунги - предимно от младежи.

През първата половина на годината са отбелязани над 35 случая на бягства зад границата на повече от 100 младежи. Имаше и прояви на американизъм, какъвто е случая с ученички от IX-то единно училище в София, където цяла паралелка ученички организирана пеят американски джазови мелодии, гри мират се, ходят на черкви, разпространяват американски списания и носят кръстчетата и възхваляват живота в Америка.

Някои спортни ръководители, като АЛЕКСАНДЪР БИЧЕВ и ИВАН СЕЛВЕЛИЕВ влияят разложително всред спортистите с хулиганското си поведение и анти-съветски изказвания.

II. ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛА.

В началото на годината се водеха 15 групови активни разработки, 30 лични активни разработки, 233 ОНД, 5 групови предварителни разработки и 47 лични предварителни разработки с общо 389 обекти.

Бяха изготвени и разпратени инструкции за вземане на отчет антинародните елементи, за подобряване плановостта и отчетността, за работата всред селячеството, за проверка на агентурния апарат и вербовка на нова качествена агентура по легионери. През април бе проведена инструктивна конференция с оперативните работници от окръзите работещи по младежи. Добре подготвени бяха проведените съвещания по н.петковистите, католиците, турското малцинство, трайчокостовци и др. в последните три-четири месеца. В резултат на тях значително се подобри нашата работа - бяха разгромени ред н.петковистки нелегални организации в страната. Учредени се в отдела през септември специално отделение по н.петковисти с подобрени оперативни работници. В резултат броят на разработките от 96 бързо нарастнаха на 381. Разкри ти бяха значителни нелегални организации и реализирани "Свраки" в Сливен-

- 6 -

ско и др. с 65 задържани, изградили широка организация, опираща се на 10 членна въоръжена банда в подготовка на въстанически действия, "Паразити" "Център", "Лисинмановци" и др. - Пловдив, "Титовци", "Гарвани", "Гангстери" - Стара Загора, "Вълци" - Софийско и др. Откри се разработка "Обречените" - София на 15 н.петковистки лидери-очертаващ се център за страната.

Бяха издадени заповеди по пролетната сеитба, след сигналите за активизирането на н.петковистите; отделът нареди мерки за подобрене работата и засилване борбата срещу н.петковистката нелегалност. От бригадата обследваща ДС-Петрич бе изготвена заповед № 174, която бе разгледана от целия оперативен състав в страната. Систематически бяха викани на доклад от окръзите и инструктирани отговорниците по н.петковисти, анархисти, католици, анонимки, владежи, тр.костовци и др. Изготвено бе и изпратено окръжно с указания за мерки срещу зачестилите остри вражески прояви в село.

Бяха изпратени бригади за ръководство, обследване, контрол и помощ по турско малцинство в Хасково, Сталин, Коларовград и Русе през септември и октомври, които извършиха и подготвиха вербовки на 159 с.с., проведоха 169 контролни срещи, изготвиха 68 плана за проверка на с.с., за разработки и ОНД. По катслици в Русе където бяха проведени контролни срещи с цялата агентура и бяха изработени планове по разработките и в Коларовград. По селячество - за привеждане в известност на кулаците, по сеитбата и прибиране на реколтата в Хасково, Русе, Враца, Видин, Сталин и др. По н.петковисти - по реализацията на разработките "Свраки" - Сливен и "Гангстери" - ~~Ка~~ ~~Занлък~~, по михайловисти - по реализация на разработка "Вредители" - Гоце Делчев.

В помощ на окръжните и околийски служби на ДС бяха изпращани по единично и в бригади повече от 3/4 от оперативния състав многократно. При обследване оперативните работници Е.Тодоров и Ив.Стойков в Ст.Загора откриха оставени без последствие ценни агентурни, следствени и др. материали, от които се вижда че от преди 1948 и 49 година съществува нелегална н.петковистка организация; част от тези стари данни сега се потвърждават от получените нови данни. Открита бе разработка на засечените лица по материалите. В края на годината изпратените работеха по места повече от 20-30 дни и даваха конкретна помощ - изработване планове, вербовки, подготвяне и ръководене реализации и др.

Установен бе геметовски подкомитет в Цариград, които систематически разпространява пропагандни и инструктивни материали голяма част, от които бяха заловени - инструкция до ръководителите на н.петковистите, бюлетин № 6 с троцкистко съдържание и др. Разкрити бяха куриери, разпространяващи материалите, връзките и ятаците им в Свиленградско, Харманлийско и Пловдив /разработка "Титовци"/. Разкрити бяха при разгрома на н. петковистките организации околийски и областни ръководства в Стара Загора, Пловдив и Русе, потвърди се съществуването на ръководство в София.

Заведени бяха нови 33 групови активни р-ки с 215 обекти, 106 еднолични активни р-ки, 137 ОНД, 9 групови предварителни р-ки с 32 обекти и 116 еднолични предварителни р-ки всичко на 603 обекти.

Към 1.І.1951 г. в отдела се водят 15 групови активни р-ки с 139 обекти, 89 лични активни р-ки, 312 ОНД, 6 гр. предварителни р-ки с 17 обекти и 92 лични предварителни р-ки на общо 649 обекти.

На контрол през годината са взети - 97 гр. активни р-ки с 628 обекти, 111 лични активни р-ки и 39 ОНД на общо 776 обекти.

Към 1.І.1951 г. отдела води на контрол 91 гр. активни р-ки с 521 обекти, 134 лични активни р-ки и 97 ОНД на общо 750 обекти.

На помощен отчет в отдела се водят 8911 лица, приложена табл. №1

ЗАВЕДЕНИ НОВИ РАЗРАБОТКИ.

ЛИНИИ	АКТИВНИ РАЗРАБОТКИ			ОНД	ПРЕДВАРИТЕЛНИ Р-КИ			ВСИЧКО
	груп.	обекти	лични		груп.	обекти	лични	
1. Н. петковисти и БЗНС	11	124	19	11	-	-	13	167
2. Фаш. организ. бив. хора троцк., анарх. тр. костя. Михайлов. бурж. партии.	9	39	37	73	3	9	46	204
3. Интелигенция, младежи и анонимки.	10	47	27	14	2	11	34	133
4. Турско малцинство	-	-	8	7	1	2	4	21
5. Други	3	5	15	31	3	8	19	78
	33	215	106	136	9	30	116	603

Реализирани са 37 активни р-ки, 14 предварителни р-ки и 10 ОНД с 116 обекти, а провинцията ~~158~~ р-ки с ~~177~~ обекти и др. *задржани*

Предадени, прерастнали и прекратени 43 активни р-ки, 47 ОНД и 65 предварителни р-ки с общо 227 обекти.

НА 1.І.1951 год. СЕ ВОДЯТ

ЛИНИИ	АКТИВНИ РАЗРАБОТКИ			ОНД	ПРЕДВАРИТЕЛНИ Р-КИ			ВСИЧКО
	груп.	обекти	лични		груп.	обекти	лични	
1. Н. петковисти и БЗНС	8	116	17	75	-	-	8	216
2. Фаш. организации и бив. хора, троцкисти, анархисти, тр. костовци, мих. бурж. партии	2	8	27	149	2	7	45	236
3. Интелигенция, младежи и анонимки.	3	10	19	27	-	-	22	78
4. Турско малцинство	-	-	8	12	1	2	3	25
5. Други	2	5	18	49	3	8	14	94
	15	139	89	312	6	17	92	649

- 8 -

9

Отдела контролира общо 225 активни р-ки и 97 ОНД с 752 обекти водени в провинцията.

На оперативен отчет в отдела са 649 обекти, а на помощен отчет 8911.

В провинцията се водят 3273 гр. и лични р-ки на 3773 обекти.

Броя на заведените р-ки по линия - н.петковисти може да се смята за доволителен, като се има предвид, че на отчет са взети всички по-важни н. петковистки лидери, проявяващи вражеска дейност, за които има сигнали.

По-ценни р-ки заведени по линията са:

"ОБРЕЧЕНИТЕ" - централизирана групова р-ка на 15 активни н.петковисти в София с очертаващо се ръководство и връзките им с провинцията, която се води сравнително добре и по която са придобити много ценни сътрудници-аг. "Ивайло", "Димитрина" и др., "ТИТОВЦИ"-централизирана групова р-ка, по която се разработват бивши н.петковисти в провинцията и София: поддържащи връзки с задграничен център и мрежа в София и "Лисинмановци" централизирана групова р-ка на обекти в София и Пловдив. Разработките се водят задоволително. Слабо се води р-ката "Титовци", по която агентите "Драго" и "Светла" бяха провалени по вина на окр. н-к ДС-Пловдив др. Трайчев.

"ЛИСИНМАНОВЦИ"-заведена август 1950 г. на 20 обекти организирани в нелегална група в 5 села от Пловдивска околия, от тях 17 н.петковисти и земсисти, 2 изключени от ДСНМ, 1 безпартиен, 7 кулаци, 10 средняци и 3 бедняци. Свързани с бандити. Ръководени са от неустановен център в Пловдив: ИЛИЯ ХРИСТОВ ДУРЕВ-н.петковист студент, син на ликвидиран фашист. Живее в София. Имат връзки с "Титовци"-Пловдив. Работим с 5 агенти и 2 информатори. Подготвя се бързо към реализация.

"ЯЛЧЪНОВЦИ"-Пазарджик, заведена септември 1950 г. на 7 н.петковисти от тях 3 кулаци и 4 средняци за организиране въоръжена борба срещу властта. Имат връзки с Пловдив. Събират оръжие, изграждат нелегални групи. Работим с 3 агенти.

"ВЪЛЦИ"-Елин-Пелин, заведена октомври 50 г. на 10 н.петковисти и 2 чл. на ДСНМ, от тях 8 кулаци, 1 средняк и 3 бедняци, за образуване нелегална организация с цел въоръжаване и терор срещу партийни и административни дейтели. Разкрит е провокатор-агент на Стол.отдел. Подготвена е реализация.

"ПЕТЛИ"-Брезник, заведена януари 50 г. на 10 н.петковисти и 3 безпартийни, от които 4 кулаци, 7 средняци и 2 бедняци, за образуване нелегална група и въоръжена борба срещу Народната власт. Установено е, че подържат репресирани, получават инструкции от бандит и комитет в София. Имат връзки по канал с Югославия. Работим с 3 агенти. Предстои реализирането ѝ, защото се разраства.

"БРАГОВЕ"-Лом, заведена на 6 н.петковисти, 3 б.звенари, 1 безпартиен, от които 4 буржоа, 5 средняци, 1 бедняк за създаване нелегална организация събиране средства и въоръжаване за терористическа дейност. Установен е дъставът ѝ. Търсят се връзките с София. Работим с 3 аг. Предстои реализирането ѝ.

"ГАДИНИ"-Сталинско, заведена август 50 г. на 18 н.петковисти, 10

демократи 2 изключени членове на БКП, 12 кулаци, 10 средняци и 8 бедняци, за образуване нелегална организация. Установен е състава и задачите ѝ - диверсионна дейност, въоръжена борба и разпространяване анонимки. Работим с 5 агенти и 2 информатори. Подготвя се скорозна реализация.

"Гларуси"- Поморие, заведена през септември 50 г. на 10 н.петковисти; 4 кулаци, 5 средняци и 1 б.адвокат за събиране помощи. Установено е, че подържат връзки с инструктивен център в София.

Всестраната се водят общо 393 разработки на н.петковисти с 1.021 обекти, от които 396 кулаци, 410 средняци, 145 буржоа и 70 бедняци. На контрол в ДДС са 109 разработки с 431 обекти.

По линия на БЗНС най-ценни разработки са: "Коприва" - групов актив на разработка, на 6 обекти в Пирдоп и София, "ЛОЗАНА" еднолична, която ще прерастне в активна групов с обекти в Елхово и София. От заварените разработки добра работа е извършена по "ПРЕДАТЕЛИ" - групов активна разработка, на уличени в шпионаж лица, която бе предадена на II-ри отдел в края на годината и едноличните акт.р-ки "ОТЪПНИК" и "КАЛУГЕР" на бившите лидери ОББОВ и ДРАГНЕВ.

По селячество бяха заведени три активни разработки, от които най-ценна е "ПЛЪХОВЕ" в София. Обектите по тази линия не се обслужват добре. Водят се и 3 контролни разработки. На отчет са взети малко селяни от развалите вражеска дейност.

По турското малцинство обектите не са обхванати добре водят се 8 лични разработки, 12 ОНД и 7 активни и 9 ОНД на контрол, с общо 36 обекти. Сравнително задоволително се обслужват турците в Хасковски окръг, където се водят 8 активни разработки, 45 ОНД и 20 предварителни разработки. Най-добър е хода на разработката "МАНЯЦИ"- ХАСКОВО, по която работят ценните сътрудници - информаторите "Таско" и "Синчец".

По македонско малцинство обектите на обслужване не са обхванати добре най-ценна активна групов разработка се води в ДС-Петрич - "Дезертъорй обектите, на която са уличени в създаване нелегална група и подготовка за бягство. Тези разработки по български

Разработките по фашистки организации, бивши полицаи, офицери в сравнение с 1949 г. през 50 са водени по-настойчиво - за разкриване нелегални организации, шпионска дейност, връзки с чужди разузнавания и пр. Доста успешно протекоха по тези линии разработките:

"МЕТЕЖ" - на ратническия водач ЯНКО ПЕНЕВ ИВАНОВ, о.з.ген. СТЕФАН ДАСКАЛОВ, гичевиста СТОИЛ СТЕФАНОВ и уволнения офицер ИНГИЛИЗОВ за подготвяне образуването на нелегална организация от ратници и уволнени офицери, събиране шпионски сведения и връзки с английската легация в София. Работим с 3 агента. Движи се задоволително.

"МУХЪЛ" - от април 50 г. на ТОДОР КАПАНОВ, бивш легионерски водач. Поддържа връзки с повече от 20 бивши активни легионери и с техен център в

- 10 -

Австрия. Работим с 4 агенти.

"ПРИБЩЕНЕЦ" - от ноември 1950 година на ДЕНЧО МИНЧЕВ ДЕНЧЕВ, от главното ръководство на легиона, за връзки с бивши активни легионери - провокатори. Разработката се движи бавно. Обекта е предпазлив. Работим с 3 агенти

"ГЪСОЦИ"- Ботевград, от ноември 50 г. на о.з.ген.СТОЯН ТРЕНДАФИЛОВ, изселен; о.з. полковник МИХАИЛ ТРЕНДАФИЛОВ - изселен в Пешера за опит да създадат нелегална организация. Установени са връзки с действащи офицери и реакционери. Говорят за скрито оръжие. Работим с 1 агент.

По държавен апарат водените разработки са недостатъчни и не обхващат пълно вражеските елементи в обектите. По-важни водени р-ки са "ЛОСЕВ", - биохимик в ИНЗ. Установено е, че поддържа връзки с чужбина и съмнителни лица, има улики, че е в услуга на чуждото разузнаване; р-ка "ХОЛЕРА" на архитект РАДЕВ, инж.ДИМИТРОВ и техника ХАРАЛАНОВ, всички от СКУ за вредителства при строежа на здравни обекти и разхищаване държавни средства; активна р-ка "БЕГЛЕЦ" заведена на ВЛАДИМИР ТЕНЕВ за участие в нелегална организация, притежание оръжие, търсене голямо количество отрова за нуждите на организацията и подготовка за бягство зад границата.

По стопански слоеве откритите предварителни и активни разработки се оказаха със слаб компроматериал и впоследствие бяха закрити или предадени на Столичен отдел. Заслужава внимание личната активна разработка "ДОНАУ" на Вл.ХРИСТОВ, бивш деен гичевист, за събиране помощи и изпращане колети на затворници и въдворени в ТВО. Но по нея не са проведени достатъчно агентурни мероприятия и документацията е слаба.

По интелигенцията обектите слабо се обслужват и не са обхванати с агентура. От заведените разработки ценни са; "МЕРЗАВЕЦ" и "ХАМЕЛИОН" на обекти в университета и държавния апарат. По р-ка "ХАМЕЛИОН" работи ценния сътрудник "Габер".

Оперативния отчет по духовенството обхващаше задоволително вражески настроените свещеници, обаче разработките не се водят задоволително, поради необезпечаването им с качествена агентура и поради слабост на оперативните работници. По-важни разработки са; активната-"ЗВЪН" на ПАИСИЙ ВРАЧАНСКИ, заради участието му в икуменическото движение, връзките му с чужденци и вражеската дейност, която развива срещу мероприятията на Правителството разработката се води бавно и не е обезпечена с достатъчно ценна агентура. Агент "Караджов" не е искрен към службата, а агент "Минутин" не се ползува с доверие на обекта. Агентурна разработка "ФУШЕ" на проф. протопрезвитер СТЕФАН ЦАНКОВЕВ за разкриване шпионската му дейност, като ръководител на православния комитет на икуменическия съвет за България основан в страната ни през октомври 1947 г. от американския шпионин Кокбърн. Р-ката се води бавно и не е обезпечена с достатъчно ценна агентура. Агента "Монах" има роднински връзки с обекта и донася само за изказванията му по църковни

- 11 -

12

въпроси. Агентурна р-ка "БРАДАТА" водена на зап.католическия свещеник д-р ФОРТЮНАТ БАКАЛСКИ за вражеската му дейност и връзки с чужденци.Р-ката се води с много бавен темп. За вражеската му дейност не са извършени документи, не са разкрити връзките му и не постъпват качествени материали.

Оперативния отчет по буржоазните партии, анархисти, троцкисти, социалисти с изключение на трайчо костовци съответства на установената вражеска дейност. Водят се разработки на всички лидери от бившето звено, демократическата партия, радикалите, социалистите. Незначителния брой на работките на тр.костовци се дължи на подценяване, тази линия през годината, и слабата агентурно-оперативна работа. В ДДС се води аг.р-ка "ГЛАДНИК" на ВАСИЛ МОДЕВ, директор на ф-ка "Чиличена ръка", член на БКП за антипартийни изказвания и вражески прояви. Получиха се данни и за тр.костовска принадлежност на д-р МАЛЧАНОВ от държавен контрол. В ДС-Пловдив се води р-ка "ТЕХНИК" на троцкистка група, която има връзки с троцкисти в Франция. По р-ка "ЯЗВА" - Димитровград се получиха данни за вражеска организация, в която участвуват изключени членове на Партията.

Отчета по анонимки е задоволителен, като по всички по-важни случаи на разпространени анонимки са заведени разработки. Темпа на водене разработките в София е заковолителен, а в окръзите по-слаб. По-важни разработки са "БРАГОВЕ", водена в Столично управление за разпространени печатни позиви, през 1948-49-50 г.- псвече от 500 броя с инициали БСД-Левски и вражеско съдържание. Разработката се движи бавно, въпреки достатъчната агентура по нея. Активна контролна разработка "БРАГОВЕ" води се в ДС-Бургас за разпространени псвече от 1.500 позиви в Бургас през ноември протича с бърз темп използва се цялата налична агентура в Бургас. Централизирана агентурна разработка "СТРЕЛЧНИЦИ" води се в Благоевград, Плевен, Горна Оряховица за разпространяване на позиви от нелегална организация "ТСКСБ"/таен съпротивителен комитет т свободна България/. Има данни, че авторите са 4 студенти от ВУССН в гр.Свишов.

А Г Е Н Т У Р А Т А

През годината отдела вербова 463 сътрудници, от които 224 агенти, 1 резидент и 238 информатори. От други служби са получени 42 агенти и 47 информатори. През същото време са изключени 372 сътрудници, от които 49 агенти, 19 резиденти и 304 информатори. По негодност са изключени 336 сътрудници, 19 по разшифровка и 17 като предатели, от тях 6 са взети на разработка, 10 са задържани и 1 предаден на съд. На други служби са предадени 174 с.с.- 82 агенти, 7 резиденти и 85 информатори.

На 1.І.1951 г. отдела има налична агентура 694 с.с., от които 325 агенти, 351 информатори и 18 резиденти.

По линии агентурата се разпределя, както следва:

И И И И И	АГЕНТУРАТА на 1.І.1950 г.			ПРИДОБИТА агентура			ОТПАДНАЛА агентура			АГЕНТУРАТА на 1.І.1951 г.		
	аг.	инф.	рез.	аг.	инф.	рез.	аг.	инф.	рез.	аг.	инф.	рез.
бивши полицаи	11	12	-	7	2	-	2	13	-	16	1	-
н.петковисти БЗНС	38	6	-	74	14	-	29	12	-	83	8	-
фаш.орг. и ув.оф.	33	2	-	37	8	-	30	4	-	40	7	-
бивши хора	7	5	-	16	11	-	3	10	-	20	6	-
анонимки	-	6	-	1	29	-	-	9	-	1	26	-
контрареволуц.орг.	30	9	-	22	15	-	27	14	-	225	10	-
държавен апарат	1	46	2	9	23	-	-	45	1	10	24	1
интелигенция	2	332	40	13	105	1	238	238	24	15	204	17
македонци и др.	10	12	-	24	8	-	10	9	-	24	11	-
турци и др.	12	1	-	20	88	-	9	1	-	23	8	-
духовенство	13	6	-	22	19	-	8	8	-	27	17	-
селячество	1	9	1	6	29	-	1	26	1	6	12	-
стоп.слоеве	3	7	-	5	8	-	2	4	-	6	11	-
буржоазни партии	29	2	-	10	5	-	10	1	-	29	6	-
Всичко:	190	455	43	266	285	1	131	389	26	325	351	18
	688 с.с.			552 с.с.			546 с.с.			694 с.с.		

В провинцията І-ви отдел работи с 1.701 агенти, 591 резиденти и 6105 информатори всичко - 8.397 с.с.

В началото на годината отдела имаше 95 явки, вербовани са 149 нови, приета е от други служби една явка, изключени са 47 явки, предадени са на други служби 13. На 1.І.1951 г. отдела има 185 явки. Качествено и количествено агентурния апарат на отдела се подобри. Вербованата през последните месеци на годината агентура е по-качествена поради по-принципния и правен подбор и високостепенност на ръководството. Предателството и изключванията са сравнително по-малки. Агентурата все още не е на висота да обезпечи цялостно разработване на врага и недостатъчно годна да проникне законспирираните ядра.

Помначин на вербовка и използване наличната агентура към 1.І.51 г.се разпределя, както следва:

вербовани на компроматериали	374
вербовани на идейна база	213
комунисти	107
по разработки се използват	404
за обща информация	" 290

Ценни вербовки на сътрудници по н.петковисти се извършиха за разработките "ПОДЛЕЦ", "ЦЕНТЪР", "ОБРЕЧЕНИТЕ" и др., които сътрудници ни разкриха центрове и връзки на н.петковистите и доведоха до успешна реализация важни

- 14 -

анархисти. При задържането му е заявил, че иска да бяга защото е заплашван с затвор.

Агент "СЕЛЯШКИ" по н.петковисти държан от градски отдел чрез умели комбинации разкрива двама агенти на службата. На единия от тях - агент "ЛА ЛЮ" на връзка в ДС-Коларовград, който си оставял препис от донесенията направил негласен обиск и взел част от донесенията, а на втория "МАКСИМ" на връзка в ДС-Провадия провел разпит в квартирата си, снел показанията му за преведената му вербовка от органите на ДС и отнесъл същите на представител на чужда държава. Агент "МИРОНОВ" по н.петковисти на връзка в ДС-Враца по указания на н.петковистите в София изгражда широка помощна организация и събира средства за семейства на наказани н.петковистки лидери. Подобен е случая с агент "ОСА" в Оряховско, а в Хасковско агентурата до задържането на главните двойници организиране предателствуваше. Агента "ЖОРЖ" на връзка ДС-Пловдив взе инициатива за създаване нелегална организация, печати пезиви, а пред службата приписа своята дейност на другите обекти по разработката.

Много с.с. не се явяваха точно на срещите. Не са провеждани с месеци срещи с с.с. "ПЕТРИЧКИ" и "ФИЯТ" - по македонско малцинство. Повечето о.р-ци не полагат грижи за моралното и материално подпомагане агентурата. Някои пък лесно им вършат ходатайства и услуги водещи до разшифровки или деморализиране на сътрудниците. За подобрене ръководството и възпитанието на агентурата придобитите явки са недостатъчни и с незадоволително качество, а в много случаи лоши. Конспиративни квартири липсват. По тези причини голяма част от агентурата се среща на открито, а някои о.р-ци по лош навик макар, че имаха достатъчно явки срещаха сътрудниците си на открито, както е случая с о.р-ци Министерски и Горанов. През годината средно месечно на оперативен работник се падат по 16 срещи със с.с., което е незадоволително.

РЕАЛИЗАЦИИ

Реализирани бяха общо 61 разработки с 116 обекти, от тях 16 активни разработки, 21 лични, 10 ОНД и 14 предварителни. Задържани са общо 99 обекти. От тях 32 са предадени на съд, 26 са подследствени, 18 са изпратени в ТВО, 14 са вербовани, 1 взет на разработка, 1 изселен и 7 освободени по липса на престъпление. По социален състав 19 от задържаните са едри градски буржоа, 7 кулаци, 22 средни и бедни селяни, 46 занаятчийци и служачи и 5 работници.

Без разработки бяха задържани 57 лица, от които 8 са подследствени са изпратени в ТВО, 7 са вербовани, 2 са изселени и 20 освободени по липса на престъпление. По социален състав 4 са от едра градски буржоазия, 2 кулаци, 10 средняци и 41 служачи и занаятчийци.

По линиите на отдела в цялата страна са задържани по 158 реализирани разработки и без разработки общо 1774 обекти. От тях на съд са предадени

578, подследствени-505, изпратени в ТВО-137, вербовани-151, взети на разработка 7, изселени 14, освободени по липса на престъпление 351, минали в нелегалност 25, убити при задържане 6. По социален състав 57 са едра градска буржоазия, 557 кулаци, 804 средни и бедни селяни. 202 дребни буржоа и служаци, 154 работници.

По-голямата част от освободените са по оперативни съображения.

Най-много реализирани разработки ^{Сърани} в отдела има ^{но} линията н.петковисти - 137 с 33 обекти, следвана от анонимки-10 реализации с 29 задържани лица, македонци-михайловисти, фашистки организации и др./виж таблица № 4/.

Ценни са реализациите по разработките; "Свраки" - Сливен и "Гангстери"-Казанлък - 85 обекти, задържани 65, от тях 10 бандити. По социално положение-25 кулаци, 34 средняци, 4 градски буржоа и 2 бедни селяни; политически-45 н. петковисти, 10 анархисти, 2 бивши членове на БКП, 2 полицаи, 2 легионери, 1 демократ и 3 безпартийни; разпространяваха позиви, продоволствуваха бандата, подготвяха нападения в селата Бела, Крушаре и др. Участниците в организацията ^{целеха} създаване широко възстаническо движение опирайки се на своите организации и преди всичко на въоръжената банда като основно ядро.

"ТИТОВЦИ" - НОВА ЗАГОРА, реализирана юли 50 г. задържани 10 младежи 6 кулаци, 3 средняци, 1 бедняк. Нелегалната организация ^{имала} околийско ръководство и инструктивен център в Пловдив и София. Свързана чрез куриер на геметовския подкомитет - Цариград. Задържаните разкриват възходящи връзки. "ТИТОВЦИ"- Чирпан, реализирана на 22 юли 50 г. задържани 10 н.петковисти младежи, 2 кулаци, 5 средняци, 3 работници. Организирали са нелегални групи в 6 села на околията. Свързани с център Ст.Загора. Въоръжили се и при опит да минат границата са задържани. Разкрити са връзките им с център София. "ПРЕДАТЕЛИ" реализирана май 50 г., задържани 10 н.петковисти - 4 кулаци, 2 средни селяни и 4 бедни. Образували център в София за изграждане нелегални организации, търсели връзки с американската легация, устроили канал за бягство в Югославия. Всички са осъдени от 1 до 15 години. Об-
"ОБЛАСТЕН ЗЕМЕДЕЛСКИ ЦЕНТЪР № 1" - Русе, задържани са 15 младежи н.петковисти, кулаци и средняци. Организацията е с околийски център и групи по селата. Разпространявали позиви, въоръжавали се за борба срещу властта под помагали репресираните, иззето е оръжие, предадени са на съд.

"МАРСДЕРИ" - София, реализирана 28.X.50 г., задържани 8 учаци се от реакционни семейства разпространили над 10.000 позиви, изградили нелегална организация "Федерално движение на свободата" води се следствие. "ГАВРОШИ" с.Джулйница-Горно Оряховско - декември 50 г. задържани са 8 младежи - легионери и н.петковисти, образували са нелегална група, разпространили над 500 позиви с легионерски знаци, 4 от задържаните са подследствени. "ЗВЕРОВЕ" - с.Горна Гноеница-Ломско, ноември 50 г., задържани 7 младежи - 5 кулаци, 2 средняци, разпространили позиви, запалили 40 тона слама

счупили тухларската преса, готвели терор. Подследствени са в ДС-Видин.

"ОГНЯРИ"-Гоце Делчев, март 50 г. задържани са 4 и ~~џ~~ убит михайловисти средняци. Създали нелегална организация и се въоръжили за бандитска дейност. "ДЕЗЕРТБОРИ" - Петрич, задържани 7 михайловисти и н.петковисти ~~и~~ 3 кулаци и 4 средняци за бандитизъм, създаване нелегална група установили връзки с гръцкото разузнаване, на което предавали шпионски сведения, подготвяли канал, води се следствие.

"БЕГАЧИ"-Димитровград задържани 4 анархисти работници в мина "Марица" за готвено бягство и връзка със Сливенската банда. Води се следствие. "ГАВРОШИ" с.Рибаре-Белослатинско 1 май 50 г. задържани 5 анархисти ученици 4 кулаци и 1 работническо семейство. Образували нелегална организация разпространявали позиви, заедно с н.петковистите подготвяли терористическа дейност. Задържаните са осъдени.

От общия брой на задържаните сравнително малък е процента на осъдените, главно по недостатъчна документация на вражеската дейност на обектите; в това отношение по-добра работа е дало отделение анонимки, при което повече от 80 процента от задържаните са осъдени.

Изключителна роля за успехите на отдела изигра особено съветската помощ - главно на др.Гурев.

Между отделенията на отдела съгласуваността в служебната работа е незадоволителна. Липсата на чекистки стил в работата по всички линии е спъвало съгласуваността, ~~с~~ останалите отдели на ДС съгласуваността също е била незадоволителна. Отдел кадри бавно проучваше предлаганите от отдела другари за оперативни работници, поради което щата остана непопълнен. Не е изживяна по-рано внедряването разбиране на сеператизъм в отдела. Недостатъчно ~~на~~ време сме информирали следствието. Службата селячество в IV-ти отдел недостатъчно се сработваше с група селячество при I-ви отдел, докато групата при отдела е изпращала на ~~с~~службата в IV отдел всички агентурни материали, справки и доклади, от страна на последната не са изпращани материали за I отдел. През годината о.р.СТ.Момчев се беше насочил към кандидат за вербовка изхождаш от МЗ-то, обек на обслужване от IV отдел. При проверка на същия в IV отдел, н-ка на службата ТКЗС и ДЗС му заявил: "Ако имате материал, дайте го на нас, ако не ~~правете~~ каквото искате с него, нас не ни интересува". При опит да бъде вербован от нас се оказа, че същия е техен сс.

По отношение на I секция при окръжните у-ния на ДС през годината е оказана следната помощ: взети бяха на контрол 194 активни р-ки и 3 прадв. р-ки. Командированите о.р-ци отиваха много по-подготвени в сравнение със 1949 година, като предварително изготвяха ~~плановете~~ по задачите, с които отиват и конкретните мероприятия-вербовки, срещи и др. Твърде ~~с~~ внимание и помощ бе оказана на ямболски окръг по р-ката и реализацията на р-ките "Свраки", по "Обречените" и "Титовци" - Ст.-Загора, по "Титовци", "Лисинманевци

и "Център" - Пловдив и др,

Изпратени бяха бригади в помощ на окръзите по зърнодоставките, на Врачански и други окръзи, По турско малцинство - в Русенски, Хасковски, Квларовградски и други окръзи на няколко пъти, а последната бригада работи повече от месец. Тя помогна за вербовката на около 200 сътрудници.

По БЗНС бяха вербовани 8 агенти от окръжен мащаб и предадени на съответните окръжни служби - Коларовград, Сталин, Плевен, Ямбол, Бургас и други

По духовенство са изпращани бригади в Русенски и Пловдивски окръзи, които са оказали сериозна помощ в агентурно-оперативна работа, а на Коларовградски окръг беше извършена обследване по линия на духовенствата.

За подобряване работата по анонимки бе изготвена инструкция, с която се подобри работата и разкриха ред анонимни автори.

Изпратена е инструкция и по работата на турско малцинство.

Не е указана достатъчна помощ по линиите: държавен апарат, бивши хора, и други, по които връзката с окръзите беше само ~~п~~итменна и нито един о.р. не е посетил окръзите, за да проконтролира работата и да даде конкретна помощ.

Помощта оказана на окръзите от отдела особено в втората половина на 1950 година е повече от задоволителна. Връзката и контрола за изпълнението на задачите не бяха добри, работата в повечето окръзи главно Г-Оряховски, Плевенски, Русенски, Врачански, Хасковски бе незадоволителна.

В оперативния състав на отдела през годината имаше голямо текучество. Непрекъснато ~~б~~разместване на началническия и оперативен състав сериозно спъваше работата. През май групата по бандитизма излезе от първи отдел. През септември бе подменено ръководството на отдела. До края на годината отдела работи с непопълнено ръководство и щат. В отделните ~~фашистки~~ фашистки организации и бивши хора почти половината от щата е вакантен.

Ръководството на отдела и отделенията беше недостатъчно. Не се указваше конкретно ръководство над оперативните работници. Другаря Владо Тодоров началник отделение БЗНС и Никола Петковисти е извикал опер. работници Борис Киров, Васил Панев и др., мъмри ги за неизпълнение на месечните планове, без да им окаже помощ в работата. Станислав Василев, групов началник по бивши хора без да опознае и помогне на новопостъпилия о.р. СТЕФАН БОНЕВ ЯНАКИЕВ, който не е можал дълго време да се ориентира в работата си, го предложи за преместване в друг отдел, като негоден. Преместен в друга група на отдела при по добро ръководство о.р. почна да изпреварва старите разузнавачи.

Обучението и възпитанието на младите оперативни работници не е добро. Групата работеща по бивши полицаи бе оголена от опитен оперативен кадър; в нея останаха да работят ~~млади~~ млади о.р. без да получават конкретно ръководство и помощ от непосредствените си началници.

По ръководството и възпитанието на агентурата началниците отделения и инспекторите на отдела не оказаха достатъчно ръководство и контрол върху оперативни работници. *От 1 юни до декември са извършени 472 кон.*

През годината са направени около 750 контролни срещи, което е крайно недостатъчно за средно 120 оперативни работници в отдела.

Служебен курс са преминали само една част от п.р-ци на отдела. През годината на няколко пъти е бил заплануван кратък курс за новите п.р-ци, но не е проведен. Важна спънка в оперативната работа е недостатъчната идейно-политическа подготовка на о.р-ци, неосъзнаване дълбоко величината на нашия дял в социалистическото строителство, поради това ентузиазма е недостатъчен, непримиримостта към неуспехите и готовност за жертви - слабо се чувствуват. Поради липса на достатъчна агентура за придвижване на разработките ред о.р-ци се плъзнаха по пътя на малкото съпротивление - склонност да се прибегва повечето отколкото е необходимо до техническите мероприятия и проследяването или да се правят предложения за изпращане в ТВО на обектите, без да са направили достатъчно усилия за придобиване и използване на агентура или документиране престъплението. Някои разработки в отдела като "ПУЛТ" "ЧЕЛАН" по линия на младежи и др. се водят повече от една година без придвижване, главно поради липса на агентура, а по р-ка "СТАМЕН" по македонско малцинство повече от 8 месеца не е постъпило агентурно донесение и никой не се е сетил да проконтролира и потърси отговорност. Най-слабо са контролирали инспекторите.

Отчетността по работата на отдела бе слаба. Плануването - незадоволително и неотразяващо правилно централните задачи, поради което в придобиването на нова агентура и завеждане р-ки се е изпадало често в безпринципност и безпътица. Контрола по изпълнението на работата е бил слаб, поради което и дисциплината не е на нуждната висота. По тези причини отдела ~~на~~ ~~да~~ ~~преодолава~~ ~~своята~~ ~~изостаналост~~. Липсваше настъпателна тактика в борбата и оперативна действеност по получените сигнали и болшевишки стил за своевременно пресичане вражеската дейност, а не влачене во опашката в много случаи. Типичен пример е работата по селячество: кулашките елементи бяха оставени да подготвят своята вражеска дейност в кампанията по зърнодавателните почти необеспокоявани и едва в разгара на техните вражески прояви-удари.

ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ.

1. Още в началото на годината да приведем в известност окончателно контингентите вражески елементи по всички линии и ги включим в оперативния и помощен отчет, като по-важните вземем незабавно за активна разработка. Да се обърне особено внимание на николапетковисти, трайчокостовци, анархисти, бившите хора, кулаците, буржуазната интелегенция и др. Да се прегледат и категоризират наличните разработки и към тези с най-остра вражеска дейност и близки перспективи за реализация насочи основното внимание, като се водят с бърз темп лично от началническия състав или под прякото тяхно ръководство и контрол. Постигане пълна съгласуваност вътре в отдела и останалите подразделения на ДДС за издирването и обезвредяването класовия враг въ

личните форми на вражеската му дейност. В работата си да съблюдаваме строго класовия подход.

2. По най-важните и централни разработки да се търсят на всяка цена връзки с контрареволуционни задгранични центрове и с шпионски централи за пресичане из самите корени вражеската дейност - геметовски, националистически, троцкистки, задгранични центрове; турско, титовско и др. разузнавания по линия на малцинствата; реакционни и шпионски религиозни централи по линия на духовенство - Ватикана, икуменическият съвет, евангелски мисии и пр.

3. Да се засили документацията по разработките за близки реализации още в началото на годината и пресичане кулашкокапиталистическата съпротива

4. Да се използват възможностите на агентурата за най-рационалното ѝ използване. Най-ценната агентура да се вземе на връзка лично от началническия състав и да се използва само по конкретни и важни разработки. Да се подбере подходяща агентура за внедряване в чужбина. Системно да се подготвя и вербова крупна авторитетна агентура от средите на самите обекти. Месечно всеки о.р. или началник да вербова най-малко по 1 ценен сътрудник; да осъществяват най-малко по 2 срещи дневно. За подобрене възпитанието на агентурата началническия състав да провежда дневно минимум по две контролни срещи.

5. Да се изпращат системно бригади или отделни о.р. за контрол и оказване помощ в провинцията. Да стане система практиката на повикване в отдела отделни о.р. от окръзите водещи важни разработки, за съвместно обмисляне на мероприятия и контрол на изпълнение плановете им. Да се свикат редовно конференции с окръжните отговорници по линии. Да се изработват инструкции и заповеди след всяка бригада или конференция с изводи или указания за подобрене на работата. Да се ускори издаването инструкции за работата по тр.костовци, селячество и пр.

6. Да се попълни шата и се укомплектува ръководството на отдела през януари. Да се формира незабавно отделение "Централен терор". Да се по добри плановостта и отчетността в работата. Да се обезпечи за всеки служител ежедневно ръководство и контрол от прекия началник, на когото да представят дневни планове и отчет за извършената работа през миналия ден. Да се заведат на всички о.р. тетрадки, в които да се нанасят редовно оценки на задачите, които имат за изпълнение. По служебен и партийен път на добре подготвени служебни и партийни конференции по линии, отделения и отдел да се бие сериозно и конкретно по безотговорното отношение към качеството и срочно изпълнение на задачите и по либерализма към допуснатите грешки. За подобрене отчетността да се задължи всеки о.р. и н-к да отразява в служба информация всички по-важни моменти от своята служебна работа, постижения и слабости, вербовки, изключване от апарата, реализации и пр.

7. Да се организират в отдела краткотрайни служебни курсове за

- 20 -

новите служители за бързото им запознаване с основните форми и методи на агентурно-оперативната работа и за добиване на представа за особеностите на обектите и тяхните форми и методи на вражеска дейност.

8. Да се обработват в подходяща форма положителни и отрицателни примери и прещат на школата за използване.

3/ С о ф и я
11. I. 1951 година

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ВИ ДДС:

Б. Думков
/Б. Думков/

С/С-2 екз.

Строго поверително!

Д О К Л А Д

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА В ОТДЕЛ I ДС

№-1577
18-11-522.

1. Оперативен и помощен отчет на вражеските контингенти. Състояние на водените разработки и наблюдението на подотчетните бази.

Понастоящем в страната се разработват 6.799 обекти, а в отдела се водят 24 групови акт. разработки, 125 лични акт. р-ки, 321 ОНД, 5 гр. предв. р-ки, 69 лични предв. р-ки с общо 625 обекти. На контрол са 347 р-ки с 2.377 обекти срещу 389 обекти за 1950 г.

По политическа принадлежност и социално положение разработваните в отдела обекти са:

1. Н.петковисти	93	1. Едра градска буржоазия	192
2. БЗНС	101	/индустриалци, банкери,	
3. Троцкисти и тр.костовци.	36	търговци/	
4. Анархисти	46	2. Кулаци	33
5. Социалисти	18	3. Средни селяни	37
6. Фашистки организации ..	201	4. Бедни селяни	8
7. Буржоазни партии	84	5. Служаши	157
8. Други	46	6. Занаятчии, търговци и др...	173
		7. Работници	27
	<hr/>		<hr/>
	625		625

На помощен отчет, който е в процес на изграждане са взети 7.171 лица, които по линии се разпределят:

1. Н.петковисти.....	2450	7. Бивши хора.....	1791
2. БЗНС	45	8. Малцинства	124
3. Троцкисти и тр. костовци	313	9. Духовенство	660
4. Анархисти	137	10. Интелигенция и младежи....	210
5. Антинародни партии.....	506	11. Държавен апарат	154
6. Фашистки организации...	610	12. Анонимки	71
	<hr/>		<hr/>
	4061		3110
			<hr/>
			7171

Отчет на антинародните елементи до 1947 г. не е съществувал, През следващите 948/49 г. е бил в лошо състояние. С изключение на духовенството и н.петковистите, вражеските контингенти не са приведени изцяло в известност и вклучени в отчета. Задачата е била поставена едва през 947 г. без да се изяснят начините за изпълнението й. Към действителното органи-

зиране на отчета се пристъпи едва в края на 50 и началото на 51 г. Взеха се енергични мерки, дадох се указания и конкретна помощ на средния началнически кадър, тук и в окръзите, за привеждане оперативния и помощен отчет в известност и порядък. Изпълнението на тази задача се затруднява, защото голяма част от архивите на разтурените фашистки организации, контрареволуционни и буржоазни партии и др. са разпиляни и в неизвестност, а на н.петковистите – изгорени 1947 г. Взети са мерки за издирване на тези архиви. За сега, установяването на вражеските контингенти става чрез агентурата.

Главна причина за лошото състояние на оперативния и помощен отчет е формалното отношение на ръководството на ДДС и отдела до началото на 1949 г. към отчета и отчетността въобще. Въпреки многото предложения и искания, до сега няма издържана инструкция по отчетността. Липсата на централизация в оперативния и помощен отчет е една от причините за хаос, неориентираност и безперспективност в оперативната работа. Този недостатък още не е изживян. От взетите на помощен отчет 7171 лица, само около 500 са картотекирани. Привеждането в порядък на оперативния и помощен отчети сега е важна задача на отдела.

Лошото състояние на отчета личи от следните примери: турското малцинство е към 610.000, а на оперативен отчет са 137 и на помощен 75 обекти. По интелигенция и младежи от 5000 засечени врагове, на оперативен и помощен отчет са 318. Много уволнени генерали и полковници не се разработват. От 28.720 обекти по тази линия и сродните ѝ фашисти и бивши хора на помощен отчет са взети 1000. За да се подобри работата по тях в началото на т.г. е подготвен материал за включването на нови 1400 обекти в отчета – един път и половина повече от включените до сега за 6 години.

Отделът изостава в привеждането в известност и взимане на отчет разпространителите на анонимки. Лошо е състоянието на отчета по селячество. Не са приведени в известност и взети на отчет кулаците.

Работата по разработките не е била целеустремена. Малкото р-ки са водени мудро и без качествена агентура. На централните и важни р-ки, където се разработва по-умел и дълбоко законспириран враг, се е обръщало недостатъчно внимание.

Броят на заведените р-ки по н.петковисти е задоволителен. Разработват се всички по-активни лидери. В страната се водят 569 с-ки. С добър темп – "Обречените", "Заговорници", "Грандомани", "Лисинмановци" и др.

Разработката на тр.костовци е започнала в края на 1949 г., но материалите от следствието не са разработени. до сега няма ясна инструкция за агентурно-оперативната работа по тази линия. По водените 5 р-ки няма данни за тр.костовска организация. До 1948 г. не са били взети на разработка нито един от лидерите на троцкистите, въпреки сигнали от Браца за троцкистка група в София.

След удара срещу лулчевистите през лятото на 1948 г. ръководството на отдела е подценило работата сред тях и е предоставило линията на един разузнавач. Р-ката "Изкуфяли" на осъдените лулчевистки лидери е водена повърхностно и реализирана чрез разместване на обектите. Бягството на ГЕОРГИ ПЕТКОВ, б. чл. на ЦК на лулчевистите, и участието му в задгранична конференция, организирана от КОМИСНО, заедно с невъзвръщенеца ИВАН ПОПОВ показва, че лулчевистите са имали връзки с чуждото разузнаване. Все още не се разработват сериозно връзките и близките на осъдените лулчевистки лидери.

До 1948 г. работата по анархистите е била съвършено слаба, а сега се водят 2 гр. и 10 еднолични р-ки, необезпечени с достатъчна агентура и движени бавно. В страната се водят други 13 гр., 8 еднолични р-ки и 119 ОНД. Агентурно-оперативната работа по звенарите е започнала в началото на 1946 г. Лидерите на десницата - ЮРУКОВ, ДАМЯН ВЕЛЧЕВ, ДОЛАПЧИЕВ и др. не са разработвани, въпреки данните за съучастие във вражеската дейност на опозицията. Разработваният ВЕНЕЛИН ГАНЕВ е бил изселен в Дряново, по нареждане на Г. ГАНЕВ и сега се наблюдава слабо. Още през 1947 г. звенарите са имали някакво нелегално ръководство, в което влизали: СТ. ЧОЛАКОВ, П. СТАЙНОВ и др. Водим 3 акт. р-ки и 33 ОНД. По демократите не е работено за разкриване връзките им с чуждите вражески и разузнавателни централи. Ръководството на ДС ги е изселвало вместо да се разработват активно техните лидери. Водим 3 контр. р-ки по които не постъпват съществени материали. По радикалите, нац. либералите и народняците се водят 4 акт. р-ки и 2 контр. ОНД, по които не постъпват съществени данни.

Р-ките по фашистки организации, бивши полицаи и офицери през 1950-51 г. са водени по-настойчиво за разкриване нелегални организации, връзки с чуждото разузнаване и по. По-важни р-ки са: "Метез", "Щураци" и др., които се водят с добър темп. По турско малцинство обектите не са обхванати добре. Сравнително по-добре се обслужват турците в Хасковски окръг, където се водят 25 р-ки и 30 ОНД на 76 обекти. По македонско малцинство обектите не са обхванати. Духовенството се разработва от 1946 г., но до сега са останали незасегнати ръководителите на православната и католическата църкви и адвентистите, за които има улики за шпионаж. Процесът на евангелистите е резултат на следствие водено от отдела. Работим по 38 р-ки и 34 ОНД, които протичат трудно.

Обектите по интелигенция и младежи се обслужват слабо. Р-ките се движат бавно. Не са взети на акт. р-ка действителните представители на буржоазната наука. Водим една гр., 13 еднолични р-ки и 32 ОНД, от които 16 - за шпионаж. Р-ките по държавен апарат са недостатъчни за обхващане на вражеските елементи в този сектор, въпреки настъпилото подобрене в работата напоследък. Водим 17 р-ки и 11 ОНД. За всички по-важни случаи по анонимки са заведени р-ки в София и окръзите, но се движат незадоволително. По-важни р-ки са: "Брагова" водена от ЦС

г. повече от 1000 бр. с инициали "БСД - левски", "Стрелочници" - централизирана, "Врагове" - в Бургас. И отдела водим 14 р-ки

2. Състояние по н.петковисти.

След 9. IX. 44 г. БЗНС за кратко време стана втора по численост и влияние, след БКП, политическа организация в страната.

През 1945 г. ДС в София образува група от 8 р-чи за наблюдение лидерите на БЗНС, но агентура не е придобивана, р-ки не са водени. Използвани са отделни членове на БЗНС за информатори.

През 1946 г. групата по БЗНС разработва лидерите на БЗНС и н.петковистите. Придобиването на агентура из средите на ПП, УС, ЕСС, депутатите, младежите и др. ръководители е ставала, като са вербовани отделни членове на приятелски начала и са използвани разкрити с.с. на полицията. Използвани били около 25 аг. за информирването на службата по политическото и организационното състояние на БЗНС и н.петковистите. Не са били водени никакви р-ки. Групата е била под ръководството на Г.Ганев и Гръбчев в състав Игнатов, сега н-к отдел II у-ние, Джамбазов, Б.Орачев, Папанов, Григоров и др. През 1947 г. се обособяват две групи: I за разработване на БЗНС-НП с гр.н-к Петър Игнатов и II - за обслужване на БЗНС с гр.н-к Ст. Митев, по-късно и-рм. С разделянето на групите, агентурно-оперативната работа малко се подобрила, вербовките на агентурата били по-целесъобразни, но са използвани по двете линии за информирване на службата по орг. и политическо състояние на н.петковистите. Формално са били открити р-ки, без да се провеждат сериозни мероприятия за разкриване на конкретната вражеска и конспиративна дейност на разработваните и връзките им с чуждите легации, бивши офицери и др. Службата е допуснала още през легалния период на съществуването на БЗНС-НП образуването нелегален център на съюза в състав: Н.МЕТКОВ, Б.БУМБАРОВ, АС.ПАВЛОВ, ИВ.КОСТОВ и др. Поради слабата аг.-оперативна работа не са разкрити навреме престъпните и антинародни връзки и замисли на н.петковистите, не е сигнализирана навреме Партията. Позволи се на н.петковистите да се разрастват чрез привличане всички фашистки елементи и обединят опозиционните среди, като си създадоха влияние всред селските среди. Служебното ръководство политически не предвиди възможността за преустройство на н.петковистите на нелегална основа.

До разтурянето му, н.петковисткия БЗНС, заедно с ЗМС-Сърбински, наброяваше около 120.000 души.

След разтурянето му през август 1947 г., работещите по н.петковисти Вес.Райков, гр.н-к, Джамбазов, П.Тутулов, К. Копанаров и др. под ръководството на Г.Ганев, а по-късно на В.Чанков и Ив. Бънзаров, н-ци отдели, М.Гинев - гл. и-р и Ст. Митев, н-к отд., са твърдели, че н. петковистите са не годни за конспиративна дейност след нанесения им удар. Служебното ръководство е подценило и икономическите корени на н.петковци - кулачеството на

5.

село; формално се е отнесло към решенията на V конгрес на БКП по изострянето на класовата борба в селото при социалистическото му преустройство. Кулачеството не е било под прицела на ДС, то не е регистрирано даже.

От разтурянето на БЗНС-II.П. и възвръщането на част от лидерите му до 1950 г. аг.-оперативната работа е била изоставена. Наличната агентура вербована през легалния период и в момента на разтурянето на БЗНС-III беше изоставена. Не се работеше по придобиване на нова такава, но водените стихийно р-ни през 1947-8-и г. "Селската армия на свободата", "Черно море", "Кърлеж" и др. има редица сигнали за съществуващи нелегални н.петковски организации и връзки с център и чужди империалистически легации, но служебно р-сво и оп. р-ци не са ги взели под внимание и не са ги доразработили.

Подобно било и състоянието на аг.-оперативната работа по линията на БЗНС. Недостатъчно са дирени и разобличавани геметовско-н.петковските елементи и влиянието им в БЗНС. Агентурата не е използвана целеустремно за разработване на н.петковски и разколнически елементи, като ДРАГНЕВ, ОБЕЛОВ и др. и за разкриване връзките им с чужди разведки, въпреки наличието на сигнали, че под тяхна диктовка е разгаряна фракционната борба в БЗНС. АЛ.ОБЕЛОВ е изселен по нареждане на Г.Ганев, в момента когато е подготвял да изпрати наш агент в Франция, за да установи връзки с управляващите там кръгове. След изселването му, ОБЕЛОВ е бил поставен под домашен арест в стопанството му извън Плевен, с което са пресечени възможностите за агентурното му разработване и разобличаване.

През 1948/49 г. бяха разкрити нелегални н.петковистки организации в София, Сталинско, Пловдивско и другаде. От следствието на задържаните 20 души в Сталин и 17 - в София се установи, че нелегалните организации са си поставили за цел да възстановят по места н.петковия съюз, да се възоржат и водят борба срещу Партията и Народната власт. Поддържали са връзки с видни н.петковски лидери - БУМБАРОВ, ПАБЛОВ и др.; с Г.ДРАГНЕВ, б. м-р, чл. на БЗНС, както и с чуждите легации. Следствието на същите е било затормозено и nedоведено до край; за разкриване на низходящите и възходящи връзки на нелегалната им дейност.

Проведените агентурни мероприятия от август 1950 г. потвърдиха данните за съществуване на подмолна н.петковистка организация с център създаден още през легалното съществуване на БЗНС-III, който е водил антинародната дейност и след разтурянето на съюза. След всяки частично нанесен удар от ДС на центъра, съвременно са били привлечени нови членове. Създаденият център, използвайки бивши ръководители на н.петковския съюз по места, е отпочнал от началото на 1948 г. активна дейност за изграждане на нелегални н.петковски организации и възстановяването на разтурения БЗНС-III на принципа на нелегалните тройки и петорки. Характерно за основния нелегален център е това, че значителна част от състава му са бивши "агенти" на Г.Ганев. Пос-

Поставена е била задача да се обединят всички н.петковци, да се поддържа духа им чрез разпространяване на вражеска пропаганда и слухове, да се въоръжат и подготвят за въстанически действия и в решителния момент/чужда интервенция/ да вземат властта. Централното ръководство е поддържало постоянни връзки с окръжни ръководства в Ст.-Загора, Пловдив и др., а също и с много отделни н.п. дейци в Софийски, Врачански, Плевенски, Хасковски и др. окръзи, на които са давали указания за нелегална работа.

В отдела има ред агентурни сигнали за съществуването на няколко центъра в София, състава на които все още не е уточнен – по "Лисинмановци Пловдив, "Бълци"-София, "Бандити"-Враца, "Гларуси"-Бургас, "Катили"-Ст.-Загора и др. Централното р-во поддържа връзки и се ръководи от геметовския комитет в Париж – "Свободна и независима България". Връзката се поддържа чрез империалистически легации у нас, чрез официалната кореспонденция, чрез кодове и уговорки, чрез пътуващи за и от чужбина, както и чрез специално изпратени куриери. Геметовския подкомитет в цариград редовно изпраща по куриери на наша територия задачи от организационен, шпионски, диверсионен и др. характер.

Антинародната подмолна дейност, н.петковците провеждат съвместно с трещиетни и тр.костовци и остатъците от буржоазните партии у нас – лулчевисти, анархисти, нац.либерали, фашисти, михайловисти, увол.офицери, православни и католич. духовници и др., потвърдено от данните по р-ките – "Продатели", "Свраки", "Язва", "Център", "Гадини" и др. Усложнената международна обстановка и засилената се активност на бившите ръководни н.петковски дейци, радиопропагандата на капиталистическите държави, въпреки нанесените частични удари, спомогнаха бързо да се създадът нелегални н.петковски организации.

След взетите практически мерки – учредяване на отделение в септември 1950 г. за борба с н.петковци; проведените конференции, издадени заповеди и упражняване на по-системно ръководство, контрол и помощ на окръзите, аг.-оперативната работа се подобри в края на 50 и началото на 51 г. Разкрити бяха нелегални н.петковски организации в Пловдивско, Софийско, Ст.-Загорско, Врачанско, Плевенско, Сталинско и другаде. От получените агентурни и следствени данни е видно, че н.петковците в своята конспиративна дейност се опират на кулаците в село, използват ги за материална помощ на организациите, саботиране на правителствена и партийна политика в ТКЗС и селското стопанство – явяват се главен контингент на н.петковисти.

В настоящия момен в страната се водят 586 лични и гр., акт. и предв. р-ки и 1170 ОНД на 2000 н.петковци, а само в София на пом. отчет са 3500, докато през 1950 г. имаме 68 р-ки с 167 обекти.

Н.петковската организация се разрастваше и действуваше бързо, но насочването на нашето внимание спомогна да навлезем в лирите на посетител

37/ 7

нелегални организации. Много агентурни р-ки все още се движат с бавен темп. Не се разработват достатъчно настойчиво, упорито и бързо получените сигнали за ръководства, възходящите и низходящи връзки на обектите, липсва целеустремност в провеждането на мероприятия. Основна слабост е, че не сме темно се дири политическата линия, целите, задачите, методите и формите на воага.

В настоящия момент са подготвени за реализация 22 акт. р-ки в цялата страна с над 187 обекти.

Реализации. В Ст.загора бяха задържани 82 обекта, които са изградили окръжни и околийски ръководства в Стара-и Нова-Загора, поддържали са връзки с централно ръководство в София, а нелегалната организация в Сливен организира и въоръжи бандитска група от 10 души, които подготвиха терористически и диверсионни актове. В Пловдивски окръг бяха задържани 109 чл. на нелегалната н.п. организация, с ръководство в Пловдив, поддържащи връзка със София. Нелегалната организация в Пазарджик организира бандитска група от 12 души, която извърши терористично нападение. Пловдивската организация подготвяше терористически актове срещу партийни и държавни ръководители и подготвяше изграждането на канал за бягство зад граница.

В София бяха задържани 14 чл. на нелегална организация, подготвяща бандитски и диверсионни актове; във Врачански окръг - задържани 21 чл., подготвящи бягство зад граница; в Русенски окръг - задържани 11 обекти, създали н.петковски център и организирали банда от 8 души, подготвяли въоръжена борба срещу Народната власт. Останалите арести са по не особено значителни р-ки.

С извършените реализации на 258 н.петковци бяха предотвратени терористическите, диверсионни и др. вражески замисли на обектите, разкрити бяха възходящи и низходящи нелегални връзки на същите.

След задържането на горепосочените обекти по места се внесе известно смущение и страх сред вражеските елементи и се разстрои конспиративната им дейност. О.ч. среди посрещнаха благоприятно извършените арести, особено в Сливенско и пазарджишко, където обектите бяха предприели остри действия против Народната власт.

Понастоящем по н.петковисти, БЗНС и селячество разполагаме в страната с 902 аг. и 1856 инф. срещу 951 с.с. в члн 50 г. След проверката 806 сътрудници бяха изключени, без да удеем във вербовка на крупна агентура, изходяща от средите на очертаваните се нелегални центрове. По-голямата част от старата агентура е била вербована при разтурянето на съюза на слаб, или почти без компроматериал, а с вербовките на АС.ПАВЛОВ, БУМБАРОВ и ПЕТЪР СЪРБИНСКИ, същите се застраховали и са продължавали конспиративната си дейност. С извършените, без здрав компроматериал, вербовки са разшифровани методите на нашата аг.опер.работа сред н.петковците и доведе до дезинформиране на служителите в Хасково, София и др., което затрудни бързото

3. Състоянието по троцкисти, тр.костовци и анархисти.

За вражеска дейност на троцкисти в София е сигнализирано от ДС - Браца още през май 1945 г. Непосредството след 9.IX.44 г. троцкистите МИНЧО ТЕЛЕВИЗОВ и ДИМИТЪР ГАЧЕВ организират ЦК на БКП /интернационалисти/ в Пловдив и сондират мнение със СТЕФАН МАНОВ. По тези сигнали не се открива р-ка, а се пристъпва към репресии и през 1948 г. биват изпратени в ТФО. През 1949 г. бе задържан СТЕФАН МАНОВ и през 1950 г. - ликвидирана неговата група. При разработването на троцкистите са прилагали провокационни методи. На троцкистко събрание през 46 г. от 6 присъстваци, 5 са били наши агенти. По указания на тогавашния гр.н-к А.Бакалов на троцкистката група в София е бил даден циклостил. След процеса на групата С.МАНОВ, ръководството на отдела смяташе, че с троцкистите е свършено и по тази причина работата всред тях беше занемарена. От друга страна о.р., който работи по тях, е недостатъчно подготвен политически и служебно.

Тр.костовци се разработват от края на 1949 г. Ръководството на ДС не е изяснило кои обекти и за каква вражеска дейност да се разработва. Събрани са материали за наказани чл. на Партията и даже за битово разложени комунисти, а постъпилите материали от следствения отдел на засечените от тр.костовската банда не са разработени още. И до днес няма ясна инструкция за аг.опер. работа по тази линия. Лошата постановка на работата по тр.костовци и троцкисти е дало дълбоко отражение и слабостите още не могат да се преодолеят. През 1950 г. др.Христовозов със заповед нареди да се вземат на р-ка над 300 души засечени по тр.костовското следствие. За много от тях нямаше основание да бъдат разработвани и др. м-р Георги Канков отмени тази заповед. До сега по тази линия работеше един ст.разузнавач, който сега е подменен с друг. От водените р-ки резултати има само по "Гладник", чл. на БКП, директор на предприятие. Вражеските му изказвания са документирани.

Нямаме агентурни данни за организирана тр.костовска дейност. Не е усъществен броя на засечените лица по тази линия, тъй като от отчитаните 270 души, след получаване инструкцията от ръководството, има вероятност част да отпадне.

На 26 декември 45 г. започва аг.опер. работа сред анархистите. Издирването им е извършено по полицейската архива на регистрирани около 300 анархисти.

Анархистите заработиха веднага след 9.IX.44 г., издаваха печатни органи: "Работническа мисъл"/на анархо-комунистите/ и "Работническа солидарност"/на анархо-синдикалистите/.

През март 45 г. ДС осуетява гехния конгрес и 80 анархисти са задържани и изпратени в ТФО. Разкриването на конгреса става по донесение на наши другари за необичайно натрупване на съмнителни лица в една квартира.

Първите вербовки на агенти стават през 46 г. Ценна агентура се съе

314 9

здава чрез внедряване на добри ремсисти средр анархистите. Болшинството от агентурата из анархистически среди се оказа предателска: През 47 г. анархистите водят по остра вражеска дейност срещу Народната власт: разпространяват позиви и провокират наши национални празници. Линията на борба срещу анархистите е била: 1. засилване фракционната борба чрез агентурата, 2. компрометирване на техни лидери /ИЛИЯ ПЕТКАНОВ, ХРИСТО РАДАКОВ, ТСОДОР ГАНЧЕВ- КАЛЪТА/, 3. изпращане на лагер най-активните измежду тях. През 948 г., по задгранични директиви се ориентираха към бягства зад граница. Избягаха видни анархисти. Ръководството на ДС не е взело мерки и бягствата не се прекратиха. Когато на Георги Ганев е докладвано бягство, той отговарял: "Един враг по-малко в нашата страна". Появяват се анарх. въоръжени терор. групи.

Към края на 48 г. е била извършена обща реализация на активните анархисти. Задържани бяха 120 души, от тях осъдени 15, а останалите изпратени в ТБО. Най-активния техен кадър понастоящем е в ТБО, а други зад граница. По тези причини през следващите 949-50 г. имаше приспиване, че по линия на анархисти няма какво да се работи, но разкритите като съучастници на н.петковистите анархисти при реализациите през 1950 г. опровергаха това. Работата по анархисти сега е задоволителна, но не са установени техните задгранични връзки. През периода 948-50 г. нашата най-ценна агентура се проваля при масовите реализации като остава незасегната. В следствието на анархистите се провалят работешите по тази линия агенти - "Павлов", "Лозанов", "Антов" и др. Един е бил прокурорски свидетел.

4. Фашистки организации и буржоазни партии.

Разработваните фаш.орг. и бивши хора в страната са 93.900 души, от тях в Столицата - 28.720. От последните -3900 легионери, около 2470 уволнени офицери, около 2500 ратници, към 6000 цанковисти и около 6000 бивши полицаи.

Под ръководството на Г.ЦЕНОВ, П.ВЪТОВ и др., още през 945 г. бе възстановен легионерски център. При реализацията му бяха задържани 41 легионери - 18 осъдени. Сериозен опит за групиране силите на легиона за контрареволуционна дейност бе направен през 1948 г. начело с ИЛИЯ СТАНЕВ, ИЛИ ПОПНИКОЛОВ и др. и създадени връзки с американското разузнаване и опозицията, / в Асеновград нелегалната организация "Национал-християнски кръст"/ Задържани бяха и осъдени 149 души. След това няма сигнали за открита антинародна дейност. Легионерите поддържат връзки с ИВАН ДОЧЕВ и др. в чужбина. Легионерите зад граница работят с н.петковистите.

Уволнените офицери организираха борба срещу Народната власт чрез нел. орг. "Неутрален офицер", "Цар Крем" и "Военен съюз". Сега има данни, че бивши офицери участвуват във вражески центрове в страната.

Фашистките елементи във вражеската си дейност се групират с н.петковците и са свързани с чужди легации. Ръководния ратник ЯНКО ИВАНОВ от София се изкачва на самолета...

35/ 10.

рали ДАСКАЛОВ, СТ. ТРЕНГАФИЛОВ, кап. ИНГИЛИЗОВ и др.

След разтурянето и саморазтурянето на буржоазните партии, лулчевисти, радикали, демократи, либерали, звенари, народняци и др. в отдела се работеше при мнение, че въснoвном борбата срещу тези линии е изнесена и че възможностите им за вражеска дейност са ограничени. Поради това подценяване, шата е бил намален. Към лидерите на тези партии са приложени най-леки форми на репресия - главно изселване и по-редко въдворяване, което е и вид предупреждение, вместо да бъдат взети на активна р-ка. Даде се възможност на някои от лидерите от десницата на "Звено" - проф. ДОЛАПЧИЗВ, Д. ВЕЛЧЕВ, В. ХРУКОВ и др., въпреки данни уличаващи ги във връзка с опозицията, да напуснат страната и станат невъзвращенци. Членът на ЦК на лулчевистите ГЕОРГИ ПЕТРОВ успя да избяга със самолета отвлечен от бандата на МИХАЛАКИЕВ. През 1949 год. са придобити данни, че осъдените лулчевистки лидери в Сливенския затвор, са се опитали да създадат "Задрешетъчно правителство". На тези данни не е отдадено нужното внимание и р-ката е била прекратена без всякакви изводи. Сега данните се потвърждават от нови донесения. Самият ЛУЛЧЕВ не беше съден за връзки с шпионски централи, въпреки многото данни, че е имал връзки с вражеските разузнавателни служби. Звенарите са имали нелегално ръководство още през 1947 год. в което влизали СТ. ЧОЛАКОВ, П. СТАЙНОВ и др. Аг.-оперативната работа по буржоазни партии не е водена задълбочено и целеустремно за разкриване евентуални връзки с чуждото разузнаване, а е протичала главно по набиране информация за тяхните вражески изказвания, на които също не е обръдано достатъчно внимание.

5. Духовенство и секти.

Аг.-оперативната работа сред духовенството и религиозните секти започва през 1946 г. Едва през 1947 г. 4 души са изпратени в ТВО, а през 1949 г. първата р-ка се завежда на бившия екзарх СТЕФАН. Процесът срещу евангелските пастори бе първия по-крупен успех. Понастоящем са подследствени двама католически свещеници. Незасегнати останаха ръководителите на православната църква за които имаме сериозни улики за шпионска и друга подривна дейност. Пречки за респектиране православно духовенство е създавал Директорът на вероизповеданията д-р Тагаров, който не действа настойчиво, оставя се да го подвеждат, а има данни, че се сдушава с тях. От година стоят неразрешени поставените пред ТАГАРОВ за уволнение прикрили се в църквата врагове. Ръководителите на католическата църква у нас ГАРУФАЛОВ, БАКАЛСКИ и др. напоследък са подканяли католиците към неподчинение на Народната власт и разпространявали "новогодишното послание на папата" за борба срещу "безбожната власт".

6. Интелигенция и младежи.

Главната работа по интелигенция и младежи, които се обслужват от 1946 год. е била набиране на информация за настроението сред обектите без да се вземат мерки срещу вражеските елементи. Едва през 1948 г. се проведе

ните по давление на околийските нар.съвети и личното застъпничество¹¹ на партийни членове от университета бяха възвърнати. Същата година бяха отнети правата на 463 адвокати. За вражеска дейност в Бълг. кинематография са получавани данни от 1947 г. насам, но незадоволително са разработвани. Не са взети на отчет много от буржоазните професори и асистенти уличени във вражеска дейност в миналото и сега.

6. Анонимки

За разкриване автора на анонимно разпространяваните вражески позиви и др. материали се работи агентурно от 1948 г., но без особенни резултати. По-сериозни мерки за подобрене на работата, ръководството на отдела е взело през 1950 г., но понастоящем работата остава незадоволителна и авторите и разпространителите на вражеските анонимки в Столицата и провинцията остават неразкрити.

7. Състояние на агентурно-информационния апарат.

През 1946-48 г. са вербовани предимно сътрудници за информация - партийни членове и о.фронтовци, които не са в състояние да проникнат дълбоко във вражеските среди. Едва през 1950 г. започна прочистването на агентурния апарат и придобиването на ценна агентура. Понастоящем отделът има 6.137 с.с., от които 1896 аг., 3919 инф. и 322 резиденти. От тях в София - 776 с.с./ 399 аг., 419 инф. и 18 резид./ в отдела разпределени по линии:

1. Н.петковисти и БЗНС	95	агенти	15	информ.	-	рез
2. Селячество.....	6	"	22	"	-	"
3. Троцкисти, анархисти, ант.партии...	62	"	27	"	-	"
4. Шапистки организации	76	"	17	"	-	"
5. Малцинства	42	"	23	"	-	"
6. Духовенство	34	"	27	"	-	"
7. Интелигенция	15	"	216	"	18	"
8. Държавен апарат.....	11	"	39	"	-	"
9. Анонимки	2	"	33	"	-	"
			<hr/>			
			339	419	18	

Наличната агентура е недостатъчна и още не е в състояние своевременно да разкрива и парира вражеските замисли. Не е внедрена достатъчно дълбоко във вражеските среди. Посредством нея ние още не можем да засечем задграничните връзки на обектите и по-крупна дейност на врага, а често дори да разработваме ефикасно постъпващите по-важни сигнали. Това налага вербовката на нова крупна агентура. Е последно време се работи задълбочено в тази насока.

Агентурата по н.петковисти, БЗНС и селячество, макар и най-много по брой - 2.758 с.с. е недостатъчна за пълно разкриване дейността на вра-

12

га. Качествено сега е добра. При проверката са изключени 806 с.с. По-голямата част от старата агентура е вербована на слаб компроматериал. Агентурата по линията на троцкисти, тр.костовци и антинародни партии е със слаби възможности и не донася ценни данни. По линия на анархисти ценни сътрудници са провалени при реализациите, а един бил прокурорски свидетел. Някои пратени за зашифровка на лагер агенти-анархисти са били освободени, въпреки нашите постъпки.

Недостатъчни и със слаби възможности е агентурата по буржоазни партии.

По фашистки организации агентурата не обезпечавя разработките.

Вербованите сътрудници по интелигенция и младежи през 46-47 и 48г. са изключително чл. на ЕКП и РМС и често пъти се е пристъпвало към групово вербоване - 15-20 души наведнаж.

От вербованите през 1947 до 49 г. - 1153 с.с. по младежи и студенти сега в апарата са останали едва 1/2 %. Работата на тази агентура е била съвсем лоша, давала е изключително обща информация. Срещите са провеждани на открито, без да се съблюдават най-елементарни принципи на конспирацията при вербовките.

По духовенство вербовките на повечето от сътрудниците са на компро-база, но поради слабото изучаване възможностите и личните качества не са ценни и голяма част от тях се отказват да работят или предателствуват.

По държавен апарат и анонимки агентурата е също незадоволителна.

Основни слабости и грешки в придобиването нова агентура са: плахото пристъпване към вербовка на крупни агенти из действително вражеските среди; недостатъчно задълбочено проучване кандидатите и непостъпване към едновременна подготовка на няколко кандидатури по р-ките. Извършените вербовки при лошо проучване на кандидатите често довеждаха до предложение на разузнавачите за изключване на агентите, месец-два след вербовката, и вече с друга характеристика.

Ръководството, контрола и възпитанието на агентурата са слаби и нецелестремени, поради което възможностите ѝ не са използвани правилно и се е стигало до незадълбочена работа, неискреност и предателство. Поради слабия контрол и лошо ръководство агенти избягваха зад граница. При вербовка на анархист без достатъчно проучване на личните му качества и без да се съобразяват, че е взет на р-ка в ТЕО, той е бил заплашен със затвор. След освобождаването му се разкрива пред брат си и тръгва към границата. Агент по н.петковисти, чрез умели комбинации разкрива двама наши агенти, на единия от тях, който си оставял преписи от донесенията направил негласен обиск и взел част от донесенията, а на втория провел разпит, снел показания за проведената му вербовка от ДС и ги носи на представител на чужда държава.

За моралното и материално подпомагане на агентурата, повечето разузнавачи не полагат достатъчно грижи. Някои пък вършат ходатайства и услуги, водещи до разшифровка и деморализиране на сътрудниците. Голяма част от

агентурата се срепа не в явки, а на открито. Някои разузнавачи по лош навик, макар, че имат явки, срещат сътрудниците си на открито. В последно време агентурата количествено и качествено се подобрява, поради по-добро проучване на кандидатите за вербовка и повече грижи за възпитанието ѝ. Основна слабост е недостатъчното политическо възпитаване на агентурата.

РЕАЛИЗАЦИИ

През 50 и 51 г. по линиите на отдела в страната са реализирани 201 р-ки и задържани общо 1905 обекти. От тях на съд са предадени 598, подследствени 598, изпратени в ТВО 139, вербовани 154, взети на р-ка 8, изселени 15, освободени 362, минали в нелегалност 25, убити и умрели 6. По социален състав 60 са едра градска буржоазия, 874 - средни и бедни селяни, 207-дребни буржоа и служачи и 158 работници.

В отдела за същото време са реализирани 66 р-ки/16 гр. акт., 22 лични акт., 14 предв. р-ки и 14 ОНД./ Задържани са общо 100 обекти, от тях 32 са предадени на съд, 26 подследствени, 19 изпратени в ТВО, 14 вербовани, 1 взет на р-ка, 1 изселен и 7 освободени по недоказано престъпление. По социален състав 19 са едри градска буржоа, 7 кулаци, 22 средни и бедни селяни, 47 занаятчии и служачи и 5 работници.

Най-много реализирани р-ки имаме по линия "Н. петковисти" - 25 р-ки с 33 обекти, следвана от анонимки - 10 реализации с 29 задържани, македонци, михайловисти и др.

От общия брой на задържаните сравнително малък е процента на осъдените главно по недостатъчна документация за вражеската дейност на обектите. По-добър процент имаме по анонимки - повече от 80 % от задържаните са осъдени. При реализациите не е имало ясно диференциран класов подход в удрянето на врага.

ИЗВОДИ

Изключителна роля за успехите в работата играе съветската помощ дадена ни от съветчиците, които полагат изключителни грижи за правилна и резултатна работа на отдела. Преди 1950 г. съветската помощ и съвети не са изпозувани и прилагани достатъчно на дело, главно по вина на ръководството на ДДС, оплетено в мрежата на тр. костовците. Болшинството претворени в дело съвети са резултат на пряко въздействие от страна на съветските другари и провеждани от средния ръководящ кадър, който се е вслушвал в съветите и указанията им или в резултат на самоинициатива и упоритост на редовия кадър. От съветските другари се научихме на по-годе планова работа.

Кадърът в отдела е недостатъчно политически и служебно подготвен. Общата му култура е на ниско ниво и недостатъчно се е работило и работи за издигането му. Затова е слаба работата по полит. възпитание на агентурата и в донесенията почти липсва полит. линия на врага. Много от служителите са претоварени, безперспективни практики, изоставачи из ден в ден. Не се чувства помоща на Пастията. Партийната организацията до 1950 г. е била скована от тр. костовци.

Макар и смело, може да се съди и от работата на първи отдел в миналото, че ЦК на БКП е предоставил работата на ДС на откуп на своите пълномощници, които предоверяваха на предателите и тр.костовските бандити Ганев, Богданов, Задговски и др. На партийно-политическата работа и издигането на кадрата не е обръжано и не се обръжа нужното внимание. Работата е вървяла на самотек и резултатите по разкриване на враговете много често са се дължали на самоинициативата и настойчивостта на преданните разузнавачи като при много случаи се е стигало до разкриване на шпиони, шпионски връзки и пр. Не е отбелязан случай представител на ЦК или ръководството на МВР и ДС да е направило поне едно съветание с ръководни, а още по-малко със средния или редови личен състав по своя инициатива. Популяризираше се хитро Трайчо Костов, а Ганев командваше партийния комитет.

Не пускането своевременно на така нужните инструкции и издаване ясни указания, особено по оперативния отчет, отчетността, утвърждаването и воденето на р-ки, по реда на вербовките, работата всред БЗНС и пр. е една от причините за безпорядъка, безперспективността и сковаността в отдела, което може да се третира като вредителство или саботаж, макар, че много от грешките са и такива, при нашия ръст - неизбежни; малцина в периода до 46-47 г. са имали понятие от разузнаване. Контролът бе слаб. Исправителните наказания са били малко, а когато се налагаше да се уволни някой - трудно ставаше, понеже трудно се запълват ваканциите.

В работата на отдела до средата на 950 г. не е спазван класовия подход и не е търсен добре прикрития и дълбоко законспириран враг, а се е удряло по лесно-видимите и откриваеми носители само на остри вражески прояви.

Между отделенията на отдела съгласуваността в служебната работа е незадоволителна. Липсата на чекистки стил в работата по всички линии е спъвало съгласуваността. С останалите отдели на ДС съгласуваността е била незадоволителна. Отдел "Кадри" бавно назначаваше предлаганите от отдела другари за разузнавачи. Недостатъчно навременно е информирано следствието.

Изпратени бяха бригади в помощ на окръзите. Изпратените в командировка о.р. са вербовали над 200 сътрудници от окръжен масштаб, които са предадени на съответните окръжни служби - Коларовград, Сталин, Плевен, Бургас и др. Изпратени са инструкции по работата с турско малцинство. Помоща на окръзите през 1949-51 г. прогресивно се е подобрявала, но взискването е било недостатъчно.

В оперативния състав на отдела имаше голямо текучество. Непрекъснатото разместване на началническия и разузнавачески състав сериозно спъва работата. До края на 50 г. отдела работи с непълнен ръководен щат. В отделенията "Фаш.орг. и бивши хора" и др., почти половината от щата е вакантен. Ръководството на отдела и отделенията беше недостатъчно. Не се оказваше конкретно ръководство над опер. р-ци. Обучението и възпитанието на младите опер.р-ци не е добро.

По ръководството и възпитанието на агентурата н-ците на отделенията

и инспекторите в отдела доскоро оказваха недостатъчно ръководство и контрол върху опер.р-ци. В 950 г. са проведени 750 контролни срещи, крайно незадоволително за 120 опер.р-ци в отдела, а за първото двумесечие на 51 г. 200. По тази причина и липса на достатъчно агентура за придвижване на р-ките, много от разузнавачите вървяха по пътя на малкото съпротивление и прибегваха повече отколкото трябва към технически мероприятия – проследяване или изпращане в ТЕС обектите.

Отчетността по работата в отдела доскоро бе слаба, а плануването незадоволително и неотразяващо правилно централните задачи. Контрола по изпълнението е бил слаб, поради което и дисциплината и изпълнението на задачите са били зле! Тая своя изостаналост отдела преодолява бавно. Липсваше достатъчно настъпателна тактика в борбата, оперативна действеност по получените сигнали и болшевишки стил за съвременно пресичане вражеската дейност, а ~~в~~ влачене по опашката в много случаи. Типичен пример е работата по селячество и по вражеската дейност на кулаците при кампанията по зърно-доставките, крито бяха ударени едва в разгара на дейността им.

ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ И МЕРОПРИЯТИЯ.

1. Да приключим с привездането в известност всички контингенти вражески елементи по линиите на отдела и ги включим в оперативния и помощен отчет. Еажните да се вземат незабавно на акт. р-ка. Тези, с най-остра вражеска дейност да се водят с бърз темп от началническия състав или под прекоето тяхно ръководство и контрол, като заангажира основното им внимание.

2. Да се търсят на всяка цена връзки с контрареволуционни задграницни центрове и с шпионски централи за пресичане из самите корени вражеската дейност.

3. Да се използват възможностите на агентурата за най-рационално оползотворяване. Най-ценната агентура да се вземе на връзка лично от началническия състав и да се използва само по конкретни и важни р-ки. Да се подбере подходяща агентура за внедряване в чужбина. Системно да се подготвя и вербова крупна, авторитетна агентура от средите на самите обекти. Началническия състав да провежда дневно минимум по 1 контролна среща.

4. Да се засили работата по парт.политическото издигане на оперативен състав. Упорито и системно да се работи за политическото превъзпитание на агентурата. Редовно да се водят с нея полит.беседи. В донесенията й по правило да се отразява полит.линия, формите, методите, тактиката и пр. на врага. Да се организират в отдела краткосрочни служебни курсове за новите разузнавачи.

5. Да се подобри плановостта и отчетността в работата. Да се обезпечи за всеки служител ежедневен ръководство и контрол от прекия н-к, на когото да се представят дневни планове и отчет за извършената работа през миналия ден.

6. Да се оказва помощ на окръзите чрез изпращане бригади или викане р-чи от окръзите в отдела.

НАЧАЛНИКЪТ НА ОТДЕЛА: *Т. Д. Димитров*

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
МИНИСТЪР

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

Др Кумбланев,

13.8
11

Да се види на какво се дължи това небрежно отношение на д-р от I^{ва} отдел по отношение на документите за напускане ръководство

Неколко пъти връщам етикетите за свещениците за да се погребват в подходящ вид и форма за д-р Кумбланев и все редко пак ми ги предават тествани на различни машини, цвят, мекотина и те са много, без всякакво значение и осигуряване от колата и да бъде.

Какво е това възпитание и отношение към ръководството?

Какви са тези работници от ДР които се страхуват да попълнят документ който трябва да се състави и провери?

Кого поглежда Топчевото на място, болното и връщане по измяна пак за преработка едни и

срц. документ?

Каде е мук Висококоопата, трети
 зноста дисциплината и основната
 каде треба да пријават сите
 работници од РС.

Врху Тава треба да се
 поднеси сериозно и каде е каде
 да се одрже општо, чиндо и
 лично наследство од личното
 социјално наследство од браќе-
 тите елемента в РС.

Др Јумков в Тава од коменту
 треба да се забурат на 180 з.
 дуко ^{сериозен} процес в работата
 нема да има и не може да
 има.

21.07.1951
 6 VII 51.
 [Signatures]

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДР ДОПБГ ДСРСБНА

Строго поверително!

5

С П Е Л А В К А

За отделение "Нац.малцинства" по издаване
заповед за активизиране агентурно-оператив-
ната работа по линия на III-ти отдел.

I. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ОБСЛУЖВАНЕ

Поради това, че реакционната част сред турското и македонско население се явява контингент на капиталистическото разузнаване, които се използват за шпионска, вредителска и друга дейност, разпалването на изселническия въпрос сред турското население, използване добрите ни отношения с Югославия до резолюцията на информбюро за създаване на масова агентура за използването им против нашата партия и изопачаване разрешението по македонския въпрос, се явява необходимост от разработване и обслужване на същата

II. ОБЕКТИ НА ОБСЛУЖВАНЕ И РАЗРАБОТВАНЕ ПО ЛИНИЯ НА "НМ"

A/ По линия на турско население се обслужват - главно то муфтийство, редакциите на турските вестници и турските отдели при издателствата.

Разработват се - реакционното духовенство и интелегенция турската градска боржуазия и кулашки елементи, бившите членове на фашистките организации "Родина", "Туран" и други вражески елементи.

B/ По линия на македонско население се обслужват - централния и градски комитет на д-во "Гоце Делчев", неговите секции в София и останалите дружества в страната.

Разработват се - бившите членове на ВКРО /Иван Михайлов, /Протогеров/ и техните полделения, като "Шар", "Вардар", "Въртоп" и "И.К.Яворов", завърнали се студенти след резолюцията на информбюро от Югославия, протитовски елементи и други вражески такива.

III. КАКВО Е СЪСТОЯНИЕТО ПО ЛИНИЯТА И КАКЪВ ОПЕРАТИВЕН
СЪСТАВ ОБСЛУЖВА СЪЩАТА ПО ВАЖНИ НАСЕЛЕНИ ПУНКТОВЕ.

Турското и македонско население в страната наброява към 860.000 души, от които 560.000 турци, 170.000 македонци и 130.000 българо-мохамедани.

Като най много населени окръзи с турско население са - Хасковски, Гусенски, Пловдивски и Коларовградски. В тези посочени

окръзи, линията се обслужва само от един оперативен работник, вследствие на което агентурно-оперативната работа е незадоволителна и не достатъчно е обхванат вражеският контингент сред турското население.

Такова е състоянието и по линия на македонско население. Предимно такова население има, като се изключи Благоевградски окръг, в Пловдивски, Бургаски и Сталински, където един оперативен работник работи по няколко линии и се отразява зле върху работата.

Предвид горното е необходимо да се увеличи оперативния състав в горните по-важни окръзи за активизиране работата сред реакционната част на турското и македонско население.

IV. КАКВИ ОСНОВНИ ЗАДАЧИ ТРЯБВА ДА СТОЯТ ПО МЕСТА ЗА ПОДОБРУШЕНИЕ И АКТИВИЗИРАНЕ РАБОТАТА ПО ТАЗИ ЛИНИЯ.

A/ По турско население

1. Да се вземат решителни мерки по разкриването и вземане на оперативен отчет всички бивши и настоящи авторитети, като мюфтий, ходжи, имами, хатиби, членове на настоятелствата при турските вероизповедни общини, учители и ученици завършили "нюзвал", "медресетата", "туран", бивши кемалисти, редактори на турските вестници в миналото, членове на националистическите организации и др.

2. Да се вземат на р-ка всички активни агитатори за изселване, проводници на турската политика сред турското и българомохамеданско население, подстрекатели за нелегално преминаване на границата и такива раздухващи религиозния фанатизъм и турски национализъм.

3. Да се пристъпи към бързо изграждане на квалифициран агентурно-информационен апарат в цялата страна, внедрен и изхождаш от вражеските среди на малцинствата които по-горе са набелязани, а най-вече сред духовенството и учителите.

4. Особено внимание да се обърне на работата сред турската младеж, която по своята същност се явява най-склонната на рискове, като бягство през граница, връзки с турски шпионски централи готови на вредителска и дезерсионна дейност, като за целта се изгради агентурен апарат сред същата, а вражеските елементи се вземат на р-ка и отчетно наблюдение.

5. Да се изгради агентурно-информационен апарат из среди-те на турската интелегенция, като учители и държавни чиновници, чрез който по наши инструкции да провеждат линията на партията сред турското население и се съгласува работата с околийските

и окръжни секретари на БКП по места.

Б/ По македонско население

1. Да се вземат срочни мерки за привеждане в известност, независимо от тяхното местонахождение /на свобода, в затвора, или ТВО/, бивши активни македонствуващи от михайловистките и протогеровистките организации и техните подразделения, всички терористи в миналото, репресирани от народната власт за минала и настояща антинародна вражеска дейност, техните близки синове и дъщери, близки на забегнали зад граница, връзки на титовските емисари и агенти носители на титовската националистическа пропаганда.

2. Да се вземат на разработка или помощен отчет всички бивши авторитети и ръководители на михайловистките и протогеровистки организации, бивши терористи, всички които са имали и имат връзки с титовските емисари и членове на "Нар. фронт" заподозрени като титовисти, имащи близки на отговорна работа в Югославия и близките на ликвидирани от народната власт след 9. IX. 44 год.

3. Да се вземат всички мерки за разкриване и обезвредяване на каналите за прехвърляне на шпиони и деверсанти на наша територия, а при възможност да се използват за изпращане на наша агентура зад граница.

4. По постъпващите сигнали по подготовка на терористическа дейност да се вземат екстрени мерки и да се завеждат веднага агентурни разработки с извънредно бързи темпове, като за такива сигнали да се уведомява незабавно министерството.

5. Да се вземат на оперативно обслужване всички съществуващи легални македонски организация "Гоце Делчев" и др. за установяване и пресичане на титовското влияние сред малцинството и за издирване на протитовските и др. вражески елементи.

6. Да се задълбочи практиката на използването на маршрут-на агентура, особено за Благоевградски окръг и разселените във вътрешността на страната.

7. Да се вземат мерки, щото оперативния кадър: работещ по македонско население, да бъде запознат добре с македонския въпрос, с Лениско-Сталинското разрешение на националния въпрос и отношението на БКП и титовци по македонския въпрос.

20 Август 1952 год.

С о ф и я

СЪСТАВИЛ СТ. РАЗ: *Д. Димитров*
лейт. г. /ив. Димитров/

Строго поверително!

С П И С Ъ К

На задграничните комитети и подкомитети,
за които по линия на I отдел III у-ние
ДС могат да бъдат дадени кратки справки.

✓ 1. "НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ ЗА СВОБОДНА И НЕЗАВИСИМА БЪЛГАРИЯ" -
Париж - Франция.

Можем да дадем състава му, кратки справки за всеки по от-
делно и кратка справка за развиващата дейност.

✓ 2. Подкомитета в Цариград - Турция.

Можем да дадем кратка справка за по-активните му членове
и за развиваната дейност.

✓ 3. Подкомитета в Австрия / Инсбург, Грац, Виена/.

Можем да посочим кои са ръководителите в отделните градове
и общо за развиваната дейност от подкомитета в Австрия.

4. За подкомитета в Рим - Италия.

Можем да дадем кратка справка за ръководителите.

5. "НАЦИОНАЛ-ОСВОБОДИТЕЛЕН КОМИТЕТ" - ^{Франция} под ръководството на

Тодор Илиев, легионер от гр. Сталин.

Може да се даде справка за най-важните членове и справка
за развиваната дейност.

✓ 6. Легионерски задграничен комитет в Австрия и Мюнхен - Гер-
мания, изграден от Иван Дочев, същия понастоящем се намира
в гр. Торонто, Канада.

Може да се даде кога и от кого са основани и кратка справ-
ка за дейността им.

3. I. 1954 година

С о щ и я

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I УПРАВЛЕНИЕ III -

- майор :

/ Д. Златанов /

ДС 2 екз.

5 ДЕКЕМВРИ 1954 ГОД.

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П И С Ъ К

на задграничните центри, организации и групировки на българската вражеска емиграция, по които следва да се изготвят общителни справки.

I. БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН КОМИТЕТ
СВОБОДНА И НЕЗАВИСИМА БЪЛГАРИЯ - БНК.

Основан в края на 1948 г. Седалище ВАШИНГТОН -САЩ. Сега се ръководи от Д-Р Г.М. ДИМИТРОВ.

ПОДКОМИТЕТИ, СЕКЦИИ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА НА БНК

1. КАНАДА.

а/ Подкомитет в ТОРОНТО, основан през февруари 1951 г. сега се ръководи от ИВАН ТОДОРОВ;

б/ Секция в УИНДЗОР, сега се ръководи от ТОМА ТОМОВ;

в/ Секция в САУТЪЮРЪК, сега се ръководи от СТОЙКО ИВАНОВ;

г/ Секция в ИКАГА-А-ТОМО, сега се ръководи от КОСТА П. КОЗЕВ.

2. БРАЗИЛИЯ.

Подкомитет в КУРИТИБА, основан през октомври 1951 г. Сега се ръководи от ГЕОРГИ УЗУНОВ.

3. ВЕНЕЦУЕЛА.

Подкомитет в КАРАКАС, основан през август 1949 г., сега се ръководи от Д-Р ВЛАДИМИР ВУКОЛИНСКИ.

4. АВСТРАЛИЯ.

Подкомитет в МЕМБЪРИ, основан през 1951 г., сега се ръководи от ДИМИТЪР ПОПАНАСТАСОВ

Секция в АДЕЛАЙДА, основана през август 1951 г.

5. НОВА ЗЕЛАНДИЯ.

Подкомитет във ВЕЛИНГТОН, основан през юли 1951 г., сега се ръководи от ДИМИТЪР СТОЯНОВ.

6. ВЕЛИКО БРИТАНИЯ.

Представителство в ЛОНДОН основано през 1949 год.

-2-

7. ФРАНЦИЯ.

Подкомитет в ПАРИЖ, основан през 1948 г., сега се ръководи от ВАСИЛ БРУКОВ.

8. АВСТРИЯ.

а/ Подкомитет в ИНСБРУК, основан през декември 1948 г., сега се ръководи от ЦВЕТАН БОРИСОВ ПЕНЕВ;

б/ Секция в ГРАЦ, сега се ръководи от ЦОНО ДАСКАЛОВ;

в/ Секция в Залцбург, сега се ръководи от НИКОЛА ЧОМАКОВ;

г/ Секция в ЛЮБЕН, сега се ръководи от ВАСИЛ НИКОЛОВ КОНСТАНТИНОВ;

д/ Секция в КЛАТЕНБУРТ сега се ръководи от ВАСИЛ НИКОЛОВ КАПИТАНОВ;

е/ Секция в ФЕЛДКИРХЕН, сега се ръководи от БОРИС ПАНЧЕВ ДОРЕВ и

ж/ Секция в ВЕЛС, основана през декември 1953 г.

9. ЗАПАДНА ГЕРМАНИЯ.

Подкомитет в МОНХЕН, основан през ноември 1948 г., сега се ръководи от ГЕОРГИ КИРОВ.

10. ИТАЛИЯ.

а/ Подкомитет в РИМ, основан в началото на 1949 г., сега се ръководи от ИВАН ВЕЛИЧКОВ БАРЕВ;

б/ Секция в ТРИЕСТ, основана през март 1951 г., сега се ръководи от БЛАГОЙ ИВАНОВ.

11. ТУРЦИЯ.

Представителство в ИСТАМБУЛ, основано през 1948 г., сега се ръководи от СТРАТИ СКИРЛЕВ.

12. ГЪРЦИЯ

Представителство, създадено през 1949 г.

13. ИЗРАЕЛ.

а/ Подкомитет в ХАЙФА, основан през 1952 год., сега се ръководи от д-р Ш.Х. РОМАНО;

б/ Подкомитет в ТЕЛАВИВ, основан през януари 1953 г. сега се ръководи от ФИЛИП ГОЛДСАЙН.

II. БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН ФРОНТ -ВНФ

Основан на 27 декември 1948 г. в МОНХЕН, Западна Германия. Сегашното му седалище е МОНХЕН, Западна Германия. Сега се ръководи от ХРИСТО СТАТЕВ. Централният му орган е вестник "Национална България".

-3-

ПОДЕЛЕНИЯ НА БНФ.1. КАНАДА.

Клон в ТОРОНТО, сега се ръководи от АНГЕЛ ГЪНДЕНСКИ.
Издава в-к "Български народен глас".

2. САЩ.

а/ Клон в ПИТСБУРГ, основан на 30 август 1953 г.,
сега се ръководи от д-р МАТЕЙ ЖЕЙКОВ.
б/ Секция в ЧИКАГО, сега се ръководи от инж. Г. ЛАЗАРОВ.

3. БРАЗИЛИЯ.

а/ Клон в МИНЕРАГОА
б/ Клон в БАХИЯ

4. ВЕНЕЦУЕЛА.

Клон в КАРАКАС.

5. АВСТРАЛИЯ.

Клон в АДЕЛАИДА, сега се ръководи от ИВАН ДЕНЧЕВ.
Клон в КАМБЕРА, сега се ръководи от ИВАН ТАШКОВ.
Клон в СИДНЕЙ
Клон в МЕМБЪРН, сега се ръководи от д-р ГЕОРГИ ТОДОРОВ.

6. ВЕЛИКОБРИТАНИЯ.

Централен клон в БРИСТОЛ, основан през 1950 г., сега
се ръководи от АНГЕЛ НИКОЛОВ;

Клон в ЛОНДОН
Клон в БИРМИНГЕМ.

7. ФРАНЦИЯ.

Група "ВЪЗРАЖДАНЕ" в ПАРИЖ, основана през декември
1948 г., сега се ръководи от ДЯНКО ДЪЯНОВ СОТИРОВ.

8. ИТАЛИЯ.

а/ Представителство в РИМ, сега се ръководи от
ХРИСТО СТАТЕВ.
б/ Подсъз в ТРИЕСТ, сега се ръководи от МИЛАН БОЖИЛОВ
ИЛИЕВ.

9. АВСТРИЯ.

Клон в ЗАЛЦБУРГ, основан през 1948 год.
Клон в ГРАЦ, сега се ръководи от АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ
ДЪРВОДЕЛСКИ.

10. ЗАПАДНА ГЕРМАНИЯ.

Клон в МЮНХЕН, основан през 1948 г., сега се ръководи
от д-р ВЪЛЧЕВ.

III. ЗЕМЕЛНИЯТ ИНТЕРНАЦИОНАЛ - МСС.

Основан през юни 1947 г. Сега председател на МСС в МИКОЛАЙЧИК, а главен секретар - д-р Г.М. ДИМИТРОВ. Седалището му е във ВАШИНГТОН.

МСС има клон за Европа в ПАРИЖ, който се ръководи от ЦЕНКО БАРЕВ.

Към МСС членува БЪЛГАРСКИЯТ ЗЕМЕДЕЛСКИ НАРОДЕН СЪЮЗ "ПЛАДНЕ" начело с ГЕТЕТО. БЗНС "Врабча" не е приет за член на БЗНС в чужбина е изграден през декември 1949 г. в ПАРИЖ.

ОРГАНИЗАЦИИ НА БЗНС.

ФРАНЦИЯ.

ПАРИЖ. Там се намира седалището на временното ръководство на БЗНС.

АВСТРИЯ.

ГРАЦ

ТУРЦИЯ.

ИСТАМБУЛ, сега се ръководи от СТРАТИЯ СКЕРЛЕВ

IV. ПОМОЩНИ КОМИТЕТИ, БЛАГОТВОРИТЕЛНИ Д-ВА.

1. КОМИТЕТ ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕМИГРАНТИ-
РИМ, Италия, Основан през 1948 г. Сега се ръководи от ИОВО ВЕНКОВ
ГАГОВ.

2. БЪЛГАРСКИ ПОМОЩЕН КОМИТЕТ - ЛОНДОН, Великобритания,
основан през 1950 г.

3. БЪЛГАРСКО БЛАГОТВОРИТЕЛНО ДРУЖЕСТВО-ГРАЦ, Австрия.

V. БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО ДВИЖЕНИЕ -БНД.

Западен Берлин - Германия.

Основано на 25 март 1953 г. Сега се ръководи от ИВАН
ДОБРИЛОВ.

VI. СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕМИГРАНТИ В ЮГОСЛАВИЯ.

Основан през 1951 г. Седалище СТАРИ ВЕЧЕИ. Сега се
ръководи от ИВАН МООНОВ ЦВЕТКОВ.

Подкомитет "Пирински клуб" в СКОПИЕ. Сега се ръководи
от РАДОЙ СПАСОВ.

Секция в СЕЖНЕВО.

Секция в БИТОЛА

Секция в СТРУМИЦА

Секция в БЕРОВО

Секция в ГОСТИВАР

Секция в ПРИЛЕП

Секция в КОЧАНИ

-5-

Секция в ЦАРЕВО СЕЛО

Съюзът издава в-к "Глас на българите в Югославия",
а подкомитета - в-к "Пирински глас".

vii ЕМИГРАНТСКИ ДРУЖЕСТВА.

1. БЪЛГАРСКО ЕМИГРАНСКО ДЪВО - ПАРИЖ, Франция. Основано
в края на 1948 год. Сега се ръководи от ИНЖ. ТОЧКО ТЕНЕВ.

2. БЪЛГАРСКО ХРИСТИЯНСКО ДРУЖЕСТВО - ЗАЛЦБУРГ, Австрия.
Сега се ръководи от НИКОЛА ЧОМАКОВ.

3. СТУДЕНТСКО Д-ВО "ВАСИЛ ЛЕВСКИ" - ПАРИЖ, Франция.
Основано през 1949 г. Сега се ръководи от ДИМИТЪР ПАНЕВ.

4. КОЛЕЖ "СВОБОДНА ЕВРОПА" - СТРАСБУРГ, Франция. Основан
през 1951 г. Ръководи се от американеца ДЕМВИС.

5. МЛАДЕЖКО ХРИСТИЯНСКО ДРУЖЕСТВО.

Седалище ЛЕНЕВА, Швейцария.

viii ДРУГИ ГРУПИРОВКИ.

1. АНАРХИСТИ.

ФРАНЦИЯ

АВСТРИЯ

ГЪРЦИЯ

2. СОЦИАЛИСТИ

3. МОНАРХИСТИ

ФРАНЦИЯ

ГЪРЦИЯ - Български освободителен комитет "Царство
България".

4. СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРАВНИЦИ.

Седалище НЮЙОРК - САЩ

Подкомитет в ПАРИЖ.

ix ЧУЖДА ПРОПАГАНДА И УЧАСТВУВАЩИ БЪЛГАРСКИ
ЕМИГРАНТИ В НЕЯ.

1. РАДИО "СВОБОДНА ЕВРОПА" - МЮНХЕН - ЕВДОКИМ ЕВДОКИМОВ.

2. РАДИО "ГЛАСЪТ НА АМЕРИКА" - МЮНХЕН - АЛЕКСАНДЪР

ДИМИТРОВ.

Отпечатано в 6 екз.

Екз. № 1 - Ар. зам. и-р Кубишев
Екз. № 2 - Ар. и-к Ч. и-к П. Де пок. Мурджев
Екз. № 3 - Ар. и-к Ч. и-к П. Де пок. Вушин
Екз. № 4 - } Ч. и-к П. Де пок.
Екз. № 5 - }
Екз. № 6 - }

X. Българска войскава часи
КАЙЗЕРСЛАУТЕН, ЗАП. ГЕРМАНИЯ
Създадена през ноември 1951 г.
Сега се ръководи от капитан
БОРИСЛАВ БАЙЧЕВ

ЗАМ. НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ I-ДС:
/Подполковник Точо Точев/

Данни които трябва да бъдат събрани за ръководителите на
вражеските емигрантски организации, намиращи се зад граница :

- 1.Трите имена,
- 2.Къде е роден и точни рождени дати,
- 3.Татца, майка, братя, сестри, деца и други близки в страната,
- 4.Други връзки в страната,
- 5.Образование, общо, специално и пр.
- 6.Професия,
- 7.Обществена дейност; в страната и зад граница,
- 8.Връзки с чужди разузнавания,
- 9.Последен адрес на лицето-в страната и зад граница.

2 февруари 1954 година,

С о ф и я .

Строго поверително!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

48

Седмичен

СПРАВКА
*****

ОТНОСНО: Подготовката на православните църкви в София за християнския празник Великден и агентурните мероприятия за наблюдение на обектите.

От агентурни и официални източници се получават данни, че няма по-особена, в сравнение с предишните години подготовка на Православната църква във връзка с църковните служби за християнския празник "Великден".

Софийска митрополия е изработила и разпратила до всички църкви в София и Софийска епархия, програма за службите във връзка с "Въскресение Христово", а именно:

- Четвъртък 14.IV.1955 год. от 19 до 21 часа.
- Петък 15.IV.1955 год. от 19 до 21 часа.
- Събота 16.IV. 1955 год. от 23 до 3 часа.
- Неделя 17.IV.1955 год. от 11 до 12 часа.

По донесение на аг. "Константинов" в църквата "Св.Георги" Сталинско районно у-ние в четвъртък 14.т.м. от 19 до 21 часа службата в църквата ще се ръководи от епископ Партений-Първи викарен епископ на Софийска митрополия; В същата църква събота от 21 до 3 часа службата ще се ръководи от епископ Николай-ректор на духовната академия в София.

По-голями посещения от богомолци се предполага, че ще има в следните църкви:

Храм паметника "Александър Невски"-обслужва се от III у-ние, намира се в територията на Сталински район.

- Катедрала "Св.Неделя"- Сталински район
- Храм "Св.Георги"   --"   --"
- Храм "Св.Седмочисленици"   --"   --"
- Храм "Св.Параскева"   --"   --"
- Храм "Св.Кирил и Методи"   --"   --"
- Храм "Св.Николай Софийски" *Дмитровски район*

Историческите на ДС

Храм "Св.Возкресение"	Димитровски район
Храм "Св.Троица"	"-"-"
Храм "Св.Андрей"	Коларевски район

Няма данни да се подготвя агитационна и друга вражеска дейност от християнските братства при софийските църкви и др. богомолци във връзка с Великден.

М Е Р О П Р И Я Т И Я

1. Чрез агент "ПЕТКОВ" и агент "КОНСТАНТИНОВ" ще бъде установено кои от духовните началници на Софийска митрополия ще служат в софийски църкви, кога и къде?

Срок: 14.IV.1955 г.

Отг: кап. Станчев и лейт. Наумов

2. Обекта на Н.Д. "КРАЛ" през време на службите ще бъде поставен под агентурно наблюдение от аг. "ПЕТКОВ".

Срок 14.IV.1955 год.

Отг. кап. Станчев

3. Обекта на Н.Д. "ФАНАТИК" през време на службите в храм "Св.Георги" ще бъде наблюдаван от аг. "КОНСТАНТИНОВ".

Срок: 14.IV.1955 год.

Отг. лейт. Наумов

4. Обектите които служат в храм "Св.Кирил и Методи"- I-ви район, храм "Св.Николай", III район, храм "Св.Возкресение". III район, храм "Св.Георги" I-ви район и храм "Св.Петка" ще бъдат наблюдавани също от агентура.

5. Ще бъде наредено до районните управления, всички о.р. които имат в районите си църкви да ги обходят на 16 срещу 17 т.м. като присъстват на службите и наблюдават евентуални вражески прояви.

6. Срещите с агентурата работеща по православно духовенство до 18 т.м. ще се провеждат всеки ден като ще се инструктира съответно агентурата.

7. Ще бъде образувана бригада която ще обходи на 16 срещу 17 всички църкви които са набелязани, че ще има по голямо посещение.

Отг: кап. Пиналски

14.IV.1955 год.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ III-ТИ ДС:

С о ф и я

Джонс
/ подполковник /

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

46

С П Р А В К А

За посещенията на църквите на
14.IV.1955 год.

При направените проверки от ОР. при отделението за посещенията на църквите на 14 т.м. се констатира следното:

Литургиите започнаха в 19 часа, като доста преди това храмовете бяха отворени и постоянно имаше хора в тях. Посещението се увеличи когато започна литургията. Така например в храма "Св.Неделя" около 19 часа имаше около 80 души. Постепенно посещенията се увеличи и към 20 часа църквата беше пълна. Голямото посещение се дължеше на това, че в тая църква тая вечер служи патриарха. В болшенството си посетителите бяха възрастни хора и то жени. Мъжете придимно възрастни, по вида им личи, че са бивши хора. Тук - там се забелязват хора на средно възраст а които по облеклото и външността може да се съди, че са работници и служаци. Може да се каже, че дълбоко убедените вярвачи са много малко. Посетителите могат да се разделят така: 1/4 са убедени религиозни; 1/4 ходят по навик, а останалата част от посетителите са отишли от любопитство или да демонстрират удивлението си към народната власт.

В църквата "Ал. Невски" е имало над 400 души; "Св. София" над 100 души; "Св.Никола" около 200 души.

Пред църквата "Ал.Невски" беше спряла кобата на гръцката легация "ДТ" 27.

Всички митрополити с изключение на патриарха за заминали за епархиите си, където ще служат на тържествените литургии.

София, 15.IV.1955 год.

Н-к ОТДЕЛЕНИЕ III-ТО:

/ Майор /

Строго поверително!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

10

С П Р А В К А

ОТНОСНО: посещението в православни
църкви в София по случай християн-
ския празник "Великден".

Съгласно плана по линия "Духованство" при Соф. окръжно
у-ние ДС, във връзка с християнския празник "Великден" по всички
църкви в София бяха разпратени ОР за наблюдение богослужението, бо-
гомолците и предотвратяване евентуална вр. дейност от страна на ня-
кои лица.

От получените справки от районните управления по този слу-
чай е видно следното:

Най-голямо посещение е имало в следните църкви:

1. Храм "Ал. Невски" е бил посетен от около 5-6,000 души
от които 40-50 % младежи, предимно от боржуазен произход.

2. Храм "св. Неделя" е бил посетен от 1,500-2,000 души от
които 20 % са били младежи.

3. Храм "св. Николай Софийски" III р. у-ние е бил посетен
от около 1,000 души от които 80 % са били младежи.

4. В църквите "св. Георги" и "св. Седмочисленици"-I р.упра
вление и храм "св. Петър и Павел"-III р. у-ние е имало по около 500
души от които около 15 % младежи.

5. В 21 от църквите в София е имало по около 200-300 души
от които 15-30 % младежи.

6. В 7 от столичните църкви които са предимно в селата
около града е имало по 50-60 души във всяка от които младежи 10-15%
дошли да придружават старци и баби.

Особени прояви от страна на свещенослужители, богомолци и
други не е имало, с изключение на "словото" което е било произнесено
в църквата в Илиенци от един свещеник белоемигрант, който служи та м
а живее в София. Между другото той е казал, че от година на година
все по-малко хора посещавали църквите като добавил "доживяхме и тая
година до тоя светъл празник".

По-нататък свещеника казал, че както родителите награжда-
вали или наказвали децата си когато те слушат или не слушат, така и
бог щел да се отнесе към хората и понеже те днес не се отнасяли

57

благосклонно към него той ги наказвал. Тук свещеника посочил за пример продължителния дъжд, вследствие на което селяните не могли да засеят пролетните култури.

Накрай свещеника приканил присъстващите като се разотидат да предадат словата му на тези които не са имали възможност да дойдат на църква.

Почти цялата младеж която е присъствала на богослужението ча 16 срещу 17.IV не е присъствала от религиозни чувства, а от любопитство или такава която се е веселела из градинките каквито има около всяка църква.

Хулигански прояви също не са забелязани.

В сравнение с миналата година не се забелязва намаление на богомолците

Горното донасям за сведение.

23.IV.1955 год. София

ИЗГОТВЯЛ: *Н. Найденов*
/лейтенант/

Зам. СЪГЛАСЕН Н-К ОТДЕЛ III
.....
/ПОДПОИСЪВЪЛЪК/

Нап. в два броя
1 за III у-ние
1 към дело.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРБНА

Изпращам ти за
свидение доклада на
ти уяз. След посмъртване
бази са на др. Дунав
13.6.57г.
Т. Кушев

1141

Из архивите на

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Екз. № _____

Разноверен - рел. № В-693/26.05.1981

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

На III управление ДС за 1956 година.

187

I.

В началото на 1956 година най-много заангажираха силите и вниманието на органите на ДС вражеските прояви по време на изборната кампания за народни съветници.

Бодеше се агитация за омаловажаване на изборите, клеветеше се народнодемократичния строй, подмяташе се: "Изборите са надбягване с един кон", "щом няма няколко партии, няма изборна борба, кандидатите предварително са избрани".

Когато отпсчнаха събранията врагът мина към агитация за участие в тези събрания на които правеше опити за издигане на вражески елементи за кандидати или за подкрепа на нездравихора, които са под вражеско влияние и обкръжение и на които се възлагаха надежди да спъват работата на съветите по укрепване и разширяване на ТКЗС. Враговете се стремяха да "пуснат корени в съветите". Такава беше директивата и на вражеската радиопропаганда.

Бяха провалени 8 кандидатури на ОФ и бяха направени 37 опита за проваление на кандидатури на ОФ.

Отбелязани бяха 15 случая на организиран бойкот свързани с дейността на някои религиозни секти или националистически настроения сред турците и българомохамеданите, дял в раздухването на които има турската разведка.

Враговете шушукаха: "създавайте у комунистите объркани понятия, да чувствуват гибелта на съществуването си", "порутеният курс на култа към идолопоклонството открива възможности за по-богата работа. Използвайте изживяваната от комунистите тежка криза и прикрито подготвяйте нелегална организация".

Линията за "подготовка" се възприемаше от основните групи врагове в страната.

Групата около ХРИСТО СТОЯНОВ и други бивши дейци на опозицията, имаше насока за коалиране и общи действия с бивши дейци на буржоазните партии. Целяха "превземането отвътре на БЗНС", с цел да го противопоставят на Партията.

Използваха се за тази цел фракционери в БЗНС за раздухване настроения срещу членове на ПП, оплитане в интриги и всяване на недоверие сред някои ръководители в БЗНС.

В София, в Русе и другаде се наблюдаваше активизация сред част от бившите царски офицери, събиране на випуски и пр. Сред легионерите се провеждаше линия за "проверка на кадрите, укрепване на връзките и подготовка за активни действия. Провеждаха сбирки под предлози: събиране по випуск на завършили гимназия, сватби, излети и пр.

Обособиха се групи за политически коментари сред бившите крупни капиталисти и членове на бивши буржоазни партии: демократи, социалдемократи.

По указание на активни дейци на БЗНС/о/, някои от които свързани с изменници на Родината, бяха създадени нелегални групи (в които увличаха младежи) в Хасковска, Димитровградска, Харманлийска, Старозагорска, Първомайска, Чирпанска и др. околии.

Засили се контрареволуционната дейност в промишлеността и транспорта. Бяха създадени в редица предприятия контрареволуционни групи (завода "Карл Маркс", строителството на курорта Варна, ДИП "България" - Казанлък, в минните предприятия: "Бобов дол", "Димитрово", в ж.п. възли: Стара-Загора, Нова-Загора, Марица).

Нашите органи помогнаха на Партията в предизборната кампания, като бяха маршрутирани секретни сътрудници в райони със значително влияние на бившата земеделска опозиция, които вършеха там разложителна работа сред нея и допринесоха за приобщаване на значителна част от нея към Оф. Това се вършеше успоредно с подготовките и проведени големи публични събрания в Преслав, в Пловдив и др. на които излязоха с речи приобщени към Оф бивши ръководители на БЗНС - ВЕРГИЛ ДИМОВ, ПЕТЪР СЪРБИНСКИ, БУМБАРОВ, ДАСКАЛОВА и др. Политическото отражение от тези мероприятия беше много добро - на редица места ръководители на бившата опозиция от окръжен и околийски мащаб излизаха с декларации на тези събрания за приобщаване към Оф и с това увеличаха редовите опозиционери да гласуват за кандидатите на Оф.

Имахме успехи при някои случаи на обезвредяване опити на врагове да провалят Оф събрания (Радомир), при разкриването на някои анонимцици и др.

По сигнали за опити на врагове да провалят или компрометират изборите (Селарева баня, Долно Озирово, Берковско и др.) нашите органи своевременно уведомяваха съответните комитети на Партията, които вземаха мерки за предотвратяването им.

Около XX конгрес на КПСС вражеската пропаганда засили изпращането чрез пощата, балони, самолети и др. на печатни материали с дребнобуржоазна и анархистическа мътилка от името на: "IV-ти интернационал", "Комитет" в Атина, от Рим, от Париж, с което се целеше да се всява обърканост, да се обработва широко общественото мнение в подкрепа на "нов курс", "ново ръководство" на Партията, на държавата, на БЗНС. които да разчистят пътя за контрареволуционен преврат. (Изпращаните по пощата материали своевременно бяха залавяни от V отдел, но иммахме агентурни данни, че някои от пристигащите в страната "гости" от Израел ги пренасят в личния си багаж). Ловко маскирайки се зад критиката по култа към личността широко се водеше агитация и пропаганда срещу социалистическата система, целеше се да се създаде масово недоволство, като се дискредитира Партията.

Отпочналото се при голям подем масовизиране на ТКЗС се посрещна от кулашките и др.вражески елементи на село на шик. Целяха да всяват суматоха с лозунгът: "ЧЕРВЕНКОВ е снет, разтурвайте ТКЗС, защото той ги създаде".

В Софийски, Русенски, Старозагорски, Бургаски, Пловдивски, Коларовградски и др. окръзи бяха направени 34 организирани от врага опити за разграбване на добитъка, придружени с демонстрации. По-остър характер взеха разграбванията в Русенски, Софийски и Коларовградски окръзи.

Бяха извършени 29 умишлени палежи на селскостопански постройки на отделни активисти и бяха направени няколко сериозни опити за покушение срещу местни партийни и отечествено-фронтovski активисти по масовизирането на ТКЗС. При 58 случая бяха разпространени анонимни заплашителни писма, особено в Софийски и Врачански окръзи, срещу дейци по укрепването на ТКЗС. Организирах масово подаване на заявления за напускане на ТКЗС (над 11,000 заявления), във Варненски, Русенски и др. окръзи подстрекаваха кооператорите към частна жътва и предизвикаха инциденти.

На тая активизация на вражеските елементи оперативния състав на ДС както в центъра, така и по места отговори с пълна мобилизация и повиши своята бдителност. Усили се агентурното наблюдение на активните вражески елементи и се осигури своевременна информация на Партията и Правителството, като същевременно се взеха и редица оперативни мерки.

За предотвратяване на понататъшните самоуправства в ТКЗС бяха задържани 224 души, от които 132-ма бяха дадени под съд, а останалите разпитани и предупредени.

Разкрити бяха 237 автори на заплашителни писма и разпространители на вражески анонимки. (Кюстендилско, Ст.Димитровско, Елин-Пелинско, Белоградчишко и др.).

Успешно ударихме по врага в Пловдив (там току що беше започнала подготовката за панаира), като с помощта на Управлението беше реализирана голямата нелегална организация от бивши хора, фашисти и др., която имаше печатница, беше разпространила в редица райони на страната вражески анонимки

като се готвеха да вършат и друга вражеска дейност. От задържаните по това дело 170 души, 17 бяха изпратени на съд.

Пак там бяха разгромени две нелегални легионерски гнезда. От задържаните 28 души 12 предадохме на съд. И по това дело Управлението оказа непосредствена помощ.

В Плевен с наша помощ беше обезвредена група бивши членове на БЗНС/о/, която събираше оръжие и се подготвяше за извършване на диверсионни актове.

Бързо бе реализирана контрареволуционната група в мина "Г.Димитров" - Димитрово, която се беше ориентирала към вредителство и терор. В Бургас бяха обезвредени група служители в Окръжно пътно управление, които в продължение на две години систематически провеждаха саботажи и вредителство.

Обезвредени бяха с помощта на Управлението също така няколко врагове работещи по линия на транспорта в Русе и др.

С цел да предотвратим разрастването на появили се нелегални младежки групи и да изолираме инициаторите и ръководителите помогнахме на окръзите при бърза реализация на 16 групови разработки, по които бяха засечени 86 обекта и по др. лични активни разработки и наблюдателни дела. За този период общо бяха задържани 211 младежи от които бяха осъдени 21, а останалите филтрирани или вербовани.

В Левскиградска околия, където особено активни се проявяваха анархистите, с помощта на нашето Управление бяха реализирани няколко такива разработки.

х х х

След познанските събития вражеската радиопропаганда призоваваше да се "заливат" ЦК и МС с искания за увеличаване на заплатите и надниците, за организиране стачки, протестни демонстрации, за повреждане на вършачките и палежи на харманите, за въоръжаване.

Засили се потокът от вражеска пропагандна литература с извадки от речи и статии на полски писатели и интелектуалци, които се изпращаха на представители на интелигенцията у нас: публицисти, писатели, общественици, хора на изкуството,

до партийни функционери и партийни учреждения. Целеше се да се внесе мътлика и дребнобуржоазна разпуснатост преди всичко в партийната интелигенция и сред безпартийните. Да се подклаждат националистически настроения.

Предизвикани бяха смущения и настроения за подкопаване на трудовата дисциплина сред някои работнически колективи в Дряново, Червен бряг, Бургас, а на други места врагът се опита да предизвика стачки, каквито бяха случаите в Баташкия водносилков път, Трето рудоуправление - Мадан, в Троя, в Русе, в ж.п. депо София, в триажна гара Подуене и в ЛВЗ "Г.Димитров" - София. Получи се анонимно обръщение с подкана за стачки сред транспортните работници в гарите: Пловдив, Варна, Димитрово и в редакцията на в."Транспортен глас".

Нашите органи своевременно информираха Партията по всички тези сигнали и тя взимаше мерки за предотвратяване на усложненията. От Управлението бяха командировани на места работници и с агентурни и други средства не беше допуснато разширяването или прсвеждането на подривна дейност в тази насока. Навреме инициаторите на някои такива настроения бяха разпитвани и предупреждавани.

Не се увенчаха с успех и бесните напъни на вражеската радиопропаганда да предизвика смущение по време на Пловдивския панаир, главно поради това, че органите на ДС в Пловдив още през първото полугодие разгромиха там успешно опасни вражески гнезда.

На село, обаче, врагът постигна известни успехи. По време на жътвата и вършитбата бяха предизвикани 70 пожара и 53 повреждания на селскостопански машини, подозирани като диверсии. Най-активно се проявиха враговете в Софийски, Русенски и Врачански окръзи.

Слабо работеха нашите органи по разкриването на причинителите на пожарите и аварияте - едва 5% от причините за пожарите са изяснени и враговете наказани.

На апелите на вражеската радиопропаганда за въоръжаване на контрареволуционното подполие, нашите органи отговориха с успешни профилактични мерки. През годината беше иззето

7.-9

голям брой огнестрелно оръжие и боеприпаси (9,195 бр. огнестрелно оръжие, 29,742 патрона, 924 бомби, 726 капсули, 3,650 кгр. взрив и 467 м.фитил). По-голямата част от това оръжие беше иззето преди унгарските събития, с което до известна степен вражеските елементи бяха обезоръжени и респектирани. В тази работа похвално се проявиха другарите в Плевенски окръг. Все още много оръжие има у враговете, което показва извършените напоследък реализации на младежи и др., които притежаваха значителен брой пистолети и др.

След 23 октомври по време на контрареволуционния бунт в Унгария вражеските елементи в страната се рязко активизираха. Отпочнаха бясна антисъветска и антипартийна агитация. В първите дни в Столицата се раздвижиха някои врагове в Университета. Издигаха се лозунги за извеждане на манифестации. Изготви се "петиция" с искания за реакционни промени в учебната програма. Пръснаха се анонимки.

Редица врагове заплашваха с терор дейци на Партията, на ОФ и съветите. Увеличи се разпространяването на вражески анонимки, в това число и анонимни закани за терор. През втората половина на 1956 г. бяха извършени четири политически убийства и няколко тежки наранявания на местни партийни и административни дейци.

Някои бивши фабриканти обикаляха своите бивши фабрики, заплашваха работниците, че отново ще станат господари и ще командват. Бивши полицаи, фашистки управници, царски офицери, легионери, кулаци и бивши опозиционери на село отправяха злостни закани за терор, канеха се да облечат мундирите и отново "да колят и бесят", но "поучени" от собствения им опит през 1923 г. сега се готвеха да "изчистят до корен" комунистите и техните съюзници и съмишленици.

Получиха се над 100 сигнали за опити в тази връзка за създаване на нелегални групи и организации. Тези сигнали в болшинството си бяха изяснени. Други сега се изясняват. Въпреки, че активната вражеска пропаганда беше взела най-големи размери за последните няколко години не се предприе сериозно организирана от нелегална организация въоръжена или друга

масова акция, макар отделни врагове и някои групи да кроеха вече планове, да чертаеха тактика по операции за завземане на възлови учреждения, казарми и складове в София и др.

Някои врагове (главно сред буржоазията в София) преценяваха тогавашната обстановка така: "У нас може да стане нещо като в Унгария, ако има разцепление в ЦК на БКП, ако има хора, на които да се опрем в самата Партия".

С цел пресичане на вражеската дейност, която взе особено остър характер и можеше да увлече известна част не добре ориентиран политически хора, с което да се създадат усложнения, нашите органи предприеха редица арести.

В Управлението беше реализирана група бивши капиталисти, която разпространяваше вражески слухове. Четири души от тях бяха предадени на съд. Разгромено бе ръководството на секта устабашевци, които замисляха създаването на християнска партия. Трима от тях бяха изпратени на съд.

Арестуван беше бивш царски офицер, един от организаторите за събиране на царските офицери от 65-ти випуск в София. Обезвредени бяха: бившият анархистически лидер ХРИСТО КОЛЕВ, бившият член на Главното водачество на легиснерите ФИЛИП ФИЛИПОВ, бившите полицаи ПЕТЪР ЖИВКОВ, ИЛИЯ НИКОЛОВ и др.

Във втори отдел на Управлението бяха реализирани групи около ГУЩЕРОВ, ЧАСОВНИКАРОВ и др. Групата около ГУЩЕРОВ си била поставила за цел да води въоръжена борба излизайки пред обществото с отнапред изготвена политическа платформа. В този период в трети отдел на Управлението бяха реализирани груповите дела "Хищници" и "Мерзавци". По първото протичаха 5 души, работещи в "Енергохидропроект", създали нелегална контрареволуционна група, която е провеждала саботаж. По второто дело протичаха 2-ма души в апарата на Външната търговия, един от които се бил свързал с гръцката легация.

В четвърти отдел беше реализирано дело "Терористи" на двама обекти, които са готвили извършването на диверсии по транспорта (вдигането във въздуха на ж.п.мостове и др. съоръжения). Същите възнамерявали да се свържат с бившия царски двор зад граница.

9.- 11

По разработка "Пила", водена в същия отдел, беше обезвредена група от 4 души в ЛВЗ "Г.Димитров", която разпространявала вражески позиви и е вършила разложителна работа сред работниците в завода.

В пети отдел на Управлението бяха реализирани дела на групи около КЪНЧО СЛАВОВ и ХРИСТО СТОЯНОВ.

Бившият лидер ст БЗНС/о/ ХРИСТО СТОЯНОВ се стремеше да обедини бившата опозиция около себе си, да я вкара в редовете на БЗНС да завземе ръководствата и от там да нанесе удар на настоящето ръководство на БЗНС и той да стане ръководител на Съюза, да го направи "голяма сила" и след това да иска повече министерства от БКП и постепенно да почнат те да стават ръководяща сила, вместо БКП. За същото той правеше сондажи и с някои лидери на бивши буржоазни партии и други врагове. Тази си дейност искаше легално да маскира, като "искрен" съюзник на Партията, за което прави и изложение.

КЪНЧО СЛАВОВ независимо от това, че беше излязъл с декларация, не бе престанал да води борба срещу Народната власт. Установил през 1954-1955 година престъпни връзки с изменници на Родината, които му поставили задачи за изграждане на нелегални групи. С дейността си бе увлякъл 10-15 души от с. Мерицлери, Димитровградско предимно трудещи се.

При непосредствената помощ на Управлението в окръзите бяха реализирани:

Две групи в Ст.Димитрово и Димитровград на обекти работещи в мините (поради лошо водене на разработките, обектите не можаха да бъдат разобличени във вредителска и диверсионна дейност, каквато се наблюдава в тези мини).

По БЗНС/о/ бяха обезвредени групи около БЕЛКО ВЕЛИЧКОВ (Белградчик), около ПЕТЪР ЙОРДАНОВ (Барна), около ГОСПОДИНОВ (Харманли). Членовете на тези групи са давали указания за извършване на саботаж, вредителство и диверсии в селското стопанство, разпространявали вражески листовки.

Бяха обезвредени нелегални групи от младежи в Плевен, Варна, Русе и др. Групата в Плевен си беше поставила задача да излъчи бойни групи, да ги снабди с оръжие и ги обучи за да отпочнат терористически действия. Заедно с това се подготвяха да отпечатват и разпространяват масово вражески анонимки.

Обратът на събитията в Унгария, ултиматумът на СССР до агресорите в Египет, предприетите от Партията широки политически мерки по укрепване бдителността и извършените арести от органите на МВР доведоха до бързо разколебаване на повечето от враговете. Настроенията и линията им се раздвоиха. По-голямата част се омърлушиха. Обвиниха Западните сили, че са ги измамили, че "МАЩАНКИЕВ само лае", ала когато дойде работата до въоръжена подкрепа, само СССР бил доблестен и помагал на своите. Такова настроение се наблюдаваше и сред някои младежи и други категории увлечени по вражеската пропаганда в анти-народни прояви хора.

Най-закоравелите врагове, обаче, дават указания да се действа и подрива кой където може, с каквото може дори и без организация - индивидуално, като се използват легални възможности за прикриване. Служителите и имащите допир с граждани, да саботират жалбите им или да ги решават така и да действуват така, че да създават сред гражданите повече негодувание срещу Народната власт.

Вражеските елементи в икономиката се ориентират към създаване на контрареволуционни групи.

Забелязва се активизиране на разузнавателните централи сред транспортните работници излизачи задграница. Разлагат ги с контрабанда и използват на тъмно, насочват се за вербовки сред тях. Голяма част от екипажите на капиталистическите кораби, посещаващи нашите пристанища се стремят да създават голям брой връзки с български граждани.

В последно време бяха получени агентурни данни за стремеж на някои врагове да се окопават в организациите на Оф, като се насочат към изборни длъжности с цел да влияят на работата и решенията на предстоящия конгрес на Оф. В това направление те получавали инструкции от радио "Свободна Европа".

х х х

През 1956 г. в сравнение с 1955 г. се наблюдава частична активизация на вражеските елементи в страната. Броят на разпространените вражески анонимки се е увеличил с близо една трета, а разпространението само на вражески листовки се удвои. Удесеториха се получените сигнали за готвен терор.

Бяха извършени 4 политически убийства, каквито не бяха отбелязвани през последните две години. Три пъти нарастна броят на опитите за измяна на Родината.

Вражеските елементи в икономиката извършиха редица диверсии, които в сравнение с миналата година са по-малко, но за сметка на това сега те стават главно в предприятията на тежката промишленост и транспорта (опити да се изгори цялата електрическа мрежа в мина "Елшица" - Панагюрско, в мина "Гидорска" - II рудосуправление - с цел разрушаване на шахтата, пожарът в котлостроителния завод "Г.Кирков", опит да се предизвика ж.п. катастрофа в района на Софийска ж.п. област, Пловдив, Търновс и др.

Враговете менят сравнително бързо тактиката си. Особено характерни в това отношение бяха предизборната кампания и поведението на враговете около унгарските събития.

Вражеските елементи в страната получаваха указания за действие както чрез вражеската радиопропаганда и изпращаните в страната печатни материали предназначени за масово разпространение, така и по конспиративни канали от изменническите емигрантски централи.

Често вражеската радио и друга пропаганда разчиташе да увлича временни недоволници и по-широк кръг опозиционно настроени хора, докато в директивите получавани по конспиративни канали се даваха указания за изграждане на нелегални организации, за вършене подривна работа в по-ограничен кръг от вражеското подполие и не винаги съвпадаха с вражеската радиопропаганда. Може би последната освен другите задачи да е целяла отчасти да ни дезинформира, отклони вниманието от подготвен организиран удар или приспи бдителността в отделни периоди.

Характерно е известно активизиране на вражеската дейност след освобождаването от затвора на осъдените по югославска линия и за измяна на Родината.

Заслужава отбелязване една особеност в линията на вражеската радиопропаганда и изпращаните вражески печатни пропагандни материали през първата половина на годината, които насочваха вражеското подполие към подготовка, но не и към преки контрареволуционни действия, към контрареволуционен бунт. В края на годината някои врагове критикуваха тази

тактическа линия на радио"Горянин", изтъквайки, че тогава тя изиграла "задържаща роля" в момент, когато положението в Партията било още неизяснено и по такъв начин контрареволуцията у нас била пропуснала удобният момент. Едва след познанските събития радио"Горянин" "изправило" тази линия.

Сега ГЕМЕТО въз основа на "опита" от Познан и Будапеща дава директиви за подготовка във всички народнодемократични страни на въоръжено подполие, което по тяхно указание и по едно и също време да предизвика безредици във всички народни демокрации и по този начин да се "осуети" помощта на СССР.

II.

1. Реализации, оценка на реализациите.

ТАБЛИЦА

За реализираните разработки, арестувани и задържани обекти по линиите на III у-ние ДС в цялата страна за 1956 година.

Вид на разработките	брой на реализирани р/ки	с обекти
1. Групови активни р/ки	10	35
2. Групови предварителни р/ки	2	13
3. Лични активни р/ки	52	52
4. Лични предварителни р/ки	15	15
5. Наблюдателни дела	154	154
6. Издирвателни дела	3	3
7. Анонимни разработки	392	420
8. Без разработки		535
ВСИЧКО:	628	1247

От тях в Управлението:

В първи отдел	30 разработки с 39 обекта	без р/ки	20
Във втори отдел	39 разработки с 48 обекта	без р/ки	10
В трети отдел	3 разработки с 10 обекта		
В четвърти отдел	20 разработки с 24 обекта		
В пети отдел	25 разработки с 31 обекта		
ВСИЧКО:	117 р/ки	с 152 обекта	без р/ки 30

ЗАБЕЛЕЖКА:

Общият брой на арестуваните и задържаните е по-голям, но заповед № 218/52 г. по която окръжните у-ния готвят своите

13.- 15

отчети не ги задължава да дават точно броя на филтрираните.

В борбата с врага нашите органи провеждат успешно мероприятия за разложение и разкслебаване на враговете, заедно с мерките за пресичане на най-острата вражеска дейност и наказване на активно действащите врагове и изолиране от тях на увлечените трудещи се в антинародна дейност.

Разложението сред опозиционното земеделско подполие продължи през годината. Над 90 бивши ръководни опозиционни дейци в това число 12 от национален и 8 от окръжен мащаб заявиха, че се приобщават към ОФ и заработиха за народната власт. Приобшиха се към ОФ в цялата страна около 600 бивши опозиционери.

Приобщаването на бившите опозиционери даде благоприятен резултат и улесни масовизирането на ТКЗС и провеждането на редица партийни и правителствени мероприятия на село. Само във Варненски окръг през годината влязоха в ТКЗС над 500 бивши опозиционери и работят активно в кооперативите. Много добра работа по разложението бе извършена в Коларовградски, Врачански и някои други окръзи.

Бяха отбелязани редица случаи (с. Самуилско, Сливенско, с. Крум, Преславско и др.) когато след публични изказвания на местни авторитети на ВЗНС/о/, че се приобщават към ОФ, бивши редовни дейци на опозицията масово са се записвали за членове на ТКЗС.

Известни успешни опити бяха направени за разколебаване сред някои анархосиндикалисти, сред някои секти и др.

През годината широко се прилагаше оперативната профилаттика, главно чрез филтрация, по отношение на младежи или на трудещи се хора увлечени в някои националистически и др. вражески настроения и прояви. Има и случаи на неуспехи в това отношение, когато разпитани и предупредени наново отпочваха активна вражеска дейност, защото се е прилагал шаблон при филтрацията, особено при задържанятия санкционирани за 48 часа. Често тази важна работа вместо от ръководящи оперативни работници се върши или предоставя на неопитни о.р. или следователи, които формално изпълняват задачата, претупват на две на три "беседата" на разпитвания, вместо да се заемат със сериозна

политическа обработка, конкретно за всеки един, след щателно изучаване на човека и материалите за него, като се съобразяват с неговите особености, характер и пр. Особено много (90%) бяха филтрациите по разработките на анонимчици, болшинството младежи и при участие на последните в нелегална контрареволуционна дейност.

При арестите извършени за париране на разграбвания-на инвентар в ТКЗС и на 5 ноември (макар те да дадоха много благоприятно политическо отражение и да респектираха врага) се допуснаха съществени слабости.

Суетенето през пролетта, вместо бързото реагиране, доведе някои наши органи до положение на регистратори на вражеските прояви. При разграбванията на добитък и инвентар в някои ТКЗС през първата половина на годината бяха задържани към 300 души. Това стана след като вече се беше проявила стихията и бяха увлечени много селски стопани. Характерен е случая в Грудовско, където в някои села се беше получило безвластие, а окръжното ръководство в лицето на др. МАРИНКОВ пасуваше и считаше, че това е "партийна работа". Когато се намесихме и бяха арестувани подстрекателите положението в тези райони се успокои, но с голямо закъснение и нанесена вече голяма политическа вреда.

На 5 ноември задържахме част от онези, които поради събитията в Унгария излязоха на повърхността, а не изцяло действителните действащи конспиративно вражески елементи, способни да организирват и да ръководят подривната дейност. Редица активни врагове, за които обаче, са събрани малко доказателства за подривната им дейност и действуват по-хитро и коварно, останаха незасегнати от нашия удар на 5.XI.1956 год. Разкриха се наши съществени слабости по разработките: недостатъчна или без доказателствена сила документация, липса на оформени доказателствени материали за разобличаване на подследствените, липса на проверена паралелна агентура по много разработки, установки на връзките, проучвания, обобщени справки-меморандуми и пр.

Поради лошото състояние на редица разработки не се оказва достатъчно помощ на следствието. Наред с това, там къде-

то ние направихме нужното, като при следствието д-р НАЙДЕНОВ, КОЛЕВ и др. някои следователи подходиша плахо и неуверено, не можаха да се зацепят за възловите моменти от вражеската им дейност, разпитваха без настъпателен дух и не постигнахме очакваните съществени резултати.

Поради тези съществени слабости по такива активни линии, като: бивши царски офицери, бивши фашисти, полицаи и анархисти, бивши хора, терор и издирвани нелегални, само една трета от задържаните (за цялата страна) са предадени на съд или изпратени в ТВО, останалите са филтрирани и освободени по политически и оперативни съображения.

х х х

Резултатите от обезвреждането на враговете през 1956 г. не са удължителни за органите на ДС, а за някои линии и сектори на работа, особено в областта на селското стопанство, икономиката и транспорта трябва определено да ги оценим като слаби. Това най-добре проличава като съпоставим фактите на разобличени и обезвредени врагове с многото неразкрити вражески прояви, пожари (разкриваемост 5%!), диверсии (почти няма разкриваемост 0.01%), вредителства и други произшествия, които показват, че са дело на врагове на народната власт.

Разкриваемостта по анонимки е 45%, а само за листовки над 50% (Пловдивски окръг към 90%).

Главната причина за слабата резултатност в нашата работа е тази, че значителна част от оперативния състав и повечето от ръководителите (предимно началници на отделения и околийски началници) не се занимават с жива оперативна работа, не разработват активно действащите врагове, формално изпълняват заповедите и в повечето случаи са регистратори на вражески прояви, защото им е чужда настъпателността в агентурно-оперативната работа, по-лесно им е да се залавят и разпиляват по стотици дребни неща и нито една задача да не доведат до благополучен край, отколкото целенасочено и упорито да се заемат с разработката на главните най-активни и хитро действащи врагове, чието разобличаване довежда до обезвреждане на групите или хората над които те действуват.

Има оперативни работници, които с години не са разобличили нито един враг и не познават вкуса на удоволствието да обезвредят престъпник. Затова те не могат и да се ентузиазират, няма и от какво да се поучат, дори от собствения си опит в това отношение.

Оперативните работници пък, които са реализирали разработка знаят, поучени ст първата, как по-добре да работят по втората и стават майстори в работата си.

2. Оперативен отчет и оценка за състоянието му.

ТАБЛИЦА

За новозаведените разработки по линиите на III управление ДС за цялата страна за 1956 г.

Наименование на разработките	брой	обекти
1. Групови активни р/ки	19 (3)	54 (7)
2. Групови предварителни р/ки	54 (9)	173 (30)
3. Лични активни р/ки	60 (8)	60 (8)
4. Лични предварителни р/ки	271 (45)	271 (45)
5. Н.Д.	878 (62)	878 (62)
ВСИЧКО:	1282 (127)	1436 (152)

ЗАБЕЛЕЖКА:

Цифрите в скоби са само за Управлението.

Най-голям брой заведени групови активни разработки по линиите на III управление има във Врачански окръг, а по окраска на развиваната дейност една трета от тези разработки са заведени на групи имащи изменнически намерения.

Най-голям брой новозаведени групови предварителни разработки са също на групи с изменнически намерения, а половината от откритите лични активни разработки са на обекти развиващи вражеска агитация и пропаганда.

Значителен е броя на новооткритите лични предварителни разработки с окраска "вредителство", на младежи с изменнически намерения, на бивши опозиционери.

Въз основа на обобщени данни за цялата страна се прави извод, че броят на активните разработки намалява, независимо от това, че вражеската дейност по обем има частично увеличение в сравнение с тази през 1955 г. Намалението на броя на активните разработки не може да се обясни с по-големият брой на реализациите извършени през тази година, тъй като особено при арестите на 5 ноември бяха репресирани обекти, които в болшинството си се водеха на наблюдателни и дори на отчетни дела!

Отбягването да се водят активни разработки на действущи врагове и плъзгането по лекото съпротивление на вземане на отчетни и наблюдателни дела опасни врагове е сериозна слабост в работата на ДС. Тя трябва да се ликвидира незабавно, като се заемат преди всичко началниците с пример на водене активни разработки и повишена вискателност към подчинените си.

След проведените реализации в Управлението и в окръзите остават да се водят следните по-интересни разработки:

Анонимната разработка "Циклостил" (в III управление) по която се издирва автора (или авторите) на разпространените по време на събитията в Унгария вражески стихотворения от "РУМЕН ДРУМЕВ", отпечатани на циклостил. По разработката са получени някои зацепки. В отделение "Анонимки" тази разработка е сега в центъра на вниманието.

В Управлението се води разработка на бивш легионер, който се уличава в опити за създаване на нелегална организация и по данни, които са в процес на проверка, събирал сведения за радио "Свободна Европа". Обектът говори, че "техен човек отгоре" притежавал адска машина.

В първи отдел на Управлението се води разработка на писател с анархистически разбирания, който клевети партийното и държавно ръководство и по данни на паралелна агентура се изказва за необходимостта "от обрат" в политиката на Партията. В последно време се проверяват нови данни уличаващи обекта и негов близък - друг писател, които раздухват разкол и вършат антипартийна дейност. Същите говорят, че в страната съществувало "движение" работещо против "ръководството на Партията", из средите на засегнатите, недоволни или изключени от БКП лица.

В трети отдел на Управлението се разработва инженер, хитър буржоазен специалист, който вредителствува и провежда саботаж при строителството на Баташкия водносилов път. Същият прави опити да увеличи в подобна дейност и други буржоазни специалисти. Провеждат се мероприятия за изясняване обстановката около инженера и неговите връзки. Същият доверил"че имал хора, които действували така, както той вредителствувал на Баташкия водносилов път: като инвеститорски контрол наблюдавал лошокачествено стрсителство, но не реагиравал, а там където строителството било качествено с цел да озлоби работниците, да предизвика недоволство, той без всякакво основание отказвал да парафира изплащането на извършените работи.

По БЗНС/о/ в Левскиград се води групова разработка на младежи, създали нелегална организация за разпространение на листовки. Събирали оръжие и се готвели да провеждат активна вражеска дейност. От досега получените данни се вижда, че ръководител на групата е бивш ятак на бандити, брат на двама ликвидирани бандити. Същият през май 1956 г. е бил освободен от затвора.

През годината бяха изяснени 23 сигнали за създадени нелегални групи, половината от които сред младежи, а останалите по БЗНС/о/ и сред бившите фашисти.

Ето някои данни за броя на прекратените разработки и изяснени сигнали:

ТАБЛИЦА

За прекратените разработки по линиите на III управление за цялата страна за 1956 г.

Наименование на р/ките	брой		обекти	
1. Групови активни р/ки	27	(3)	104	(15)
2. Групови предварителни р/ки	65	(9)	211	(27)
3. Лични активни р/ки	97	(18)	97	(18)
4. Лични предварителни р/ки	318	(32)	318	(32)
5. Наблюдателни дела	676	(160)	676	(160)
ВСИЧКО:	1183	(222)	1406	(252)

19.-

Като се съпоставят цифрите на новозаведените разработки с тези на прекратените и реализираните се вижда, че общо за цялата страна оперативният отчет по линиите на III управление е намалял. Само при наблюдателните дела се наблюдава незначително увеличение. Главната причина за това е бягство от активната форма на отчет - от завеждане и водене на активни разработки.

Голям е процента на прекратените разработки с окраска "вредителство". Завеждат се също така и голям брой разработки с окраска "вражеска агитация", но както при тези с окраска "вредителство", поради неумение да се документира вражеската дейност, вместо да се пратят на съд поне минимален брой обекти, делата се свалят в архив.

Най-голям брой групови предварителни разработки са прекратени при изясняване на сигнали за готвени групови бягства през граница.

3. Агентура и оценка на работата с нея.

ТАБЛИЦА

За нсвовербованата агентура по линиите на III управление ДС за цялата страна за 1956 г.
(без данни за околиците)

Категории сътрудници	общо	за Управлението
1. Агенти	112	25
2. Информатори	295	86
3. Резиденти	59	13
4. Явочници	180	72

ЗАБЕЛЕЖКА:

Отчитат се вербовките в III управление и в окръжните центрове, тъй като VIII отдел ДС не може да ни даде данни за сколиците, а заповед 218/52 г. не задължава окръжните управления да ни дават пълни цифрови данни за извършените вербовки, а само на по-ценните такива.

От таблицата се вижда, че през годината агентурния апарат в III управление и по линиите на III управление в окръжните центрове е намалял по брой. Така например изключени са 144 агента, а в замяна на това са придобити 112; изключени са 327 информатора, а в замяна на това са придобити нови 295. Само броят на нововербованите резиденти превишава с една трета броят на изключените такива. Неблагополучно е положението с явочните квартири. Срещу изключени 179 са придобити 180.

Темпът на придобиване на агентура на редица слабо обезпечени участъци и линии по ДС е слаб и в никакъв случай не отговаря на изискванията на момента. От редица години насам се отчита постоянна липсата на квалифицирана агентура с технически и др. познания в промишлеността, транспорта, сред върховете на буржоазната интелигенция и решаването на тези задачи опасно изоставаме.

От окръзите с по-голяма концентрация на врагове по линиите на III управление незадоволителен е темпът на придобиване на агентура във Враца, Коларовград, Хасково, Търново.

През годината в Управлението бяха постигнати известни успехи в придобиване на нова ценна агентура. Чрез добро ръководство на агентура и вербовка на нова такава, особено по католическото духовенство се създаде възможност да се направи опит за осъществяване връзка с католически централи на Запад, с изменници на Родината - царски офицери и анархисти във Франция.

Направи се крачка за подобряване качествения състав на агентурата в III отдел - по икономиката. Бяха завербовани над 10 с.с. с много добри възможности за работа.

По БЗНС/о/, обаче, агентурния апарат в центъра почти не се опреснява с нови вербовки и ако не се вземат мерки има опасност да се изхаби и стане негоден. Имало е стъписване, липса на смелост да се предлагат лица за вербовки, което главно се дължеше на недостатъчното изучаване на кандидатите и увеличаване по "мнимо спазване на законността". По-ценни вербовки по тази линия през годината са извършени в Кюстендил, Оряхово, Б.Слатина, Хасково, Димитровград, Ямбол и Преслав.

Недостатъчно се работи за придобиване на агентура сред селскостопанските специалисти: ветеринарни лекари, зоо-

техници и др., която може да ни помогне за правилно ориентиране при издирването на автори на вредителство и диверсии в селското стопанство. Особено неблагоприятно е състоянието във Варненски окръг, където липсва такава агентура, а окръга беше засегнат от редица измириания на продуктивни животни.

По водния транспорт успехите при провеждане агентурни мероприятия са значително по-добри. Тук се откриват значителни неоползотворени възможности за успешна разузнавателна и контраразузнавателна работа.

Създава се възможност за устрйоване на капан (чрез легендиране на фиктивна нелегална организация) за империалистическите разведки и изменнически централи посредством използване създадените връзки по транспорта. През 1957 год. тези възможности трябва да се използват най-резултатно.

Четвърти отдел при Управлението провежда активни агентурно-оперативни мероприятия за предпазване на наши транспортни работници от попълзновенията на вражеската разведка, за установяване и активно разработване подозрителните връзки на капиталистическите екипажи.

Постоянна задача пред състава на Управлението беше извършването на проверки и препроверки на редица сътрудници. Оказа се, че апаратът все още е замърсен от неискрени, нечестни сътрудници и такива без възможности за работа.

През годината общо за страната (без околиците) по линиите на Управлението бяха изключени 994 с.с., от които само в Управлението 305.

Бяха постигнати полсжителни резултати в ръководството и възпитанието на агентурата. По-широк се използваше възможността за маршрутиране в резултат на което по много контролни разработки (анархисти, царски офицери, бивши хора, укриващи се нелегални и др.) обстановката беше изяснена, някои от обектите реализирани. Насърчителни първи резултати има в това отношение стдела по икономиката, където чрез маршрутна агентура се допринесе за реализации в Бургас, Русе, Варна, Габрово, Баташкия водносилос път и др. По-слабо е използването на маршрутна агентура във втори и четвърти стдели на Управлението.

22. 24

Положително в нашия опит е картотекирането по псевдоним на връзките на най-ценните сътрудници по дадена линия в цялата страна, което дава възможност за умело маневриране, провеждане комбинации по разработки и използване пълните възможности на агентурния апарат. Все още този почин е утвърден в много малко звена на Управлението, главно по линия на бивши царски офицери.

Какви са сега основните слабости в ръководството и възпитанието на агентурата?

Неконкретно, нецеленасочено ръководство. Затова и тя практически не може да ни помогне, особено при разкриване на автори на вече извършени вражески действия: пожари, разпространени анонимки, диверсии.

Недостатъчно се насочват сътрудниците към връзките на изменници на Родината.

Все още се търпи нарушение на заповедите и се осъществяват срещи на открито при които се предават отнапред написани донесения.

Задачите на сътрудниците не се разработват съобразно с обстановката и целта на разработката (да се докаже вредителство, да се докаже саботаж, да се разкрие диверсант). Основния недъг за това се крие у началниците отделения и инспекторите, които непосредствено работят с разузнавачите, получават донесенията и трябва да контролират работата по разработките.

Все още много о.р. предоверяват много на сътрудниците понякога гонят "ефекти", като сами по такъв начин приучават агентурата да преувеличава, да ни лъже, а понякога да стива на предателство.

За слабите резултати от работата на агентурата ние плащаме данък поради лошия навик на много о.р. да работят в тесния кръг на онези агенти, с които са си свикнали и им е по-лесно да работят, даже когато някои са вече разконспирирани.

Нужно е по-задълбочено да проверим защо много очертали се като ценни агенти при вербовката, се оказват впоследствие баласт и тихомълком отпадат от апарата.

Една от причините да не се използва пълноценно агентурата е недостатъчното старание на оперативните работници

23-15

за изковаването, чрез търпелива работа и правилно ръководство и възпитание на нововербованите агенти.

Грижите ни за агентурата не са постоянни, недостатък но се държи на отношения към тях съгласно принципите, заповедите и указанията: или се допуска фамилярност, или гола високателност. Може да отчетем, че редица сътрудници на Управлението почувствуваха нашата грижа и укрепиха доверието си в органите и в Партията, когато им поднесохме скромни новогодишни подаръци или се положиха други грижи. Ползата от такива мероприятия е очевидна. В това отношение ни предстои още много да се учим и да учим разузнавачите как да работят със своите секретни сътрудници, така че да възпитат от тях безпределно преданни на народната власт наши бойци.

III.

Ръководството, помощта и контрола оказани на окръзите през годината от Управлението в сравнение с 1955 г. бяха по-добри.

Болшинството командировки се извършваха по предварителен план. Изпращаха се по-опитни и ръководещи работници. Помощта и контрола бяха по-конкретни и по-резултатни.

По линиите на първи отдел беше оказана помощ в Пловдив по реализациите на легионери и в залавянето на двама нелегални. На Благоевградски окръг беше оказана непосредствена помощ по изясняването на обстановката около опитите за създаване на нелегална македонска националистическа организация. Помогна се за изясняване на редица важни моменти по разработки в Плевенски, Търновски и други окръзи.

По работата сред опозицията конкретна помощ по разработки беше оказана на окръжните управления във Варна, Хасково, Пловдив, Бургас, Плевен и др.

По борбата с анонимчиците резултатна помощ оказахме на окръжните управления в Пловдив, София, Браца, Варна, Търново и Стара-Загора.

Чувствително се подобри както по обем така и по качество помощта по икономиката. През годината беше оказана конкретна помощ по разработки в окръжните управления: Хасково (Мадан) и на Баташкия водносилков път. По леката промишленост в Габрово, Сливен и др.

24. 26

По водния транспорт добра помощ беше оказана на окръжните управления в Бургас, Варна и Русе.

Все по-вече се разширява и утвърждава практиката да се изпращат в маршрут сътрудници от центъра към окръзите и околиците, които да изясняват обстановката по линии и отделни разработки и да се придвижват към реализации. Много полезна работа бе извършена по време на Пловдивския панаир с маршрутниците.

Задоволително бяха използвани маршрутните възможности на агентурата в Управлението по царските офицери, легионерите и отчасти по духовенството. По икономиката бяха направени първи насърчителни стъпки и чрез маршрутната агентура се доведоха до реализация няколко разработки.

Редица окръжни управления правилно оценяват голямата полза от маршрутна агентура, издирват и уточняват нейните връзки и възможности. Така например по време на изборите в Старозагорски и Варненски окръзи по-смело се използваше маршрутната агентура, постигнаха покритие на активния вражески контингент, имаха положителни резултати по редица разработки.

Наред с постигнатите положителни резултати в подобряване качеството на помощта и контрола над окръзите, по отделни линии тази помощ все още е недостатъчна или има съществени слабости.

По селското стопанство бе оказана значителна помощ по установяване на кулаците, направиха се усилия за оказване помощ по разкриване причините за пожарите и по други сигнали, но тази помощ страдаше от съществени недъзи: при изясняване обстановката около сигналите и пожарите се гледаше тясно, без да се проанализира цялостното състояние на разработването на вражеския контингент в даденото село, в дадения район и съпостави с линията на разработваните и действащи врагове извън кръга на отчитаните по селското стопанство и пр. В тази връзка недостатъчно нашия пети отдел се бореше за изпълнение заповедта по изграждането и укрепването на резидентурните групи в селските райони.

Все още в отделни случаи се отиваше по места с недостатъчно добре подготвени въпроси и затова помощта не беше конкретна, вършеше се в някои случаи работа на куриери или хора, които само констатират.

25.27

Маршрутните възможности на наличната в Управлението агентура сред бившата спозиция, по интелигенцията и младежите, по транспорта не са използвани задоволително, въпреки, че редица сътрудници имат добри възможности в това направление.

В резултат на проведените мероприятия за повишаване на квалификацията на оперативния състав при окръжните и околийски управления, които работят пряко по издирване на авторите на вражески анонимки, общо взето за страната работата по тази линия се подобри чувствително. Значителен дял за подобряване на общото ниво на работата по разкриването на анонимчиците има отделението в центъра, което през изтеклата година се стремеше да помага по-малко по конкретни разработки с което да върши работа на окръжните и околийски управления, а се хвърляха псвече сили по даване на указания и конкретна помощ за правилно организиране на работата така, че да се създаде възможност за постигане на трайни успехи.

В резултат на проведените мероприятия, на оказаната помощ, на по-голямата възискателност от ръководствата на окръжните управления работата на звената по трета линия в периферията се укрепи и подобри. Заслужава да се отбележат в това направление успехи в работата на трети отдел в Пловдив, по икономиката в Димитрово, по линиите на първи отдел в Търново, по анонимките в Софийско окръжно управление и др.

Най-лошо е организирана работата и най-слаби резултати (с изключение по транспорта) са постигнати по линиите на трето управление в Русе.

Резултатите биха били още по-добри ако по-твърдо се борехме и в окръзите за изпълнение на заповедите по III управление.

Нашия оперативен състав и особено началниците трябва окончателно да ликвидират допусканата предимно от III и IV отдели слабост - недостатъчно воюване надолу в периферията за изпълнение заповедите и указанията на Ръководството на Министерството. С примиренството към слабостите трябва да се ликвидира и се борим твърдо срещу носителите му.

IV.

Какви са основните задачи, които сега стоят пред Управлението:

Да се осигури бързо правилното усвояване и делово и настойчиво приложение на новата заповед по III управление, така че още в първите месеци на 1957 год. да се подобрят чувствително резултатите в агентурно-оперативната работа.

Незабавно да се преразгледат и обобщат данните по груповите разработки в страната и направи щателен анализ и съответни изводи, като се обезпечи действителен контрол и помощ от Управлението при провеждане на мероприятията.

Да се активизира работата по наличните активни разработки. Да се прегледат редица наблюдателни дела по които в последно време са постъпили сериозни агентурни и други материали, уличавали обектите в активна вражеска дейност и вземе отношение към тях.

Особено внимание да се обърне на бившите фашистки дейци, на бивши полицейски началници и разузнавачи от фашистката ДС, на бившите капиталисти, фашистки управници и дейци на буржоазните партии, за които са постъпили данни, че развиват вражеска дейност.

Наред с това да се усили профилактично разложителната работа сред бившите опозиционери, анархисти, сектанти и други за изолацията им и недопускане да влияят на трудещите се и младежите.

Да се обезпечи разработката и агентурното наблюдение на враговете всред буржоазната интелигенция и студенти, където значително сме изостанали.

Да се преоцени отчета и да се съсредоточи работата по най-важните дела и сигнали, да се изработят планове и с провеждането на активни мероприятия бързо се изясни обстановката.

На излезлите от затвора и стоящи на вражески позиции врагове сред опозиционерите, бившите фашисти, дейци на буржоазните партии и младежите и по сигналите за диверсии, пожари вредителство в селското стопанство, икономиката и транспорта

27.-29

да се обезпечи бърза и резултатна разработка като се използват всички агентурно-оперативни средства.

Работата по установяването, изучаването и наблюдението на контингента в Управление III трябва да се съсредоточи към най-авторитетните и опасни за вражеска дейност лица и техните връзки. Чрез тяхното активно разработване да се осъществи и наблюдението над по-голямата част от интересуващия ни контингент.

Да се приложат комбинирани мероприятия за увеличаване разкриваемостта на престъпниците по анонимки, като се използват псвече агентурни средства, проверката на кореспонденция в V отдел и др. Началника на втори отдел в Управлението и началника на отделение "Анонимки" веднага да се заемат с ликвидиране лошата разкриваемост. Специални мерки да се вземат от началниците на III, IV и V отдели за разкриване докрай и обезвредяване на враговете - извършители на диверсии, пожари и вредителство в промишлеността, транспорта и селското стопанство.

Да се проведат мероприятия, които да утвърдят направляващата и организираща роля на отделенията в Управлението по съответните линии в национален мащаб.

За тази цел да се вземат на контрол всички активни разработки по съответните линии в цялата страна, като оперативния състав в центъра помага на място за разрешаване на най-важните въпроси по разработките, помагайки с маршрутна агентура, комбинации, техника и пр.

Да се подобри използването на агентурата за профилактични мероприятия.

Да се подобри работата по агентурата като непрекъснато се умножават и възпитават добри ценни сътрудници с възможности за изпълнение на стгворни задачи. Да се придобие агентура по най-важните линии и обекти, където се чувства нужда от такава: из средите на бившите капиталисти и буржоазни елементи в по-големите градове, висшето духовенство, сред върхушката на буржоазната интелигенция, вузовете, в строителните обекти от национално значение, сред техническата интелигенция.

В тази връзка особено внимание да се обърне за придобиване и внедряване на агентура в среди на излезли от затвора и ТВО младежи-спозиционери, легионери и анархисти.

По-смело и наширско да се използва маршрутната агентура, като се съставят графици по месеци и тримесечия. На всеки маршрутен агент прецизно да се подработва както линията на поведение, така и подхода към изпълнение на задачите.

Да се отстранят досега съществуващите слабости по ръководство и възпитание на агентурата, като се обърне особено внимание на качеството на поставените задачи.

Да се извършат проверки на действащите резидентурни групи в някои от националните обекти по строителството, като се приложат постигнатите до сега положителни резултати. Същото да се извърши и по обектите на селското стопанство.

Особено внимание да се обърне на проникването с наша проверена агентура в дълбоко закониспирираното вражеско подполие и в задграничните емигрантски центрове, като се използват възможностите за това и дори чрез сполучливо залегендирани фиктивни организации вътре в страната.

Началниците в поделенията да се заемат упорито за внедряване в ежедневната работа нужната комбинативност за успешно разрешаване на задачите по разработките и отделните сектори на работа.

Да се подобри разработването на най-активните изменници на Родината - геметовци, бивши царски офицери, легионери, анархисти, висши полицаи.

За тази цел да се засили вербовката и подготовката на агентура за изпълнение на задачи по задграничните антинародни централи и отделни групи от изменници на Родината.

Необходимо е да се съсредоточи вниманието ни към наблюдение на вражеския контингент на който се облягат изменниците на Родината.

Да се прегледат всички разработки на изменници на Родината в Управлението и като се отчете досегашната работа по тях да се съставят нови планове с мероприятия.

~~134~~
29.-31

Особено внимание да се обърне за активизиране контраразузнавателната работа сред екипажите на нашите кораби пътуващи зад граница не само за пресичане опитите на капиталистическите разведки да вербоват наши моряци и използването им за антинародна дейност, но да се вземат всички необходими мерки за изучаване на капиталистическите екипажи посещаващи нашите пристанища с цел из тяхните среди да се придобие агентура, да се създават нужните връзки за използването им. за наши оперативни цели. Пълноценно да се използват възможностите на транспорта за разузнавателни цели.

Да се обмислят и проведат мероприятия за обмен на положителен опит на базата на анализ на състоянието на отделна линия или сектор на работа за последните няколко години, като се проведат с тази цел някои сбирки на работещите по определена линия или сектор работници в центъра и окръзите. На такива сбирки да се изнасят и най-малките положителни резултати, всеки положителен спит, който може да се усвои и да подсбри работата на другите. На такива сбирки също така ще следва да се направи конкретен разбор на състоянието на работата в отделните окръзи и окслии и се набележат мерки (в това число маршрутиране на агентура, командироване на работници, вземането на контрол разработки и др.) за подобряване на работата. Да се прави разбор на работата с агентурата с оглед цялостното покритие на контингента и разработването му на дълбочина.

Да се подобри работата на служебният курс в Управлението, като се утвърди практика за изслушване на ръководящи работници от технически и др. подразделения на ДС (IV-то управление на ДС, VII-ми отдел, VIII-ми отдел и др.), които изнасят допускани слабости в съвместната работа. На такива занимания става много полезен обмен на опит.

Периодически да се заслушва отчет - анализ за състоянието на работата по съответни линии с подработени мероприятия за подобряване на работата, като се викат от окръзите работещите оперативни работници по тези линии и се разменя постигнат положителен спит.

30.32

Да се набележат практически мероприятия за подобряване стилът, деловостта и оперативността на ръководящия състав който давайки личен пример с конкретната своя практическа работа и оказване на помощ на подчинените си чрез участие непосредствено при провеждането на някои от най-важните мероприятия по разработки да повиши резултатността в агентурно-оперативната работа.

Ръководителите да повишат изискателността за прилагане точно на принципите в агентурно-оперативната работа и се борят настойчиво за изпълнение на заповедите и указанията на Ръководството, като се противопоставят решително на течението на несъзнателните оперативни работници, които се мъчат да прсбутват некачествени документи, работят ден за ден - формално, по чиновнически гледат на работата.

Ръководящия състав ще по-настойчиво да използва помощта на партийната организация за подобряване на възпитанието на оперативния състав така, че да се изковат самосинциативни, оперативни и делови работници, които успешно да обезвредяват врагсвите.

19. I. 1957 г.

С о ф и я

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС
ген.майор:*Едушев*

РАЗМНОЖЕНО В _____ екз.

ЗА ИВИ-ГУ

26.03.57г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСВНА

33

Т А Б Л И Ц А

За установения вражески контингент по
линиите на III управление ДС към 31.XII.1956 г.

1. По основните линии на разработка.

Дейци на бившата земеделска спозиция	14578
Настоящи кулаци	10976
Бивши капиталисти и дейци на бурж.партии	6136
Бивши полицаи и разузнавачи от РО	4447
Бивши legionери	3845
Бивши царски офицери	3185
Бивши членове на др.фашистки организации	2613
Анархисти	857
Врагсве сред православното духовенство	840
Врагове сред протестантите и сектите	618
Врагсве сред католиците	138
Контингент по терора	64
Контингент по издирване на държавни престъпници	-

Всичко: 48,197

2. По основните линии и обекти на обслужване.

В селското стопанство	6,195
В промишлеността, кредита и външната търговия	4,952
В транспорта и съобщенията	2,862
В системата на вътрешната търговия, достав- ките и комуналното стопанство	1,342-
Врагове сред младежта	1,296/
Врагове в системата на здравеопазването	980
Буржоазна интелигенция	875
Врагсве сред спортистите	99

Всичко: 18,601

ЗАБЕЛЕЖКА:

Данните по линиите на II отдел са към 30.VI.1956 г.

Т А Б Л И Ц А

за наличната агентура по линиите на III у-ние
ДС за цялата страна към 31 декември 1956 год.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ЛИНИИ	аг.	инф.	резид.
I отдел	1256	850	9
II отдел	458	1041	96
III отдел	640	1615	280
IV отдел	173	909	87
V отдел	1662	3874	783
ВСИЧКО	4189	8289	1255

13733

ОТ   ТЯХ :

по царски офицери	244	101	-
по бивши фашисти	391	358	4
по БЗНС/о/	1158	1367	156

ОТ   ТЯХ :

нововербована агентура по линиите на III
управление на ДС през 1956 год. за цяла-
та страна.

I отдел	181	134	4
II отдел	158	773	221
III отдел	86	331	78
IV отдел	55	238	21
V отдел	34	230	37
ВСИЧКО	514	1706	361

2582

ОТ   ТЯХ :

по царски офицери	37	13	-
бивши фашисти	48	44	2
БЗНС/о/	100	172	27

Сигнали за терор	300	
Палежи с терористическа цел на село	29	
Палежи на снопи и на хармани	70	
Диверсии в селското стопанство	53	
Диверсии в ж.п. транспорт	9	0
Диверсии в автотранспорта	18	-
Диверсии в промишлеността	25	0

арестувани във връзка с операцията на 5 ноември в цялата страна по линиите на III управление - към 320
от тях само в управлението 59

НАЛИЧНИ РАЗРАБОТКИ

Групови активни	18	на	43 обекта
Групови предварителни	25	на	?, (46 плюс)
Лични активни	285		
Лични предварителни	206		
анонимни	553		

ОТ ТЯХ:

царски офицери 24 лични активни и 9 л. предварителни
бивши фашисти 13 групови предварителни с 8 обекта
25 лични активни и 8 лични предварителни

БЗНС/о/ 9 групови активни с 29 обекта
16 групови предварителни с 56 обекта
л. активни 105
лични предварителни 47

Строго секрет:

36

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Т А Б Е Л И Ц А

За реализираните групи и броя на
участниците в тях по линиите на
III управление за 1956 година,

1. По линиите на I-ви отдел	8	групи	със	71	участници
2. По линиите на II-ри отдел	84	групи	със	456	участници
3. По линиите на III-ти отдел	11	групи	със	50	участници
4. По линиите на IV отдел	3	групи	с	8	участници
5. По линиите на V отдел	<u>14</u>	групи	с	<u>77</u>	участници
ВСИЧКО:	<u><u>120</u></u>			<u><u>662</u></u>	

София
21 януари 58 г.

Строго секретно!

Препис.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Н-К ОТДЕЛ III-ТИ
СОФИЯ

От известно време в околията сред духовенството се забелязва голямо раздвижване, като в една част от селата се изграждат братства под ръководството на свещениците. Това е по-характерно за Рилското корито. Същите си поставят за задача да събират помощи за провеждане на техни мероприятия, като възстановяване и ремонт на черковни имоти, разни празници и др. Организирант разни екскурзии до Рилския, Бачковския и др. манастири. Във връзка с великденските празници, проведеха акция за събиране помощи за Р. манастир. Така лицето Асен Владимиров Топалски на 38 г., безпартиен, има болно дете от дълги години, от с. Пороминово, пустнал слух, че е сънувал, че трябвало да се съберат средства за закупване теле и подаряване на Рилския манастир. Жена му започва събирането на помощи и слуха се пренася и в другите села в Рилското корито. Слуха стига до там, че започва да се коментира, че трябва да се събират помощи защото на втория ден на великден ще стане потоп-война и т.н. След като събира парите, закупуват телето в с. Рила за 1,500 лв. и го изпращат на манастира. Телето се закупува от Стефан Г. Лютов, бивш панковист, сега безпартиен, но вражески настроен към властта, на 60 год., частник и Кирил Лазов Калайджийски, безпартиен, много вярващ, чл. на ТКЗС на 65 години.

Към 15.IV.1957 год. са разпространени подобни слухове в Сапарева баня, какво, че на първия ден на великден хората ще празнуват и ще се веселят, но на втория и третия, ще стане нещо много интересно и комунистите ще си отидат от власт. По същото време лицата Владимир Кметски и Евлогий Овчаров, безпертийни, вярващи, от с. Сапарева баня, започнали да събират пари и яйца за да подпомогнат св. Иван Рилски, защото жената на Кметски сънувала, че св. Иван бил зле и трябвало да му се съберат помощи. Събраните помощи били занесени в Р. манастир от Спас Чучуганов, безпартиен, с лошо отношение към Нар. власт. Нашият обект свещ. Михаил Апостолов от с. Овчарци масово разпространява духовна литература, на учащите се главно от 10 до 14 год. възраст. Така преди известно време партийни членове от с. Делян са иззели 6 книги.

Свещеника от с. Кочериново е увлякъл много младежи в черковния хор и посещава други села заедно с хора, които при черковни обряди пеят.

Свещ. Анани Терзийски от гр. Ст. Димитров, обект на ОД не колкократно прави постъпки до София за изпращане на духовна литература, която да пласира от синодалния магазин в града.

Свещениците от с. Рила са направили постъпки пред архиепископското наместничество да им разреши да отворят черковен магазин, който между другото да продава и литература.

Зад цялата тази дейност на свещениците до сега не сме установили такава да се върши с контрареволуционна цел. Това ще изясним в последствие посредством агентите "БЕЛЕНСКИ" и "ВЕЛИЧКОВ" и др. Също са събирали продукти и са искали да ги предадат на болните от болницата. ОК на БКП е наредил предаването да стане чрез Червен кръст.

НАЧАЛНИК ОКОЛ. У-НИЕ МВР /п/ не се чете

ПРЕПИСАЛ:

[Signature]
лейтенант/

СОФИЯ 8.V.1957 год.

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

68

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно.

СЪОБЩАВА:

агент "ИВАНЧО"

Прието: 25. I. 1958 г.

от 14 до 16 ч.

ПРИЕЛ:

Ст. лейт. Ангел ЖЕЛЕВ

отделение IV, отдел III

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

Источника съобщава.

На 21. I. т. г. един от свещениците при църквата на ул. "Раковска" и ул. "Симеон" при посещенията си в догът на ул. "Екзарх Йосиф" № 50 на живущия д-ор Ст. Трифонов по случай, посещение каквото се прави от всички свещеници след църковния празник Богоявление, свещеникът е водил следния разговор със синът на Трифонов, който е 10 годишно дете. Свещеникът е попитал най-напред знае ли малкия Стефан да се кръсти и прави ли го това и кога. След това е попитал желае ли Стефчо да ходи в черква и да слуша църковни сеседи. На този въпрос Стефчо отговорил, че не може, тъй като сутрин е на училище. Тогава свещеника предложил Стефчо да ходи в църквата след обед привечер. На това Стефчо отговорил, че едва ли татко му ще го пусне да ходи, тъй като той е комунист и не ходи на църква. След този отговор свещеникът спрел да задава въпроси и да иска Стефчо да ходи в църква.

Свещеникът по сведения бил млад, височек, мургав.

"Иванчо"

Справка по донесението:

Отнася се за сведения от църквата на "Раковски" и ул. "Симеон"

Поставена задача:

"а агент "Иванчо" не бе поставена задача по донесението.

Мероприятие:

Препис от донесението да се даде на отделението работещо по духовенство.

Ст. лейтенант:

2 екз./ИВ

Строго секретно! 1

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

За проявите на контрареволуционните
и кулашки елементи в селското стопан-
ство и състоянието на агентурно-опера-
тивната работа на органите на Д.С.

1. ЛИНИЯТА НА ВРАГА И МЕТОДИ НА ВРАЖЕСКАТА
ДЕЙНОСТ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО.

В резултат на правилната политика на Партията и Прави-
телството нашето селско стопанство върви към непрекъснат подем.

Кооперативният строй окончателно победи и с всеки из-
минат ден укрепва и се развива.

От началото на 1958 г. беше започната акция за изграж-
дане на нови ТКЗС в някои изоставаци планински околии и райони,
където до сега са изградени 331 ТКЗС, както следва: Софийски
окръг - 56 ТКЗС, Благоевградски - 52, Плевенски - 41, Коларов-
градски - 37, Врачански - 32, Хасковски - 31, Бургаски - 29,
Пловдивски - 20 и т.н.

В настоящият момент в страната ни са изградени повече
от 3,300 ТКЗС, в които е включена 92% от обработваемата земя
и 93% от всички домакинства в страната.

ТКЗС в страната се обслужват от 202 МТС, 8 ремзаводи,
15 бази за автотракторни и резервни части.

Освен ТКЗС в страната има 49 ДЗС с 31 филиала и над 2
милиона декара земя.

За тия успехи в селското стопанство допринесе правилна-
та политика на Партията по отношение на бившите земеделци опози-
ционери и бивши кулаци, на които се даде възможност при условие,
че скъсат с враждебните си настроения и прояви да членуват в ТКЗС
и да приобхват усилията и способностите си за развитието на ТКЗС.

Вражеската пропаганда намира все по-лош прием сред тях, класовият враг все повече се изолира, а много бивши опозиционери, заблудени средни селяни и случайно попаднали под влиянието на врага бедни стопани се приобщиха към ОФ.

Много бивши опозиционери по места признаха публично грешките си, навлезоха в БЗНС и ТКЗС, където работят честно. На редица места приобщаването на бившите опозиционери спомогна за масовизирането на ТКЗС или за изграждането на нови такива.

Утвърждаването и издигането на редица бивши опозиционери на отговорни длъжности в държавния апарат и в ТКЗС по места и заангажирането им в политическа дейност спомогна за приобщаването и навлизането в ТКЗС на голям брой бивши опозиционери и селски стопани намиращи се под тяхно влияние.

През годината прецениха и осъдиха опозиционната си дейност като депозираха декларации за приобщаване към народната власт 29 бивши ръководни дейци на опозиционния земеделски съюз и 714 редовни членове в цялата страна.

Разложението и приобщаването на бившите опозиционери към ОФ и навлизането им в ТКЗС оказва влияние и на кулашките и другите вражески елементи на село.

През последните две години в процеса на масовизиране ТКЗС бяха приети и голям брой кулаци. По такъв начин сега по-големия процент кулаци членуват в ТКЗС.

Въпреки, че базата, влиянието и броят на вражеските елементи са ограничени, в селското стопанство все още има значителен по брой вражески контингент, една част от който провежда активна вражеска дейност.

Против успешното социалистическо развитие на селското стопанство работят значителен брой вражески елементи на село и в града из средите на бившите земеделци опозиционери, бившите кулаци, бивши фашистки и други буржоазни елементи, вражески настроени агрономи, лекари и други специалисти, свещеници, вражески елементи сред турското малцинство и др., дейността на които е насочена към сриване провежданите от Партията и Правителството мероприятия.

Указания за подривна дейност те получават от задграничните шпионски и емигрантски централи по радиото, чрез пускане на пропагандни материали от самолети, балони и др.

В предаванията си радио "Горанин" заплашваше отделни активисти в селското стопанство, приканваше селските стопани да не засяват за втори път унищожените от градушка и наводнение ниви. Приканваше да се води агитация и борба за заплащане на по-големи обезщетения, с което щело да се предизвика допълнително финансово затруднение на комунистическата власт. Поздравлява жители на някои села за "съпротива" срещу кооперирането. Отправят призови да се следва примера на жители от села където все още няма ТКЗС и т.н.

В едно от предаванията си "Горанин" поставя следните лозунги:

"Незадължително коопериране на земята", "Разтурване на производителните кооперации", "Поощряване на частното обработване на земята", "Увеличаване земята за частно ползуване до 8 декара", "Намаляване на държавните доставки" и др.

Тълкувайки по своему решенията на XX конгрес на КПСС и на Априлския пленум на ЦК на БКП враговете на село станаха по-нагли считайки, че се е създала обстановка за разтуряне на кооперативите.

След взетите мерки от страна на нашите органи, на 5 ноември 1956 г. и проведените мероприятия за укрепване на ТКЗС от Партията и Правителството, врагът бе чувствително умирен, но не се отказа от борбата си против ТКЗС, а измени тактиката си.

След като разбраха, че ако стоят още на открити вражески позиции ще бъдат окончателно изолирани и разобличени, вражеските елементи възприеха нова тактика - да влизат и се прикрият в БЗНС и ТКЗС и там да намерят съответни начини да разлагат и рушат.

В началото на 1957 г. по време на провежданите годишно отчетни събрания на ТКЗС, на много места вражеските елементи направиха опит да овладеят управителните съвети на ТКЗС. Такива прояви имаше в Старозагорски, Врачански, Русенски, Пловдивски, Хасковски и други окръзи. Бивши членове на БЗНС, стоящи на вражески позиции, бивши кулаци, бивши полицаи и др. на отделни места организирано подготвиха проваляне листите на УС на ТКЗС предлагани от партийните организации и се опитваха да издигнат свои кандидати.

Такава линия провеждаха предимно врагове из средите на бившите земеделци опозиционери и кулаци, на някои места със съучастието на други вражески елементи.

Някои от "приобцилите се" бивши опозиционери стоят тайно на вражеските си позиции като пред свои доверени лица казват, че това е "тактика на запазване силите" на бившата земеделска опозиция за "благоприятен момент", дават и на други указания да навлизат в БЗНС и ТКЗС, където при "добра работа" след няколко години щяли да се доберат до ръководствата и БЗНС щял да се окаже в тяхни ръце, а в ТКЗС щели да имат голяма възможност да рушат от вътре.

Така са говорили Тодор Кънев Лалчев - гичевист - адвокат от София, Димитър Попигнатов от Ямбол, бивш член на ПП на ЗМС/о/, д-р Борис Ненов - бивш депутат от БЗНС/о/, личен приятел на Гемето, Цветана Трифонова Цачева - известна опозиционерка от с.Бела Черква, Павликенско, Спас Манчев - гичевист от София и др.

През м. септември 1957 г. бившият активен опозиционер Христос Костадинов от с.Блокотница, Хасковско, "приобцил се" и сега инструктор на БЗНС в Димитровград, във връзка с опита на бивши опозиционери да навлезат групово в дружбата в с.Гарваново и да завземат ръководството, се изказал пред наш агент: "Там опозицията искаше изведнаж да навлезе в дружбата и си избере свое ръководство. Не може така, бе братлета, тая работа прилича на преврат. Всички ще разберат какво искате. Един по един се записвайте в дружбата. Днес един, утре друг, та никой да се не сети, че опозицията навлиза в дружбата".

В с.Знаменосец, Старозагорско, бившият председател на БЗНС/о/ в селото агитирал активно за избиране ново ръководство на БЗНС, от бивши опозиционери и давал указания как да водят агитация и кои лица да бъдат избрани в управителния съвет на ТКЗС.

На общо кооперативното събрание в с.Лиляк, Търговицко е бил предложен за член на УС на ТКЗС Койчо Петров Стоянов, бивш фашистки кмет, съден от Народния съд. По време на масовизацията на ТКЗС Стоянов също е "агитирал" вражеските елементи да навлезат масово и да оглавят ръководството както на ТКЗС така и на БЗНС.

Такива опити са констатирани във всички окръзи на страната. Нашите органи долавяха повечето от тях и навреме сигнализираха партийните комитети, като предотвратяваха действията на врага.

На много места в Русенски, Плевенски, Софийски и други окръзи нездрави членове на БЗНС, подтиквачи от врагове, подемат кампания за "масовизиране" и "подмладяване" на дружбите, приемайки

бивши опозиционери, вражески елементи и младежи без оглед на политическите им настроения.

Някъде се издигат гласове за "равни права" с БКП в ТКЗС, за "разпределяне на службите" между организацията на БКП и БЗНС и т.н.

На околийската конференция на БЗНС в Тутракан Всеволод Юнитин, член на БЗНС, участник в беломигрантския корпус в Югославия, бивш член на НТС, задържан след 9.IX.1944 г., изпраща бележка до председателя на околийското ръководство Колю Киряков да се постави въпроса за "привличане на младежите".

След това работата се активизира. На годишното събрание на ДСНМ с.Богданци, Колю Киряков отишъл и провел агитация да влизат младежи в БЗНС, защото приемането там било по-лесно. Записали се 6 младежи активисти. Така станало и в селата Подлее, Зафирово, Долно Ряхово и др.

Сава Добрев, секретар на ОНС-Тутракан ве е обградил с членове на БЗНС, назначил сам посоченият по-горе Всеволод Юнитин, а двамата активно вербоват за членове на дружбата служителите - младежи.

Такава кампания се провежда и в селата Ситово, Ширково, Светослав, Добруджанка - Силистренско, където са приемани и младежи вражески настроени. В с.Краново, председателя на селкоопа, член на БЗНС е заплашвал магазинера, че ще го уволни от работа ако не стане член на БЗНС.

В с.Ново село, Русенско са приети 4 младежи бивши активни земсисти, опозиционери, които в близко време има вероятност да оглавят дружбата.

В с.Писанец, Русенско, дружбата е оглавена от вражески елементи и има по-голямо влияние в селото от партийната организация. От 53 членове на дружбата, 27 са бивши опозиционери и участници в нелегални организации.

Такива случаи има и в Плевенски окръг. Председателя на окол.ръководство на БЗНС в Ловеч Георги Босолов давайки указания за масовизиране на дружбите се е изсказал, че могат да се приемат за членове всички с изключение на отявлените фашисти.

В с.Крайнянци, Станкедимитровско в края на м.ІІ.т.г. е проведено събрание на дружбата за обсъждане дневния ред на свикването се на другия ден годишно отчетно събрание на ТКЗС в селото. Събранието не приело съгласуваната с партийната организа-

6. -

ция листа и поискало не комунистите, земеделците да са болшинство в УС на ТКЗС.

Такива настроения има и в дружбите в селата Усойка, Флорощ, Тополница, Баланово и др. Една от причините за това е нездравото околийски и градско ръководство на БЗНС в гр. Станке Димитров.

Независимо от това, че вражеските елементи на село променят тактиката си и методите на борба една част от тях не се отказват от организираната нелегална контрареволуционна дейност. В тая насока са усилията и пропагандата на задграничните емигрантски и шпионски центрове, които дават указания да се издирват, привличат и укрепват бившите земеделци опозиционери и други враждебни елементи и да се подготвят за подривна дейност в нашата страна.

Има агентурни данни, че част от бившите земеделци-опозиционери провеждат организирана нелегална контрареволуционна дейност, изграждат нелегални групи, набавят оръжие, подготвят диверсионни и терористични актове, правят опити за установяване връзки със задграничните централи, провеждат вредителска и разложителна дейност против ТКЗС.

Други установяват връзки помежду си, събират средства и подпомагат репресираните и тяхните семейства, укрепват духът на колебливите използвайки налични легални форми да се събират - сборове, седянки, именни и рогдени дни и др.

По данни за нелегална дейност се водят 4 групови активни, 2 групови предварителни и 19 лични активни разралотки по линия на бивши земеделци опозиционери.

Най-сериозни са сигналите за съществуване на нелегални организации в Пловдивска, Пещерска, Асеновградска и Силистренска околии.

През годината беше разкрита и обезвредена такава нелегална организация от бивши репресирани земеделци-опозиционери в Левскиград поставила си за цел чрез позиви и други средства да подготвя вражеските елементи за активна въоръжена борба, като за тая цел са снабдили с пишуца машина, пистолет и взривни вещества.

През 1956 г. имаме 72 случая на закани за извършване на терористически актове. Бяха убити 8 души - председатели на ТКЗС, на селсъвети и активисти, а на 14 бяха нанесени телесни повреди. През 1957 г. са констатирани 32 случая на закани, но нямаме конкретни опити за терор, ако изключим двата случая на побой над комисиите в Омурташко и Велинградско през 1958 г.

Докато през 1956 г. са отбелязани 158 случая на пожари с явни улики за диверсионна цел, през 1957 г. такива случаи има 34-по неизвестни причини и 19 с явно диверсионен умисъл, авторите на 6 от които са разкрити. Един от тях е беден селянин, безпартиен, 1 ратник, 1 турчин безпартиен, обиден от местните ръководители и другите 3-ма враждебно настроени елементи.

Една от постоянните форми на вражеска дейност в селското стопанство е диверсионните актове, с цел изваждане от строя на селскостопанските машини, унищожаване добитъка, сградите и имуществото на ТКЗС или на отделни активисти в селото.

През 1957 г. са констатирани 7 случая на явни диверсии по машините в МТС, авторите на 2 от които са разкрити; при първата 3-ма трактористи, безпартийни младежи, от бедни семейства, вражески настроени, слагали сол в резервуара, а при втория случай - старши тракторист, вражески елемент, 40 годишен, слагал гайки в мотора на трактора.

Констатирани са 15 диверсии по животни и птици на ТКЗС и 3 диверсионни актове срещу имущество на ТКЗС /извън пожарите/, авторите на които не са разкрити.

Разкриваемостта на пожарите и другите диверсионни актове е слаба. Една от основните причини е, че все още в много такива случаи не се извършва от органите на ДС разследване на произшествието. Ако такова се извършва, то в повечето случаи се възлага на неопитни оперативни работници, без участието на специалисти или с голямо закъснение, без да се спазват основните принципи при разследване на произшествията.

Разследванията не се извършват с последователност и настойчивост, след първите неуспехи се изоставят и в много случаи не се завеждат разработки.

Разследването не се съпровожда с активна агентурна работа по предполагаемите автори, а ако се завеждат след това разработки по тях не се работи активно, настъпателно и бързо с агентура. Не се съгласуват и съчетават мероприятията и възможностите на ДС и НК

Характерна форма на вражеска дейност, особено в районите където се провеждаше масовизация или изграждане на нови ТКЗС, е вражеската агитация и разпространението на анонимни позиви и писма с клеветническо или заплашително съдържание, анонимки против ТКЗС, против Партията и народната власт, подканящи към вражески действия и други.

Най-много анонимки са разпространени в окръзите - Хасково Русенски, Врачански и други, където през 1957 г. се провеждаше масовизация и изграждане на нови ТКЗС.

Общо, разпространението на анонимки в селата се намалява, а в градовете расте. Разкрити са към 60%, а в отделни окръзи над 80% от авторите на анонимките.

Авторите на анонимките в селата са предимно младежи родителите на които са влезли с нежелание в ТКЗС, обидени по разни поводи или лица участващи в контрареволуционни организации.

През 1956 г. в резултат на вражеската пропаганда в много села бяха подадени масово заявления за напускане на ТКЗС. В две села бяха откраднати от канцеларите на ТКЗС заявленията за членство и други документи.

През 1957 г. такива случаи не са констатирани.

Само в 6 окръга през 1956 г. бяха направени 34 опити на врага за организирано разграбване на добитъка и инвентара на ТКЗС, а през 1957 г. няма нито един такъв случай.

Това показва, че ТКЗС са укрепнали, кооператорите са получили по-големи доходи, проведените от Партията и Правителството мероприятия засилиха вярата им и на врага не се отдаде да организира провокации.

От друга страна това потвърждава извода, че врагът изоставя тактиката на открити действия и приема методите на маскирана подмолна борба.

Все още има успех вражеската агитация сред турското население.

При акцията за изграждане на ТКЗС през първите месеци на 1958 г. в много села на Коларовградски, Варненски, Хасковски, Пловдивски и др. окръзи турците упорито отказват да влезат в ТКЗС, напускат селата и се укриват в гората или в други села, а на някои места станаха инциденти, бяха бити другарите от комиссиите /Омуртажко и Велинградско/, отделни лица направиха опити да избягат в Турция.

Под влияние главно на пропагандата на капиталистическите радиостанции и на вражеската агитация вътре в страната отделни младежи от селата правят опити да изменят на Родината.

През I-то шестмесечие на 1957 г. са получени сигнали за бягство на 60 младежи, от които 37 само от Хасковски окръг. Половината от младежите са от средноселски семейство и се занимават със земеделие.

Друг вид вражеска дейност в селското стопанство по която органите на ДС малко работят са кражбите и разхищенията на кооперативното имущество, които дават много лоши политически последици и пречат за сплотяването на кооператорите, създават недоволство в тях, а по-неукрепналите настройват против ТКЗС.

С тия случаи широко спекулира врага и ги използва за своята разложителна агитация.

Докато през 1956 г. са разкрити 990 кражби с 2,600,000 лв. загуби, само за 8 месеца на 1957 г. са били разкрити 817 кражби, за над 3,000,000 лева и предотвратени 283 кражби. Най-много кражби са разкрити в Софийски окръг - за 713,000 лева, в Плевенски - за 596,000 лева и в Благоевградски - за 375,000 лева и т.н.

В това отношение недостатъчно се съгласува работата на ДС и НК и не се използват докрай възможностите на агентурния апарат на ДС.

III. ВРАЖЕСКИ КОНТИНГЕНТ И ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

Въпреки ясните разпоредения в заповед № 10 на др. Министър, все още вражеският контингент в обектите на селското стопанство не е уточнен от окр. управления и не се отчита верно.

Това не дава възможност да се направи верен анализ за количеството на вражеските елементи, за тяхната концентрация по обекти, за формите и методите на вражеската им дейност.

Известни данни в това отношение дават Врачански, Плевенски и Софийски окръзи, но без достатъчен анализ.

Във Врачански окръг в обектите на селското стопанство работят общо 4,117 души вражески настроени лица, от които 1295 - бивши земеделци опозиционери; 1313 - бивши кулаци; 399 - бивши полицаи; 466 - бивши фашистки дейци; 72 легионери и 572 други.

В Плевенски окръг - 1,498 вражески контингент, от които: 750 - бивши земеделци опозиционери, 344 - бивши кулаци, 75 бивши полицаи, 108 - бивши фашистки дейци и 222 други.

В Софийски окръг - 1,040 вражески контингент, от които 477 - бивши земеделци опозиционери; 139 - бивши кулаци; 127 - бивши полицаи; 92 бивши фашистки дейци и 205 други.

На оперативен отчет съгласно данните от годишните доклади на окръзите се водят в цялата страна - 2,702 обекти, която цифра е значително по-малко от числото на вражески настроените елементи в селското стопанство.

Една от причините за това е, че по места все още не е изпълнена заповед № 10 в пункта, който задължава да се разработват и отчитат вражеските елементи от другите линии там, където работят, ако не провеждат организирана вражеска дейност характерна за линията по която протичат.

Това показва, че голям брой бивши земеделци-опозиционери фашисти, полицаи, царски офицери и други, само фигурират в отчета по тия линии, тъй като не провеждат организирана контрареволционна дейност, а в обектите на селското стопанство, където могат да вършат друга престъпна дейност никой не ги наблюдава.

Състоянието на оперативния отчет в края на 1957 г. е следното:

О к р ъ з и	Към 1. I. 1957 г.						Към 31. XII. 1957 г.							
	Гр. акт.	Л. акт.	Гр. пр.	Л. пр.	Ано- ним-ки	Из- дир ват.	ОНД	Гр. акт.	Л. ак.	Гр. пр.	Л. пр.	Ано- ним-ки	Из- дир ват.	ОНД
София	-	5	-	3	6	-	-	-	1	1	3	6	-	-
Пловдив	-	1	-	2	-	-	384	-	1	-	3	-	-	402
Бургас	-	-	-	-	16	-	23	-	1	-	1	15	-	-
Варна	-	2	-	1	3	-	127	-	-	-	2	5	-	113
Русе	-	2	-	-	-	-	80	-	6	1	1	2	-	101
Плевен	-	1	-	1	-	-	50	-	1	-	-	-	-	50
Стара Загора	-	-	-	2	-	-	114	-	-	-	4	-	-	311
Коларовград	-	1	-	-	-	2	538	-	1	-	-	-	2	538
Хасково	-	-	-	-	-	-	19	-	3	-	1	3	-	84
Враца	-	21	-	7	-	-	262	-	21	1	1	11	-	386
Търново	-	1	-	-	-	-	21	-	1	-	-	-	-	507
Благоевград	-	1	1	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	60
В отделението	-	3	-	3	-	-	22	-	2	-	5	-	-	115
Всичко:		38	1	19	25	2	1693		38	3	21	42	2	2667

Анализа на данните на отчета показват следното:

В цялата страна не са водени през 1957 г. групови активни разработки по селското стопанство, въпреки че има реализирани редица обекти. Групови разработки са водени и реализирани по линия на БЗО.

Незначителен е броят и на груповите предварителни разработки /3/. През годината са новооткрити 3 гр.пр.р/ки, 2*от които са реализирани.

Броят на личните активни разработки не се е променил, което показва, че сигналите за активна вражеска дейност не са се увеличили през годината и, че по водените активни разработки е работено незадоволително, недостатъчно активно и бързо, поради което са реализирани само 3, а 12 са закрити и съответно толкова новооткрити и получени от другите линии.

Увеличен е броят на анонимните разработки в резултат на по-добрият контрол и помощта на отделението в центъра по производствата подозрителни като диверсии.

В резултат на такива разработки през годината бяха открити авторите на 6 пожара и 2 диверсии по машините на МТС.

През годината са увеличени ОНД с около 1,000 , в резултат на по-добро изпълнение на заповед № 10.

В Старозагорски, Врачански и Търновски окръзи са прехвърлени значително число обекти от другите линии за разработване по селско стопанство, във Варненски, Русенски, Плевенски и Благоевградски такива обекти не са прехвърлени, а Софийски и Бургаски окръзи въобще не отчитат нито един обект на ОНД по селско стопанство, което е явно в противоречие със заповед № 10 и с утвърдената практика на работа в такива обекти.

Освен посоченият в горната таблица вражески контингент по селското стопанство, в оперативният отчет се вода още 4,073 кулаци.

До сега кулаците се разработваха и отчитаха линейно, като строго обособен контингент. Целта беше да се установят всички кулашки елементи и представляващите интерес да се вземат на съответен оперативен отчет.

В изпълнение на заповед I-25 на др.Министър, контингента на кулаците беше прегледан от работниците в окръзите и не представляващите оперативен интерес или неправилно определени като кулаци бяха смети от отчета. Така от 10,976 кулаци на цялата страна в началото на 1957 г., останаха в отчета към 31.XII.1957 г. 4,073.

Тъй като кулашките елементи в страната са установени, бодинството от тях работят в обектите на селското стопанство, същите не са обединени в политическа организация, за да имат харак

терна организирана контрареволуционна дейност считаме, че разработването и отчитането им по-нататък като отделна линия е нецелесъобразно и противоречи на заповед № I-10, поради което предлагаме същите да се разработват по "селско стопанство" наред с работещите там бивши земеделци опозиционери, полицаи, фашисти и др., които в много случаи се явяват и кулашки елементи. Така например, до сега по линия на бивши земеделци опозиционери, буржоазни партии, фашисти и др. се разработваха 1,828 кулашки елементи, по-голямият процент от които не са провеждали организирана контрареволуционна дейност и сега ще бъдат прехвърлени за агентурно разработване по линия на селското стопанство.

Състоянието на оперативният отчет на кулаците сега е следното:

О к р ъ з и	Към 1. I, 1957 г.						Към 31. XII, 1957 г.					
	Гр. акт.	Л. акт.	Гр. пр.	Л. пр.	ОНД	ОД	Гр. акт.	Л. акт.	Гр. пр.	Л. пр.	ОНД	ОД
София	-	-	-	1	5	248	-	-	-	1	173	-
Враца	-	11	-	2	142	740	-	13	-	-	382	282
Плевен	-	4	-	-	55	539	-	3	-	-	508	-
Търново	-	1	-	-	24	256	-	-	-	-	154	-
Русе	-	2	-	5	45	517	-	7	-	2	490	-
Варна	-	-	-	-	40	522	1	-	-	-	402	-
Бургас	-	-	-	1	37	635	-	-	-	1	262	-
Стара Загора	-	-	-	1	79	570	-	-	-	2	321	-
Пловдив	-	-	-	1	20	522	-	-	-	-	306	-
Хасково	-	-	-	-	29	65	-	-	-	-	71	-
Коларовград	-	-	-	1	45	552	-	-	-	-	422	-
Благоевград	-	-	-	-	19	68	-	-	-	-	69	-
Всичко:		18		12	540	5314	1	23		6	3760	282

Работата в окръзите по агентурното наблюдение на кулаците е незадоволителна. Нито в един отчетен доклад не е посочено къде са концентрирани кулашките елементи, колко от тях са в ТКЗС, колко в МТС, ДЗС и др.

На активен оперативен отчет се водят 0.7%, което показва, че контингента до сега само е установен и регистриран в отчета, но не е обезпечен с агентурно наблюдение там където работи и може да провежда вражеска дейност - ТКЗС, МТС, ДЗС и др.

13. -

През 1957 г. по линия на селското стопанство и кулаци в страната са реализирани 2 гр.пр. р/ки, 4 лични активни, 14 лични предварителни, 57 ОНД с всичко 79 обекта и са задържани без работки 70 лица.

От всички задържани са осъдени на затвор 67 лица, в ТВО са изпратени 27 и останалите са освободени.

По социален произход осъдените се разпределят; от работнически и бедно селски - 2; от средноселски и дребнобуржоазен - 27; от кулашки - 38.

По политическа принадлежност: безпартийни 57; бивши земеделци опозиционери - 8 и членове на БКП - 2.

Посочените 67 обекта са осъдени за извършени диверсии, за вражеска агитация, за вражески действия против ТКЗС, за опити за бягство и други.

За недегална контрареволуционна дейност и за други остри вражески прояви, има реализирани и осъдени по линия на БЗО 51 обекта и 14 изпратени в ТВО, разкрити и осъдени са и по останалите линии значителен брой лица, които живеят на село и вражеската им дейност е била насочена и против нашите мероприятия в селското стопанство.

Основният извод, който може да се направи за състоянието на оперативния отговор в настоящия момент е, че все още същият не отговаря на активността на врага в селското стопанство, част от контингентата не е обезпечен с агентура, още не сме в състояние да предотвратяваме всички опити за диверсии, а авторите на някои от тях остават неразкрити.

IV. АГЕНТУРЕН АПАРАТ.

В началото на 1957 г. по линия на селското стопанство и кулаците се отчитаха 2,727 сътрудника: от тях са изключени във връзка с прекатегоризацията 453 и 57 са предадени по други линии. През годината са нововербовани 294 агента или в началото на 1958 година се разполага всичко с 2,511 агента по селското стопанство и 384 агента по кулаците и с общо 623 резидента. Освен това там работят и голям брой агенти от другите линии.

Условията на работа в селската местност дават възможност широко да се използва агентурата по всички линии, с която разполага оперативният работник, да се използват маршрутните й възможности и да се изграждат резидентурни групи.

Постигнатото до сега в това отношение е незадоволително. Слабо се използват агентите от другите линии, малко агенти сѐ изпращат в маршрут, а по-голямият процент от резидентите са без агентура.

По-добре работещи резидентурни групи има в Софийски окръг-23, в Старозагорски - 20, във Врачански - 60. В останалите окръзи с резидентите се работи незадоволително.

В Плевенски окръг от 59 резиденти, 26 не ръководят никаква агентура, във Варненски окръг през годината са изключили 9 резидента, а са вербовали 2 без да имат изградена нито една нова резидентурна група, с останалите резиденти работят слабо.

Недостатъчно се работи с резидентурните групи и в Русенски, Плевенски, Търновски и Благоевградски окръзи.

През годината бяха подобрени контрола и помощта на окръзите. В Резултат на това работата по линията е била по-целенасочена, резултатите по разработките по-добри. Докато през 1956 г. са били задържани без разработки над 400 души в страната, а по разработки са реализирани 12 обекта, през 1957 г. без разработки са задържани 51, а по разработки са репресирани 98 обекта.

От работниците на отделението в центъра бяха реализирани през 1957 г. 5 разработки.

Контингента в обслужваните от тях обекти е добре установен и обезпечен с агентура.

Все още обаче е недостатъчна агентурата из средите на специалистите в централните ведомства, научни и други институти към М-во на земеделието, които биха могли да изясняват важни сигнали за неблагоприятията и по животновъдството и др. или да се използват като маршрутни агенти с големи възможности.

Недостатъчно организирано и системно работи отделението по произшествията в страната подозрителни като диверсии.

За ликвидиране на посочените слабости, за подобрене на работата и за изпълнение задачите поставени в решенията на ЦК на БКП от 18 май 1957 г. и заповед 10 на др. Министър,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. Да се продължи и разшири работата по разложението на бившите земеделци-опозиционери, като сѐ използват частно приобщените се за работа в ТКЭС.

2. При водене разработките на бившите земеделци-опозиционери, особено на груповите дела да се търсят канали и връзки със задграница с ръководителите на БНК, като за целта отдел V оказва активна помощ с изпращането на оперативни работници и агентура.

3. Отдел V да окаже помощ на окръжните и околийски у-ния за изясняване в срок от 3 месеца на всички сигнали за наличие на нелегални групи в страната, като всички групови разработки се вземат на контрол в управлението.

4. При разследване на пожарите и аварияте по селскостопанските обекти да се изпращат в помощ на място квалифицирани оперативни работници от отдела. При всички случаи, когато авторите не бъдат разкрити, отделението да обезпечи завеждането на разработки, да ги вземе на контрол и да оказва активна помощ.

5. В срок от 3 месеца с помощта на управлението да се приведат в известност всички агенти с маршрутни възможности, както в центъра, така и в окръзите и околията и да се започне активна работа с тях съобразно възможностите им.

6. Да се засили помощта на окръзите с цел да се обезпечат с агентура всички МТС, ДЭС и по-големите ТКЗС в страната. Да се окаже помощ при изграждането на резидентурни групи в селските райони, в МТС, ДЭС и големи ТКЗС,

7. Околийските управления да насочат усилията си към вербовка на агентура из средите на кулашките елементи, особено из средите на колебаещите се, а работниците в окръзите и в отделението да положат усилия за вербовка на агентура из средите на специалистите.

8. Да се уточнят всички лица репресирани от народната власт, работещи в обектите на селското стопанство и вземат съответно на оперативен отчет.

9. При отиване в командировка в окръзите да се оказва системно помощ за точното изпълнение на заповед № I-10.

10. Да се подобри метода на работа на отделението по селското стопанство така, че същото да обезпечава успешно ръководство и контрол на агентурно-оперативната работа по линията за цялата страна.

София, 17.III.1958 г.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС -

- Генерал майор:

12 екз./BC

УТВЪРЖДАВАМ:

Строго секретно!

1

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н

На агентурно-оперативни мероприятия по линиите на отдел I, за подобрене работата съгласно указанията и констатациите на колегиума на Министерството, относно работата на III управление ДС, от 25.III. 1958 година.

Мероприятията се бележат на основа решенията на Политбюро на ЦК на БКП и заповедите 7 и 10.

I. Колегиума на Министерството констатира, че все още за отдела си остават като най-важни вражески елементи за разработка и наблюдение, бившите царски офицери, полицейските разузнавачи и началници, легионерите и другите капиталистически елементи. Обърна се вниманието ни на това, че по отношение на тези категории вражески елементи не бива да има никакво самоуспокоение. Да се реагира най-бързо и ефикасно на всички сигнали за нелегална и друга остра форма на вражеска дейност.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Ще се прегледат всички контролни разработки по линиите, набележат мероприятия и доведат същите до изясняване с наша помощ.

Срок 30.IV.1958 година

Отг. н-к отдела и заместника

2. Ще се проведат допълнително мероприятия по обектите на разработка за които съществуват безспорни данни, че развиват вражеска дейност и излезе с предложение пред Ръководството:

I-е отделение

а/Разработка "Писател", на бивш активен репресиран от народната власт легионер, пишещ стихове с вражеско съдържание.

Срок 25.V.1958 година

Отг. н-к отделение I

2.=

б/Л.А.Р"ЗАГОВОРНИК" на бивш активен легионер, репресиран от народната власт, уличаващ се в развиване на нелегална контра-революционна дейност.

Срок 30.VII.1958 год.

Отг.н-к I отделение

в/Обектите на разработка РАШЕВ, ЛАЗАРОВ, д-р ГРОЗЕВ, ИЛИЕВ и ДОЛЕВ по линия на легионери от София, Пловдив и Бургас имащи обща вражеска дейност и линия на поведение.

На същите ще се заведе централизирана гр.активна разработка

Срок 30.VIII.1958 год.

Отг.Гр.Грудев

г/Контролна гр.активна разработка "Продажници" по линия на легионери на 13 обекта от гр.Тетевен.

Срок 20.VI.1958 година

Отг.Ц.Георгиев

д/Обектите на разработка уличени в съвместна вражеска дейност, бивши царски офицери - ГЕРГОВ, АЛАЙКОВ и МОМЧЕВ.

Срок 15.VI.1958 год.

Отг.Н.Ватахов

е/Обектите на разработка, бивши полицейски началници водещи активна противонародна агитация - КАЛЧЕВ и ЧУКЛЕВ.

Срок 10.VI.1958 година

Отг.В.Димитров

II отделение

а/Л.А.Р."ГЕСТАПОВЕЦ" на бивш фабрикант, подстрекаващ работници и други граждани към вражеска дейност.

Срок 20.V.1958 година

Отг.раз.В.Цветков

б/Л.А.Р"ПРОДАЖНИК" на бивш социалдемократ, злослови активно против народната власт.

Срок 30.VI.1958 година

Отг.раз.Павлов

в/Обекта на разработка ЗЛАТЕВ, бивш търговец, злословещ по адрес на народната власт и вършещ стопански престъпления.

Срок 25.IV.1958 година

Отг.Меранзов

г/Л.П.Р"Каналджийка" на бивша активна анархистка, поддържала връзки с изменниците на Родината. Понастоящем се уличава във връзки с изменниците на Родината и незаконна търговия.

Срок 15.VI.1958 год.

Отг.М.Кръстев

III отделение

а/ЛАР"МЕКЕРЕ" на бивш активен легионер, има връзки сред православното духовенство. Уличава се в нелегална контрареволуционна дейност.

Срок 30.VI.1958 година

Отг.ст.раз.Л.Костов

Б.К.П.А.Р."ЛЪВ" на търновския митрополит СОФРОНИЙ. Води активна противонародна вражеска агитация.

Срок 15.VI.1958 година

Отг.Сп.Стойчев

в/ОНД"МОРСКИ" на Варненския митрополит ЙОСИФ. Води активна вражеска агитация.

Срок 20.VI.1958 година

Отг.н-к отдела Ив.Димитров

г/Свещеник КИРИЛ БЕЛЕВ, баща на ликвидирания хулиган ТОНИ БЕЛЕВ. Води активна вражеска агитация.

Срок 30.V.1958 година

Отг.Сп.Стойчев

д/Обектите на разработка ПАНАЙОТОВ и ДОЙНОВ, членове на ръководството на секта "Дъновисти" за злоупотреба с цел разлагане на сактата.

Срок 30.V.1958 година

Отг.Сп.Стойчев

В срок до 20.IV.1958 година н-к отдела да утвърди план на най-важните мероприятия по разработките за терор и измяна на Родината

Отг.н-к отдела

3.Ще се прегледат всички сигнали за остра вражеска дейност по линиите на отдела постъпили в разстояние на една година, провери работата по същите и набележат мероприятия.

Срок 30.IV.1958 година

Отг-ци н-ци отделения

4.Ще се прегледат разработките на изменниците на Родината и набележат нови мероприятия.

Срок 25.IV.1958 година

Отг-ци н-ци отделения.

5.Отново ще се прегледа лично от н-к отдела подготовката за придобиване на агентура от всички оперативни работници, дадат допълнителни указания и срокове за вербовката на всеки кандидат.

Срок 30.IV.1958 год.

4.=

6. По бележки, ръководството на отдела и парт. секретар ще изслушват на всеки 20 дена кратки информации от всеки н-к отделение, за постигнатите резултати в работата през петнадесетдневното и предстоящите задачи. Главно по разработките и придобиване на агентура, помощта на окръзите и разложението сред духовенството.

Отг. н-к отдела

II. Необходима е активна агентурна работа и разложение сред духовенството и сектите с което най-добре ще се помогне на Партията в изпълнение на последните й решения.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Ще продължи изпълнението на изготвения план на мероприятия по линия на "Духовенство" от _____, като изпълнението му се контролира на всеки 10 дена.

Отг. н-к отдела и заместника

2. Ще се разработи и предложи за утвърждаване специален план на мероприятия за разложение сред православно и католическо духовенство и сектите.

Срок 10.IV.1958 год.

Отг. н-к отделението

3. Ще се прегледат всички дела и възможности на изключените като с.с. бивши авторитетни духовни лица с цел използването им за разложението, компрометиране или неутрализирането им като вражески елементи.

Срок 20.IV.1958 год.

Отг. н-к отделение

4. Лично н-к отдела ще поеме отговорността за преката подготовка на вербовка на 2 кандидати от средите на висшето духовенство.

Срок 20.VIII.1958 год.

III. Да се използват всички възможности на целия наличен агентурен апарат, за недопускане диверсии, пожари и други остри форми на вражеска дейност в икономиката и селското стопанство.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Всеки н-к отделение да взисква лично щото всеки агент-работещ в предприятия или учреждение в редовните си донесения да съобщава и за обекти вражески настроени от местото където работи или служи. Да съобщава за обкръжаващите го вражески елементи в квартала и другите места където агента се намира.

Можда е от използване на вербовка & сътрудници не използват

Изпълнението на тази задача да се проконтролирва от н-к отдела и неговия заместник на всеки 20 дена, като за резултатите се информирва ръководството на управлението.

Отг. н-к отдела

2. Ще се прецени след проверка и предадат на икономическите отдели и районните управление МВР онези агенти, които могат по-пълно и правилно да се използват от тях, а работниците задължат в срок да придобият нови с по-големи възможности такива.

Срок 25.V.1958 година

Отг. н-ци отделения.

IV. Да се усили помощта на окръзите по линиите за най-добро агентурно разработване на вражеските елементи и изпълнение основните заповеди и решения на Партията на работата на органите на ДС.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Ежемесечно отдела ще планува командировките си в окръзите изхождайки от активността на вражеската дейност и състоянието на работата по линиите.

Отг. н-к отдела

2. За най-резултатно довеждане разработките на легионерите и другите вражески елементи в Плевенски окръг до реализация на същите и изясняване главните въпроси, ще отговаря пряко зам. н-ка на отдела Грудев. Същият да докладва на всеки 15-ти ден на ръководството на отдела и управлението за състоянието на разработката на легионерите и предлага мероприятия.

Отг. н-к отдела

3. За разработката на всички вражески елементи и особено на легионерите и духовенството в Пловдивски окръг, отговаря лично н-к отдела. Същият да информирва на всеки 15-20 дена н-к управлението за състоянието на разработките, новите данни и предлага мероприятия за провеждане.

отг. н-к управлението

4. От н-к I отделение и неговите заместници ще се взиска да подобрят коренно работата си в окръзите София, Враца, Пловдив, Варна и Русе по линиите на отделението, като за целта, за резултатите от помощта информирват ръководството на отдела и управлението на всеки 15-20 дена.

От II отделение Стара Загора, Пловдив, Благоевград и София по линия на анархисти.

6.=

От III отделение - Пловдив, Русе, Бургас, Търново, Враца, Плевен и София по линия на духовенството.

От IV отделение - Враца, Хасково, Благоевград, Бургас и Стара Загора по линия на терор и подготовка към измяна на Родината.

На всички окръзи ще се оказва своевременна помощ по разработките и сигналите заслужаващи главно внимание и провеждане мероприятия за най-пълно наблюдение на вражеските елементи по линиите на отдела.

При всяко приключване на месеца н-к отдела ще информирва за резултата от помощта.

Отг. н-к отдела

Б. Най-пълно ще се използват маршрутните възможности на наличната агентура за помощ на окръзите по важните дела и групи обекти по линиите.

Отговорник н-к отдела

28. III. 1958 година
София

БТ/В екз.

В. Димитров
Н-к. Тодорев III ч-ме ДС.
майор

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: антинародната дейност на врага сред интелигенцията, състоянието на агентурно-оперативната работа и мерките за нейното усилване.

Комунистическата партия и народното ни правителство, ръководени от марксистко-ленинското разбиране за важната роля на интелигенцията при изграждане на социалистическото общество, са взимали и взимат всеотраслни мерки за създаване нова, безпределно преданна на Партията и народа социалистическа интелигенция, за превъзпитаване и използване кадрите на старата буржоазна интелигенция.

В резултат на правилната политика, на огромните грижи и усилия на Партията и народната власт, непрекъснато расте армията от преданна на народа нова социалистическа интелигенция, като намалява относителният брой на старата буржоазна интелигенция. Към 2/3 от всички висшисти в страната са завършили висшето си образование през годините на народната власт.

Интелигенцията в НРБ наброява общо 68,775 души и се разпределят по сектори така:

1. Научни работници / академици, научни сътрудници/
и професорско-преподавателски кадър 3,575
2. Кадри с висше техническо образование 11,570
3. Лекарите, зъболекарите, фармацевтите 12,898
4. Педагозите са 53,185, от тях висшисти 10,600
5. Хора на изкуството 15,216
6. Селско-стопанска интелигенция / без инж. МТС/... 6,908
7. Юристи /съдии, адвокати, вристоконсулти/..... 8,008

=====68,775=====

Огромното болшинство от интелигенцията работи активно за изпълнение политиката на Партията и народното правителство.

2.-

Наред с това, съществува неголяма част реакционно настроена интелигенция из числото на професорите, юристите, лекарите, журналистите, инженери-техниците и др. професии, бивши деятели на различни монархо-фашистки и буржоазни партии или поклонници на буржоазната идеология, които стоят на враждебни позиции и в зависимост от обстановката водят в една или друга форма борба срещу политиката на Партията и народната власт.

При обстановката по време на унгарските събития, редица вражески елементи из средата на интелигенцията, които догогава се спотайваха, започнаха открито да се проявяват. Подстрекавани от задграничните реакционни централи, те отпочнаха нагла и открита враждебна агитация и пропаганда срещу политиката на Партията и народната власт, срещу социалистическата система и българо-съветската дружба, срещу партийното ръководство. Най-реакционните елементи заговориха и замечтаха за реставрация на капитализма.

Обектът на ОНД - Ж.Сталев, професор в СДУ, се изказва против съществуващата в България народна власт в такъв дух:

" Социалистическата стопанска система се явява мъртво родено дете и е непригодна за съвременния живот ... Работата върви към ликвидация на комунизма откъдето."

Професорът от Висшия селско-стопански институт - Хаджидимитров; на ОНД, безпартиен, бивш член на "Звено", групира около себе си враждебно настроени лица, в кръга на които заявява:

"Пак ще дойде нашето време. На всички комунисти ще бъдат отрязани главите".

Бившият журналист Богомил Шаренков, безпартиен, сътрудничел през 1942 г. във фашистката пропаганда, съден от Народния съд, заявява:

" Комунистическата диктатура неизбежно скоро ще падне и ние, истинските прогресивни интелигенти, трябва да бъдем готови за спасението на България в хаоса. Ние сме длъжни да използваме за тази цел настъпилата идейна бърканица сред комунистите".

При срещите си с приятели, Петко Стоянов, бивш министър и професор, народен представител, коментира от вражески позиции политическите събития. От донесение на аг. "Владимир" - на ДС Оряхово, от 11.VII.57 г. и от заловено писмо се виждат следните изказвания: "... Комунистите са в страшен хаос. Диагнозата е, че в цялата партия се извършва процес на взаимни неразбирания и взаимнообвинения и, че няма да се свърши само с това".

3.-

Трябва да се отбележи, че подобни лица не само изказват враждебни настроения, но обсъждат и практическите въпроси на борбата против народната власт. Говорейки за тактиката, те усилено подчертават необходимостта от конспиративност и прикритост.

Адвокатът Асен Драгомиров, бивш активен член на Земеделския съюз, бега безпартиен, по въпроса за тактиката на враговете заявява: "Нашата тактика в настоящия момент трябва да бъде такава, че да ни запази от репресии при възможно усложнение на международната обстановка. Затова сега трябва да се работи много острожно".

Агрономът Никола Георгиев, сега безпартиен, се изказал:

"За организация в настояще време не може да става и дума, тъй като такава ще бъде лесно разкрита от милицията. Необходимо е само да се раздухва недоволство сред народа".

Йордан Вълчев, писател, кулашки син, пред свои близки развива идеята, че в настоящия етап не трябвало да се изгражда организация, а само да се издирват хората и да се готвят за действие в решителния момент.

Данни за такова спотайване и подмолно действие получаваме и от наблюдението на такива обекти, като: "Далак" - академик, директор на институт при БАН; "Режисьор" - главен режисьор при Народната опера. Такова е поведението и на обекта Г. Дечев, доцент във ВИИ и редица други вражески елементи всред интелигенцията. Горните и подобни на тях обекти двуличничат, официално се държат като лоялни граждани, възприемат партийната и правителствена линия и политика, а прикрито, пред свои доверени хора провеждат враждебно-клеветническа агитация, чертаят перспективи за освобождение от "комунистическо робство", дискредитират СССР и възхваляват капиталистическия свят.

Подобни прояви на реакционните елементи сред интелигенцията имаме в окръзите Враца, Русе, Търново, Хасково, Коларовград, Бургас и другаде.

Наред с враждебните проявления на посочените категории реакционни елементи в нашите органи постъпиха сериозни сигнали и за нездрави, антипартийни и враждебни прояви от страна на лица из числото на интелигенцията, стоящи преди на прогресивни позиции, а някои от които са и членове на БКП. Болшинството от тези сигнали се отнасят за лица из средата на писателите и журналистите.

4.-

Попаднали под влияние или пригласяйки на вражеската пропаганда тези лица водят демагогски разговори за това, че в страните с народна демокрация липсва пълна свобода и свобода на творчеството в частност, че истинска свобода и демокрация има само на Запад, изказват различни ревизионистически възгледи и против социалистическия реализъм, възразяват против ръководната роля на Партията в областта на идеологията, културата, науката и особено по въпросите на литературата и изкуството. Някои от тях се договарят и за необходимостта от изменение на съществуващият в България народен строй.

По същество сред много писатели се разви и се води антипартийна, ревизионистична пропаганда, глашатая на която се оказват и група членове на Партията, като Камен Зидаров, Гочо Гочев, Борис Делчев, Любен Тенев, М. Величков, Емил Манов и др.

Същите по време проведеното партийно събрание от м. декември - или мълчаха или се изказаха най-общо, като не се саморазкритикуваха и не осъдиха своите нездрави позиции.

След събранието и особено след взетите организационни мерки на снемане Г. Гочев и др. от заеманите постове - не разполагаме с обстойни сведения за поведението им, но от данните които имаме личи известно въздържане да се изказват публично.

Отделни литератори се опитват да организират кръжоци с различно литературно направление или да използват такива кръжоци за враждебна дейност.

Така през яни м.г. постъпиха данни за това, че група млади писатели в гр. София отпочват създаване на "Литературен салон" и на 3.VI.с.г. бе проведено първо събрание с цел: "набелязаните мерки да допринесат полза за създаване ново мислене у младите писатели". След взетите мерки тези срещи престанаха.

В началото на 1957 година при литературен кръжок при отдел "Култура" при ГНС в Бургас, се оформи враждебна група, вдъхновител на която е Николай Фол - ръководител на кръжока, главен режисьор на Бургаския театър. Николай Фол и групата му на занимания на кръжока изказват враждебни възгледи, изказват се против ръководната роля на Партията в литературата и изкуството и пр. След взетите със съдействие на Партията мерки за разобличаване на горните лица, те временно се спотайват. В последно време Н.Фол дава вид, че стои настрана, но антуража му отново се проявява.

5.-

Някои лица от числото на литературните работници разпространяват различни материали за литературата и изкуството, които по своето съдържание не отговарят на политиката на Партията по тези въпроси, като: речта на писателя Паустовски, извадки от книгата на Джилас и др.

Представяват оперативен интерес получените през 1957 г. антипартийни анонимни открити писма, част от които се пишат от средите на вражески настроените интелегенти.

Трябва да се отбележи, че вражеските проявления сред интелегенцията се явяват до голяма степен в резултат на подстрекателствата идващи отвън, чрез изпращането в страната на враждебна литература, анонимни изложения, вражески радиопредавания и др. Особено рязко се увеличи изпращането в България от империалистическия лагер на различна враждебна литература от края на 1956 г. Така, докато в първата половина на 1956 г. бяха конфискувани 705 екз. такива материали, то през втората половина на същата година са задържани 5,011 екз., а за 1957 г. - над 40,200 такива. Значителна част от тези материали се направляват на адреса на Съюза на българските писатели, на държавни и научни учреждения, на учебни заведения и библиотеки, както и на лични адреси на дейтели на науката, литературата и изкуството

Нарастна в последната година и количеството на враждебните и клеветнически радиопредавания за интелегенцията от страна на радиостанциите " Гласът на Америка", " Свободна Европа" , "Горяни" и др.

Особен интерес към литературните среди проявяват капиталистическите представители у нас и преди всичко английското културно аташе - Мейсън и белгийският дипломатически представител -Кьоврър. Чрез свои доверени хора Мейсън се опитва да узнава настроенята на писателите. Не случайно скоро след публикуване в пресата на доклада и разискванията по партийното събрание при писателите, Мейсън изпраща работник от английската легация в редакцията на списание " Театър" да закупи критикуваната пиеса " Страх" от Т.Генов и "Мечтите в изпитание" от М.Величков. През м. декември постъпиха данни, че работещият в английската легация И.М. търси повод да се запознае с писателя Емил Манов.

Тези не са единствените случаи, когато представители на капиталистически легации търсят контакт с "обидени комунисти".

6.-

Така например, още в началото на годината дипломатически представители на Англия и Белгия се интересували дали академик Кристанов е подходящ да играе ролята на български Гомулка и прави неколkokратни опити да получи контакт с него.

През м.ноември се получиха данни, че представители на тези капиталистически легации упорито се насочват към един академик, чл. на БКП, за когото вероятно са узнали, че преди няколко години имаше критика против него и са предположили, че същия е в "немилост"

Най-важните и съществени данни получени през годината по интелигенция, се отнасят до обекти имащи връзки със задграница или капиталистически легации и представители.

В края на годината бе заведена лична предварителна разработка на лекарка, работеща в Института за педиатрия, затова, че при нея е дошла от Франция близка на намираща се там нейна сестра. Гостенката поискала от лекарката да я запознае с множество наши граждани от които събрала различни сведения.

За обекта "Херния" - професор, постъпиха данни, че се е срещал в София с уличен в полза на гръцкото разузнаване търговец, че изпращал пари на бащата на изменник, че изменника на Родината от Канада препоръчва на свои близки да се отнасят към обекта като добър специалист и пр.

От проведените мероприятия се установи, че обекта в Грудово, до когото са пратени парите от "Херния" има извънредно интересни връзки, както по турска, така и по английска линия.

Към края на 1957 година се увеличиха случаите на изменнически настроения и намерения всред враждебните елементи от интелигенцията, чрез използване легалните възможности за излизане от страната. Такива се проявиха главно сред театралните и циркови артисти, всред музиканти и лекари. Така измени певеца Г.Рударов, главно поради това, че е загубил перспектива за реставрация на буржоазния порядък у нас и благоприятните възможности за легално пътуване зад граница. Единичен е случая на бягство по нелегален път.

Има и отделни случаи на отрезвяване у някои врагове. Например:

Обекта "Екзема" - професор, наскоро след пускането на съветският спътник, пред агент "Менделеев", заявява, че западните държави правили грешка след грешка, което било добре използвано

от русите. Това го карало да мисли, че не само скоро нямало да се отърват от комунизма, но не би било чудно комунизма да залее цялото земно кълбо.

Д-р Г.Д. - обект "Бунтар" , който по време на унгарските събития беше изпратен в ТВО и през септември миналата година освободен, пред агент "Иван" е казал, че там е прекарал 10 месеца, но като че ли си е променил съзнанието. Предупредил агента да не приказва повече, защото те нямало да оправят света.

Борбата срещу подривната дейност на вражеските елементи всред интелигенцията, органите на ДС организират и водят, ръководейки се от решенията на Партията от 18.V.57 година и заповедите на Ръководството на Министерството.

Изхождайки от тези задължения и в изпълнение решенията на Априлският и следващите пленуми на ЦК на БКП, ръководството на III управление ДС, предприе след унгарските събития в отдел II, в другите отдели и по окръзи мерки за повишаване бдителността и за засилване агентурно-оперативната работа по обезвреждане антинародната дейност сред интелигенцията.

Проведохме мерки за установяване вражеския контингент, главно по писатели, журналисти, художници, по които сектори до унгарските събития агентурно-оперативната работа бе незадоволителна. От цялата заета в производството и на идеологическия фронт интелигенция контингента наброява към 8.4% / 5.330/ и в основном е установен.

Бяха проведени мерки за преодоляване пасивния характер на оперативния отчет, резултатите от които в центъра и в някои окръзи, като Враца, Бургас, Стара Загора са задоволителни.

Проведени бяха мероприятия за придобиване на нова агентура, в изпълнение на които II отдел има известни, макар и съвсем недостатъчни резултати. За цялата страна по линия на отдела през 1957 година са придобити 69 агенти срещу 53 през 1956 година.

Качеството на извършените през годината вербовки в по-голямата си част е добро. Отделни случаи на надежни и с възможности агенти са придобити по лекари, по научни работници, по писатели и др. Във Враца са придобити с перспектива агенти по здравеопазване.

Напоследък се започна успешно прилагане на практиката за създаване на лични връзки с някои интересни кандидати за вербовка и вече имаме 3 успешни вербовки на постепенно привличане из съста-

ва на научните работници и БАН. Подготвят се за агенти и 5 професори. Набелязани са във II отдел към 20 кандидати за вербовка из средата на професори, писатели, художници и пр.

В използване на агентурния апарат в центъра и страната има подобрене. Редица работници се освобождават от слабостите на пасивния подход и поставяне общи нецеленасочени задачи при ръководството и възпитанието на агентурата.

Усили се участието на ръководните работници по водените разработки в центъра и някои окръзи / Русе, Враца, Бургас/ и се активизира работата по редица най-важни дела.

В резултат на съчетаване работата на агентурата с техниката, по делата "Историк" - ЛПР на професор от Софийския университет; по "Драматург" - ЛАР на писател, на работа в Сатиричния театър; по "Лакей" - ЛАР на лекар - София, получихме интересни данни относно начина на поддържане връзките им с чужденци и служители от капиталистически легации.

От работата по взетия в края на годината на разработка В. П., на работа в редакцията на "Народна култура", се изясни, че той не само стои на антипартийни позиции, но представлява звено, чрез което други обекти от София и провинцията, стоящи на неговите позиции си осигуряват поместване във вестника на материали неиздържани в идейно отношение.

По разработка "Бизон" - писател, бе успешно внедрена нова агентура - аг. "Мирослав", събра се необходимата документация и понастоящем за същия е представено предложение за реализация.

С цел пресичане на установената по агентурен път враждебна агитация на бившият фашистки радио-коментатор - П.К. Чинков, същият бе изпратен в ТВО.

От III управление ДС, Софийски, Русенски, Варненски окръзи по време на унгарските събития са реализирани 19 обекта, общо по интелигенция, 4 осъдени и 19 изпратени в ТВО. През 1957 год. само по линия на II отдел са реализирани 16 обекта, от които изпратени на съд 4, в ТВО 3 и 9 филтрирани. Представлява интерес реализацията на обекта от предварителна групова разработка "Гарвани" - Б. Белчев, зам. директор по административната част в Института по възстановителна хирургия. Същият за системни антисъветски и враждебни изказвания, затова, че е написал позиви, разпространени от баща му и, че през 1957 г. с други обекти са замислили създаване на организация за сваляне на народната власт и написал възвание в този дух, бе предаден на следствие и осъден.

От III управление ДС, София, Бургас, Русе и др. окръзи са давани по различни поводи информации и справки на партийните органи по които са предприемани резултатни разяснителни и други профилактични мерки. Дадената в края на 1957 година информация в ЦК на Партията спомогна за предприемане на партийно-политически и организационни мерки сред литературните работници.

Проведените досега мерки за усилване на агентурно-оперативната работа и обезвреждане на враговете всред интелигенцията са недостатъчни и особено за някои сектори, като професорско-преподавателските среди, художниците и литературните работници.

Още не сме навлезли смело към активно настъпателна дейност за задълбочено разработване и разобличаване най-злостните вражески елементи и широко прилагане методите на профилактична, разложителна работа всред останалия контингент и дори на превъзпитателно въздействие чрез агентурата и по други начини.

Оперативният отчет, особено в окръзите Варна, Пловдив, продължава да има пасивен характер.

През годината, Пловдивски, Бургаски, Русенски и Врачански окръзи водят по 1 или 2 разработки по интелигенцията, а останалите не са завеждали и не водят такива по линиите на II отдел. Всред враговете по здравеопазването в Плевенски, Старозагорски, Търновски, Коларовградски окръзи не водят никакви разработки, а такива окръзи, като Варна, Пловдив, Бургас и Хасково, имат само по 1 р/ка.

Основна слабост за окръзите, особено за Пловдив, Варна, Плевен, отчасти Бургас и Хасково, е тази, че не се проявява настойчивост да се заделят най-важните и представляващи оперативен интерес обекти, да се зароят работниците около тях, да осигурят системно агентурно и друго наблюдение. Поради това няма и резултати, няма данни и сигнали, много оперативни работници губят вкус към агентурната работа, не проявяват активност. Сериозна вина за това положение в окръзите имаме и ние, тъй като не проявихме системна настойчивост то да се измени.

Малкото активни разработки и огромното число ОНД за страната общо по линия на интелигенция се вижда и от следната таблица:

<u>вражески контингент</u>	<u>ОНД</u>	<u>ГПР</u>	<u>ЛАР</u>	<u>ПР</u>
5,330	около 4929	3	87	68

Тези данни показват от една страна ограничените данни които органите на ДС долавят за активна дейност сред интелигенцията и от друга - предпочитанието у оперативния състав да работи по ОНД,

10.-

а да не се отива назавеждане на активни разработки, тъй като изискването, контрола и напрежението при първите е по-малко.

Има случаи, когато се работи по сигнали, без да се завежда разработка. Срещу това отбягване регистрирането в отчета, отделите не са реагирани настойчиво.

За слабата пасивна агентурно-оперативна работа сред вражеските елементи из средата на научните работници, културата и изкуството, говорят и данните от следната таблица за вражеския контингент:

О к р ъ з и	вр.конт.	актив. р/ки		предв. р/ки		ОНД	аг.	рез.
		гр.	ед.	гр.	ед.			
Софийски	1,259	1	6	-	4	1,248	161	6
Пловдивски	151	-	5	-	-	146	59	-
Старозагорски	183	-	1	-	-	182	68	-
Хасковски	160	-	5	-	5	140	79	-
Бургаски	99	-	-	-	14	85	27	-
Благоевградски	97	-	-	-	-	-	-	-
Врачански	446	2	20	-	-	424	103	2
Плевенски	67	-	4	-	-	63	17	-
Търновски	138	-	3	-	1	134	69	-
Русенски	80	-	9	-	6	65	58	-
Коларовградски	221	-	-	-	-	221	47	-
Варненски	296	-	-	-	-	296	86	-
II отдел	1230	-	8	-	11	1075	151	8
I, II, III, IV, V и VI отд.	903	-	26	-	27	850	209	3
	5330	3	87	-	68	4929	1144	18

Особено неактивна е работата по вражеският контингент в окръзите Варна, Пловдив, Коларовград и др.

От горните данни е видно, че във Варненски окръг на отчет се водят около 300 души вражески елементи, но нито един не е взет на разработка. Няма активни разработки и в Коларовградски окръг, а също и в Бургаски и Благоевградски. В Старозагорски окръг се води само една активна разработка. Явно е, че в посочените окръзи агентурно-оперативната работа по вражеска интелигенция се подценява.

Значителен брой, а за някои околии, като Пазарджишка и Левскиградска и други, обектите от вражеска интелигенция се водят почти изцяло по II линия или по линия на отдел I при управлението.

Оперативно оправдано ще бъде в тази връзка да се внесе едно уточнение към заповед 25, като в оперативния отчет се заведе линия " Враждебна интелигенция".

Агентурното обезпечаване и наблюдение на контингента и воденето на разработките е незадоволително, а при някои сектори, окръзи и оперативни работници - слабо.

Слабо се наблюдават обектите всред художниците, професорите, академиките и др. По-активно се наблюдават тези всред адвокатите и артистите. През 1957 година се активира работата по наблюдение на писателите / II отдел / и адвокатите / Софийски окръг/. Има открити и много разработки на инженери, заети в промишлеността и транспорта.

По редица активни дела се работи мудро. Не се провеждат сериозни мероприятия за задълбочено разработване и разкриване вражеската дейност, не се проявява настойчивост за провеждане комбинации и други мероприятия за преодоляване трудностите по делата, особено по затормозените такива. Има редица дела по които с години обектите се наблюдават без никакви резултати. По някои от тях работниците проявяват безпомощност, но ръководителите рядко се намесват и не помагат лично за нейното преодоляване.

За пасивността и инертността в работата по разработките са характерни делата на бившите професори Венедиков и Апостолов, на столичния адвокат Стайков, на Богомид Шаренков, на проф. Тотев от Висшия икономически институт, на редица наблюдателни дела в Академия на науките, Медицинската академия и др.

Вследствие неактивно, ненастойчиво, и несистемно агентурно наблюдение се допусна бягството на бившия научен сътрудник в БАН - Всеволод Николаев.

Слаб в качествено отношение и недостатъчен по количество е агентурния апарат на отделни сектори всред интелигенцията, особено всред научните работници - академици, професори, сред художниците, писателите. Това е една от причините вражеският контингент по тези сектори да се наблюдава и разработва слабо.

Възможностите на наличният агентурен апарат не се използват пълноценно. Въпреки мерките които взехме и подобренията които има-

12.-

ме в това отношение и взаимодействието с II управление и между отделите - равнището на използване на наличната агентура не е задоволително, а при някои работници даже слабо и лошо.

Бавно се развива работата ни по придобиване нова агентура. Съвсем недоволителни в това отношение са резултатите в работата по професорско-преподавателския контингент, в отделението по здравеопазване, в окръзите Варна, Бургас, Хасково и Търново.

Недостатъчно се използва маршрутна агентура по интеллигенцията.

През отчетната година в отдела се направиха опити за използване маршрутните възможности на някои агенти от окръзите. Резултатно бяха използвани агент " П.Христов" - на ДС Мадан, аг. "Русева" - на ДС Бургас, агент " Божурин" на ДС Коларовград и др. Отдела, обаче организирано не изпрати нито един агент в маршрут от центъра към окръзите. Издириха се през годината 15 с.с. с маршрутни възможности от окръзите към София, ползуването на които не е организирано. Работата в тази връзка на отдела трябва да се отчете слаба и задачите нерешени.

По-организирано през 1957 г. се проведе работата по използване задграничните възможности на нашата агентура. През годината бяха използвани при изпращане зад граница 9 агенти и редица ДВ на отдела, повечето от които дадоха интересни донесения за настроението на нашата емиграция и по други въпроси. Ценни донесения даде аг. " Нарцис" за дейността на някои емигранти в Париж, аг. "Бояджиев" - за дейността на емигрантските групи около Гемето против нашата страна. Аг. "Минков" даде ценни данни за вражеската емиграция и чуждото разузнаване в Мюнхен, за изменниците които работят активно и изпълняват разузнавателни задачи и др. наводки.

Извършената работа в цялост не е задоволителна, тъй като не се използват напълно възможностите на отдела за изпълнение задгранични задачи.

Не се получиха сериозни резултати и от мерките за подпомагане работата в окръзите по линия на интеллигенцията. С наши указания и помощ по места се извърши работа главно по установяване на контингента, набелязаха се мероприятия и изготвиха планове в Бургас, Русе, Пловдив и др., но системна, настойчива, последователна работа на място за бързо активизиране на работата, каквато беше особено нужна за Пловдив, Варна, Хасково, Плевен и др. неуспяхме

да организираме. Една от причините за това е и голямата ангажираност на ръководните работници от центъра с местните обслужвани пряко от отделенията обекти и многото препискарска работа по паспортите.

Накратко състоянието на агентурно-оперативната работа сред интелигенцията се характеризира, както следва:

Подобренията в изпълнение партийните решения и заповеди 10 и 7 на др. Министър, постигнати по установяване на контингента, на активизиране делата, по придобиване и използване на агентурата са частични и на тях можем да се опрем за решително изменение и преодоляване на съществуващите по линия на интелигенцията недостатъци - за подобряване на работата и резултатите от нея.

Голям процент от контингента не е обезпечен с агентурно наблюдение. Значителен брой от водените на отчет вражески елементи се наблюдават инцидентно и само информативно. Контингента из такива среди, като: художници, агрономи, съдийски състав, академици и професори, слабо се наблюдава и за врагът там малко се знае.

Не всички активнопроверяващи се враждебни представители на интелигенцията се водят на активна разработка. Заведените такива не се водят с необходимото темпо, напрежение, комбинативност, задълбоченост. Ненастойчиво и системно се работи за установяване, разобличаване или използване на връзките и каналите на вражеските обекти с капиталистическите легации и задграничните разузнавателни емигрантски центрове и вражески елементи. Ненапълно се използват агентурните и др. възможности по линия на интелигенцията за задгранична работа.

Органите на ДС разполагат с немалък брой агентура по вражеска интелигенция, но възможностите на голяма част от агентурата са ограничени, а на друга неизползувани. Някои работници лошо ръководят и невъзпитават както трябва агентурата. Има похабени и непроверени сътрудници. Слаба е работата по придобиване на нова, годна и с добри възможности агентура. Втори отдел не направи достатъчно, за да се използва агентурата с възможности от другите подразделения по наблюдение на интелигенцията.

Крайно незадоволително е използването на маршрутните сътрудници. Взаимодействието между подразделенията на ДС в центъра и в окръзите за използване възможностите на агентурата от различните линии и служби е все още недостатъчно. Недостатъците по използването и придобиването на качествена агентура, особено всред върхуш-

ката на вражеската буржоазна интелигенция си остава едно от най-слабите звена в работата на оперативния и ръководен състав по линия на интелигенцията.

Ръководството и помощта от центъра / III управление ДС/ към окръзите и околииите по линия на вражеската интелигенция е несистемно и недостатъчно. Отдел II инцидентно наблюдава, контролира и подпомага местните служби.

Съществуващите недостатъци в работата по интелигенцията се дължат главно на следните причини:

Неизживяно подценяване на работата сред интелигенцията от страна на повечето окръжни и околийски началници МВР и ДС.

Подценява се агентурно-оперативната работа по враговете всред интелигенцията от много ръководители и оперативни работници. Не се мобилизира достатъчно оперативния състав за вербовка на агентура из тези среди, която има възможности и при добро ръководство и възпитание, може да подтикне извънредно напред резултатността в нашата работа.

Значителна част от оперативния състав се плъзга по "дребните" и "леки" задачи, по препискарските и книжнината и отбягва от трудните задачи по вербовка на агентура и задълбочено, напрегнато разработване, документиране и пресичане дейността на вражеските елементи, а началниците им недостатъчно се борят да преодоляват това течение и насочат работата към разработките за резултати.

Има несъответствие на служебната подготовка и общото образование на някои оперативни работници на характера на обслужваните обекти; на слабата работа на ръководството на отделите и отделенията за оперативната квалификация на работниците.

Все още не е завършено организационно укрепване на отделението по интелигенцията.

Недостатъчна е политико-възпитателната работа за развиване съзнателността и търсене на отговорност и повишение чувството на отговорност в състава.

За изпълнение на решенията на Политбюро на ЦК на БКП от 18.V.57 г. за подобрене стила и организацията на работата на ръководството, на отделите, отделенията и оперативните работници в центъра и по окръзи, за ликвидиране със съществуващото подценяване на работата всред враждебната интелигенция, за подобрене на контрола и помощта от центъра за решително повдигане активността, на-

стъпателността и самоинициативата на оперативния състав, за ликвидиране с пасивността, либерализма и примиренството с недостатъците и отделяне главното внимание, време и сили за жива оперативна работа по делата и агентурата, предлагаме следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я :

1. Ръководството на управление III ДС, началниците на окръжните, градски и околийски управления на ДС, срочно да разгледат наличните разработки и сигнали за враждебна дейност по интелигенцията, като организират и осигурят бърза, активна и резултатна работа по тях.

В центъра и по окръзи да се прегледат ОНД по интелигенцията, с цел най-важните от тях, данните по които изискват активна работа да се вземат на активна разработка.

За най-важните разработки по интелигенцията в окръзите, да се долагат на ръководството на III управление ДС планове -мероприятия.

В срок от два месеца, окръжните началници на Варна, Пловдив и Плевен да доложат за изпълнение на горното пред Ръководството на Министерството, а останалите окръзи в шестмесечните доклади.

2. Предвид активната дейност на задграничните разузнавателни емигрантски контрареволуционни централи и капиталистически легации у нас да търсят контакт и развиват вражеска дейност сред интелигенцията, по тази линия да се усили още повече взаимодействието с II управление ДС.

Да се приведат в пълна известност и прегледат материалите ни на всички заслужаващи оперативен интерес изменници на Родината и невъзвращенци из средата на интелигенцията и за най-важните от тях да изготвят съгласувано с I и II управления ДС план-мероприятия за тяхното разработване, разложение и използване връзките им за внедряване агентура в задграничните емигрантски центрове.

Отделите при III управление ДС и окръжните управления, да разработят мероприятия по връзките на изменниците сред интелигенцията и на лицата, поддържащи подозрителни връзки с капиталистическите легации и капиталистическите страни.

Да се съдействува на II управление ДС при разработване на перспективни мероприятия за използване на агентура из средите на интелигенцията, във връзка с усиливащият се обмен на културни деле-

гации, гости, туристи и др. научни и културни връзки с капиталистическите страни.

3. Ръководството на III управление ДС и окръжните управления МВР да вземат системни мерки срещу враждебната агитация и пропаганда от страна на враговете сред интелигенцията.

По отношение случайно попадналите лица под влияние на реакционните елементи сред интелигенцията да се провежда чрез агентура и други средства активна профилактична работа за положително въздействие, разколебаване и преустройство на вражески настроените.

Началниците на окръжните управления, системно да информират Ръководството на Министерството за враждебните прояви сред интелигенцията, особено сред литературните работници, като за всички важни сигнали изпращат оперативни съобщения в III управление ДС.

4. Ръководящия състав на III управление ДС, да организира пълното използване възможностите на наличният агентурен апарат по интелигенцията в различните обекти на обслужване.

Началниците на окръжните, градски и околийски управления ДС и на отделите в центъра, да прегледат щателно агентурата имаща възможност да работи сред интелигенцията и се заемат настойчиво за решително подобрене на ръководството и възпитанието на същата.

Ръководството на III управление ДС и окръжните началници МВР да имат предвид при служебни размествания и възможности да отделят за работа по вражеска интелигенция подходящи оперативни работници с по-добра обща и политическа култура и професионална подготовка.

Началниците в III управление ДС и окръжните да вземат срочно мерки за подобряване и усилване работата по придобиване на квалифицирана агентура за разработка и наблюдение на реакционната интелигенция и особено сред: академици, професори, писатели, журналисти, художници, лекари, инженери, агрономи и др.

Ръководният състав от II отдел на III управление ДС и от окръжните управления да отделят по-голямо внимание и дадат личен пример в решаване на тази задача.

При отделите на III управление ДС, да се организира помощен отчет на агентурата от обслужваните в центъра и по окръзи обекти по интелигенцията, която има маршрутни или задгранични възможности и се разработят мероприятия за нейното пълно използване.

С цел усиление взаимодействието за използване на агентурата от различните линии и поделения, имаща възможност за работа по интелигенция, списък на същата по псевдоним да се изпрати на ръководството на III управление ДС с указване обектите на обслужване или лицата по които може да работи.

5. Ония обекти от средата на интелигенцията в окръзите, за които няма основание да се водят на отчет във II управление ДС или по други линии, а представляват оперативен интерес за линията "Враждебна интелигенция" да се прехвърлят по нея.

6. Да се организира през м. яли оперативно съвещание; на което да се обмени опит в работата по интелигенцията.

Началник отделите при Варна, Пловдив, Бургас и Враца да доложат на съвещанието за резултатите по усиление работата сред интелигенцията.

7. Предвид голямото затрупване на оперативния състав в отделение II на II отдел с непосредствена работа по обслужване на обекти е целесъобразно и необходимо към щата на отделението да се даде допълнителна длъжност инспектор - който в центъра ще подпомага работата по линия на писатели и журналисти, а главно ще подпомага окръзите.

8. Да се подготви директивно писмо за сведение и изпълнение на горните мероприятия в управленията в центъра и окръжните управления в страната.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС -
- ген.майор:

ДС/12 екз.

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО мнението на ръководството
на III управление ДС за работата
по някои линии в Управлението.

ПО ОБСЛУЖВАНЕ ОБЕКТИТЕ ПО ЛИНИЯ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО.

Изхождайки от обстановката и анализирайки някои данни по горната линия считаме, че за сега трябва да остане като такава като се изучава опита и последователно в някои укрепени селски райони се премине-пробно към обслужването както от съветските другари. Горното може да се потвърди и от следните данни:

В Министерство на земеделието и горите и научно-изследователските институти към същото работят общо 3,530 души от които на отчет от отделението се водят 165 вражески елементи.

В някои поделения и институти на МЗГ в центъра все още има значителна концентрация на вражески елементи, които са предимно специалисти.

Например, в сектора по "Хидромелиоративно стопанство" работят към 1,300 души, на оперативен отчет се водят 61 лица.

В 17-те научно-изследователски институти работят към 1,400 души, на оперативен отчет се водят 57 лица. В проектанските организации "Агролесопроект" и "Земпроект" работят 320 души, на отчет се водят 26 души.

Тези специалисти и особено работещите в областта на ветеринарната медицина продължават да се прекланят пред западната наука и култура, изявяват несъгласие с политиката на Партията,

злословят против народната власт, поддържат връзки със специалисти от западните страни, а в отделни случаи каквито са д-р НАШКОВ, д-р РУСЕВ и др. изпращат свои научни трудове за отпечатване на Запад.

В самото централно управление на Министерството и редакциите на в. "Кооперативно село" и списанията, където работят около 500 души се водят на отчет 14 души.

В обектите на обслужване по линия на селското стопанство в окръзите се водят на отчет към 6,400 кулашки и други вражески елементи, от които голяма част работят в различните научно-изследователски институти и районни станции, в обектите на мелиоративното строителство, ТКЗС, ДЗС и др. Освен това в обектите по линия на селското стопанство работят над 8,000 бивши полицаи, голям брой бивши редови членове на фашистки организации и други, които съгласно разпореденията на заповед № 10 на др. Министър, трябва да се разработват и наблюдават по линия на обслужваните обекти, т.е. в случая по линия на селското стопанство.

Наистина, както се вижда от цифровите данни голяма част от тези бивши редови полицаи и пр. не се разработват, но те все още, в нашите условия, представляват контингент, който заслужава вниманието на органите на ДС.

От анализа на постъпилите данни и сигнали за вражеска дейност в обектите по селското стопанство може да се направи извода, че в последните 1-2 години проявите на активна вражеска дейност намаляват в сравнение с предшните години, но има редица прояви на остра вражеска дейност.

Например през тази година са извършени 23 пожари с явни улики, че са умишлени и с контрареволуционна цел, 19 диверсии на селскостопански машини, 7 диверсии по животновъдството, 2 случая на терор, няколко закани за терор и шантажиране ръководни другари в ТКЗС и ДЗС.

Характерни са следните случаи:

От април до юли т.г. в с. Любимец, Хасковско, бяха проведени 6 диверсии. Автора изключен член на БКП е разкрит и предаден на съд.

В с.Девня, Варненско, през време на вършитбата т.г. са намерени над 100 жезеза поставени в снопите и тротил завит с памук и два кремъка. В съседство на това село са разпространени и позиви подканящи към активна вражеска дейност.

В с.Бяла река, Пловдивско, има два случая на отравяне животни, а на 28.IX. т.г. е опожарена птицефермата на ТКЗС, където са изгорени и 4,200 пилета.

През 1958 г. са реализирани по селско стопанство общо 123 обекти, от които осъдени 50, изпратени в ТВО - 5, филтрирани 49, вербовани 19.

От отделението тук са реализирани 9 обекти, от които 3-ма осъдени, 3-ма филтрирани и към трима е подходоено оперативно.

През 1959 г. от отделението е реализирана една групова разработка, с трима обекти, единия осъден, двамата филтрирани, към други двама е подходоено оперативно.

За страната по тази линия са реализирани 12 обекти.

Дори да изключим обектите на обслужване в центъра и по-интересни селскостопански обекти в страната, като научно-изследователски институти и др. тези прояви на диверсии, терор и пр. в селското стопанство не могат да се отнесат към друга определена линия - легионери, БЗО или др., защото в селото контингента е много разнообразен.

Набелязания икономически скок, който засяга особено много селското стопанство, голямото хидромелиоративно строителство и др. мероприятия на село ще създадат известно по-голямо напрежение, което може да укоражи вражеските елементи за по-активна дейност.

Освен това трябва да се има предвид, че все още значителен процент на ТКЗС са нови и неукрепнали, нашите селяни кооператори все още не са се преустроили психически на социалистически релси, както съветските колхозници.

Всичко това говори за сериозни различия на условията у нас от тези в СССР, поради което и по-различно трябва да се подходи при решаването на въпроса за по-нататъшното обслужване на селското стопанство.

В перспектива може постепенно да се продължи свиването на отделението както в центъра, така и на о.р. в районите, където ТКЗС са достатъчно укрепнали.

ПО ЛИНИЯТА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ.

ПРЕДЛАГАМЕ здравеопазването да престане да съществува като самостоятелна линия, а отделението "Здравеопазване" да се закрие и се трансформира в отделения II и III при отдела.

Работата по издирване, наблюдение и разработка на вражеския контингент от сектор "Здравеопазване" да се прехвърли към отделение II, като към линията "Вражески прояви сред интелигенцията" се прибави и ресор "Здравно-лекарска интелигенция".

Работата по издирване, наблюдение и разработка вражеския контингент сред студентската медицинска младеж, спорта, ДОСО, БТС и НЛРС да се прехвърли към отделение III.

Съществуването на отделна линия на обслужване "Здравеопазване" и самостоятелно отделение не е повече належащо.

Под ръководството на БКП и Народното правителство, здравното дело у нас е социалистически преустроено. Ръководните позиции в този сектор са поверени в ръцете на нови социалистически лекарски и здравни кадри, които успешно провеждат здравната политика у нас. Стеснява се базата, размера и значението на вражеския контингент от бившите буржоазни специалисти-лекари. Това личи и от данните за движението на отчета през последните години.

	<u>началото на</u> <u>1957 г.</u>	<u>началото на</u> <u>1958 г.</u>	<u>началото на</u> <u>1959 г.</u>
В страната са водени на отчет	1120	703	667
в отделението в центъра	426	176	110

Стесняването на базата и размера на вражеския контингент не означава, че отслабва необходимостта от водене на активно-настъпателна агентурно-оперативна работа всред контингента от този сектор.

При евентуално закриване на линията "Здравеопазване" съвсем не бива да се разбира, че ще трябва да се отслаби агентурно-оперативната работа всред вражеския контингент от медицинско-лекарските среди. Касае се само до едно организационно преустройство, което цели да гарантира опростяване на отчетността в рабо-

тата и концентриране агентурно-оперативната работа от медицинско-лекарските среди в отделението по интелигенция. Вместо да се води самостоятелно линията "Здравеопазване" тя ще бъде прехвърлена като ресор към линията "Враждебни прояви сред интелигенцията" в отделение II, където досега се обслужват такива ресори: вражески прояви сред писатели, журналисти, научни работници, артисти, адвокати, художници, музиканти и др. Групирането към тия ресори на контингента от лекарско-медицинските работници няма да увреди, а ще ползва работата. Още повече, особено в окръзите и по-малките градове и села е фактически невъзможно да се отделят лекарите от останалия контингент на интелигенцията.

Горното ще спомогне и за подобряване на помощта и ръководството по здравеопазването в окръзите. Досега поради обстоятелството, че в отделение "Здравеопазване" имаше само един линейен работник инспектор за работа в окръзите, то помощта и контрола, макар и твърде активна и действена, се оказваше в ограничен обхват, за малко окръзи и райони в страната. При новото положение, в отделението по интелигенцията ще има 4 линейни работници-инспектори, един от които специално ще контролира и подпомага работата по здравеопазването за цялата страна. Териториално, обаче, окръзите ще бъдат разделени между четирима инспектори и на място ще се оказва помощ и контрол по всички ресори на интелигенцията включително и по здравно-лекарския сектор от всеки един от тях.

ПО ТЪРГОВИЯТА ФИНАНСИТЕ И КРЕДИТА.

ПРЕДЛАГАМЕ да продължи обслужването на обектите по линия на търговията, финансите и кредита, като се намали щата на отделението.

Отделението обслужва Министерство на търговията - вътрешно-търговския сектор, М-во на финансите, БН Банка, ДСК и ДЗИ с общо към 2,000 служители, от които 57 се водят на оперативен отчет.

В окръзите по линия на търговията, финансите и кредита се водят на отчет 1,044 души.

Обекти по тази линия в окръзите, които трябва да се обслужват от органите на ДС са всички окръжни и градски търговски предприятия (без магазините), както и 18 големи тютюневи промишлени складове, по-крупни мелници, винарски изби, месокомбинати и хладилници, клоновете на БИБ, ДСК и ДЗИ.

В тези обекти продължават да работят все още голям брой бивши по-едри и дребни търговци и вражески елементи с всевъзможни други окраски, които злословят против мероприятията на народната власт, а в отделни случаи пристъпват и към по-остри форми на вражеска дейност.

През 1958 г. от отделението в центъра са реализирани общо 9 обекта - 4 осъдени, 4 в ТВО и 1 филтриран.

От окръзите са реализирани общо 14 обекта.

През 1959 г. има 6 пожари с улики за умисъл. Освен това има и много сигнали за неудачи в работата на търговските организации по места.

Трябва да се отбележи, че в повечето случаи досега работата по линия на търговията в окръзите е предоставяна на стопанската милиция като не търсят с необходимата упоритост контра-революционната умисъл.

В условията на неминуемото напрежение, което ще се прояви във връзка с икономическия скок и в областта на търговията вражеските елементи могат да спъват нормалната работа на търговските организации, поради което е необходимо да се продължи още по-активното им разработване и наблюдение от органите на ДС по местоработата.

ПО ЛЕКА ПРОМИШЛЕННОСТ.

ПРЕДЛАГАМЕ за сега да продължи обслужваните обекти от отделението по Леката промишленост.

Отделението обслужва ведомствата и отраслите на Леката и хранителната промишленост, съответните им проектански организации и научно-изследователски институти, плюс "Заводпроект", "Кооппроект", ТПК "Местна промишленост" и др.

Всички отдели от Комитета по промишлеността и техническия прогрес, които разработват и движат въпросите на леката и хранителната промишленост.

Четири научно-изследователски институти за проучвания на нови технологии и нововъведения в текстилната, каучуковата, кожарообувната, дървообработващата, силикатната и хранителната промишленост.

Проектанските организации: "Заводпроект", "Промпроект", "Хранпроект" и "Кооппроект".

Ръководните съюзи на трудово-производителните кооперации в България.

Трябва да се отбележи, че в гореизброените обекти работят голям брой вражески настроени буржоазни специалисти.

Общо в обслужваните от отделението обекти се водят на отчет 202 души.

Вражеския контингент по отраслите на леката и хранителната промишленост възлиза над 3,000 души за цялата страна.

Много от разработваемите обекти работят на възлови места в институтите и предприятията от национално значение.

От предприятията на леката и хранителната промишленост има крупни такива в които са концентрирани голям брой работници, между тях и обекти от контингента.

Производството на много от тези предприятия е от важно народостопанско значение, поради това, че се изнася на външния пазар, а някои от тях (особено каучуковите предприятия) дават продукция и за отбраната на страната.

Освен това има случаи на умишлена вражеска дейност провеждана в различните предприятия на отраслите.

Така например:

През лятото на 1959 г. бе разкрит и осъден автора извършил умишлено пожара в текстилното предприятие в с.Шабла-Толбухински окръг.

Като сериозен мотив и за четирите предложения трябва да се възприеме и обстоятелството, че в настоящият момент имаме 30 окръга и необходимостта от оказване помощ е наложителна.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС

ген.майор:

София, 19 октомври 1959 г.

31

mg

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!
(от особена важност)

Ц

ДО ДРУГАРЯ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ
ГЕН.ЛЕЙТ. М.СПАСОВ

gp. f.

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от началника на III управление ДС, ген.майор Г.КРЪСТЕВ

Относно изпълнението на набелязаните в управлението мероприятия за усиление на разузнавателната и контраразузнавателна работа.

Другарю Зам.министър,

След подробните разяснения и указанията които се дадоха от ръководството на Министерството, състава на Управление III ДС съобразно своите възможности наред с другите задачи се зае с изпълнение изискванията на решението на Политбюро за МВР от 14 януари т.г. за усиление и подобряване на разузнавателната и контраразузнавателна работа на органите на Държавна сигурност.

Ръководството на Управлението съгласувано с I и II управления на ДС през м.юни т.г. разработи план с мероприятия, изпълнението на които да способствува за правилното разбиране и насочване на състава към изпълнението на тия важни задачи и най-пълното използване възможностите на Управлението в помощ на разузнаването и контраразузнаването.

В плана наред с някои организационни мероприятия, бяха набелязани и конкретизирани въпроси по използване възможностите на отделни агенти за зад граница, като се уточни в кои страни има възможност да бъдат изпратени, с каква цел, легендировка и пр. Подработвайки плана, ръководството на Управлението отчете възможностите на някои агенти за работа по

2.-
17

разузнавателните центрове на САЩ и другите капиталистически страни и особено възможностите на редица агенти и доверителни връзки за сдобиване на техническа информация и други научни данни, за внедряване агентура в задграничните изменнически централи, към отделни изменници на Родината, Ватикана, централите на някои религиозни общности и др.

С изпълнението на мероприятията по плана се заангажира преди всичко ръководния състав на Управлението.

През м.октомври т.г. ръководството на Управлението заслуша началниците на отдели как изпълняват наелезяваните в плана мероприятия и направи известна оценка на работата ни в помощ на разузнаването и контраразузнаването, а така също и указания за по-нататъшното нейно подобряване.

От началото на 1960 г. до сега за 9 месеци по линия на III управление ДС, съгласувано с другарите от I и II управления ДС са изведени зад граница в капиталистически страни 22 агенти и 59 доверителни връзки. (По конкретно, кои страни са посетили и по какъв повод виж приложената таблица). Освен посочената агентура, по линия на морския, автомобилен, авио и ж.п. транспорт през 1960 г. са посетени по един път или няколкократно Австрия, Швеция, Норвегия, Гърция, Турция, Англия, Франция ГФР, Италия, Швейцария, Белгия, Холандия, Дания и др. капиталистически страни от общо 35 агента и 91 доверителни връзки. Или от III управление ДС за изминалите 9 месеца на т.г. са ползувани за задгранична работа по задачи на органите на ДС 57 агенти и 150 доверителни връзки. Това е агентура, която ние имаме и използваме и по други задачи. Обикновено ценна агентура, знаеща езици, която при подходящи условия най-вече по служебен път, или при създадена от нас обстановка и помощ е посетила за по-кратко или по-продължително време капиталистически страни и по наши указания изпълнила задачи на органите на ДС.

На извършената от 16 агенти и 28 доверителни връзки зад граница работа, управление I и II дават много добра оценка и получените от тях данни и информации имат оперативна ценност. От редица други сътрудници са получени също данни

В. 78

които се оценяват положително и могат да ползват в известна степен органите на ДС.

Така например аг. "Патриот" успешно изпълни поставените му задачи при изпращането му в Швейцария. Агента даде пълни данни за структурата, ръководството и мнението на редица ръководни фактори от "Световния съвет на църквите", по взаимоотношението им с Руската православна църква, Ватикана, нашата православна църква и др.

Агент "Гаврилов" успешно беше внедрен по немци от ГФР обекти на II управление. Западногермански гражданин е предложил на агента да му изпраща сведения за военните сили на ГФР и НАТО. Съвместно с I управление са набелязани мероприятия за по нататъшната работа.

Агент "Балкан" можа да създаде връзки с изменник на Родината, който работи в радио "Свободна Европа". Ще се работи за в бъдеще в насока за резултатното му използване по изменника.

Установиха връзки с изменници на Родината и агентите "Славчо" и "Видински", а изпратения през м. април и май т. г. аг. "Наков" в ГФР изпълни успешно съвместно поставените му от I и II управления задачи, като посети редица лица в Западен Берлин, Шутгард, Франкфурт, Мюнхен и други градове, където се е срещнал с много българи. Представяват интереса дените от същия сведения за изменниците които работят в радио "Свободна Европа".

От агентурата работеща по международния автомобилен транспорт са постъпили не малко данни за месторазположението на летища, военни поделения, придвижвания на танкове, автоколони, радарни станции и др. военни обекти, които представляват интерес за I управление и за разузнавателното управление на МНО и съответно са давани на другарите.

По получени данни за обекти на II управление тук в страната, своевременно е информирвано II управление, като са изпращани донесения, поставяни са задачи на някои агенти по тяхно искане и др.

Някои от добитите чрез агентурата данни по линия на икономиката се оказаха твърде ценни. Така например благодарение

4.79

на успешно придобитите данни от аг. "Добри" проучил технологията на един от най-големите западногермански заводи за автомобилни гуми е направено подобрение на технологическия процес в ново-строящият се цех за автомобилни гуми при завод "Г.Димитров" - София, като само от строителните работи са реализирани икономии за 1,800,000 лева, без да е изчислено поевтиняването на продукцията от подобрената технология. Още по-голям икономически ефект ще се получи при строителството на новия завод за автомобилни гуми край Русе, който ще се проектира през следващата година.

Друг наш агент също с псевдоним "Добри" възползвайки се от поканата на западногерманската фирма "Сименс" посети редица техни заводи, електроцентрали, подстанции и лаборатории и успя да се свърже с 28 западногермански граждани - предимно специалисти от фирмите "Сименс", "Круп", "АЕГ" и други и изучи голяма част от тях, тъй като някои се явяват обекти на II управление ДС. Агента можа да събере и научно техническа информация, по-ценна от която се явява тая за термичното обработване на трансформаторната стомана.

Ръководството на "Сименс" третирайки агента, като доверено лице на фирмата е похарчило при това му отиване над 15,000 западногермански марки от които за 2,000 му е закупило кола и 2,000 марки по наши указания са преведени на безименен влог в швейцарска банка с които средства можем да разполагаме ние. Агента ни предаде собственоръчно написани въпроси от представител на "Сименс" по отношение интересувачи го данни за нашата страна.

Връзките които има агента с граждани от капиталистическите страни създават добри предпоставки за използването му и по чужденци идващи в нашата страна от ГФР и Австрия. За 1959/60 год. агента е дал повече от 60 донесения за 48 обекти от тези страни.

Ценни данни за предприятия за противочумна ваксина от Амстердам, Холандия е донесъл и доверителната връзка "Димитров".

Агент "Здравков", професор електроинженер при посещението си във Франция изпълни възложените му задачи и другарите от I управление оцениха работата му като добра. Агента достави редица научно-технически каталози 10 от които са въобще непознати за нас и представляват ценност за родната ни електроиндустрия.

В Управлението успешно се работи по подготовката на някои ценни агенти като аг. "Свилен" - по Ватикана.

Предстои извеждането на агент "Стоянов" във Австрия.

Подготвя се за извеждане във Франция или ГФР агент "Бакалов"; за Канада и САЩ агент "Гошо" - нововербован млад и надежден сътрудник, имащ връзки сред михайловистките среди и добре сложила се обстановка за неговото извеждане; агент "Моряка" близък на изменник на Родината - секретар на БНК във Виена с когото е установил връзка и др.

В Управлението се работи за използване в перспектива на агентите "Жак" с възможности да бъде изпратен за по-продължително време във Франция и внедрен в БНК - Париж, на агент "Петко" младши научен сътрудник при БАН, физик надежден специалист в областта на атомната енергия, агент "Балабанов" по БНК и др. агенти.

Работи се по не малък брой надеждни кандидати за вербовка за задгранична работа.

Наред с известните начални успехи, допускани са в работата и се отчетоха и редица слабости.

Все още не всички ръководни и редови работници по линиите на обслужване издирват и използват откриващите се възможности за извеждане на агентура и ДВ. Чонякога се научава късно за изпращането в командировки и посещения по различни поводи на лица от наши научни институти, инженери, лекари, научни работници, хора на изкуството и др. и не сме в състояние да уредим изпращането на агенти или доверителни връзки или правим това набързо.

Така например съгласно разпореждане на Министерския съвет от БАН през м. октомври т.г. е изпратен на специализация

69-
21

в областта на радиоактивната химия в Англия за 1 година, научен сътрудник, член на БКП за което ние научихме няколко дни след като лицето беше заминало.

Макар и да има известно подобрене по подготовката и извеждането на агенти и доверителни връзки в тази насока съществуват много слабости. Недостатъчно се разработва линията на поведение на агентурата, а така също не се работи още от тук за създаване на предпоставки и улеснение за доброто изпълнение на задачите зад граница, като вземане на адреси, писма, завеждане на предварителна кореспонденция, подготовка на агента за повишаване на неговите научни, технически и други възможности и пр. В тази насока съгласуваме работата и ни се помага от I управление ДС, но контакта и взаимопомощта трябва да бъдат още по целенасочени и действени.

Свързването на наша агентура с лица от капиталистическите страни заподозряни като агенти на техните разузнавания, или кадрови разузнавачи, а така също и с изменници на Родината и техните близки в нашата страна все още се изразява в сближаване, опознаване, пренасяне на някои писма и дребни подаръци, но нещо по-съществено и конкретно не е получено.

С малки изключения не е работено достатъчно настойчиво за подготовката и внедряване на ценна агентура в чужди разузнавателни централи и изменническите центрове и за получаване на по-съществени данни в тази насока.

Оценявайки работата на Управлението в светлината на изнесените данни, ръководството на Управлението прави следните изводи:

Изискванията на решението на Политбюро на ЦК на БКП от 14.1. за усиляване работата в помощ на разузнаването и контра-разузнаването са правилно разбрани от състава на у-ние III ДС.

Набелязаните мероприятия общо взето се изпълняват. Има известни положителни резултати които са насърчителни за по-нататъшната работа.

7.-
22

Състава, особено ръководният такъв, има вече, въпреки и съвсем начален, опит по насочването към подходяща агентура и ДВ, подготовката, поставянето на задачите и пр.

Осъществява се по-тесен контакт и взаимодействие в работата с I и II управление. От състава на Управлението се търси помощта на другарите от I и II управление ДС и им се дават съответно данните, които биха ги ползвали.

Ръководството на Управлението съобразно работата до сега и допусканите слабости, обърна внимание и даде указания на отделите за по-нататъшното резултатно изпълнение на набелязаните мероприятия в помощ на разузнаването и контраразузнаването.

Считаме за целесъобразно да отдадем заповед по Управлението и изкажем похвала на някои работници които добре са изпълнявали задачите и имат резултати в работата.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС
ген.майор:

София, 20.10 .1960 г.

НД/ЦС

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

2/3

От особена важност!

С В Е Д Е Н И Е

ОТНОСНО броя на агентите и доверителните връзки на III-то управление. ДС посетили капиталистически страни през 1960 година.

	Агентура			Повод за посещение			
	агенти	ДВ	всичко	служебни командировки на научни конференции, конгреси и др.	на специализация	турне-хора на изкуството и по физк. линия	частно посещение на гости и туризъм
1. ГФР	6	7	13	10			3
2. Франция	5	17	22	9	5	1	7
3. Италия	1	8	9	6			3
4. Австрия	1	4	5	1			4
5. Швейцария	2	2	4	2			2
6. Дания	2	1	3		2		1
7. Швеция		3	3	2	1		
8. Англия	1	4	5	3	1		1
9. Белгия	3	3	6	2		3	1
10. САЩ		1	1	1			
11. Холандия		1	1	1			
12. Египет	1		1	1			
13. Турция		3	3	2			1
14. Израел							1
15. Етиопия		2	2	2			
16. Гърция		1	1				1
17. Изт. Берлин		1	1			1	
Всичко:	22	59	81	42	9	5	25

По линия на транспорта през 1960 г. са посетени един път или няколкократно редица капиталистически страни от общо 35 агенти и 91 ДВ.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС-
Генерал майор:

20.10.1960 г.

Историческите на ДС

275

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПВГДСРСБНА

СТАТИСТИЧЕСКИ ДАННИ

Общо за 9 месеца на 1960 г. от Управление III ДС по различни канали са изпратени в капиталистически страни 57 агенти и 150 доверителни връзки.

На работата, извършена зад граница от 16 агенти и 28 доверителни връзки управленията I и II дават висока оценка и получената от тях информация има голяма оперативна ценност.

От 26 агенти и 32 доверителни връзки са получени сведения с оперативна стойност за обекти на разработки на управленията I, II и III и връзките им, живущи в България.

По данните, получени от 1 агент и 1 доверителна връзка са открити нови разработки.

По данни получени от 7 агенти и 11 доверителни връзки са създадени условия за повторно извеждане на агентура зад граница.

НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС
ген.майор:

София 20.10. 1960 г.

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

Строго секретно!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СВЕДЕНИЯ

За състоянието на оперативния
отчет от 14- I.1960 г. до
29.IV.1961 г.

Д. Сисев
Датумите само за
уточнения в отчет
ми са?

250

12.5.61

I. ПО РАЗРАБОТКИТЕ

	ОБЩО	ГАР	ЛАР	ГПР	ЛПР	ОНД	ИД	Ано- ним- ни
1. Снети в архив	1779	1	45	-	43	1671	18	1
2. Реализирани р/ки от които:	284	16	20	-	21	199	-	28
а/ Съдени	23	2	13	-	-	6	-	2
б/ Профилактирани	238	11	5	-	19	187	-	16
в/ Вербовани	12	2	2	-	2	6	-	-
г/ На следствие	1	1	-	-	-	-	-	-
д/ Взети на р-ка или дадени справки на други подразделения	10	-	-	-	-	-	-	10
3. Открити нови р-ки	145	4	29	3	61	13	-	35
4. НАЛИЧНОСТ	618	4	110	4	37	382	19	62

2.- 2
45

II. ПО АГЕНТУРАТА

- 1. Наличност агенти - 494
- 2. Изключени агенти - 597
- 3. Нововербовани агенти - 39
- 4. Наличност ДВ - 614
- 5. Наличната агентура работи по:
  - а/ активни р-ки - 167
  - б/ Предварителни р-ки - 33
  - в/ По ОНД - 239
  - г/ За обща информация - 55

защо се отмяна?
Куп

Забележка: По линия на отдел VII - проучването
 агенти 481
 ДВ 3484

защо се отмяна?
Куп

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС-

Генерал майор:

София, 3. 5 1961 г.

Куп

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

Строго секретно!

3

ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ
към 15 март 1961 г.

ч. активни или съвмест.

Разпределят се:

За у-нието	Ръков. у-нието	I	II	III	IV	V	Ръководители	Н-ци отд-я	О.Р.	
Броя на сл. 157	3	25	32	35	39	23	17	18	122	
ГАФ	4	2/10	1/3			1	2		2	
ЛАФ	102	6	12	25	22	15	22	26	50	
ГПФ	3		1/8			2	1	1	1	
ЛПФ	22		4	8	6	8	6	2	29	
И)	20		18			2		1	19	
ОН)	407		64	93	88	55	107	5	24	378
Авн.	63		56		1	2	4	3	8	52
	631	6	157	127	117	84	140	33	62	536

АНАЛИЗ НА ОПЕРАТИВНИЯ ОТЧЕТ

1. При 157 служители се водят общо 631 дела или на 1 служител средно се пада по 4 дела.

2. При 157 служители се водят 224 активни разработки или на 1 служител средно се пада по 1,4 р/ки.

41 оперативни работници нямат активни разработки, а има и други, като: БОРИС ДОЙЧИНОВ – инспектор с 1 ОНД, без контролни разработки, Д.ДОБРЕВ – 1 ОНД и без контролни разработки и др. В отделението по Воден транспорт и международният авто и авиотранспорт – нямат също достатъчно оперативен отчет, но при тях е такова естеството на работата.

3. При 17 ръководители – до зам.началник отдел се водят 33 дела или средно се падат по 2 дела.

4. При 17 ръководители се водят 28 активни разработки или средно се пада по 1,7 активни разработки.

5. При 18 началници отделения се водят 62 дела или се падат средно по 3.3 дела на човек.

6. При 18 началници на отделения се водят 38 активни разработки или се падат средно по 2.1 разработки.

7. При 122 оперативни работници се водят 536 дела или по 4.4 дела на човек.

8. При 122 оперативни работници се водят 158 активни разработки или средно по 1.3 разработки на човек.

9. От анализа на тези данни е видно, че оперативния отчет процентно е съсредоточен повече в ръководния състав на управлението, което е в унисон с указанията на Ръководството на министерството и решението на ПБ на ЦК на БКП.

От ръководния състав активни разработки не водят : ВАСИЛ ИВАНОВ ВАСИЛЕВ - началник отделение и СТАНЧО ИВАНОВ СТАНЧЕВ - зам. началник III районен отдел ДС.

10. Активните разработки по отдели се разпределят както следва:

- I отдел 93 или на един о.р. се падат по 3.7
- II отдел 34 или на един о.р. се падат по 1
- III отдел 29 или на един о.р. се падат по 0.83
- IV отдел 29 или на един о.р. се падат по 0.73
- V отдел 33 или на един о.р. се падат по 1.45

ii Активният отчит - 224 разработки, съпоставен с излизат чинив - 631 е повече от 35%, а без анонимните разработки е повече от 25%.

УПРАВЛЕНИЕ III ДССтрого секретно!КОНТРОЛНИ РАЗРАБОТКИ
към 15 март 1961 год.

Разпределят се:

	Общо за у-нието	Ръковод. у-нието	I	II	III	IV	V	Ръково- дители	Н-ци отде- ления	О.Р.
Акт. р/ки	99	-	37	10	20	6	26	6	16	77
ОНД	52	-	21	9	5	14	3	5	4	43
	151	-	58	19	25	20	29	11	20	120

От посочените данни се вижда, че водените на контрол разработки са недостатъчни, особено по линия на промишлеността, транспорта и селското стопанство. Докато по линия на отдел III в окръзите се водят близо 106 активни разработки, то от тях се водят на контрол само 20.

По транспорта в окръзите се водят близо 30 активни разработки, а на контрол се водят само 6.

По линия на селското стопанство и БЗО в окръзите се водят близо 154 активни разработки, а на контрол се водят 26.

По линия на отдел I в окръзите се водят 339 активни разработки/заедно с 328 анонимки/, а на контрол се водят 37.

По линия на отдел II в окръзите се водят 47 активни разработки, а на контрол се водят 10.

АГЕНТУРЕН АПАРАТ

към 15 март 1961 год.

	Общ брой	Ръковод. у-нието	I	II	III	IV	V	Ръковод. до зам. Н-к отд.	Н-ци отде ления	О.Р.
брой на служ.	157	3	25	32	35	39	23	17	18	122
Агенти	514	9	60	119	122	134	70	44	52	418
Резид.	2	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Явки	402	8	33	80	101	110	70	27	40	335
ДВ	420	-	22	396	291	172	39	5	46	869
	1838	17	115	597	514	416	179	76	138	1624

1. При 157 оперативни работници са на ръководство 514 агенти или средно на 1 о.р. се падат по 3,3 агенти.
  2. При 17 ръководители в управлението, до зам.началник отдел се водят 44 агенти или средно по 2,6 агенти.
  3. При 18 началници на отделения се водят 52 агенти или средно по 2,9 агенти.
  4. При 122 оперативни работници се водят 418 агенти или средно на един о.р. се падат по 3,4 агенти.
  5. Агентурата по отдели се разпределя както следва:
    - I отдел 60 или на един о.р. се падат по 2,4
    - II отдел 119 или на един о.р. се падат по 3,7
    - III отдел 122 или на един о.р. се падат по 3,5
    - IV отдел 134 или на един о.р. се падат по 3,6
    - V отдел 70 или на един о.р. се падат по 3
- Извън горната агентура по линия на отдел VII има на връзка 486 агенти ; 18 резиденти и 14 явки - или на един о.р. от проучването се падат по 11,8 агенти.
- Използват се още 3,484 ДВ или средно по 85 ДВ на един о.р.

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

9

ПАРТИЕН СТАЖ

	Ръководители	Н-ци отделения	О.Р.	Общо	
Брой на сл.	17 + 1	20 + 3	129 + 21	166 + 75	(80)
До 5 год.	-	-	25	25	- 12
До 10 год.	2	- + 1	36	38	32
До 15 год.	2	10 + 2	33	45	18
Над 15 год.	13 + 1	10	35	58	13

ОБРАЗОВАНИЕ

Основно	3	4 -	33 + 32	40	- 32
Средно училища	13 + 1	14 + 3	86 + 73	113	+ 42
Висша специал.	1	2 + 1	10 + 1	13	+ 1

ЗАВЪРШИЛИ ШКОЛИ

Партийна	9 + 1	4	24 + 10	37	+ 11
Служебна	13 + 1	17 + 3	114 + 24	144	+ 28
Не завършили сл. школа на школа	4	3	15 (4)	22	(11)

ВЪЗРАСТ

До 30 год.	-	-	1 + 9	1	9
от 30-35	-	3	61 + 30	64	30
от 35-40	13	14 + 1	47 + 30	74	31
от 40-45	3 + 1	2 + 1	18 + 6	23	8
от 45-50	1	1	1 + 2	3	2
от 50-55	- 1	-	1	1	

ТРУДОВ СТАЖ

Години	Ръководители	Н-ци отделения	О.Р.	ОБЩО
	17	20	129	166
8 години	-	-	14	14
9 години	-	3	22	25
10 години	1	-	25+46	26+46
11 години	1	3	24	28
12 години	-	3	12	15
13 години	-	2	15	17
14 години	6	3	7	16
15 години	3 + 1	2 3	5 12	10 26
16 години	6	4	5+4	15 4
3 години			3	3
1 година			1	1

Др. В. Георгиев

Изготвено кратко резюме за
Др. Министър от изложенията
законова и таблица.

От предметната в законова
лини може изготвен.

В резюме ако се счита
Др. Министър счита че е добре
да се интерпретира ЦК.

27.5.61.

Министър

Д. Георгиев
за изготвените

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно! 4

Екз. № _____

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: състоянието на работата
сред затворниците-контрареволю-
ционери.

286

В резултат на проведените партийно-политически и агентурно-оперативни мероприятия за разработването и приобщаването към народната власт на затворниците, осъдени за контрареволуционна дейност през последните 8 години се приобщиха и бяха помилвани и освободени повече от 3,400 души, от които към 1,800 бивши опозиционери. През този период от посочения брой освободени затворници бяха вербовани 410 сътрудници за агентурното наблюдение на вражеските елементи в цялата страна. Друга част от освободените, които излязоха на открити ОФ позиции, бяха използвани за засилване разложението сред бившата земеделска опозиция и други вражески елементи и приобщаването им към народната власт.

Освен това, сред частично помилваните затворници бе придобита качествена агентура за активно разработване и приобщаване към народната власт на останалите затворници.

В настоящия момент осъдените за контрареволуционна дейност са 1,277 затворници, от които 250 са бивши опозиционери, около 400 души младежи авантюристи-осъдени за бягство зад граница. Тези две категории представляват по "значителна част от затворниците контрареволуционери.

Чувствителното намаляване на затворниците-контрареволуционери се дължи и на това, че през последните години броя на постъпващите в затвора е значително намалял.

Всички лидери на бившата опозиция и някои други авторитети, които са изтърпявали наказания в затвора се приобщиха към народ-

2. - 5

ната власт, в резултат на което бяха освободени. С приобщаването към народната власт и освобождаването на ДИМИТЪР ГИЧЕВ през м. август 1960 година, се засили още повече разложението не само сред бившите опозиционери, а и сред останалите затворници, като: легионери, бивши хора, младежи и др. Излизането с декларации за приобщаване към народната власт в последно време на ЖЕЛЪЗАН РАЙКОВ АЛИШИ ГЕОРГИЕВ, ЦАНКО ЛУКАНОВ и др. и активното им участие в политико-просветната работа сред затворниците, доведе до пълното разложение на бившите опозиционери.

В резултат на това и на проведените през март, април и май 1961 година общи събрания в затворите: Плевен, Пазарджик, Белене и Стара Загора, мнозинството от затворниците бивши опозиционери, младежи и др. самокритично и задълбочено разобличиха своята и на съидейниците си вражеска дейност и застанаха открито на Оф позиции. Понастоящем на твърди вражески позиции остават единици, които не се ползват с никакъв авторитет и са се самоизолирали от останалите затворници.

По наши предложения, Президиума на Народното събрания издаде указ, с който през средата на май 1961 година бяха помилвани и освободени 130 затворници-бивши опозиционери и частично помилвани 44 души. Това помилване даде положително отражение и сред останалите затворници. Много от тях изказват съжаление, че не са се приобщили по-отрано, за да могат и те сега да излязат на свобода и се включат в обществено-полезна дейност.

От освободените 130 затворници, към 26 беше подхотено оперативно. От тях 11 са вербовани за агенти, а по останалите 15 души е отпочната работа за постепенното им привличане за сътрудници, като е договорено с тях за установяване връзка със съответните окръжни управления МВР, които на място ще преценят целесъобразността на вербовката им.

С цел да се доведе докрай разложителната работа сред затворниците, съдени за контрареволуционна дейност и укрепване приобщаването им към народната власт,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. На окръжните управления МВР да се дадат указания за

поставянето под агентурно наблюдение скоро освободените затворници и работят за приобщаването им към народната власт.

Ако се приеме от ЦК

2. През III на БЗНС да се окаже съдействие на по-известните бивши опозиционери, приобщили се към народната власт, като: ЖЕЛЕЗАН РАЙКОВ, АЛИПИ ГЕОРГИЕВ, ЦАНКО ЛУКАНОВ, НИКОЛА ВАСИЛЕВ, ИВАН ШАЛАМАНОВ и някои други, за устройването им на подходяща работа и по-нататъшното им използване по приобщаването на бивши опозиционери.

~~През III на БЗНС~~ да се дадат указания на окръжните ръководства на БЗНС да обърнат необходимото внимание на скоро освободените затворници за укрепването им на ОФ позиции.

3. Да се излезе с предложение за освобождаване на около 70 затворници бивши опозиционери, които са се приобщили към народната власт и са дали доказателства за това, а така също и някои младежи, които поради опозиционните си разбирания са извършили контра-революционни престъпления. Същите понастоящем имат добро поведение и стоят на ОФ позиции.

4. Да се излезе с предложение за пускането на друга група около 60 затворници-контрареволуционери, предимно възрастни от 50-70 години, осъдени за стари деяния, които са изтърпiali повече от половината от наложеното им наказание, страдащи от хронически старчески заболявания и имат добро поведение, като на софийските жители се отнеме жителството.

София, 26 май 1961 г.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС -
- Генерал майор :

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "ЗАТВОРИ" -
- Полковник :

*Да се съвет
в една точка.
Затворед да
се излиза
с предложение
за 100 младежи
и контрареволу-
ционери,
които са заси-
ни. Това
е, колкото
доказани
са в затвора
своего престъпство
на затворниците и др.*

М.С.

Ч И С Л Е Н О С В

на затворниците осъдени за контрареволуцио

ВИДОВЕ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	Общ брой на осъде- ните	О с ъ д е н и т е з а к о н т р а р е в о л ю ц и я															
		По размер н° наказанието						Изтъряно чисто						От работа			
		до 1г.	3г. 5г.	5г. 10г.	10г. 15г.	15г. 20г.	до 1г.	3г. 5г.	5г. 7г.	7г. 10г.	над 10г.	до 1г.	3г. 5г.	5г. 10г.			
Чл. 70-71-измяна/контрарев. организа	348	-	5	8	45	89	201	11	26	31	32	235	13	140	198	10	-
Чл. 73-84-предателство и шпионаж	96	-	1	4	16	36	38	4	30	17	12	30	2	48	32	5	-
Чл. 85-87-вредител. дивер. саботаж	16	-	1	2	3	8	2	3	5	2	2	4	-	8	5	2	-
Чл. 88-97-други престъп. противНРБ	147	3	25	19	15	25	60	35	48	16	8	34	6	88	57	-	-
Чл. 247-126-127-стари деяния	265	-	6	1	26	58	147	5	19	13	59	160	9	79	137	35	-
Чл. 275-276-341-подготовка, опит и бягство	406	10	90	85	117	56	48	152	167	71	7	4	5	254	51	1	-
О Б Щ О:	1277	13	128	119	222	272	253	210	295	150	120	467	35	697	380	53	-

Зг. Колев,
за сведения, ще конро-
лирам работата в двата сурва.
16.11.61.

Строго секретно!

[Handwritten signature]
О П Р А В К А

[Handwritten signature]
[Handwritten signature]

ОТНОСНО получени сигнали за опити да бъдат създадени нелегални групи в страната.

[Handwritten notes]
18.12.61

ПАНТАЛЕЙ КОСТОВ ДЮКМЕДЖИЕВ от Коларовград, 39 годишен, бивш полицейски разузнавач, на 5.XI.1961 г. говорил пред бившия агент "Колев", че съществува изградена нелегална политическа групировка, която назовал "Републиканска партия". Същата имала задача да се бори за свалянето на народната власт.

За изясняване сигнала е открита ЛПР и са набелязани мероприятия. Ще бъде командирован о.р. от отдела за организиране бърза проверка и документация.

ЛАЗАР ЕФТИМОВ ЛАЗОВ от с. Мърчаево, Димитровски окръг е направил опит да изгради младежка нелегална група в родното си село, имаща за цел да извършва терор и диверсии.

ЛАЗОВ е арестуван и му се води следствие.

ТЕНЮ ИВАНОВ ЖЕЛЕВ от с. Трънково, Старозагорски окръг, бивш полицаи се изказал пред агент "Марсел" на ДС Стара Загора, че на обекта ТЕЦ "Марица-изток" съществувала нелегална група, изградена от "тяхни хора". Моментна налагал групата им да бъде здрава.

Данни за нелегална група изградена от работещи на ТЕЦ "Марица-изток" бивши опозиционери земеделци, бяха получени преди това и от агент "Петров" на ДС Ст. Загора, за което съвременно беше информирано Ръководството на МВР.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСВНА

2.- 5

За оказване помощ по изясняване двата сигнала от отдела са командировани двама оперативни работници.

По данни от ДВ "Николов" на ДС Стара Загора е известно, че ДИМО ВАСИЛЕВ ЯНЧЕВ живущ в с. Гълъбово, Старозагорски окръг, съвместно с бивши опозиционери земеделци е провеждал нелегални сбирки в село Гълъбово и град Тополовград.

По сигнала е командирован оперативен работник за оказване помощ при проверката и изясняването му.

изг. НАЧАЛНИК ОТДЕЛ III ДС- *Медведев*
Полковник:

София, 16. II - 1961 г.

Забележка: Изучих на I и III отдела си
запознати с резолюциите на др. Спичев
и Стоянов за срочно долагане
новите резултати по тези сигнали
и р/ки -
19. II. 61 г. *Александров*

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

108

Строго секретно!

Екз. № 1

*Др. Стошев
24.9.1976 г.
Срещане*

П Р А В К А

VII
МЕР—У РА БУДНЕ VI-ДС
Вх. № 7549 23. IX. 1976 г.

ОТНОСИО: Поддривната дейност, провеждана от противника чрез чуждестранните специалисти, аспиранти и преподаватели през периода 1974–1975 година

Приемането на специалисти и аспиранти в НР България от капиталистическите и развиващите се страни се извършва чрез културни спогодби между тези страни и Комитета за наука, технически прогрес и висше образование, Българската академия на науките, Комитета за изкуство и култура и др. Специализация се допуска и по частен път, както и по препоръка на изтъкнати наши научни работници и културни дейци.

През учебната 1973–1974 г. в НРБ се обучаваха 342 чуждестранни специалисти и аспиранти. От тях 108 бяха от капиталистически държави и 234 от развиващи се страни, Югославия, Румъния и Виетнам. През следващата година броят на специалистите от капиталистическите страни нарастна с 12, а на останалите със 78. Числеността на специалистите и аспирантите от главните капиталистически държави през последната учебна година е както следва: Англия – 22, Италия – 14, САЩ – 12, Япония – 10, Франция – 8.

- 2 -

От капиталистическите страни на специализация идват предимно филолози, литератори, икономисти, историци, археолози, етнографи, фолклористи, биолози. Сред тях има студенти, преподаватели във висши учебни заведения и научни работници в институти, които се занимават с изследвания за страните от Източна Европа. Част от специализантите са от еврейски и белоимигрантски произход или са политически емигранти от социалистическите страни. Научното ръководство на мнозина специализанти и аспиранти от САЩ, Англия, Италия, Гърция и др. страни се осъществява от техни специалисти по въпросите на "Източна Европа", поставили се в услуга на идеологически подривни центрове и специалните служби на противника.

Предпочитани области на специализация са общественно-политическите и езиковите дисциплини. В политическата икономия и социологията преобладават съвременните теми, а в историята-проблемите на древността и средновековието. Отделни специализанти разработват дисертации на литературни теми. Нараства броят на специализантите от САЩ, Япония, Англия, Италия и други страни, които изучават руски език, което показва намерението им в бъдеще да специализират или работят в СССР.

В обстановката на намаляване на напрежението в международните отношения специалните служби на империалистическите държави използват научния обмен за разузнавателно и идеологическо проникване. Подготват научни кадри, които да познават основно проблемите в различни области на нашия икономически, културен и общественно-политически живот, с оглед при необходимост да ги поставят в служба на определени политически цели по отношение на НРБ. Чрез специализантите, аспирантите и преподавателите противникът събира разностранна информация, извършва идеологическа подривна

дейност сред българи и чужденци, изучава интересуващи го наши граждани и установява контакти с тях.

Най-типичната и най-масовата форма на подривна дейност, извършвана от специализантите и аспирантите от капиталистическите страни, е стремежът за придобиване на военна, икономическа, социална и обществено-политическа информация. Особена активност проявяват гражданите на САЩ, Япония, Франция, Италия и други както при разработките на своите теми, така и извън тях. Изключителен е стремежът им към данни, непубликувани официално, съобразно с което се подбират начините и средствата за осъществяването на поставените цели. Издирват упорито архивни материали, уреждат срещи и разговори с ръководители на институти, с изтъкнати учени и специалисти, с общественици. Установяват лични контакти с обикновени граждани, предприемат многобройни пътувания из страната. Заслужава внимание похвата на американския специализант Хауперн, който при официален отказ да получи непубликувани данни предлагаше упорито на наши учени да вземат необходимите сведения и да направят съвместни публикации в български и американски издания.

Придобиваната от специализантите и аспирантите икономическа, социологическа и обществено-политическа информация служи за разработване на тактиката и стратегията на противника на идеологическия фронт, за дискредитиране на социализма, за създаване на трудности в страната и между балканските народи. Тя се използва за лекции и беседи, за спорове и дискусии на международни семинари и симпозиуми, в предаванията на вражеските радиостанции.

Стремежът към събиране на информация от военен характер е по-рядко явление и се проявява предимно от американски специализанти, какъвто е случаят с археолога Андрю Фортиър и историка Джоел Сиърлс. При обиколка из Старозагорски и Сливенски окръг за разглеждане на археологически паметници те заснеха отблизо военни обекти и бяха

- 4 -

заловени до военно летище. След пътуване из страната специализантите обикновено дълго престояваха в американското посолство. Френският специализант археологът Жан Путие също прояви интерес към "закрити" райони и военни обекти. Подобно на американските си колеги и той е редовен посетител на френското посолство.

Към икономическа информация проявяват постоянен интерес преди всичко специализантите от САЩ. Усилията им са насочени към обстойно изучаване на най-актуалните проблеми, които имат непосредствено практическо значение за отношенията между капиталистическите страни и НРБ.

Пол Пат Видеман изучаваше организационната структура и функциите на аграрно-промишлените и промишлено-аграрните комплекси. Подложи на анализ и взаимоотношенията на България със СИВ по линия на селското стопанство. В съставителен план изследваше селското стопанство на Съветска и Румънска Молдавия, на Социалистическа република Македония и Благоевградски окръг на НРБ. Следеше редовно нашия икономически печат и по най-важните материали изготвяше коментари, които чрез посолството на САЩ изпращаше до радиостанция "Свободна Европа" и западната преса.

Джозеф Семенара, занимавал се с психологически проучвания на кадрите в армията на САЩ, изучаваше състоянието на ергономическата наука у нас. Посети много академични институти, научни центрове и промишлени предприятия. Избягваше разговорите по основните проблеми от специалността си, като едновременно се опита да изясни състоянието на инженерната и военната психология у нас и числеността на научните работници, заети в тези области.

Любомир Делин, невъзвръщенец, живее в САЩ, бивш служител в радиостанция "Свободна Европа", изучаваше външната търговия на НРБ с несоциалистическите страни, икономическото сътрудничество Изток-Запад, търговията на НРБ със САЩ и ФРГ,

- 5 -

отношенията между икономическите общности, СИБ и ЕИО. В обсега на неговите интереси се оказаха – икономическият механизъм в народното стопанство, новата система на заплащане на труда, насоките в икономическото ни развитие, енергийният проблем у нас, системата на икономическото образование и много още въпроси от областта на икономиката ни.

Специализанти и аспиранти от различни страни събират социално-политическа информация, която впоследствие може да се използва за идеологическа диверсия, за дискредитиране на социалистическата обществена система.

Американският специализант от еврейски произход Джоул Халперн, професор-етнограф, изучаваше историята на задругата и семейството в българското село. На практика неговите погледи бяха обърнати към проблемите на съвременното българско селско семейство. Халперн оставяше анкетираните да говорят всичко, изясняваше поддържат ли се още селските обичаи и ритуали, чествуват ли се религиозните празници, как се разпределят доходите и други. Наред с това записа на магнетофон разговор между двама възрастни селяни, единият от които намирал, че "днешните комунисти не са като по-ранните" направи снимки на нехигиенични жилища и неугледни селски дворове. Насочваше вниманието си към неуредици в дейността на учреждения, които посещаваше по различни поводи. Халперн възнамерява да напише книга за историята на Югоизточна Европа, в която вероятно ще потърси отрицателното въздействие на социалистическата действителност върху него. За такъв извод дава достатъчно основание неговият труд от 1956 г. "Едно сръбско село", в който доказва "пагубното въздействие" на комунистите върху селяните и "ликвидаторската роля на кооперирането" по отношение на богатите задруги и семейства.

Английският специализант Уйтейкър изследва селския начин на живот, устройството на кооперативното стопанство,

религиозността на селяните. Като се има предвид, че научният ръководител на специалистта е извършил социологически изследвания в същото село преди 40 години, може да се предполага, че в резултат на проучванията ще бъдат анализирани измененията в българското село при социализма.

Както и в предишните години, чрез специалистите се изучават някои проблеми на небългарските народности у нас. Социологът Хуберт Говертс от Белгия разработваше тема за демографските особености на България. Събираше данни за раждаемостта и смъртността сред малцинствените групи, гражданските им права, отношението им към народната власт. В устните си изявления стигаше до извода, че в България по отношение на това население властта водела дискриминационна политика.

От няколко години американски специалисти се занимават с историята и развитието на Българския земеделски народен съюз. Въпреки че темите са различни, вниманието си изследователите съсредоточават главно върху отношенията между БЗНС и комунистическата партия в миналото и настоящето и по-конкретно върху различия и разногласия между двете партии в различни периоди. Събраната информация за БЗНС се използва за подкопаване на единството между комунисти и земеделци.

Интерес се проявява и към много други обществено-политически въпроси. Такааки Фуджисаки от Япония, аспирант по философия, изясняваше положението на младежта и нейните проблеми, ролята на държавата за комунистическото й възпитание, положението на жената-майка, жилищното строителство и наемите, какъв процент от българите не желаят социализма и др. Неговият сънародник Хисадо Окада, журналист, специалист по руски език, прояви интерес към същността на "противоречията" между учените на НРБ и СССР за славян-

- 7 -

ската писменост и братята Кирил и Методи, по обучението на младежите в армията, за трудностите на нашите граждани при пътуване в чужбина. Рудолф Шлепи от Швейцария, специалист по български език, се интересуваше от разрешението на националния въпрос у нас и в СССР, от недостатъци в социалистическата действителност, от взаимоотношенията между България и Съветския съюз.

Няколко гръцки специалианти от Солунския институт по балканистика, чийто научен ръководител е уличен в услуга на гръцките разузнавателни служби, при разработката на научните си теми събираха такава демографска информация, която би им помогнала за фалшифициране на историческото ни минало.

Отделни специалианти от капиталистически и развиващи се страни извършваха открита идеологическа подривна дейност против нашата страна. Разпространяваха пропагандни материали, злословеха против социалистическия строй, българосъветската дружба, ръководната роля на партията. Белгийският специалист Хуберт Говертс отправяше злостни нападки против партийни и държавни ръководители, които били представители на "господстващата класа - червената буржоазия". Установи широки връзки с чужди и наши аспиранти, пред които изразяваше открито своето негативно отношение към социалистическите порядки у нас. От културния център при посолството на САЩ, което редовно посещаваше, вземаше броеве от списанията "Таймс" и "Нюзик" и ги разпространяваше сред арабски студенти, учещи се у нас. Мексиканският специалист Мануел Перес също разпространяваше такива издания сред тях и раздаваше еднократни парични помощи на латиноамерикански студенти от името на американското посолство. Афганистанският аспирант Анварзай водеше антикомунистическа пропаганда сред своите сънародници - студенти у нас. Други специалианти и аспиранти съхраняват

при себе си антикомунистическа литература и я предоставят на чуждестранни учащи се.

Някои аспиранти и специализанти водят идеологическа подривна дейност от прокитайски и ревизионистични позиции. Японският аспирант-философ Фуджисаки, изучавал ревизионистични теории в родината си, твърдеше, че комунистическите партии в социалистическите страни допусkali много грешки, че сегашният социализъм не бил достатъчно демократичен и пр. Пакистанският специализант по организация на селското стопанство - Бакш, убеждавал събеседниците си, че социализмът в България имал сериозни икономически, идеологически и политически проблеми, които не бил в състояние да разреши. Смятал, че има съществени различия между теоретическите постановки и практическите им решения. Рулодф Шлепи, швейцарски специализант по линия на Юнеско, посещаваше китайското посолство, вземаше пропагандни материали, които разпространяваше сред чуждестранни студенти у нас. Кипърският специализант от турски произход Ердоган Хасан хулеше политиката на БКП по националния въпрос, поддържаше връзки с албанското посолство и правеше опит да разпространява маоистки пропагандни материали.

. Специализанти от САЩ, Япония, Англия и Франция и други капиталистически страни посещават системно своите посолства и мнозина поддържат близки връзки с дипломати, уличени като разузнавачи.

Специализантите от Югославия и Румъния възхваляваха политиката на своите партии и страни, отправяха нападки против СССР и българосъветската дружба. Виетнамските аспиранти и специализанти, някои от които прокитайски настроени, се въздържат от тесни връзки с наши и чужди граждани.

Във висшите учебни заведения на ИРБ 7 чужди граждани са преподаватели по езикови дисциплини. Те се опитват да разпространяват антикомунистическа литература, да възхваляват капитализма и да критикуват социалистическата действителност. Използвани са за събиране на информация, за обработка на наши граждани, за наводки. Бившата преподавателка по японски език в Софийския университет Кейко Шимосегава предоставяше на студентите японски вестници и списания и учебни пособия или насочваше младежите към посолството за литература. На заседания на катедрата си водела бележки по вътрешни и кадрови въпроси, за връзките със съответните катедри в СССР. Установи контакти с наши преподаватели и студенти, посещаваше ги по домовете им, интересуваха се от данни за семействата им.

Органите на Държавна сигурност провеждат мероприятия за своевременно разкриване и пресичане на подривната дейност извършвана от чуждестранните специализанти, аспиранти и преподаватели, като подобряват агентурно-оперативната работа. Съществено място в нашите мероприятия заема профилактиката. Специализантите и аспирантите не се допускат до архиви, които съдържат секретна информация, отклоняват се от пътувания покрай военни обекти и от разговори с лица, нелоялно настроени към народната власт. За открита идеологическа подривна дейност няколко специализанти бяха изгонени от страната.

В условията на разведряване на обстановката в международните отношения, особено след съвещанието в Хелзинки, считаме, че за в бъдеще нашата контраразузнавателна работа по линия на културния и научния обмен ще се увеличава и ще изисква обединяване на усилията на всички наши поделения и на братските органи за сигурност за успешно водене на борбата с противника по това направление.

И-К VII ОТДЕЛ, VI У-НИИ ДД
- полковник

6-1-76

[Signature]

Из архивите на

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

87

СЛУЖБА
"ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
ОТДЕЛЕНИЕ
№ 2009
от 01.09.2000г.

Строго секретно!

Екз. № 4

1441 18 II 1975

С П Р А В К А

302

*Др. Стошев
27. II. 1976 г.
Справка*

ОТНОСИО: състоянието на контраразуз-
навателната работа на VI управление
ДС по вражеската емиграция през
1975 г.

През 1975 г. Шесто управление ДС продължи усилията си за проникване във вражеските емигрантски организации БНК, БНФ, БЗНС в изгнание, за разширяване и задълбочаване на съществуващите противоречия, за придобиване на информация за подривната им дейност против НРБ.

Съвместно с ШГУ - ДС беше разработен план за агентурно-оперативни мероприятия по БНК и БНФ до 1977 г., в който са поставени като основни задачи проникване в ръководствата на тези организации и техните печатни органи за разкриване на замислите им, провеждане на комплексни мероприятия за засилване и задълбочаване на противоречията и компрометиране на отделни лидери, използване на агентурно-оперативните възможности за получаване на постолнна информация за подривната им дейност против НРБ. Работи се за изпълнението на набеллзаните мероприятия.

В управлението се водят на оперативен отчет 6 лица, ръководни дейтели на вражеските емигрантски организации -

Справка

Милка Геннадиева Бьоф от БНК, Георги Хаджиев от Анархистическия център в Париж, Стефан Табаков от БСДШ в изгнание, Стратил Скерлев, председател на подкомитета на БНК в Истанбул, Костадин Куцаров от БИФ, Георги Дидов, секретар на Антиболшевишкия блок на народите.

По всички дела са разработени допълнителни агентурно-оперативни мероприятия. Извършена е подготовка по предвидените мероприятия.

Съгласувано с ПГУ беше маршрутиран подставеният агент "Дейнов" към Йордан Райчев, председател на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина", живеещ в Мюнхен, и Милка Геннадиева Бьоф, член на същото ръководство в Париж.

Разработени са агентурно-оперативни мероприятия по обекта "Барон" /Ценко Барев/ на ПГУ за проникване в групата около него, изучаване на дейността ѝ, запелите и взаимоотношенията с БНК и задълбочаване на противоречията между тях. Утвърдени са и мероприятия по обекта "Гестаповец" на ПГУ – Иван Дочев, председател на БИФ, и по обекта "Зузи" на ПГУ – Анастасия Мозер, дъщеря на Гемето, член на ръководството на БНК.

За по-целенасочена агентурно-оперативна работа по вражеските емигрантски организации и техните лидери е отделен оперативен работник от V отдел на управлението.

Придобитите през 1975 г. агентурни и други данни показват, че противоречията в емигрантските организации продължават въпреки полаганите усилия от някои лидери за обединяване на вражеската емиграция. Най-дълбоки са противоречията в БНК.

Йордан Райчев споделил пред агента, че съществува "дълбоко разстройство" между членовете на БНК и групата на

- 3 -

Ценко Барев, обект на ИГУ, предявил аспирации да поеме ръководството на БНК след смъртта на Гемето и предприел мерки да изгради надпартийна организация. Въпреки това, все още не се пристъпвало към неговото отстраняване от БНК, защото не искали да дадат претекст на комунистите за нови атаки срещу БЗНС в изгнание и БНК. През пролетта на 1976 г. щели да се излезят окончателно и ако нямало как, щели да "режат". Подозирали Ценко Барев, че води преговори с комунистическите ръководители на България, че той служел на комунистическата партия, тъй като "20 години непрекъснато ровел срещу БЗНС в изгнание".

Милка Геннадиева потвърдила съществуващото разцепление в БНК и подозренията към Ценко Барев, който бил влязъл под кожата на Гемето, създавал интриги, злепоставял верни и годни за работа техни хора, които били отстранявани. Той бил провалил всички връзки в България, които Гемето му предал. Това Гемето разбрал едва преди смъртта си. Десетина верни хора се били заклели, че ако се наложи, ще унищожат Барев не само политически като земеделец, но и физически.

Противоречията в БНК се потвърждават и от проекта за писмо до съмишлениците на БЗНС в чужбина и окръжно № 2 на "Временното ръководство на БЗНС в чужбина", в които опитите на Барев да основе надпартийна емигрантска организация се преценяват като голямо доказателство за пръст на противника в такива тежки за организацията и народа времена".

На БНК и "Временното ръководство на БЗНС за чужбина" се противопоставя групата "Сдружени земеделци-гичевисти" в Ню Йорк. В разпространено от тях съобщение те се обявяват за единствени представители на БЗНС зад граница и твърди последователи на Ал. Стамболийски и Д. Гичев. Привържениците на Гемето нямали нито юридическо, нито историческо, а най-

- 4 -

малко морално право да си присвоят името на БЗНС, Те били отцепници от Земеделския съюз и "Фактически до 9 септември, дори до ден днешен, играели ролята на селска секция към БКП".

Независимо от съществуващите противоречия, ръководителите на БЗНС предприемат мерки за укрепването на организацията.

Райчев разказал, че се въвеждат членски карти, за да се следи състава и движението на членската маса. Извършило се обединяване със социалдемократите. През 1976 г. щяла да започне работа Фондацията "Ал.Стамболийски, П.Петков и Г.М. Димитров" под непосредственото ръководство на Милка Геннадиева. Това позволявало да бъдат по-оперативни и по-независими в издаването на печатни материали, чрез които навременно и точно да информират земеделците в Европа, Америка и България за живота и дейността на БЗНС в изгнание. Таквава материали, написани на много тънка хартия, щели да изпращат на повече лица в ИРБ, между които и на свои верни хора, за да ги предпазят от властта.

Милка Геннадиева споделила пред агента някои стратегически и тактически цели и задачи на БЗНС в изгнание.

Според нея международното положение не било изгодно за БЗНС в изгнание. Съединените щати "продали поробените народи от Изтока на Съветите". Социалистите, които управлявали цяла Западна Европа, били единствената сила, годна да се противопостави на СССР идейно и военно. Обединяването със социалдемократите било продиктувано от стратегически съображения. Западноевропейските социалисти щели да обърнат по-голямо внимание на едно движение за "освобождаване от комунистическо робство, ако в него имало социалисти и само в съюз с тях в България можело да се въведе такъв обществен порядък, какъвто желяли земеделците". Не бивало

- 5 -

да се изключва възможността у нас да настъпят съществени политически изменения, каквито засега нямало, но които зреели и в близко бъдеще щели да се проявят, както станало в СССР, където се появили Солженицин, Сахаров и др.

Генадиева разкрила и тактическите позиции за действие на земеделците в България. Тъй като комунистическата власт съществувала 31 години, техните хора били уморени, място за остра политическа борба нямало. Важна задача била да се запазят невредими малкото останали кадри. Публичните изяви трябвало да се предоставят на безпартийните и партийните недоволни интелектуалци, а земеделците да работят дълбоко конспиративно за разпространение на истинските земеделски идеи. За тази цел било необходимо да се изградят на идейна и организациона основа групи /тройки/, които да разпространяват изпращаната им от БЗНС в изгнание информация. Наложително било да се разобличава Ценко Барев, да се разгледа окръжното за неговите разколнически действия, да се засилит слуховете, че води преговори с комунистите. Земеделците трябвало да се утвърждават на работните си места и постепенно да се вмъкват в политическия апарат, да се охлаждат проамериканските настроения, като се разяснява, че освобождението може и трябва да дойде от Европа.

Като важна задача Генадиева изтъквала необходимостта да се издигне и укрепи авторитетна личност, която поне отчасти да замени Г.М.Димитров.

Райчев помолил източника за телефонен указател на столицата, а Генадиева поискала да ѝ се изпращат всички нови "идейни книги на БЗНС и комунистически, които са значими и във връзка с нашето минало и настояще".

През изтеклата година групата на Ценко Барев продължи да издава списание "Бъдеще". Поместваните материали са пропити с антисъветизъм и са насочени към дискредити-

- 6 -

ране на ръководната роля на БКП и към омаловажаване успехите в социалистическото строителство у нас. Списанието се изпраща в България по пощенския канал предимно до дейци на културата и изкуството, а има случаи и на нелегално пренасяне.

След присъединяването на БСП в изгнание към БНК, Стефан Табаков продължава да издава вестник "Свободен народ", който изпраща по пощата. Сега Табаков работел към полицията и отговарял за емигрантите от социалистическите страни.

През февруари 1975 г. в Чикаго е проведено годишно заседание на Централния управителен съвет и контролната комисия на БИФ. Отчетено е, че условията за вражеската емиграция са неблагоприятни поради сътрудничеството на западните страни с комунистическите правителства. Обсъждан е въпросът за единство на емиграцията в името на общите цели. За най-офикасно средство смята издаването на списание "Борба". Председателят на БИФ Иван Дочев посредничал с тревога съвещанието в Хелзинки и поставил задача да се активизира дейността на вражеската емиграция за проваление на неговите решения.

В управлението се водят на активна разработка 7 лица от вражеската емиграция, които работят в пропагандните централи и провеждат идеологическа подривна дейност срещу НРБ. По тези обекти през 1975 г. са проведени редица агентурно-оперативни и технически мероприятия за разкриване на техните замисли и намерения, за придобиване на информация за враждебната им дейност.

По обекта на ДОР "Релегат", невъзвръщениц в Израел, отправял злостни клевети срещу БКП и международното комунистическо движение чрез радио "Свободна Европа", Би-Би-Си и вестник "Израелски фар", по съвместен план с

ПГУ са проведени оперативни-технически мероприятия за неговото изучаване и за изучаване на връзките му в страната. Подготви се разобличаването му в прогресивния западен печат.

По ДОР "Палагал" е обект Иетоди Захариев, на работа в "Свободна Европа", беше маршрутиран аг. "Страхилов" на Софийско градско управление на МВР през април м.г. Беше установено, че аг. "Емин", на ръководство във ВГУ, има възможности за работа по обекта. Разработени са задачи за възстановяване на контакта, а впоследствие и маршрутиране на агента. От придобитите данни се вижда, че е започнало обединяване на "Свободна Европа" със "Свобода". В бъдеще всички новини щели да се получават от единен информационен център и да се разпределят по секции. Очаквали се съкращения, за да могат да се привлекат наадн хора. Захариев проявил голям интерес към цената на петрола, измененията в Кодекса на труда, почивното дело у нас и по други икономически въпроси.

Бяха установени връзките на Асея Мандиков, обект на ДОР "Тарзан", в нашата страна преди 9.IX.1944 г. и до края на настоящата година ще бъдат изучени за придобиване на подходящи кандидати за вербовка. Съвместно с отдел "Пропаганда" на МВР обектът беше разобличен чрез телевизията като бивш агент на Гестапо.

По обекта на ДОР "Гамел" - Думан Петров, на работа в "Свободна Европа", бяха установени и изучени кабинетно близките му връзки в страната. Вербуван е агент, маршрутирана е ДВ от Севлиево.

По обекта на ДОР "Бухал" - Димитър Кинкьов, беше установен оперативен контакт с близките му, съвместно с ПГУ се провеждат агентурно-оперативни мероприятия за дискредитирането му пред обществеността в ГФР.

- 3 -

Работи се за придобиване на агент по обекта на ДОР "Плъх" – Асен Игнатов.

В управлението се води и ДОР "Хищник" с обект Митко Матеев, бивш пастор, осъждан по пасторския процес, беглец в Австрия. Сътрудници на органа на вражеската емиграция "Свободен народ", изнасял сказки в капиталистически страни и злослови против нашата страна, изпраща чрез мисионери религиозна литература и парични средства на свои съмишленици и близки. Провеждат се мероприятия за разабличаването на Матеев и евентуалното му довеждане в нашата страна.

През октомври 1975 г. ДЗ "Драганов" се среща с Андрея Гърневски, председател на "Българската лига за правата на човека" в Холандия, в резултат на което беше получена информация за политическите му възгледи, за враждебната дейност на лигата и взаимоотношенията ѝ с вражеските емигрантски организации.

В политическо отношение Гърневски е привърженик на "хумания, демократичен социализъм". Оглавяваната от него лига се борела за спазване законността у нас и за изграждане на легална опозиция в социалистическа България, каквато била напълно възможна.

Лигата поддържала връзки с емигрантските организации, които били нейни колективни членове. Не одобрявала терористичната програма на Съюза на българските революционни комитети "Левски", но Гърневски проявил жив интерес към съдбата на нейния водач Арсов.

Източниците на информация за лигата били в "Работническо дело", в. "Отечествен фронт", Държавен вестник, емигранти, юристи, които имат достъп до преписки в Софийския съд, групата на Ценко Барев.

Гърневски предложил на източника да оглави изпълнителния комитет на лигата в България от 3 души, като му препоръчал да работи конспиративно. Трябвало да пропагандира идеите на лигата, непременно да влезе в ръководството на евентуално легално дружество за правата на човека у нас, да събира факти за изселване без съд, материали за политически процеси и за всякакви факти и случаи, когато са накърнени правата и свободите на личността. Приел ангажимент да изпраща на източника редовно всички материали на лигата на домашния му адрес.

Някои невъзвръщеници-интелектуалци, работещи в идеологически и пропагандни органи, центрове и институти, свързани с разузнавателни служби на противника, се възползваха от разширяващия се туристически, научен и културен обмен и осъществиха подозрителни посещения в нашата страна през 1975 г. Таква посещения направиха: Петър Увалиев /Пиер Руф/ - английски гражданин, кинопродуцент, сътрудник на българската секция на Би-Би-Си; Боли Планински - гражданин на САЩ, завеждащ българската секция на радио "Гласът на Америка"; Лебанир Делии - гражданин на САЩ, професор икономист, съветник на министъра на външната търговия на САЩ и консултант на правителството по въпросите на Балканите; Михаил Пъдев - журналист, акредитиран към Белия дом, завеждащ външнополитическата редакция на в. "Аризона-репъблик" във Вашингтон, и Марин Муидев - гражданин на САЩ, професор по международно право в университета в Лос Анжелос.

- 10 -

При посещенията си тези невъзвръщени установиха широки контакти с научни и културни дейци, с бивши хора, със свои близки, съученици и съидейници в миналото. Проявиха интерес към отрицателни процеси и тенденции главно сред интелигенцията, събираха на "тъмно" информация за състоянието на идеологическия фронт, за интеграционните процеси в СИБ, за отношенията на КРБ с балканските страни, особено със СФРЮ, по "македонския въпрос". Направиха опити да поощряват лични контакти на наши интелектуалци със Запада. Положиха усилия да си създадат база и поводи за нови посещения.

Пред отделни лица изразиха двуллично "добри" чувства към България, а пред други завоалирано демонстрираха материално благополучие, възхваляваха буржоазната демокрация и злословиха по адрес на социалистическата ни действителност.

Съвместно с ПГУ и ВГУ се съгласува въпросът за вземането на тези лица на активен опоративен отчет.

За да може Шесто управление периодически да анализира печатните пропагандни материали, издавани от вражеската емиграция, предназначени за идеологическо въздействие върху нашите граждани, да ги оценява и прави съответните изводи, както изисква заповед № 70/1974 г., необходимо е ПГУ да снабдява редовно и VI управление ДС с тези материали.

София, 17.II.1976 г.

Нап. в 3 екз.

№ 1 - ВГУ

№ 2 - ПГУ

№ 3 - VII отдел

изп. VII отдел

нап.МС

София, 17.II.1976 г. 1 екз.

НАЧАЛНИК VI УПРАВЛЕНИЕ ДС:

ген.лейтенант Иван Иванов

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

92

Строго секретно!

Екз. № 1

✓

2351

16 м. 1976

С П Р А В К А

3462 17-3 76

*Ар. Стоилов
13.03.1976
Урбански*

ОТНОСНО: оперативната обстановка във Врачански окръг по линиите и направлението на VI управление ДС през 1975 и началото на 1976 г.

Населението на окръга възлиза на 312,381 души. От тях 2,700 са от турски произход, около 9,000 от цигански и 102 гръцки политемигранти. В селищата покрай Дунав живеят 18,000 т.н. власи. Заселени са 13 лица съгласно чл. 14 от УНМ.

Във Врачански окръг има 161 учебни заведения с 2566 преподаватели и 48,358 учаци се, 1 театър, 126 кина и 4 музея.

Във вражеския контингент са включени 628 лица, главно контрареволуционни елементи, интелегенция, младежи, духовенство и др. Приведени са в известност членовете на семействата на ликвидирани от Народния съд, репресирани и засегнати от национализацията общо 505 лица.

На оперативен отчет по линиите на VI управление ДС се водят 70 дела: ДОР - 4, ГДОП - 1, ДОП - 2, ДОИ - 4 и ДОН - 59.

По линиите на VI управление ДС работят 59 агенти, от които по художествена ^жинтелигенция - 11, младежи - 6,

- 2 -

контрареволуционни елементи - 30 и др. Използват се 36 явочни квартири. През годината са вербувани 6 агента. Придобити са две нови явочни квартири, изключени са 11 агента поради изчерпване на възможности за работа. С наличната агентура са провеждани редовно срещи. Своевременно е правена проверка на съобщаваните данни и факти. Разкрито е, че аг. "Ламбов" е съобщил неверни данни за наличието на нелегална контрареволуционна група. Извършва се проверка.

1. По линия на интелигенцията

Контингентът наброява 43 души - 22 художествено-творческа и 21 от здравеопазването. Характерно за неговата нелоялна дейност е отклонението от партийната линия и социалистическия реализъм, противодържавната агитация и пропаганда, преклонението пред западния начин на живот и др.

Павлин Коцев, художник, безпартиен, водач се на списъчен отчет, посетил Франция, заявил, че и признава единствено за демократична страна, докато "управниците в България си играели с народа". Намирал, че да си "художник във Франция е голяма работа". Възнамерявал да промени своя стил на работа из основи, като "започне да работи така, както се работи във Франция".

Кирил Кънев, кореспондент на в. "Труд", водач се на списъчен отчет, се изказал, че в България не съществувала свобода на печата и на журналистическите изяви, тъй като не можело да се напише материал във вестника, в който да се критикува "из основи и от долу нагоре".

Ангел Петров, редактор на многотиражката на АЕЦ, водач се на списъчен отчет, се изказал, че учението на Маркс и Енгелс е вече остаряло. Предполагал, че в писанията на Солженицин имало голяма доза истина за съвременната съветска действителност, поради което четенето им е

забранено. Застъпвал мнение, че у нас не можело да се твори свободно и откровено. Пипел разкази и книги, в които отразявал "реалността и сега не можели да бъдат отпечатани, но след 20-30 години цели да излязат на бял свят".

2. Младехи

В окръга има над 35 000 младехи, от които 13 000 учаци се. Около 200 младехи не упражняват обществено-полезен труд. Враждебните прояви по линията се изразяват главно в подготовка, опити и бягства през граница, преклонение пред западния начин на живот и подозрителни връзки с граждани на капиталистически страни, религиозни увлечения и други.

През 1975г. е работено по 8 сигнала за бягство през границата, предимно на младехи, изпаднали под влияние на буржоазния начин на живот или авантюристично настроени, които са изяснени.

Увеличава се броят на девойките, които установяват контакти с граждани от западни страни, временно пребиваващи в окръга, в резултат на което морално деградират и се подават на идеологическа обработка. Предприемат се мерки за преустановяването на подобен род връзки.

Към враждебните и нелоялните прояви на младежта е реагирано своевременно. Профилактирани са 6 младехи, зайнслили бягство през граница. Изнесени са беседи по идеологическата диверсия пред комсомолския актив и участниците в летните средношколски бригади. За профилактична работа са използвани местния печат и радиотранслационните възли.

По линия на младежите през годината са работили 8 агенти, които са недостатъчни.

3. Контрареволуционни елементи

Контингентът от съдените за контрареволуционна дейност, бивши царски офицери и полицаи, бивши членове на БЗО и други наброява 253 души. Лицата от тази категория ома-

- 4 -

ловахават съветските и нашите успехи, изразяват недоволство от местни ръководители, злословят по адрес на партийни и държавни ръководители и възхваляват американската и китайската политика против СССР. Във връзка със съвещанието в Хелзинки, настъпи известно раздвижване сред контрареволуционните елементи, които изразяват надежда за "либерализиране на рехима у нас и съживяване на бившите политически партии", взаимно се окуражават. Цвятко Йонов, роден 1910 г., бивш полицейски началник, считал, че не бива да се губи курах, тъй като "нямало да се чака повече от 5-6 години".

Получени са данни за подготовка за изградване на нелегална група в с.Монастирице от Ангел Кунчев, бивш член на БЗО. От проведените агентурно-оперативни мероприятия е установено, че Кунчев предлагал инкриминирана литература на свои съмишленици и им препоръчвал как да я четат и укриват. Поддържал близки връзки с Марко Велковски от с. Малорад, съден за контрареволуционна дейност, водач се на ДОН по БЗО, за когото има данни, че издирва свои познати, репресирани от народната власт. Братът на Ангел Кунчев, Георги, твърдял, че разполагали с оръжие и взрив. Работата за срочното изясняване дейността на обектите и пресичането ѝ продължава.

Разкрит е авторът на анонимни клеветнически материали Манчо Тодоров, бивш полицаи, чиято дейност е документирана и обектът е предаден на съд.

4. По изпълнение на заповедта за осигуряване на ред и сигурност по време на XXV конгрес на КПСС и XI конгрес на БКП

Заповедта е разучена и са набелязани агентурно-оперативни мероприятия. Оперативните работници имат лични планове. Набелязани са мерки за обезпечаване на обществен

- 5 -

ред и спокойствие по време на конгреса. Установен е прадески-
лт контингент и е осигурено наблюдението му. Взети са мерки
за засилване охраната на затвора. Осигурено е наблюдението
на изселените за националистическа дейност лица в окръга.
На агентурата са поставени конкретни задачи.

Особено внимание е обърнато и се обръща на пове-
денето на привържениците и симпатизантите на разобличената
заговорническа група и лицата с прокитайски разбирания и
прояви.

НАЧАЛНИК VII ОТДЕЛ, VI У-НИЕ ДС

- полковник: МасаНап. в 2 екз.

№1- на др. Ст. Савов

№2- VII отдел

Изп. VII отдел

д-р Момил
15.XII.1977

116

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Секретно!
Екз. № 2

116

МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
Вж. № 10097 от 9 А XII. 1977

С П Р А В К А

ОТНОСНО: противообществените прояви с политически, криминален и друг характер сред младежта в НРБ.

В резултат на засилващата се идеологическа поддривна дейност на специалните служби и пропагандни институти на натовските страни, начело със САЩ, на отделни слабости във възпитателния процес и на влиянието на "малката правда" върху младото поколение, някои неукрепнали в морално и политическо отношение младежи и девойки деградират, ангажират се във вражески, нелоялни, криминални и други антиобществени прояви.

В структурата на политическата престъпност, извършвана от млади хора до 30 годишна възраст, най-характерни са пригответленията, опитите и бягствата зад граница, невъзвръщенствата и проявите на протурски национализъм.

Подготовка за бягство:

1974 г.	-	864 лица
1975 г.	-	907 лица
1976 г.	-	880 лица / по неокончателни данни до 30.XI.1976 г./

Направили опит за бягство:

1974 г. - 182 лица
1975 г. - 244 лица
1976 г. - 163 лица /до 30.XI.1976 г./

Изблгали нелегално през границата:

1974 г. - 151 лица
1975 г. - 104 лица
1976 г. - 75 лица /до 30.XI.1976 г./

Невъзвръщени:

1974 г. - 171 лица
1975 г. - 28 лица

Разследвани за такива престъпления:

1974 г. - 303 лица
1975 г. - 204 лица

През двете години по 70 младежи от разследваните са военнослужещи /23 от БНА и 47 от СВ/.

На съд са предавани и осъждани рецидивисти и прилагали особено опасни форми при осъществяване на престъплението. Към останалата подавяваща част млади хора е подхвърлено със средствата на профилактиката, провеждани са комплекс от мерки за оказване върху тях на положително политическо влияние, за да се оформят като добри граждани на нашата родина.

Характерен момент е, че бягствата се осъществяват главно от младежи с основно образование, неангажирани с обществено-полезен труд и военнослужещи от строителни войски.

През 1974 г. 33.5% от извършилите такива престъпления са били членове на ДКМС, през 1975 г. - 32 %, а за 1976 г. - около 30 %.

118

Основните причини за този вид престъпление са влиянието на идеологическата диверсия, лекомислие, авантюризм, националистически подбуди. Сред учениците и военнослужещите влияние за тези прояви оказват и конфликтни отношения с родители, учители и командири, а също така страх от отговорност при извършени дисциплинарни, криминални и стопански престъпления.

Ежегодно се увеличават смесените бракове /в подавляващата част – български девойки, някои от които заминават зад граница/. През 1974 г. те са били 200, през 1975 г. 219, а само за първото полугодие на т.г. – 120.

В болшинството от тези бракове партньорите са неравностойни. Водещи мотиви са материално устройване, стремеж към лек и охолан живот и бягство от общественно-полезен труд.

През последните няколко години сред младежта от турски произход се чувства засилване на враждебно-престъпната дейност, която се изразява в следните насоки:

Изолиране от българската младеж, обособяване на групи на етническа основа, изграждане на нелегални групи, издигане на лозунги за автономия, протурска националистическа пропаганда, писане заплашителни анонимни писма, поддаване на изселническа психоза, бягство през граница и др.

Младехи и девойки от тези среди, в това число ученици, студенти и млади интелегенти, слушат редовно турските радиостанции, четат и разпространяват националистическа литература, внесена от турски граждани. Обявяват се срещу мероприятията на БКП за приобщаване на българските турци към нашия народ в процеса на изграждане на развитото социалистическо общество.

Осъдени за участие в нелегални групи и
противодържавна агитация и пропаганда:

1974 г. - 6 лица
1975 г. - 10 лица
1976 г. - 3 лица / до 30.XI.1976 г./

Основна причина за извършването на националистически прояви сред младежите на протурска основа е провежданата идеологическа диверсия от страна на специалните и пропагандните органи на Турция, верски фанатизъм и враждебната дейност на туркофилски елементи.

Лицата до 30 години, извършили криминални и други антиобществени прояви, се разпределят както следва:

Опити за изнасилвания:

1974 г. - 218
1975 г. - 233
1976 г. - 150 / до 30.XI.1976 г./

Извършени изнасилвания:

1974 г. - 405
1975 г. - 427
1976 г. - 272 / до 30.XI.1976 г./

Извършители на блудство, сводничество и
хомосексуализъм:

1974 г. - 145
1975 г. - 136
1976 г. - 114 / до 30.XI.1976 г./

Настанени лица до 18 години в ТВУ:

1974 г. - 1371
1975 г. - 1401
1976 г. - 587 /до 30.VII.1976 г./

- 5 -

120

Преминали лица, членове на ДКМС, през
заведенията за отрезвяване:

1974 г. -- 4421
1975 г. -- 3917
1976 г. -- 2342 /до 30.VII.1976 г./

София-град:

1974 г. -- 841
1975 г. -- 558
1976 г. -- 318 /до 30.VII.1976 г./

Варна:

1974 г. -- 562
1975 г. -- 303
1976 г. -- 220 / до 30.VII.1976 г./

Плевен:

1974 г. -- 273
1975 г. -- 161
1976 г. -- 98 / до 30.VII.1976 г./

Лица с аморални прояви - проститутки: - към
30.XI.1976 г. -- 458.

Данните са за служебно ползване.

Нап. в 2 екз.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 17065

1-др. Б.Щерянов-ЦК на ДКМС
2-VII отдел
изп.VII отдел
нап.Савова/14.XII.1976 г.

Доразмножено в
1 екз = за ЦИАС
София, 14.XI.1976 год.

146

1a

Строго секретно!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Per. № 0907 Екз. № 3
22. XI. 1977 год.
СОФИЯ

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСВНА

С П Р А В К А

за оперативната обстановка в
страната по линия на анонимна
дейност в периода 1974-1977 г..

Др. Стошев
5.1.78
Знаков

Остатъци от контрареволуционните елементи, враждебно настроени лица, хора с неудовлетворени амбиции, психично болни, а в отделни случаи изменници на Родината, прибегват към анонимна дейност в борбата против партията и социалистическия обществен строй, против дружбата ни със СССР.

През периода 1974-1977 г. тази дейност бележи увеличение. Разпространени са 2620 анонимни материала от 897 автора които по години се разпределят както следва: 1974 - 657 от 284 автора; 1975 - 323 от 187 автора; 1976 - 800 от 268 автора и до 22.XI.1977 г. - 846 от 158 автора.

По вид анонимните материали са: 1444 писма, 981 листовки, 99 лозунга, 38 позива, 14 надписа, 8 брошури и 30 коцунетва. В последните две години се наблюдава тенденция на намаляване на лозунгите и увеличаване на писмата.

Анонимната дейност е най-активна в София, Пловдив, Варна, Благоевград, Стара Загора, Русе и Враца.

Болшинството от анонимните писма са изпращани до ЦК на БКП, Държавния и Министерския съвет, до "Работническо дело" и други централни и местни ежедневници, радиото и телевизията, окръжните комитети на БКП, министерства, обединения,

- 2 -

творчески съюзи, частни лица, а в някои случаи до капиталистически посолства и консулства у нас, до вражески радиостанции, реакционни издания на Запад.

Обикновено вражеската анонимна дейност е свързана с крупни международни събития и важни вътрешнополитически, икономически и социални мероприятия. По свой характер тя е винаги антикомунистическа, антисъветска, антидемократична, насочена против вътрешната и външната политика на партията, против интеграцията ни със СССР.

Във връзка с XI партиен конгрес, Юлският пленум и други важни събития бяха разпространени анонимки с ревизионистично съдържание, някои от които с "програмен" характер. Написани обикновено от името на мними организации, съюзи, комитети и блокове, те подстрекават към организирана борба против БКП и народната власт, против българо-съветската дружба.

В някои анонимни материали се отправят закани за терор и диверсия спрямо партийни и държавни органи.

Във връзка с договореностите в Хелзинки и Белградската среща се забелязва увеличение на анонимните материали, съдържащи хули и клевети за "погазване" правата на човека при социализма у нас и СССР.

Увеличава се анонимната дейност с националистическо съдържание. В Старозагорски, Разградски, Шуменски, Кърджалийски, Благоевградски и други окръзи, протурски националистически настроени лица изказват несъгласие с партийната политика за изграждане на единна българска социалистическа нация; в писма до турското посолство и до консултвата, до свои близки в Турция превратно тълкуват позицията на ИРБ по изселването, а някои съзнателно съобщават държавни тайни.

- 3 -

Премакедонски националистически елементи от Благоевградски и други окръзи, подбуджани от спекулациите на югославските средства за масова информация, в анонимки настояват за "самостоятелна македонска държава", за "Македония на македонците". Злословят, че БКП водела "асимилаторска политика".

Авторите на най-злостните анонимни материали прибягват до хитрости, за да не бъдат разкрити – пишат ръкопечно, с изопачен почерк, ползват пишещи машини и размножителни средства – спиртно-копирни апарати, ксерокси, циклостили, фототехника и други.

През първите три години са разкрити 281 автори или средногодишно по 90 души, някои от които особено злостни. От 1.1. до 22.XI.1977 г. са разкрити 50 автори.

Срещу 25 от разкритите анонимчици беше образувано предварително следствие, 11 са осъдени, 1 е изселен, а останалите са филтрирани. Някои са разобличени пред обществеността по месторабота или местоживееие. За членовете на БКП са давани своевременно справки в партийните органи. По наше предложение бяха изпращани за освидетелствуване и принудително лечение анонимчиците, за които имаше сигнали, че са психично болни.

Разкритите анонимни автори са от различни възрастови групи – 88 са до 30 години, 52 – от 30 до 40 години, 63 от 40 до 50 години, 45 – от 50 до 60 години и 32 – над 60 години. Възрастта на анонимчиците и вражеските им убеждения показват, че голямата част от тях е годна и за друг вид вражеска дейност.

По социално положение разкритите автори са: работници – 103, служащи – 82, учащи – 32, пенсионери – 35 и

- 4 -

неопределени - 29. С основно образование са 142, със средно - 90 и с висше - 31 автора.

По политическа принадлежност 114 са безпартийни, повечето от които с вражеско отношение към народната власт, членове на БКП - 41, членове на ДКМС - 49 и членове на БЗНС - 13.

Наред с постигнатите положителни резултати в издирването и разобличаването на авторите на анонимна дейност се допускат и редица слабости. Не е на нужното ниво организацията на работата, не се използват пълно агентурните и другите възможности на поделенията на ДС и ИМ. Не се работи настъпателно по особено опасни анонимни прояви, важни дела в центъра и окръжните управления на МВР се водят с години.

В настоящия момент в центъра и окръжните управления на МВР се водят 181 дела за оперативно издирване и 120 анонимни преписки.

Борбата против авторите и разпространителите на анонимните материали в центъра се води от отделение "Анонимки" при V отдел на VI управление ДС, което се състои от 9 оперативни работника. В Софийско градско и окръжните управления на МВР в Пловдив, Варна и Русе с тази дейност е натоварен по един оперативен работник, а в останалите окръжни управления за нея отговаря служител, който има задължения и по други линии.

За подобряване на работата по издирване авторите на анонимните материали в страната е необходимо да се направи следното:

1. В началото на 1978 г. да се проведе семинар с ОР по анонимки и началниците на VI отделения в страната, с оглед

повишаване квалификацията им по издирването на авторите на анонимни материали.

2. Да се подготви и внесе в ръководството на Министерството проект за нова инструкция за организацията на работата по издирването на авторите на анонимни материали, съобразена с настъпилите промени в оперативната обстановка по тази линия.

3. За повишаване квалификацията на оперативния състав по линия на "Анонимки" да се направи искане до органите на КГБ за изпращане наши ОР на тримесечни курсове в специалната школа в Киев.

4. За подобряване работата по издирване авторите на анонимни материали, там където тя е най-активна, да се отпуснат допълнително нови щатни бройки на следните подразделения на МВР: Софийско градско управление МВР - 3, Пловдив - 3, Стара Загора - 1, Благоевград - 1 и отделение "Експертизи" при V отдел в управлението - 1 специалист по стило-езикови изследвания.

а/ На окръжните управления МВР - Русе, Варна, Бургас, Разград, Кърджали, Хасково, по един нещатен служител.

София, ... 1977 г.

НАЧАЛНИК VI УПРАВЛЕНИЕ ДС:

Ген.-лейтенант _____

нап. в 3 екз.

1-р-вото на МВР

2-"Анонимки"

3-VII отдел

изп. полк. М.Костов

нап. Захариева/22.XI.77 г.

м.№ 9980

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

*МД 4-4
19.09.1984г.*

МРБ
МЕСТО: ..... Е ДС
Рег. № 85 ..... № 2
..... год.
СОФИЯ

*На всички служители
МД
2/80г.*

О Т Ч Е Т

*ДО
МД
2/80г.
МРБ*

ОТНОСНО: Агентурно-оперативната работа по линия
на отдел 03 през 1980 година.

I. ПО ДЕЙНОСТТА НА ПРОТИВНИКА

A. По духовенството

Настъпилите изменения в международната обстановка в резултат на политиката на конфронтация, възприета от САЩ и другите страни, членки на НАТО, създадоха условия и възможности за прилагане на нови форми и методи от страна на задграничните религиозни центрове и организации за засилване влиянието на църквите в социалистическите страни.

Анализът на данните, с които разполагаме, показва, че религиозната дейност и враждебните прояви по тази линия се намират в тясна връзка с идеологическата диверсия на противника. През последните години се наблюдава все по-засилваща се дейност на задграничните религиозни центри за проникване, оказване на влияние и активизиране на дейността им в нашата страна. Те използват възможностите, които им предоставя разширеният международен културен, туристически и друг обмен за изпращане в страната свои добре подготвени

кадри – емисари, мисионери и пр., с цел изучаване състоянието на църквите, набиране на интересуваша ги информация, даване указания за работа, оказване на материална помощ и снабдяване с големи количества религиозна литература.

За оказване на идеологическо въздействие върху наши граждани се използват и кореспонденцията, радиото и пресата. Чрез тях под религиозна обвивка се прокарват идеи насочени към подбуждане на вярващите в нашата страна към антиобществени действия.

Като спекулира с въпросите за демократизация, противникът определено разчита на въвлечане в сферата на антиобществената дейност духовенството и участниците в различните религиозни секти. Все по-често напоследък се говори за положението на вярващите в СССР, атеистичните мероприятия се противопоставят на линията за демократизация, отделянето на църквата от държавата се представя като ограничаване политическите права на вярващите.

Наличните материали показват, че специалните служби и пропагандните органи на противника определят голямо значение в съвременната идеологическа диверсия срещу социалистическите страни на религията и църквата и може да се очаква, че в бъдеще тази роля ще нараства.

Международна клерикална реакционна организация, която се използва активно от империализма за подривна дейност срещу социалистическите страни е Световния съвет на църквите /ССЦ/.

Една от основните цели на ССЦ у нас е да събира информация за отношението на БКП и държавата към религиозните общности, за състоянието на църковните кадри. Ежегодно

осигурява стипендии за специализации в чужбина на млади български богослови. Проведда злостна пропаганда срещу социалистическите страни, като използва тенденциозно подбрана информация. За оказване на натиск и откириване на пътя за религиозна пропаганда у нас ССЦ използва престоя на наши духовни лица в чужбина, участието на делегати в заседанията на отделните органи на съвета, специализанти и пр. Функционери на ССЦ разпространяват материали за "тежкото" положение на църквите в социалистическите страни, клеветнически документи и др.

ССЦ установява все по-широки връзки с БПЦ и религиозните общности у нас. Негови дейци посещават страната, установяват контакти с наши граждани и се стремят да проучват положението на вярващите и на религиозните организации и институти.

Дейността на ССЦ играе стабилизираща роля за БПЦ. Финансовото ѝ положение продължава да се подобрява. Производството и реализацията на религиозни материали се увеличава. На есенната сесия на Св.Синод беше взето решение да се изравнят заплатите на преподавателите от Духовната академия с тези в Софийския университет, както и да се увеличат заплатите на патриарха и митрополитите с 40 лева. Това говори за стабилизиране на кадрите на БПЦ.

Основни форми на вражески прояви в средите на духовенството през отчетния период си остават вражеската агитация и пропаганда, злоупотреби с материални и финансови средства, установяване на подозрителни контакти с представители на западни религиозни организации и църкви и пр.

В резултат на взетите мерки се подобри състоянието на нещата в нашите задгранични епархии, църкви и манастири.

Въпреки това обаче, противникът продължава опитите си да внесе раздори и разцепления в тях, да намали ефекта от провежданите църковно-патриотични мероприятия сред българските колонии в САЩ, Канада, Австралия и пр.

През последните години се наблюдава известно активизиране и на католическата църква у нас, главно в резултат на засилената дейност на Ватикана. Свещениците търсят нови форми за укрепване и разширяване на католицизма в страната и за легализиране на връзките си с чужбина. Организируют различни мероприятия с религиозна тематика, разпространяват религиозни материали, оказват помощ на ученици и студенти при подготовката им за изпити и в изучаването на чужди езици, обработват и привличат младежи за свещеници.

В последно време Ватиканът под различни предлози се стреми да изпраща в страната най-влиятелни ръководители на римо-католическата църква у нас, да се поставят различни въпроси и да се предявяват искания спрямо НРБ, засягащи положението на католическата църква у нас.

През отчетния период отново бяха направени искания да се признаят юридическите права на католическата църква у нас, да се подобри материалното и битово положение на духовниците, да се отворят стари и открият нови църкви, да се даде възможност на наши младежи да се обучават за свещеници във Ватикана. За постигане на тези цели Ватиканът си служи с обещания, шантаж, прибегват до хитрости. Така например въпреки категоричния отказ на Комитета по изповеданията да признае учредената миналата година без негово съгласие епископска конференция у нас, отново беше направен опит за нейното признаване под формата на епископски съвет. Направени бяха отново сондажи

за изграждане на български католически център в Рим, с което се цели да се създадат допълнителни възможности за регулярни контакти между католическото духовенство в страната и Ватикана и активизира католическата църква у нас.

Ватиканът продължава възприетата линия на подпомагане официално и неофициално с материални и финансови средства католическата църква у нас, с което се създадоха по-добри условия за привличане на младежи като кандидати за свещеници. Стпуснати бяха и стипендии за обучение на двама наши младежи в Рим.

Същевременно дават указания на католическите духовници у нас да се ограничават в контактите си с органите на властта и да не участвуват в международни форуми, или ако участвуват – то само в качеството на наблюдатели без ангажиране с конкретни изказвания и дейност.

По линия на религиозните секти въпреки нанесения им удар чрез реализацията на ГДОР "Клеветници" през 1979 г., през отчетния период се наблюдава също стремеж към разширяване на дейността както на регистрираните, така и на нерегистрираните и особено на адвентистите-реформатори. Многостранна помощ със средства, религиозна литература, указания за работа и пр. оказват задграничните клерикални центрове и организации.

Голяма активност продължава да проявява "Славянската мисия" в Швеция и нейните филиали. За отчетния период на ГКШ бяха иззети хиляди екземпляри религиозна и друга инкриминирана литература, собственост на мисията. Има данни за съществуване на нелегален канал за внос на такива материали у нас.

Освен това разполагаме с информации за наличие на циклостилни апарати в сектата на адвентистите-реформатори,

които се използват за отпечатване и размножаване на религиозно списание.

От анализа на наличните материали при нас могат да се направят следните изводи:

- Активизира се дейността на западните религиозни централи. Използват се повече емисари, мисионери и материални средства за провеждане на активна подривна дейност на религиозна основа против социалистическите страни.

- Засилен е стремежът за координация и обединяване на различните задгранични църкви, секти и религиозни организации за търсене и прилагане на нови форми и средства в борбата им против комунизма.

Б. Ционизъм, НТС, реакционни задгранични организации.

Дейността на международния ционизъм и неговите идеологически подривни центрове е насочена към внасяне на еврейско съзнание сред евреите от социалистическите страни, главно СССР, предизвикване и развитие на емиграционни настроения и желание за заселване в Израел. Световния ционизъм е планирал и подготвил нови антисъветски мероприятия. Търсят се нови пътища и форми за оклеветяване и дискредитиране на СССР.

Главната цел, която ционизма преследва по отношение на нашата страна е да обработва идеологически българските граждани от еврейски произход в подкрепа на Израел и ционизъм, да привлече Обществената културно-просветна организация на евреите в НРБ в работата на Световния еврейски конгрес /СЕК/ и я отклони от линията на БКП. С такива задачи

посети страната Нивест Фокс, представителка на Американския еврейски комитет. Тя прояви интерес към факти от антисемитски характер и в какво се изразява "нарушаването на човешките права" в НРБ, предложи финансова помощ на Израелтянския духовен съвет. По време на Сесията на Европейския клан на СЕК, през месец май, в Париж отново бе проявена загриженост от страна на цинистките ръководители. Герхард Ригер-генерален секретар на СЕК и Арман Каплан - директор на департамента за международна дейност, проведоха среща с представителите на социалистическите страни, осведомиха се за положението на евреите и като г-жа Фокс потърсиха факти и сведения за антисемитизъм в тези страни, с цел да се направят достояние на участниците в Мадритската среща.

Интерес към евреите, в България и тяхната история прояви "Историческия документален център за централна и Източна Европа от Израел, който откри българска секция и потърси съдействието на БАН и еврейската синагога.

Загриженост за "правата на човека" и евреите в НРБ прояви и Дафна Исраели, професор по социология в Тел-Авивския университет.

По линия на арменски задгранични реакционни центрове и организации разполагаме с данни, че различните политически партии са успели да преодолеят съществуващите между тях разногласия, като първостепенна роля играе "Дашнагцутюн". Продължава да се засилва международната терористическа дейност на АСА /Арменска секретна армия/. По данни на аг. "Симон" АСА действа като самостоятелна организация и не се ръководи от "Дашнагцутюн", който поддържа собствена терористична организация.

Забелязва се тенденция към едно устойчиво консолиди-

ране на силите без да се изменя характера на тяхната дейност. В САЩ всички арменски землячески организации са обединени в една/ХОМ / и фактически са престанали да съществуват като такива. Крайната цел на консолидацията е обединение на всички арменци в САЩ и възпитанието им в антикомунистически и анти-съветски дух.

Дейността на отделните арменски партии зад граница, продължава да се определя от политиката на съответните правителства и най-вече от администрацията на САЩ.

По данни на аг "Сириус", арменците в САЩ, изселили се от България, подготвят условия за разпалване на изселническа психоза сред българските граждани от арменски произход, живущи в НРБ.

По пощенския канал са прихванати 174 броя вестници и списания на арменски език, с реакционно съдържание, които са задържани. Получателите са предимно от Пловдив, София, Варна и други градове.

НТС /Народен трудов съюз/, радио "Свобода" и другите задгранични белоемигрантски организации продължават да провеждат активна подривна дейност против СССР, като използват териториите на другите социалистически страни.

От началото на 1980 г. НТС активизира своята дейност. От територията на ГФР, Италия, Франция, Холандия и други страни се изпращат материали с остра антисъветска насоченост и програмно съдържание до български институти, библиотеки, музеи и частни лица, придружени с обръщение на български език с призив след прочитане да се изпращат в СССР или да се предават на съветски граждани временно пребиваващи в нашата страна, като особено внимание се обръща на военните. До сега са

Озотдел

9

9

прихванати над 453 броя.

II. ПО ОТРАЖЕНИЕТО НА ИДЕОЛОГИЧЕСКАТА ДИВЕРСИЯ И НАШАТА РАБОТА.

1. Данни за враждебни и нелоялни прояви

Ако трябва да се даде оценка на обстановката като цяло в средата на духовенството и сектите, то може да се отбележи, че основната маса вярващи и духовенството правилно разбира положението на църквата и религията, в условията на социалистическия строй и спазва законите за религиозните култове.

Независимо от това обаче съществуват и тревожни негативни процеси и явления в средите на духовенството и сектантите. Така например църковно-сектанските среди се поддават на нелегални действия. За това говори не само реализираното през 1979 година ГДОР "Клеветници", но и някои данни за полулегална дейност на нерегистрираните секти адвентисти-реформатори, тинчевисти и други.

По своите възгледи по отношение на социалистическата действителност и положението на църквата в нашата страна духовенството не е еднородно. Мнозинството лоялно се отнася към народната власт, разбира, че религията в условията на социализма губи позициите си и остава в миналото.

В същото време има все още отделни реакционно настроени духовници, които не могат да се примирят със съществуващото положение, търсят пътища за активизиране на своята дейност и изведането ѝ извън контрола на държавните органи.

В тази връзка не е изключена възможността за консолидация на тази част от духовенството с други враждебно настроени елементи на основата на общността на възгледите по въпросите за "демократизация" на обществения живот, "защита" правата на вярващите и пр.

Заслужава внимание и дейността на духовенството в областта на социално-битовите проблеми.

Духовенството се опитва да се представи едва ли не като единствен защитник на нравствеността, който опазва хората от лоши постъпки и създава у тях високи нравствени идеали. Църквата се окачествява като пазителка и пропагандагор на вековните културни ценности, наследник на "доброто" старо време и на националните традиции. В тази насока може да се очаква още по-активна дейност през следващата година във връзка с 1300 годишнината от създаването на българската държава.

Тази пропаганда предизвиква заинтересованост от църковния живот сред някои идеологически неустойчиви елементи в средите на интелигенцията и младежта.

Б. По ционизъм, НТС, арменски задгранични реакционни центрове.

Анализа на данните придобити по агентурно-оперативен път показва, че враждебните и нелоялни прояви на българските граждани от еврейски и арменски произход и белоемигрантите живущи на територията на НР България са единични изолирани случаи.

Отделни български граждани от еврейски произход правят националистически оценки и изразяват несъгласие с позициите на партията и правителството по блискоизточния въпрос,

превратно тълкуват отделни явления и процеси от международен и вътрешен характер.

През 1980 г. не са придобити данни за враждебни и нелоялни прояви, с висока степен на обществена опасност, за лица произхождащи от средите на българските граждани от арменски произход.

През м.юли 1980 година се получи данни, че потомък на белоимигрант е създад организационен комитет в гр.Перник, със задача да издири и установи всички лица от руски произход живяли на територията на пернишки окръг, с цел провеждане на другарска среща "по стар руски обичай" и укрепване връзките помежду им. За изясняване подбудите, целите и намеренията на това събиране се провеждат активни агентурно-оперативни мероприятия.

2. ПО АГЕНТУРАТА

A. Духовенство

Към 1.01.1980 г. отделението е разполагало с 43 агенти. През отчетния период са вербувани 9, възстановени 3 и 1 е приет от друго поделение, в резултат на което агентурният апарат към 31.12.1980 г. наброява 56 агенти.

Новопридобитата агентура има при следните ОР: Ангел Желев - 2, Б.Асенов - 2 + 1 получен от друго поделение, Дамян Николов - 1 + 1 възстановен, Ц.Пеков - 1 + 1 възстановен, Г. Причкапов - 1, Е.Денчев - 1 + 1 възстановен, К.Котов - 1. Няма придобит агент ОР Гьдуров.

Наличният агентурен апарат се радпределя по съответните направления на работа в отделението както следва:

По православно духовенство:

- Духовна академия	-	12
- Светия Синод на БПЦ	-	8
- Синодално издателство	-	1
- Църковния институт	-	1
- Църковния музей	-	1
- Задгранични епархии	-	2
- Други	-	<u>7</u>
	ОБЩО:	32

Така посочената разстановка на агентурния апарат по линия на православно духовенство има условен характер защото-примерно агентурата, която работи в Духовната академия се използва не само и единствено за получаване на информация за негативни процеси и явления в самата академия, а изпълнява и други задачи – по линия на икуменизма – за придобиване на данни относно плановете и дейността на ССЦ, КЕЦ, ХМК и пр. Подобно е положението и с агентурата в другите обекти.

Анализът на така разпределената агентура показва, че добре обезпечена с наши сътрудници е Духовната академия. Агентура с много добри възможности е вербувана от средите на висшето духовенство, както за придобиване на информация за Св. Синод, така и за влияние върху реакционно настроени духовници и особено върху чужденци, временно пребиваващи по покана на БПЦ в страната или при участия в международни мероприятия у нас и зад граница.

Все още обаче не разполагаме с агентура в отделни обекти като Семинарията в Черепиш, Синетро, Утварницата, Синодалния производствен комплекс – Илиинци; не е достатъчна агентурата в Св.Синод. Необходимо е да се положат още усилия

13

за вербовка на агентура, с възможности за работа в Българските задгранични епархий, за участие в международни мероприятия по линия на икуменизма и пр.

По линия на сектите:

- петдесятна	-	7
- адвентисти от седмия ден	-	3
- адвентисти-реформатори	-	1
- конгрешани	-	4
- методисти	-	3
- баптисти	-	1
- други	-	<u>1</u>

ОБЩО: 20

Както се вижда от таблицата с по-голям брой агентура разполагаме в средите на евангелската петдесятна секта, но като вземем предвид факта, че по-голямата част от нея е вече застаряла и почти с изчерпани възможности, може да се направи извода, че общо по това направление агентурата ни по количество и качество не е достатъчна.

По линия на католицизма:

- източен обряд /унияти/	-	4
- западен обряд	-	<u>-</u>

ОБЩО: 4

Въпреки, че през последните две години бяха подобрени агентурните ни позиции по това направление, те все още са слаби, особено сред католиците от западен обряд

По-голямата част от агентурата е проверявана чрез паралелна агентура и технически мероприятия. Данни за предателство и разконспириране не са постъпвали.

Б. Ционизъм. НТС. арменски задгранични реакционни центрове.

По трите направления на отделението агентурния апарат в количествено отношение е достатъчен, но в качествено не отговаря на повишените изисквания. Някои от агентите поради изчерпване на възможностите и други причини – откъсване от интересуващите ни среди, липса на възможности за пътуване зад граница, напреднала възраст и други не са в състояние да решават стоящите пред органите на ДС задачи. Това налага да се вербова нова качествена агентура, с маршрутни възможности както зад граница, така и в страната, особено на агенти за влияние.

Не е на необходимото ниво вербовачната работа по линия на арменски задгранични реакционни центрове и организации. Капитан Цветан Вутов и лейтенант Завен Задикян през годината нямат извършени вербовки. Причините са от чисто субективен характер и би следвало да помислят по този въпрос.

В резултат на по-целенасочена работа с някои от агентите се получиха данни представляващи оперативен интерес за органите на ДС и КГБ. Чрез аг. "Спас" са придобити данни за работа на Европейския клон на СЕК /Световен еврейски конгрес/ по време на заседанията си в Париж на 5 и 6 май т.г. и емисарката

Нивес Фокс, пребивавала в нашата страна от 6 до 10 май т.г. Тя проявила интерес към живота на евреите в посетил синагогата и културния дом и предложила

парична помощ. Нейна задача била да проучи положението на евреите в европейските страни, като особен интерес проявявала към "нарушаване правата на човека" и наличието на антисимитизъм. Придобити са данни и за мероприятията на Световната сефардска федерация, Еврейската агенция, Световната ционистическа организация и Световния съвет на синагогите.

Чрез аг. "Ивановски", намиращ се за продължително време във ФРГ, са придобити данни за готвещото се в Брюксел поредно ционистическо сбирание, където наред с другите въпроси ще се разисква и въпроса, за положението на евреите в СССР.

От 16 - 30.12.т.г. в Израел ще се проведе заседание на Световната младежка сефардска организация. За целта е маршрутиран аг. "Маринов", който ще вземе участие в работата ѝ

Подготвени и изпратени за обучение в равинската школа в Унгария агентите "Николов" и "Живко".

Информация с оперативна стойност е получена чрез аг. "Симон". Придобити са данни за проведения в Ливан конгрес на "Дашнагцутюн" и състава на неговия централен комитет, организацията на АСА /Арменска секретна армия/ и други арменски терористични организации.

Използувани са естествено създадите се условия, при частни или служебни посещения на агенти в капиталистически страни, с центрове на противника, да им се поставят за изпълнение на наши задачи.

Агент "Благой" при посещенията си в Англия и Франция придоби информация за политическия и организационен живот на арменците живущи в тези страни.

Агентите "Варушан" и "Сириус" дадоха данни за състоянието на арменската колония в САЩ, организацията и дейността на арменската църква.

Агент "Емил" при служебното си пътуване в Швейцария, по наше указание, осъществи среща с невъзвращенец, активно работещ за "арменската кауза", който го е свързал с други активисти. На едно от лицата е заведен ДОП.

В. Групата за издирване и опазване на исторически паметници.

Все още Групата в центъра не разполага с агентура. Придобити са 11 ДВ, от които 4 консултанти и 7 за издирване на архивни документи и други материали, представляващи паметници на културата.

Установен е оперативен контакт с обекта на ОП "Скакалец", гражданин на ФРГ. Има утвърдено предложение и съвместно с ВГУ-ДС се работи за провеждане на М - 100.

3. ПО ДЕЛАТА НА ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

<u>Към 1.01.1980 г.</u>	<u>Към 31.12.1980 г.</u>
ГДОР - 1	1
ДОР - 8	8
ДОП - 4	7
ДОН - 14	14
ОМ - 107	108
КД - 22	28

Всички дела се водят под окраска "идеологическа диверсия и 1 ДОП за контрабандни и валутни престъпления".

През отчетния период са закрити 1 ДОН /обекта починал/, 1 ДОП -реализирано /ДОП "Невестулка"/ и 2 ОП - поради това, че чуждестранни обекти са спрели да посещават страната ни.

Новозаведени са: 4 ДОП, 1 - ДОН и 3 - ОП с окраска "идеологическа диверсия" и 1 ДОН за контрабандни и валутни престъпления.

По линии са както следва:

А. Духовенство:

1.01.1980 г.	ЗАКРИТИ	РЕАЛИЗИРАНИ	НОВООТКРИТИ	31.12.1980г
Г Д Д Д О К Д О О О П Д О Р П Н Р	Г Д Д Д О К Д О О О П Д О Р П Н Р	Г Д Д Д О К Д О О О П Д О Р П Н Р	Г Д Д Д О К Д О О О П Д О Р П Н Р	Г Д Д Д О К Д О О О П Д О Р П Н Р
- 7 1 7 16 11	1 2 1		2 1 1 2	7 3 7 15 12

Новозаведени дела на оперативен отчет са:

- ДОП "Зюграф", с обект Ангел Антонов Малев, 35 годишен икснописец на свободна практика, религиозен фанатик. Делото е заведено въз основа на данни за подозрителни контакти с дипломати от гръцкото посолство в София и с обектите на разработка "Фарисей" и "Лукавия", гръцки граждани, специализанти в Духовната академия.

- ДОП "Нахалния", с обект Найден Изков Бочев, председател на незаконна религиозна секта, въз основа на данни, че работи активно за възстановяване дейността на сектата в страната.

- ДОН "Хрисимия", с обект Франц Нонов, католически свещеник, съден за шпионаж по време на католическия процес 1952 г.

По-важни дела на оперативен отчет:

- ДОР "Лукавия", с обект Коста Нихоритие, гръцки гражданин, студент в Духовната академия и ДОР "Фарисей", архимандрит Панталеймон, гръцки специализанти в Духовната академия.

18

Придобити са допълнителни данни за връзките им с гръцките специални служби, както и документация на факти и прояви, уличаващи ги в спекулативна дейност, които ще се използват за компрометирането им.

– ДОР "Непокорния", с обект Крустю Цветков Пентов, 30 годишен, активен член на нерегистрирана религиозна секта "адвентисти-реформатори".

Установено е, че обектът организира и ръководи печатната дейност на сектата, която разполага с 2 циклостилни апарата, поддържа връзки с мисионери на задгранични религиозни централи и пр.

– ДОР "Подлец", с обект архимандрит Георги Елдъров, ръководител на българската секция при радио "Ватикана".

През настоящата година се получи данни, че е назначен от Ватикана като отговарящ за всички българи-католици зад граница.

– ДОР "Хищник", с обект Митко Матеев Димитров, бивш пастор, съден по пасторския процес през 1949 г., беглец, жив. в Западна Европа.

В резултат на проведени компрометиращи го мероприятия е изолиран от активна религиозна и друга подривна дейност.

– ДОН "Вампир", с обект Методи Стратиев, епископ на католическата униатска църква у нас.

От придобитите данни може да се направи извода, че Стратиев продължава да развива активна религиозна дейност, насочена към укрепване позициите на католическата църква у нас поддържа регулярни контакти с емисари на Ватикана, от които получава материална помощ и конкретни указания за работа, за

което не информира Комитета по изповеданията в нарушение на Закона за изповеданията. Прави опити за създаване на български католически център в Рим, с оглед даване официален характер на връзките с Ватикана.

По контролните дела

– През отчетния период по наши указания Окр.у-ние МВР Бургас откри ДОР на ИР Стела Иванова – Прасен, на работа в "Славянската мисия", Швеция, поддържа контакти със сектанти в страната, организира и ръководи внасянето и разпространението у нас на големи количества религиозна литература и др.

Разработката се води на контрол при нас. Оказана е помощ на Окръжно у-ние МВР Бургас при набелязването на конкретни агентурно-оперативни мероприятия по делото.

– Въз основа на потвърдени данни за наличие на нелегален канал за внос на религиозна литература в страната с участието на трима синове на пастори от Русе, Окръжно у-ние МВР-Русе откри ГДОР. На място беше оказана помощ в разработването на плана по делото, изпълнението на който контролираме

– Чрез ДЗ от гр. Русе беше разкрит нелегален канал за внос на религиозна литература – Зап.Европа – Румъния –СССР Съгласувано с у-ние 05 КГБ и съвместно с Окр.у-ние МВР Русе продължава работата за прихващане на канала и провеждане на оперативна игра.

– Конкретна помощ беше оказана и на Окр.у-ние МВР-Перник по воденото на контрол при нас ДОР "Католик". Обектът беше профиликтиран и делото премина в ДСН.

– Разгледана беше в ръководството на управлението

работата по воденото на контрол при нас ДОН "Светицата" -обект на 07 районно управление МВР - Софил. Проведени бяха съвместни мероприятия с 05 у-ние КГБ и в резултат на постъпилата допълнителна информация за обекта беше взето решение да се ограничат възможностите му за контакти с чужденци като се премести на друга работа.

Б. Ционизъм, НТС, арменски задгранични центрове

Към 1.01.1981 година в отделението се водят следните дела:

а. По линия на ционизма

18071-106

- ДОР - 1, с окраска идеологическа диверсия
- ДОП - 1, с окраска идеологическа диверсия
- ДОН - 1, за идеологическа диверсия
- ОП - 9, заведени на емисари на ционизма, от тях две са открити през 1980 година.

б. По линия на арменски задгранични реакционни центрове и организации

6 изготв. КЗ / или
1 ДОР
2 ДОН
3 ОП

18077-106

- ГДОР - 1, с четири обекта, с окраска идеологическа диверсия.
- ДОП - 1, с окраска идеологическа диверсия, заведено през 1980 година.
- ДОН - 4, за идеологическа диверсия.
- ОП - 5, заведени на емисари на арменските задгранични реакционни центрове и организации.

По линия на НТС

4-2 НТС - 47

- ДОП - 1, с окраска идеологическа диверсия
- ДОН - 2, за идеологическа диверсия

1 записки - 76
8077 сван

указ - няма
1-ГД.
2-ДОР - НТС. 18077-71к.

21

21

ОП - 76, заведени на емисари на НТС

Общо в отделението се водят следните дела:

ГДОР - 1, ДОР - 1, ДОП - 3, ДОН - 7, ОП - 90.

Към

1.1.198: -" - 1, -" - 1, -" - 2, -" - 7, -" - 88

- През отчетния период на контрол в отделението са водени 8 дела: Перник - 1, Варна - 2, Пловдив - 4, Габрово-1. Помощта която сме оказвали се е изразявала в изготвяне на планове, провеждане на съвместни агентурно-оперативни мероприятия, както на територията на съответните окръзи, така и при идването на обектите в София.

- По-важни дела по които е работено са:

ГДОР "Палци" - съвместна разработка с органите на ОБ управление КГБ. През м. октомври т.г. наш оперативен работник посети г.Ереван, АССР, където бяха обсъдени постигнатите резултати и набелязани нови съвместни мероприятия по разработката, с цел приключването ѝ през 1981 г.

-- От 5-6.05.1980 г. в Париж, Франция се проведе заседание на Европейската секция на СЕК. За придобиване информация по разглежданите въпроси и взетите решения бе маршрутиран агент "Спас". Получените данни бяха високо оценени от ръководството на управлението и КГБ.

От 18 до 30. _____ 1980 г. в Йерусалим-Израел ще се проведе заседание на Световната младежка сефардска организация. За участие в работата ѝ е маршрутиран аг. "Маринов".

На ционистическите центрове разположени в Израел и други западни страни е открито литеино дело.

21

В. Групата за издирване и опазване на историческите паметници.

Към 1.1.1980 година на производство се водеха 4 дела на оперативен отчет, от които ДОП - 1 и ОП - 3.

Реализирани са 3 оперативни дела, от които по-характерни са ДОП "Невестулка", водено от Групата и КДОП "Нумизмат" водено на производство в окръжно управление МВР-гр.Пловдив.

- ДОП "Невестулка" - окраска "контрабандни и валутни престъпления" с културни ценности се водеше на Василка Дочева Миндалова, от София, домакиня, съпруга на бивш рентиер и търговец на едро. Дъщерите ѝ Минка и Велислава са невъзвращенци и живеят във ФРГ. Минка работи в радиостанция "Дойче веле", сътрудничи на "Свободна Европа" и се уличава в услуга на специалните служби на САЩ.

Престъпната дейност на обекта се изразяваше в:

- разпространение на клеветнически твърдения срещу БКП и НР България и злословие по адрес на най-отговорни партийни и държавни ръководители;

- подбуждане на отделни лица към измяна на родината и оказване на вредно идеологическо въздействие върху широк кръг от познати.

Разкрит и пресечен бе организиран и използван от Василка Миндалова и дъщерите ѝ Минка и Велислава нелегален канал за изнасяне на културни ценности от страната в чужбина.

Поради напреднала възраст - 70 годишна обектът не беше подведен под съдебна отговорност, а профилактирана от Главно следствено управление на МВР. Заедно с Миндалова бяха профилактирани и 9 други лица, съучастници в престъпната ѝ

23

23

дейност. Предотвратени бяха 3 случая на измяна на родината и конфискувани чужда валута и 8 икони, възлизаци на 4,000 лв.

Случаят бе публикуван във в-к "Труд" под заглавие "Госпожата се тревожи" и излъчен по Радио София, озаглавен "Засечка по линията София-Кьолн".

- КДОП "Нумизмат" се водеше на ст. научния сътрудник Христо Дямбов, директор на Археологическия музей в град Пловдив.

В процеса на воденето на делото и реализацията бе доказано, че някои от най-ценните монети в музея са подменени с фалшификати. Липсват единственият в страната печат на цар Иван Александър, 6 колективни находки и 1260 бр. златни, сребърни и други монети, възлизаци по каталог на 143,642 лв.

Обектът е подведен под съдебна отговорност. Информирани са ръководството на Комитета за култура и ОК на БКП - гр. Пловдив.

Случаят б. изнесен във в-к "Отечествен фронт" под заглавие "Тайствените похищения в Археологическия музей в гр. Пловдив".

Към 31.12.1980 година на отчет в Групата се водят 4 оперативни дела, от които ДОП - 1 /новозаведено/ и ОП-3.

От тях по-характерно е ДОП "Кърлеж" - окраска "контрабандни и валутни престъпления", с обект Георги Стойлов Чушев, 46 годишен, художник - иконописец на свободна практика, безпартиен.

Делото е заведено през м. април 1980 г. въз основа на данни от агентура, ДВ и от М "Пирин" уличаващи обекта в престъпни връзки с ИР и използван от него и тях канал за незаконно изнасяне на културни ценности от страната в чужбина.

24

По делото се провежда М "Родопи" и се използват 2 агенти, държани на връзка от СГУ-МВР. Придобити са данни, от които е видно, че обектът е нелоялно настроен към народната власт, поддържа подозрителни връзки с ИР от средите на вражеската емиграция и извършва валутни престъпления с културни ценности.

На контрол от Групата се водят 3 оперативни дела - ГДОА- 1 и ДОП - 2.

- КГДОР "Иконописци" - окраска "контрабандни и валутни престъпления" с културни ценности с 3 обекти, се води на производство в окръжно управление на МВР гр.Кърджали.

Престъпната дейност на обектите е документирана и предстои делото да се реализира.

- КДОП "Хитрец" с обект Асен Хаджикостов и КДОП "Хемелион" - окраска "контрабандни и валутни престъпления", с обект Димитър Николов се водят на производство в окръжно управление на МВР гр.Стара Загора.

Има утвърдено предложение и предстои КДОП "Хитрец" да се реализира чрез оперативно подхождане към обекта.

По задграничните центрове и каналите на международния обмен

- По Ватикана

- Нови данни за плановете и намеренията на Ватикана за укрепване на католическата църква у нас бяха получени в резултат на проведените комплексни агентурно-оперативни и технически мероприятия през м.юни т.г. по официално пребиваващите в страната архиепископ Луиджи Поджи, член на

25

25

Съвета за обществени работи при Ватикана и Франческо Маркизано, зам. секретар на конгрегацията на просветата при католическата църква.

- Маршрутиран е агент, на ръководство във ВГУ до Ватикана с разработени от нас конкретни задачи.

- По линия на ССЦ, КЕЦ, ХМК и други икуменически организации

- За участие в мероприятията на тези организации периодически, при необходимост, е маршрутирана ^{наша} агентура с конкретно разработени задачи и линия на поведение, в резултат на което е придобита ценна оперативна и политическа информация, води се борба с опитите за внасяне на разногласия между църквите от социалистическите страни, подкрепят се положителните аспекти в работата на организациите като цяло или на отделни техни органи и пр.

- По линия на задграничните религиозни протестантски центрове и организации, ("Славянска мисия", Швеция; "Подмолен евангелизъм" и "Мисия за евангелизиране на комунистическите страни", САЩ и др.).

- Въз основа на придобити данни от наши източници и информации, получени от у-ние 05 КГБ за активизиране опитите на противника за нелегално внасяне и разпространение в НРБ на големи количества религиозна литература през отчетния период, бяха разработени конкретни агентурно-оперативни мероприятия съвместно с ВГУ за разкриването им по линия на международния автомобилен превоз, в резултат на което бяха задържани и недопуснати в страната няколко микробуса

с религиозна литература, конфискувани хиляди библии, магнетофонни касети, филми и други материали с религиозно съдържание. Получиха се данни за съществуване на нелегален канал за внос на такива материали през гр. Русе, които се потвърдиха и е заведено ГДОР на ангажираните в тази дейност лица от Русе. Установени са редица мисионери на задграничните религиозни организации, които са заложили в системата за граничен контрол и са информирани братските органи за сигурност. Разкрит е и канал за внос на религиозна литература в СССР от Румъния и се работи в насока продождане на оперативна игра с противника.

Придобити са данни за 36-то заседание на Европейски съвет на еврейските общини, проведено се в Мадрид, изяснен е характера на съвета, неговото място и роля в световното ционистическо движение.

Установен е и се затвърждава контакта с представителя на Американския еврейски комитет – Нивес Фокс, чрез която е придобивана информация за мероприятия на международния ционизъм, разширени са възможностите за получаване на оперативна информация и в бъдеще.

За работата на поредната сесия на Европейската секция на СЕК / 4,5 май 1980 г. – Париж / бяха получени данни от аг. "Спас". Изяснени и уточнени са становищата на отделни ръководители на ционизма по проблемите в Близкия изток, "положението на съветските евреи" и др. Придобити са данни за бъдещи мероприятия на международните ционистически организации.

По време на гостуването си в ГФР аг. "Александър" изпълни задачи по радиостанция "Свобода". Придобити са

данни за структурата на станцията и нейните задачи. Установен е контакт с някои от служителите ѝ и са създадени предпоставки да се задълбочат и развиват.

Чрез маршрутирана агентура в САЩ се получиха данни за състоянието на арменската църква подчинена на Ечмиядзин, за отношението ѝ към АССР и СССР. Данни за арменския политически живот за дейността която развиват арменците изселили се от България в САЩ. За тяхната културно-просветна организация "Аракс" и пр. Получиха се агентурни данни за "Дашнагцутюн" и арменската секретна армия /АСА/. За състава на ЦК на "Дашнагцутюн" и някои по-характерни нейни действия и други.

4. По сигналите

През отчетния период са получени 43 сигнала: 22 от агентура, 3 от доброволни заявители, 6 от ДЛ и 1 от оперативно техническо мероприятие и останалите от други служби на ДС - МВР.

От 24-те изяснени сигнали *12* са се потвърдили; 5 са приключени с профилактика; 4 са предадени на други служби; 2 са прераснали в ДОП и 1 е задържан и предаден на следствените органи. Продължава работата по 19 сигнали.

По характер на вражеска дейност се разпределят както следва:

- за активна религиозна дейност в нарушение на закона за изповеданията - размножаване и разпространение на религиозна литература, провеждане на религиозни сбирки извън молитвените домове, обработване на младежи и привличането им в сектите и пр.

- за вражеска агитация и пропаганда;
- за подозрителни връзки с чужденци;
- за нелегално извеждане на обект на ГДОР "Клеветници";
- за изнасяне на ценни архивни документи от Църковния институт в чужбина;
- нелегално действащи канали за изнасяне на културни ценности;
- намерения за изнасяне на културни ценности от страната в чужбина;
- притежавани или укривани паметници на културата.

В резултат на проведената разяснителна работа от страна на Групата по издирване и опазване на културни и исторически паметници сред ОР в Центъра и окръзите се получи повече сигнали по това направление, по-характерни са следните:

- сведенията от ДВ "Николай", че Георги Булев от гр.Разград и турския гражданин Исмет Чауш имат договорка за изнасяне на 400 кг. сребро и нумизматични монети от страната в Турция и Австрия.

Проведена бе комбинация за проверка на сигнала и данните се потвърдиха. Предстои да се заведе ГДОП.

- данните получени от ПГУ - ДС за действащ канал за изнасяне на културни ценности по р.Дунав от гр.Русе за Австрия.

Има данни, че каналът се използва от ИР Кунчо Кънев и по него е изнесена икона, която била оценена от австрийски специалисти за 40,000 щатски долара;

99

29

- изчезването на около 200 бр. оригинални писма на видни френски писатели, били притежание на Георги Стоянов Георгиев, публицист, починал.

Има утвърден план и съвместно със СГУ -МВР се провеждат мероприятия за издирване и изземване на писмата.

По-най важните сигнали е реагирано своевременно и са проведени мероприятия за срочното им изясняване.

5. По контингент

Дейността на вражеския контингент по линия на духовенството се изразява в следното:

- Вражеският контингент от средите на православно духовенство повиши активността си през отчетния период. Получиха се повече от друга година данни за вражески изказвания. Отправят се злостни клевети по повод на различни вътрешни и международни събития, партийни и правителствени мероприятия, правят се презратни изводи от събитията в Полша и пр., което показва, че при усложнена обстановка реакционното духовенство е годно да започне и по-остра вражеска дейност.

- Дейността на контингента по линия на сектите се изразява главно в нарушение на закона за изповеданията - организиране на религиозни служби по частни домове, отпечатване, размножаване и разпространяване без разрешение на религиозна литература, установяване и поддържане на връзки с емисари на задгранични религиозни центрове и организации, от които получават материална помощ, указания за работа, религиозна литература, а от своя страна им предоставят информация

за състоянието на протестантските църкви у нас.

- Вражеският контингент от средите на католическото духовенство поддържа подозрителни контакти с мисионери на Ватикана, които информират за положението на църквата им в страната, изразяват недоволство от "липсата на религиозна свобода" у нас, полагат големи усилия за привличане на младежи за свещеници и девойки за монахини и пр.

По това направление общо взето контингента е установен, но не е обезпечен достатъчно с агентура.

По линия на сектите и православно духовенство вражеският контингент не е напълно установен.

Вражеският контингент по линия на ционизма, арменски задгранични реакционни центрове и организации е уточнен, съгласно министерска заповед № I-20/20.01.1978 г., образувани са преписки и регистриран в отдел 03-ДС.

Подобрена е работата по агентурното покритие на контингента, но същевременно се долавят неговите проявления, но в това отношение все още има какво да се желае. Необходимо е по лицата от тази категория посещаващи капиталистическите страни, по различни поводи да се провеждат мероприятия за изясняване подозрителните им връзки зад граница и в страната. Да се окаже конкретна помощ на окръжните управления за доуточняване на вражеския контингент.

Прояви на остра вражеска дейност от лица включени в контингента, по направленията на отдела не са установени. Някои от тях изразяват несъгласие с политиката на партията по националния въпрос.

6. По профилактиката

– През отчетния период по линия на духовенството са профилаксирани 10 лица: 7 по религиозни секти, 2 по католицизма и 1 по православно духовенство.

В тази връзка следва да се отбележат ежедневните ни контакти с Комитета по въпросите на БПЦ и религиозните култове при Министерството на външните работи, в резултат на което са предотвратени нецелесъобразни назначения, премествания на пастори от едно място на друго, ликвидирани са редица опити за активизиране на религиозната дейност и пр.

По повод на някои слабости, пропуски и грешки в издателската дейност на БПЦ са взети мерки за назначаване на хонорар на консултант по печата, с което считаме, че ще се ликвидира това негативно явление.

Съгласувано с Комитета и съвместно с Окръжно у-ние МВР – Пловдив бяха взети мерки за ликвидиране на някои негативни процеси и явления в Бачковския манастир.

Съвместно с Комитета за култура не беше допуснато монтиране на часовник-дарение от ИР на Петропавловския манастир – гр.Лясковец поради политическа нецелесъобразност.

Съвместно със Соф.окръжно управление МВР беше предотвратен събор на сектата адвентисти-реформатори.

– С отдел "Задгранични паспорти" МВР и паспортна служба на СГУ е съгласувана работата по паспортните преписки на лицата от еврейски, арменски и белоемигрантски произход. В резултат на това преписките минават през отделението за мнение и вземане на отношение. С някои от лицата се провеждат профилактични беседи, с цел предпазването им

от идеологическа обработка при пребиваването им зад граница.

Осъществява се контрол на пристигащата от задграница по официалния пощенски канал литература с антисъветско и националистическо съдържание и се вземат ефикасни мерки за неразпространението ѝ сред българските граждани от еврейски, арменски произход и белоемигрантите живущи в страната.

По наша инициатива във в. "Еврейски вести" се публикуват статии разобличаващи международният ционизъм.

— По линия на Групата за опазване на паметниците чрез Главно следствено управление на МВР са профилактирани общо 11 лица. Две от тях бяха разобличени пред колектива на Министерството на съобщенията и уволнени дисциплинарно.

На средствата за масова информация бяха дадени за публикуване и разобличаване пред обществеността, част от престъпната дейност на реализираните оперативни дела "Невестулка" и "Нумизмат". Статията "Тайствените похищения в Археологическия музей" в гр. Пловдив, публикувана във в-к "Отечествен фронт" се оказва особено полезна, раздвижи колективите на националните и окръжните музеи и стана повод за оглеждане и вземане от тях на допълнителни мерки по опазването и съхранението на движимите паметници на културата в страната.

III. ПО ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТАТА

През следващата година нашите мероприятия следва да се насочат към:

— укрепване оперативните позиции отгоре до долу в ръководните звена на религиозните и други организации по линия на отдела.

33

- създаване на агентура за влияние, способна със своя авторитет да оказва нужното за нас въздействие върху негативните процеси в средите на обектите обслужвани от отдела;

- да се провеждат активни агентурно-оперативни мероприятия съвместно с Окръжните управления на МВР, по установените емисарии на духовенството, ционизма, арменските задгранични центрове и организации и НТС при посещенията им в страната;

- повишаване качеството на профилактичната работа, като се обърне още по-голямо внимание на ликвидирането на условията, в резултат на които могат да възникнат нежелателни, политически вредни процеси и да прераснат във враждебни действия. В тази връзка да се подобри взаимодействието ни с Комитета по вероизповеданията, ръководството на ЕКПО орг. "Ереван" и с органите за масова информация;

- подобряване координацията и взаимодействието с Окръжните управления на МВР;

- да се очертаят по-ясно и трайно ролята и мястото на Групата в системата на МВР и Об-ние ДС и при възможност да се подсилат с допълнителни бройки от наличния щат;

- да се подобри, конкретизира и постави на планова основа взаимодействието на Групата с XIV отдел на ПГУ-ДС, ВГУ и ДНМ;

- въз основа на анализ на досегашната оперативна дейност и опит да се преценират задачите на Групата и се внесе в ръководството на Министерството съответно предложение.

Прин. ред: 1/44577; 44569; 44570

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 03

-полковник:

/Т.Тодоров/

и отражението на полските събития, нарастна броят на враждебните антисъветски прояви, изразяващи се предимно в противодържавна агитация и пропаганда.

От броя на българските граждани, ангажирани се в различни видове вражеска и непоялна дейност по линиите и направленията на работа на Об управление ДС по години и общо за периода, делът на засечените в антисъветски прояви е както следва:

1979 г.	-	5223	-	107	-	2.05%
1980 г.	-	5027	-	294	-	5.85%
1981 г.	-	5358	-	183	-	3.42%
<hr/>						
Общо:	-	15608	-	584	-	3.74%

Намаляването на проявите през 1981 г. се дължи на взетите от нас допълнителни оперативни, профилактични и наказателни мерки във връзка с 26 конгрес на КПСС, 12 конгрес на БКП и събитията в ПНР.

По линия на интелигенцията през периода са засечени 115 лица, които по години се разпределят така: 1979 г. - 8 /художествено-творческа - 3, научна - 1, здравна - 4/; 1980 г. - 67 /42, 4, 21/; 1981 г. - 40 /25, 5, 10/.

Най-характерните прояви сред интелигенцията на антисъветска основа се изразяват в отправяне хули и клевети против съветската действителност и реалния социализъм, българо-съветската дружба, одобряване дейността на "дисидентите" и зпословене, че в СССР няма истинска демокрация и условия за творческа изява на личността, клеветнически об-

3

3

винения срещу КПСС за събитията в Полша, Афганистан и Кампучия, омаповажаване достиженията на съветската наука и техника и др. Журналист от БТА, безпартиен, застъпвал становище, че СССР постъпвал спрямо Афганистан от позиция на велика сила, а не от някаква напешаща необходимост. Скулптор на свободна практика от София хулел съветското партийно и държавно ръководство и социалистическия строй. Научен сътрудник от Института по изкуствознание, безпартиен, и съпругата му, редактор в сп. "Септември", членка на БКП, клеветили, че кадровите промени в ЦК на БКП "зависели изцяло от руснаците". Творчески работник от Института по литература коментирал, че СССР изостава в научно-техническо отношение от САЩ. В края на миналата година бе отпечатана книгата "Фашизмът", в която под прикритието на привидно научен подход се внушават аналогии между фашистката и социалистическата държава. Лекар, завеждащ клиника в Топбухин, клеветил, че СССР "диктува съдбините на чуждите народи", в т.ч. и въвеждането на военното положение в Полша.

От средите на младежта, студентите и преподавателите през периода са засечени 146 лица, от които учители - 51, преподаватели във ВУЗ - 31, студенти - 31, служаци - 13, ученици - 10, работници - 6 и младежи, незаети с общественополезен труд - 4. По години същите се разпределят: 1979 г. - 34, 1980 г. - 47 и 1981 г. - 85.

Наред с проявите, характерни за интелигенцията, тези категории български граждани, макар и в отделни случаи, се ангажират в по-остра форма на антисъветска дейност,

У

4

каквато е писането и разпространението на вражески анонимни материали. Учител в Котел клеветил, че Съветският съюз води агресивна външна политика за завладяване на чужди територии. В тази връзка си поставил за цел "да отваря очите на своите ученици". Негов колега от Пазарджик зпословил, че след Втората световна война СССР разширил границите си за сметка на социалистическите страни, а сега предстояло да направи същото с Афганистан и Иран. Младеш от Варна, член на ДКМС, е разкрит като автор на анонимно писмо до попския консул в града, в което заплашвал, че ако СССР се намеси в Полша и се стигне до "повторение на кланетата подобни на тези в Унгария, Чехословакия и Афганистан, то българите щели да се вдигнат на стачна борба". Студент от СУ "Кл.Охридски" повтарял клеветите на вражеската радиопропаганда, че съветски самолети безогледно бомбардирали афганистански села и градове. Друг студент разпространявал слух, че Полша била окупирана от 200-хилядна съветска армия.

Сред реакционното духовенство са засечени общо 11 лица, от които през 1979 г. - 3, 1980 г. - 4 и 1981 г. - 4. Свещеник от Ловеч зпословил, че САЩ имали военно превъзходство и при евентуална война щели да победят СССР. Двама студенти от Духовната академия клеветили, че СССР изпращал в Полша "червени барети" под формата на туристи.

По линия на протурския национализъм са засечени 12 лица - 1980 г. - 5 и 1981 г. - 7. Български турчин от Шумен, пекар, клеветил, че СССР и НРБ редовно снабдявали с оръжие левите турски терористи. Изразил желание чрез гражд-

5

5

данска война Турция да се очисти от комунистите, които мислят по "руски образец". Учител в с. Цар Самуил, Сипистренски окръг, член на ДКМС, на събрание за 26 конгрес на КПСС грубо апострофира докладчика с думите: "Стига сте ни говорили за този конгрес, вече до болка ни втръсна да слушаме за него".

От контрареволуционните елементи в антисъветски прояви са се ангажирали 276 лица: БЗО – 74, бивши легионери – 42, бивши полицаи – 20, дейци на бивши буржоазни партии – 28, царски офицери – 7, потомци на бивши хора – 7 и новопроявяващи се – 98. По години те се разпределят: 1979 – 57, 1980 – 128 и 1981 г. – 91.

Антисъветските прояви на контрареволуционните елементи се изразяват в остри хули и клевети против външната и вътрешната политика на КПСС и съветската страна, видни партийни и държавни ръководители, интеграцията и пълното сближаване между НРБ и СССР. Бивш лидер на БЗО от Дом злословил, че съветските войски избивали народа на Афганистан. Репресирани легионерски ръководител от Ст. Загора клеветил, че отговорен съветски партиен и държавен ръководител упражнявал натиск върху ЦК на БКП за отстъпване Пиринския край на СФРЮ. Царски офицер от София клеветил, че съветските хора гладуват, но скоро щели да надигнат глава.

През периода бяха разпространени 270 анонимни вражески материали с антисъветско съдържание и извършени козунствени актове от 52 лица, 24 от които са разкрити. Това са предимно контрареволуционни остатъци и техни потомци, както

6

6

и отделни средношколци и новопроявяващи се лица. Неизвестен автор изписа няколко пъти върху оградата на съветското посолство вражески лозунг и хитперистка свастика. До посолството беше изпратено и анонимно писмо, в което авторът се обявява против "съветската агресия" в Афганистан. Разкрит анонимчик от София, медицински фелдшер, изпрати 37 писма до есперантските съюзи в Западна Европа и Латинска Америка, с клевети, че СССР бил "световен жандарм".

От анализа на получените данни може да се направи изводът, че враждебните и непояпни прояви на отделни български граждани на антисъветска основа са в пряка зависимост от усложненията в международната политическа и оперативна обстановка /събитията в Афганистан и Полша, бойката на "Олимпиада-80" от САЩ, ФРГ, Япония, Мадридската среща и др. Високият ръст на антисъветските прояви през 1980 г., съотнесен към предаванията на вражеските радиостанции, в които пропагандните материали с антисъветска насоченост заеха основно място в програмите им за същата година налага и извода, че в по-голямата си част тези прояви се провокират предимно от подривната дейност на външния противник.

Социално-политическата характеристика на лицата с антисъветски прояви общо за периода е следната: възраст - от 19 до 30 г. - 101, от 31 до 50 г. - 264, над 50 г. - 219; произход - буржоазен - 163, от семейство на спужащи - 248, селски - 125, работнически - 48; образование - основно - 138, средно - 212, поувисше - 34, висше - 200; политическа принадлежност - безпартийни - 476, ДКМС - 70, БЗНС - 10, БКП - 28.

у

i

Сред възрастовата група от 31 до 50-годишна възраст най-изявени са контрареволуционните елементи и лица от средите на педагогическата, художествено-творческата, научната и медицинската интелигенция. В сравнително големия брой на лицата над 50 години, относителният дял на проявите на контрареволуционните елементи също е значителен. Във възрастовата група до 30 години преобладават студенти, млади творци и потомци на контрареволуционни елементи. Лицата до 18 години са 10 /средношколци/.

Най-голям е броят на лицата, произхождащи от семейства на служачи, сред които на първо място са тези от педагогическата интелигенция, следвани от контрареволуционните остатъци и отделни представители на художествено-творческата, научната и медицинската интелигенция. Сред лицата с буржоазен произход, 85% са от средите на контрареволуционните елементи, които използват всякакви поводи и събития, за да хупят и клеветят Съветския съюз. Съвсем малко са тези от работнически произход.

Преобладават лицата със средно образование, следвани от тези с висше и основно, а най-малко са с полувисше /изключително учители от основните и средните училища/. Най-голям е броят на безпартийните и членовете на ДКМС, а най-малко са членовете на БЗНС. Членовете на БКП са главно от средите на интелигенцията.

В // Характерът на провежданите мероприятия от органите на ДС срещу антисъветските прояви и получените резултати за тригодишния период се виждат от взетото отношение към засечените лица: открити дела - 82; взети на СО - 52; осъдени -

8

8

8; профилактирани – 427; вербувани – 2; административни мерки – 13.

От горните данни е видно, че своевременно е реагирано и са провеждани необходимите агентурно-оперативни и профилактични мероприятия за долавяне, изясняване, предотвратяване и пресичане в началния стадий на антисъветските прояви на отделни български граждани. Не са допуснати групирания за провеждане на организирана антисъветска дейност. Броят на профилактираните лица е показател, че основната наша работа е профилактиката. Относително големият брой на лицата, водени на оперативен отчет, е за сметка преди всичко на контрареволуционните елементи – 76.82%.

Като имаме пред вид изострянето и сложеността на международната политическа и оперативна обстановка, по-нататъшната ескалация на водената от противника "психологическа война" срещу СССР, НРБ и другите братски страни, вземаме допълнителни мерки за по-нататъшно активизиране на контраразузнавателната ни работа за своевременно долавяне и парирание на враждебните и непоялни прояви на антисъветска основа сред интелигенцията, младежта, народностните групи, религиозните общности и контрареволуционните елементи в страната. Съвместно със СГУ и ОУ на МВР провеждаме целенасочени мероприятия за ускоряване темповете и повишаване качеството на работата за решаване на депата на оперативен отчет и изясняване сигналите за вражеска дейност. Провеждаме незабавни оперативни и профилактични мероприятия, с оглед недопускане в такива прояви да се ангажират по-широк кръг

от лица. Най-изявените предаваме на следствие и съд. Системно наблюдаваме вражеския контингент, неговото разположение и прояви, новопроявяващите се лица и особено такива с авторитет и влияние в своята среда. Засилваме агентурно-оперативната дейност, като особено внимание обръщаме на агентурата за оказване на положително влияние върху лица, неукрепнали в идейно-политическо отношение.

Нап. в 1 екз.
№ 1 - др. Галустов
Изп. Т. Тошев, Ив. Жечев
Нап. Цветанска-12109
14.09.82 г.

Доразмн. в 4 екз.
№ 2 - др. Стоянов
№ 3 - зам. н-ци у-ние
№ 4 - н-ци отдели
№ 5 - 08 отдел

НАЧАЛНИК 08, ОТДЕЛ

Полковник *Лазаров*
/Хр. Лазаров/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 198 Екз. № 1
17. I. 1981 19 год.
СОФИЯ

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М:
МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген. полковник:

/Д. Стоянов/
София, 1981 г.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Изграждане на централизирана система на ДС за оказване на положително въздействие върху съзанието на националистически настроените български турци чрез използване силите и средствата на органите на МВР и преди всичко агентурата за влияние.

В идеологическата борба срещу страните от социалистическата общност антикомунистическите сили активно използват национализма, като основно оръжие за отклоняване вниманието на трудещите се от действителните им класови интереси и задачи, за рушене на тяхното единство и противопоставянето им чрез извеждане на преден план на някои особености на народностната им специфика и психология.

57

2

В подривната си дейност срещу НР България специалните служби на противника акцентират вниманието си върху протурския национализъм. Те се стремят да компрометират ленинската национална политика на нашата партия и да противопоставят българските турци на провеждащите се мероприятия за тяхното класово-партийно, патриотично и интернационално възпитание.

Българската комунистическа партия отделя особено внимание и грижи за работата сред това население. В изпълнение на партийните решения се провеждат комплекс от мероприятия в икономиката, културата и изкуството за приобщаването на българските турци към нашата социалистическа нация. Важно място в тази насока ЦК на БКП и ръководството на Министерството отреждат и на органите на Държавна сигурност. Със своите специфични сили, средства, форми и методи на работа те трябва да съдействат активно на партията за управлението в изгодна за нашата идеологическа работа насока общественото съзнание на това население. Формирането на обществените настроения и мнения, съответстващи на линията на партията, създава условия от една страна за ликвидиране субективните предпоставки за извършване на престъпления против НРБ, а от друга – активно се подпомага процеса на по-нататъшното изграждане на единна българска социалистическа нация.

Настроението на социалните общности е социално обусловено. Отделни индивиди или групи от това население въпреки това могат да имат свои специфични настроения, които да не съответствуват, да се проявяват различно или даже противоположно на общото настроение. За условията на

нашата страна характерни в това отношение са настроенятията на част от българските турци.

На настоящия етап значителна част от тях се обединяват в неформални групи, които силно влияят на останалото население. Тези групи не са подчинени на определени обществени изисквания и задължения и в много случаи имат подчертана дискретност. Най-същественото за тях е, че се изграждат независимо от възрастта и образователния ценз, а преди всичко на принципа на народността и привързаността към Турция. В редица неформални групи активно участват представители както на реакционното мюсюлманско духовенство, така и интелигенти, голяма част от които са получили своето образование през годините на народната власт и са с атеистични разбирания.

Неформалните групи оказват голямо влияние върху отделната личност при оформянето на нейния мироглед. Основното оръжие, с което си служат са разговорите с националистическа насоченост, слуховете и мълвите. Голяма част от българските турци възприемат слуховете за "насилствена асимилация", "предстоящо изселване" и пр. почти безкритично, особено когато техни разпространители са някои местни авторитети, които обикновено са и ръководители /лидери/ на неформални групи.

Негативните обществени настроения имат специфичен инкубационен период, в процеса на който се натрупва значителна емоционална енергия. Независимо от това дали процесът на зараждане и узряване на негативните обществени настроения протича за кратък или по-дълъг период, или се проявява на по-голяма или по-малка част от територията на нашата страна, той протича скрито, в повечето случаи без видими обществени изяви.

B

4

За да се предотвратява появата и разрастването на негативни настроения сред българските турци е необходимо предварително да се долавят всички първични симптоми на негативно отношение към определени факти и обстоятелства от ежедневието обществено-политическа и социално-икономическа практика. Макар тези симптоми да се проявяват скрито, в твърде ограничена по мащаби микросреда/предимно неформална група/, то те могат да се долавят с формите, средствата и методите, присъщи само на органите на Държавна сигурност. Поради това най-сигурният и ефективен начин за проникване в социалната среда на националистически настроените български турци остава агентурата.

Назряла е необходимостта част от нея да се специализира в събирането на социално значима информация касаеща зараждането и развитието на негативни идеологически процеси и явления сред отделни по-малки или по-големи групи от това население. Събирането, квалифицирането и анализирането на тази информация създава възможност своевременно да се изучава общественото настроение, да се правят съответни изводи за по-нататъшната ни агентурно-оперативна работа и се дават предложения на партийните органи и идеологическите институти за провеждането на конкретни мероприятия.

След като органите на Държавна сигурност съберат и оценят тази информация, то част от нея може да бъде реализирана с оглед оказване на положително влияние. В тази насока особено внимание трябва да се обърне на такава информация, която след предаване по обратните канали ще окаже

необходимото въздействие. Трябва да се има предвид, че откритото пропагандиране на полезната за нашата кауза информация сред българските турци в редица случаи не дава желаните резултати.

С оглед на това органите на Държавна сигурност трябва да връщат оперативно целесъобразната информация в същата среда, от която е произлязла или е придобита по други канали, но не директно. Необходимо е това да става предимно с помощта на агентурата за влияние.

Сега е особено важно при подбора на агентура за влияние да ^{се} насочваме към лидерите или авторитетни членове на неформалните групи, тъй като те имат силно влияние сред останалите членове на групата. Ангажирани и дейно подпомагани от нас, те могат да оказват активно противодействие и да неутрализират още в зародиш всякакъв вид протурски националистически прояви.

Предвид на това, че лидерите на неформалните групи са преди всичко отявлени националисти, то за тяхната вербовка трябва да се създават необходимите предпоставки, осигуряващи нейния успех. В тази насока може да се използва вербовката на основата на зависимост, материална заинтересованост и пр. Някои лидери на неформални групи, ползващи се с много голям авторитет и влияние, трябва да бъдат вербовани и ръководени от ръководни служители на органите на ДС. В случай, че не може да се мине към вербовка на някои от лидерите или член от групата, необходимо е да се въведе подходящ агент от вън, който в резултат на целенасочени наши мероприятия да се утвърди като неин лидер.

Имайки предвид това, че агентите за влияние трябва да се подбират преди всичко измежду лидерите и членовете на неформалните групи, оперативният работник трябва :

- да установи в обслужвания от него район/населено място, предприятие, бригада и др./ съществуващите неформални групи;
- да установи техния лидер /лидери/;
- да вербува лидера или подходящ участник в неформалната група;
- да установи маршрутните възможности и връзките на вербувания агент за влияние в съседните селища , райони и окръзи.

В работата с агентурата за влияние трябва да се има предвид, че българските турци са твърде възприемчиви към реакциите на обкръжаващата ги среда и лесно попадат под влиянието и настроението на мнозинството. Прякото, атакуване на техните разбирания, чувства и настроения ги отблъсква от нашите позиции, като ги кара да се затварят в себе си. Пренебрегването, подценяването и осмиването на техните чувства и разбирания ги отблъсква от нас. Всяко незачитане или неуважение също дава отрицателни резултати. Опитът показва, че когато се проявява уважение към тях, се създават благоприятни възможности за въздействие.

Всеки опит на агентът за влияние да отива на открити дискусии, заставайки на наши позиции, не само ще го разконспирира, но ще доведе и до обратен ефект. Доколкото в тактиката на агента за влияние става дума за въздействие пре-

16

димно върху емоционалната страна на отделния индивид или членовете на неформалната група, той трябва да избягва използването на метода на убеждението, който е характерен за провеждане на дискусии от открити идеологически позиции.

Не е правилно да се приравнява ролята на агента за влияние с тази на партийните агитатори и пропагандатори. Агентът за влияние се използва преди всичко за въздействие в положителна насока върху онези социално-психологически процеси, които стоят в основата на отношението на индивида или неформалните групи към определени страни от нашия общественно-политически и социално-икономически живот.

В процеса на изпълнение на поставените й задачи агентурата за влияние въздейства информационно, емоционално и възпитателно върху останалите членове на неформалната група. За оказване на влияние с успех може да се ползва и останалата агентура на ДС при положение, че това е оперативно целесъобразно и агентът притежава добри лични качества и възможности.

Ръководството, обучението и възпитанието на агентурата за влияние е единен процес, в хода на който тя наред с решаването на оперативни задачи получава и необходимата политическа закалка, придобива и усъвършенствува специалните си знания, практически умения, навици и пр.

Ефективното и целенасочено използване на агентурата за влияние изисква създаването на централизирана система и съответна организация при работата с нея. Това ще обедини нашите сили и усъвършенствува взаимодействието ни с оглед провеждането на целенасочени и ефективни мероприятия и операции за оказване влияние на територията на цялата страна.

58

8

Осъществяването на такива операции налага да се организира ядро от специалисти с добра квалификация и опит познаващи много добре проблемите на работата по турска линия, с високи аналитични и оперативни възможности.

Въздействието върху емоционалното състояние и общественото настроение на етнически групи, каквито представляват българските турци, не може да се провежда без активното участие на централните поделения на ДС. Чрез водената от тях агентура те ще изпълняват онази част от общата операция, която центъра им възложи. В отделни случаи, които имат местно значение, такива операции могат да се организират и в рамките на окръжните управления на МВР.

Конкретните операции за влияние могат условно да се разделят на следните основни етапи.

1. Набиране в центъра на достатъчна информация за назриващи негативни процеси и тенденции сред българските турци. Анализирание и вземане решение каква информация или дезинформация и кога тя трябва да се върне, чрез агентурата или по други канали сред националистически и изселнически настроените български турци, с оглед оказване на положително въздействие. В тази насока особено внимание ще се обръща на актуалността на информацията, като по-голямата част от нея ще бъде реализирана незабавно.

2. Подаване на информацията от центъра на окръжното управление на МВР. В някои случаи чрез оперативния работник тя ще се предава на агента за влияние или друг подходящ сътрудник.

3. В изпълнение на поставената му задача и работената му линия и тактика на поведение агентът подава информацията на членовете на неформалната група. За

18

получения резултат окръжното управление на МВР информира центъра.

4. По нареждане на центъра агентът се изпраща в други окръзи на страната, където има близки роднински и приятелски връзки сред националистически настроени лица като се използват неговите маршрутни възможности. Това ще става след предварителното съгласуване със съответното окръжно управление на МВР, с оглед насочване на агента към установените неформални групи и осигуряване разпространението на тази информация от техните агенти за влияние. За целта е необходимо да се разработват и провеждат подходящи оперативни комбинации.

5. Чрез агента за влияние, в другия окръг, оперативния работник научава за въздействието, което е оказало подадената информация и без да спира този процес информира ръководството на Окръжното управление, а чрез него и центъра, за хода и резултатите от операцията.

Планирането и провеждането на по-крупни и мащабни операции ще бъде съгласувано със съответните ОК на БКП, а в отделни случаи и с ЦК на БКП.

В тактически план отношението на органите на ДС към изградените неформални групи на националистическа основа може да бъде различно. В случай, че нейният лидер е наш агент и групата не подготвя и не провежда националистическа дейност, нейното запазване е оперативно целесъобразно. При условие, че отделен член или членове на групата подготвят или провеждат подривна дейност, може да се мине към репресивни действия, при които с оглед законспириране агента за влияние е необходимо да се подходи репресивно и към него. Когато не сме в състояние да оглавим групата то трябва да се преминава към нейното раз-

60

10

работване и разлагане.

Операциите и мероприятията , които ще се провеждат чрез централизираната система могат да бъдат с различна насоченост. Те ще целят: създаване предпоставки за правилно възприемане и оценка на провеждащите се партийни мероприятия сред българските турци; за преодоляване стремежа към етническо обособяване; притъпяване и преорентиране чувството им за принадлежност към турската нация и Турция; премахване на съществуващия страх от насилствена асимилация; неутрализиране на изселнически настроения, пресичане опити за активизиране на ислямската религия и пр.

Така например при планирането и провеждането на операция за неутрализиране още в зародиш на изселническа психоза в центъра ще трябва да бъде натрупана информация от емоционално силно въздействащи факти и данни за съществуваща безработица, политическо безправие, мизерия, анархия, тероризъм и пр. спрямо изселниците-български турци, съществуващи реални случаи на дискриминация, убийства и самоубийства, отвлечане и изнасилване на техни жени и дъщери, продаването им в публични домове , с цел препитаване и пр.

Такава информация ще се придобива от данните постъпващи от ШГУ, ВГУ, М"Вихрен", наличния сътруднически апарат, задграничната агентура, завърнали се изселници, материали от турските и западните средства за масова информация и пр.

Подходящо подбраната информация, а в някои случаи и дезинформация подадена в политически и оперативно изгоден момент би оказала подавяващо емоционално въздействие върху зараждащи се изселнически чувства и настроения.

67

11

В отделни случаи, които имат местно значение, мероприятия за оказване на положително влияние могат да провеждат и заинтересуваните окръжни управления на МВР. Такива случаи ще възникват по отношение на отделни неформални групи, създадени на националистическа основа сред местното турско население. В такива случаи трябва да уведомяват Централизираната система с оглед координиране на работата с тях и по-пълноценното използване на силите и средствата на органите на ДС.

Създаването на Централизирана система за оказване на положително влияние върху националистически настроените български турци значително ще увеличи превантивните възможности на Държавна сигурност. Тя ще позволи да се прогнозират негативните процеси и явления, особено сред националистически настроените български турци и на тази база предварително ще бъдат подготвени комплекс от агентурни операции за влияние, които ще бъдат привеждани в действие в оперативно и политически изгоден за нашата страна момент.

Централизираната система по-пълно отговаря на съвременните изисквания, тъй като от една страна позволява да се постигне предварителна подготовка и планиране на нашата дейност, а от друга – чрез изпреварващи действия, се създават възможности за неутрализиране в зародиш на негативни процеси и явления сред българските турци. По този начин ще се постигне своеобразно управление на обществените настроения на българските турци и ще бъде подпомогнат процеса за формиране на такива обществени мнения, които най-пълно отговарят на нуждите на нашата партийна и държавна политика по отношение на българските турци.

62

12

Имайки предвид това

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Да утвърдите предложението за изграждане към Шесто управление ДС на Централизирана система на Държавна сигурност за оказване на положително влияние върху националистически настроените български турци като се използват възможностите на централните поделения на ДС и окръжните управления на МВР.

2. Първоначалното експериментиране на системата да се извърши на територията на Кърджалийски окръг, а с оглед получените резултати и натрупания опит тя да се приложи и в работата на окръжните управления на МВР в Шумен, Разград и Търговище. На основата на обобщените резултати през 1982 г. Централизираната система да се въведе в действие на територията на цялата страна.

3. ВСШ "Г.Димитров" МВР да организира краткосрочни курсове за обучение на оперативния състав, работещ по турска линия за принципите на работа и задачите, които предстоят да решават във връзка с дейността на Централизираната система и за работата с агентурата за влияние.

4. След първоначалното експериментиране, Шесто управление ДС да разработи и предложи за утвърждаване Инструкция за използване на системата.

5. Допълнително да се обсъди целесъобразността от използването на Централизираната система и в борбата на органите на ДС против промакедонския и циганския национализъм.

София, 7. I. 1981 г.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ 06 ДС
Ген. лейт.:

/П. Стоянов/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

35

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 75349 Екз. № 2
1.6. XI 1981 19 ..... годъ
СОФИЯ

М Е Р О П Р И Я Т И Я

които ОБ управление ДС предлага да се включат в общия план за осуетяване опитите на определени среди в чужбина да фалшифицират и обсебят историческото минало на България.

С цел своевременно разкриване и предотвратяване опитите на научни институти, организации, фондации и отделни научни работници в СФРЮ, Румъния, Гърция, Турция и някои западни страни да фалшифицират и обсебят историческото минало на България, както и оказване на наше влияние, предлагаме да се проведат следните

М Е Р О П Р И Я Т И Я:

1. Съвместно с ПГУ да се доуточняват институтите, фондацииите и други организации и лица зад граница, които фалшифицират и обсебват историческото минало на България.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ и ОБ у-ние ДС

2. По институтите и организациите провеждащи активна антибългарска дейност в следните страни:

СФРЮ: Институт за национална история, Институт за македонски език "Кръсте Мисирков", Институт за фолклор и Матица на изселниците в гр. Скопие, Институт за старославянски култури в гр. Прилеп.

Турция: Асоциацията за култура и солидарност с родопските турци, Дружество за подпомагане на изселниците, Института за турска култура и Турското историческо дружество в гр. Анкара, Института за изучаване на Югоизточна Европа в гр. Одрин, Института за турски език и Института за литература в Истанбул.

Гърция: Институт за балкански изследвания и "Панмакедонски съюз на гърците" в гр. Солун.

Румъния: Институт за югоизточно-европейски изследвания и дружество "Емануил Бокуча" в гр. Букурещ.

ГФР: Институт за изучаване на източна Европа и Движението за освобождение и обединение на Македония в гр. Мюнхен и лектората по български език.

Англия: Лондонския институт за източно европейски езици и лектората по български език, да се провеждат конкретни мероприятия чрез наши агенти и ДЛ, за своевременно разкриване, предотвратяване и противопоставяне на подготвяните антибългарски публикации.

Активните сътрудници и емисари на тези институти и организации, посещаващи нашата страна да бъдат взети на оперативен отчет.

Да се заведе обектова разработка на дружеството "Емануил Бокуца"/04 отдел/.

Да се заведат на литерни дела Института за турски език и Института за литература в Истанбул /04 отдел/

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ – ДС, ВГУ–ДС
и 01, 02 и 04 от-
дели – 06 ДС

3. Своевременно да се разкриват интересите на чужди учени към нашите "Закрити фондове" и частни лица разполагащи с материали представляващи обект на спорове в науката. Заедно с административните ръководства ще се вземат мерки за недопускане тяхното използване от неподходящи български и чуждестранни научни работници.

Срок: постоянен

Отг.: 01 и 04 отдели
при 06 ДС

4. Да бъдат установявани и изучавани чуждестранните студенти, аспиранти и специализанти от СУ "Климент Охридски" и ВТУ "Кирил и Методий" изучаващи българска история и български език и литература и на подходящите от тях да се оказва въздействие чрез научните им ръководители, наличната агентура и ДЛ за публикуване на статии и материали в чуждестранния печат отстояващи интересите ни по възловите проблеми в областта на историческото ни минало.

Срок: постоянен

Отг.: 02 отдел, 06 ДС

5. По време на провежданите в нашата страна международни конгреси, симпозиуми и семинари да се провеждат мероприятия за долавяне намеренията и дейността на чуждестранните учени да изопачават българската история. По такива лица да се провеждат конкретни мероприятия за даване на отпор и оказване на наше влияние.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ-ДС и Об у-ние ДС

6. Чрез Славянския комитет да се засили предварителната работа сред чуждестранните студенти-степендианти за насочването им към специалности и подходящи теми, с което да се ангажират в активна дейност в интерес на НР България.

Срок: постоянен

Отг.: 04 отдел при Об у-ние ДС

7. Чрез МНП и БАН да се установяват преподавателите и научните работници, които ще специализират в посочените в т.2 институти и организации с оглед недопускане на неподходящи лица. От тези среди да се вербуват или се установяват доверени отношения с подходящи научни работници с оглед придобиване на оперативна информация за плановете на институтите и организациите.

Срок: постоянен

Отг.: 01 и 02 отдели, Об ДС

8. Чрез Комитета по въпросите на БПЦ и на религиозните култове при Министерството на външните работи

39
5

да се набележат мероприятия за предварителна подготовка на свещениците и техните семейства заминаващи на работа в задграничните епархии по онези въпроси, по които противникът застъпва антибългарски становища, с цел даване на аргументиран отпор. Този канал да се използва за изпращане на подходящи агенти за решаване задачи на ДС.

Срок: постоянен

Отг.: ОЗ отдел – О6 у-ние ДС

9. Чрез Славянския комитет да се подават материали за публикуване в задграничните издания и за излъчване в радиочасовете предназначени за българите в чужбина, осветляващи спорни въпроси от нашето историческо минало, с които противникът спекулира.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ – ДС, О4 отдел – О6 ДС

10. Чрез подходящи агенти и ДЛ в Св.Синод на БПЦ да се активизира отпечатването на статии и материали в църковните издания по въпроси на историята, които са обект на обсебване и фалшификации. Да се разшири разпространението на сп. "Духовна култура" и "Църковен вестник" на Запад. За целта да се използват и изданията на задграничните епархии.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ-ДС, ОЗ отдел-О6 ДС

11. Чрез наша агентура да се оказва влияние на лидери на МПО за засилване дейността им по противопоставяне и разобличаване скопските и гръцките фалшификации

на нашата история. За целта по-активно да се използват техните издания в САЩ и Канада.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ – ДС, 04 отдел–06 ДС

12. Чрез наша агентура да се оказва влияние на някои лидери на вражеската емиграция за публикуване на материали в техни издания, с които да се противопоставят на опитите за изопачаване на нашата история.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ–ДС, ВГУ–ДС,
05 отдел – 06 у–ние ДС

13. Да продължи работата по връщането в България на архива на Иван Михайлов и ВМРО.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ – ДС, отдел 04–06 ДС

14. Чрез агентура на ДС да се ангажират и активизират чужди учени за издирване на документи в чуждите архиви, които са недостъпни за нашите специалисти и могат да бъдат използвани за научни разработки и публикации в интерес на НРБ.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ – ДС и 01 и 04 отдели при 06 у–ние ДС

15. Съвместно с Комитета за култура, Министерство на външните работи, Главно управление на архивите и други

41

ведомства периодически да се уточнява в кои чужди архиви и библиотеки се съхраняват ценни материали за нашата история и се поставят задачи на подходящи агенти за тяхното филмиране и публикуване.

Срок: постоянен

Отг.: ПГУ-ДС и ОБ у-ние ДС

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ ОБ ДС

Ген.лейт.:

София, 17.XI.1981 г.

/П.Стойнов/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1982г.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Ф 1
443

М. Д. П.
ПРЕСНО СЪВЕЩАНИЕ
№ 6488
1982 г.
София

Промисловод.

СПРАВКА

Иванов Иван в интервю
ЗА някои проблеми, свързани със
създаването и дейността на дис-
котеките в страната.

14/5.82г.
Дискотеките се утвърдиха като масова и удач-
на форма за увеселение и забава на младите хора и тех-
ния брой непрекъснато се увеличава. Характера и съдър-
жанието на дейността в тези заведения имат богати въз-
можности за провеждане на ефективна идейно-възпитател-
на работа с младежта.

През 1982 г. бяха извършени някои проверки
по разкриването и използването на увеселителни заве-
дения тип "Дискотеки". Установи се, че понастоящем в
НР България съществуват над 450, от които 145 са под
ръководството на комсомолските комитети, 110 на Минис-
терството на вътрешната търговия и услугите, около 100
на Държавния комитет по туризма и 97 на Централния
кооперативен съюз.

Отделните ведомства през последните години
са правили опити за регулиране на дискотечната дей-
ност. Централният кооперативен съюз е утвърдил

указания до своите подразделения за създаване и функциониране на заведения тип "Дискоотека"; Държавният комитет по туризма е подготвил проект за "Наредба за дискотечни мероприятия"; в Министерството на вътрешната търговия и услугите организирането на заведения от този тип е поставено на договорна основа. В системата на ДКМС има утвърдени временни правилници за създаването и дейността на младежките дискотеки. Поради липсата на единен държавен нормативен документ, болшинството от дискотеките се създават и използват на базата и от позициите на тясноведомствени интереси, като в много случаи е давано предимство на финансовите и икономически резултати.

Значителни трудности и нерешени въпроси има по финансовото и техническо осигуряване на дискотеките. Централният кооперативен съюз е закупил необходимия брой дискоуредби, но не е решил въпроса за тяхната експлоатация, съхранение и поддръжка. В системата на Държавния комитет по туризма има обособен сектор "Механична музика". Министерството на вътрешната търговия и услугите е възложило техническото и програмно осигуряване на бюро "Естрада". Част от музикалните уредби в дискотеките към комитетите на ДКМС са собственост на комсомолските организации. Болшинството от съществуващите дискотеки в страната обаче ползват срещу заплащане услугите на частни лица - собственици на дискоуредби. Бързо се популяризира и

споддържа в складските дискотеки използването на ви-
диотехника – София, Пловдив, В. Търново, Плевен, Бур-
гас, Хасково, Ловеч, Варна, Кърджали и др., която в
повечето случаи е във собственост на частни лица. В
значителна част от дискотечните заведения е организи-
ран платен вход за посетители /от 1 до 10 лева/ със
задължителна консумация. Съществуват определени проти-
воречия и несъответствия в режима на работа. С из-
ключение на част от дискотеките, организирани от ДКМС,
във всички останали се употребява алкохол. Тези въпро-
си се решават чрез въвеждане на разпоредби на отделните
ведомства и организации, въз основа на съображения за
максимална икономическа ефективност.

Основен проблем, от който зависи правилното
и издържано в идеологическо отношение функциониране
на дискотеките и подбор и квалификация на дисково-
дещите. Досега не е регламентирано тяхното трудово-
правно положение. Липсват утвърдени изисквания за под-
бор и утвърждаване на кандидатите. Обикновено диско-
водещите се наемат по договор или се назначават на
трансформирани щатни места. Кандидатите се избират су-
бективно от ръководителите на съответните заведения. В
большинството случаи дисководещите са собственици на
уредбите и другата техника, ползвана от заведението/стру-
ваща в отделни случаи над 10,000 лв./. Често същите пра-
вят записи на заплата музика за посетители срещу заплащане

4

не, като произволно определят размера и вида на "таксата" за услугата.

В настоящия етап е крайно наложително да се утвърди система от изисквания и критерий за подбор на кандидатите за дисководеци и да се определят подходящи форми за тяхната професионална подготовка. В някои случаи е допуснато за дисководеци да се назначават лица възхваляващи западния начин на живот, пропагандиращи западна музика, често пъти пошла, без естетически стойности и влияеща разложително. Дисководецният Злати Димитров от гр. Шумен за такава дейност е предупреждаван от органите на ДС; Вежди Феимов от Разград, криминален престъпник, осъждан, по време на програма в гр. Попово е изпаднал в екстаз. Говорил по микрофона несвързано, правил всичко възможно да подражава на западни естрадни изпълнители. Случаи на неподходящо назначени дисководеци има в почти всички окръзи на страната.

Възползвайки се от нерешените технически, методически и организационни проблеми на дискотечната дейност отделни лица, неупражняващи общественополезен труд, закупуват скъпо струваща музикална техника, по своя инициатива изготвят програми и ги предлагат в различни заведения срещу заплащане, като получават високи нетрудови доходи. Увеличават се "гостуванията" на такива лица в младежки домове, бригади, заведения в туристическите комплекси и др. Като

правило тези програми са неиздържани в идейно-политическо и естетическо отношение.

Подготовката и излъчването на подходящи дископрограми, отговарящи на изискването за правилно идейно и естетическо въздействие върху посетителите, е един от главните нерешени проблеми от организаторите на дискотеките. При проверката се констатира, че програмите се подготвят самодейно от дисководащите, които най-често нямат необходимата музикална естетическа и политическа подготовка. Много са случаите, когато дископрограми въобще не се подготвят, а се излъчват единствено музикални записи на "любими" гръцки, сръбски и др. западни изпълнители и състави. Само в Държавния комитет по туризма е оборудвано специално студио за подготовка на записи, съобразени с изискванията за репертоара, но те са недостатъчни.

В последно време особено популярни сред младежта са програмите, свързани с използването на аудио-визуална техника, собственост на частни лица /Кърджали, София, Перник, Варна, Бургас, Хасково и др./. Гледат се видеофилми, внесени контрабандно в страната, неиздържани в политическо, естетическо и нравствено отношение.

Липсата на идейна, естетическа и професионална подготовка на дисководащите се компенсира чрез търсене на яркото, бутафорното, фрапантното и

рекламния ефект в пропагандирането на "известни" състави и изпълнители. Част от тях, използвайки умело интереса на младите хора, превръщат професията на дисководец в печалбарство. Тревога буди факта, че делът на българската естрадна и класическа музика в дископрограмите е сведен до минимум, а в някои дискотеки изобщо отсъства.

Дискотеките в повечето случаи се посещават предимно от младежи, ученици и неангажирани с обществено-полезен труд. Някои от тези заведения са се превърнали в сборища на криминалния контингент от младежките среди, девойки с леко поведение и др. /София, Кюстендил, В.Търново, Търговище, Варна, Хасково, Плевен, Смолян и др./.

Сред посетителите са констатирани редица негативни прояви като: нарушения на обществения ред скандали, побоища, кощунства; игра на различни комарджийски игри; незаконна търговия и трансфер на валута; установяване на подозрителни контакти с чуждестранни граждани; злоупотреба с алкохол и др.

Под влияние на програмите и обстановката в дискотеките се формират различни групи от ученици, привърженици на западни състави, на които подражават в поведението, действията и политическите им изяви. В София се формира група ученици, привърженици на австралийския "Ей-си Ди-си", които по подобие на състава считат себе си за профашистки настроени. Във Варна младежи, привърженици също на рок-групата "Ей-си Ди-си".

посещаващи дискотека "Гданск" извършиха конкретни действия за подготовката на "масово" шествие с горящи факли във връзка с двегодишната от смъртта на Бен Скот. В деня на шествието на мястото, обявено предварително в близост до паметника на "В. Левски" се явили повече от 30 ученици.

Характерен е случаят и в гр. Хлебарово, където кривално проявени български младежи не допуснали в дискотеката младежи от турски произход и бе създаден конфликт на националистическа основа. В отделни дискотеки на гр. Видин, София, Враца и др. се разпространяват политически вицове, осъществява се противодържавна агитация и пропаганда, възхвалява се западния начин на живот и пр.

Буди тревога и аморалното поведение на отделни младежи и девойки, сводничеството, танцуването на извратени западни танци и т.н. !

При извършените частични проверки от някои ОУ на МВР в дискотеките са констатирани редица случаи на проституиращи непълнолетни, задържани са издирващи се лица, установени са много граждани без адрес на регистрация и неупражняващи общественно-полезен труд /Варна, Плевен, Хасково и др./.

Характерът на проблемите, свързани с дейността на дискотеките и тяхното нарастване в бъдеще, налагат да се вземат от компетентните органи мерки за подобряване организацията и ръководството на

тяхната дейност. Сегашното състояние на идеологическата и възпитателна работа в болшинството от дискотеките не отговаря на постановките, идеите и препоръките съдържащи се в Писмото на др. Т. Живков до ЦК на ДКМС, поради което е целесъобразно да се информира ЦК на БКП и се внесе предложение в партийно-държавната комисия по работата с младежта за идеологическо и правно-нормативно регулиране на дискотечната дейност в страната.

Н-К ОТДЕЛ 02, УЛ. НИЕ 06 ДС
Полковник / *Ив. Дянков* /

Нап. в 2 екз.

№ 1 - ЦМОУ

№ 2 - ЛД 553

Изп. Ас. Дамянов

Нап. Тодорова 6634

11.5.1982 г.

*Доуказано в един екземпляр
за отдел 08 - г-н. Метев*

446 А

1982 г.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

7437 3
29. V. 1982
СОСРП

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

396

*Др. Битнев
да се организират
и др. работи - за
повишаване на
22.8.82
Фр. Битнев*

О П Р А В К А

за разпространяването на
Йогизма в страната

За основоположник на йога в самостоятелна система се смята древният индийски мъдрец Патанджали, живял през II-I в. пр. н. е. В своите 185 афоризми, наречени "Йога-сутра", той излага философията и практиката на класическата йога. Тя е основана на хилядолетните традиции на индийската философия и по-точно на издадените през Ведическия период /от XII до VI в. пр. н. е./ четири свещени книги на индийските риши /мъдречи/ наречени веди.

Понятието "Йогизъм" означава "система от упражнения, имащи за цел достигане на блаженство и сливане с бога" /из книгата "Що е Йогизъм"/.

Днес йога се практикува в Индия, Англия, Франция, ФРГ, Швейцария, Италия, САЩ, Канада, Япония, Белгия и др. В редица от тях има създадени научни институти, школи и училища, организират се международни симпозиуми, срещи и конференции. През последните

години в международен мащаб се проявява стремеш към разпространение на йогизма, създаване на различни световни и международни организации, със "собствени общочовешки" хуманни цели "кимащи връзка" с класовата и идеологическа борба на съвременния свят. По същество обаче, част от тях се финансират и поддържат от специалните служби на противника.

В България преди 9.9.1944 г. от В.М. Сеплевенко – теософ, мистично настроен, са издадени 5 бр. списание "Йога". До 1963 г. практикуването на йога у нас има неорганизиран характер. За по-широкото популяризиране на йога важна роля изиграва излязлата през 1963 г. книга "Упражнения на йогите", претърпяла след това още две издания. През 1966 г. е създадена и първата организирана група в техникум "С.М. Киров" – София, превърнала се по-късно в център за разпространение на йогизма. Заниманията на "школата" при техникум "С.М.Киров" са ръководени от Венцеслав Евтимов и са посетени от практикуващи йогисти от Унгария, Полша, Румъния, Канада и Англия. През 70-те години възникват йога групи във В. Търново, София, Кюстендил и др.

Понастоящем в България /по данни на Илия Василев, аг. "Жово" и частичните проверки в част от ОУ на МВР/ има около 5000 занимаващи се несистемно с йога, значително повече са любителите интересувачи

се от тези проблеми. За повишаване интереса към йогизма активна роля изиграва разпространяваната литература и в отделни случаи магнетофонни записи. По официален път са издадени книги в няколко различни издания в общ тираж около 200,000 екземпляра. /Последната книга "Йога" с автор Венцеслав Евтимов е в тираж 67,000/. Успоредно с официалните издания сред активно занимаващите се с йога се разпространява преведена западна инкриминирана литература с религиозно и окултно съдържание.

По данни на бившия агент "Камо" секретарят на секцията по Йога към ГС на БСФС Илия Василев, е превел книги, които не са издавани. Понастоящем проф. А. Кожаров се готви да издаде книгата "Що е Йога"; д-р Станев от Разград, съвместно с румънски професор от български произход, подготвял популярна книга по Йога; ст.н.с. К. Кънев пише книги за медитацията /концентриране на вниманието/ и за "Сутрите" на Патанджали; върху история на Йога работи доц. Станев – ръководител катедра при ВИАС, член на БКП, АБПФК. Има данни, че ст.н.с. К. Кънев е изпратил своя книга за издаване в Индия.

Неофициално разпространяваната литература се продава на цена от 10 до 40 лева /по информация от аг. "Жоро" и бившия агент "Камо"/.

Отличителна черта на издаваната у нас литература по Йога е пропагандният ѝ характер. Почти всички автори твърдят, че "Йога е уникална система

за комплексно осъществяване на личността", "дарява със здраве, издръжливост и дълголетие", "чрез Йога човек може да постигне превъзходно здраве и пълно психическо разтоварване" и др. В книгата "Йога" на В. Евтимов се посочва, че "Йога е прекрасно средство за нравствено-естетическото и следователно комунистическото възпитание на нашия народ", "Йога може да бъде елемент в системата от мероприятия за създаване и формиране на многостранно и хармонично развити личности". Правят се опити за "марксистическо" тълкуване мислите на основателя на Йога Патанджали, "доказват", че йогизмът не противоречи на марксистко-ленинската идеология.

Най-активна дейност в тази насока развиват ст.н.с. Кънчо Кънев, проф. Асен Кожаров и др.

По данни на проф. Мизов утвърдената дългосрочна програма на Комитета за култура за разработка проблемите на източните религии е "подлъгала доста пообъркани и търсещи личности, които на практика се явяват и проводници на вредни идеи".

Досега у нас не са правени научни изследвания в областта на йогизма и поднасяните материали са изготвяни на основата на публикуваните такива в капиталистическите страни. На практика се създават условия за разпространение на идеи чужди на нашата социалистическа действителност и на марксистко-ленинската идеология.

Особено внимание заслужават предложенията на Илия Славов Василев, който е "разработил" ролята на йогизма във всички сфери на общественно-икономическия и политическия живот на страната /"Йога и науката, изкуството и културата"; "Йога и ДКМС"; "Йога и ОФ"; "Йога и пропагандата в страната", "Йога и партийните органи"; "Йога и новият икономически механизъм" и др./ . Предлага да се създаде и печатен орган по йога в страната.

В раздела за "Йога и ОФ" се предлага "всички занимаващи се с йогизъм да бъдат активни помощници на ОФ организации. Едновременно с това да популяризират и системата йога – да изнасят доклади, да правят показни упражнения, да създават групи за практически занимания в кварталите, административните сгради и заводи".

Предложенията на Василев са опит за проникване и обвързване на йогизма с общественно-политическите структури на страната. Конкретни практически мерки, обаче, по направените от него предложения не са предприети.

Най-значителна е дейността по йога на територията на столицата. През 1978 г. с решение на бюрото на ГК на БКП към ГС на БСФС е изградена секция "Йога". Нейна основна задача е "чрез правилно дишане и физически упражнения да се укрепва здравето на трудещите се". Председател на секцията е Иван Павлов –

пенсионер, психолог по професия, зам.председател е професор Асен Кожаров, член на БКП, АБПФК. Към секцията има Биро и пленум. В състава на пленума от 39 членове, 12 са АБПФК, общо 19 са членове на БКП. В ръководството участвуват 5 професори, доценти и др. научни работници. Обучени са 80 инструктори за водене на практически занятия. Има създаден център за разпространение на Йогама сред студентската младеж с щатен инструктор Злиян Груев /на щат към Съвета за висше образование – МНП/. По данни на Илия Василев в София има над 3,000 занимаващи се в различна степен с Йога. Секцията работи активно с над 30 групи и 600 участници, част от които са ученици.

По данни на аг. "Шоро" между съществуващите групи и техните ръководители се води непримирима борба за надмощие продиктувана от лични интереси. Освен секцията по Йога към ГС на БСФС се правят опити за създаване на софийски Йога теоретико-експериментален семинар /СМТЕС/ с ръководител ст.н.с. Кънчо Кънев – член на БКП, АБПФК, като звено на НЕК /Национален експедиционен клуб/ към ЮНЕСКО, с председател министърът на народната просвета Александър Фол. В СМТЕС активна дейност, освен Кънев, развиват и Пламен Бараков, Кубрат Савов, Валентин Войнов и др. Общо в него участвуват оксело 80 лица, на отделни занятия са присъствували над 200 души. Голяма част от тях са студенти. Поради това, че не са извършени

планираните изследвания, връзката на СИТЕС с Националния експедиционен клуб е прекратена. Ръководителите на семинара се стремят да привличат изявени учени в областта на науката, културата и изкуството. Заниманията официално са насочени към научно изследване и обективизиране на някои аспекти на дихателните упражнения. На практика обаче се изнасят лекции и по философските и нравствени принципи на йогизма.

Някои от активните участници в СИТЕС, като ст.н.с. Кънчо Кънев, доц. Стоян Станев, доц. Цани Цанев и др. се стремят да изследват научно отделни страни на йога системата и да ги популяризират у нас.

Според проф. Кънев, Кънев и неговите приближени в последните години се отклоняват от марксистко-ленинските постановки, пишейки и превеждайки материали с чуждо на нашата действителност религиозно и окултно съдържание.

Под ръководството на проф. Кошаров научна и лекторска дейност развива и секцията към ГС на БСФС.

Групите по йога от София поддържат активни връзки със свои съмишленици в страната. Извършените частични проверки показаха, че йога-групи съществуват в редица градове като Варна, Гърново, Плевен,

Русе, Пловдив, Пазарджик и др. В гр. Плевен е създадено дружество на йогите към ФД "Спартак" с ръководител д-р Минчо Драгански – член на БКП, в Стара Загора, Перник, Пазарджик и др. има изградени секции по йога към ОС на БСФС.

За провеждане на теоретическите и практическите занимания се използват салони и зали на висши учебни заведения, на медицински санаториуми, спортни зали, частни домове и пр.

Главни организатори и вдъхновители на заниманията с Йога се явяват представители на интелектуалните среди, но в практическите занимания активно се привличат младежи-ученици и болни, вярващи, че в резултат на системни занимания с Йога ще се излекуват.

За популяризиране и разпространяване на йогизма у нас съдействува активността към нашата страна проявявана от редица международни йога-организации. Установени са над 20 наши граждани, активно занимаващи се с Йога, които поддържат кореспондентски връзки с различни международни йога-организации. /К. Кънев, Бенцеслав Евтимов и Владимир Войнов от София, Петко Петков – В. Търново, Тодор Цанков – Плевен и др. Ръководствата на различни секти и организации работят активно за привличане на България в техните редове. Заслушава да се посочи за пример индиеца Сурен Гоял, който се олитвал да създаде социалистическа йога-федерация със седалище в Будапеща. Друг опит беше направен от движението Х. Кришна с център за

социалистическите страни в Швейцария /активни връзки с тази организация са поддържали Георги Павлов, Гешанов и др./ . Великият интерес към нашата страна проявява европейският център на "Махариши Махеми Йога", поставил си за цел да извърши мирна революция в съзнанието на всички хора на планетата. В Швейцария се намира т.нар. "Световно правителство на Махариши". Според аг. "Жоро" този център има съмишленици в България. Пропагандира съзерцанието, "лекото мислене" и "летенето". Ратува за "Световното правителство на Махариши в ерата на просвещението" с цел "сътворяване на идеално общество в съюз с природния закон". Пропагандира се "чрез обучението в съзерцание - мир и стабилност на изстрадалата земя".

В последно време активни^{вж} се поддържат от В. Войнов с Европейската асоциация по йога, чийто устав и програма са преведени на български език.

Част от пропагандаторите и разпространителите на йогизма у нас са посетили редица международни центрове, от където получават литература. К. Конев е посетил в Индия над 50 йога-центрове и школи, активно сътрудничи на индийско списание по йога. Владимир Войнов е посетил в Париж "Европейския съвет на националните федерации по йога" с председател Жерал Блиц. Венцеслав Евтимов поддържа връзки с видния йога Тхиренда Брахмачари - Индия.

Едни от първите международни контакти е установил д-р Георги Лозанов /директор на Института по сугестология-ИИП/ с Йога-института в Бомбай - Индия. Част от неговите изследвания и на бившия сътрудник от института П. Балевски са отразени в книгата на Лозанов "Сугестология".

На "частни" начала България е посещавана от редица "видни" йги. По покана на Комитета за култура двукратно в България е бил маршалът от запаса индийският гражданин проф. Гоял /вицепрезидент на индийския Съюз по Йога/ изнесъл лекции в ИСУЛ, в много училища и подразделения на Медицинската академия в Плевен, Варна, Б.Търново и др. Широк интерес са предизвикали посещенията на Джое Клемандоре - като цирков артист, Индра Деви /руски произход с постоянно местожителство в САЩ/ и др.

Под формата на организирани занимания с Йога в редица градове на страната е осъществена противодържавна дейност, насаждана е религиозност и е водена разложителна дейност. Инициаторите на Йога създават неформални групи и търсят начин да ги легализират чрез културни институти, спортни организации, медицински заведения и др., като по този начин създават условия за провеждане по финен начин на противодържавна дейност.

Така например, през 1979 г. временно пребиваващи у нас граждани на САЩ и Индия, под прикритието

на йогизма се опитали да създадат в България клон на религиозната организация "Искон" – интернационално общество на бог Кришна. /Тази организация има клонове в над 100 страни, дейността ѝ се финансира от САЩ и другите капиталистически страни/. По време на престоя си в България Рейнолд Холмс, гражданин на САЩ, Ган Прасана от Индия /емисари на "Искон"/, Ратиешвар Даял, професор по физика, член на Международното дружество по трансцедентална медитация и съпругата му направили опит да изградят религиозни групи, занимаващи се с йогизъм. Участниците в ритуалите и обредите са заплащали по 25 лева.

Основавайки се на писмено съгласие на Комитета за култура от 5.6.1978 г. Христо Гешанов е развил активна дейност за създаване на "българско йогийско дружество". За кратко време в курсовете по йога са привлечени около 4,000 души от София, Русе и страната. В част от групите Гешанов провеждал сеанси по хипноза и медитация в домашна обстановка. Използвайки документи издадени от различни ведомства за подготвителна дейност, Гешанов и неговите привърженици са спекулирали с имена на наши партийни, държавни и обществени ръководители. За тази дейност от органите на МВР са профилактирани 14 лица, а Гешанов изключен от редовете на БКП. По данни на бившия сътрудник "Камо", Гешанов и сега от името на "инициативен комитет" работи за създаване на йогийско

дружество в страната.

Опити за създаване на Йога дружество са правени и във Варна, където активна дейност е развил Емилиян Николов Стаянов – неупражняващ общественно-полезен труд, нивсещ на различни места и се занимава с разпространение на йогизъм. Представя се като емисар на Йога-център Свами Вишну Девананда.

През 1975 г. в гр. В.Търново е създадена група по Йога под ръководството на Петко Иванов Петков /един от най-изявените по Йога в страната, фанатично настроен/ и инж. Стефан Трифонов Стефанов, които привличат младежи, студенти и служещи-интелигенти. Обвързвайки интересите и убежденията си с будизма и други религиозни секти и течения, участниците в групата застават на идеалистически философски позиции. Главна цел и смисъл на живота им става йогизмът. Изоставяйки служебните, обществени, семейни и други задължения, те преминават в особен индивидуализъм и солибцизъм /неверие и съмнение в реалността на нещата в живота./ Петко Петков е установил контакти с йогийската организация "Свами Вишну Девананда" със седалище в Квебек – Канада. През 1976 г. Петков е бил 45 дни на посещение в Канада, където е изкарал курс по Йога и получил диплома за най-ниска степен. По примера на организацията в Канада не само разпространявал идеите на

Йогизма, но изготвил формуляр за попълване от желаещите да постъпят в организацията, съставил картотека с данни за специалността, местоработата, мотивите за встъпване в организацията, задачите, които ще изпълнява и др. През 1979 г. Петков, от името на т.нар. "Автономно Йога-правителство в България" изработил програма на организацията, в която се обявява за премахване на задължителната военна служба, съкращаване на военните разходи, изолация на офицерите от народа и др. Два пъти прави опит за организиране на събор на йогите от страната. За тази дейност П. Петков е задържан и филтриран в Главно следствено управление.

В гр. Бургас Божко Енев Маринов, служител в пристанището, организирал две групи за изучаване на йогизма, разпространявал религиозна литература и провеждал в групите занимания за "разговор с духове", като по този начин "душата на човека се прераждала". Михаил Босев от същия град под формата на йогизъм е събирал в дома си политически неукрепнали младежи и изпълнявал с тях религиозни обреди.

В гр. Пловдив от 1979 г. има секция по йогизъм към клиничния диспансер по спортна медицина под ръководството на Станко Христов Попов – АБПФК.

✓ В писмо до ЦК на ДКМС озаглавено "Има ли достатъчен контрол и кой носи отговорност за това? Накъде води допусканата търпимост?" – сем. Филна и Райчо Босеви, живеещи гр. София, ул. "Граф Игнатиев" 44, изразяват голямата си тревога от негативното въздействие,

което е оказано върху левицката и поведението на дъщеря им, в резултат на занятията с Йога в секцията към ГС на БСФС. Под влияние на йогизма в дъщеря им постепенно е изчезнала жизнерадостта, упоритостта и трудолюбие, формирали са се чувства на отчужденост, затвореност и индивидуализъм. В писмото се посочва, че между членовете на секцията се разпространява религиозна литература с "антинаучни схващания за битието и живота, с подчертана мистика водеща към преклонение пред религиозни култове, отчужденост и nihilism. Райчо Босев е посетил част от провежданите занятия по Йога, изучил е и част от литературата предоставена на дъщеря му и изразява дълбокото си възмущение, че "никъде не става дума за труд, борба за благото и щастие, оставяне диря след себе си и дълг към обществото. Изграждат се личности негодни за обществено-полезен труд... Редно ли е да поливаме плевели, които ще троят обществото ни".

За разпространението на йогизма се използват и чуждестранните преподаватели у нас. Дейност в тази насока са развивали д-р Верма и сегашният преподавател по хинди в СУ "Кл.Охридски" проф. Каушик, които са правели пред студенти демонстративни йогаупражнения, изпълнявали религиозни обреди и разпространяват внасяна отвън литература.

Анализът на наличните данни за развитието на йогизма у нас показва, че под неговото прикритие се създават организационни и политически предпоставки

за провеждане на идеологическа диверсия от противни-
ка. Большинството от хората практикуващи йога безкри-
тически абсолютизират ролята й, смятат я за универсал-
но средство за морално, физическо и умствено усъвър-
шенствуване /като единствена възможна терапия/, неу-
сетно се дистанцират от общество и идва момент, кога-
то потенциално са готови да се противопоставят на на-
шата социалистическа действителност и постиженията на
цялата съвременна цивилизация. Копирането на йогизма
от използването му в Индия и в капиталистическите
страни може да доведе до отрицателни резултати. Цели-
те на йога са обвързани с теософията, религията и с
тяхната окултна и реакционна същност. На практика йо-
га се използва за отвлечане вниманието на занимаващи-
те се от проблемите на съвременната класова борба, от
обществено-икономическите и политически проблеми на
нашето съвремие.

В резултат на нездрави увлечения и неправил-
на практика са възможни и патологични увреждания,
а също и изкуствено предизвикани състояния, водещи до
изолиране, болезнено възприятие на околната среда и
поддаване на религиозни увлечения. Постигането на
физически ефект от системни занимания с йога изиск-
ва ежедневно да се отделят по 30-40 мин. Ако това
време се използва за спортно-физически упражнения,
според аг. "Мор" резултатът може да бъде същият и по-
добър. Досега няма изследвания доказващи, че

занимаващите се с йогизма имат по-голяма жизненост, умствена и физическа работоспособност.

Под влияние на йогизма, част от лицата се посвещават изцяло на него, откъсват се от проблемите на общественоекономическото развитие на страната, проявяват индивидуалистически и идеалистически подход към живота. Настъпва духовна и идейна обърканост. Тези резултати особено силно се проявяват сред младите хора и са в противоречие със задачата за формиране на марксистко-ленински комунистически мироглед и класово съзнание на младежта.

Според проф. Н. Мизов проблемът за йогизма "стои много по-дълбоко и сериозно, отколкото се струва на пръв поглед". Йога е една от формите за проникване в социалистическите страни. Определено може да се говори за масирана и в същото време "прецизна и рафинирана идеологическа диверсия". Развиваните идеи /по същество примес от елементи на съвременната теософия и възраждащия се в световен мащаб дъновизъм/ имат за цел да докажат невъзможността на марксистко-ленинското учение да реши въпроса за качествено развитие и нравствено извисяване на човека. Или поставят на водещо място т.н. "хуманистична" теория, която ратува за "научно-хуманистична революция".

Въз основа на получените данни за провеждане на идеологическа и друга подривна дейност в нашата страна от специалните служби на противника,

използувайки йогизма, е целесъобразно да се информира ЦК на БКП за вземане на мерки и ликвидиране разпространението му в НР България. При необходимост група добре подбрани специалисти могат да изследват и предложат използването на някои елементи от "Йога" в лечебната медицина и спорта.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 02
Полковник
/Дянков/

Нап. в 2 екз.

№ 1-

№ 2-

Изп. Ас. Дамянов

Нап. Тодорова

29.5.1982 г.

Съгласи. в текс.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

(Handwritten signature)
ком. ВТЗ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 11824 Екз. № 1
- В. IX. 1987 19 год.
СОФИЯ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

За обезпечаване сигурността на българските граждани, временно пребиваващи зад граница по линия на отдел 02

В изпълнение политиката на БКП и правителството на НРБ и конкретните задачи на отделни организации и ведомства ежегодно пътуват зад граница стотици хиляди български граждани. Само през 1981 г. по линия на научния, спортен и младежки обмен са пребивавали зад граница над 22,000 преподаватели, спортисти, младежи и девойки. Анализът на планове за международна дейност до 1985 г. в МНП, ЦК на ДКМС, БСФС, ОВТПН, БЛРС, БТС и БОК показва увеличение както на страните; така и на българските граждани, които ще пребивават зад граница.

За контраразузнавателното обезпечаване на българските граждани, временно пребиваващи зад граница по линиите и от обектите на 02 отдел и за успешното противодействие срещу действията на специалните служби на противника се осъществява постоянна и целенасочена работа от ръководния и оперативен състав в отдела.

Ежегодно, съвместно с окръжните управления на МВР и СГУ, се извършва проверка и изучаване на българските студенти и преподаватели, предложени за изпращане в чужбина.

Усилията на оперативните работници са насочени към разширяване и укрепване на агентурно-оперативните ни позиции по канала на международния научен, младежки и спортен обмен, за наблюдение на контингента и за осъществяване на широка профилактична дейност. Съвместно с партийните, комсомолски и административни ръководства в обслужваните обекти се вземат мерки за недопускане зад граница на лица с отрицателна морално-политическа характеристика. Провеждат се целенасочени агентурно-оперативни мероприятия за подобряване качеството на работата при подбора и подготовката на българските граждани временно пребиваващи в чужбина. Извършва се предварително проучване на по-крупните международни, научни, спортни и младежки прояви и се разработват необходимите мероприятия за обезпечаването им. По линия на международния обмен в отдела се използват ^{по-активни} 65 секретни сътрудници.

Подборът на българските граждани пребиваващи в чужбина по направленията на отдела се осъществява от ръководствата на обслужваните ведомства и организации в съответствие с партийните указания, държавните и министерски разпореджения. Независимо от това в отделни случаи от БСФС и ВУЗ по субективни причини,

се предлагат неподходящи в политическо и морално отношение лица. Има случаи, когато при подбора на кадри за задгранична работа се допускат ходатайства, самопредлагане и др. На тази база се увеличиха и извънплановите командировки, особено характерни за МНП.

През 1981 г. и първото шестмесечие на 1982 г. по наше предложение не са допуснати за задгранично пътуване или работа над 24 лица, като неподходящо избрани от съответните ведомства и организации, на 12 лица е наложено временно запрещение.

В изпълнение заповедите и разпореденията на ръководството на МВР и управлението, изхождайки от оперативната обстановка усилията ни бяха насочени към разширяване и укрепване на агентурно-оперативните позиции по линия на международния научен, младежки и спортен обмен и за осъществяване на по-широка и ефективна профилактична дейност. Установени са потесни връзки с ръководствата на БСФС, МНП, ЦК на ДКМС и висшите учебни заведения. В резултат на предприетите мерки е подобро контраразузнавателното обезпечаване на временно пребиваващите български граждани зад граница. С конкретни задачи за 1981 г. са маршрутирани в чужбина 42 агенти и над 30 ДЛ. Придобита е оперативно значима информация за разкриване дейността на специалните служби на противника, подривните центрове за идеологическа диверсия и българската вражеска емиграция. В отдела се водят на оперативни

преписки 11 чужди граждани за враждебна и нелоялна дейност против НР България. Работи се по 6 дела за оперативна проверка.

С оглед предпазване на българските граждани от идеологическата диверсия на противника са осъществени над 136 индивидуални и 120 групови профилактични беседи. За обезпечаване сигурността на наши групи по време на международни конгреси, симпозиуми, турнири и състезания са командировани 130 оперативни работници. По данни на "СС", "ДЛ" и ОР пребиваващи зад граница в състава на спортни и младежки групи са заведени на сигнал 19 лица. Получена е повече информация за дейността на българската вражеска емиграция и за проявите и поведението на българските граждани.

Независимо от настъпилите положителни изменения в контраразузнавателното обезпечаване на българските граждани временно пребиваващи зад граница, дейността в това направление не ни задоволява. Все още подборът и подготовката на заминаващите зад граница граждани не отговаря на изискванията, допускат се да пътуват лица без необходимите морално-политически качества, които с поведението и проявите си в чужбина компрометират НР България и социалистическия строй у нас. За това свидетелствуват и извършваните от отделни спортисти кражби и др. прояви от криминален и валутно-контрабанден характер.

На следващо място, поради незадоволителната

подготовка отделни граждани не оценяват правилно, от позициите на марксизма-ленинизма, капиталистическата действителност, изпадат под влияние на идеологическата диверсия на противника и се увличат в нелоялна дейност против НР България.

Така например, Яна Георгиева Пройкива – старши асистент в СУ "Кл.Охридски", през 1981 г., след двегодишна специализация в Англия отказва да се завърне в страната заедно със съпруга си Дончо Захариев Стойнов – също научен работник, лауреат на Димитровска награда.

Има констатирани случаи на използване преподаватели от ВУЗ за препращане на инкриминирана литература, с цел разпространението ѝ в НРБ.

Доцент Недялко Белев по време на специализацията си в САЩ, се е срещал с ИР Божилов от Детройт, който му предал за разпространение произведения на Солженицин, списания на Български национален фронт, религиозна литература и пр.

Злостна антибългарска и антисоциалистическа пропаганда провежда лидерът на анархистичното движение и секретар на българската секция на ББС Александър Христов, ИР от 1959 г., който от наш източник се опитвал да събира информация за идейно-политическите течения на Балканските страни, ратувал за обединение на национал-шовинистична основа на македонското население в Гърция, СФРЮ и НРБ. Опитвал се, чрез

специализиращи преподаватели в Англия, да изпраща в България анархистичния вестник "Народна воля".

При езикова специализация в Бергенския университет в Норвегия през лятото на 1981 г. студентките Галя Балканска – от СУ и Теофана Петкова от ВМЕИ, попадайки под влиянието на идеологическата диверсия са застъпвали неправилни становища по събитията в Полша. ~~_____~~".

Придобитите досега данни показват, че противникът системно и активно работи по българските граждани пребиваващи в капиталистическите и развиващите се страни, прилага дефинициран подход и опити за придобиване на социална, политическа, икономическа и научно-техническа информация.

Получиха се данни, че доц. Васил Иванов Гаджоков е работил като наш представител в МАГАТЕ – Виена, Австрия от 1972–1976 г. и е предоставил на австрийците разработена от него програма за електронно-изчислителна машина за повече от 15,000 долара. От извършените проверки се установи, че Гаджоков притежава голямо количество западна валута във ВТБ. Заведен е на отчет във ВГУ.

Несистемно се работи и по завърналите се български граждани, за които има съмнение, че са нарушавали нормите на поведение по време на пребиваването им зад граница.

Получаваната информация чрез агентура и доверителни лица за поведението и проявите на българските граждани зад граница не винаги е пълна и своевременна, това е характерно за индивидуалните пътувания. В тази връзка е необходимо да се подобри взаимодействието ни с ръководствата на обслужваните обекти и да се подобрят значително агентурно-оперативните ни позиции, с оглед получаване на по-своевременна и пълна информация за пребиваването на българските граждани зад граница. Нужно е да се разширят контактите с българските граждани след завръщането им в страната с цел придобиване на оперативно значима информация за дейността на противника.

За подобряване контраразузнавателното обезпечаване на българските граждани, временно пребиваващи в капиталистическите и развиващите се страни усилията на ръководния и оперативен състав са насочени към решаването на следните задачи:

1. Подобряване съвместната ни работа с ръководствата на обслужваните ведомства и организации по подбора и подготовката на българските граждани изпращани в чужбина, с цел своевременното отстраняване на неподходящите лица, като най-строго се изпълняват партийните и държавни разпоредения в тази насока.

2. Да не се допускат ходатайства, самопредлагане и уреждане на покани по частен път.

3. Повишаване ефективността и целенасочеността на профилактичната ни дейност сред лицата и в

колективите, от където се изпращат специалисти и други граждани в чужбина. В това отношение да се подобри съвместната ни дейност и със средствата за масова информация.

4. Укрепване на съществуващите резидентурни групи във ВУЗ и създаване условия за разкриване на нови в МНП, ЦС на БСФС и ОВТПН.

Срок м. юни 1983 г.

5. Укрепване и разширяване агентурните ни позиции за обезпечаване на международния обмен съобразно утвърдените планове за международна дейност на ведомствата и организациите обслужвани от О2 отдел.

6. Системен анализ, оценка и картотекиране на институти, центрове, бюра, разузнавачи и агенти на противника работещи срещу българските младежи и девойки на международни състезания, бригади, лагери, симпозиуми и др. На най-активните от тях ще се откриват литерни дела или оперативни преписки.

7. Постоянно наблюдение, проверка и контрол на секретните сътрудници и ДЛ пребивавали зад граница и използвани за обезпечаване на международния обмен за установяване на честността и обективността им към органите на ДС.

Нап. в 2 екз.
№ 1-отдел 08
№ 2-отдел 02
Изп. Шапчев
Нап. Тодорова /1983
8.9.1982 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 02

Полковник

/Дянков/

Handwritten signature and initials

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

5

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 16426 Екз. № 40
21 XII 1982 19 год.
СОФИЯ

До
ген.-полковник Д. Стоянов,
Министър на вътр. работи

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от ген.-лейт. Петър Стоянов -
началник Об управление ДС

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

Ръководството на управлението, след внимателно изучаване и обсъждане на международната и вътрешна политическа и оперативна обстановка, основаващи се на постановките и решенията на 12-ти конгрес на БКП, на решение № 515 на ПБ на ЦК на БКП от 30.07.1982 г., на прогнозите на партийното и държавно ръководства, на ръководството на МВР и съветските другари относно насочеността на противника за идеологически и други подривни действия срещу НРБ в близките следващи години, стигна до извода, че с оглед решително усилване на работата по някои особено важни направления и пинии се налагат целесъобразни и необходими организа-

ционно-структурни и щатни промени по линия на Об управление. Те ще засегнат главно сегашните I и II-ри отдели по интелигенцията и младежта, III и IV отдели по духовенство и национализма, частично V отдел и някои окръжни управления на МВР, на чийто територии са концентрирани по-компактни маси от български турци. Предлаганите организационно-структурни и щатни промени са обусловени по-конкретно от следните причини:

1. От постоянно нарастващата по мащаби и острота идеологическа и друга подривна дейност на противника, насочена особено срещу интелигенцията и младежта; от измененията, които той внася в насочеността, тактиката, формите, методите и средствата за въздействие, /в т.ч. на националистическа и религиозна основа/, с цел да се влияе върху по-широк кръг от лица и да се предизвикват по-остри враждебно-престъпни прояви; от измененията в характера и мащабите на враждебно-престъпна дейност в тези социални среди, която придобива по-остър и организиран характер.

2. В сегашните отдели по интелигенцията и младежта са съсредоточени много и важни направления, линии и обекти на пряко оперативно обслужване, което не позволява на ръководствата да отделят полагащото се внимание на всички по-важни задачи, да осъществяват близко и непосредствено ръководство, помощ и контрол на оперативния състав.

- От първи отдел се обслужват всички средства за масова информация и пропаганда, творческите съюзи и обединения, Комитета за култура с поделенията му и ВУЗ-те по

изкуствата, масовите общественно-политически организации и движения, хуманитарните институти на БАН, медицината и други

- Втори отдел работи по чуждестранните студенти и специализанти, по българските студенти и преподавателите от ВУЗ, по младежта, по физкултурата и спорта, по Ловно-рибарския съюз, организацията за военно-техническа подготовка на населението и други.

- С изключение на отделни международни и от национален мащаб мероприятия по линия на църквите и БЗНС, обезпечавани от III и V отдели на управлението, останалият много странен и сложен за контраразузнавателното обезпечаване международен обмен, международните и национални мероприятия протичат по направленията и обектите на I и II отдели, които изискват много сили и време на състава.

- Тези два отдела имат големи и все по-нарастващи задължения като линейни звена, както за оказване конкретна помощ на окръжните управления на МВР, така също и по анализа, обобщаването, разработването и осъществяването на комплексни мерки по съответните линии и направления.

- Голям и все по-нарастващ е обемът на работа на I и II-ри отдели по сътрудничеството с КГБ и другите братски органи за сигурност.

3. Една от трите задачи, които постави др.Т.Живков след 12-я конгрес на БКП на Националното съвещание по ДС пред органите на сигурността, се отнася до работата им сред младежта, до повишаване ролята им за опазване на българската младеж от попълзновенията на противника, до увеличаване

приноса им за комунистическото възпитание и социалната реализация на младото поколение. Тези и други задачи, касаещи и органите на МВР /по-специално и Об управление ДС/ др. Т. Живков доразви в своите доклади, речи и изказвания, произнесени на Националното съвещание на партийния, държавния и стопански актив на 24.10.81 г., пред тържественото заседание, посветено на 1300-та годишнина от основаването на българската държава, пред традиционната среща на Попитбюро на ЦК на БКП със студентската младеж на 7.12.81 г., пред 9-тите конгреси на профсъюзите и Отечествения фронт, пред 14-ти конгрес на ДКМС и по други поводи. Пред тези форуми др. Т. Живков постави редица проблеми, като ги свърза и с някои негативни и отрицателни явления в областта на литературата, изкуствата, средствата за масова информация и пр., а също и с предявени нови изисквания към различните обслужващи населението ни министерства, институти и ведомства, между които с особена острота бяха поставени въпросите относно грижите за здравеопазването на народа ни.

4. В съответствие с измененията на оперативната обстановка и прогнозите за насочеността на противника за идеополитически и други подривни действия в близките следващи години органите на КГБ /по-специално на V-то управление/, в последно време са извършили необходимите структурни и щатни изменения в посока на разчленяване на някои отдели и отделения в управлението с оглед на по-тясно профилиране на задачите и щатно усиление на по-важните направления на контраразузнавателната им дейност.

Другарю Министър,

След грижливо положените усилия за пренасочване и възможно най-ефективно използване наличните щатни възможности на Об управление ДС за успешното изпълнение на задачите, произтичащи от решенията на 12-ти конгрес на БКП, личните указания на др.Т.Живков и изискванията на ръководството на МВР, както и изложените по-горе други мотиви,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. В управлението да се създаде нов отдел /IX/, който да обезпечавя в контраразузнавателно отношение средствата за масова информация /телевизия, радио, Съюза на журналистите и редакциите на централните вестници, БТА и София-прес/; медицината, хуманитарните институти при БАН, спорта и туризма, масовите обществено-политически организации и движения и др.

/Приложение № 1 – проектно-щатна разстановка на IX отдел/.

2. В сега съществуващия I-ви отдел, за контраразузнавателно осигуряване да се концентрират главно художествено-творческите направления /Комитета за култура с неговите подразделения, творческите съюзи и обединения, ВУЗ-овете по изкуствата, киното и театъра, издателства, списания и вестници, пряко свързани и подчинени на горните направления на дейност и др./.

По тези направления е необходимо решително да усилим нашата работа във вертикално и хоризонтално отношение, за да отговорим на предявените към нас изисквания, произти-

чащи от решенията на 12 конгрес на БКП. Тук са много и сложни проблемите и на международната дейност.

/Приложение № 2 – проектно-щатна разстановка на I-ви отдели/.

3. От II-ри /младешки/ отдели да изведем към предложения нов /IX/ отдели спорта, туризма, Ловно-рибарския съюз и др. с оглед концентриране вниманието на ръководството на отдела и състава главно към младешта, ВУЗ-овете и чуждестранните учащи и специализиращи се у нас, като поспециално усилим щатно II-то отделение.

/Приложение № 3 – проектно-щатна разстановка на II-ри отдели/.

4. От III-ти отдели дейността по издирване и опазване паметниците на културата и изкуството, историческите документи и архивни материали да отнесем към I-ви отдели, който обслужва Главна дирекция "Пластични изкуства, културно наследство и библиотечно дело", Национален институт за паметници на културата, Националният музей и др.

Предлагаме също така да усилим нашата контраразузнавателна дейност по линия на религията, като наличното отделение "Духовенство" разделим на две отделения. За целта ще използваме 2 щатни офицерски длъжности от "Групата за културно наследство".

/Приложение № 4 – проектно-щатна разстановка на III отдели/.

5. Частичните изменения, които се предлагат за IV и V отдели се свеждат до:

11

7

а/ увеличаване с 3 щатни офицерски бройки IV отдели и завишаване от наличните щатни офицерски длъжности мп. разузнавачи и разузнавачи в гл. инспектори 5 бройки;

б/ да се дадат 3 щатни офицерски бройки на V-ти отдели /II-ро отделение с 2 и III-то отделение с 1 бройка/, работещи съответно по вражеските емигрантски организации и затворите;

в/ да се увеличи щата с по 2-3 до 5 офицерски длъжности на окръжните управления МВР, на чийто територии има по-компактни маси български турци, за борба с протурския национализъм.

За предлаганите структурно-щатни промени са необходими:

15 } - за Об управление ДС 23 /двадесет и три/ щатни офицерски бройки, от които: 1 н-к отдели, 4 н-ци отделения, 18 щатни бройки с длъжност от разузнавач до гл. инспектор, 3 старшински длъжности и 1 шофьор с лек автомобил за предложение нов отдели;

- за окръжните управления МВР общо с 25 до 30 щатни офицерски бройки за усилване работата срещу турския национализъм.

Като имам пред вид изложените съображения, моля другарю Министър да утвърдите предлаганите структурни и щатни промени.

НАЧАЛНИК ОБ УПРАВЛЕНИЕ ДС

Ген.-лейтенант

П. Стоянов
/П. Стоянов/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

50

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 7605 Екз. № 2
3.01. 1985 год.
СОФИЯ

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Някои нелоялни, враждебни и антиобществени прояви в средите на младата художествено-творческа интелигенция и учащите се във висшите учебни заведения по изкуствата.

Българската комунистическа партия отделя голямо внимание и полага непрестанни грижи за навременното откриване на младите художествени таланти, за създаването на всички необходими условия за тяхното правилно изграждане и развитие, за всестранното им обществено, политическо, нравствено и професионално формиране и творческа изява. На срещата си с младите литературни творци, състояла се на 2.12.1977 г., др. Тодор Живков каза: "Ние виждаме в лицето на младата творческа интелигенция утрешния ден и утрешното лице на нашата култура, на нашата литература и изкуство и бихме искали този ден да бъде колкото се може по-светъл и плодоносен, това лице да бъде колкото се може по-прекрасно и благородно. Нашата грижа за младите е грижа за бъдещето на българската литература и изкуство."

В огромното си мнозинство младите художествено-творчески кадри оправдават доверието и грижите на Партията, внасят своя достоен принос в строителството на социалистическата ни култура.

Въпреки това, в резултат на все повече засилващата се идеологическа подривна дейност на противника, негативното влияние на някои враждебно настроени елементи и "обидени" творци, както и на някои други фактори, предимно от субективен характер, у отделни представители на младата художествено-творческа интелигенция и учащи се във висшите учебни заведения по изкуствата се наблюдават нелоялни, враждебни и антиобществени прояви.

Анализът на получените през последните две години данни показва, че в преобладаващата си част негативните проявления се свеждат до създаване и поддържане на подозрителни връзки с граждани от капиталистическите страни, изразяване преклонение към западната култура, а на тази база и създаване на произведения с чуждо на жизнената правда съдържание, изказване нелоялни съждения по адрес на социалистическото ни общество и неговите културни ценности, стремеш към устройване на работа и специализация на Запад, а в някои случаи и подготовка и опити за бягство и невъзвращенство.

Под влияние на гостувалия у нас по линия на културния обмен френски художник-дизайнер Симон Меркадо, през 1981 год.

по време на екскурзия до Франция, се обявиха за невъзвращенци студентът от ВИИИ "Н.Павлович" Николай Паничерски и приятелката му, кандидат-студентка. Има и някои данни, че изменилият през 1982 г. млад скулптор Боян Радославов, също е имал връзки с Меркадо.

Млад поет от Варна, обект на ДОП "Идеолога", поддържал подозрителни контакти с граждани от капиталистически страни, злословил по адрес на културната политика на БКП, обработвал в антисоциалистически дух други млади творци. Чрез съпругата си, полска гражданка, установил връзка с дейци на "Солидарност" до които по нелегален канал възнамерявал да изпрати свои "произведения", клеветящи социалистическото общество.

Емил Лавренов, виолист в квартет "Еолина", търсел познанства с чужденци и изменници, с чиято помощ извършвал незаконна търговия и трансфер на валута, стремял се да се устрои на ^азгранична работа, като възнамерявал да се обяви за невъзвращенец.

Под влияние на буржоазната пропаганда, Петър Ненов, студент по специалността "дизайн" във ВИИИ "Н.Павлович", твърдял, че само на Запад творецът бил истински свободен и можел най-пълно да разкрие таланта си. Обявявал се против партийността в изкуството и осъждал творците, придържащи се към този основен принцип.

Божидар Кунчев, млад литературен критик и хонорован преподавател в Софийския университет, "гравитира" в кръга около

писателите Блага Димитрова и Радой Ралии, известни като "обидени", "недооценени" и "инакомислещи". Под тяхно влияние същият периодично прави нездравни изказвания по адрес на културната и социална политика на Партията. Установено е, че има и антисъветски настроения. Правил е опити да прокарва негативните си "схващания" и пред студенти по време на лекции и семинарни упражнения.

В бр. 7/1981 г. на списание "Пламък" бе поместена новелата "Островитяни" от младия автор Валентин Даневски, която от наши източници бе оценена като апология на западния начин на живот, пренесен в български условия. Публикуваните в същия брой стихотворения на младия поет Кирил Кадийски са пропити от духа на песимизъм и безизходност, визиращи нашите условия на живот.

Напоследък в средите на някои млади творци и студенти се забелязва подчертан стремеж към групиране на основата на увлечения по религиозни, окултни и мистични учения.

По инициатива на млада поетеса, обект на ДОР "Сафо" на Софийско градско управление – МВР, е създадено религиозно "братство", участниците в което се занимавали със съставянето на хороскопи на известни наши писатели. Обектът твърдял, че духовно се превъплъщавал в личността на починалия съветски актьор и поет Вл. Висоцки и под негова "диктовка" създавала стихове с антисоциалистическа и антисъветска насоченост.

В Българската държавна консерватория била организирана група, занимаваща се с популяризиране философията на йогите и нейното практическо приложение. Сбирките на групата се провеждали редовно.

През 1982 г. бяха профилактирани и бе иззета дъновистка литература от Огнян Борисов, фотограф-художник, служител в Националната художествена галерия, и неговата приятелка-служителка в Киноцентъра. По месторабота Борисов бе направил опит да изгради група, занимаваща се с окултизъм.

Съществуват и случаи, при които несъвместимото с нормите на социалистическия морал поведение на някои естрадни изпълнители и състави да създава предпоставки за младежки безредици и други антиобществени прояви.

По време на организираното от Дирекция "Българска естрада" – София в противоречие с партийните документи "означаване годишнината" на състава "Битълс", ръководителят на ВИГ "Щурците" Кирил Маричков с жестове и реплики нееднократно приканил присъстващите в залата "да запоят всички и станат 4 000 Битълси". Изпълнението на песните на английски език и посоченото поведение на Маричков са станали причина за изпадане на някои младежи в екзалтация и за грубо нарушаване на обществения ред.

Още по-предизвикателно и подстрекателско е било поведението на солиста на ВИС "Сигнал" Йордан Караджов, по време на концерт на състава в гр. Бургас. При създадена опасност от

масова безредица, същият е бил помолен от представител на органите на МВР да призове присъстващите към ред и спокойствие. В отговор на това, Караджов се обърнал по микрофона към близо 2 500-те младежи с думите : "Мили приятели, макар под ударите на телевизионерските палки, виждам че вие ни подкрепяте и ние ще свирим за вас". Само решителната намеса на органите на МВР предотвратила нежеланите последици.

Антиобществени прояви, компроментиращи страната ни, са допуснати и от някои млади изпълнители, гастролиращи в чужбина. Заповени са в крашби от магазини пеецът от Старозагорската опера Александър Марулев и естрадната певица Виолета Сергиева. Неморално поведение и политическа нестабилност са проявявали по време на турне в СФРЮ певиците Василка Михайлова и Паулина Георгиева на естрадния състав „Гълъбите“ от гр. В. Търново. И двете не се завърнали в страната.

Посочените и някои други нелоялни, враждебни и антиобществени прояви налагат извода, че работата ни по контра-разузнавателното обезпечаване и опазване от идеологическата подривна дейност на противника на младата художествено-творческа интелигенция и нейното попълнение – учащите се във висшите учебни заведения, все още не е на нивото на партийните изисквания. Недостатъчно ефективно се използват специфичните ни сили и средства за изясняване и предотвратяване причините и факторите, обуславящи тези прояви. Има слабости и пропуски и в сигналната ни функция към ЦК на ДКМС

56

7

и другите обществени и държавни органи и организации имащи отношение към проблемите на младежта и по-специално към младата художествено-творческа интелигенция.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 01, У-НИЕ 06 |

Полковник:

/Ив. Янкулов/

Нап. в 2 екз.

№ 1-у-ние 06 ДС, отдел 02

№ 2- КД № _____

Изп. Сандев

Нап. Спасова-1638

София, 9.11.1983 г.

51

08.62
403

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

ф

Рег. № 2402 Екз. № 5

СТРОГО СЕКРЕТНО!

София, 2. III. 1983

Д. Манев
2.03.83г.
М. Мухоморов

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРОПВГДСРСВНА

435

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Изяснен сигнал за разпространени некролози с негативно политическо съдържание

В бюлетин № 11 от 8.02.1983 година поместихме съобщение, че в края на м. януари т.г. по повод годишнини от смъртта на Атанас Далчев и Никола Фурнаджиев, на различни места в столицата, включително и пред Съюза на българските писатели, са разлепени некролози с вредна политическа насоченост, подписани от голяма група литературни дейци.

От извършената проверка бе установено, че инициатор и организатор за съставянето, отпечатването и разпространението на некролозите е писателят Радой Ралин. В началото на тази година, не по установения ред, същият е поръчал в печатница "Девети септември" в София некролог за А. Далчев, който в

последствие е бил отпечатан в 40–50 екземпляра. За услугата Ралин е заплатил на работниците Иван Ацков, Димитър Дедеков, Стефан Крушкин и Иван Георгиев сума от тридесет лева. Съдействие на Р. Ралин по случая оказали и Сретен Йованович, писател и Димитър Аврамов, изкуствовед, а поета Б. Христов е занесъл екземпляр от некролога за Далчев на Панко Анчев, главен редактор на издателство "Г. Бакалов" в гр. Варна.

Освен от наши източници данните, че Р. Ралин е автор на двата некролога се потвърждават и от съпругата на Н. Фурнаджиев и синът му Йордан, от Мария и Христо Атанас Далчеви, както и от писателите Христо Радевски, проф. Тончо Жечев, Никола /Кольо/ Николов и други. За сега не е установен само факта къде са отпечатани некролозите за Фурнаджиев.

Некролозите за Далчев и Фурнаджиев са издани от името на 56 писатели, между които Радой Ралин, Блага Димитрова, Слав Хр. Караславов, Христо Радевски, Валери Петров, проф. Гочо Гочев, Пенчо Данчев, Иван Радоев, Марко Ганчев, Светлозар Игеев, Александър Муратов, Борис Христов, Иван Цанев, Първан Стефанов, Константин Павлов, Александър Миланов, Васил Акъов, Тончо Жечев, Христо Ганев, Давид Овади, Невена Стефанова, Иван Давидков, Благой Димитров, Кольо Николов, Вътьо Раковски, Божидар Кунчев, Иван Милчев, Емил Петров и други. Някои от тях са проявявали в различни периоди негативно отношение към партийната политика в областта на литературата и

изкуството. Според източниците редица от посочени писатели се възмущавали, че не са били уведомени и не е искано тяхното съгласие за вписване на имената им под некролозите. Слав Хр. Караславов е изпратил писмено възражение до ръководството на СБП и ЦК на БКП, а проф. Тончо Жечев заплашил Ралин, че ще го даде под съд.

За епиграфи на некролозите са използвани текст от книгата "Фрагменти" на А. Далчев отнасящ се за времето преди Априлския пленум на Партията – 1956 година и част от стихотворението "Черни дни" на Н. Фурнаджиев, отразяващо действителността у нас през 1929 година. По мнение на някои писатели, така подобрите текстове /без да се посочва времето когато са написани/ отнесени към нашата действителност, придобивали антисоциалистическо звучене. В писмото си до ръководството на Съюза на българските писатели, проф. П. Данчев заявява: "Авторите на некролога са публикували без дата стихотворението на Н. Фурнаджиев писано през 20-те години. Поднесено по този начин, то придобива друг тенденциозен по отношение на социалистическата ни действителност смисъл".

В процеса на работата по сигнала междуременно стана известно, че на 13.01.1983 година, по предложение на Р. Ралин и с негово съдействие, литературният клуб "Васил Воденичарски" при СУ "Климент Охридски" е организиран и възпоменателно тържество.

за А. Далчев. На него са присъствували и писателите Иван Цанев, Благой Димитров, Радой Ралин, Марин Георгиев, Иван Давидков, Александър Муратов, Първан Стефанов, Борис Делчев, Сретен Йованович, Димитър Аврамов, близките на поета и около 200 студенти.

В изказването си на тържеството Р. Ралин отправил и някои клеветнически твърдения. Заявил, че след Девети септември на Атанас Далчев било забранено да печата своите работи и за да изхранва семейството си бил принуден да превежда бюлетините на БТА. Освен това след всяко посещение в дома му, неговите приятели били викани в Партийното бюро на СБП и давали по няколко часа обяснения. След тези думи някои от студентите в залата изръкопляскали.

Предвид гореизложеното,

П Р Е Д Л А Г А М Е:

– На основата на конкретния случай да ни се разреши да бъде проведена профилактична беседа с Радой Ралин за цялостната му досегашна негативна дейност.

– Да се информира ЦК на БКП и Съюза на българските писатели за вземане на отношение по техен път.

НАЧАЛНИК ОБ У-НИЕ ДС

Ген.-лейтенант *М. Стоянов*
/П. Стоянов/

424

СТРОГО СЕКРЕТНО!

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 15508 Екз. № 2
24.09 1984 год.
СОФИЯ

ДО

Н-К УПРАВЛЕНИЕ ОБ ДС

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от полковник Тодор Козловски - н-к отдел 09

ОТНОСНО: Проведена среща с първия зам.-председател
на ЦС на БСФС

ДРУГАРЮ ГЕНЕРАЛ,

На 20 септември от 9.30 часа проведох среща
с др. Стоил Сотиров - първи зам.-председател на ЦС
на БСФС, по въпроси по подготовката и провеждането на
XXIII-те летни олимпийски игри през 1984 г. в Лос
Анжелос - САЩ.

В олимпиадата се предвижда да вземат участие
около 200-250 състезатели по 12 вида спорт. Оконча-
телният състав на участниците ще бъде готов около
началото на месец ноември и ще ни бъдат подадени за
съгласуване.

Пътуването на делегацията ще се извърши на два етапа – 20 и 26 юли 1984 г.

По време на олимпийските игри за първи път в тяхната история участниците ще бъдат настанени в четири олимпийски села намиращи се на големи разстояния едно от друго. Две в Лос Анжелос, едно в Санта Барбара на около 60–70 мили и едно в Лос Вегас на около 300–350 мили (500 км) от Лос Анжелос, където се предвижда да бъде построено пето олимпийско село за отборите по стрелба.

Връзката с отделните олимпийски села ще се осъществява с електронна съобщителна техника и телефони. Тъй като апаратурата ще бъде предоставена за денонощно ползване е необходимо с делегацията да има и двама (по наше мнение трима) добре подготвени специалисти, които да работят с нея и да владеят много добре английски и руски език.

Пътуването от олимпийските села до обектите на състезанията ще се извършва с автобуси по определен график.

Като допълнителна свързочна техника и транспортни средства ръководството на ЦС на БСФС смята да наеме четири телефона, два микробуса и три леки автомобила. Др. Сотиров постави въпроса за евентуални наши нужди от телефони и коли (срока за заявки е края на септември).

Във връзка с охраната и пропускателния режим освен картите за участниците се предвижда да бъдат поискани от Организационния комитет осем броя карти "С" за свободен достъп до всички олимпийски обекти.

Заявките за броя на телефоните, съобщителната техника, транспорта, картите за пропускателния режим и билети за състезанията трябва да бъдат направени до 30 септември 1983 г., след което цените ще бъдат завишени.

В разговора др. Сотиров сподели лични впечатления от пътуванията си до САЩ за подготовката и обстановката около Олимпиада '84.

Забелязва се активизиране на вражеската емиграция от САЩ, Канада, Аржентина, Мексико и Австралия, изразяващо се в масирани контакти с български спортисти участващи в различни предолимпийски турнири и други спортни състезания. Често наши състезатели и ръководители се канят в български ресторанти и частни домове лица от вражеската емиграция, където им поднасят различни подаръци и се провеждат увеселителни вечери. Особено впечатление му е направило точната информация, която имат емигрантските среди от Мексико за посещението на наши отбори по различни видове спорт било то в Мексико, САЩ или други страни.

В края на разговора др. Сотиров сподели, че е необходимо работниците от МВР, които ще вземат участие в игрите да посетят поне по един път САЩ, за да придобият лични впечатления от обстановката. Като най-подходящо прикритие за нашите работници по време на Олимпиадата, той посочи отборите по гребане, л.атлетика и стрелба.

За по-добрата организация на нашата работа по време на олимпийските игри 84 г., изхождайки от опита им от предидущите олимпиади и усложнената оперативна обстановка,

П Р Е Д Л А Г А М :

1. За нуждите на оперативната група да бъде ангажирани един лек автомобил и един тел.пост за ръководителите на олимпийската оперативна група и поне две карти "С" за свободен достъп до всички олимпийски обекти.

2. Българската делегация да бъде обслужвана от оперативна група в състав – ръководител и пет оперативни работници.

3. С цел придобиване на оперативна информация предварително да се продължи набирането на оперативна информация чрез подходящи лица и агентура пътуваща в състава на спортни групи в САЩ.

4. В ръководството да бъде обсъден план за агентурно-оперативното обезпечаване на българската олимпийска група по време на подготовката и провеждането на олимпийските игри в САЩ.

ПОЛКОВНИК
/Т.Козловски/

Нап. в 2 екз.

1 - р-вото

2 - 8 отдел

Изп.-Козловски

Нап.-Атанасова

м. N° 12014

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

6

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УЧ. БЕЛ. ДС
Per: № 8691 Изв. № 2
29 V 1984 15 год.
СОФИЯ

СЛУЖБА
ИНФОРМАЦИИ И АРХИВ
РАЗПОБЕРЕНО
№ 509
от 27.03.2004

156

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Коментари по повод отказа
на повечето соц. страни да
участвуват в Олимпиадата в
Лос Анжелос

Dr. Argenov
29.5.84
Uroza

От допълнително проведените разговори със
спортисти и спортни деятели относно неучастието на
большинството социалистически страни в олимпийските
игро в Лос Анжелос - САЩ е видно, че решенията на
НОК са все още в центъра на вниманието в спортните
среди в столицата.

Коментира се, че решението на НОК на СССР
е взето неочаквано за страничните наблюдатели, но
целенасочено за да изпревари поне с няколко часа
публикуването на декларацията на Рейгън (връчена
на председателя на МОК), че правителството на САЩ
е взело мерки за обезпечаване на "тотална сигурност"
на всички участници в Олимпиадата. Изпреварването
е било необходимо, за да се стовари вината изцяло
върху Рейгън и се сподотне за неговия провал в

Из архивите на

7

2

изборите. Някои спортни ръководители коментират, че това избързване едва ли е било най-обмислено, защото сега западната пропаганда използвало писмото на Рейгън и декларацията на МОК, че САЩ са взели всички мерки за спазване на олимпийската харта и дори е изказал благодарност на организаторите. По този начин нашите декларации се изкарвали голословни, лишени от почва и на преден план се изваждали други наши евентуални съображения. Някои деятели считат, ако е трябвало да се нанесе удар по Рейгън, то е трябвало да стане там, след като Олимпиадата е започнала, което вече би означавало провал. Коментирало се със съжаление от някои спортисти, че съветските олимпийци не са били готови и имало опасност Олимпийският отбор на СССР да не се представи добре. Това твърдение се основавало от класирането на съв. спортисти в борбата, щангите, леката атлетика, плуването и др. в предолимпийските състезания.

Говори се, че с големи колебания към отказ отишли и други соц. страни. Полските ръководители считали, че отказът ще увреди значително на резултатите на предстоящите избори. Унгарците споделили, че спорта е традиция в Унгария и че те дори след събитията там (1956 г.) не се отказали от участие, въпреки че са знаели, че поне 30 състезатели ще избягат, което и станало. Германците били недоволни защото

пръснали големи материални и морални сили, за да докажат надмощие над ФРГ и имали голям шанс за първо място в неофициалното класиране. Сред българските спортисти, особено сред някои спортове (гимнастика, борба, шанги и др.) също имало известно неодобрение. Имало изказвания, с които се упреквал БОК и БСФС, че "до вчера медалите бяха най-важните политически цели а сега изведнаж се оказва, че четири години са пропиляни напразно"... Особено недоволни са състезателите, които почти сигурно биха взели медали. Волейболистите, които научили новината в Югославия, където участвували в турнир загубили борбеността си и били победени и от младежкия отбор на Любляна. Такава била реакцията и сред баскетболистите в Куба. Резултатите на шангистите рязко спаднали. Борците представили искане да ги освободят и им разрешат да летува със семейството си на море. Някои спортисти поставел в неудобно положение ръководители и съдии от БСФС и БОК, които ще заминат за Лос Анжелос, като иронично изтъквали, че "за шефовете има сигурност, а за тях няма...".

Сред ръководителите на федерациите се коментира, че на предстоящите конгреси в Лос Анжелос ще се ликвидира всичко, което е градено в международното спортно движение. Става дума за това, че е твърде

9

4

вероятно от ръководствата да бъдат изхвърлени всички представители на соц. страни, чието вклиняване е постигнато с цената на много усилия.

Особено остри са изказванията по отношение на Румъния, която между "двама, които се карат" има възможност да вземе нещо, което съвмес не ѝ се полага – над 30 медала. Счита се, че е крайно време ние получим някакъв поучителен урок.

Уточнено е всички олимпийци, които имат достижения, които биха им донесли медали на Олимпийските игри да бъдат съответно стимулирани. В този дух останалите соц. страни се уточнява календара на предстоящите турнири, Те ще се проведат по различни спортове в различни соц. страни със стремеж това да стане по време близко до състезанията на самите игри

Полковник:

/Т.Козловски/

Нап. в 2 екз.

1 – отдел 09

2 – отдел 08

Изп. – Козловски

Нап. – Атанасова 8635

28.05.1984 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

13 г. 19

Handwritten signatures and initials

Handwritten signature

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

МВР
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Рег. № 4390 Екз. № 4
11.6.111. 1984 19 год.
СОФИЯ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

будет много чувствителна информация

Handwritten signature

ИНФОРМАЦИЯ.

21/III - 84 г.

ОТНОСНО: Обстановката в българската секция на
Радио "Свободна Европа"

Във връзка с изпълнение мероприятията на съвместния план с 05 управление КГБ и съгласувано с ПГУ - ДС, до Западен Берлин и ФРГ беше маршрутиран аг. "Ивановски". От 1 до 4 март т. г. той е гостувал на свои познати в Мюнхен, където е придобил следната по-значима информация:

✕ Понастоящем атмосферата в българската редакция на Радио "Свободна Европа" била много напрегната, като всичките й сътрудници се оплаквали, че са в "стресово състояние", дължащо се на вечното подозрение и съмнение дали между тях няма "шпиони" от България. Съществувало разделение на групи и лагери, на стари и млади и пр. Нерешен оставал и въпросът с попълването на състава с хора на високо професионално ниво, тъй като трудно се намирили изменници от добрите български журналисти и писатели. Сега попъл-

14 53
2

ненията в редакцията ставали със случайни, без необходимите качества и неподготвени български вражески емигранти.

За да се даде път на по-млади кандидати за работа, ръководството на редакцията решило на всеки от старите кадри, които се съгласят да бъдат пенсионирани, да бъдат изплатени еднократно по 200 000 западногермански марки. Освен това се поемало задължението да се изплащат ежемесечните вноски за пенсия, ако не достигат необходимите години и трудов стаж.

До края на 1984 г. в ръководството на българската секция на Радио "Свободна Европа" се очаква да бъдат извършени промени. Директорът на редакцията Методи Захариев, поради заболяване и пристрастие към алкохола, по всяка вероятност щял да бъде сменен от Кирил Трайчев, дългогодишен сътрудник. Предполага се издигането нагоре по йерархията и на Румен Трайчев, американски поданик считан за способен журналист. Същият е женен за Елена Ахчийска, бивша служителка в "София-прес", сега говорителка в радиото на български език.

Предстояла сияна и на ръководителя на кореспондентския пункт в Ню Йорк, където на мястото на 72-годишният Никола Пенчев щял да бъде назначен млад емигрант на име Мишев, с юридическо образование, но без журналистически опит. За този пост предявявал аспирации и Стоян Мерджанов, бивш служител в отдел "Пропаганда" - МВР /редакция "Лъч" на Българска телевизия/, но срещу него съществували силни възражения поради недостатъчната му обща и професионална подготовка.

За един от най-добрите сътрудници на българската редакци

15 59

3

бил считан Владимир Костов, имащ привилегията да не дава вечерни и нощни дежурства, за да можел да работи "по-задълбочено" върху своите политически коментари. Съпругата му Наталия напуснала мястото си в "Свободна Европа" и прекарвала по-голямата част от времето си в Париж.

Николай Калчев възлагал големи надежди на Павел Главусанов, бивш служител във в. "Труд", който работел под неговото непосредствено ръководство. В близко бъдеще на Главусанов възнамерявали да възлагат самостоятелни задачи.

Мнението за способностите на Румяна Узунова, културен редактор в българската секция, не било особено положително. На ръководството не се харесвали темите, които тя предлагала, както и начинът на разработката им. Считали, че тя пише за ограничен кръг от интелектуалци и за това работите ѝ имали "нисък коефициент на въздействие".

От по-старите сътрудници на редакцията с известно пренебрежение се говорело за способностите на Николай Павлов, Любомир Мутафов и Душко Петров. Първият бил на около 53-55 години, неженен, с комплекси за малоценност, но разполагал с много пари. Вторият бил "известен некадърник, изключително мързелив". Последният се ползувал със славата на сребролюбец и липса на възпитание. От известно време е вече американски поданик.

Според източника, Николай Калчев /с псевдоним Никифор Ковачев/ бил считан за един от най-способните в българската редакция и също очаквал при "разместването на пластовете" да заеме по-висока длъжност. Притежавал комфортно жилище, в което живеел със

своята приятелка и въпреки че получавал много пари, непрекъснато вземал заеми, за да задоволява прищевките ѝ.

Сред служителите и сътрудниците на българската редакция на Радио "Свободна Европа" се коментирало с неудовлетворение, че България за разлика от някои други социалистически страни притежавала все по-нарастващ жизнен стандарт. Особено разумно се решавали проблемите с вноса и износа, което позволявало да се намаляват задълженията на страната към Запада. Много се говорело за "неравните възможности" на различните категории граждани у нас. Това било една от темите на която ще се разчита в бъдеще, с цел привличането на повече слушатели.

Между баварското правителство и ръководството на "Свободна Европа" било сключено споразумение, когато радиостанцията прекрати своята дейност, сградата, в която се помещава, да бъде превърната в градска болница на Мюнхен. X

Препис от получените данни ще бъде изпратен на ПГУ - ДС.

НАЧАЛНИК ОБ УПРАВЛЕНИЕ ДС

Ген.-лейтенант

М. Стоянов
/П. Стоянов/

Нап. в 1 екз.

№ 1 - др. Министър

Доразмн. в 5 екз.

№ 2 - др. Шопов

№ 3 - др. Савов

№ 4 - др. Галустов

№ 5 - ЦИОУ - МВР

№ 6 - зам.н-ци у-ние

Изп. Т.Тодоров

Нап. Благоева ЧЗСА

София, 15.03.1984 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

88

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УП. АРХИВНЕ ДС
Рег. № 9646 Екз. № 1
8. VI. 1984 18 год.
СОФИЯ

СЛУЖБА
"ИНФОРМАЦИИ И АРХИВ"
РАЗПОВЕРЕНО
по Рег. № 509
от 24.03.2004

И Н Ф О Р М А Ц И Я

ОТНОСНО: Някои по-характерни негативни явления
и враждебни прояви в средите на художествено-
творческата интелигенция и средствата за
масова информация

През славния 40-годишен път на народната власт под не-
престанните грижи на Българската комунистическа партия и ленинско-
то ръководство на нейният централен комитет начело с др. Тодор
Живков, с братската и безкористна помощ на великата съветска стра-
на, в НРБ се извърши социалистическа културна революция, която
придоби особено голям размах и дълбочина в периода след историчес-
кия Априлски пленум от 1956 година.

Постигна се значително духовно извисяване на народа. Ли-
тературата и изкуството се обогатиха с редица художествени творби,
пронизани от класово-партийна идейност и комунистическа целеустре-
меност. Създаде се съвква и динамична система за съхранение и
разпространение на културните ценности, които сега проникват и
до най-малките и отдалечени кътчета на страната. Годишно се издават

463 вестника, 255 списания и 850 бюлетина, с общ тираж над 12 милиона, а Комитета за телевизия и радио излъчва всекидневно 124-часова програма. Ежегодно у нас се изнасят и над един милион спектакли, концерти и кинопрожекции, от печат се пускат повече от 4000 заглавия, музеите се посещават от близо 16 милиона души, а броят на професионалните художествени изложби се увеличи два пъти. Разшири се и се модернизира материално-техническата база. Нейна крупна придобивка стана народния дворец на културата "Людмил Живкова" – уникален архитектурно-монументален ансамбъл с огромни и разностранни функции.

С пълна сила се разгърнаха и творческите възможности на духовния капитал на нацията. Сега в страната активно се реализират над 60 000 дейци на литературата, изкуството и печата, а в художествената самодейност, библиотечното и читалищно дело участвуват повече от 750 000 души. Нарасна социалната функция на културата. Тя стана важен фактор в развитието на общественото производство, във формирането на новия социалистически човек и утвърждаването на социалистическия начин на живот. Задълбочи се нейният демократизъм, изгради се стройна система за широко участие на обществеността в управлението на културните процеси.

Издигна се международния културен престиж на родината. България стана инициатор, организатор и домакин на редица прояви като Международната асамблея "Знаме на мира", Световните писателски срещи, конгреса на Световния театрален институт, Триеналето на реалистичната живопис, Международния конкурс за млади оперни певци, Международния балетен конкурс, фестивалите "Софийски музикални седмици", "Варненско лято", на телевизионните театри и много други

популярни изяви. С изключителен интерес и признание се посреща и присъствието на талантливите български творци и изпълнители по всички континенти на планетата. Социалистическата ни култура стана съзидателен фактор и посланик на миролюбивата външна политика на нашата партия и държава в съвременния свят.

Нови задачи и отговорности на културата се поставиха от Националната партийна конференция. Неотменна потребност сега се явява непрекъснатото издигане качеството на продукцията, защото то пряко рефлектира върху качествата на човека. Залог за изпълнение на тези изисквания е будната съвест, комунистическата вярност и моралното единство на кадрите от всички поколения дейци и творци.

В своето огромно болшинство деятелите на културния фронт са единни и тясно сплотени около априлската политика на Българската комунистическа партия, изразяват дълбока убеденост и преданост към идеите на марксизма-ленинизма и всеотдайно участвуват в изграждането на развитото социалистическо общество у нас. В средите на художествено-творческата интелигенция и средствата за масова информация съществува ведра и спокойна обстановка. Благодарение на вниманието и грижите на партията в сферата на културата не са допуснати съществени идеологически и политически пробиви, но както сочи др. Тодор Живков "постигнатите успехи в духовния живот не бива да ни пречат да видим и неговите слабости и недостатъци". На фона на изострената докрай международна политическа обстановка тези слабости и недостатъци предизвикват основателна тревога и загриженост, тъй като те се съпътствуват и от някои негативни явления, от непоялни, а понякога и враждебни прояви.

Отделни лица в средите на писателите с чужд класов произход, както и някои членове на БКП злословят срещу принципа на партийността в литературата и партийните ръководители, пледират за по-голяма свобода в творчеството и одобряват събитията в Полша, които били "закономерен и обновителен процес" при социализма. Други се ангажират с вражески изказвания и разпространяват слухове и клевети по адрес на Съветския съюз и нашата действителност. По-характерни в това отношение са проявите на Михаил Василев, Михаил Неделчев, Светлозар Игов и Енчо Мутафов, литературни критици, на Димитър Вълев, Христо Радевски, Петко Брагичов, писатели, Николай Тодоров, редактор и други.

Особено опасна форма на враждебна дейност представляват т.нар. "микроструктури". Участващите в тях литературни дейци на основата на враждебни политически и нездрави идейно-естетически възгледи, на незадоволени творчески и кариеристични амбиции, системно тровят атмосферата около себе си и създават пречки за целенасочена и резултатна дейност в Съюза на писателите. По време на изострени международни ситуации и важни събития у нас, същите активизират негативните си изяви и предприемат опити за обработка на други лица, с цел печелене на съмишленици. Изразяват взаимна солидарност и подкрепа помежду си и по същество от десноревизионистични позиции се изявяват като потенциални "дисиденти" срещу партийната политика на идеологическия фронт. Типични примери в това отношение са групировките около Блага Димитрова – Петър Динеков, Радой Ралин, Красимира Близнакова и Георги Саев, Тончо Жечев и други, около които гравитират над 35 известни и някои по-млади творци.

Интерес представлява и случаят с Димитър Николов, поет от Варна, женен за полска гражданка. Същите са установили контакти с

дейци на "Солидарност", получавали са от тях инкриминирани материали и регулярно са устройвали сбирки с близо 15 млади интелектуалци, на които са провеждали злостна агитация и пропаганда. Предстракавали са присъстващите към организиране "на Единно братство от недоволни творци", които чрез произведенията и примера си щели да провокират "критично отношение у масите" срещу социалистическата действителност, защото те били "много по-близо до съдбата на народа", отколкото властта". Освен това Николов и съпругата му са възнамерявали да издадат нелегално в Полша и "произведения" на неизявени свои колеги. Аналогични са били и действията на Марин Маринов, поет от Бургас и Петър Няголов от София. Чрез изграждане на "социация на далечни връзки" и "Клуб Червената гъба" същите са замисляли да създада "ново течение" в литературата, изразяващо несъгласие със социалните мероприятия у нас.

През 1982 година бе пресечен и опит за изграждане в София и страната "Дружество на българския книжовник", явяващо се "паралелна структура" на Съюза на българските писатели, което си бе поставило за цел да обедини и защитава интересите на непризнати "таланти", нечленувачи в писателския съюз. Като главни инициатори на тази дейност се очертали Благой Димитров, изключен от СБП заради подкрепа на Солженицин, Стоян Етърски – бивш "Бранник", Тодор Ризников и Славъ Македонски, профилактирани за нелоялни изказвания и други. Общо в дружеството се предвиждало да влязат около 230 души, за председател на което щял да бъде избран Иван Богданов, фашистки елемент в миналото.

Някои писатели отричат социалистическия реализъм като метод за правдиво и творчески пълноценно изобразяване на конкретната

92

6

историческа действителност в нейното революционно развитие. В резултат на това създават произведения, в които исторически и политически събития се интерпретират от чужди класови позиции и се величаят личности, играли отрицателна роля в нашето минало. Налице са и творби със сериозни идейно-естетически отклонения, изразяващи се в дегероизация на антифашистката борба и нашето съвремие, в изопачаване и оклеветяване на действителността, в генерализиране проблемите на т.н. "малка правда" като неизменна същностна черта на социализма. Показателни за това са: книгата "Фашизмът" на Желю Желев, студията "Дневникът на Богдан Филев" от Илчо Димитров, романите – "Лице" на Блага Димитрова и "Моминството на войниците" от Иван Динков, повестта "Сляпото куче" на Борис Христов, "Принцовете" и "Интимна терапия" на Дончо Цончев и други.

През последните 2–3 години по наши сигнали, от съответните партийни и държавни органи са отклонени от печат, върнати за преработка, спряни или ограничени от разпространение над 15 произведения. Такива са случаите с мемоарната книга на Давид Овадия "Антонивановци", том I от "Избрани произведения" и "Епиграмки в рамки" от Радой Ралин, новелата "Жестоки илюзии" от Иван Маринов, "Анкетата" на Йордан Василев с Христо Радевски, "Усмихни се, Пенче" от Васил Цонев, "Хипотези" на Иван Коларов, "Почивка на море" от Йордан Хаджиев, "Земният рай" на Дончо Цончев, цикли стихотворения от Стефан Цанев, Константин Павлов, и други, които също принизяват ролята на народа и партията в борбата срещу фашизма и усилията им за построяването на социалистическото общество. Информация е подадена и за други неиздържани ръкописи.

Продължава да запазва тенденция на устойчивост и т.нар. "Сив поток" в литературата. Някои автори създават творби чужди на съвременната тема и социалния оптимизъм, разработват незначителни сюжети с измъчен психологизъм или пропити от песимизъм и безизходност, изразяват носталгия по патриархалното минало и игнорират ролята на съвременния положителен герой. Характерни примери за това са част от произведенията на Николай Кънчев, "Палатка в хола" от Хр. Петканов, "Земята плаче за хората" на Крум Немирников, "Островитяни" от Валентин Даневски, редица стихотворения на Кирил Кадийски и Красен Химирски, "Игра" от Антоанета Мелникова, "Бели мрежи" от Лена Левчева и други. Като "сиви издания се сочат и отделни книги на някои изтъкнати наши писатели, с голям принос в развитието на социалистическата ни култура – Камен Калчев, Андре Гуляшки, Серафим Северняк и т.н. "кръговратници" около Тончо Жечев Ежегодно, от посоченият поток, в страната ни се претопяват над _____ книги.

Отделни дейци, предимно критици, се увличат и по различни буржоазни упадъчни течения, които намират отражения в тяхното поведение и творчество. Някои безпринципно съчетават марксизма-ленинизма с "обективизма", позитивизма и символизма, пледират за "разширяване" на класовите категории, за надпартийност и "свобода" в творчеството. Други проповядват фройдизма, структурализма и формализма, застъпват елитарни възгледи и издигат тезата за "Европеизиране" на българската литература. Като изразители на такива течения се проявяват Атанас Натов, Здравко Петров, Кръстю Кулумджиев и Елка Константинова от БАН, Иван Попиванов, Николай Георгиев, Огнян Сапарев и Светлозар Йгов, преподаватели от Софийския и Пловдивския университети, Панко Анчев, главен редактор на издателство "Г.Бакалов" – Варна и други.

Някои данни сочат, че в Съюза на българските писатели все още не са преодоляни и известни слабости свързани с пълната реализация на неговите членове и особено на младата литературна смяна. Имало създадени настроения и по случая с приемането в СБП на т.нар. "група на синовете", деца на писатели, заемащи ръководни постове. Отрицателно влияние върху обстановката на съюза оказвали и съществуващите групировки на безпринципна основа – землячески възрастови и жанрови. Това проличало и на последната Априлска дискусия, където споровете защитавали частни или на определени кръгове интереси.

Вредни явления и нерешени проблеми се наблюдават в издателската практика, Съюза на българските преводачи и системата на полиграфията. ^{Начинът} За определяне тиражите на издаваните книги порандалнедоволство, тъй като в отделни случаи се "робувало на имена, авторитети и връзки", които осигурявали безпринципно предимство на едни автори пред други. Така например от издателство "Български писател" били издадени книгите "Битието" и "Изходът" на Владимир Зарев съответно в 70 и 50 хиляди броя > многократно превишаващи средния тираж на произведения от тази категория. Подобен бил и случаят с книгата "Любовна лирика" на Евтим Евтимов, издадена в 20 000 екземпляра от специализираното за млади творци издателство "Народна младеж", с което се отнела възможността на значителен брой автори да издадат свои дебютни книги. Аналогични примери имало и при издаването на редица други известни автори.

При редица случаи подбора на издаваната преводна литература се "диктувал" от преводачите, а не от Сдружение "Българска книга и печат", "Агенцията за защита на авторското право" или от съответните издателства. Поради това в не редки случаи се

промъкват произведения, които оказват отрицателно въздействие върху съзнанието на обществото и особено върху младежите, формират и утвърждават буржоазни духовни критерии, морал и начин на живот. А чрез други се внушават "неутрални" идеи и апологетика на капитализма, вещае се всеобща неизбежна катастрофа, предвижда се "кастово" деление на обществото и в бъдеще, провят се отрицателни аналогии на обстановката в СССР и социалистическите страни с тази в капиталистическите държави. За това свидетелствуват не малко от книгите на библиотека "Галактика" на издателство "Г. Бакалов" – Варна, както и такива издадени от "Народна култура" и "Отечествен фронт". Напоследък бяха пресечени опитите за отпечатване на книгите "Фотографът на сенки" и "Тенекиеният барабан" на западногерманските писатели Волф Шюре и Гюнтер Грас, "Чардакът с дивата поза" от румънския автор Константин Цою, "Надолу по магарешката пътека" на Курт Бизалски от ГДР и други, поради това, че съдържаха клевети по адрес на социализма и действителността у нас и СССР. Ежегодно над 30 заглавия с такава насоченост са отклонявани и от провежданата в Столицата изложба – Панаир на книгата, излагани по щандовете на различни западни и югославски фирми.

Проблемите на преводната литература се обуславят до известна степен и от някои тревожни симптоми в Съюза на преводачите в България. Лица от чужд класов произход изявяват засилен стремеж за членуване в Съюза. През 1983 година от 120 кандидати по наши данни са отклонени като протичащи по вражеския контингент 37. Някои враждебни елементи продължават да злословят срещу социалната политика на партията и се опитват да групират около себе си помлади преводачи. Такива са случаите с Кръстан Дянков, два пъти профилантиран и Йордан Вълчев – въдворяван в ТВО. Немалко лица от

96

10

тези среди поддържат и подозрителни връзки с чужденци, Негативно влияние върху дейността на Съюза оказва и безпринципното съперничество между групата на "старите" в лицето на Леда Милева и "младите" представени от Вера Ганчева, както и това в различните езикови секции.

От дълги години съществуват и голяма децентрализация в полиграфичната дейност. В Държавно обединение "Българска полиграфична" има 33 печатници с 112 филиала. Наред с тях функционират и над 320 ведомствени печатни бази. С това се създават условия за безконтролно отпечатване на различни книги, брошури, учебни пособия и други и за допускане на идеологически грешки в изданията. Например, през 1983 година, в базата на МНП неправомерно е бил отпечатан дисертационния труд на Желю Желав, съдържащ явни враждебни аналогии и тенденциозни сравнения между социализма и буржоазните общества.

В средите на филмовите дейци някои лица се ангажират с антибългарска и антисъветска агитация и пропаганда, възхваляват буржоазната действителност, поддържат подозрителни връзки с чужденци, а в отделни случаи се опитват да изграждат и групи на различна основа. За остри антидържавни изказвания, хули и клевети по адрес на партийното ръководство и обявяване в подкрепа на контрареволуционните сили в Полша са профилактирани Борис Христов, сценарист, Георги Антов, режисьор, Николай Кафтанджиев, кинозед и Георги Миндов – артист. Подобни прояви са имали режисьорите Неделчо Чернев, Николай Тодоров и Константин Русаков, художник в СИФ "Бояна". Петър Готов, бивш началник сектор "Артисти" в същата студия, бе осъден на 4 години лишаване от свобода за изградена нелегална

група "Български антикомунистически съюз", от чието име е изготвил и се опитал да изпрати на Запад клеветнически материали. Профилирана бе и Татяна Георгиева – редактор, установила връзки с дисидентстващи елементи от СССР и организираше около себе си кръг от млади творци за извършване на спиритични сеанси и хороскопи. В момента такава дейност развива Димитрия Вълкова – режисьор, член на БКП, АБПФК, в която участвуват съпруги на известни интелектуалци и някои други лица.

Сериозни признаци на дисидентство има в цялостното гражданско и творческо поведение на Свобода Бъчварова, сценарист, член на БКП и АБПФК, лауреат на Димитровска награда. Напълно скъсала с марксистко-ленинския мироглед, същата използва и най-малките поводи и случаи, да клевети и охулва с голяма злъчност всичко свързано с БКП, КПСС и тяхните първи ръководители. В омразата си към социализма достига до изстъпления. Напълно подкрепя и милитаристичния курс на САЩ, НАТО и превъзнася буржоазната действителност.

и морал. Групира около себе си нездравни елементи от средите на интелигенцията и ги подстрекава към съпротива на партийната и държавна политика. Издирва и нови съмишленици от по-младото поколение включително синове и дъщери на родители с висок обществен статус, с цел влияние и обработка. В нейното обкръжение досега са засечени над 25 лица, между които филмовите режисьори Поликсена Найденова Иван Ничев, Атанас Киряков, сценаристите Боян Папазов и Борис Христов, професор Николай Генчев, Желю Желев, Коста Керемидчиев, бивш зам. министър на държавните резерви, професор Чавдар Драгойчев _____ и други. Същите, в една или друга степен се солидаризират с възгледите на Бъчварова и сами правят нездравни изказвания.

98

12

В СИФ "Бояна" съществува и група на ревизионистична основа. В нея активно се изявяват Христо Ганев, Бинка Желязкова, Радой Ралин, Свобода Бъчварова, Яко Молхов, Дучо Мундров, Анжел Вагенщайн, Христо Писков, Иван Станев и други. Същите от години наред се явяват в опозиция на партйината политика в областта на киноизкуството и пледират за повече "хуманност, демокрация и творческа свобода", в "името" и "доброто" на социализма.

Вредни политически и художествено-естетически тенденции съществуват и в творческата дейност на отделни филмови дейци. При отразяване на съвременната ни действителност някои акцентират върху проблемите на "малката правда" и по същество дискредитират социалистическия строй у нас, а други изграждат образи на "герои", чрез които прокарват внушения за песимизъм, заболяване и изроденост на социалния живот в страната. Освен в "Една жена на 33" на Христо Христов и Боян Папазов, това проличава и във филмите "Самодивско хоро" на Иван Андонов и Герги Мишев, "Покрив", "Дом за нежни души", както и в тези на режисьорите-аниматори Анри Кулев, Слав Бакалов и Николай Тодоров, проводници на т.н. "черен хумор". За такива отклонения не са допуснати или са спрени от екран "Кратко слънце" на Людмил Кирков и Станислав Стратиев, "Балът на самотниците" на Иван Ничев, "Лице и опако" на Бинка Желязкова. Ограничени са прожекциите "Смърта на заека" на Анри Кулев и Борис Христов. На последния са спрени и сценариите "Долината на обувките" и "Сляпото куче". Отклонен е от реализация и сценария "Нощем по покривите" на Христо Ганев.

Увеличение бележат и филмите с неясни идейни позиции, със сантиментално и пошлоретроградно съдържание от рода на

"Колкото синапено зърно", "24 часа дъжд", "Търновската царица", "Зелените поля", "Бон шанс инспектор", "Летарото", "Ако те има" и други, влизаци в категорията на "сивия поток". В същото време липсват филми за динамичното ни ежедневие и положителния герой-труженик. Забелязва се бягство от съвременната тема. Изтъкнати кинотворци предпочитат историческата тематика защото "криела по-малко рискове".

Неблагоприятно отражение върху дейността на Съюза на филмовите дейци оказвало и фаворизирането на някои за сметка на други с не по-малки възможности. Съществува мнение, че около 70 процента от капацитета на игралната студия е "окупиран" от режисьорите Георги Стоянов, Людмил Стайков, Борислав Шаралиев, Любен Морчев, Рагел Вълчанов, Людмил Кирков, от сценаристите Константин Павлов, Миряна Башева, Никола Русев, Любен Станев и Богомил Райнов, от художниците Богоя Сапунджиев, Мария Иванова, Константин Русаков и други. Стойността на някои от тяхните филми като "Хан Аспарух", "Златният век", "Кирил и Методий", "Последни желания", "Лавината" и други многократно е надхвърляла определените им лимити. Негативни фактори имало и при планирането и прилагането на новия икономически механизъм във филмопроизводството.

Докрай не са решени и някои въпроси свързани с подбора и разпространението на вносните филми в страната. Поради занижени критерии и недооценка, а понякога и по "касови" съображения, от селекционната комисия се допускат до екран идейно-неиздържани филми от капиталистически и развиващи се страни. Под въздействието на прожекции като "Кръвни братя", "Площад "Сан-Бабила!"- 20 часа", "Похитители на изчезналия Кивот" и други, някои младежи осъществяват вражески, криминални и антиобществени прояви, а в изолирани случаи

се опитват да изграждат и нелегални групи. През 1981 година средношколци от Стара Загора и София извършват "кръвен обряд", употребяват опиати и започват да изповядват философията на будизма. По-късно други 20 ученици от Столицата правят опит да създадат профашистка организация. Тематиката на някои филми не винаги се съобразява и с особеностите на отделни региони в страната, което води до разпалване на националистически и верски настроения в средите на българските цигани и турци. По наш сигнал в Разград бяха прекратени, а в Шуменски, Кърджалийски и Смолянски окръзи недопуснати прожекциите на индийския филм "Лейла и Маджну".

Не винаги се извършва прецизен подбор и на доставяните филми от социалистическите страни. В началото на тази година в Дома на киното бяха доставени унгарските филми "С поглед една към друга", "Реквием", "Мачът" и "Времето спря". В тях, на антисоциалистическа и антисъветска основа, авторите им се обявяват в защита на контра-революционните събития от 1956 година и внушават аналогии с настоящата действителност в УНР. Същите по наш сигнал бяха спряни. По субективни предпочитания в някои случаи недостатъчно значими филми се внасят и от СССР, с което се прави лоша реклама на съветското кино.

Голяма тревога напоследък предизвикват и проблемите свързани с т.н. явление "видеобизнес". Редица български граждани и чужденци безконтролно внасят, презаписват и разпространяват на обществени места и в частни домове видеофилми с антисъветска, анти-социалистическа, националистическа и религиозна насоченост или такива изпълнени с порнография и реклама на жестокост, насилие и расизъм. По непълни данни сега у нас има около 19 000 видеоапаратури и над 100 000 касети, част от които се използват за получаване

101

15

и на високи нетрудови доходи, Несъмнено това явление ще бъде използвано и в бъдеще като нова форма за идеологическа диверсия и като масово средство за морално-политическо разложение на социалистическото общество и преди всичко на нашата младеж.

През последните години са получени и данни за враждебни коментари, подозрителни връзки, невъзвращения, корупция и други прояви извършвани от някои театрални и циркови дейци. В такава дейност са засечени към 35 лица. Болшинството от тях са профилаксирани, един е предаден на следствените органи, а останалите продължават да се наблюдават.

Заслужилият артист от театър "София" Тодор Колев, син на бивши хора, участвувал като младеж в нелегална група, събирал в дома си различни театрали от Столицата и заедно с тях обсъждали "творчески" и политически проблеми от враждебни позиции. Подобни сбирки се провеждали и у артистите Николай Бинев и Жана Стоянович от Народния театър за младежта, а Димитър Еленов, актьор от Варна се стремял да обедини около себе си свои колеги и приятели, изразяващи несъгласие със социалните мероприятия на партията. По примера на полската "Солидарност" група млади артисти от Димитровград заплашили с едновременно напускане на работа, ако не бъдат повишени заплатите им. Иван Русев, зам.директор на театър "София" окачествил привилегиите на АБПФК и огромните вили на "отговорните другари" като крайност и противоречие при социализма, злословил срещу виден съветски партиен и държавен ръководител и го сравнил с цар Борис.

От работещите циркови артисти в капиталистическите страни 7 са се обявили за невъзвръщеници, а 9 са сключили или възнамеряват да сключат брак с чужденци и по всяка вероятност също няма да се завърнат в страната. Осуетени бяха подобни замисли и на 5 други артисти, върху които бе оказано положително влияние „

102

16

За корупция в големи размери и извършване на валутно-контрабандни престъпления през месец май т.г. бе задържан и предаден на следствието Петър Димитров – Талди, договорен цирков артист. Същият по време на работа в чужбина е поддържал и подозрителни връзки с лица, уличени в принадлежност към специалните служби на противника. За драматургът в ГДБЦ Венцислав Рунтов, бивш агент на полицията са получени данни, че е организирал в дома си оргии и срещу подкупи и скланяне към аморални деяния е "раздавал" артистични категории на млади момичета.

Основателно безпокойство буди напоследък и поставянето на някои пиеси със сериозни идейни отклонения, лишени от социален оптимизъм, от гражданска и партийна ангажираност или внушаващи нежелани политически аналогии, че в нашето общество съществува кариеризъм, лицемерие и злоупотреби с власт, клеветничество и оеснафяване, консерватизъм и потъпкване на идеали. Изход нямало или се сочел този към отрицание на социализма по пътя на борбата между поколенията в полза на младите, които със "свободен дух копнеели да се втурнат по булевардите, отричайки всички стойности, закони и образци в живота". Показателни за това са спряните от реализация и свалените от сцена пиеси "Вангела" на Иван Радоев, "Любовни булеварди" от Стефан Цанев, "Хиляда метра над морето" на Петър Маринков, "Тя в отсъствие на любов и смърт" от Едуард Рядзински, "Голямото чистене" на Ицван Чурка и "Вавилонската кула" от Маргарит Минков. Подобно звучение са имали и още 13 пиеси. Преди да бъдат поставени същите са претърпяли значителни корекции. Неблагополучия съществували и при постановките на "кафе-театрите" в редица хотели и клубове на Столицата и страната. Много от играните в тях пиеси не се съгласуват предварително с ДО "Театър", имат

103

17

съмнително съдържание или контексти, преследват различни, в т.ч. и "касови" цели.

Определена роля за негативните отклонения в изявите на българския театър играят и редица режисьори като Вили Цанков, Леон Даниел, Юлия Огнянова, Станчо Станчев, Красимир Спасов, Слави Шкаров, Димитър Гочев, Никола Петков, Николай Ламбрев, Николай Поляков и други. От позициите на псевдокритичност и "загриженост" някои от тях, използвайки модернистични похвати съгъстват "боите" и стигат до песимистично и черногледо отразяване на нашата действителност.

В репертоара на театрите все още е малък броя на пиесите със значима общественopolитическа и патриотична тематика, третираща ролята на положителния герой, носител на комунистическите идеали. Дребнотемното и битовизъмът често изместват съществени сюжети за социалистическото ни развитие и исторически събития отразени в националната ни драматургия. Понякога се правят и скъпоструващи или лишени от актуалност постановки, които "издържат" броени представления – "Хайка" от Николай Люцканов, "Любов" на Мърей Шизгал в Пловдивския театър и други. Дялът на българската пиеса в съвокупния театрален афиш бил едва около 15 процента.

Недостатъчно са и постановките от историко-революционната класика на СССР. За тяхна сметка се представят пиеси със съмнителни идейно-естетически качества ("Възрастната дъщеря на младия човек", "Старият дом", "Последен срок", "Гнездото на глухаря", "Тя в отсъствие на любов и смърт"), с което се създава превратна представа за съвременната съветска драматургия и действителност. Лансират се и неиздържани произведения от западни автори, както и такива от социалистическите страни, третиращи проблеми извън нормалните човешки взаимоотношения и съдържащи перверзия, цинизъм и

104

18

"пикантни темички" от злободневния политически живот като например "Екватор" от П. Шафър в Народния театър за младежта, "Догодина по същото време" от Б. Сленд и "Филоктет" на Х. Мюлер в театър "София," "Конкурс за красота" от Т. Попеску в плевенския театър, "Пет часа с Марио" и "Дамите в четвъртък" в клуба на актьора, "Сардини" в кафе-театрите и други. Недостатъците в репертоарната практика продължават да задълбочават конфликтът зрител-театър, публиката се отдръпва от салоните, защото там не вижда своят живот и съдба.

В областта на театъра съществуват и някои други нерешени проблеми и слабости. Възможностите на известни и по-млади артисти не се използват пълноценно. Редица режисьори умело експлоатират "гастролната система" за материално облагодетелствуване. Това се отразява негативно върху социално-психологическия микроклимат в театралните колективи. Налице са и пропуски в учебно-възпитателния процес на ВИТИЗ "Кръстю Сарафов". Незадоволителното състояние на сценичната механизация, противопожарната сигурност и охраната на труда също създавали напрежение в работата на немалко театри. Поради безпринципно съперничество между Съюза на артистите в България и други творчески съюзи, напоследък се добавя и неблагоприятна тенденция за отслабване на позициите ни в Международния театрален институт, Международната организация на детско-юношеските театри и други.

Тревожни явления и тенденции се открояват и в музикалният живот на страната. Някои дейци и изпълнители проявяват засилен стремеж за работа, утвърждаване и устройване в капиталистическите

страни. През последните три години по линия на БИД "Софияконцерт" в чужбина са пребивавали над _____ души. Сред тях особено нарастват проявите свързани с подготовката и опитите за бягства и невъзвръщанства. Досега измениха на родината около 25 естрадни изпълнители между които Камелия Тодорова, Христиан Платов, Анастасия Бинчева, Трошан Владовски, дъщерята на писателя Антон Антонов Тонич и други. Пресечени бяха намеренията за невъзвръщанство на Кичка Бодурова, естрадна певица, Константин Марков, ръководител на ВИС "Тангра", Панчо Владигеров, пианист, както и на още 18 души от Столицата и страната. Неизяснено е положението и вероятно няма да се завърнат в родината балетистите Ичко Лазаров, заслужил артист, член на БКП и съпругата му, Елена Филипова, оперна певица, Богдана Антова, пианистка, Александър Бахаров, носител на наградата "Мелодия на годината '83" и още около 35 лица, работещи във Франция, ФРГ, и Скандинавските страни. Народната артистка Анна Томова - Синтова и Константин Наков, преподавател, член на БКП, направиха официални искания за получаване на двойно гражданство съответно на Австрия и Финландия. По време на престоя си зад граница част от изпълнителите установяват и подозрителни връзки с изменници на родината, извършват незаконна търговия и криминални престъпления, а болшинството от вариететните артистки "консумират" и проституират срещу заплащане. След завръщането си в страната осъществяват контрабандни сделки, трансфер на валута и възхваляват "неограничените възможности" за преуспяване на Запад.

В музикалните среди се наблюдава и увеличение на противодържавната агитация и пропаганда на антибългарска и антисъветска основа. Някои като Илия Темков, член на БКП, диригент, Мария Попова

106

20

музиколог, Христо Димитров от Старозагорската опера и други злословили по адрес на отговорни партийни и държавни ръководители, одобрявали "обновителния" процес в Полша, клеветили, че българската нация била с робска душа и се обявявали за "ненамеса на политиката в изкуството", а Веселин Байчев, диригент от Русе, син на фашистки военен прокурор заявявал, че нямало да се примири "с властта на мръсната и долна работническа класа". В подобни изказвания са уличени и други _____ лица, към които е взето съответно отношение.

От няколко години в Съюза на българските композитори по същество има обособена и група, която влияе отрицателно върху подрастващото поколение творци и се стреми да наложи в нашата музикална теория и практика упадъчните концепции на буржоазния "авангардизъм" и "модернизъм". В нея по-активно се изявяват композиторите Константин Илиев, Лазар Николов, Иван Спасов, Димитър Христов, Васил Казанджиев и Георги Минчев, музиколозите Иван Хлеббаров, Киприяна Друмева, Мария Костанева, Любомир Кавалджиев и други, заемащи възлови места и ръководни длъжности в различни музикални институти. Псевдокритериите на "новаторството" и "елитаризма" пряко рефлектирали и в личното творчество на посочените дейци. Много от симфоничните и камерните им произведения изпълнявани на прегледите "Нова българска музика" били лишени от идейно-естетическа стойност и възпитателна значимост. Под тяхно давление ежегодно се изпращат на международни музикални прояви в чужбина и млади композитори, които след завръщането си задълбочавали авангардните си увлечения.

104

21

На музикалната сцена напоследък все по-често се появяват идеологически аморфни произведения, а понякога и такива с нелоялна политическа насоченост. Такива били случаите с оперите "Игра" и "Златната рибка" по либрето на Радой Ралин и музика на народния артист, професор-доктор Димитър Христов, зам. председател на СБК и зав. катедра в БДК, "Пъстрата птица" на заслужилия артист Симеон Пиронков, "Кармен" по режисура на френския гражданин Жан Овре и музикъла "Кабаре", с режисьор Никола Петков, поставен в Държавния музикален театър, след преработка по наш сигнал. Пренебрегват се творби на изтъкнати композитори като Петко Стайнов, Веселин Стоянов, Панчо Владигеров, Любомир Пипков, както и такива на известни съветски класици и съвременници. Наблюдава се масов отлив на публика от оперните спектакли, симфоничните, камерните и хоровите концерти. Подценява се и комсомолското движение "Българска музикална младеж".

При създаването и популяризирането на различните музикални жанрове съществувала диспропорция, продължавал да се увеличава и "сивия поток". Масовата политическа, детска и маршова песен, както и популярните оркестрови пиеси били оставени на заден план. В същото време страната се залива от естрадни изпълнения с принизени идейно-естетически качества. От концертни подиуми, по радиото и телевизията в заведенията за обществено хранене и транспортните средства, в почивни домове, младежки дискотеки и клубове, по работни места и обществения, все по-често и с големи децибели звучат невротизиращи ритми и чуждоземски интонации, лишени от мелодия и хармония, от смисъл и съдържание. В култ се издигат и извънмузикалните изразни "средства и ефекти", екстравагантните форми и пошлите моди в поведението на естрадните изпълнители. Всичко това се отразявало негативно върху състоянието на масовата музикална среда у нас.

108

22

По време на някои концерти отделни състави и изпълнители, чрез провокационно държание, двусмислени политически реплики и "възпламеняващи" интерпретации се опитват да екзалтират публиката. В резултат на това възбудени младежки групи извършват груби антиобществени действия, предизвикват безредици и при респектиране оказват съпротива на органите на МВР. Такива прояви са допуснати в София и в някои окръзи, при изпълнения на Васил Найденов, ВИГ "Щурците", ВИС "Сигнал" и "Тангра", както и при гостуването на някои чуждестранни групи. Поради политическа недооценка от страна на з.а. Тончо Русев, директор в ДО "Музика" и журналиста Владимир Гаджев, беше организирано и честване на 20-годишнината от създаването на английския състав "Битълз", което създаде психоза сред подрастващите в Столицата.

Отрицателен резонанс върху общото състояние на музикалния живот в страната оказвали и някои съществуващи слабости и нерешени проблеми. В почти всички музикални институти и творческите съйзи имало групировки на безпринципна основа, които спомагали за влошаване на социално-психологическия микроклимат в тях. Особено изявена била тази по линия на естрадата – Тончо Русев, Морис Аладжем, Атанас Косев, Панайот Славчев, Иван Калчинов, Иван Пеев, Атанас Бояджиев, Найденов Андреев, Александър Бразицов и други са "монополизирани" този жанр и чрез ^{монополизация на определените едстваби и изключителни права} значителни доходи. В БДК има обособени т.нар. "фамилни" катедри, между факултетите съществуват противоречия и "борба за надмощие", отделни преподаватели се ангажират с корупция, а част от студентите не желаят да се реализират в провинцията и търсят начини за устройване на

работа в чужбина. В Софийската народна опера се чувствувал антагонизъм между "млади" и "стари", влошени били и отношенията в балета. От ръководството на Съюза на композиторите се проявявал субективизъм и лична заинтересованост при контрактациите, оценката на творчеството и определянето на наградите. В Съюза на музикалните дейци малко внимание се обръщало на социалните и професионални проблеми на членската маса. Съществуващата хонорарна практика и утвърдилата се система за работа по съвместителство безпринципно облагодетелствували едни и същи дейци за сметка на други не по-малко талантиливи. Дейността на БИД "София-концерт" също била съпътствувана от немалко слабости. Акцентувало се върху финансовите планове и не се извършвал достатъчно прецизен подбор на лицата изпращани зад граница. Престоятна много от тях, в нарушение на нормативните документи неколккратно бил удължаван до 10 и повече години. В много случаи артистите сами сключвали със съмнителни импресарии в т.ч. и изменения на родината неизгодни договори, които в последствие били узаконявани от дирекцията. Понякога се внасят у нас и неподходящи състави и изпълнители от капиталистическите страни, с което се нанасяли определени идеологически вреди на нашата музикална култура.

Тенденция на увеличение бележат и враждебните проявления сред дейците на изобразителното изкуство. Някои художници като Тодор Цонев, Васил Крапчански и Мордан Шентов, профилактирани от ГСУ, продължават да хулят и клеветят по адрес на БКП и НРБ, КПСС и

400

24

СССР, а Атанас Атанасов от Шумен заявил, че ако имал възможност, с една картечница щял да въдвори у нас ред само за 24 часа. Дании за нелоялни изказвания срещу социалистическата ни действителност и нейните културни ценности са получени и за още 16 души, между които са Здравко Мавродиев, член на УС на СБХ, професор Димитър Аврамов, изкуствовед в БАН, Серафим Серафимов и Димитър Войнов, преподаватели във ВИИИ "Н. Павлович". Активно се наблюдават други осем лица.

Характерна проявна форма за тези среди се явяват невъзвращенствата. По непълни данни, досега са изменили на родината над 50 художници и изкуствоведи, от които 15 през последните две години. Някои от тях като Атанас Славов, Алцек Минев, Никола Николов, Михаил Симеонов и други са свързани със специалните служби на противника и активно работят срещу нашата страна. Повлияник от френския дизайнер Симон Меркадо, пребивавал в НРБ, измениха на родината и трима студенти. Пресечени са и няколко опита за невъзвращенства, Мариана Ангелова е профилактирана в ГСУ за подстрекателство на младежи към такава дейност, а Николай Антонов е осъден за изготвени фалшиви печати, предназначени за подправка на чуждестранни паспорти.

Някои художници, у нас и в чужбина установяват и подозрителни връзки с чужденци и изменници на родината, с които извършват престъпна дейност. Емил Чаушев от София бе осъден затова, че се е поставил в услуга на Стефан Кафадаров, функционер на БОД и извършвал незаконна търговия с културни ценности. Дамян Заберски от Бургас, осъден, син на бивш полицаи, поддържа трайни контакти с търговец от ФРГ, от когото периодично получавал валута. Стоян Цанев от Варна пред чужденци афиширал симпатии към полската "Солидарност" и чрез тях се опитал да уреди своя изложба на Запад. В такава дей-

ЛЛЛ

25

ност са уличени и още 6 художници.

Отделни изкуствоведи и художници пропагандират буржоазни възгледи и прокарват в творчеството си модернистични изразни средства, пледират за "свобода и неангажираност", игнорират проблемите на съвременето и по същество се конфронтират с културната политика на партията. Професор Димитър Аврамов, член на БКП, изкуствовед твърдял, че социалистическият реализъм бил "реакционен и напълно катастрофирал метод", обявявал се против марксистката философия и злословил, че у нас е настъпила "милитаризация на културата и политическия живот". Художникът Стоил Бакалов от Сливен отричал партийността в изкуството и претендирал за "своя" школа в скулптурата а Николай Майсторов в картините си създавал апотеоз на грозното, на унищожението и отразявал отношението "човек-власт", "човек-полиция".

Други творци създават произведения с чужди идейни инвенции, внушават песимизъм и отчуждение, демонстрират биологизъм, натурализъм, ^{ГРОЗНА} сексуалност, безпроблемност и безвкусица. Типични носители на подобни явления са н.х. Георги Баев, Димитър Буяклийски, Ада Митрани, Ботмил Живков, Греди Аса, Божидар Икономов, Милко Божков и пр. Аналогични прояви има и сред карикатуристите. През 1983 година в "Международния салон на карикатурата" в Монреал са участвували 56 български художници, с _____ творби, част от които били на ниско професионално-естетическо ниво, със завоалирани, а дори и с открити антисоциалистически тенденции. С това те са допринесли за успеха на този подривно-пропаганден форум.

1112

26

Обстановката в Съюза на българските художници се оценява като нестабилна. Неговото ръководство, в лицето на Светлин Русев, поддържало линията за "широк спектър на възгледи и изяви" в изобразителното изкуство, проявявало толерантност и дори поощрявало художниците, особено по-младите, които търсели "нови, модерни" форми за изобразяване на съвременната ни действителност. Откупните комисии определяли неоправдано високи цени в т.ч. и на неиздържани произведения, с което се стимулирало създаването им. Съществувало и безпринципно облагодетелствуване на "определен кръг лица" за сметка на други не по-малко способни, които понякога изпитвали и материални затруднения. Безпокойство предизвиква и слабата общественно-политическа активност на Ателието на младия художник. Сред неговите членове се долавя засилване на меркантилността и комерческия дух. Порочна била и практиката при приемането на ученици и студенти в художествената гимназия и ВМШ "Н. Павлович". Допусканите в това отношение компромиси и занижената изискателност в учебния процес щяли да доведат до стерилитет на творческия потенциал на този вид изкуство. В СБХ имало и няколко групировки, които макар и да нямали политическа окраска, способствували за непълноценността на неговите творчески постижения.

През последните години се засилиха и посегателствата върху културното и историческото ни наследство. Пресечени са опити на български и чужди граждани да изнесът незаконно от НРБ архивни документи по т.нар. "Македонски въпрос", хомогенното сребърно Рабишко съкровище – II – I век пр.н.е., уникални монети от Криводолското златно съкровище, плащеница от 16 век на църква във Велико Търново, голям брой икони и други предмети с голяма музейна

113

27

стойност, оценени на около 500 хиляди долара. Бяха издирени и предадени на държавния музеен фонд и над 300 старобългарски, старогръцки и етиопски ръкописи от 10–15 век, старопечатни книги от 16–17 век, два преписа на Паисиевата история, голямо количество архиви, лична кореспонденция и снимки на бившата кобургска династия и други.

По тази линия обаче съществуват и слабости. Някои несъвършенства в нормативните документи създавали условия за присвояване и злоупотреби с културни ценности. Не се отделят достатъчно средства за физическата и техническата охрана на някои важни музейни институти, реставрационни и складови бази. Неефективна е борбата и срещу иманярството. При експониране на наши паметници зад граница не винаги се спазват необходимите технологически изисквания, поради което някои експонати получават невъзвратими увреждания. Необходими са допълнителни мерки и за усъвършенстване на контрола по вноса и износа на произведения на изкуството и културата, осъществяван от ВТО "Хемус".

От анализа на получените данни за посочените вражески прояви и негативни явления е видно, че основна причина за тяхното съществуване продължава да е идеологическата диверсия на противника която в условията на докрай изострената международна политическа обстановка придоби характера на открита и тотална "Психологическа война". Засилва се провокационно-подстрекателският натиск за идейно-политическо и морално-психологическо разоръжаване и разлагане дейците на художествено-творческата интелигенция и средствата за масова информация в страната.

Атаките срещу българските творци придобиват директен и всеобхватен характер. Предприемат се все по-настойчиви действия за

014

28

проникване и насаждане в тези среди на идеологически nihilизъм и политически септицизъм, социална инертност и потребителска психика, безкритично възприемане ценностите на западната култура и буржоазните еталони за бит и морал, етика и естетика. Упорито се внушава дейците на литературата и изкуството да се вслушват само в "своя вътрешен глас" защото културната политика на партията била чужда и враждебна на свободата, творческата индивидуалност и реализацията на личността. На тази основа се правят опити за инспириране на дисидентски настроения, създаване трайни огнища на напрежения и обособяване на групировки около "лидери и авторитети" с оглед противопоставянето им на партията и държавата, на социализма като система. Отчитайки мултипликационните възможности на интелигенцията за влияние сред останалите социални групи, сега противникът се стреми да използва и "заразяващия пример" на различните "недоволници" от творческите съюзи за формиране "политическа опозиция" в по-широк мащаб и създаване на "масово недоволство" в различните слоеве от населението.

За постигане на своите глобални и тактически цели противникът продължава да използва активно всички свои форми и методи, средства и канали. Около 35 процента от емисиите на подривната пропаганда пряко или косвено третират "проблемите" на българската интелигенция. В тях се отрича ролята на партията за развитието на социалистическата ни култура. Произведенията на известни писатели-комунисти ^{се оказват} "дирижирани и казионни", а тези на Блага Димитрова, Радой Ралин, Стефан Цанев, Дончо Цончев, Константин Павлов, Давид Овадия и други се сочат за еталон на творческа самостоятелност и критично отношение към нашата действителност, пример за подражание "в борбата срещу каноните на социалистическия реализъм". От такива позиции

Би-Би-Си и Баварското радио са проявявали и интерес към специално подбрани творби от български композитори-авангардисти и изтъкващи, че Константин Илиев и Лазар Николов водели нашата музика по правилен път. Поведението на някои дисиденти от братските страни биле доказателство как трябва да се отстоява "неопетнено" собственото аз в условията на "разлагащото" се социалистическо общество.

Вредно идеологическо влияние оказват и получаваните у нас от западните пропагандни централи, СФРЮ, Китай и Албания, печатни произведения и материали, внасяните видеозаписи, както и установените кореспондентски връзки с граждани от капиталистически страни. За периода 1982–1984 година по пощенския канал и чрез митницата до частни лица, в това число и интелектуалци, до творчески съюзи и обществени организации, без абонамент са изпратени над 13000 заглавия в 17 000 екземпляра и над 1 200 000 вестници и списания. Голяма част от тях са имали негативно политическо, художествено-естетическо или инкриминирано съдържание. Двустранна кореспонденция поддържат 2609 лица, от които писатели и преводачи – 1263, кинотворци – 158, драматични артисти и музикални дейци – 497, художници – 312 и журналисти – 379.

Противникът продължава да използва и българската вражеска емиграция за провеждане на идеологическа подривна дейност в различните отряди на интелигенцията. Изменниците-интелектуалци Атанас Славов, Димитър Инкьов, Владимир и Наталия Костови, Румяна Узунова, Милчо Левиев, Димитър Бочев, Павел Главусанов, Петър Увалиев и други провеждат злостна подстрекателска пропаганда срещу културната политика на партията, а някои от тях се стремят да установяват контакти и да обработват отделни дейци. Напоследък засилен стремеж за проникване и разлагане на интелигенцията проявява и БОД.

116

30

Все по-активна и целенасочена подривна дейност срещу интелигенцията провеждат и официалните представителства на САЩ, страните от НАТО, СФРЮ и Китай. Тяхните културни секции по същество изпълняват функции на центрове за идеологическа диверсия. Продължава да се утвърждава своеобразната "специализация" и разпределението на сферите за негативно влияние. Засилват се опитите за директни и неконтролирани контакти с творческите съюзи, средствата за масова информация, с тяхни дейци и служители. Дипломатите – разузнавачи и агенти събират информация за процесите и явленията в тези среди, изучават и обработват отделни творци с оглед използването им в перспектива и негласно разпространяват пропагандни матери-

али - Предлагат на наши интелектуалци стипендии и специализации в различни фондации като "Александър фон Хумболд", "Хердер", "Гьоте институт" и периодично организират срещи с тези лица, с цел създаване и поддържане у тях афинитет към западната култура.

Специалните служби на противника активизират подривните си действия и по канала на културния обмен. Предприемат се опити за омаловажаване, дискредитиране и елиминиране на НРБ като организатор или участник в международните прояви. През 1981 – 1983 година в Белгия, ФРГ и Испания бяха проведени паралелни срещи на писатели, целящи бойкотиране на традиционно провежданата у нас Международна писателска среща. С цел изместване на нашето влияние, западните държави са взели решение да отделят по-голямо внимание на Асамблеята "Знаме на мира", предвид перспективите, които им откривало преобладаващото участие в нея на страните от "Третия свят".

117

31

По време на международните форуми у нас и в чужбина някои от участниците в тях провеждат и злостна антибългарска и антисъветска пропаганда, а в отделни случаи събират и разузнавателна или "компрометираща" информация. Представители на западни фирми, импресарски къщи, радио-телевизионни и кинокомпании при контактите си със служители от различни институти на Националния комплекс за култура и средствата за масова информация правят, а понякога и успяват в опитите си да разложат и увлекат в корупция и друга престъпна дейност някои от тях. През последните две години за подобни деяния бяха осъдени 8 български граждани и профилаксирани 25 тяхни връзки. На непрестанен натиск и обработка са подложени и временно пребиваващите дейци и изпълнители в капиталистическите страни.

Нов момент представлява и повишения интерес към утвърдени наши деятели, на някои от които бяха присъдени високи чуждестранни награди. Може да се предполага, че ухажването им не е случайно, а тактически ход на противника, целящ даване в последствие високи отличия и на "дисидентстващи" лица в страната, с цел утвърждаване и получаване на международно признание.

Между причините, обуславящи наличието на негативни явления в творческия процес, важно място заемат и проблемите, свързани с художествената критика. В редица ^{случай} нейни представители допускат занижаване на класово-партийния подход при оценката на различните факти, явления и събития, разминават се с партийните постановки и мнението на широката публика и изостават при разглеждане същностни въпроси на социалистическия реализъм. Отминават се с мълчание идейно-естетическите отклонения в творчеството и изявата, а понякога

118

32

по внушение на "авторитети" и лични предпочитания безпринципно се величаят слаби произведения, дори и такива със съмнителни политически нюанси. Нерядко се проявява и nihilизъм към постиженията на нашите творци за сметка на субективната разхвала на чужди автори и творби. Лаясират се и определени дейци в ущърб на други талантиви творци, в това число и от младото поколение. Длъжностните лица от редакционните колегии, литературните бюра, художествените и репертуарни съвети, подборните комисии и други, на които е възложено извършването на вътрешно-рецензентската и селективната дейност, не винаги изпълняват отговорно и обективно задълженията си по предварителната оценка на ръкописите и недопускане реализация на идейно-неиздържани произведения.

Важна предпоставка за съществуващите враждебни проявени: идейно-естетически, морално-етични и други отклонения в цялостния културен живот на страната се явява подценяването на класово-партийните критерии при подбора, разстановката и реализацията на кадрите. Броят на комунистите в редица звена на институтите и творческите съюзи е незначителен (например в Института за паметници на културата от 450 служители само 34 са членовете на БКП). В различните колективи, включително на възлови места, продължават да работят не малко лица от чужд социален произход, участвували във фашистки и контрареволуционни организации, както и такива с вражески изяви понастоящем. Към 30.06.1984 година тяхният брой възлиза на около _____ души. Отговорни и други длъжности се заемат от лица, стоящи на нездрави позиции, в това число и членове на БКП, проявяващи политическо двуличие. Тази категория наброява над 80 дейци. Има и случаи, при които кадровите решения не са напълно

019

33

съобразени и с личните, организаторските и професионалните качества на лицата.

За някои отрицателни настроения и прояви сред културните среди и особено при младите творци допринасят и съществуващите проблеми, свързани с тяхната реализация, социално-битовото осигуряване и моралното им стимулиране. Недоволство пораждали и несъвършенствата на хонорарната и "гастролна" практика, начините на заплащане, както и системата на съвместителството, които не винаги се съобразявали с изискванията на новия икономически механизъм в духовната сфера и създавали условия за материално облагодетелстване на едни лица за сметка на други. Негативно въздействие върху микроклимата в колективите оказвали и съществуващите групировки в различните творчески отряди.

До голяма степен някои слабости, недостатъци и нерешени докрай проблеми в идейно-възпитателната работа на Националния комплекс "Култура и средства за масова информация" също способстват за наличието на нелоялни и негативни прояви, отклонения и явления. Недостатъчно ефективни били мероприятията, проведени от обществените организации и творческите съюзи за оптимално решаване на въпросите, свързани с идеологизацията, политизацията, мобилизацията и отстояване на класово-партийните позиции в творчеството и поведението на кадрите, особено сега, в условията на изострената до краен предел международна обстановка.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

36
443
1/6

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Handwritten signature
М В Р
ПРЕДСЕДАТЕЛСТВО НА ДС
Ред. № 12.103
1984 год.
СОФИЯ

Отвѣтъ на прѣсвѣщен.

Handwritten signature

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Избора на нов генерален секретар на Световния съвет на църквите /ССЦ/.

На справка № 1502/27.07.1984 година

В изпълнение на съвместния план с управление 05 – КГБ по ССЦ, чрез агентите "Дамянов", "Бойко" и "Лиляна" е придобита следната информация за избора на нов генерален секретар:

Комитетът по назначенията, в състав от 23 души, представители на църкви и икуменически дейци от всички континенти, провел две заседания – през м. юни т. г. и непосредствено преди юлската сесия на ЦК на ССЦ.

На първото събиране била уточнена процедурата на работа. Взето било решение да се запознаят членовете с препоръките и биографичните данни на кандидатите – общо около 25 души от капиталистически и развиващи се страни – и сведе броят им на трима.

В процеса на разискванията източноевропейските членове на Комитета се опитали да елиминират англиканските кандидати. Първоначално англиканската дясна върхушка предложила за генерален

250
37 48

2

секретар Джон Арнолд. Всички по-прогресивни членове на Комитета се противопоставили. Тогава изпъкнал друг англикански представител – Джон Блук от Нова Зеландия, предложен по внушение от досегашния генерален секретар Филип Потър от приближеността му Джин Скуз, Австралия, бивша зам.-модераторка на ИК и ЦК на ССЦ, а сега член на ИК. В процеса на разискванията епископ Гюла Наги, Унгария подчертал, че кандидатите от капиталистическите страни са твърде много и дал да се разбере, че ще гласува за представител от третия свят. Подобно изказване направил и проф. Смолик от Чехословакия.

Епископ Арам Кешишян от Ливан предложил в листата на кандидатите да се включи и православен. Комитетът се спрял на проф. Нисиотис от Гърция, който фигурирал в разширения списък – впоследствие обаче сам се отказал.

Други двама силни кандидати от Южна Африка – Дезмонд Туту и Алек Боазак също отпаднали поради неотложна необходимост да бъдат в родината си.

Така в края на първия тур се оформила тройката: Ари Брауър (САЩ), Емилио Кастро (Уругвай) и Джон Блук (Нова Зеландия).

Архиепископ Кирил от РПЦ провел редица разговори с представители от Източна Европа, за да обедини и насочи усилията им към най-подходящия за нас кандидат. По време на първия тур поверително уведомил, че на първо място следва да се подкрепя кандидатурата на Ари Брауър, на второ място Емилио Кастро и в никакъв случай Джон Блук. На второто заседание обаче, когато отново много от членовете се изказали в полза на Блук, архиеп. Кирил решил, че за да се неутрализира кандидатурата му, трябва да се обединят и целенасочат останалите в полза на кандидата, който има перспективи

3P

257
78

3

да получи най-много гласове, а именно Емилио Кастро. Кирил отново провел разговори с представителите от Източна Европа. Посочил, че последните проучвания разкрили Брауър като краен реакционер и насочил усилията в полза на Кастро. Подобни разговори провел и с други представители, някои от които не оправдали доверието. Така например митрополит Григорий (Вергезе) от Индия обещал да подкрепи групата за Кастро, но после изменил и дори разкрил плановете на "източноевропейците". Григорий държал за Брауър главно поради надеждите след това последният да предложи сънародника му Найнан Коши за зам.-генерален секретар или поне за продължаване мандата му в ССЦ за още три години.

Кастро се представил най-добре от тримата кандидати и в писмените декларации – платформи за бъдещата дейност на ССЦ, и в личните разговори с членовете на комитета. Това също дало основание на европейските представители от социалистическите страни да се определят в негова полза. Той получил болшинство при гласуването в комитета – 6 души повече от Брауър.

Разискванията в Комитета по избора станали достояние на членовете на Генералния секретариат на ССЦ и на близки на участвалите в заседанията. Брауър поискал обяснение и обвинил представителите от социалистическите страни в двуличие. Заявил, че е дълбоко оскърбен. Настоятелно се опитвал да узнае (също и Потър) дали позицията на представителите от Източна Европа е била предварително оформена в полза на Кастро и какво участие са взели държавните органи в координирането и налагането на тази обща позиция в подкрепа на кандидата от третия свят. Заплашил, че ще излезе с

39

252
79

4

изложение по случая и щял да разобличи "машинациите" на РПЦ. Пред архиеп. Кирил настоял на сесията на ИК да се предложи и втория по брой на гласовете да бъде допуснат до избора в ЦК.

Допълнително усложнение в напрегнатата обстановка внесъл пристигналият в Женева за сесията на ЦК еп. Кароли Тот (Унгария), президент на Християнската миротворна конференция (ХМК). Същият уверил Брауър, че е за неговата кауза, въпреки че бил предупреден от архиеп. Кирил, че вече има ясна позиция в подкрепа на Кастро. Тот обаче отговорил, че не му било известно за такова становище и че Имре Миклош, председател на изповеданията в УНР, му бил дал пълна свобода да действа в полза на единия или другия кандидат. За разговора с Кирил, Тот уведомил Брауър. Това дало още основания на последния и на неговите приятели в ИК и в щаба на ССЦ да мислят, че е имало оформена позиция, подкрепена по политическа линия, за Емилио Кастро.

По време на заседанията на ИК и ЦК Брауър продължил да обработва твърде явно отделни лица, които извиквал, разговарял твърдо и заканително, което предизвикало разочарование и се отразило на престижа му. Междувременно се засилвала агитацията в полза на Кастро.

На заседанията на ръководните органи на ССЦ единствено К. Тот се опитал да предложи в листата за избора да бъде включен и Брауър, но не бил подкрепен. Наложило се разбирането, че ЦК трябва да избира, съгласно традицията, един кандидат. Кастро получил 126 гласа "за", 17 – "против" и 5 – "въздържали се".

За новия генерален секретар се считало:

40

153
80

5

че ще продължи линията на Филип Потър;
 ще отстоява позицията на латиноамериканските страни,
 които са традиционно антиамерикански настроени;
 при оформяне на ми­роглед­а­му голямо значение е изиграл
 факта, че произ­хо­жда от крайно бедно семейство;
 симпатизира на източноевропейските страни ;
 застъпва се за по-широко участие на православните в ССЦ.

Счита се, че при сегашното ръководство дейността на ССЦ
 ще протича спокойно и по правилен път; ще се утвърждават т. нар.
 хоризонтални измерения на неговата дейност, включващи най-актуал-
 ните социални проблеми като борбата за мир, срещу глада и расизма
 и др.

След неуспеха Ари Брауър споделил в поверителен разговор,
 че би се върнал в САЩ, особено ако го изберат за генерален секре-
 тар на Националния съвет на църквите.

Като цяло юлската сесия на ИК и ЦК на ССЦ преминала спо-
 койно. Били приети важни документи очертаващи линията и програма-
 та на ССЦ след VI асамблея. Приета била резолюция за Намибия и
 против расизма.

ПРИЛОЖЕНИЕ: папка с материали, биографични и други
 данни за Емилио Кастро.

Н-К ОТДЕЛ ОЗ У-НИЕ ОБ ДС
 ПОЛКОВНИК

/Т. Тодоров/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Dr. Ivanchev

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

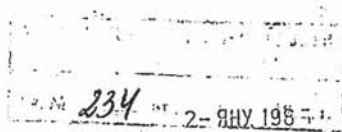
Рег. № 3

Екз. № 1

СТРОГО СЕКРЕТНО!

София, - 2. I. 1985

Dr. Ivanchev DC
Гр. Иванов
8.2.85
ИНФОРМАЦИЯ

ОТНОСНО: Петият конгрес на Съюза на българските писатели

На 17 и 18 декември 1984 г. в залата на Народното събрание се проведе Петият конгрес на Съюза на българските писатели, в чиято делова работа взеха участие членове на Съюза, представители на други творчески съюзи и средствата за масова информация, както и гости от писателските организации на повечето от братските социалистически страни.

Участието на Генералния секретар на ЦК на БКП др. Тодор Живков в тържественото откриване даде своето благоприятно отражение за цялостната ведра и оптимистична атмосфера, в която премина форума на творците на словото в социалистическа България. Положителна роля за конструктивния дух на конгреса оказа и забележителната реч на др. Тодор Живков на срещата с ръководството на Съюза на българските писатели, състояла се непосредствено след провеждането на отчетно-изборното събрание на писателите, в навечерието на конгреса.

Болшинството от участниците в конгреса, изявени писатели, с утвърден принос и заслуги за развитието на българската литература дадоха висока оценка на основния доклад "Литература на историческия оптимизъм", който окачествиха като сериозен отчет по темата за положителния герой в литературата на развитото социалистическо общество.

На фона на тази конгресна обстановка се открииха и някои негативни настроения.

Любомир Тенев, Чавдар Добрев и Здравко Петров – литературни критици изразили недоволство от изнесеня доклад, който според тях не бил литературен, а философски. В него темата за оптимизма не била защитена, а само "разчоплена с несъстоятелни обобщения". Писателят Богомил Нонев споделил, че му било "омръзнало Левчев да политиканствува" и да отбягвал проблемите на литературата. Поетесата Блага Димитрова – безпартийна окачествила като "разкошно" изказването на Йордан Радичков. Твърдяла, че с него Радичков бил "съсякал целия исторически оптимизъм". Според Димитрова от конгресна трибуна никога не били изричани "такива думи" като тези на Радичков.

По оценка на наши източници много членове били недоволни от състава на новоизбрания Управителен съвет. Недоволството било отправяно най-вече по отношение избора на младите писатели Иван Гранитски, Иван Методиев, Христо Стефанов и Николай Петев. Повечето от писателите смятали, че горепосочените били включени в новия състав на Управителния съвет "заради изказванията им" на партийното събрание в подкрепа на ръководството на Съюза. Здравко Петров говорел с възмущение, че се избирали "хлупаци" в ръководния орган на Съюза. Изразил мнение, че Левчев фактически издигал "подмазвачи" и постъпвал "като Рейгън – правел министри тези, които го подкрепили

в изборите". Според доцент Михаил Василев, член на БКП, сред критиците имало недоволство, тъй като нито един от средното поколение от тях не бил включен в ръководството на Съюза, а само няколко "млади карриеристчета без физиономия". Академик Петър Динеков, безпартиен, пенсионер, заявил, че с "този избор" Левчев много се бил изложил. Отнякъде му било станало известно, че Йордан Радичков, Павел Матев и Веселин Йосифов не били "сред поканените от Левчев" за членове на Управителния съвет, а "спуснати отгоре". Изтъкнал, че се носел слух след година за "заместник на Левчев" да бъдела издигната кандидатурата на Павел Матев. Според твърдения на други, възможно било издигането за такъв и на Георги Константинов – поет, член на БКП.

Не се приемало добре изваждането от ръководството на Съюза на Георги Струмски, Герчо Атанасов, Калин Донков и Станислав Стратиев. Подмяната им се тълкувала като отстраняване на хора "със собствена позиция". Добре се приемал избора на Слав Хр. Караславов и Йордан Радичков за заместник председатели.

Преобладавала оценката, че конгресът минал добре, но "финалът бил лош". Прекомерното раздуване на числения състав на Управителния съвет и включването в него на "младотурците" ще бъдели още дълго време обект на коментари в творческите среди и битуват в настроенията им.

В резултат на взетите по оперативен път мерки бе пресечен своевременно замисълът на Светлозар Игов, роден 1945 г., член на Съюза на българските писатели, обект на ДОН "Аспирант, да смуги обстановката на конгреса.

99₄

Управлението ни ще продължи провеждането на съответни мероприятия за своевременното долавяне и пресичане на прояви и явления, които е възможно да създават напрежение и затруднения в осъществяването на партийната линия сред творците на словото и литературата.

Предлагаме да бъде информиран ЦК на БКП.

за НАЧАЛНИК
ген.-лейтенант:
/П. Стоянов/

Нап. в 1 екз.

1 – др. Министър

Доразмн. в 4 екз.

2 – др. Шопов

3 – др. Галустов

4 – ЦИОУ

5 – зам.н-ци у-нието

Изп. Б. Ангелов

Нап. Каменова – 3

София, 2.01.1985 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСВНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
МЕСТО УПРАВЛЕНИЕ № 685
17.1.1985 г.
СОФИЯ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Инструктажа във връзка с провеждане на мероприятия за подмяна на турско-арабските имена.

Мероприятията по подмяна на турско-арабските имена ще се проведат при изключително сложна оперативна обстановка. Това налага целият състав на Държавна сигурност да работи при пълна мобилизация и натовареност, при удължено или непрекъснатото работно време. Особено важно е бързо да се извърши пълно преустройство в планирането и изпълнението на оперативните задачи. Да се въведе строг ред и дисциплина и се повиши възискателността и контрола върху агентурно-оперативната дейност.

ПО ОРГАНИЗАЦИЯТА НА РАБОТАТА

1. Провежданите мероприятия от органите на МВР по подмяна на турско-арабските имена се ръководят от съответните окръжни началници на МВР. Те ще бъдат подпомагани от командированите в съответните окръзи служители от централните подразделения на Държавна сигурност.

2

2.

2. Заместник-началникът по ДС да организира и ръководи агентурно-оперативната дейност на състава на управлението и на командированите оперативни работници от централните поделения на ДС.

3. Окръжните управления на МВР да разработят разгърнати планове за работата на нашите органи преди, по време и след приключване на мероприятията. Да се получава постоянна и точна информация за оперативната обстановка във всяко селище и район.

4. Оперативният състав по ДС да се занимава само с пряката си агентурно-оперативна работа и се включва в охранителни и други мероприятия само в случаи на крайна необходимост.

5. Информацията за провежданите мероприятия да се обработва и подава само от един център.

6. Да се вземат допълнителни мерки за недопускане идването в София и окръжните центрове на групи с цел провеждане демонстрации и други протестни акции.

7. Да се вземат необходимите мерки за недопускане шовинистични прояви от страна на българи, които могат да предизвикат негативни и враждебни настроения и прояви сред лицата, на които се подменят имената.

8. По-пълно да се използват кметовете, местните ръководни кадри, и подходящите наши агенти за провеждане на мероприятията, включително и без участието на униформени служители на МВР.

9. Да се създадат КПП между отделните селища, където се провеждат мероприятия, и съседните окръзи. Да се използват възможностите на КАТ за недопускане движение на лични МПС по време на мероприятията.

3.

10. Незабавно да се изведат и не се допуска пребиваване по какъвто и да е бипо поезд в районите, където се провеждат тези мероприятия, гражданите на Турция, западни и необвързани среди, включително и граждани на СФРЮ и СРРумъния.

11. В селищата, където се провежда преименуването, да се прекъсне телефонната връзка, а след приключването му под различни предлози да не се дава възможност за телефонни разговори с Турция и други капиталистически страни.

12. Преди провеждането на мероприятията чрез военните окръжия да се вземат запас отделни протурски националисти, които могат да се ангажират в престъпна дейност.

13. Лица с турско-арабски имена, които могат да се ангажират във вражеска дейност, да се изведат от важните и уязвими в диверсионно и противопожарно отношение обекти на промишлеността, транспорта, селското стопанство, складове за взривни и отровни вещества, за гориво-смазочни материали, източници за питейна вода, язовири и др.

14. Да се подобри работата по изпълнение дадените указания по линия на терора и тя да се свърже с провежданите мероприятия за подмяна на турско-арабските имена.

Да се обезпечи надеждна охрана на всички отговорни местни партийни и държавни ръководители, партийните комитети и народни съвети, като се вземат бързи и ефикасни мерки за получаване на своевременна информация и пресичане дейността на лицата, които се замекват или подготвят терористични актове.

ПО РАБОТАТА С АГЕНТУРАТА

1. Всеки оперативен работник да осигури бързото получаване на информация от агентурата, ДЛ и други източници за замисли и намерения за извършване на остра подривна дейност, терор, диверсии, организиране масови безредици, нелегални организации и други националистически прояви.

2. На всички агенти с турско-арабски имена да се разясни политиката на партията във връзка с провеждащите се мероприятия. Открито да им се постави въпроса, че те трябва да приемат български имена и активно съдействуват за успешното изпълнение на тези мероприятия. Да се поощават особени грижи за укрепване на колебаещите се, включително и чрез заплащане.

3. Да се осигури надеждна бърза двустранна връзка с всеки агент. Да се има предвид, че агентурната работа ще се води при усложнена обстановка, при което не винаги ще има възможност за лични контакти или ползуване на телефон. Да се отработят начини и за безлична връзка тайници, писма, търсене спешна медицинска помощ от агента, използване при крайна необходимост на патриотично настроени българи и местни партийни и държавни ръководители, като информацията им се подава от агента под такава форма, че той да не бъде разшифрован.

4. Да се ангажира цялата агентура за оказване положително влияние, включително разколебаване на лица и групи, които подготвят остри и масови националистически прояви.

5. Бързо да се вербова нова агентура и се придобиват ДЛ, предимно от средите на местните авторитети и лидери, които могат да оказват положително влияние на по-широк кръг лица. Работата с някои от тях да се организира и на базата на материалната заинтересованост заплащане.

5. ⁵

6. Провежданите просипактични и оперативно-следствени мероприятия да се използват най-пълно за вербовъчна работа. Подходящи лица, които са се ангажирали в незначителна подривна дейност да се вербоват на основата на зависимост.

7. Да се поставят под пълен агентурен контрол протурските националисти от средите на мпадепта, интеллигенцията, мислманското дъховенство и други лица, годни да увлекат в масова и остра подривна дейност големи групи от това население,

8. За получаване на оперативна информация да се използват възможностите и на агенти-българи и патриотично настроени граждани, с които да се създадат доверителни отношения.

9. Да се проведат мероприятия за проверка на агентурата и се вземат строги мерки, включително задържане, предаване на съд или въдворяване в Бепене на агенти, минали на предателство или съзнателно ни дезинформират.

10. След приключване на мероприятияето да се използват по-пълно възможностите за маршрутиране на подходящи агенти от един район в друг, между окръжните управления на МВР, както и изпращането на подходящи агенти от централните подепления в окръзите.

ПО СИГНАЛИТЕ

1. Незабавно да се изясняват всички сигнали за намерения и подготовка на остра и масова вражеска дейност. При потвърждаване на данните, лицата взети на сигнал, да се задържат. Оперативно-следствените групи на място да преценяват и

правят предложения кои от тях трябва да бъдат предадени на съд, изпратени в Белене, разсепени или профилактирани.

2. В работата по сигналите по-пълно да се използват възможностите на М "Вихрен".

ПО ДЕЛАТА НА ОПЕРАТИВЕН ОТЧЕТ

1. Преди започване на мероприятиято да се направи оценка на обектите по делата на оперативен отчет и сигналите. Тези от тях, за които има данни, че подготвят организиран отпор, терор, диверсии, изграждат непегапни групи и организации и др., незабавно да бъдат задържани. Да се прецени и предпощи кои от тях ще бъдат дадени на съд, изпратени в Белене или разсепени.

2. По време на провежданите мероприятия незабавно да се вземат на отчет протурските националисти, за които са постъпили проверени данни, че подготвят масова, остра и вражеска дейност. По тях спешно да се провеждат активни агентурно-оперативни и технически мероприятия. Бързо да се изяснява и пресяча дейността им още в зародиш.

3. На всеки оперативен работник, допуснал негов обект на оперативен отчет или в обслужваните от него обекти да се извърши терор, диверсия, да се организира масов отпор или друга остра вражеска дейност да се търси лична отговорност.

ПО КОНТИНГЕНТА

1. Преди започване на мероприятиято да се прегледат и оценят всички материали за лицата от вражеския контингент.

7

7.

Тези от тях, за които са получени проверени данни, че подготвят терор, диверсии, масови безредици и друга остра вражеска дейност да се задържат, след което се оцени и предложи, кои от тях ще бъдат дадени на съд, изпратени в Белене или разсепени.

2. Всички лица от вражеския контингент, които са съдени за политически престъпления да бъдат задържани. Да се прецени и предложи кои ще бъдат изпратени в Белене или разсепени.

По време на провеждане на мероприятията особено внимание да се обърне на бързото установяване вражеската дейност на новопроявяващия се контингент от средите на младежта, интелигенцията, мюсюлманското духовенство, лидерите на новосъздадени неформални националистически групи и лица, ползващи се с авторитет и влияние. Те да бъдат незабавно задържани, дадени под съд, въдворявани или разсепвани.

3. Да се осигури пълното наблюдение на лицата от контингента, за които нямаме достатъчно основание да приложим предвидените от закона мерки.

4. Своевременно да се пресичат всякакви опити за вражеска дейност и от страна на българи, вклучени във вражеския контингент.

ПО ПРОФИЛАКТИКАТА

Да се активизира профилактичната дейност и се подобри нейната ефективност. С провежданите частни и общи профилактични мероприятия да се създаде убеденост, че органите на Държавна сигурност действуват твърдо и безкомпромисно за пре-

8.

сичане на всякакви непоялни и враждебни прояви, вземаат най-строги административни и други мерки, включително и привличане към наказателна отговорност.

В изпращаните ежедневни Грами да се отразяват освен по-важните данни, които са придобити за острите намерения и прояви по сигналите и депата на оперативен отчет, и конкретните мерки, които Окръжните управления на МВР са взели за пресичане дейността на обектите. Да се докладват също и резултатите от проведените мероприятия.

НАЧАЛНИК ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

ГЕН.-МАЙОР:

А. Мусакџев

Нап. в 4 екз.

№ 1 - ЦМОУ

№ 2 - н-н Обу-е ДС

№ 3 - ВГУ - ДС

№ 4 - О4 отдел, Об ДС

Изп. В. Божков

Нап. Георгиева 679

София, 17.01.1985 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС
Reg. № 13594
30. VII 1985 год
СОФИЯ

7
13594/85

Из архивите

502

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Награждаване служители от Шесто управление ДС.

През 1984–1985 г. в Об отдел, Об управление ДС, в резултат на проведени активни агентурно-оперативни, технически и издирвателни мероприятия, съвместно с ГСУ-МВР и други подразделения на ДС, успешно бяха реализирани делата: "Психопати", "Дърдорковци", "Комбинатори", "Кариерист" и "Рентиери".

Така например обектите "Психопати" бяха изградили нелегална група със съответна структура – щаб, звания, знаме, печат, събиране на членски внос и др. Целта на групата е била при създаване на военна ситуация да се противопоставят с оръжие на народната власт и да се смени социалната система в страната.

Обектите "Комбинатори" и "Кариерист" са използвали служебното си положение за лично облагодетелствуване, като са разхитили обществено имущество и са нанесли щета на държавата в размер над 300 хиляди лева.

135
2 359

По делото "Рентиери" са привлечени към наказателна отговорност 10 лица, които като участници в престъпна група са внесли контрабандно в страната закупени от Западен Берлин 35 леки коли, редица видеокасетофони и др. стоки. Общата стойност на иззетите леки коли, машини, митнически такси, глоби и други на държавата ще бъдат възстановени над 1 милион и половина лева.

По горепосочените дела бяха арестувани, разследвани и осъдени на различни срокове лишаване от свобода 11 обекта, на 10 предстои осъждането им, а над 50 лица бяха профилаксирани в ГСУ-МВР и от оперативния състав на отдела.

За проявена активност, упоритост и постигнати високи резултати в работата по разкриване, документиране и пресичане престъпната дейност на горепосочените обекти,

П Р Е Д Л А Г А М :

Да бъдат наградени служители от 06 отдел, 06 управление ДС, както следва:

I. С кортик с надпис

1. Полковник Цоло Георгиев Петров, началник на отдел 06

II. Благодарност от др. Министър

1. Полковник Иван Илиев Динков, заместник-началник на 06 отдел

2. Подполк. Иван Димитров Найденов, заместник-началник на 06 отдел

3. Майор Стоян Ставрев Момчилов, началник на отделение в 06 отдел

126
3

4. Полковник Антон Митрев Грудев, главен инспектор
в 06 отдел

5. Ст.лейт. Валери Петров Пенев, инспектор в 06
отдел

III. С медал "За заслуги за сигурността и общест-
вения ред

1. Майор Петър Илиев Болчев, началник на отделение
в 06 отдел

IV. Със значката "Отличник на МВР"

1. Капитан Димитър Христов Иванов, началник на
отделение в 06 отдел

нап. в 2 екз.

1-упр. "Кадри"-МВР

2-06 упр. ДС

изп. В. Върбанов

нап. Йончева

24.07.1985 г.

НАЧАЛНИК НА 06 УПРАВЛЕНИЕ ДС

Генерал-майор:

/А. Мусаков/

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

50

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

МЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ДС

Рег. № 16160

Екз. № 1

СТРОГО СЕКРЕТНО!

София, 17.09.1985 г.

505

ИНФОРМАЦИЯ

№ 2

ОТНОСНО: Коментари и други прояви във връзка с
Постановление № 53 на МС

В управление 06 ДС продължават да постъпват данни за коментари във връзка с Постановление № 53 на МС. Получаваната информация показва, че Постановлението се приема с разбиране от по-голяма част от служителите и колективите на обслужваните обекти.

Служителите от БТА като цяло приемали предвидените в Постановлението мерки, но правели и коментари, че докато хората с по-високи доходи щели да понесат по-безболезнено увеличението на цените, то пенсионерите и такива с ниски заплати щели да изпитат сериозни затруднения.

*Sp. Secy...
17.09.1985
Sp. Ivanov*

*Риди
15 IX 85*

По време на разясняване на Постановлението в колективите на Комитета за телевизия и радио, направените изказвания били в подкрепа на взетите мерки. Сред реализаторските екипи на Българска телевизия обаче, се коментирало, че общественото мнение не било подготвено предварително за такива мерки. Точно обратното – средствата за масова информация съобщавали за изпълнение и преизпълнение на плановете на предприятия, заводи и други. Имало възражения и срещу формулировките в Постановлението, че мерките били в името на грижата за човека, а се повишавали цените на услугите "уж с цел да се подобрят". Изразявало се мнение, че нарушеният ритъм на работа в много производства, както и увеличените такси на ел.енергия, горива и вода щели да доведат до увеличение на цените на всички стоки и недоволство, че не бил наказан никой от виновните за това положение. Дори се стигало до изводи, че някой на ръководен пост умишлено вършел неща, които създавали отрицателни настроения сред хората. Не се приемало с доверие обещанието, че нямало да се увеличат цените на стоките от първа необходимост, както и формулировката за помощ на семействата с ниски доходи.

Партийното събрание за разясняване на Постановлението във в. "Отечествен фронт" протекло нормално. Отделни служители като Кармелита Денева, редактор във вестника коментирали, че след като е повишена цената на ел.енергията, не трябвало да има режим, а Васил Джерекаров, журналист, член на БКП, АБПФК, засичан и друг път в негативни изказвания, недвусмислено заявил: "А сега ще видим какво ще последва, ще има и други неща".

52
3

Започнало е разясняването на Постановлението и сред студентите – бригадири. Взетите мерки се оценявали като неизбежни, но се настоявало за по-конкретна обосновка за тази необходимост. Студенти от горните курсове искали да им бъдат посочени точни и конкретни данни за загубите. Проявявало се по-голям интерес към цените за студентските столове и се изразявало сериозно безпокойство относно режима на електроенергията. Разясняващите Постановленията срещали трудности, тъй като не разполагали с необходимата информация и по същество интерпретирали изнесеното в пресата и по телевизията.

Учещи у нас гръцки студенти изразили безпокойство, че след увеличението на цените нямало да могат да живеят със стипендиите, които получавали. Впоследствие обаче, след като посетили магазините за хранителни стоки, се успокоили и в обществения коментирали, че увеличението нямало да засегне чуждестранните учащи се. Андреа Ставракис от Медицинска академия недоумявал, че в една развита социалистическа страна нямало достатъчно електроенергия.

Рафаела Босилкова, монахиня в католическата църква "Св. Йосиф" – София, не била съгласна с формулировката в Постановлението, че основната грижа при изменение на цените била да не се засегне материалното положение на населението.

Райко Комитов, зав.редакция "Право" в ДИ "Наука и изкуство", заявил, че увеличението на цените засягало в дълбочина интересите на хората, "отначало това не се усеща, защото човек си казва 20–30 стотинки какво са, но в последствие се

53
4

установява, че е засегнат много дълбоко, особено когато има семейство, а редица стоки щели да се увеличат тихомълком".

Работник, неустановен, заявил, че всякакви коментари по увеличението са безсмислени. "Ще ядем това, което кажат. Няма да променим работите". Затворите били пълни с хора, които говорели каквото мислят и ги "таксуват като политически".

По данни на Окръжно у-ние МВР Русе, Толбухин и Бургас, сред лицата с възстановени имена коментари и враждебни прояви във връзка с Постановлението не са отбелязани.

ПЪРВИ ЗАМ.-НАЧАЛНИК ОБ У-НИЕ ДС
Генерал-майор: *Г. Силянов*
/Г. Силянов/

Нап. в 3 екз.

1 - др. Мусаков

2 - ЦИОУ-МВР

3 - зам.н-ци у-ние

Изп. М. Топалова

Нап. Каменова - 14826

София, 17.09.1985 г.

НЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17 от ЗДРДОПБГДСРСВНА

Вр. К.
24

СТРОГО СЕКРЕТНО!

М В Р
ШЕСТО УПРАВЛЕНИЕ ПО
Рег. № *1157* Екз. № *1*
ДР У 1985 19 год.
СОФИЯ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

Вр. К.
24
Др. Германов
10.10.85.
Гр. Мухомов

ОТНОСНО: Материали и съобщения по линиите на Шесто у-ние ДС, използвани през III-то тримесечие на 1985 г., за информирани на висши партийни и държавни ръководители, ръководството на министерството и управлението

По материали на ОБ у-ние ДС през третото тримесечие на 1985 г. ЦМОУ е изпратило до отговорни партийни и държавни ръководители 13 информации и 13 обзорни оперативни сводки /подготвяни ежеседмично по сборни материали и от други подразделения/.

До Генералния секретар на ЦК на БКП и председател на Държавния съвет на НРБ др. Тодор Живков със съадресати другарите Милко Балев, член на ПБ и секретар на ЦК на БКП, и Гриша Филипов, член на ПБ и председател на Министерския съвет, са изпратени общо 22 документа, от които 13 обзорни оперативни сводки и 9 информации за: Международната детска асамблея "Знаме на мира" - София '85

95

2

и 8 информации за обстановката в страната и коментари във връзка с коригиране цените на някои стоки.

Информациите, подготвени във връзка с Постановления № 53 и 56 на Министерския съвет, са изпратени и на др. Георги Караманев, заместник председател на Министерския съвет и министър на производството и търговията с потребителски стоки.

Останалите четири информации по реда на изпращането им през тримесечието, се отнасят до:

1. Непоялно отношение към наши и съветски състезатели на Европейското първенство по бокс в Будапеща и проявен интерес от турски граждани към наши състезатели – до другарите Милко Балев и Димитър Станишев.

2. Сигнална записка за слабости при подготовката на материалната база за Европейското първенство по плуване – до др. Георги Йорданов.

3. Негативното въздействие, което оказват слуховете, разпространявани сред лицата с възстановени имена – до другарите Пенчо Кубадински, Добри Джуров, Петър Младенов, Стоян Михайлов, Георги Атанасов, Петър Дюлгеров и Станка Шопова.

4. Справка за Венцислав Петров, старши репортер в Българска телевизия – до др. Георги Йорданов.

В издадените 14 броя^{та} ежеседмичния бюлетин на ЦИОУ, предназначен да запознава ръководството на министерството и членовете на Колегиума на МВР с получените по-важни информации и сигнали от централните и окръжните управления на МВР, 37 от поместените

26

3

общо 141 съобщения и информации /26,3%/ са по линиите на Шесто управление ДС. Делът на материалите, включвани в бюлетина, е с около 3% по-малък в сравнение с изминалите две тримесечия на т.г.

В този бюлетин не се поместват материали по борбата с тероризма, възродителния процес и по други направления, по които ЦДЮУ издава специализирани бюлетини, сводки, информации и др. документи.

Материали от управлението са включени и в издадените от ЦДЮУ 3 бр. бюлетина, предназначени за окръжните началници на МВР и техните заместници /ежемесечно издание/.

През отчетния период са подготвени 25 бюлетина на управлението /с 13 по-малко от миналото тримесечие на т.г./, в които са поместени общо 201 съобщения /със 145 по-малко/, от които 127 или 63,2% са по материали на отделите на управлението. Отново с най-голям брой съобщения в него участвуват 02 отдел – 51 броя, 01 – 22 и 09 – 18. Общото намаляване на подаваните информации, помествани в този бюлетин, е в резултат на увеличения брой на материалите, помествани в специализираните бюлетини по възродителния процес – 72 бр. за тримесечието и по ЦДЮУ "Терористи" – 62 бр. За Третата международна детска асамблея "Знаме на мира" – София '85 бяха издадени 13 бюлетина. Общият брой на специализираните бюлетини за отчетния период е 147.

В 08 отдел бяха подготвени 29 информации, 42 справки и анализи и др.

27

4

ПРИЛОЖЕНИЕ:

Таблица за броя на материалите от подразделенията, по които са изготвени съобщенията за бюлетина.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 08
Подполковник: *Ур. Муховски*
/Кр. Муховски/

Нап. в 4 екз.

1 - др. Мусаков

2 - др. Мякушко

3 - зам.-н-ци у-ние

4 - н-ци отдели

Изп. Б. Петкова

Нап. Малинова - 15835

София, 07.10.1985 г.

ПО-ЧЕСТО СРЕЩАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АБПФК	Активен борец против фашизма и капитализма
АСА	Арменска секретна армия
БАН	Българска академия на науките
БЗНС	Български земеделски народен съюз
БКП	Българска комунистическа партия
БНА	Българска народна армия
БНК	Български народен комитет
БНФ	Български народен фронт
БПЦ	Българска православна църква
БРП (к)	Българска работническа партия (комунисти)
БРСДП	Българска работническа социалдемократическа партия
БСФС	Български съюз за физкултура и спорт
БТА	Българска телеграфна агенция
ВГУ	Второ главно управление (на Държавна сигурност)
ВИГ	Вокално-инструментална група
ВИС	Вокално-инструментален състав
ВМРО	Вътрешна македонска революционна организация
ВСШ	Висша специализирана школа (на МВР)
ГАР	Групова активна разработка
ГДОП	Групово дело за оперативна проверка
ГДОР	Групово дело за оперативна разработка
ГДР	Германска демократична република
ГПР	Групова профилактична разработка
ГСУ	Главно следствено управление (на МВР)
ГФР	Германска федерална република
ДВ	Доверителна връзка
ДДС	Дирекция „Държавна сигурност“
ДИ	Държавно издателство
ДЗС	Държавна земеделско стопанство
ДКМС	Димитровски комунистически младежки съюз
ДЛ	Доверено лице
ДНМ	Дирекция на народната милиция
ДО	Държавно обединение
ДОИ	Дело за оперативно издирване
ДОН	Дело за оперативно наблюдение
ДОП	Дело за оперативна проверка
ДОР	Дело за оперативна разработка

ДС	Държавна сигурност
ДСНМ	Димитровска социалистическа народна младеж
ЗМС (о)	Земеделски младежки съюз (обединен) Сърбински
ЕИО	Европейска икономическа общност
ИР	Изменник на родината
ИСКРА	Секретна информационна система на Държавна сигурност
КГБ	Комитет за държавна безопасност (на СССР)
КНР	Китайска народна република
КПП	Контролно-пропускателен пункт
КПСС	Комунистическа партия на съветския съюз
ЛАР	Лична активна разработка
ЛПР	Лична профилактична разработка
М	Мероприятие
МЗГ	Министерство на земеделието и горите
МНП	Министерство на народната просвета
МС	Министерски съвет
МТС	Машинно-тракторно стопанство
НД	Наблюдателно дело
НМ	Народна милиция
НРБ	Народна република България
НТС	Национален трудов съюз
ОД	Оперативно дело
ОК	Окръжен комитет (на БКП)
ОНД	Оперативно наблюдателно дело
ОНС	Общински народен съвет
ОР	Оперативен работник
ОУ	Окръжно управление (на МВР)
ОФ	Отечествен фронт
ПБ	Политбюро
ПГУ	Първо главно управление (на Държавна сигурност)
ПНР	Полска народна република
ПП	Постоянно присъствие (на БЗНС)
ПР	Профилактична разработка
РО	Разузнавателен отдел
РП (к)	Работническа партия комунисти
РМС	Работнически младежки съюз
РСЕ	радио „Свободна Европа”

СВ	Строителни войски
СГУ	Софийско градско управление (на МВР)
СЕК	Световен еврейски конгрес
СИВ	Съвет за икономическа взаимопомощ
СО	Специален отчет
СС	Секретен сътрудник
ССМ (о)	Съюз на социалистическата младеж (обединен)
ССЦ	Световен съвет на църквите
СССР	Съюз на съветските социалистически републики
СФРЮ	Социалистическа федеративна република Югославия
ТВО	Трудово-възпитателно общежитие
ТПК	Трудово-производителна кооперация
ТКЗС	Трудово кооперативно земеделско стопанство
ФРГ	Федерална република Германия
ЦИОУ	Централно информационно организационно управление
ЦК	Централен комитет
ЦКС	Централен кооперативен съюз

FREQUENTLY USED ABBREVIATIONS

AFAFC	Active fighter against fascism and capitalism
ASA	Armenian Secret Army
BAS	Bulgarian Academy of Sciences
BAPU	Bulgarian Agrarian People's Union
BCP	Bulgarian Communist Party
BPA	Bulgarian People's Army
BPC	Bulgarian People's Committee
BPF	Bulgarian Popular Front
BOC	Bulgarian Orthodox Church
BWP (c)	Bulgarian Workers Party (communists)
BWSDP	Bulgarian Workers Social-Democratic Party
BUPCS	Bulgarian Union for Physical Culture and Sports
BNA	Bulgarian News Agency
SMD	Second Head Division (of the State Security)
VIG	Vocal and Instrumental Group
VIB	Vocal and Instrumental Band
IMRO	Internal Macedonian Revolutionary Organization
HSS	Higher Specialized School (of the MI)
AGD	Active Group Development
GCOE	Group Case for Operative Examination
GCOD	Group Case for Operative Development
GDR	German Democratic Republic
PGD	Prophylactic Group Development
HDI	Head Division for Investigation (MoI)
FRG	Federal Republic of Germany
TR	Trust Relation
SSD	State Security Directorate
SPH	State Publishing House
SAF	State Agricultural Farm
DCYU	Dimitrov Communist Youth Union
CI	Confidential Informant
DPM	Directorate of the People's Militia
SA	State Amalgamation
COS	Case for Operative Search
OSC	Operative Surveillance Case
COE	Case for Operative Examination
COD	Case for Operative Development

SS	State Security
DSPY	Dimitrov Socialist People's Youth
AYU (u)	Agrarian Youth Union (united) Sarbinski
EEA	European Economic Area
TM	Traitor to the Motherland
SPARK	State Security Secret Information System
KGB	Committee for State Security (of the USSR)
PRC	People's Republic of China
BC	Border Checkpoint
CPSU	Communist Party of the Soviet Union
ISD	Individual surveillance dossier
IPD	Individual prophylactic dossier
M	Measure
MAF	Ministry of Agriculture and Forestry
MoE	Ministry of Education
CM	Council of Ministers
MTS	Machine and Tractor Station
WC	Watch Case
PM	People's Militia
PRB	People's Republic of Bulgaria
NLU	National Labour Union
OF	Operative file
DC	District Committee (BCP)
OWC	Operative Watch Case
MPC	Municipal People's Council
OW	Operative worker
DD	District Division (MoI)
FF	Fatherland Front
PB	Political Bureau
FHD	First Head Division (of the State Security)
PPR	Polish People's Republic
PP	Permanent Presence (of the BANU)
PD	Prophylactic development
ID	Investigation Department
WP(c)	Worker's Party (communists)
WYU	Worker's Youth Union
RFE	Radio Free Europe

CT	Construction troops
SCD	Sofia City Division (MoI)
WJC	World Jewish Congress
CMEA	Council for Mutual Economic Aid
SR	Special Report
SC	Secret collaborator
USY (u)	Union of Socialist Youth (unified)
WCC	World Council of Churches
USSR	Union of Soviet Socialist Republics
SFRY	Socialist Federative Republic of Yugoslavia
R	Reformatory
PC	Producer Cooperative
LCAF	Labour Cooperative Agricultural Farm
FRG	Federal Republic of Germany
CIOD	Central Information and Organization Division
CC	Central Committee
CCU	Central Cooperative Union

Структура на отделение „А“ при дирекцията на полицията – 1943 г.

1 СЕКЦИЯ

ОБЕКТИ:

БКП – Българска комунистическа партия
БКМС – Български комунистически младежки съюз
Български комунисти в чужди страни
МОПР – Червена помощ
АМИ – антимилитаристични ядки

2 СЕКЦИЯ

ОБЕКТИ:

РП – Работническа партия
РМС – Работнически младежки съюз
Детски групи
БОНСС – Български общ народен студентски съюз
МЛП – Марксистко-ленински групи
Ан.К – Антивоенни комитети
Международен съюз на юристите
Съюз на трудолюбивите писатели
Работнически есперантски съюз
Независими работнически професионални съюзи
Младежка организация при селски комитети и работническо-селска солидарност
Съюз на пролетарските свободомислещи
Безработни комитети
Комитет за пострадали от полицейско преследване
Съюз за защита жертвите на белия терор

Профсъюзна опозиция:
Български учителски съюз
Български телеграфо-пощенски съюз
Български железничарски съюз
Общ комитет на национал-освободителното движение
Добруджанска организация
Тракийска организация
Македонска организация (ВМРО)
Зъболекарски съюз
Съюз на инвалидите
Съюз на шофьорите
Агрономи, въздържатели
Федерация червен спортен съюз
Анархисти
Българска обща народна федерация
Студенти анархисти
Анархисти в странство

3 СЕКЦИЯ

ОБЕКТИ:

Проучване на всички задачи на отделението от общ характер
Наблюдение на представителството на СССР
Наблюдение на всички институти и лица, свързани с политическо представителство
Проучване на положението в СССР и Коминтерна
Разпит и наблюдение на лица, идващи от СССР
Наблюдение на руската емиграция във връзка с комунизма

ОХРАННА ГРУПА

ОБЕКТИ:

Лична охрана на министрите
Охрана на храм „Св. Александър Невски“
Охрана на Народното събрание

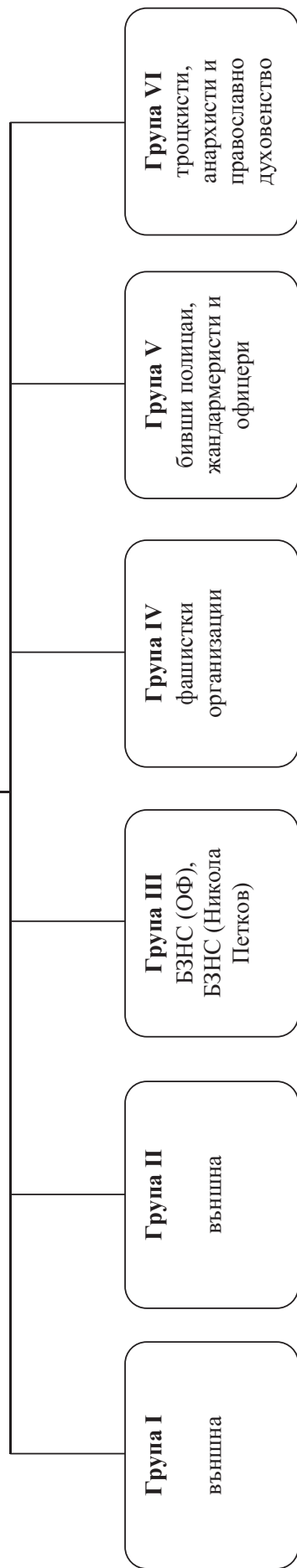
Т. ГРУПА

ОБЕКТИ:

Проследяване на функционерите на:
БКП – Българска комунистическа партия
БКМС – Български комунистически младежки съюз
МОПР – Червена помощ

**Структура на отделение „А”
в отдел „Държавна сигурност” - 1946 г.**

Забележка: Външните групи са имали за задача да осигуряват информация за обществените настроения по квартали, предприятия и институции. Към отделение „А” е съществувала и група „Транспорт” и служба „Производство”.

**Структура на I отдел
в дирекция „Държавна сигурност“ – 1947 г.**

Отделение „А“

Група I – БЗНС Никола Петков
Група II – РСДП (о)
Група III – Демократическа партия
Група IV – Радикална партия
Група V – БЗНС (ОФ)
Група VI – РСДП (ОФ)

Отделение „Б“

Група I – фашистки организации
Група II – троцкисти и анархисти
Група III – бивши полицаи,
жандармеристи и офицери
Група IV – политически
бандитизъм
Група V – малцинства:
македонско, турско, арменско и др.

Отделение „В“

Група I – младежи и организации
Група II – интелигенция и
организации
Група III – печат
Група IV – духовенство и секти
Група V – работническа класа,
профсъюзи, неорганизирано
население
Група VI – селячество
Група VII – стопански слоеве и
организации
Група VIII – държавен апарат

Служба „Производство“

Група I – електрификация и
медиорации
Група II – хранително-вкусова,
металообработване и друга
промишленост
Група III – минна индустрия,
занаяти, текстилна промишленост

Група „Транспорт“

Обезпечаване на транспорта
(Същата година преминава като
служба „Транспорт“ към
отделение „Б“)

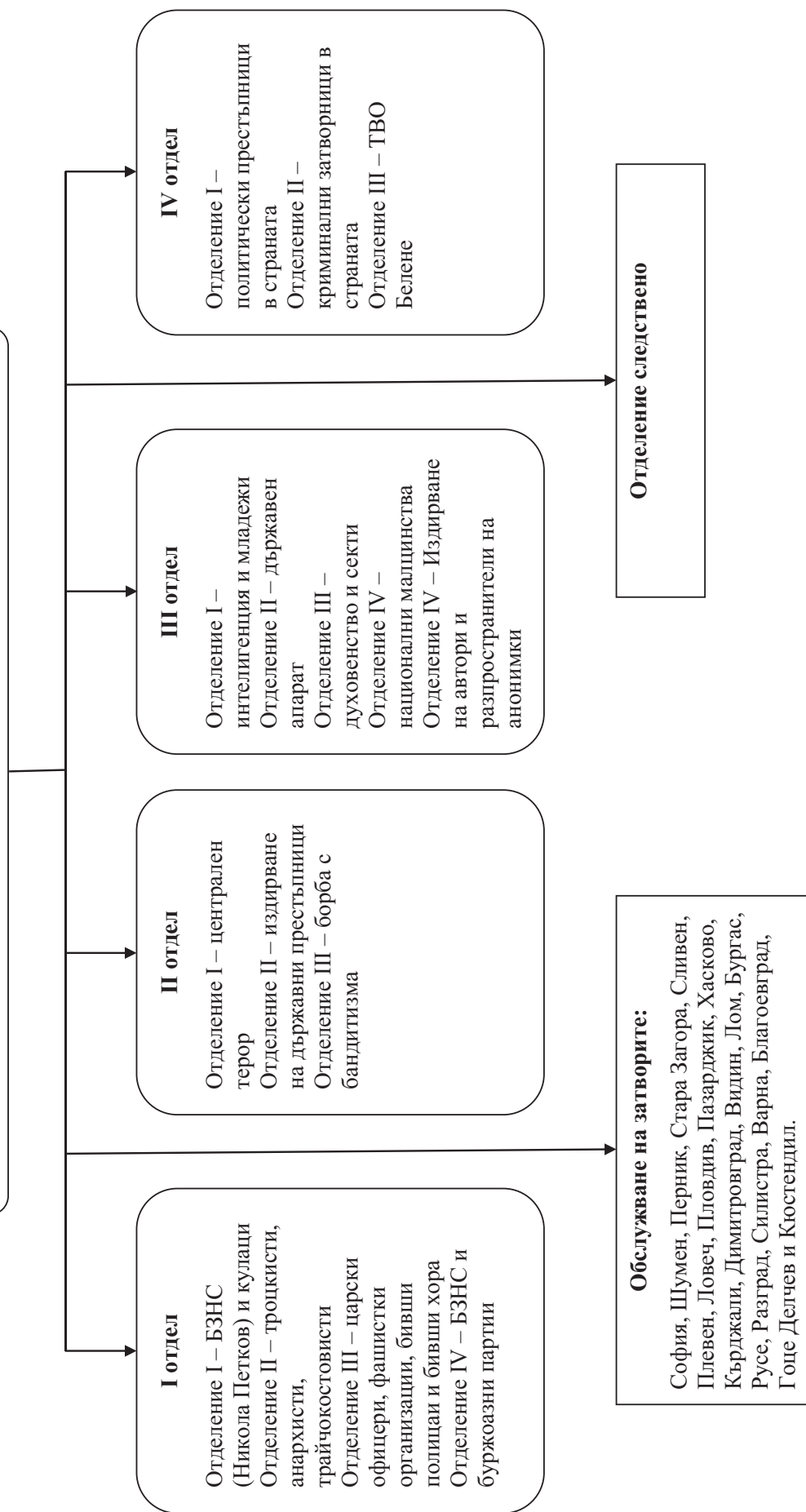
Служба 6

Обслужване на Народната милиция
и тил в МВР

Забележка: През 1947 г. отделение „А“ в отдел „Държавна сигурност“ към Дирекцията на Народната милиция се трансформира в I отдел на дирекция „Държавна сигурност“ към Главна дирекция на Народната милиция.

Структура на III секретно политическо управление на ДС за борба с контрреволюцията – 1952 г.

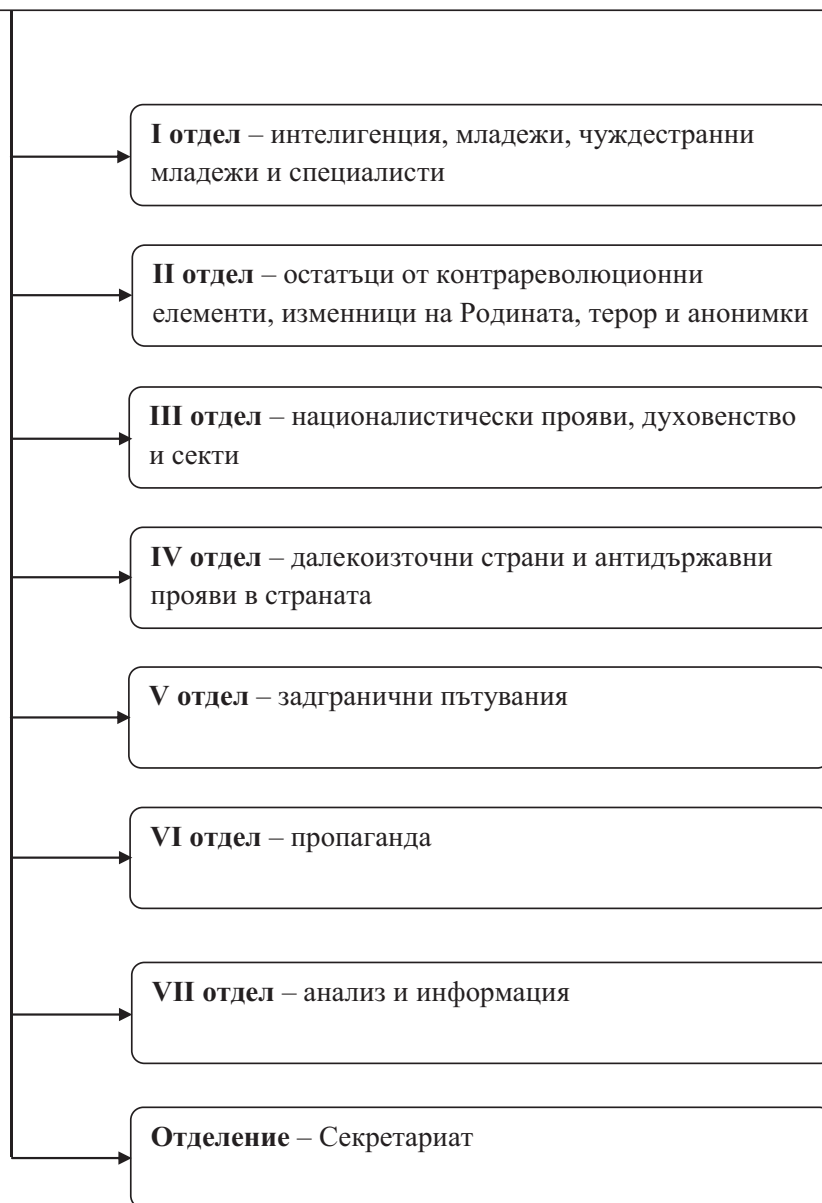

Структура на III отдел на ДС – Икономически – 1961 г.

Забележка: През 1961 г. на мястото на III секретно политическо управление на ДС за борба с контрареволуцията е създаден III отдел на ДС – Икономически. Всички останали отдели и отделения, работещи по различни линии, които дотогава са били в III управление, преминават към II управление на ДС (контраразизването). III отдел на ДС – Икономически съществува до 1963 г.

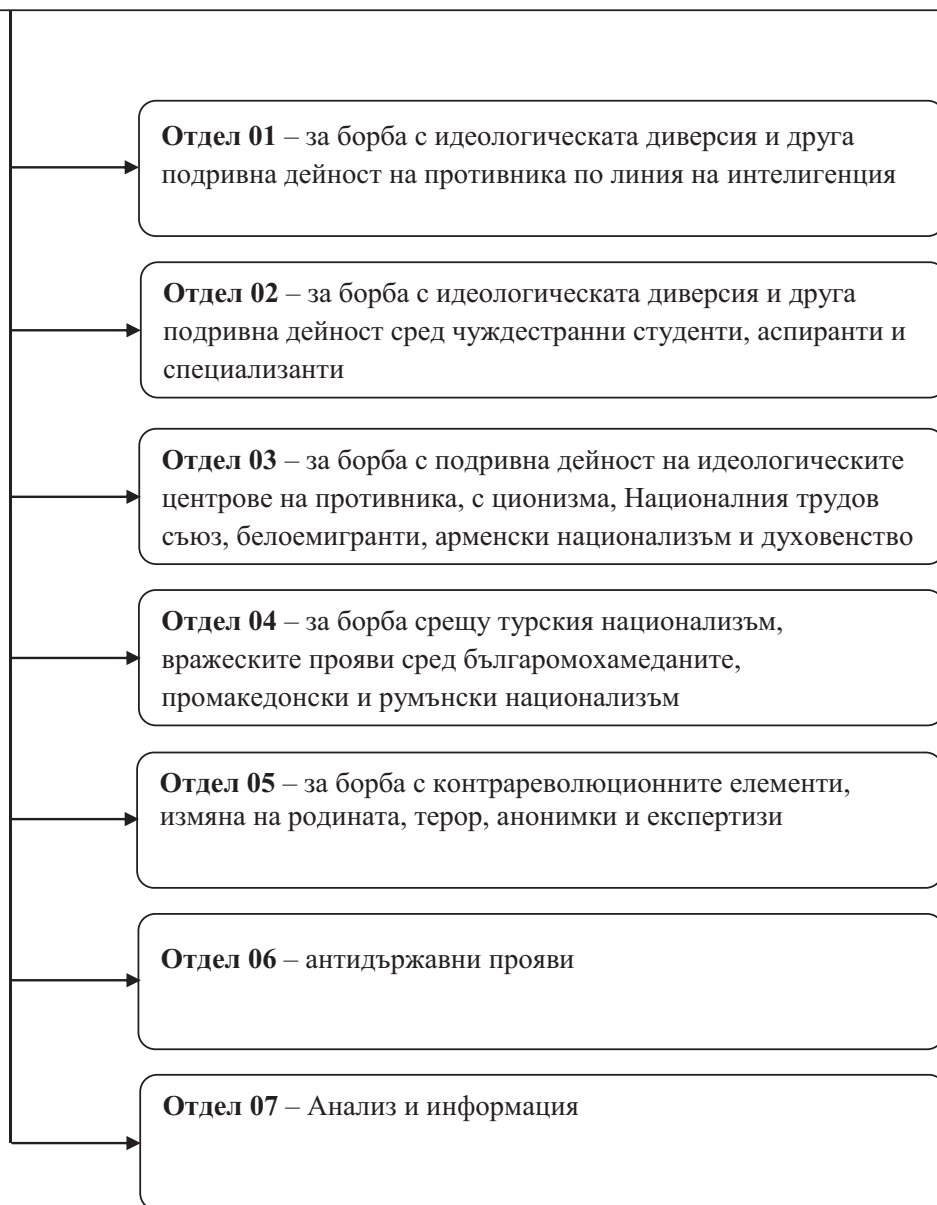

Структура на Шесто управление за борба с идеологическата диверсия, контрареволуционни, националистически и други противодържавни прояви при Комитета за Държавна сигурност – 1967 г.

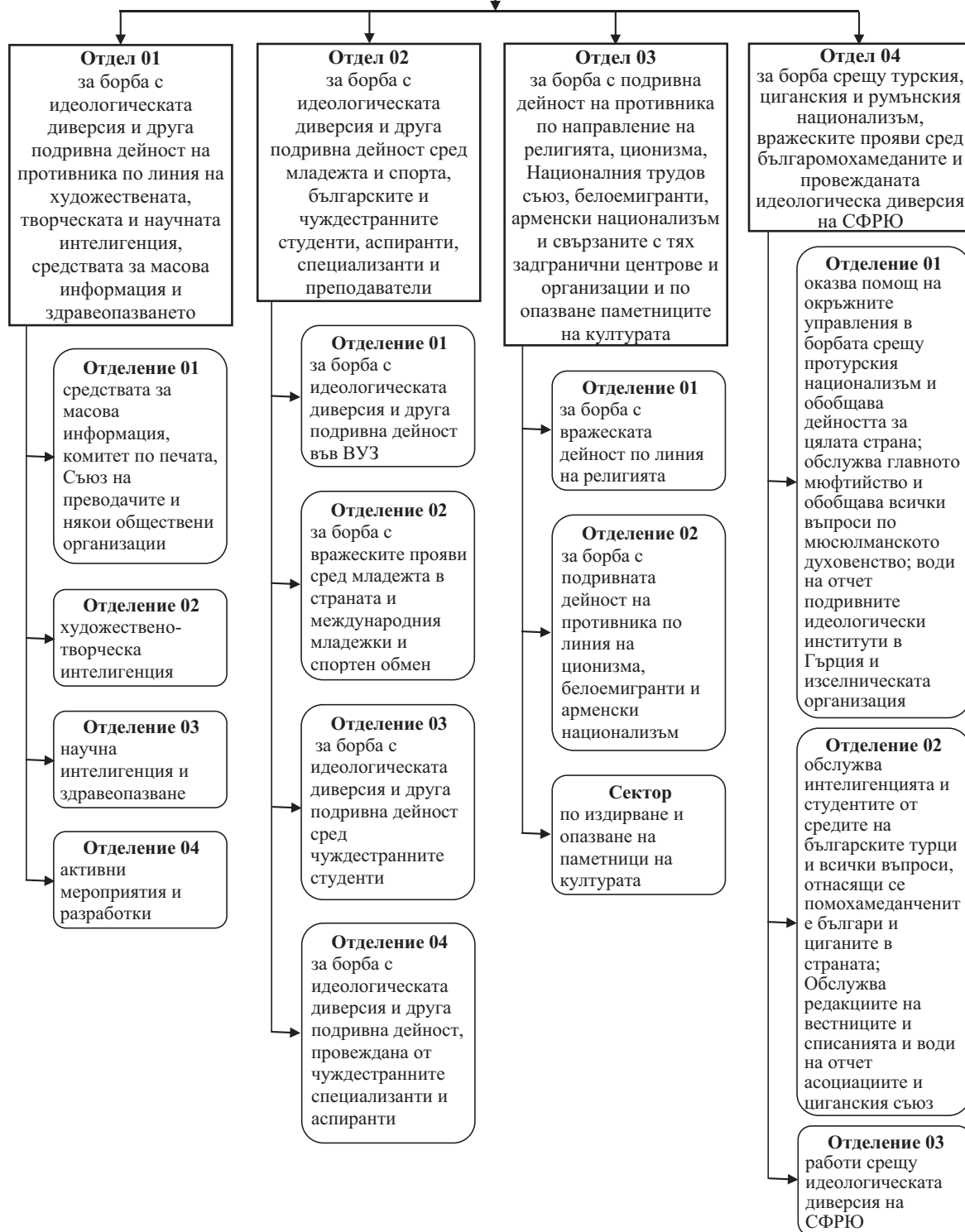
Структура на Шесто управление на Държавна сигурност за борба с идеологическата диверсия и противодържавните прояви в страната – 1975 г.

Забележка: Структурата се запазва през втората половина на 70-те години.

Структура на Шесто управление на Държавна сигурност за борба с идеологическата диверсия и противодържавните прояви в страната – 1981 г.

Продължение

Забележка: Тази структура се запазва през 80-те години. През 1985 г. в Шесто управление е обособено направление „Т” (терор) на базата на отдел 07. Към новото направление на щат в Шесто управление се води и Специализирания милиционерски батальон на баретите (днес – Специализиран отряд за борба с тероризма, б. ред.), подчинен преди това на Софийско градско управление на МВР.

Държавна сигурност - политическа полиция

Документален сборник

Първо издание

Формат 60x84/8

Обем 67 п.к.

Тираж 500

Печат „Военно издателство“ ЕООД

ISBN 978-954-92467-7-3

След шумна обществена дискусия и продължително експертно проучване на 19 декември 2006 г. бе приет Законът за достъп и разкриване на документите и за обявяване принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Седемнадесет години след промените България стигна до съгласие: документите на бившите тайни служби да бъдат събрани и съхранени за историята.

На 5 април 2007 г. 40-ото Народно събрание поименно утвърди състава на 9-членна комисия, която да се заеме с изпълнението на закона.

Сред основните задължения на комисията, в чл. 10 на закона е записано, че тя извършва изследователска дейност и публикува документи.

Публикуването на служебни документи под формата на факсимилета не само би облекчило изследователите, но би спомогнало за съхраняването на оригиналите.

Сборникът „Държавна сигурност – политическа полиция“ е петото издание от поредицата на документални издания, включващи доскоро дълбоко засекретени документи, съхранявани в архивите на различните звена на бившите тайни служби.

The Law for Access and Disclosure of the Documents and Announcement of Affiliation of Bulgarian Citizens to State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army was adopted on 19th December 2006 after a noisy public discussion and a long period of expert research.

Seventeen years after the changes in Bulgaria started an agreement was reached to collect the documents of the former Secret Services thus to protect and preserve them for history giving the citizens the right to access to them.

On 5th April 2007 the 40th National Assembly elected by a personal vote each of the nine commission members having the mission to implement the law into practice.

One of the main obligations of the Commission, as stated in Art. 10 of the law amongst many others, is to do scientific research and publish documents.

The publishing of official documents in the form of facsimile will not only make researchers' work easier but will help preserving the originals.

The documentary volume „The State Security - Political Police“ is the fifth in a series of documentary publications of the originals, kept in the archives of the different agencies of the former Secret Services.